

T00132

TEZ
GÜNÜ
1986

KAYSERİ SİT ALANI İÇİNDE YER ALAN SİVİL MİMARLIK
ÖRNEKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
RESTORASYON ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN : Yrd. Doç. Dr. P. İlgi YÜCE AŞKUN
HAZIRLAYAN : Gonca GÜNDOĞDU Mimar (M.S.Ü)
TEZİN VERİLİŞ TARİHİ : 30.7.1986

İSTANBUL 1986

İÇİNDEKİLER

Giriş

Özet

Summary

I. Bölüm

1. Kayseri Kentinin Tanıtımı	1
1.1. Genel Konum	1
1.2. Kentin Tarihçesi	1-7
1.2.1. Kronoloji	8-9
1.2.2. İlin Adının Kaynağı	10
1.3. Kentin Coğrafi Özellikleri	
1.3.1. Yer Şekilleri	11-14
1.3.2. Yeraltı Zenginlikleri	15
1.3.3. Doğal Güzellikler	15-18
1.3.4. İklim ve İklimsel veriler	18-20
1.3.5. Bitki Örtüsü	20-21
1.4. Nüfus durumu	21-22
1.5. Sosyo ekonomik yapı	23
1.5.1. Kentin Endüstriyel Gelişimi	24-25
1.6. Ulaşım	26
1.7. Eğitim	26-27
1.8. Sosyal yaşantı ve yaşama biçimi	27-29
1.8.1. Mahalli giyim ve kıyafetleri	29-30

II. Bölüm

2.1. Kentsel arazi kullanımı ve kent dokusunun gelişimi	33-35
2.1.1. Kentsel doku ve bu doku içinde eski eserlerin yeri	36
2.1.2. Kaysaride bulunan anıtsal tarihi eserler listesi	37-41
2.1.3. Tarihi çekirdeğin korunacak bölümleri	42-43
2.2. İnceleme bölgesinin seçimi ve nedenleri	44
2.2.1. İnceleme bölgesi tanımı	44-45
2.2.2. İnceleme bölgesinin bugünkü durumu ve kullanımı	45-47
2.2.3. Tespitler - Rölöveler	48-301
2.2.4. Tipoloji	
2.2.5. Terminoloji	302-304

İÇİNDEKİLER

I. Bölüm

1. Kayseri Kentinin Tanıtımı	1
1.1. Genel Konum	1
1.2. Kentin Tarihçesi	1-7
1.2.1. Kronoloji	8-9
1.2.2. İlin Adının Kaynağı	10
1.3. Kentin Coğrafik Özellikleri	
1.3.1. Yer Şekilleri	11-14
1.3.2. Yeraltı Zenginlikleri	15
1.3.3. Doğal Güzellikler	15-18
1.3.4. İklim ve İklimsel veriler	18-20
1.3.5. Bitki Örtüsü	20-21
1.4. Nüfus durumu	21-22
1.5. Sosyo ekonomik yapı	23
1.5.1. Kentin Endüstriyel Gelişimi	24-25
1.6. Ulaşım	26
1.7. Eğitim	26-27
1.8. Sosyal yaşantı ve yaşama biçimi	27-29
1.8.1. Mahalli giyim ve kıyafetleri	29-30

II. Bölüm

2.1. Kentsel arazi kullanımı ve kent dokusunun gelişimi	33-35
2.1.1. Kentsel doku ve bu doku içinde eski eserlerin yeri	36
2.1.2. Kayseride bulunan anıtsal tarihi eserler listesi	37-41
2.1.3. Tarihi çekirdeğin korunacak bölümleri	42-43
2.2. İnceleme bölgesinin seçimi ve nedenleri	44
2.2.1. İnceleme bölgesi tanımı	44-45
2.2.2. İnceleme bölgesinin bugünkü durumu ve kullanımı	45-47
2.2.3. Tipoloji	
2.2.5. Terminoloji	302-304

III. BÖLÜM

3.1. Türk Evi Genel Özellikleri	305
3.2. Kayseri evi genel özellikleri	306-308
3.3. İnceleme bölgesinde yer alan evlerin ortak özellikleri	309-310
3.4. İncelem bölgesinde yer alan evlerin Mimari özellikleri	311
3.4.1. Mimari mekanlar	311
3.4.1.1. Odalar	311-312
3.4.1.2. Sofalar	312-313
3.4.1.3. Avlular	313
3.4.1.4. Köşkler	313
3.4.1.5. Tokana	314
3.4.2. Mimari Elemanlar	314
3.4.2.1. Kapılar	314-315
3.4.2.2. Pencereler	316-317
3.4.2.3. Merdivenler	317
3.4.2.4. Kemerler ve Sütunlar	317-318
3.4.2.5. Çörttenler	318
3.4.2.6. Konsollar	318-319
3.4.2.7. Silmeler	319
3.4.3. Yapı Öğeleri (Konstruktif Özellikleri)	319
3.4.3.1. Döşemeler	319-320
3.4.3.2. Tavanlar	320-322
3.4.3.3. Çatılar	322-323
3.4.3.4. Duvarlar	323-324
3.4.4. Malzeme	324
3.4.4.1. Taş	324-326
3.4.4.2. Ahşap	326-327
3.4.4.3. Maden	327
3.4.4.4. Boya	327
3.4.4.5. Kum	327
3.4.4.6. Toprak	327
3.4.5. Bezemeler ve Yerleri	328
3.4.5.1. Dış Süsleme	328-329
3.4.5.2. İç Süsleme	329-331
3.5. İncelem bölgesinde yer alan evlerin Türk evi ve Kayseri evi ile ortak özellikleri ve farklılıkları	331-333

3.6. İnceleme bölgesinde yer alan evlerin sorunları ve çağdaş gereksinimleri.	334
--	-----

IV. Bölüm

4. Sonuç ve öneriler

4.1. Sonuç	335-336
4.2. Restorasyon önerisi	
4.3. İnceleme bölgesinden çeşitli görünümeler	337-383
4.4. Bibliyografya	384-388
4.5. Harita Kaynakları	389
4.6. Resim Katoloğu	390

GİRİŞ

Bu tez, Kayseri bölgesi Tavukçu mahallesinin bir bölümündeki tarihsel dokunun incelenmesi, değer ve sorunlarının tanımlanması koruma ve geliştirme önerilerinin oluşturulması amacıyla yönelik çevre ölçeğinde bir çalışmadır.

Bölgedeki evlerin tarihi 19. yy. ortalarına kadar uzanmaktadır. 19. yy.' dan itibaren şehrin bu bölgesi günümüze kadar kısmen korunabilmiştir. Hızla gelişen kentin yerleşme alanlarının tarihi dokunun ters yönünde gelişmesi ve bölgenin sit alanı olarak belirlenmesi bölgenin günümüze kadar korunabilmesinin en büyük sebebidir.

Tarihi ve sanat değerleri yüksek, her biri ayrı bir inceleme konusu olabilecek kadar geniş kapsamlı olan bu evleri kısıtlı bir süre içinde elimden geldiğince tanıtmaya çalıştım.

Son derece güzel ve değerli olduğuna inandığım bu evler, yanlış tanıma veya hiç tanımama, çeşitli bencillikler ve bilinçsizlik nedeniyle yavaş yavaş yok olmaktadır. Eğer ciddi bir koruma kararı alınıp, uygulamaya başlanmazsa, zamanla tamamen yok olacağını sandığım bu evleri tanıtmak, önemini anlatmak, sevdirmek ve hiç olmazsa birer belgeyle yaşamalarını sağlamak amacıyla bu çalışmayı yaptım. Ve konuyla ilgilenen çeşitli resmi kurum yöneticileriyle görüşüp, ortak bir çalışmaya giriştim. Ayrıca halka bu alanı tanıtmak ve koruma bilincini geliştirebilmek amacıyla yine aynı kurumlarla ortak bir sergi düzenlendi ve konu hakkında konferans vermek üzere girişimlerde bulunuldu. Bütün amacım 1 sene boyunca yoğun bir çalışma yaptığım bu alanın halk tarafından tanınıp sevilmesini sağlamak ve korunmasına katkıda bulunabilmektir.

Bütün bu çalışmalarımda bana yol gösteren hocam ilgi Yüce Aşkun'a, yardımlarını esirgemeyen bütün arkadaşlarıma ve maddi manevi desteklerinden dolayı Aileme teşekkür ederim.

GİRİŞ

Bu tez, Kayseri bölgesi Tavukçu mahallesinin bir bölümündeki tarihsel dokunun incelenmesi, değer ve sorunlarının tanımlanması koruma ve geliştirme önerilerinin oluşturulması amacıyla yönelik çevre ölçeğinde bir çalışmadır.

Bölgedeki evlerin tarihi 19. yy. ortalarına kadar uzanmaktadır. 19. yy.' dan itibaren şehrin bu bölgesi günümüze kadar kısmen korunabilmiştir. Hızla gelişen kentin yerleşme alanlarının tarihi dokunun ters yönünde gelişmesi ve bölgenin sit alanı olarak belirlenmesi bölgenin günümüze kadar korunabilmesinin en büyük sebebidir.

Tarihi ve sanat değerleri yüksek, her biri ayrı bir inceleme konusu olabilecek kadar geniş kapsamlı olan bu evleri kısıtlı bir süre içinde elimden geldiğince tanıtmaya çalıştım.

Son derece güzel ve değerli olduğuna inandığım bu evler, yanlış tanıma veya hiç tanımama, çeşitli bencillikler ve bilinçsizlik nedeniyle yavaş yavaş yok olmaktadır. Eğer ciddi bir koruma kararı alınıp, uygulamaya başlanmazsa, zamanla tamamen yok olacağını sandığım bu evleri tanıtmak, önemini anlatmak, sevdirmek ve hiç olmazsa birer belgeyle yaşamalarını sağlamak amacıyla bu çalışmayı yaptım. Ve konuyla ilgilenen çeşitli resmi kurum yöneticileriyle görüşüp, ortak bir çalışmaya giriştim. Ayrıca halka bu alanı tanıtmak ve koruma bilincini geliştirebilmek amacıyla yine aynı kurumlarla ortak bir sergi düzenlendi ve konu hakkında konferans vermek üzere girişimlerde bulunuldu. Bütün amaçım 1 sene boyunca yoğun bir çalışma yaptığım bu alanın halk tarafından tanınıp sevilmesini sağlamak ve korunmasına katkıda bulunabilmektir.

Bütün bu çalışmalarımda bana yol gösteren hocam ilgi Yüce Aşkun'a, yardımlarını esirgemeyen bütün arkadaşlarıma ve maddi manevi desteklerinden dolayı Aileme teşekkür ederim.

GİRİŞ

Bu tez, Kayseri bölgesi Tavukçu mahallesinin bir bölümündeki tarihsel dokunun incelenmesi, değer ve sorunlarının tanımlanması koruma ve geliştirme önerilerinin oluşturulması amacıyla yönelik çevre ölçeğinde bir çalışmadır.

Bölgedeki evlerin tarihi 19. yy. ortalarına kadar uzanmaktadır. 19. yy.' dan itibaren şehrin bu bölgesi günümüze kadar kısmen korunabilmiştir. Hızla gelişen kentin yerleşme alanlarının tarihi dokunun ters yönünde gelişmesi ve bölgenin sit alanı olarak belirlenmesi bölgenin günümüze kadar korunabilmesinin en büyük sebebidir.

Tarihi ve sanat değerleri yüksek, her biri ayrı bir inceleme konusu olabilecek kadar geniş kapsamlı olan bu evleri kısıtlı bir süre içinde elimden geldiğince tanıtmaya çalıştım.

Son derece güzel ve değerli olduğuna inandığım bu evler, yanlış tanıma veya hiç tanımama, çeşitli bencillikler ve bilinçsizlik nedeniyle yavaş yavaş yok olmaktadır. Eğer ciddi bir koruma kararı alınıp, uygulamaya başlanmazsa, zamanla tamamen yok olacağını sandığım bu evleri tanıtmak, önemini anlatmak, sevdirmek ve hiç olmazsa birer belgeyle yaşamalarını sağlamak amacıyla bu çalışmayı yaptım. Ve konuyla ilgilenen çeşitli resmi kurum yöneticileriyle görüşüp, ortak bir çalışmaya giriştim. Ayrıca halka bu alanı tanıtmak ve koruma bilincini geliştirebilmek amacıyla yine aynı kurumlarla ortak bir sergi düzenlendi ve konu hakkında konferans vermek üzere girişimlerde bulunuldu. Bütün amacım 1 sene boyunca yoğun bir çalışma yaptığım bu alanın halk tarafından tanınıp sevilmesini sağlamak ve korunmasına katkıda bulunabilmektir.

Bütün bu çalışmalarımda bana yol gösteren hocam ilgi Yüce Aşkun'a, yardımlarını esirgemeyen bütün arkadaşlarıma ve maddi manevi desteklerinden dolayı Aileme teşekkür ederim.

ÖZET

Ev, insanın içinde yaşadığı, bütün ihtiyaçlarının karşılandığı bir mekandır. İnsan çevresi ile çok yönlü ilişkiler içinde olan bir varlıktır, ve ihtiyaçlarının değerlendirilmesi zordur. Bunun için bir toplumun, bir bölgenin evlerini ele aldığımız zaman yaşanan bölgenin coğrafik durumu, iklimsel koşulları, malzeme şartları ve toplumun kültürel yapısı, bütünüyle hayatı hakkında bir araştırma yapmak gerekir. Bu görüşle III Bölüm halinde ele alınan tezin I. Bölümünde Kayseri kenti bütün özellikleriyle tanıtılmaya çalışılmıştır.

II. Bölümde ise, kent biçiminin gelişimi, kentsel doku ve bu doku içinde eski eserlerin yerleri, kentin tarihi çekirdeği, tarihi çekirdeğin korunacak bölümleri, inceleme bölgesinin seçimi ve nedenleri anlatılıp inceleme bölgesinin tanıtımına girilmiştir. Bölgenin bugünkü durumu ve kullanımı açıklanıp tespitler - rölöveler bölümünde korunması gerekli görülen ve üzerinde çalışma yapılan evlerin rölöveleri, detayları, ve fotoğrafları verilmiş böylece bölge daha detaylı bir şekilde tanıtılmaya çalışılmıştır. Benzer plan tiplerine sahip olan evler için bir plan tipolojisi düzenlenmiş ve yöresel sözcükleri belirten bir terminoloji hazırlanmıştır.

III. Bölümde ise, Türk evi genel özellikleri, Kayseri evi genel özellikleri, ve incelenen evlerin genel özellikleri anlatılmış, daha sonra inceleme bölgesinde yer alan evlerin, Türk evi ve Kayseri evi ile ortak özellikleri ve farklılıkları verilmeye çalışılmıştır. Aynı bölümde incelenen evler mümkün olduğu kadar detaylı bir şekilde anlatılmaya çalışılmış, evlerde kullanılan malzemeler, yapım sistemleri, mimari elemanları, yapı öğeleri, bezemeler ve mimari mekanları tanıtılmıştır. Daha sonra evlerin çağdaş gereksinimleri ve sorunlarına değinilmiş bu sorunları ortadan kaldıracak ve çağdaş gereksinimlere cevap verebilecek şekilde düzenlenip topluma kazandırılmak üzere bir restorasyon önerisi hazırlanmıştır. Bu öneri Erciyes Üniversitesi tarafından satın alınan tarihi ve sanat değerleri yüksek olan, güzel bir silüet oluşturan 7 ev için getirilmiş ve aynı Üniversitenin öğretim elemanlarının oturabileceği lojmanlar olarak düzenlenmiştir.

SUMMARY

A home is a place in which a person lives and satisfies his needs. A person is a human being who has various relationships within his environment, and it is difficult to meet and satisfy his needs. For this reason, when we are dealing with the houses/ homes in a particular area, it is essential to do research on the geographical location, the climate, building materials used and the cultural background of the society, as a whole. This thesis has been prepared in three sections; the first of which is a study on the city of Kayseri.

The second section deals with the development of the geographical location of the city, network of the location of the buildings and the location of the historical buildings in this network. After this, the historical core of the city and the area of the historical places to be protected and why these buildings are selected as historical, have been described. In the synthesis - rölove section, the detailed information, together with the photographs of the houses considered to be of historical value and also of the houses on which some studies have been done are given. A typological plan is presented of the houses having the same plan, and the terminology is given for the dialect of the area.

In the third section, general characteristics of a Turkish house, of a Kayseri house and of the houses examined are presented; and then the similarities and the differences between their general characteristics are drawn. In this section, the characteristics of the houses are presented in full detail; the building materials used in the houses, their building systems, architectural elements, accessories and the architectural placements are examined. After that, the contemporary needs and the problems are dealt with and the proposals to satisfy these needs are given by drawing a restoration plan to make use of the houses, in the meantime. These proposals are for the seven houses in the historical area, purchased by Erciyes University, which has a great historical and aesthetic value.

It is planned that the aforementioned properties in this historical area be used as residences by members of the University.

I. BÖLÜM

1. KAYSERİ KENTİNİN TANITIMI

1.1. GENEL KONUM

Kayseri şehri, Orta Anadolu'nun güneydoğusunda Griniç rasathanesine göre 33° 30 dakika doğu boylamı ve 38° 45 dakika 30 saniye kuzey enleminde (1) bulunmakta olup; doğuda Erciyes dağının hemen eteklerinde denizden 1055 m. yükseklikte geniş bir ovada kurulmuştur. (2) Kuzeyden Yozgat ve Sivas, doğudan Maraş, güneyden Adana, batıdan Nevşehir ve Niğde illeriyle çevrilmiş olan ilin yüzölçümü 16.917 km² (3), nüfusu (1985 gayri resmi sayım sonuçlarına göre) 870.887 dir. (4) Merkez ilçeye bağlı 75 köy ve 6 bucağı olan kent, Türkiye'nin 9. büyük şehri, İç Anadolu Bölgesinde ticaret ve sanayi şehirlerinden bire ve aynı addaki ilin merkezidir. (5)

1.2. KENTİN TARİHÇESİ

Kayseri ilinin yazılı tarih öncesi dönemleri ilk Tunç çağı ile başlar . (6) Kültepe kazılarında ve Kayseri'nin güneybatısındaki Eğriköy Höyüğü'nde yapılan yüzey araştırmalarında ilk Tunç çağına tarihlenen buluntulara rastlanmıştır. (7) Bu dönemin Orta Anadolu

(1) Kayseri il yillığı 1973, s. 145.

(2) Meydan Larousse, Cilt 7, s. 117.

(3) Yurt Ansiklopedisi, 84. fas. s. 4682.

(4) Kayseri Nüfus Müdürlüğünden alınmıştır.

(5) Kayseri Valiliğinden alınmıştır.

(6) Yurt Ansiklopedisi, 84. fas. s. 4685.

(7) Baydur, Nezahat

Kültepe ve Kayseri Tarihi Üzerine Araştırmalar, s. 71

kültürü, daha sonraki Asur ticaret kolonileri çağı'na ve Hitit uygarlığına temel oluşturan gelişmeler gösterir. (8)

Yazılı tarih ise Asur ticaret kolonileri çağı ile başlamaktadır. Yazı Anadolu'ya Asur tüccarlarınca getirilmiş ve İ. Ö. XIX – XVIII. y.y. 'lara tarihlenen bu dönemde, Asur ticaret kolonileri çağı olarak adlandırılmıştır. (9) Bazı belgelerden Asurlu tüccarların Anadolu'da 13 dolayında karum (pazar yeri olarak kullanılan koloni) kurdukları ve buralardaki ticaretin yaklaşık 150 yıl sürdüğü öğrenilmektedir. Tabletlerde sözü edilen karumlar, Konya ile Malatya arasında sıralanmaktaydı. ve hepsi Kültepe'deki merkez koloni olan kaniş karumu'na bağlı idi. Kaniş karum'u ise doğrudan, Asur başkenti Asur'la ilişki içindeydi. Kaniş Karumu'nun bir başka özelliği de Asur ticaret kolonileri çağı mimarlığını en iyi biçimde yansıtan bir yerleşme olmasıdır. Nitekim kazılarda bu yapıyı açıklayan Asur'lu tüccarlardan kalma evler ve dükkanlar bulunmuştur. Buradaki evler taş temel üzerine kerpiçten yapılmıştır. Bazılarının tabanı da taş döşelidir. İki katlı olan yapıların üst katları yatak odalarına, alt katları ise oturma odası ile ambar ve depolara ayrılmıştır. Asur ticaret kolonileri çağının İ.Ö. 1850'lerde sona erdiği saptanmıştır, ancak bunun nedeni bilinmemektedir. (10)

Koloni çağından sonra Anadolu'daki yerel kent devletleri (İ. Ö. XVIII. y.y.'dan başlayarak) örgütlenmeye başlamıştır. Kültepe kazıları İ. Ö. 2000'lerde yörede Hitit yerleşmesi olduğunu ortaya koymuştur, ayrıca Fraktin, Şimşekkaya, Erkilet, Taşçı, Yağmur-luköy ve Han yerinde bulunan kabartmalar Hitit'lerin buralarla da da ilişkisi olduğunu belgelemektedir. (11)

"İ. Ö. 1200'lerde değin süregelen büyük Hitit İmparatorluğu, Ege göç kavimlerinin yayılması sırasında ortadan kalktı. İ.Ö. 1100 – 600 arasında Anadolu'da geç Hitit kent devletleri ortaya çıkarken, Kayseri dolaylarında da bunlardan biri olan Tabal krallığı kurulmuştu. (İ.Ö. 900) Tabal kralları, Asurlular'a haraç ödemekte, zaman zaman da komşu kentlerin prensleriyle birlikte Asurlular'a baş kaldırmaktaydılar." (12)

(8) *Yurt Ansiklopedisi*, 84. fas. s. 4685.

(9-10) *Yurt Ansiklopedisi*, 84.fas. s. 4687.

(11) *Kayseri Bölgesi Turizm Envanteri 1973*, s. 15.

(12) *Yurt Ansiklopedisi*, 84. fas. s. 4703.

"Anadolu'yu baştan başa kasıp kavuran Kimmer'ler sonunda Kilikya üzerinden Tabal ülkesine girmiş ve İ.Ö. 620 'lerde buradaki Asur üstünlüğüne son vermişlerdir. Bunu İran'dan gelen Keyakseres önderliğindeki Med'lerin akınları izlemiş ve başkent Ninova'yı yakıp yıkan Med'ler Asur devletini ortadan kaldırmışlardır (İ.Ö. 612). Bu arada Tabal ülkesinde Kilikya krallığı adıyla yeni bir devlet ortaya çıkmıştır". (13) Ancak Kilikya krallığı çok kısa ömürlü olmuş, batıya doğru ilerleyen Med istilacılarınca ortadan kaldırılmıştır, ancak Med'lerin yöredeki egemenliği de uzun sürmemiştir. Örgütlü bir yapı oluşturamayan Med'ler İran'da güçlenen prenslerin Ahamenis sülalesine yenilmiş Tabal ülkesi de Pers egemenliğine girmiştir. (14) Pers imparatoru I. Dara (Dariaios) döneminde Anadolu toprakları üç büyük straplığa bölünmüş ve Kapadokya bu straplıkların üçüncüsü olmuştur. (15) I. Dariaios'un İ.Ö. 513'te Trakya üzerinden İskidler ülkesine yaptığı sefer sırasında Kapadokya strabı Ariaramnes'ti. Kayseri kenti'nin straplık merkezi durumuna getirilip Mazaka diye anılması da bu döneme rastlamaktadır . (16) Straplığın merkezi bir ara Gazirura'ya (Turhal) taşınmışsada Mazaka kültürel ve ekonomik merkez olma özelliğini korumayı başarmıştır. Kapadokya straplığı İ.Ö. 360'da kuzey ve güney Kapadokya olmak üzere yönetsel bakımdan ikiye bölünmüş, Mazaka (Kayseri) güney Kapadokya içinde kalmıştır. (17)

Pers'lerin İ.Ö. 334'de Granikos çayında (Balıkesir) Makadonya kralı Büyük İskender'e yenilmesi üzerine Mazaka Makedonyaluların eline geçti. (18) İskenderi'nin ölümünden sonra istila ettiği bütün topraklar komutanları (Diyadokları) arasında bölüştü. İskender'in komutanları Antigonos ile Selevkos anlaşmazlığa düşünce ikinci Ariarates ülkesine döndü. Ermeni kralı Ardoates'in desteğiyle Kapadokya'yı yeniden ele geçirdi. Ne varki Selevkos İ.Ö. 301'de Antigonos'un ordusunu yenerek Kapadokya'yı istila edince II. Ariarates'in straplığına son verdi ama Selevkos'un egemenliğide kalıcı olmadı, İ. Ö. 280'de öldürülünce Ariarates sülalesi Kapadokya'ya yeniden üstünlük sağladı. Kapadokya karallığıda bu dönemde kuruldu. Eski Pers soylularından (Ariarates'lerin bölgeye sahip çıkacak kurdukları bu krallık III Ariarqtes) Ariarates zamanında ilk parasını bastırdı. Ariarates Helen kültürünü benimsedi ve kendi adına Ariaratheia kentini kurdu.

(13) A. g. e. s. 4690.

(14) A. g. e. s. 4690.

(15) A. g. e. s. 4690.

(16) A. g. e. s. 4690.

(17) Yurt Ansiklopedisi, 84. fas. s. 4690.

Ancak sonraki kral IV. Arierates Eusebes'in Helenist hareketi daha da güçlendirdiği yıllarda Arieratheia kenti önemini kaybetti ve Kayseri (Mazaka) Eusebeia adıyla ön plana geçmeye başladı. İlk darphanede bu dönemde kuruldu. (19)

Roma döneminde Kapadokya eyaleti kuzeyde Amisostan güneyde Toros dağlarına batıda Galatya'dan Doğuda Fırat ve Armenia bölgesine dek uzanan toprakları içeriyordu. Kaisareia, bu eyaletin başkenti idi. (20)

İmparator Septimus, Severus (193 – 211) ile Niger arasındaki çarpışmalarda, Kapadokya yeniden Askeri olaylara sahne oldu. Bu arada bir roma garnizonu Kaisarei'ya yerleştirildi, aynı dönemde basılan sikkelerden, batıdaki Simirna (İzmir) kenti ile Kaisareia arasındaki ekonomik ilişkinin geliştiği anlaşılmaktadır. (21)

İmparator Severus Aleksander döneminde (222–235) Kapadokya Sasanlı kralı Artakserkes'in istilasına uğradı ve kısa bir süre Sasanlı egemenliğine girdi. Nitekim Roma İmparatoru III. Gordianus Sasanlılardan gelebilecek saldırılara karşı Kaisareia'yı surlarla çevirtti ve böylece kent I. Valerianus döneminde Sasanlı istilasından korunabildi. Ama 251'de sasanlı kralı Şahpur'un istilasına uğradı. İmparator I. Valerianus'u tutsak alan Sasanlılar kenti yakıp yağmalayarak geri çekildiler. (22)

Kayseri 254'te Trakya üzerinden Anadolu'ya gelen Got akıncılarının saldırısına uğradı. 257'de yeniden Sasanlılarca yağmlandı. 262'de Suriye'deki Palmira kraliçesi Zenobia'nın kışkırttığı çetelerin talan ettiği Kaisareia 267'de yeniden Got'larca yağmlandı, aynı yıllarda büyük bir depremle sarsılan kentin halkı bütün bu yıkımlara karşın yöreyi bırakıp gitmedi. Doğu ile batının kavşak yolları üzerinde bulunan kent elverişli ekonomik durumu dolayısıyla kısa zamanda yeniden derlenip toparlandı (23).

(19) A. g. e. s. 24.

(20) Yurt Ansiklopedisi, 84. fas. s. 4691.

(21) Yurt Ansiklopedisi, 84. fas, s. 4691.

(22) A. g. e. s. 4692.

(23) Baydur, Nezahat

Kültepe (Kaneş) ve Kayseri Tarihi Üzerine Araştırmalar. s. 74.

Kaisareia Roma İmparatorluğunun son yıllarında Hristiyanlık Putperestlik çalışmalarına da sahne oldu. (24) Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasından sonra Kayseri yöresi Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde kaldı. 608'de Sasanlı hükümdarı II. Hüsrev Bizans'taki maviler ve yeşiller çatışmasından yararlanarak Bizans topraklarına girdi ve Kayseri'yi ele geçirdi. Bu saldırı Bizans'ta büyük kargaşaya yol açtı ve İmparator Fokas devrildi. Yerine geçen Herakleios askeri güçleri yeniden örgütledi ve 611 de Sasanlıları Kayseri'den kovdu. (25)

647'de Orta Anadolu bu kez de Arap - Emevi devletinin istilasına uğradı. Arapların baskısı uzun yıllar sürdü. IX . y .y başında Bizans yönetimi Kapadokya Themas'nın yönetimini askeri valiliğe dönüştürdü. Bizans merkezîyetçi yönetiminin giderek katılaştığı X. y .y. da alınan ekonomik önlemlerin etkileri Kayseri'de de görüldü. Bu yönetsel reformlar yanında ordusunu da geliştiren Bizans devleti Araplara karşı önemli başarılar kazandı. Bu başarılarda büyük payı olan Komutan Nekeferos Fokas 963'te kendisini Kayseri'de imparator ilan etti. Böylece Kayseri bölgesi Türklerin Anadolu'ya gelişine değin Bizansın elinde kaldı. (26)

Oğuz boyları XI. yy. da Anadolu'ya yönelik akınlarını giderek yoğunlaştırdılar, ancak düzenli bir orduları ve yeteri kadar silahları olmadığı için Bizans orduları karşısında tutunamıyorlardı. Bu nedenle Anadolu Türkler'e ancak 1071 Malazgirt Savaşından sonra açılabilirdi. (27)

I. Haçlı Seferi sırasında (1097) bir ara Haçlıların eline geçen yörede daha sonra Danişmentogulları egemen oldular. Danişmentli tahtını ele geçiren Melik Muhammed Kayseri'yi merkez edindi ve uzun süreden beri yıkık durumda olan kenti onarttı. (28)

(24) *Edhem, Halil*

Kayseri Tarihi, s. 73.

(25) *Yurt Ansiklopedisi, 84. fas. s. 4692.*

(26) *A. g. e. s. 4692.*

(27) *Özdoğan, Kazım*

Kayseri Tarihi, Cilt. 1, s. 156.

(28) *Kayseri Bölgesi Turizm Envanteri 1973, s. 18.*

Melik Muhammed 1142'de Kayseri'de ölünce oğulları arasında taht kavgası çıktı. Böylece Danişmend beyliği üçe bölündü. Yağıbasan Sivas emiri olurken, Zunun'da Kayseri emiri oldu. II. Kılıçarslan 1169'da Kayseri'yi Zunun'un elinden aldı. 1174 de Niksar ve Tokat yöresini ele geçirdi. Böylece Danişmendli beyliği tarihe karışmış oldu. II . Kılıçarslan egemenliğinin son yıllarında ülkeyi 11 oğlu arasında bölüştürdü. Kayseri yöresi Nureddin Sultan Şah'a düştü (1186). Ancak kardeşler birbirleriyle taht kavgasına düştüler, daha sonra I. Gıyasettin Keyhüsrev ülkede birliği sağladı ve devletin içte ve dışta itibarını yükseltti. (29) I. Gıyasettin Keyhüsrev 1211'de ölünce yerine oğlu I. İzzettin Keykayus Kayseri'de Selçuklu tahtına çıktı. Külük camii, Yoğunburç onun zamanında yapılmış önemli eserlerdendir. (30) I. İzzettin Keykavus 1220'de öldükten sonra yerine kardeşi Aleaddin Keykubat geçti. Onun döneminde (1220–1237) Anadolu Selçukluları en parlak ve en güçlü günlerini yaşadılar. Keykubat zamanında Kayseri'de mamur ve ticareti son derece gelişmiş bir şehir haline geldi (31). Daha sonra başa geçen II. Gıyasettin Keyhüsrev babasının siyasetini izleyip Moğolları Anadolu'dan uzak tutmakta başarılı olamadı. Erzurum'u ve Sivas'ı kuşatan Moğol ordusu daha sonra Kayseri üzerine yürüyerek kenti kuşattı. Kale içine sığınan halkla askerler büyük bir direnme gösterdilerse de sonunda Moğolların eline geçen kent yakılıp yıkıldı (32). (1244 – 45) 'te Moğollara vergi vermeyi kabul eden Selçuklular Kayseri'yi istiladan kurtardılar 1318'de Anadolu Selçuklu devleti ortadan kalkınca tüm Anadolu İlhanlıların atadığı valilerce yönetilmeye başlandı. (33)

1343'te Eretna bey Kayseri'de üstünlük sağladı. 1380'de Eretna devletine son veren Kadı Burhaneddin'de 1398'te ölünce kent Osmanlı hükümdarı I. Beyazıd'ın eline geçti. Kısa bir süre sonra Karamanlıların yönetimi altına giren yöre sık sık Dulkadiroğulları ile Karamanoğulları arasında el değiştirdi. II. Beyazıd döneminde Kayseri Memluk'ların daha sonrada (1508) Safevi'lerin saldırısına uğradı. Kayseri 1515'de Yavuz Sultan Selim döneminde kesin olarak osmanlı yönetimine girdi. (34)

(29) *Yurt Ansiklopedisi*, 84. fas. s. 4693.

(30) *Kayseri Bölgesi Turizm Envanteri 1973*, s. 18.

(31) *Kayseri İl Yıllığı 1973*, s. 70

(32) *Yurt Ansiklopedisi*, 84. fas. s. 4704.

(33) *A.g.e.* s. 4704.

(34) *Yurt Ansiklopedisi*, 84. fas. s. 4704.

Kayseri Osmanlı yönetimi altında bir süre barış içinde yaşadı, ancak bu durum uzun sürmedi. 16. yy. sonlarına doğru patlak veren Celali isyanları sırasında kent büyük zarar gördü. Celali ayaklanmalarının yaraları sarılmadan bu kez yörede güç kazanan Ayanlar halka zulüm etmeye başladılar. Buna XVII. y . y. sonlarında Avusturya savaşları nedeniyle devletin Anadoluyla yeterince ilgilenememesi neden olmuştur. (35)

Kayseri Osmanlı döneminde önceleri Karaman (Konya) eyaletine bağlı bir sancak merkezi iken 1867 vilayet nizamnamesine göre Kayseri sancağı Ankara vilayetine bağlandı. Bu dönemde Kayseri Ankara vilayetinin üç sancağından biri idi. II. Meşrutiyetten sonra bağımsız bir sancak olan kayseri Cumhuriyetin başlarında il olmuştur. (36)

(35) *A.g.e. s. 4695.*

(36) *A.g.e. s. 4704.*

KRONOLOJİ

ARİH	DÖNEM VE AYRINTILAR
3000 – 2000	İLK TUNÇ ÇAĞI
2000 – 1850	ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI
1650 – 1460	ESKİ HİTİT KRALLIK DÖNEMİ
1000 – 900	GEÇ HİTİT KENT DEVLETLERİ DÖNEMİ
900 – 680	TABAL KRALLIĞI DÖNEMİ
612 – 590	KİLİKYA KRALLIĞI DÖNEMİ
550 – 334	PERSLER DÖNEMİ
334–301	İSKENDER VE DİYADOKLAR DÖNEMİ
250 – İ.Ö 17	KAPADOKYA KRALLIĞI DÖNEMİ
17 – 395	ROMA DÖNEMİ
–1067	BİZANS DÖNEMİ
–733	ARAP AKINLARI KENTİN KISA SÜRELİ ALINIP VERİLMESİ
7	SELÇUKLU ORDUSUNUN KENTİ İLK KEZ ALMASI
7	HAÇLILARIN KAYSERİYİ ALMALARI
2	DANIŞMENTOĞLU YÖNETİMİ
9	II. KILIÇARSLANIN KAYSERİYİ KENDİNE BAĞLANMASI
5	II.KILIÇARSLANIN KAYSERİYİ OĞLU NURETTİN SULTAN ŞAH'IN YÖNETİMİNE BIRAKMASI
1	İZZETTİN KEYKAVUSUN KAYSERİDE TAHTA ÇIKIŞI
3	MOĞOLLARIN KAYSERİYİ YAĞMALAMASI

KRONOLOJİ

YIL	DÖNEM VE AYRINTILAR
	TİMURTAŞ'IN KAYSERİDE BAĞIMSIZLIĞINI İLAN ETMESİ
	ERETNA BEYİN KAYSERİDE ÜSTÜNLÜK SAĞLAMASI
- 1396	KADI BURHANEDDİN DÖNEMİ
	YILDIRIM BEYAZID'IN KAYSERİYİ OSMANLI TOPRAKLARINA KATMASI
	TİMUR'UN YILDIRIM BEYAZID'I YENDİKTEN SONRA KAYSERİYİ KARAMANOĞULLARINA VERMESİ
	II.MURAD'IN KAYSERİYİ KARAMANOĞULLARININ ELİNDEN ALDIKTAN SONRA DULKADİROĞULLARINA BIRAKMASI
	SAFEVİLERİN KAYSERİ ÜZERİNE SALDIRMALARI
	KAYSERİNİN KESİN OLARAK OSMANLI YÖNETİMİNE BAĞLANMASI
	CELALİ ELEBAŞLARINDAN KARAYAZICI'NIN KAYSERİDE OSMANLI ORDUSUNU BOZMASI
	CELALİ ELEBAŞLARINDAN TAVİL AHMED'İN KAYSERİYİ TALAN ETMESİ
	KAYSERİ LİVASI'NIN YOZGAT EYALETİNE BAĞLANMASI
	KAYSERİ LİVASI'NIN ANKARA VİLAYETİNE BAĞLANMASI
EŞRUTİYET	BAĞIMSIZ BİR SANCAK OLMASI
	CUMHURİYETİN İLANI KAYSERİNİN İL OLMASI

1.2.2. İLİN ADININ KAYNAĞI

Kayseri'nin kuzey doğusunda yer alan Kültepe (ya da Karahöyük) yerleşmesinin, Asur ticaret kolonileri dönemindeki adı Kanısti idi. Kent, Hitit döneminin sonuna kadar aynı adı korumuştur. (38)

Hitit imparatorluğunun yıkılmasından sonra kurulan geç Hitit kent devletleri döneminde (Muski ve Tabalların yöreye yerleştiği İ. Ö. XII – IX y.y. larda) ise kent Mazaka adını almıştır. Mazaka adının kökeni tartışmalıdır. Kimi bilim adamlarına göre bu ad söylenince de Kapadokyalıların atası diye geçen Meschus ya da Mosoch'dan, kimilerine göre de Tanrıça Ma'dan gelmektedir. Başka bir sav'da Ermenice Mazak sözcüğünden geldiği ve Grekçe'de Mazaka'ya dönüştüğü yolundadır. Bütün bunların yanı sıra, Mazaka adının Frig dilinde Zeus anlamındaki Mazeus'tan gelmiş olabileceği öne sürülmektedir. (39)

Mazaka daha sonra Eusebeia adını almıştır. (40) Evsebes (Eusebes) Kapadokya krallarından Arierathes'in ünvanlarından biridir. Kente de bu ad ile ilgili olarak Eusebeia dendiği sanılmaktadır. Kent, İ. Ö. 12 – 9. y.y.ları arasında Kaisareia adını alıncaya kadar Eusebeia diye anılmıştır. Kaisareia adını Roma İmparatoru Augustus'un onuruna Kapadokya kralı Arhilaios (İ. Ö. 36 – İ. S. 176) koymuştur. (41)

VII. y. y. da Araplar kenti ele geçirdiklerinde Kaisareia adını Kayseriyye'ye dönüştürdüler. Kent, Anadolu Selçukluları ve Osmanlılar döneminde de aynı adla anıldı. XIX – y.y. sonlarında Kayseriyye söyleniş kolaylığı nedeniyle Kayseri'ye dönüştü. (42) Ve bu ad günümüze değin süre geldi.

(38) *Meydan Larousse*, Cilt 7, s. 118.

(39) *Yurt Ansiklopedisi*, s. 4685.

(40) *A.g.e.* s. 4685.

(41) *A.g.e.* s. 4685.

1.3. KENTİN COĞRAFİK ÖZELLİKLERİ

1.3.1. YER ŞEKİLLERİ

Orta Anadolu'nun yukarı Kızılırmak bölümünde yer alan Kayseri il toprakları, İç Anadolu'nun güney bölümü ile Toros dağlarının birbirine yaklaştığı bir yerdedir. (43)

İl toprakları kuzeydoğu - güneybatı doğrultulu, kırıklı kıvrımlı yapıda ve birbirine koşut üç dağ sırası ile bunların arasındaki platolar ve çöküntü havzalarıyla biçimlenmiştir. Türkiye'nin en yüksek dağlarından olan Erciyes Dağında (3916 m.) yakın zamana değin gelen volkanik püskürmelerle çevresindeki platoların yapısını etkilemiştir. (44)

İlde yer alan ovalar pliyosen ve kuvaternerdeki kırılma ve kıvrılma hareketleriyle oluşan tektonik çöküntü çukurlarının birikinti maddeleriyle dolması sonucu ortaya çıkmıştır. (45)

1.3.1.1. DAĞLAR

Kayseri ili içindeki dağlar ya kıvrımlı ve yer yer kırılmalara uğramış uzun sıradağlardır, ya da tek başına yükselen volkan dağdır. (46) Kayseri'nin adeta bir sembolü olan Erciyes Dağı (Argaios) göğsünde ve eteklerinde birçok tali volkan tepelerinin (volkan konilerinin) bulunduğu yakın bir geçmişte sönmüş, 3916 m. yüksekliği, heybetli görünüşü, 1100 km²'yi geçen alanı, çevresine canlılık veren varlığı ile bölgenin bir tabiat zenginliğidir. (47)

Kayseri ilinin öteki dağları sıradağlar biçiminde kıvrımlı ve kırılmalara uğramış bir yapı gösteren yüksekliklerdir. Bunlardan önemlileri Korumaz – Hınzır dağları, Süvegen, Aygörmez, Köşkerli, Kepekli dağları, Tahtalı dağlarıdır. (48)

(42) A.g.e. s. 4685.

(43) Kayseri İl Yıllığı 1973, s. 13.

(44) Yurt Ansiklopedisi, s. 4671.

(45) A.g.e. s. 4671.

(46) Kayseri İl Yıllığı 1973, s. 13.

(47) A. g. e. s. 14.

1.3.1.2. OVALAR

Kayseri ilinde yer alan ovalar yakın jeolojik devirlerde çöküntülere uğramış yer kabuğu bölümlerinin daha sonra alivyonlarla örtülerek ova özelliği kazanmış yerlerdir. (49)

Bunların başlıcaları Erciyes'in kuzey ve güneyindedir. Kuzeydeki ova 750 km²'lik bir alana yayılan Kayseri ovasıdır. Erciyes'in güneyindeki Develi ovası ise yaklaşık 800 km²'lik bir alana yayılmıştır. İlin başlıca küçük ovaları arasında bir bölümünde tuzlu bir gölün bulunduğu Göl ova (palas) düzlüğü ile daha küçük olan Sarıoğlan ovası sayılabilir. (50)

1.3.1.3 PLATOLAR – TEKNELER

Kayseri ili arazisinin çeşitli bölümlerinde bir takım yüksek düzlükler vardır ki bunlar ova özelliğinde olmayıp ya ovaların ve dağların çevresindeki akarsularla derin yarılmış platolar görünüşündedir ya da dağlar arasında uzanan fakat yine derince yarılmış bulunan tekneler (havzalar) durumundadırlar. Bunların her çeşidine il arazisinde rastlanır ve yükseklikleri yerine göre değişir. (51) Bunların örnekleri Kayseri ovası kuzeyindeki Erkilet ve Kızılırmak vadisi arasında uzanan lav ve tuf örtülü platolar (1300 – 1400 m.) ile yine bu ovanın doğu kenarında ve Develi ovasının batı ve doğu yanlarında uzanan platolardır. Akarsularla derin şekilde yarılmış bu durumlarıyla plato biçimi almış havzalardan Uzunyayla ile Zamantı teknesi de Kayseri ilinin önemli ve geniş yer tutan yeryüzü şekillerindedir. (52)

1.3.1.4. DERİN VADİLER

Yarısı dağlık bir kısımda yüksek platolar halindeki Kayseri ili arazisinde yer yer derin vadiler ve boğazlar vardır. Bunların başlıcaları Kızılırmak vadisi ile Zamantı vadisi-
dir. (53)

(48) *A.g.e. s. 14.*

(49) *A.g.e. s. 16.*

(50) *Yurt Ansiklopedisi s. 4673.*

(51-52) *Kayseri İl Yıllığı 1973. s. 17-18*

(53) *A.g.e. s. 18.*

1.3.1.5. AKARSULAR

Kayseri ili Kızılırmak ve Seyhan havzaları içinde kalmaktadır. İlin önemli akarsuları Kızılırmak havzasında yer alan Kızılırmak ve Sarımsaklı suyu ile Seyhan havzasında kalan Zamanti ırmağıdır. Kayseride bunların dışında bir çok irili ufaklı dere ve çay bulunmaktadır. (54)

KIZILIRMAK : Türkiyenin en uzun akarsuyu olan kızılıрмаğın yaklaşık 120 km lik bölümü kayseri il sınırları içinde akmaktadır. (55)

SARIMSAKLI SUYU : İlin başlıca akarsularından olan sarımsaklı suyu Bünyan kasabası çevresinden çıkar. Buradaki Hidroelektrik santralinden elde edilen elektrik enerjisi Kayserinin ihtiyacının bir bölümünü karşılamaktadır. Ayrıca suyun orta kesiminde kurulan Karımsaklı barajından sulamada da yararlanır. (56)

ZAMANTI IRMAĞI: İl topraklarında oluşan en büyük akarsu Zamanti ırmağıdır. İldeki boyu 200 km dir. Seyhan ırmağının iki ana kolundan biri olan Zamanti ırmağının çıktığı yerde küçük bir Hidro elektrik santralinden enerji elde edilir. (57)

1.3.1.6. GÖLLER

Kayseri ilinde bulunan göllerin bir bölümü geniş sazlık ve bataklıklar durumundadır. Yakın zamanlarda bu bataklık ve sazlıkların kimi kesimleri kurutulmuş ve tarım alanlarına açılmıştır. Bunların başlıcaları Sultan sazlığı, Yay gölü, Tuzla gölü, Engir gölü, sarı göllerdir. Kayseri de Sarımsaklı ve Akköy adını taşıyan iki de baraj gölü bulunmaktadır.(58)

(54) Yurt Ansiklopedisi, s. 4673.

(55) *A.g.e. s. 4673.*

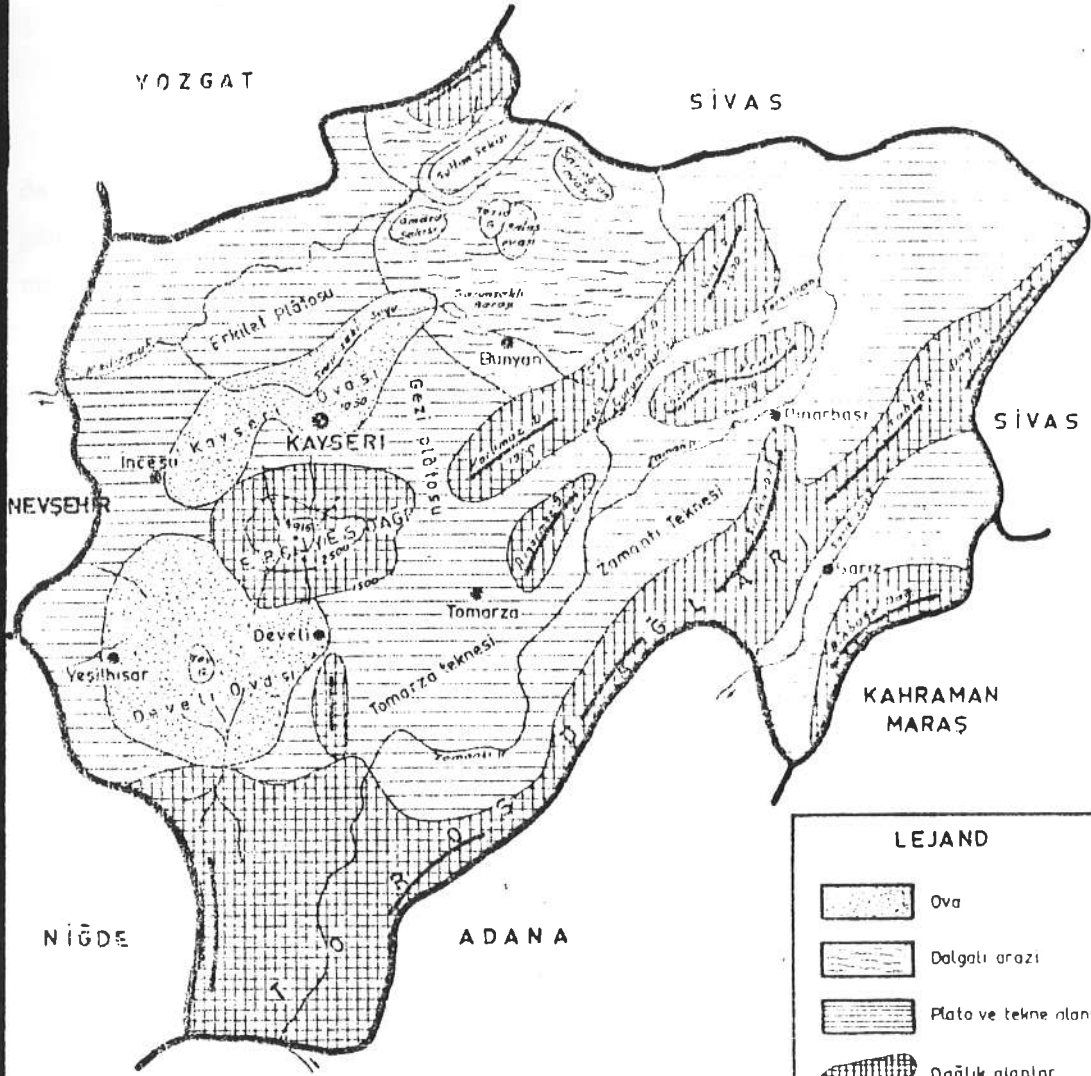
(56) Türk Ansiklopedisi s. 35.

(57) *A. g. e. s. 36*

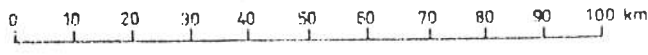
(58) Yurt Ansiklopedisi s. 4673.

KAYSERİ İLİNİN JEOMORFOGRAFİK HARİTASI

(Ana Çizgileriyle)

ÖLÇEK : 1 / 1 000 000

LEJAND

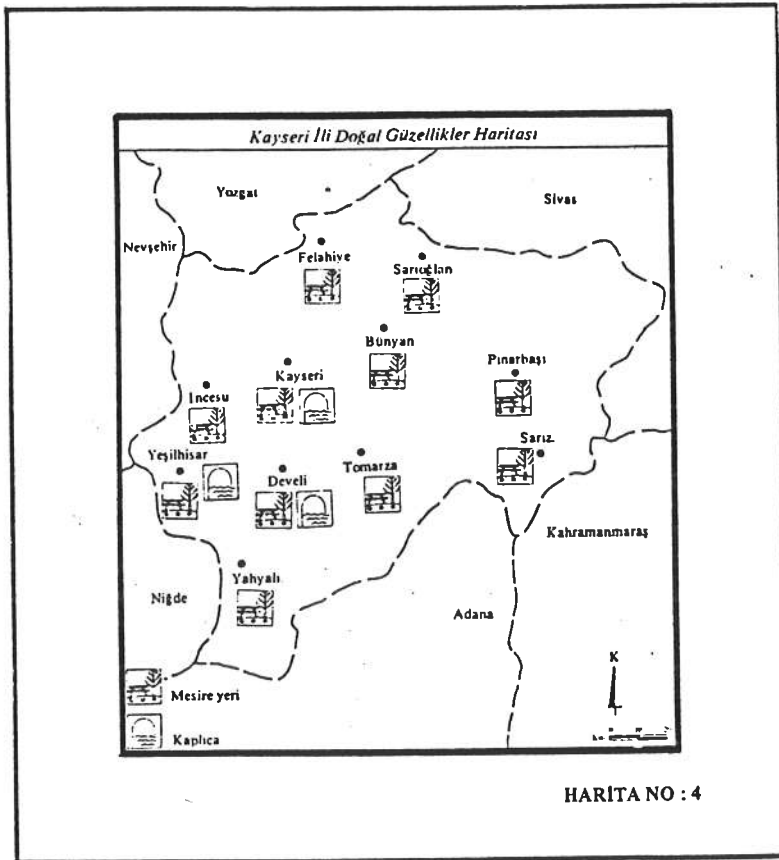
- Ova
- Dalgali arazi
- Plato ve tekne alanı
- Dağlık alanlar
- Akarsular
- Göller
- İl sınırı

1.3.2. YERALTI ZENGİNLİKLERİ (MADENLER)

Kayseri ili madenler açısından oldukça zengin bir ildir. Ancak il topraklarında yer alan madenlerin çok azı değerlendirilmektedir. İl de işletilen madenlerin başlıcaları Pınarbaşı krom madeni, Develi çinko ve simli kurşun madeni, Yahyalı çinko madenleri ile demir madeni, Sarız barit madeni, Bünyan demir madenidir. Ayrıca Kayseri'nin volkanik bir sahada olması nedeniyle hemen her çeşit taş madenlerine rastlamak mümkündür. Bunlardan inşaatla kullanılan yonu taşları önemli yer tutar. (59)

1.3.3. DOĞAL GÜZELLİKLER

Kayseri ili tarihsel değerler açısından olduğu gibi doğal güzellikler bakımından da zengin bir ildir. İl sınırları içinde yer alan Erciyes dağı, yaylalar, çeşitli akarsular, göller gibi yeryüzü şekilleriyle bunların çevresindeki bahçeler, çok sayıda dinlenme yerinin oluşmasına yol açmıştır.

1.3.3.1 MESİRE YERLERİ

Erciyes dağı ildeki en önemli dinlenme yerlerinden birini oluşturmaktadır. Sürekli karlı olan doruğu ile ilginç bir görünümü olan Erciyes dağından kış sporları amacıyla yararlanılmaktadır. Elverişli kayak alanları, kayak için ideal olan toz karı ile Erciyes kışın şehrin en hareketli merkezlerinden biridir. Yöredeki en uygun kayak dönemi Aralık ve Nisan ayları arasındaki 4 aydır.

Merkez ilçede yer alan Mimar Sinan parkı Mimar Sinan Camiininde içine almaktadır. Kent halkının önemli dinlenme yerlerinden biri olan parkta dinlenme olanağı sağlayan düzenlemeler yapılmıştır. (60)

Sarımsaklı suyu üzerinde kurulmuş olan Sarımsaklı baraj gölü de çevre halkı için uygun bir mesire yeri oluşturmaktadır.

Kayseri ili'nin ilgi çeken yörelerinden biride Bünyan ilçesidir. Korumaz dağından doğan ve Bünyan'da yaklaşık 90 m yükseklikten dökülen suyun oluşturduğu çağlayan ender rastlanır güzelliktedir. (61) Bünyandaki Sahsenem bahçeleride halkın ilgisini çeken alanlardandır.

Kayseri ili'nin öbür mesire yerleri arasında Felahiye deki Sıtma pınarı, Birgıldak kaynağı, İncesudaki Derebağı Sarızdaki ziyaret suyu, Yahyalıdaki Kesteriç ve Gölbaşı gibi mesireler sayılabilir. (62)

(60) Yurt Ansiklopedisi s. 4677 - 4678

(61) Yurt Ansiklopedisi s. 4677—4678

(62) Yurt Ansiklopedisi s. 4677—4678

1.3.3.2. İÇMELER – KAPLICALAR

Kayseri içmeler ve kaplıcalar bakımından zengin sayılabilecek bir ildir. İldeki şifalı su kaynaklarının bir bölümünde yeterli nitelikte tesislerde bulunmaktadır. (63)

BAYRAMHACI KAPLICASI : Kaynak suları karbondioksit taşıyan klora bikarbonatlı alkali ve toprak alkali sular grubuna girmektedir. Bu sular romatizmal hastalıklarda, gut hastalığında, dolaşım sisteminin kimi rahatsızlıklarında, hipertansiyon da yararlı sonuçlar vermektedir. Aynı sulardan, içme uygulamalarıyla karaciğer ve safrakesesi hastalıklarında yararlanılmaktadır. (64).

YEŞİLHİSAR (DUTLUK) İÇMESİ: Bu su tuzu bol sodyum ve magnezyum bikarbonatlı gazlı bir sudur. Mide barsak ve anneks salgı sistemleri üzerinde uyarıcı bir etki oluşturmaktadır. (65)

TEKGÖZ KAPLICASI : Tek göz kaplıcası suyu romatizmaya, mafsals ağrılarında ve kadın hastalıklarına iyi gelmektedir. (66)

(63) *Yurt Ansiklopedisi* s. 4677-4678

(64) *Yurt Ansiklopedisi* s. 4677-4678

(65) *Yurt Ansiklopedisi* s. 4677-4678

(66) *Yurt Ansiklopedisi* s. 4677-4678

ZİLE ACI SUYU : Zile acı suyu çevresindeki toprak ve çamurdan, köyün boya gereksinimi karşılanmakta ayrıca çamur mafsallara sürüldüğünde romatizmaya iyi gelmektedir. (67)

İlde bu sayılanların dışında incesu'da Boğazköprü ve Sazlık içmeleri, Yaşilhisarda Erdemisin, Merkez ilçede Yazır, Soflar maden suları ile yine buradaki Aşağı Menteşe kaplıcaları gibi şifalı su kaynakları da yer almaktadır. (68)

1.3.4. İKLİM VE İKLİMSEL VERİLER

Kayseri ilinde step iklimi karakteri göze çarpar. Yazlar sıcak ve kurak kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer. Bütün mevsimlerde gece gündüz sıcaklık farkı çok fazladır. (69)

İlde dağlık yerler ve bunların arasında ovalar ve tekneler bulunduğundan, yüksekliğin ve yağış getiren rüzgarlarla türlü derecelerden açık olmanın verdiği yerel iklim özellikleri de belirmiştir. Bu sebeple 1050 – 1100 m yüksekliğindeki ovaların iklim özellikleriyle 2000 – 3900 m yüksekliğindeki yüksek dağlık yerler arasında belirgin farklar vardır. (70) Kayseri ovasında sıcaklık 30 iken Erciyes'in 3000 m 'lerinde sıcaklık 18° – 20° kadardır. Buna göre il de yer yer ova, yayla ve yüksek dağ iklimleri vardır. Yayla ve dağ iklimleri yazın serin olan bir özellik gösterdiğinden, böyle yerler yazlık (bağcılık) alanlarıdır. Yüksek yerlerde çukur ve kapalı yerlere göre yağış da daha çoktur. (71)

İklim elemanlarının (Sıcaklık - yağış - nem - rüzgarlar) değerlerini veren meteoroloji istasyonları, genellikle ovalarda kurulmuştur. Aşağıdaki tabloda Kayseri meteoroloji istasyonunun son 38 yıllık verilerine göre aylık sıcaklıklar (santigrad derecesi) gösterilmiştir.

(67) *Yurt Ansiklopedisi* s. 4677 – 4678

(68) *Kayseri İl Yıllığı* 1973, s. 125

(69) *Meydan Larousse*, Cilt 7, s. 119

(70) *Kayseri İl Yıllığı*, s. 20

(71) A. g. e. s. 20

Yıllık Ortalama Sıcaklık	Aylık Ortalama Sıcaklık											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10.8	-1.5	0.5	4.4	10.6	15.4	19.2	22.7	22.3	17.3	11.8	5.9	1.1

TABLO I

bu ortalama değerlerin yanısıra çok farklı değerlerde ölçülmüştür. Mesela 30 Temmuz 1957 de 40.7 °C 6 Ocak 1942 de - 32.5 °C gibi.

Burada donlu günler sayısının yıllık ortalaması 123 dür. Bu günler sonbahar sonu ile kış ve ilk bahar başlarında toplanmıştır. Aşağıdaki tablo da son 38 yıllık gözlemlere

Yıllık Ortalama donlu gün sayısı	Aylık Ortalama donlu gün sayısı											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
124.3	26.9	22.9	19.6	7.5	0.8	-	-	-	1.0	6.9	16.0	22.6

TABLO II

yine bu süre içindeki ölçmelere göre yıllık ortalama yağış değerleri Kayseride 370 mm kadardır. Kayseride en yağışlı aylar olarak ilk bahar ayları (her birinde 50 mm kadar) en az yağışlı aylar olarak Temmuz ve Ağustos (her birinde 7 - 8 mm) olduğu görülmüştür. Kış aylarında ise bu değer 35 - 40 mm kadardır. Aşağıdaki çizelgede Kayserinin yıllık

Ortalama Yıllık Yağış	Aylık Ortalama Yağış											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
366.1	36.8	38.1	38.5	48.4	46.7	37.7	7.3	7.0	16.9	22.3	30.3	36.1

TABLO III

Kayseride yıllık toplam yağışlı gün sayısı: 100 gün

yıllık toplam karla örtülü gün sayısı : 41 gün dür.

20

İlin ovalar bölümünde kar yağışları Kasımdan Nisan'a kadar, aralıklı olarak sürer. Dağlarda ise kar yağışları daha uzun sürer. Ekimde ve Mayıs'ta Erciyes dağına kar yağdığı sık sık görülür.

Kayseride ortalama yıllık nisbi nem: 65.9 dur. Bu durum aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Yıllık Ort. Nisbi Nem	Aylık Ortalama Nisbi Nem											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
65.9	80.0	73.7	72.2	63.1	61.2	51.9	52.6	49.8	53.3	71.9	78.8	82.9

TABLO IV

Kayseride çeşitli yönden rüzgarlar esmekle beraber hakim rüzgar kuzeybatıdan, şiddetli rüzgarlar güney ve güneydoğudan eserler. Erciyes dağından çevresindeki ovalara ve bu arada kayseriye doğru dağ rüzgarları halinde serin yeller eser. Bunlar özellikle dağın eteklerinde ve yamaçlarındaki bağık yerlerde olumlu etkiler yaratır.

1.3.5. BİTKİ ÖRTÜSÜ

Kayseri il topraklarında ovalarda olduğu gibi dağ ve tepelik alanlardada bozkır (step) bitki örtüsü eğerdir. İlin yüksek kesimlerinde yer yer iyi orman örtüsüne restlanır-sada, topraklar genellikle bozkır orman ve çalılıklar ile kaplıdır. (72) İlin güney kesiminde Toros dağları'nın yer aldığı bölümde karaçam, kızılçam, köknar, ladin ve meşe türleri bulunmaktadır. İyi sayılabilecek nitelikteki ormanlar Tomarza, Yahyalı ve Develi ilçeleri çevresinde yer almıştır. İç kesimlerdeki dağlarda ise seyrek çalılıklarla birlikte otluklar geniş yer tutar (73) Dağlar arasındaki çöküntü havzalarında ve ovalarda ise doğal bitki örtüsü

(72) *Yöre Ansiklopedisi* s. 4680

(73) *Özdoğan Kazım*

Kayseri Tarihi Cilt 1, s. 83

olarak bozkırlar varsada günümüzde buralar geniş ölçüde tarım alanları olmuş, buğday, arpa, yonca, şekerpancarı çeşitli sebzeler yetiştirilen kültür bitkileri sahaları olmuşlardır. Bağların etek bölümleri ise genellikle bağlık ve bahçeliktir (74)

1.4. NÜFUS DURUMU

Kayseri'nin gerçek nüfusu ilk defa 1927 Nüfus sayımıyla kesin olarak öğrenilmiştir. Daha önce çeşitli batılı kaynaklar ve kişilerce (Kinneir - ch. Teskier - Ainsworth V. Cuniet gibi) Şehir ve çevresi için ileri sürülmüş bulunan nüfus değerleri hem birbirini tutmayan hem de gerçekleri tam belirtememiş bulunan sayılardır (75)

1980'de Türkiye nüfusunun binde 17'sini barındıran Kayseride 778.383 kişi yaşamaktaydı. Bu nüfus varlığıyla il Türkiye illeri arasında 15. sırada bulunmaktaydı. Aynı yıl km² ye 46 kişi düşmekteydi. Bu sayı Türkiye nüfus yoğunluğunun (58) gerisinde idi. İlde yıllık ortalama nüfus artış hızı genelde Türkiye ortalamasının altında olmakla birlikte 1970 lerden sonra sanayileşme ile orantılı bir göç olgusunu başlatmış buda yıllık ortalama nüfus artış hızının yükselmesine yol açmıştır. 1970-75 döneminde Türkiye sayısına yaklaşan nüfus artış hızı 1975-80 döneminde bu sayının çok üstüne çıkmıştır. (76)

Nüfus dairesinden alınan 1985 yılı gayri resmi sayım sonuçlarına göre Kayseri il nüfusu 870.887, Merkez ilçe nüfusu 378.458, olarak belirlenmiştir. Kayseri Merkez ilçe bucaklarıyla beraber 487.322 olarak belirlenmiştir. Nüfus artış oranı ise il olarak %0 29.20 Merkez ilçe olarak %0 64,8 dir. Nüfus artış nedenleri ise Kayserinin Ticaret ve sanayii merkezi haline gelmiş olmasına ve eğitim imkanlarının genişlemesine bağlanmaktadır. (77)

(74) Yurt Ansiklopedisi, s. 4680

(75) Türk Ansiklopedisi s. 431

(76) Yurt Ansiklopedisi s. 4684

(77) Kayseri Nüfus daire Başkanlığından Alınan Bilgilerdir

Kayseride Nüfusun gelişimi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Nüfus Artışı		Nüfus Yoğunluğu	
Yıllar	Nüfus	Türkiye	Kayseri
1927	251.370	18	18
1935	340.458	21	21
1940	342.969	23	23
1945	370.089	24	23
1950	403.861	27	26
1955	422.010	31	26
1960	480.387	36	28
1965	536.206	41	32
1970	598.693	45	35
1975	676.809	52	40
1980	778.383	58	46

TABLO (5)

Türkiye ve kayseride yıllık ortalama nüfus artış hızları (binde)
Tablo 6 da gösterilmiştir.

YILLAR	TÜRKİYE	KAYSERİ
1935-1940	17.0	19.9
1940-1945	10.6	15.2
1945-1950	21.7	17.8
1950-1955	27.8	8.4
1955-1960	28.5	26.0
1960-1965	24.6	20.7
1965-1970	25.2	21.9
1970-1975	25.0	24.5
1975-1980	20.7	27.4

TABLO (6)

1.5. SOSYO EKONOMİK YAPI

Kayseri Orta Anadolu'nun güneydoğu ucunda yer alan ve bölgesel bir merkez niteliği taşıyan bir ildir. Uzun bir süre özellikle kırsal kesiminden daha gelişmiş bir yöre olan çukurova bölgesine göç veren il 1970 lerde bir göç çekim merkezine dönüşmüş ve nüfusu hızla aratmaya başlamıştır. (78)

Toprakları engebeli, yer yer bataklıklarla kaplı ve verimsiz olan ilde tarım kesiminde hiç bir zaman önemli bir gelişme dinamiği olmamıştır. Buna karşılık, öteden beri önemli ticaret yolları üzerinde bulunan ilde cumhuriyetin ilk yıllarında ulaştırma kesiminde önemli yatırımlar yapılmış ve kayseri giderek bir ticaret merkezi olarak gelişmiştir. (79)

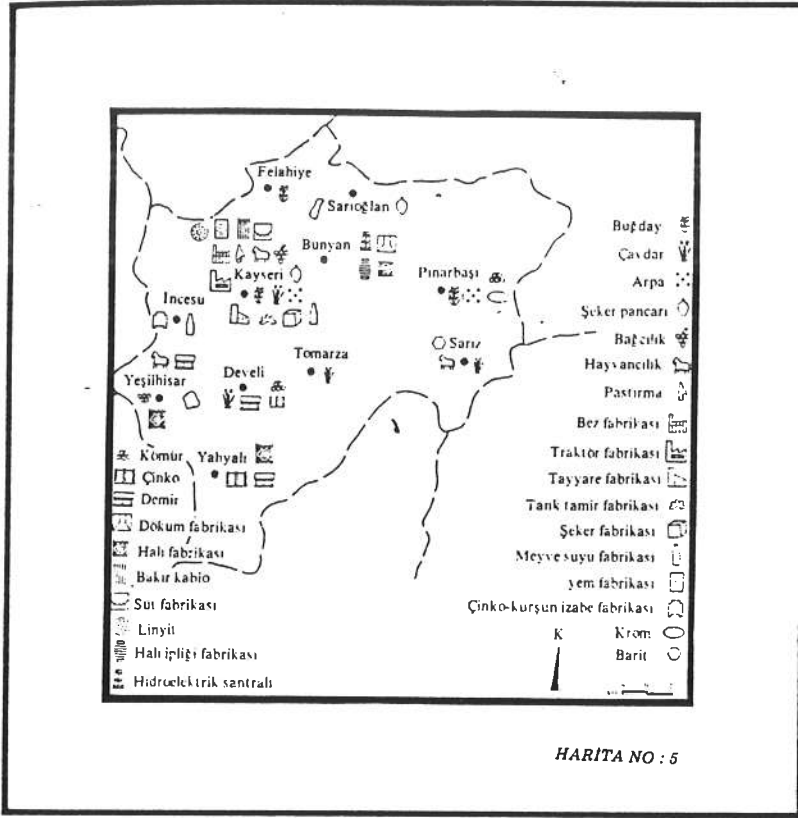
İlde Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak devlet girişimciliğinin önderliğinde gelişmeye başlayan sanayi 1950'lerde özel sektör yatırımlarında gerçekleşen patlamayla sürmüştür. 1960'larda yaşanan ölçek büyümesi süreci sonunda 1970'lerde büyük ölçekli önemli ölçüde çeşitlilik kazanmış ve giderek metal eşya - makina imalat dalının ağır bastığı gelişkin bir sanayi yapısı ortaya çıkmıştır. Bu dalın başta gelen kuruluşları Hema Holding'in Traktör fabrikası, silahlı kuvvetlerin Aspilsan Pil Fabrikası, Çinkur ve Taksan takım tezgahları'dır. 2. sıradaki gıda dalında başlıca büyük tesisler, et ve balık kurumunun Kayseri et Kombinası, Kayseri yem fabrikası ve çeşitli meyva suyu fabrikalarıyla, biskü ve şekerleme fabrikalarıdır. İlin 3. önemli sanayi dalı olan dokumacılıkta 1930'larda kamu kesimi yatırımları ağır basmakta iken 1970'lerde yapılan yatırımların tümü özel kesimce gerçekleştirilmiş ve bu dalda büyük bir çeşitlenmeye gidilmiştir. İlin geleneksel ürünlerinden olan el halısı üretimi halen sürmekle birlikte 1970'lerde ildeki önemli gelişmelerden biride makina halıcılığına geçilmesidir. (80)

(78) *Yurt Ansiklopedisi*, 85 fasikül s, 4705

(79) *Yurt Ansiklopedisi* 85 fasikül s, 4705

(80) *Yurt Ansiklopedisi* 85 fasikül s, 4705

1.5.1. KENTİN ENDÜSTRİYEL GELİŞİMİ

Kurtuluş savaşından sonraki yıllarda 1924 lerde Kayseride fabrika denebilecek herhangi bir kuruluş bulunmadığı gibi, elektrik enerjiside henüz yoktu. Bu sıralarda Kayseride sanayi, evlerde ve küçük "işlik"lerde dokunan halılarla kazancılar caddesindeki "bakırcılar" ve pastırma yapılan "etlik"lerden ibaretti. Bunların hepsi el sanatları durumundan ileri geçmemişlerdi. (81)

Şehre gereken elektriğin sağlanması için belediyenin de iştiraki ile 1926 da "Kayseri ve civarı Elektrik T.A.Ş" kuruldu. 1929'da doğudaki Bünyan Hidroelektrik santralından yararlanılmaya başlandı. Bu tarihlerde (1925) kentte uçak fabrikası kurulması işine girildi. 1930 da Sümerbank yün dokuma fabrikası 1935 de Kayseri pamuklu dokuma fabrikası kurularak bu ilk dönemin başlıca sanayi tesisleri faaliyete geçti.

(81) İzbirak Reşat

Bu ilk gelişme döneminden sonra özellikle son 30-40 yıl içinde Kayseride özel sektöründe katkılarıyla geniş ölçüde bir sanayileşme ve enerji tüketimi olmuştur. Bu gün Kayseri ve civarında 9 Dokuma ve iplik fab. 8 makina vebazı ilgili maden yapımı fab. 18 madeni eşya fab. 15 besin fab. (un, makarna, pastörize süt, şeker, şekerleme, bisküvi vb) bazı taşıt araçları fabrikası vardır. Bir kısmı büyük sanayi kuruluşları olan, bir kısmı orta derecede büyüklük gösteren ve sayıları 60'ı bulan bu tesisler dışında daha küçük sanayi kuruluşlarında çoktor. Bütün bu kuruluşlara yetecek elektrik enerjisini bulmak üzere önce 1961'da Sızır Hidroelektrik santralinden yararlanılmış daha sonra Hirfanlı enerjisinden Kayseriye elektrik getirilmesi işine girişilmiş bundan sonrada 1966'da Avanos - Kayseri enerjisi nakil hattı yolu ile "kuzeybatı enterkonnekte sistemi"ne girilerek enerji darlığı kalmamıştır. Böylece 40-50 yıl öncesinin sanayi bakımından sönük Kayserisi bugün Türkiye'nin Endüstri merkezlerinden biri olmuş ve nüfusu 900.000'e yaklaşmıştır. (82)

Bu arada Kayseri denilince akla gelen ilk şeylerden biri olan pastırma yapımında söz etmek istiyoruz.

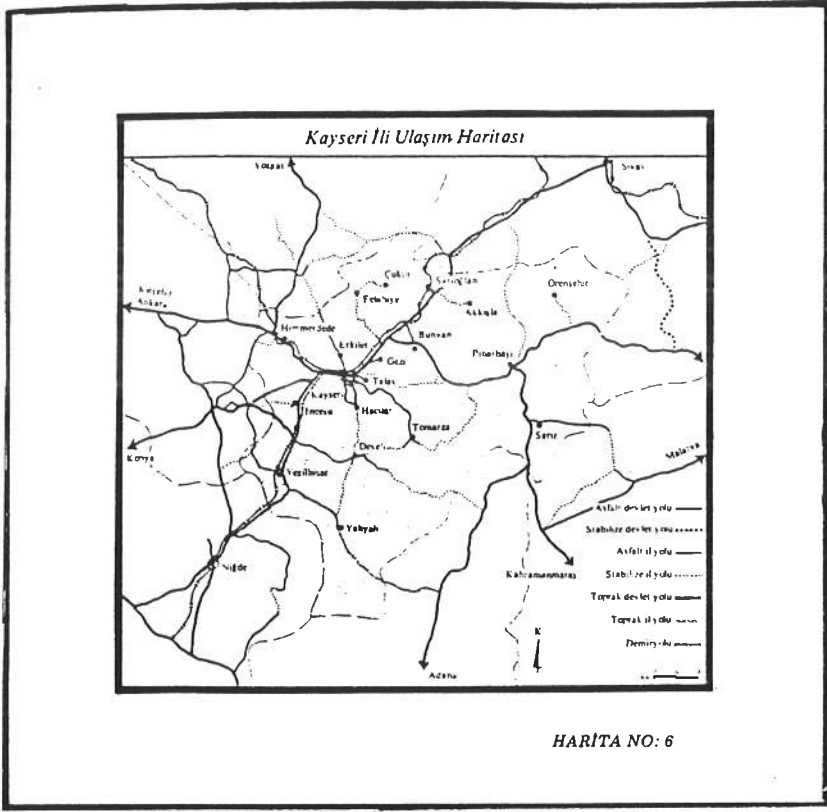
Kayseride her yıl 20-30 bin sığır kesilerek pastırma ve sucuk yapılır. Türklerin buluşu olan pastırma gelişme ve kökleşme yerini Kayseride bulmuştur. Havasının elverişliliği etlerin yavaş yavaş kurumasına imkan veren rüzgarsız güz mevsimi, kuyu sularında etlere renk veren bazı maddelerin bulunuşu, bol sulu sarımsağı Kayseri pastırmacılığını rakipsiz yapmıştır. Burada bütün pastırma yapım yerleri birbirine benzemektedir. 1500 m2 lik parsellere yayılmış bulunmaktadırlar. Her birinde kesim salonu, et dinlendirme yeri, söküm, açım, tuzlama, kurutma, çemenleme, yerleri vardır. Kesilen sığırların büyük bir bölümü doğu illerimizden getirilmektedir. (83)

(82) *İzbırak Reşat*

Türkiye 2 s. 250-251

(83) *Kayseri il yıllığı 1973, s. 150*

1.6. ULAŞIM

Kayseri'yi ilk tarih çağlarından günümüze dek önemli kılan nedenlerin başında, şehrin yüzyıllar boyunca belli başlı askeri ve ticari yolların kesiştiği kavşak noktasında bulunması gelir. Batı Anadoludan, karadeniz kıyılarından, fırat yöresinden ve kilikya'dan gelen yollar burada kesişiyorlardı. (84)

Günümüzde oldukça gelişmiş ulaşım sistemi ile kayseri ülke ulaşım ağında önemli bir kavşak noktasıdır. Anadolunun ortasında çok müsait bir coğrafi konumda bulunuşu, ulaşım kolaylığını temin etmektedir. Kayseri bugün kara, demir ve hava yollarıyla ülkenin her tarafına bağlı bir ilimizdir.

1.7. EĞİTİM

Anadolunun kültür merkezlerinden biri olan Kayseride eğitim etkinliklerinin tarihi oldukça eskiye dayanır. Anadolu Selçukluları zamanında açılan medreseler ilin ilk örgün eğitim kurumlarıdır. (85) Bu dönemde yaptırılan 7 den çok medresede Edebiyat,

(84) Baydur Nezahat

Kültepe (Kaneş) ve kayseri tarihi üzerine araştırmalar, s. 80

(85) *Yurt Ansiklopedisi, 85 Fasikül*, s. 4741

İlhaliyat, tıp, hukuk öğretilmiştir. (86) O dönemin ulemasını yetiştiren bu eğitim kurumlarının işlevi Osmanlı döneminde de sürmüştür. Kayseride temel eğitim kurumu olan ilk okullar Osmanlı döneminde mahallelerde "Sıbyan Mektepleri" olarak açılmıştır (87) Ayrıca Gevher Nesibe Şifaiyesi (1206) Türkiye'nin ilk tıp fakültesi idi. (88)

Cumhuriyet döneminde başlatılan milli eğitim çalışmaları hızlı bir gelişme ile bugünkü düzeye ulaşmıştır. Kayseride ilk öğretim, okul ve öğrenci sayıları bakımından 1955'lerden başlayarak hızla gelişmiştir. Bu hızlı gelişme 1970'lerin başına kadar sürmüş bundan sonra belli bir doyum noktasına ulaşılması nedeniyle duraksamıştır. (89)

Orta öğretimde asıl gelişme ise 1970'lerde olmuştur. 1970-80 arasında Kayseride ortaokullardaki öğrenci sayısı Türkiye genelinin üstünde lise öğrencileri sayısı ise Türkiye ortalamasına yakın bir hızla artmıştır. Bölge ölçeğinde bir ticaret ve sanayi merkezi olması nedeniyle Kayseride Mesleki ve Teknik Öğretimde oldukça gelişmiştir. 1980'de Kayseride 33 mesleki ve Teknik orta öğretim kurumu vardı. İldeki orta öğretim kurumlarındaki öğrencilerin yarıya yakını bu tür okullarda okumaktadır. (90)

Kayseride yüksek öğretim kurumlarında hızlı bir gelişme içindedir. 1878'de Kayseri Üniversitesi adıyla kurulan üniversite 1982'de Erciyes Üniversitesi adını almıştır. Aynı yıl Erciyes Üniversitesine Tıp Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi ve Meslek Yüksek okulu bağlandı. Ayrıca 1976'da Kayseri Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi olarak açılan mühendislik fakülteside 1982'de Erciyes Üniversitesine bağlanmıştır. (91)

1.8. SOSYAL YAŞANTI VE YAŞAMA BİÇİMİ

Kayseri ili geleneklerine oldukça bağlı kalan illerimizden biridir. Eskiye Nazaran bazı adetler hernekadar azalmışsada aynı ananeyi devam ettiren bir grup halen mevcuttur. Bilahssa doğum, sünnet, düğün ve ölüm merasimleri eskiye göre çok az değişiklik gösterir. Böyle zamanlarda akraba ve yakın komşu ilişkileri çok anlamlıdır.

(86) *Türk Ansiklopedisi*, s. 433

(87) *Yurt Ansiklopedisi*, 85 fas. s. 4742

(88) *Kayseri bölgesi turizm envanteri 1973*, s.55

(89-90) *Yut Ansiklopedisi*, s. 4742 - 4743

(91) *Erciyes Üniversitesinden Alınan bilgiler*

Bir çocuk doğduğu zaman doğum evine en az bir hafta çeşitli yemek ve hediyeler gelir. Bu gözyaydın çocuğun kırk günü doluncaya kadar devam eder. Sünnet düğünleride günümüzde salonlarda yapıyorsa da yine eski usulde yapanlarda vardır. Bu düğünlerde çocuğun akrabaları ve yakınları toplanır. Sünnet merasimi yapılır daha sonra yemek ikram edilir, bu yemek listesi düğün ve sünnet düğünlerinde hiç değişmeden tatbik edilir.

Kayseride evlilikler genellikle görücü usulü ile yapılır, söz kesimi ve nişan merasimi arkasından başlayan düğün bir hafta süreyle kız ve erkek evlerinde devam eder. Bu düğünlerde uygulanan klasik yemek listesi sırasıyla şöyledir: yoğurtlu çorba, et kavurma, açma börek, üzüm hoşafı, muhallebi, yaprak dolma, baklava, bamya ve pilav.

Kayserideki yakın ilişkilerin ve dayanışmanın güzel bir örneğini ölüm olayında da görüyoruz. Acılı aile yakınları tarafından ölünün ilk perşembesi geçinceye kadar yalnız bırakılmaz ve yemek, içmek gibi çeşitli ihtiyaçları karşılanır. Bu yakın ilgi 40 gün devam eder.

Kayseride sosyal yaşam günümüzdekinden çok farklı biçimde yaşanır. Erkekler sabah namazından sonra işbaşı yapar, çoğunluk ticaretle uğraşır, erkek çocuk okuldan sonra baba mesleğinde çalışır, daha sonrada bu işi devam ettirirdi. Bugünde büyük bir çoğunluk yine baba mesleğini devam ettiriyorsa da yüksek tahsil önem kazanmıştır. Evlenen erkek çocuk yine baba evinde otururdu böylece kalabalık bir aile sistemi oluşurdu günümüzde bu kalabalık aile sistemi büyük ölçüde kalkmış çekirdek aile sistemine dönüşmüştür. Eskiden Kayseride kadın ve erkek oturmaları ayrı yapılırdı. Gündüz işine giden erkek gece arkadaşları ile birlikte "dönsün" tabir edilen gece oturmalarına katılırdı. Dışarda bir çalışma hayatı olmayan kadınlar ise gündüzleri kendi aralarında "kafla" veya "gezme" tabir edilen toplantılar düzenlerlerdi. Bayanlar geceleri ancak akraba topluluklarına katılırlardı. Günümüzde ise bu ayırım tamamen ortadan kalkmıştır. Ancak sosyal tesislerin yetersizliği nedeniyle toplantılar yine evlerde düzenlenmektedir.

Kayseri ayrıca yemekleriyle de meşhur bir ilimizdir. En meşhur yemeği şüphesiz mantıdır. Mantının bir çok çeşidi olmakla beraber en tanınmış etli su mantısıdır. Yörede top top etli, torba yoğurtlu elmai sumaklı, kınalı parmak mantısı 40 tanesi bir kaşıқта yenir şeklinde bir tabirde kullanılır.

Ayrıca kayserinin "Arabaşı" çorbasıda çok meşhurdur. Özellikle gece 12 den sonra yenen bu çorba hindi veya tavuk etiyle yapılan acılı bir çorbadır yanında, yutulan özel bir hamuru vardır.

1.8.1. MAHALLİ GİYİM VE KUŞAMLARI

Kayserinin milli giyisileri üzerine şimdiye kadar bir araştırma yapılmamıştır. Aşağıda anlatılanlar bu hususta bilgi sahibi olan yaşlı kimselerden alınmıştır. Kayseride geleneksel giyisiler ilçeden ilçeye değişiklik gösterir. Sarız ve Pınarbaşında yörük giysilerinin yaygınlığına karşılık, Pazarören dolaylarında İç Anadoluya özgü giyisiler benimsenmektedir. (92) İlde kadın ve erkek giyisilerinde el işlemleri önemli bir yer tutar.

GELENEKSEL KADIN GİYİMİ:

Kadın yaradılışı itibariyle erkeğe nazaran giyim ve süslemede, tarihin her devrinde daha hassas olmuştur. Bulunduğu yerin coğrafyasına göre açık veya kapalı, ince veya kalın giyinirken mahalli renkler ve motiflerde giyisilerde hakim olmuştur. (93) Kadın giyimindeki çeşitlilik başlık türlerinde belirgindir. Tepelik yada Fes en yaygın başlıklar arasındadır. Fes altına ince tülbenti andırır "kıvrak çeki" denen bir örtü bağlanır, kimi yörelerde kaneviçe'li ve çevresi pullu çekiler kullanılır. (94)

Zıbın, Üç etek, Bindallı, Çinti, Hırka, Salta, Cepken, Çarşaf, Bağlama Şalvar ve Takı, Kundura geleneksel giyimde öğeleridir. (95) Bugün bunlar hemen hemen yok denecek kadar azalmıştır. Ancak meraklı ailelerde birer antika eşya olarak saklanmaktadır.

GELENEKSEL ERKEK GİYİMİ

Cumhuriyet öncesinde fes ve külah biçimi başlıklar kullanılıyordu. Gençler düz, eşraf, din adamları ve ulema sarıklı fesleri yeğlemekteydi. (96)

(92) *Yurt Ansiklopedisi*, 85 fasikül, s. 4757

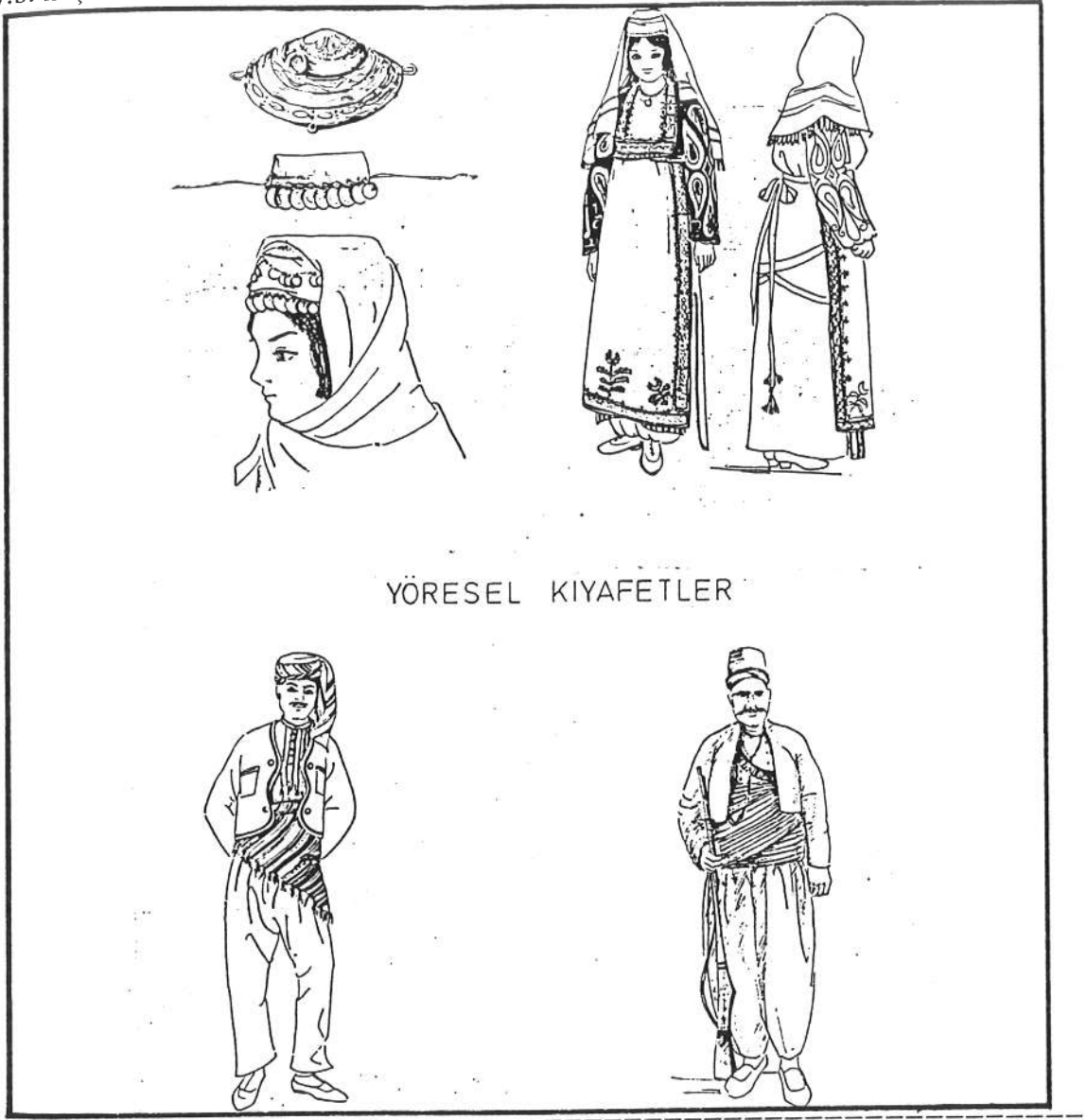
(93) *Kayseri İl Yıllığı* 1973, s. 125

(94) *Yurt Ansiklopedisi*, 85 fas. s. 4758

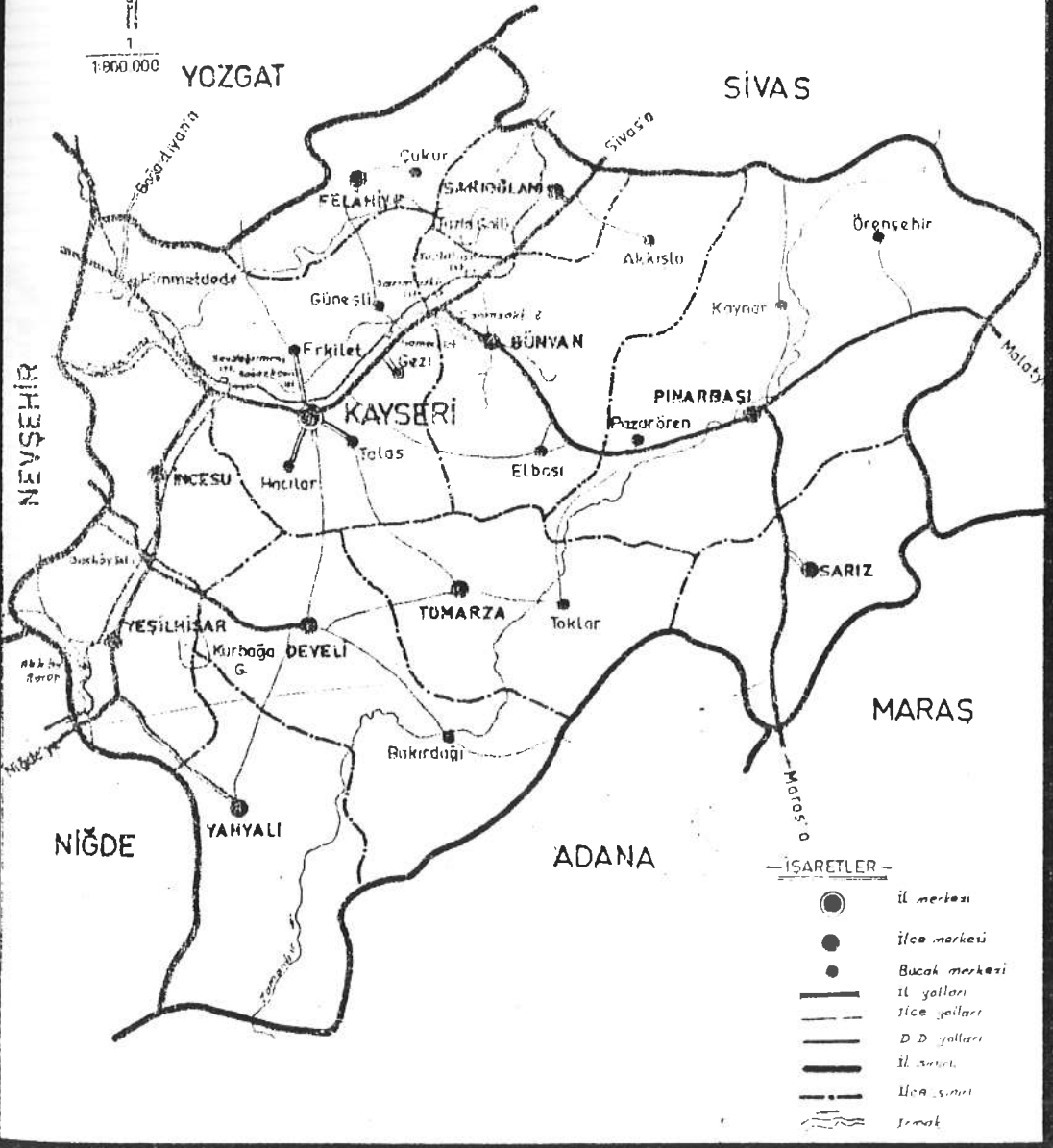
(95) *Kayseri İl Yıllığı* 1973, s. 125

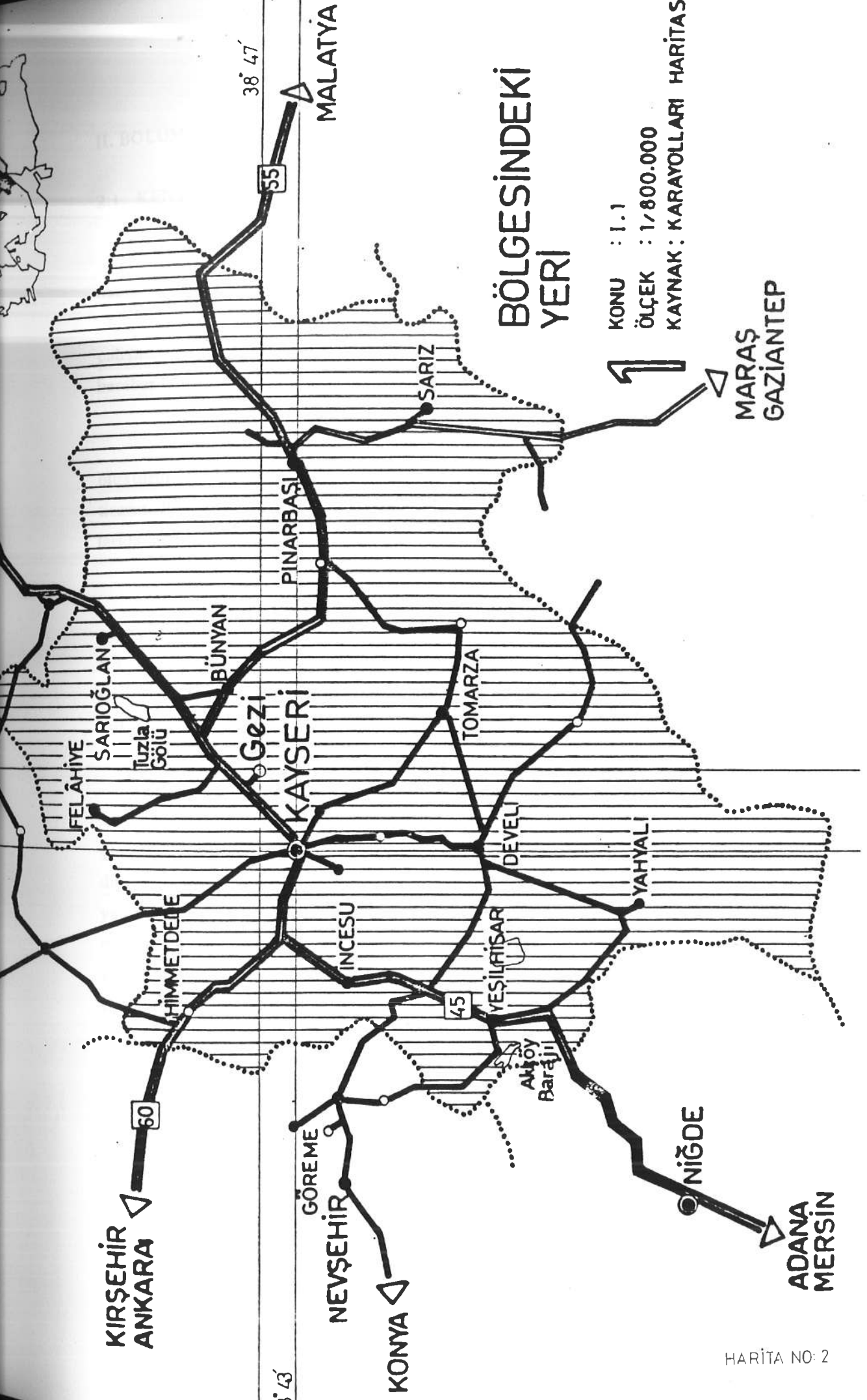
(96) *Yurt Ansiklopedisi*, 85 fas. s. 4759

Merkezlerde setre pantolon üstüne hasse kumaştan "Sako" denen geniş ve bol ceketler giyilmektedir. Gömlekler yakasız ve boldur. Üstüne giyilen "Kara aba" yeleş andırır. Yünden yada keçi kılından "Tefe şalvarı" geleneksel erkek giyiminin değişmez ögesidir. Yörede birçok kuşak biçimine rastlanmaktadır. Tütün, para kesesi, çakı, kama v.b. kuşak arasına konur. (97)

KAYSERİ İLİ

BÖLGESİNDEKİ YERİ

KONU : 1.1

ÖLÇEK : 1/800.000

KAYNAK : KARAYOLLARI HARİTAS

MARAŞ
GAZİANTEP

KIRŞEHİR
ANKARA

GÖREME
NEVŞEHİR

KONYA

NIĞDE

ADANA
MERSİN

MALATYA

38° 47'

38° 43'

HARİTA NO: 2

II. BÖLÜM

2.1. KENTSEL ARAZİ KULLANIMI VE KENT DOKUSUNUN GELİŞİMİ

Tarım dışı kesimlerdeki hızlı gelişmeye koşut olarak hızla kentleşen Kayseri, dağlarla çevrili düz bir alanda kurulmuş tek merkezli ve toplu bir kenttir (1). Kent karayolları boyunca hızla yayılıp genişlerken bir yandan da merkezi bölümlerde yenilenme çalışmaları sürmektedir. Farklı kullanımlar farklı yönlerde gelişme eğilimi göstermekle beraber henüz belirgin bir ayrışma ortaya çıkmamıştır.

Kayseri kalesinin güneyinde kalan küçük bir alan kentin geleneksel merkezini oluşturur. Kentli tüketicinin yanısıra kırsal alanada yönelik olan toptan ve perakende ticaret, Banka ve Sigorta kurumları, otel, lokanta ve kahvehanelerle eğitim ve sağlık kurumlarında burada yer alır.

İstasyon caddesi, Sivas caddesi ve Seyyit Burhaneddin caddesinin birleştiği noktada yer alan Cumhuriyet meydanının çevresi yönetsel birimlerin yoğunlaştığı alandır. P.T.T., valilik, özel idare ve belediye binaları burada ve sivas caddesi üzerindedir. Son yıllarda özel sektör işletmelerinin yönetim birimleride istasyon ve sivas caddeleri üzerinde konut alanları yönünde yerleşme eğilimi göstermektedir.

Kayserinin merkezi iş bölgesi geleneksel konut alanlarının kuzeydoğusunda İnönü bulvarı, Seyyid Burhaneddin caddesi ve Sivas caddesinin devamı olan park caddesinin çevrelediği küçük bir alandır. Merkez kentteki her türlü faaliyetin yerleşme eğilimi gösterdiği en önemli çekim noktasıdır (2) Bu yüzden yayılma şeklinde değil, yıkılıp yeniden yapıma yoluyla gelişmektedir. Bunun sonucunda merkezde aşırı bir yoğunlaşma ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla son yıllarda ihtiyaca cevap veremeyen merkez özellikle konut alanları yöresindeki ana caddelere doğru yayılmaktadır. Yani merkezin doğuya (Sivas caddesi) ve kuzeye (istasyon caddesi) doğru yönelen iki uzantısı vardır. Bu caddelerde kaliteli yada lüks tüketim maddeleri satan birimler ve konut yapıları yer almaktadır.

(1) Yurt Ansiklopedisi, 85 fas. s. 4740

(2) A. g. e. s, 4740

Kayseri kentinin önemi, bölgesel düzeyde toplama ve dağıtma işlevlerini barındırmasından kaynaklanır. Bu anlamda kentteki depolama ve toptan ticaret alanları önemlidir. (3) Sebze ve meyve hali merkeze çok yakın bir yerde Sivas Caddesi üzerindedir. Daha çok kırsal alanın tahıl gereksinimini karşılayan ot pazarı, geleneksel merkezin güney batısındadır. Toptancılar merkezin kuzeyinde kapalı çarşı çevresinde küçük bir alanda kümelmiştir. Toptan satış yapan bakkallar geleneksel merkezde sıkışmış durumdadır ve güneydoğu yönünde Talas Caddesi boyunca yayılmaktadır. Merkezin doğusunda da tahıl ve hayvan yemi satan toptancılar yer alır. Depo alanları ise kuzeybatı yönünde uzanan Ankara Yolu ile güneydoğuya uzanan Talas Yolu üzerinde toplanmıştır.

Ötedenberi Kayseri ekonomisinin iki temel taşından biri ticaret diğeri ise küçük sanayi olmuştur. 1950'lere değin küçük sanayi birimleri geleneksel merkezde ticaretle iç içe bir şekilde yer alıyordu. 1956'da Kayseri belediyesince merkezin batısındaki bir alanda küçük sanayi çarşısı kuruldu ve merkezde yer alan birimler bu bölgeye taşındı (4)

Merkezden kuzeybatıya yönelen Ankara Yolu Kentin ana sanayi eksenini oluşturur. Bu alanda özellikle 1950 sonrasında kurulan sanayi işyerleri yerleşmiştir. 1986'da yapımı süren organize sanayi bölgesi de aynı doğrultuda kente 10-12 km uzaklıktadır. Daha küçük alan kullanan sanayi kuruluşlarının bir bölümünde kuzeydoğu yönünde uzanan Sivas Yolu üzerindedir. 1950 öncesinde kamu kesimince kurulan fabrikalar ise günümüzde kent içinde kalmıştır.

Kentte farklı gelir grupları farklı kesimlerde yoğunlaşmıştır. Üst gelir grubunun konut alanları kent merkezinin kuzeyindeki istasyon ve Sivas Caddesi üzerindedir. Burada kentsel doku oldukça düzenli ve çok katlı yapılardan oluşmaktadır. Orta gelir grubunun konut alanları kent merkeziyle sanayi çarşısının güneyinde yer alan ve yer yer eski kent dokusunun varlığını koruduğu alanda yada kuzeyde Sümer Mahallesi civarındadır. Alt gelir grubunun konut alanları ise Kentin kuzeyinde yada doğusunda yoğunlaşmıştır. Gecekondulaşma ise güneyde ve batıda Kentin en dış kesimlerinde ana yollar boyunca gerçekleşmiştir. Kayseride diğer büyük şehirlere oranla daha az sayıda gecekondu vardır (5).

(3) A. g. e. s. 4740

(4) Yurt Ansiklopedisi, 85 fas. s. 4740

(5) İzbırak Reşat
Türkiye 2 , s. 57

Kent dokusunun gelişimini kısaca özetleyecek olursak bir zamanlar şehrin ortası ve çekirdeği durumunda bulunan kale ve yakın çevresi geleneksel merkezi oluşturur. Bu alanda kentsel doku dar sokakları 1 – 2 katlı düz toprak damlı evleri ile irrasyonel bir formdadır, ancak son yıllarda her alanda bu bölgeye yoğun talep olması nedeniyle büyük bir bölümü yıkılıp yeniden düzenlenmiş 1– 2 katlı şirin yapılaşmanın yerine 8 – 10 katlı büyük bloklar dikilmiş ve eski doku büyük ölçüde zarar görmüştür.

Özellikle 1950'li yıllarda hızla sanayileşen kentte büyük bir nüfus patlaması olmuş (6) geleneksel merkez ihtiyaca cevap verememiş dolayısıyla kent Sivas ve istasyon caddeleri boyunca gelişmeye başlamıştır. Bu yeni yerleşim alanlarında kentsel doku tamamen dik açısız (Rasyonel) bir formdadır. Açılan geniş caddeler üzerindeki 8 – 10 – 12 katlı büyük bloklar çok düzenli bir yapılaşma ortaya koymaktadır.

Şehrin hali hazır durumunu ve kentsel arazi kullanımını gösteren harita ekte verilmiştir.

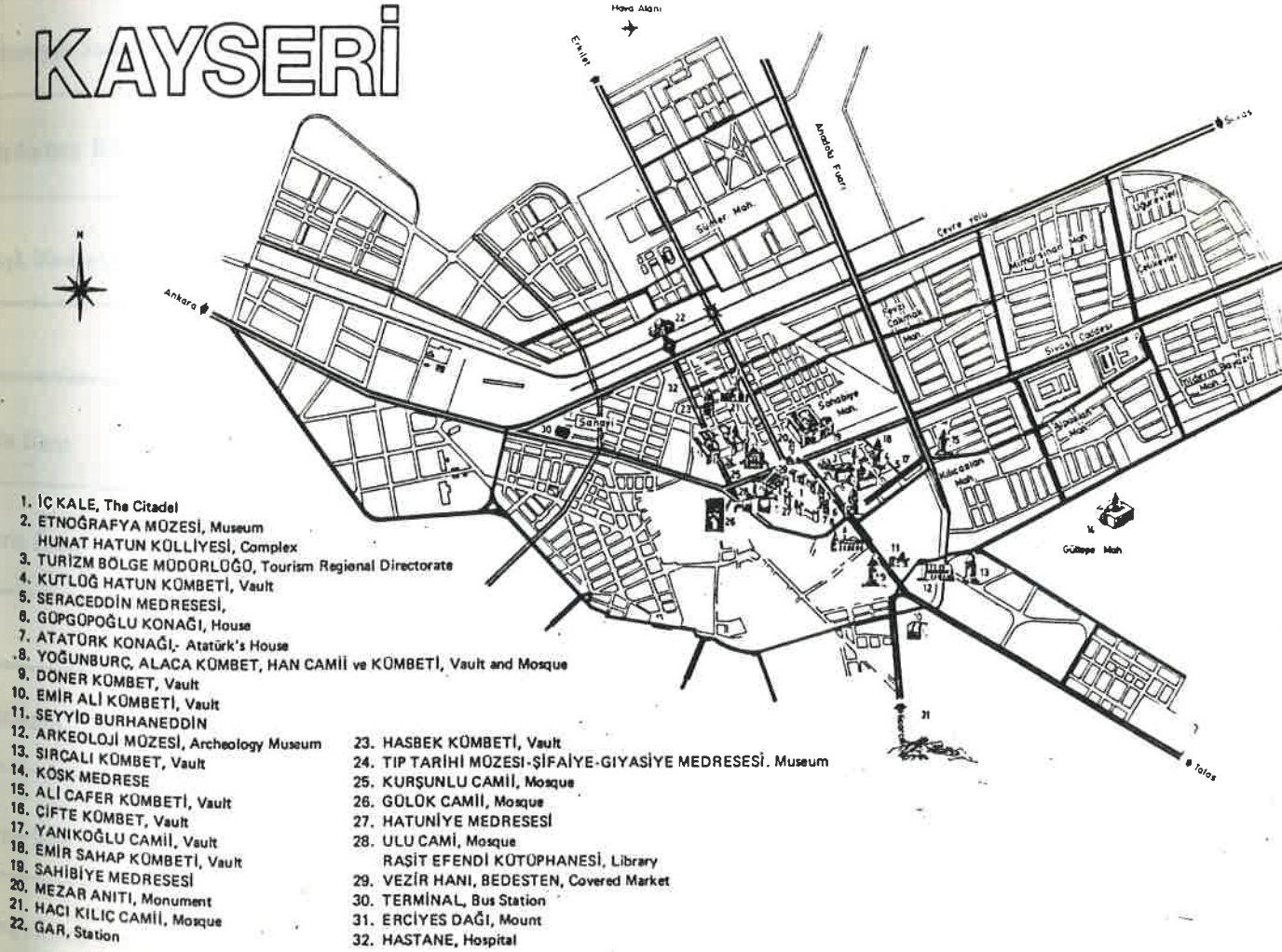
(6) Kayseri Sanayi Odası Rehberi, s. 18

2.1.1 KENTSEL DOKU VE BU DOKU İÇİNDE ESKİ ESERLERİN YERİ

Kayseride Anıtsal değeri olan eski eserlerin büyük bir bölümü geleneksel merkezde toplanmıştır. Geleneksel merkez olarak adlandırdığımız kale ve civarı bugünde şehrin merkez niteliği taşıyan bir bölümdür. Hızla gelişen şehirde çağdaş ihtiyaçlara cevap verebilmek için buradaki eski doku bozulmuş yeni geniş yollar açılmıştır. Eskiden 1 – 2 katlı konutlarla bütünleşen ve şehir silüetine etki eden camii, hamam, medrese, kümbet ve çarşı gibi anıtsal eserler bugün yüksek katlı yapılar arasında yada geniş yollar üzerinde tek başına kalmış, pitorestlik değerlerini ve şehir silüetindeki hakimiyetlerini büyük ölçüde yitmişlerse de diğer değerlerini halen korumaktadırlar.

Bugünkü şehir dokusu içerisinde eski eserlerin yerlerini gösteren Harita no 8'de durum açıkça görülmektedir.

KAYSERİ

Harita No 8

1.2. KAYSERİDE BULUNAN ANITSAL TARİHİ ESERLER LİSTESİ

KALE VE BURÇLAR

ESERİN ADI	YAPILIŞ TARİHİ		YAPTIRANIN ADI
	MİLADİ	HİCRİ	
Şişli burç	1212	609	Selçuk hükümdarlarından I. İzzettin Keykavus
Kale	1224	621	Selçuk hükümdarlarından I. Alâattin Keykubad
deposu	1224	621	" " " "
San bece burcu	1465	870	Karamanoğullarından pir Ahmet Bey

SARAYLAR KÖŞKLER

Şişli Sarayı	1300	700	İlhanilerden Kayseri emiri
Haydarbey Köşkü	1339	740	Haydarbey, Kayseri emiri
Şişli Medresesi	1341	742	Alâattin, Erdana Hükümdarı.

HANLAR

Şişli Hanı	1252	960	Mustafa Paşa
Şişli Hanı	1723	1136	Damat İbrahim Paşa

BEDESTEN VE ÇARŞILAR

Şişli Desten	1497	903	Mustafa bey, bini Abdülhay bey, Kayseri emiri.
Şişli Çarşısı	1552	960	Halk tarafından
Şişli efendi çarşısı	1844	1260	Halk tarafından
Şişli Çarşı	1859	1276	Halk tarafından
Şişli çarşısı	1935		Halk tarafından

CAMİLER

CAMİN ADI	YAPILIŞ TARİHİ		YAPTIRANIN ADI
	MİLADİ	HİCRİ	
...	1135	530	Melih Mehmet Gazi, Danişment oğullarından Hükümdar.
Camii	1205	602	Adsız Elti Hatun, Selçuk vezirlerinden Muzaffereddin Mahmudun kızı.
Camii	1237	635	Mahperi Hatun, Selçuk hükümdarlarından Gıyasettin Keyhüsrev II nin annesi.
İç Camii	1249	647	Selçuk oğlu vezirlerinden Ebulkasım Ali Tosi
Camii			Selçuk oğulları zamanına ait eserlerden olsa gerek.
Paşa Camii	1305	708	Lala Muhlisittin Paşa, Kayseri emiri
Sultan Mescidi	1322	722	İzzettin hoca Emir Sultan
nt Camisi	1378	780	Şah Melik Hatun
Camii	1466	871	İbrahim Tennuri Adına yapılmıştır.
Camisi	1478	883	Fatih Sultan Mehmet
oğlu Camii	1514	920	Katroğulları
y Mescidi	1552	960	İsabey bini Hacı Sinan Bey, Bezirci Oğullarından
Sinan Camisi	1574	982	Doğancı Hacı Ahmet Paşa
camisi	1723	1136	Osman Paşa tarafından bu tarihte tamir ettirilmiştir.
oğlu Camisi	1723	1136	Bayraktar yanık Ömer Ağa
lı Camii	1923	1341	Seyyide Hanım tarafından tamir ettirilmiştir.

MEDRESELER

MEDRESE ADI	YAPILIŞ TARİHİ		YAPTIRANIN ADI
	MİLADİ	HİCRİ	
İsmail Gazi Medresesi	1135	530	Mehmet Melikgazi Danişmentoğullarından
Gıyasettin, Gıyasiye Medreseleri	1205	602	Gıyasettin Keyhüsrev I.Selçuk hükümdarlarından
Şah Hatun Medresesi	1237	635	Mehperi Hatun, Selçuk hükümdarlarından Gıyasettin II. nin annesi.
Şah Hatun Medresesi	1240	638	Selçuk oğulları vezirlerinden Lalalı Sıracettin.
Şah Hatun Medresesi	1249	647	Selçuk oğulları vezirlerinden Ebul Kasım Ali Tosi.
Şah Hatun Medresesi	1276	666	Selçukoğulları vezirlerinden Sahip Ata Fahrettin Ali
Şah Hatun Medresesi	1431	835	Zülkadir oğullarından Nasreddin Mehmet bey
Şah Hatun Medresesi	1202	599	Selçukoğulları vezirlerinden Hoca Hasan bini Ebubekir
Şah Hatun Medresesi	1341	742	Alâettin Erdane, Kayseri emiri

HAMAMLAR

Şah Hatun Hamamı	1205	602	Gevher Nesibe Sultan Selçuk hükümdarlarından Gıyasettin Keyhüsrev I.in Hemşerisi
Şah Hatun Hamamı	1237	635	Mahperi Hatun
Şah Hatun Hamamı	1334	735	Gülük Şemsettin bini Alemettin
Şah Hatun Hamamı	1151	855	Ertane oğullarından Cafer Bey bini Ertane Bey
Şah Hatun Hamamı	1548	955	Bedrettin Mahmut Kadı
Şah Hatun Hamamı	1590	997	

KÜMBETLER

KÜMBETİN ADI	YAPILIŞ TARİHİ		YAPTIRANIN ADI
	MİLADİ	HİCRİ	
Şerh Nesibe Hatun Kümbeti	1205	602	Kardeşi Gıyasettin Keyhüsrev II. tarafından Şifaiye Gıyasiye Medreseleri yanındadır.
Şah Hatun Kümbeti	1237	635	Mahperi Hatun, Hunat Camisi yanındadır.
Hasan Kümbeti	1202	599	Selçuk vezirlerinden Hoca Hasan kendi adını taşıyan mahallededir.
Kümbetler	1247	645	Malikei Adile Hatun adına kardeşleri tarafından yaptırılmıştır.
Kümbet			Talas yolu üzerindedir.
Kümbet			Sanat Enstitüsü yanındadır.
Kümbet			Eretnaoğullarına ait sanlıyor.
Kümbeti	1341	742	Aleattin Erdane'ya aittir.
Şahap Kümbeti	1310	710	Emir Şahap tarafından
Kanmış Hatun Kümbeti	1291	630	Suya Kanmış Hatun tarafından
Hatun Türbesi	1305	705	Kutlu Hatun Emir Haydarbeye aittir.
Erdoğmuş Kümbeti	1346	744	Emir Erdoğmuş
Zade Mehmet Kümbeti	1346	744	Emir Zade Mehmet Bey
Ali Kümbeti	1350	751	
Sultan Kümbeti	1397	800	Emir Sultan Hoca İzzetine aittir.
Muhlisittin Kümbeti	1307	708	Lala Muhlisittin Paşaya Aittir.

ÇEŞMELER

ÇEŞMENİN ADI	YAPILIŞ TARİHİ		YAPTIRANIN ADI
	MİLADİ	HİCRİ	
Abdiye Çeşmesi	665	1266	Selçuk Vezirlerinden Sahip Ata Fahrettin Ali
Alp Hanı Çeşmesi	1389	792	Kadı Burhanettin'in yeğeni Meliki Müeyyet
Hamza Çeşmesi	1514	920	Hacı Hamza Beye aittir.
Karabıyıklu Çeşmesi	1518	924	Hacı aziz bey bini pir Ahmet Bey
Karabıyıklu Çeşmesi	1551	958	Kasım bini Abdullah
Karabıyıklu Çeşmesi	1582	990	Oduncu Murat bey
Karabıyıklu Çeşmesi	1950	1061	İshak Çelebi
Karabıyıklu Çeşmesi			Selçuk vezirlerinden Güdül Bey tarafından yaptırılmış
Karabıyıklu Çeşmesi			Selçuk vezirlerinden Emir Yalman tarafından yaptırılmış
Karabıyıklu Çeşmesi			Hacı Nasrullah tarafından yaptırılmış
Karabıyıklu Çeşmeleri	1365	1282	Kayserili Ahmet Paşa

2.1.3 TARİHİ ÇEKİRDEĞİN KORUNACAK BÖLÜMLERİ

Şehrin tarihi çekirdeğini daha öncede sözünü ettiğimiz geleneksel merkez oluşturmaktadır. Burada yer alan Anıtsal eserlerin hemen hepsi tescilli olup koruma altına alınmıştır. Kayseri belediyesinden alınan Kayseri Nazım Plan raporunda bu bölge şöyle yorumlanmaktadır. "Selçuklu, Osmanlı şehir merkezi planda antik sitin korunabilecek kaliteli bölgesinden yeni yoğun gelişme bölgelerine geçiş alanında bulunmaktadır. Surların kalan bölümü, iç kale, kapalı çarşısı, ulu cami ile diğer yanda Hunat Hatun camii, medresesi, Hamamı'nın meydana getirdiği yoğun tarihi kese, ticaretin bir bölümünün yer aldığı (bugünkü merkez) çevresi ile merkezin (görünen / mümkün) gelişme alanı arasında bırakılmağa çalışmalı ve tarihi meydanlar platosu olarak tasarımda / uygulamada özel önemini korumalıdır. Bu moral yönden güçlü bir bağlayıcı olacağı gibi merkezin yeni gelişme alanlarında istenecek yoğun arazi kullanma baskılarının antik site etkilememesini sağlayan tampon görevini de yapacaktır." (7)

Şehrin diğer bölümlerinde kalan ya da yine geleneksel merkezde bulunan sivil mimari örnekleri olan eski konut yapıları ise hızla gelişen kent dokusu içinde neredeyse tamamen yok olmuş durumdadır. Arada kalan birkaç konut için koruma kararı almak anlamsızdır, çünkü bu konut yapıları hem yeni kent dokusu içinde pitoresklik değerini kaybetmiş hemde bakımsızlık sonucunda büyük hasarlara uğramış bazı bölümleri yıkılmış rölövesinin çıkarılması için bile restitüsyon isteyen yapılardır. Ayrıca Kayseri belediyesince hazırlanan imar planında da bu alanlar yeni yapılaşma için parselasyona girmiş olduğundan getirilecek herhangi bir koruma önerisi gerçekçi bir öneri olmayacaktır.

Tarihi çekirdeğin korunacak bölümleri olarak sivil mimari örneklerinden önerebileceğimiz tek yer geleneksel merkezin güneyinde kalan ve inceleme alanı olarak seçilen Tavukçu mahallesidir. Bu mahallenin korunmasını özellikle istememizin nedeni, bugün büyük ölçüde bozulmuş olan eski dokuya sadece bu bölgede rastlanmaktadır. Buranın bozulmayışının ana nedeni ise sit alanı olarak belirlenmiş olması ve kentin gelişiminin güneye değil doğu ve kuzeye yönelmesidir. Bu bölge için her ne kadar bozulmamış diyorsakta

(7) Kayseri Nazım Plan Raporundan aynen alınmıştır.

mahalle içinde yeni beton yapılar da bulunmaktadır. Ancak bunlar eski sivil mimari örnekleri arasında hem sayıca azdır hemde onları ezip yok edecek şekilde çok katlı yapılar değildir. Böylece bu yeni yapılar eski dokuyu zedeliyorsa da şehrin diğer bölümlerinde olduğu gibi tamamen yok etmiyor. Mahallenin diğer bir özelliğide eski evlerin toplu olarak bir arada bulunması ve büyük bir çoğunluğunun 19. y.y. sonu 20 .y.y başına tarihlenmesidir. Bu bölgenin sit alanı olarak belirlenmesi, Belediye ve Müzenin bu alan üzerinde yapılan çalışmayı desteklemesi Kayseri Üniversitesinin burada restorasyon çalışması istemesi öneriyi hem gerçekçi hemde gerekli kılmaktadır.

2.2. İNCELEME BÖLGESİNİN SEÇİMİ VE NEDENLERİ

Bir yıl boyunca yoğun bir çalışma yaptığım ve bu çalışmalarım sırasında bir çok zorluklarla karşılaştığım inceleme bölgesini seçim nedenlerimi şu şekilde sıralayabilirim.

- Kentte eski dokusunu büyük ölçüde koruyan tek bölge olması
- Bölgede pitoresk, sanat ve tarihi değerler açısından önemli yapıların yer alması
- Belirli bir bölgede toplanmış olan evlerin plan şemaları, bezemeleri, yapı malzemeleri, yapım sistemleri ve yapı öğeleri açısından benzerlik göstermeleri ve hemen hepsinin 19.yy sonu 20.yy başına tarihlenebilmesi.
- Daha önce bu konuda bilimsel bir araştırma yapılmamış olması.
- Evlerde Ahşap, taş ve yağlı boya resimler şeklinde karşımıza çıkan bezemelerin türlerinin çok güzel örneklerini oluşturması.
- Görüştüğüm konuyla ilgili resmi kurum yöneticilerinin kentin böyle bir çalışmaya ihtiyacı olduğunu belirtmeleri
- Bütün bu sayılan nedenlerden dolayı gerçekçi ve gerekli bir çalışma yapacağıma inanmam.

Sıralanan bu nedenleri kısaca özetliyecek olursak daha önce bilimsel bir çalışma yapılmamış olan bölge sahip olduğu değerler açısından önemli bir merkezdir. Ancak fiziksel etkilerin yanısıra yanlış tanıma veya hiç tanımama, çeşitli bencillikler, koruma, gözleme, sevgi eksikliği ve bilinçsizlik nedeniyle hızla tahrip olup bozulma eğilimi göstermektedir. Eğer ciddi bir koruma kararı alınıp uygulamaya başlanılmazsa zamanla tamamen yok olacağını sandığım bu evleri tanıtmak, önemini anlatmak, sevdirmek ve hiç olmazsa birer belgeyle yaşamalarını sağlamak amacıyla bu bölge inceleme bölgesi olarak seçilmiştir.

2.2.1. İNCELEME BÖLGESİ TANIMI

İnceleme bölgesi olarak seçilen Tavukçu Mahallesi Geleneksel merkezin ve kentin güneyinde İnönü bulvarı, Atpazarı caddesi, ve lise caddesinin çevrelediği küçük bir alanda yer almaktadır. Hemen hepsi 19. yy sonu 20.yy başına tarihlenen sivil mimari örneklerini toplu halde bulundurması, eski dokusunu kentin diğer bölümlerine oranla oldukça iyi bir şekilde koruması ve silüet vermesi açısından önemli bir bölge olan tavukçu mahallesi aynı zamanda sit alanı olarak belirlenmiş ve koruma altına alınmıştır.

Bölgenin detaylı tanıtımı ilerki sayfalarda tespitler, Rölöveler, Fotoğraflar ve genel bilgiler şeklinde yapılmıştır.

2.2.2. İNCELEME BÖLGESİNİN BUGÜNKÜ DURUMU VE KULLANIMI

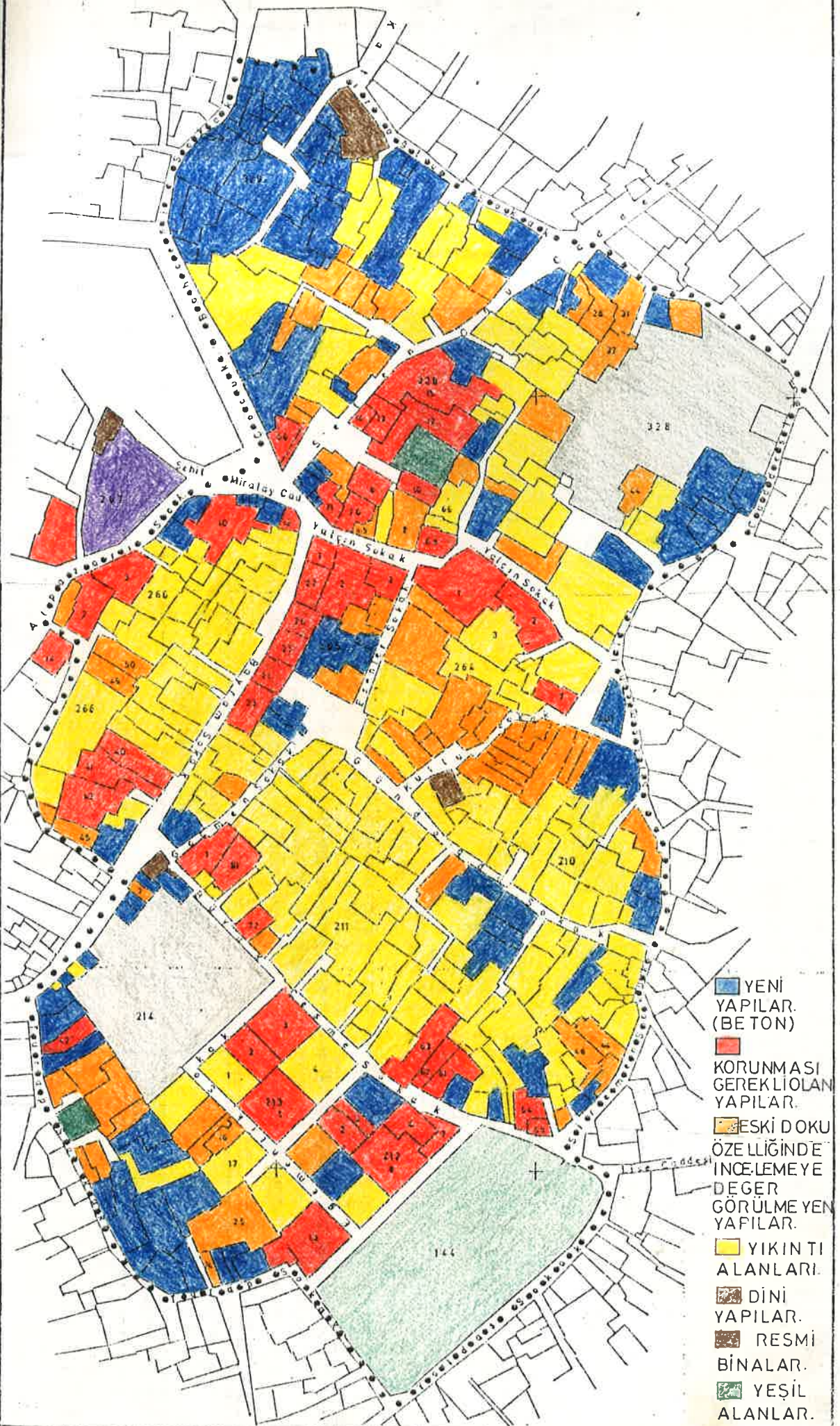
Zamanında kentin ileri gelenlerinin oturduğu her halinden belli olan mahalle bugün eski sahiplerinin sermaye potansiyellerini geliştirmek ve daha büyük yatırımlar yapabilmek amacıyla Ankara – İstanbul gibi iş hacmi daha geniş olan büyük şehirlere taşınmalarıyla yada çağdaş gereksinimlere cevap verebilen modern Apartman dairelerine taşınmalarıyla terk edilmiş, civar köylerden veya doğudan kente göç eden gelir seviyesi düşük olan aileler tarafından bir nevi gecekondulu mahallesi gibi kullanılmaya başlanmıştır.

Bölgede yer alan sivil mimari örneklerinin bir bölümü eski fonksiyonunu korurken (konut olarak kullanılırken) diğer bölümünde ticari amaçla kullanılmaktadır. Burada özellikler halı ticareti ile uğraşan kimselerin imalathaneleri, boyahaneleri ve depoları yer almaktadır. Ayrıca yine ticari amaçla kullanılan çok sayıda kahvehane, bakkal ve hurdacı da mevcuttur.

Bugün büyük bir bölümü yıkık durumda olan mahallede ayakta kalabilen diğer konutlarda maddi olanaksızlıklar ve bilinçsizlik nedeniyle son derece bakımsız bir durumdadır. Ayrıca zengin ailelerin eski tavan ve bezemelere olan merakıda bölgede olumsuz etki bırakmaktadır. Tavanlar ve bezemeler orjinal yerlerinden sökülüp yüksek fiatla satılmakta böylece büyük bir tahribat söz konusu olmaktadır.

Sit alanı olarak belirlenmesine rağmen devlet elinin henüz ulaşmadığı mahalle bugün büyük bir tahribata uğramış durumdadır. Çalışmalarım sırasında kayseri müzesi ve T.K.T.B. Bölge kurulu büro müdürlüğü ile ortak çalışmaya girişilmiş ve konu ciddi bir şekilde ele alınmıştır.

İnceleme bölgesinin bugünkü durumu ve kullanımı Harita no 9 ve 10 da detaylı bir şekilde gösterilmiştir.

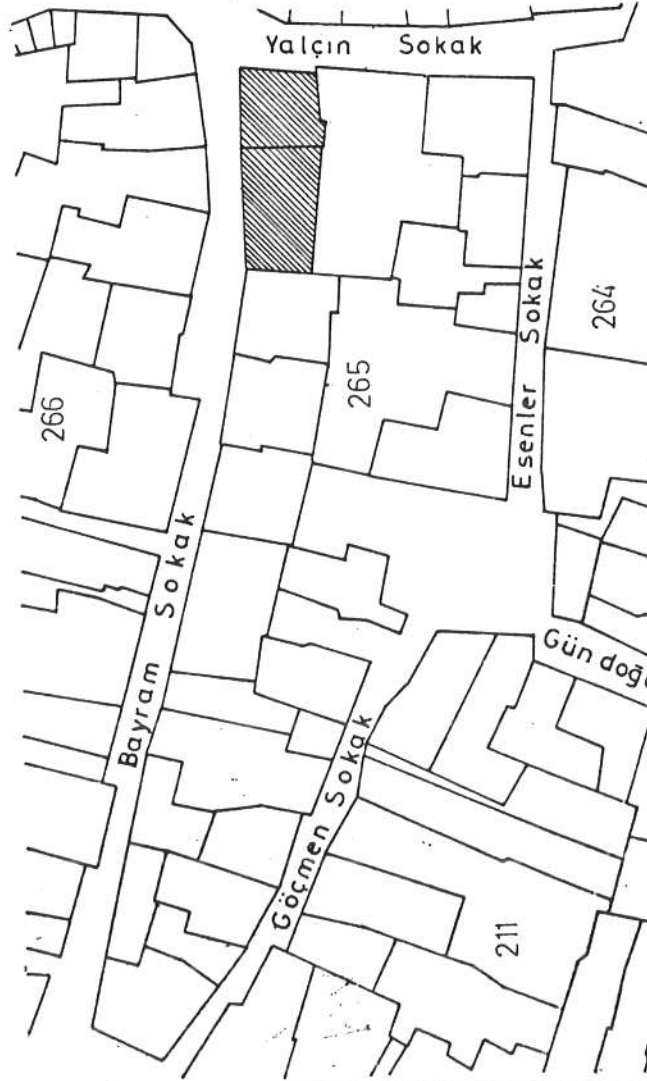
- YENİ YAPILAR. (BE TON)
- KORUNMASI GEREKLİ OLAN YAPILAR.
- ESKİ DOKU ÖZELLİĞİNDE İNCELEMAYA DEĞER GÖRÜLMEN YAPILAR.
- YIKINTI ALANLARI.
- DİNİ YAPILAR.
- RESMİ BİNALAR.
- YEŞİL ALANLAR.

TÜRKİYE		ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI		ilçesi: MERKEZ		mahalle köy veya mevki: TAVUKÇU MAHALLESİ		koruma derecesi		anıt sal			
sokak: Bayram Sokak		kapı no: 1		kada stro pafta: 29 m4/ada: 265 parsel: 1 - 27		yapının adı: Kuyumcuoğlu evi		konut alanı(m2) 465 m2		çevresel çevreye aykırı			
yapının durumu		taşyıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst süsleme		mimari değeri		rutubet	
onarım gerektiriyor													
çok orman gerektiriyor													
onarım gerektiriyor													
GENEL TANIM													
Sonradan yapılan değişikliklerle plan şeması oldukça bozulmuş ve içteki süslemeler büyük hasar görmüş olsada dış cephesi ve konumu nedeniyle Anıtsal eser niteliğinde bir yapıdır. Son derece zarif dış cephesiyle sokak silüetinin bir parçası olan Evin plan tipi iç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşmaktadır.													
KONUT TEÇHİZATI													
1.içte 2.dışta 3.mevcut 4.yok													
elektrik													
su													
kanalizasyon													
wc													
mutfak													
banyo													
ısıtma													
yapım tarihi:													
kat sayısı:2													
FOTOĞRAF													
VAZİYET PLANI													
Yalçın Sokak													
Esenler Sokak													
Gün doğu													
Bayram Sokak													
Göçmen Sokak													
266													
265													
264													
211													

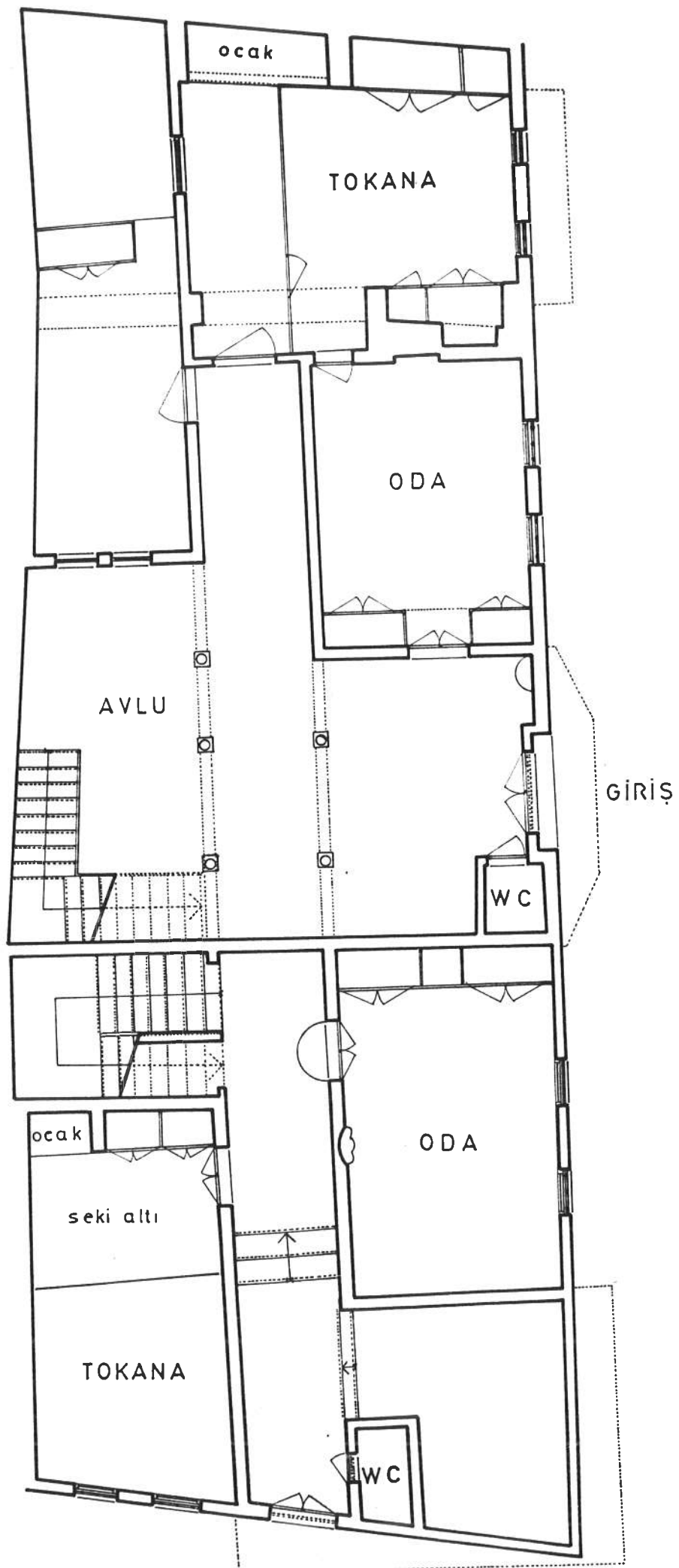
FOTOĞRAF

VAZİYET PLANI

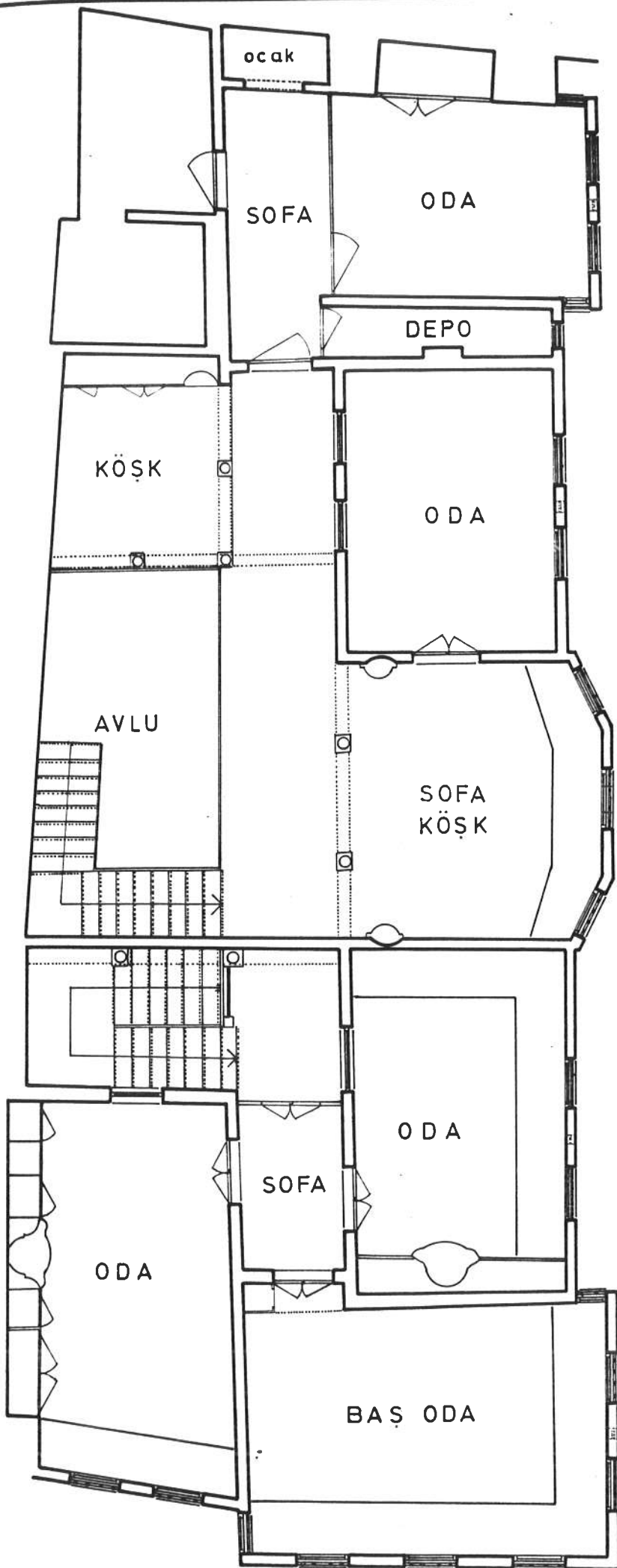

bugünkü kullanımı		Konut		Konut		Konut		YAPIM SİSTEMİ		hımiş		bugünkü		zemin + Üst - Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		ahşap karkas		yapıldığı devirde		zemin + Üst - Bodrum	
önerilen kullanımı		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		b.a.karkas		yapıldığı devirde		zemin + Üst - Bodrum	
MALZEME		döşeme		TAVAN		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe		var		Yok	
taş		X		X		iç dış çatı		yerleşme içi yerleşme dışı		avlu		X		X	
tuğla		X		X		X		X		ek yapı		X		X	
ahşap		X		X		X		X		kuyu		X		X	
toprak		X		X		X		X		ocak		X		X	
briket		X		X		X		X		süsleme		X		X	
kiremit		X		X		X		X		çıkma		X		X	
sıva		icte dışta		X		X		X		bodrum		X		X	
YAPILAN DEĞİŞİKLER		Yapıldığımda tek bir ev olarak düşünülen bina sonradan 2 aileye hizmet edecek şekilde ayrılmıştır. Buna paralel olarak yalçın sokağa devşirme bir kapı açılmış eve giriş buradan sağlanmıştır. Üst kata ulaşım için yine sonradan bir merdiven ilave edilmiştir.								havuz		X		X	
kışk										köşk		X		X	
paralel										paralel		X		X	
tokana										tokana		X		X	
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU		tarih : 1.5.1986													
ekleri		rölöve projesi		X		X		X		kroki		X		X	
rapor		restorasyon projesi		X		X		X		kitabe		X		X	

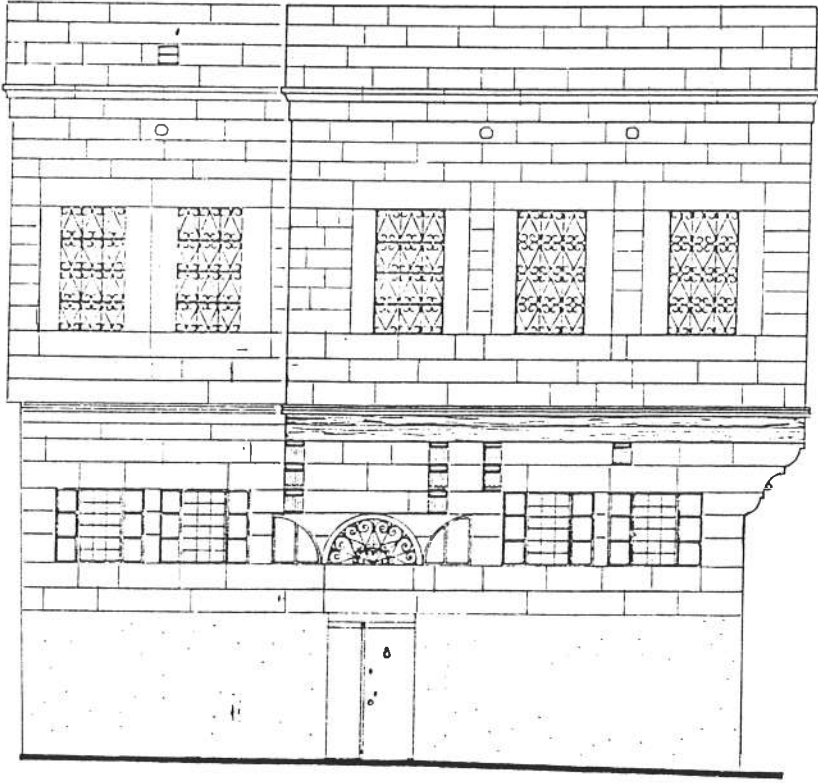
TESPİTLER – RÖLÖVELER

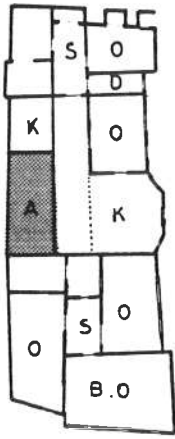
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

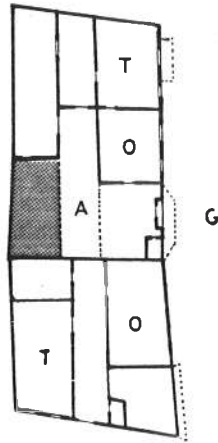
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK: 1/100

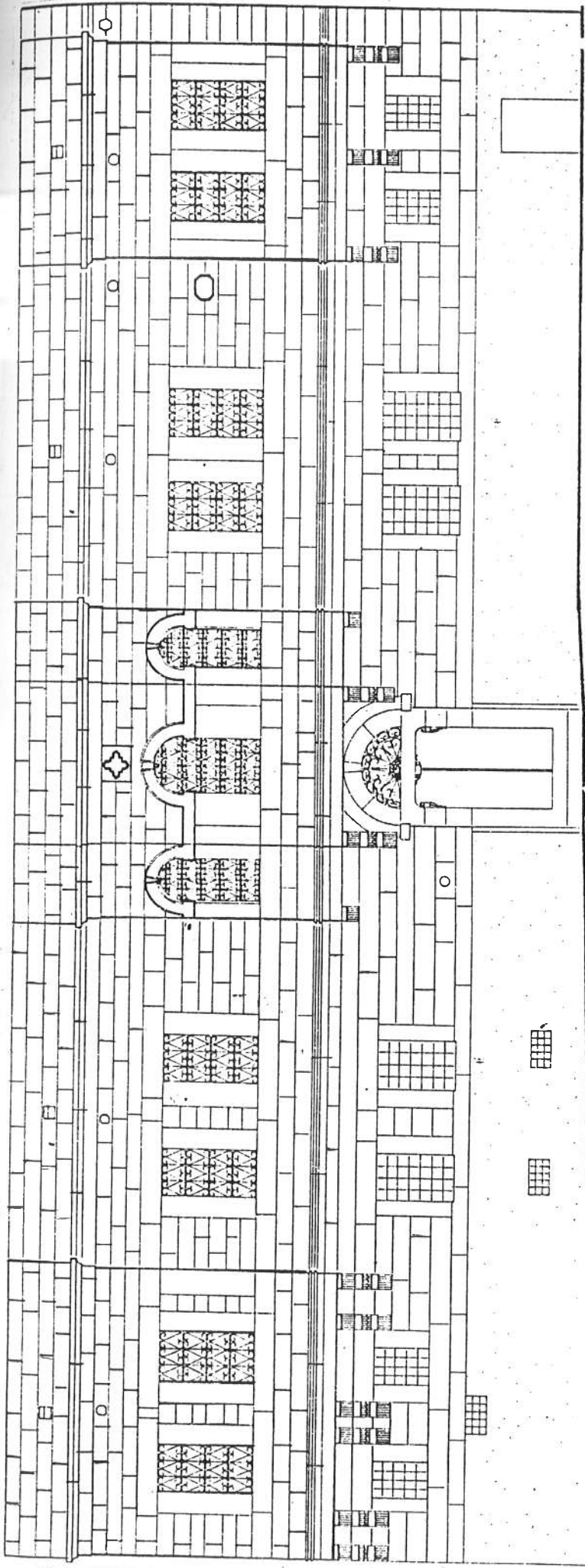
YAN CEPHE ÖLÇEK:1/100

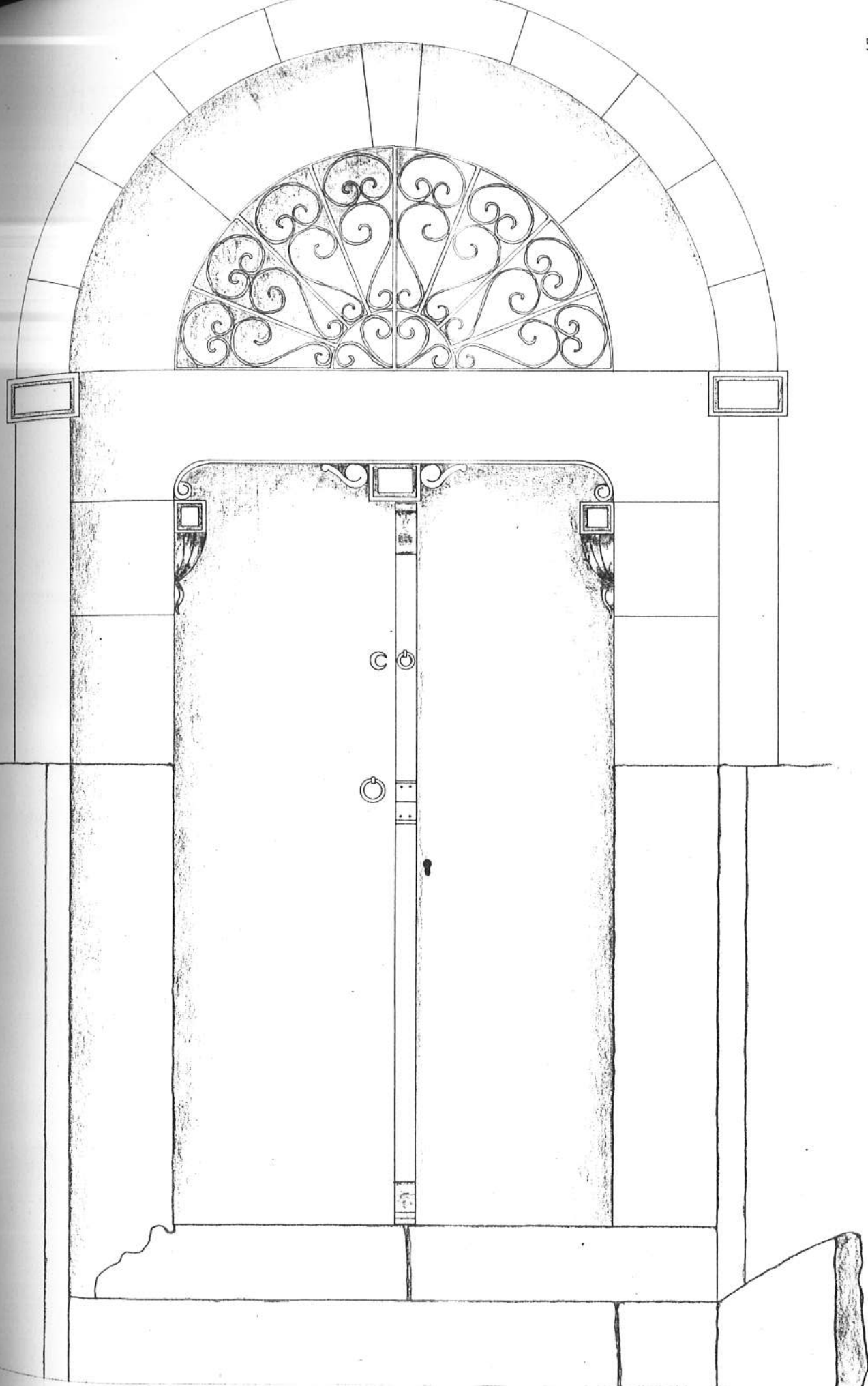
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

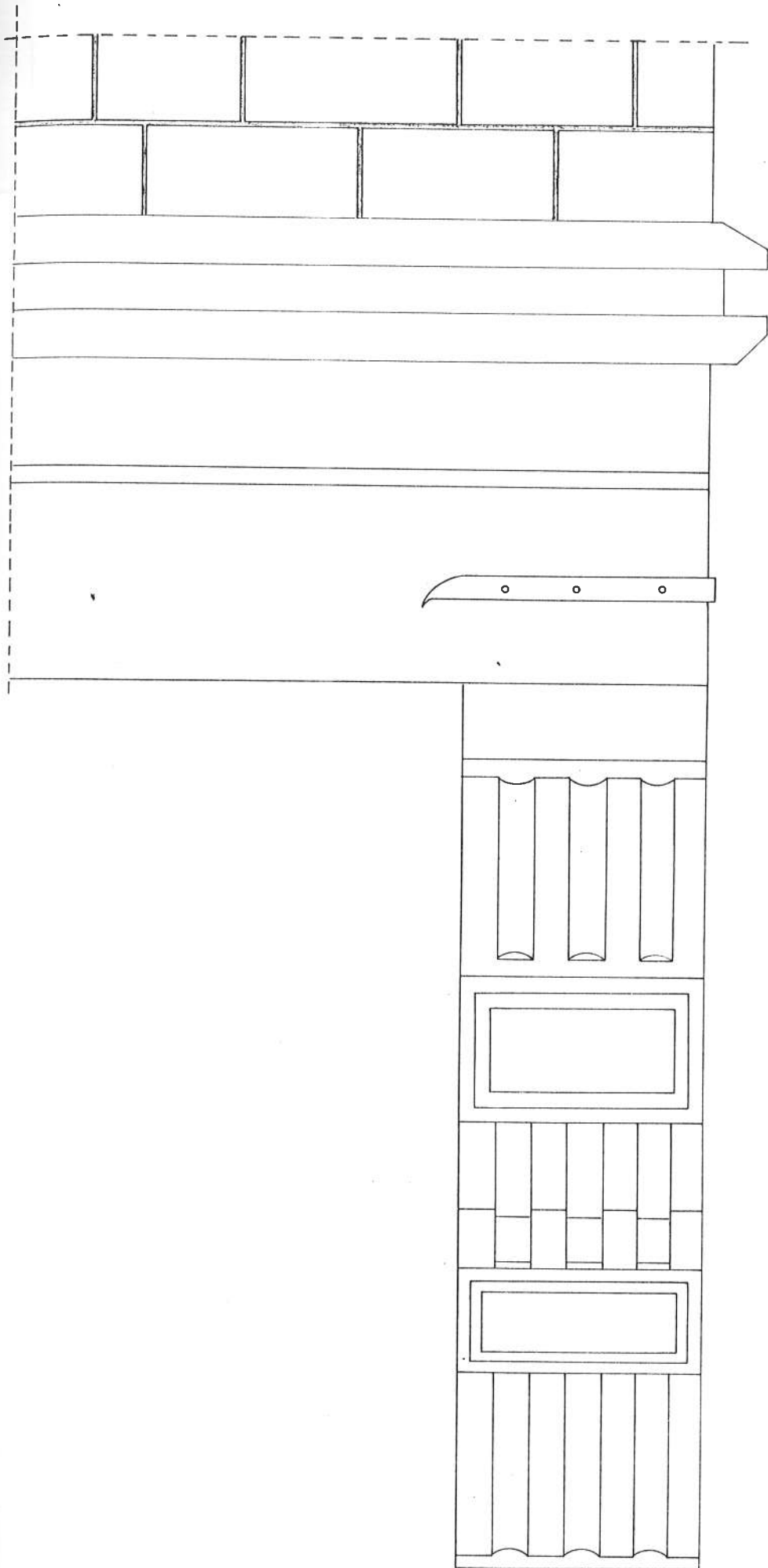
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

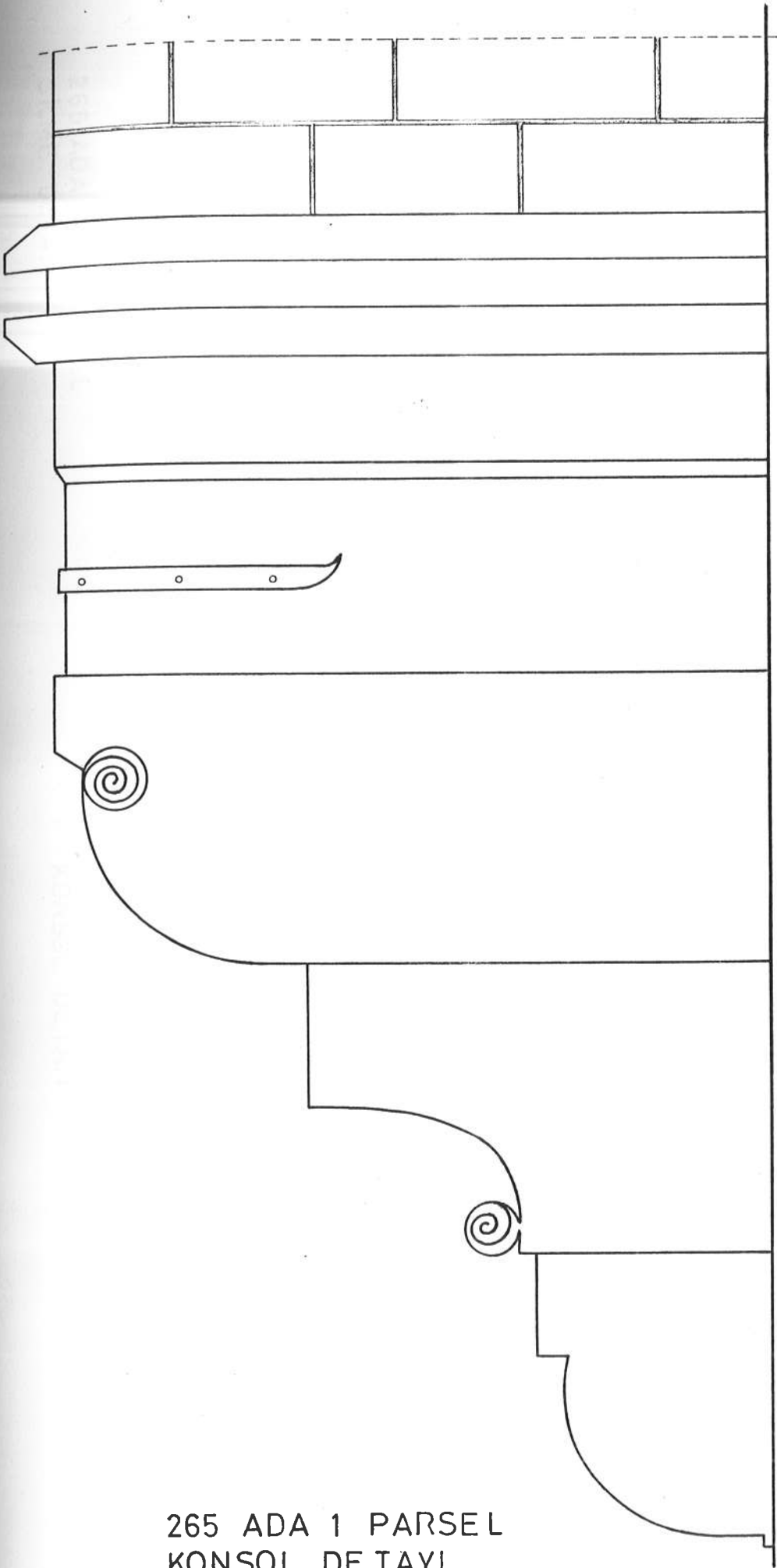
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

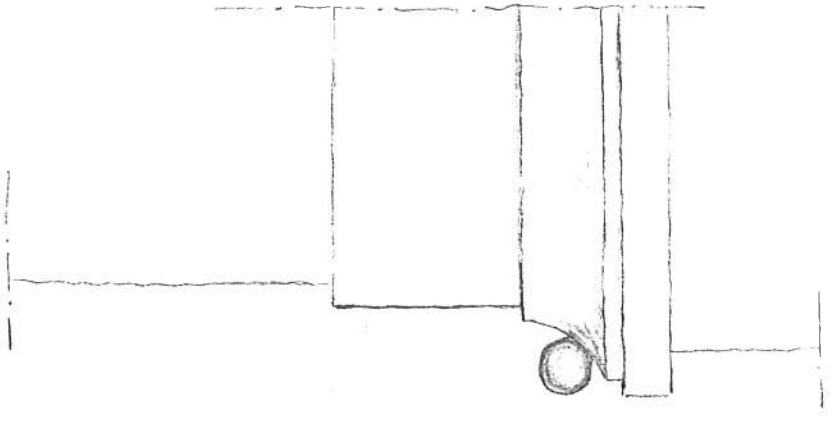
265 ADA 27 PARSEL KAPI DETAYI

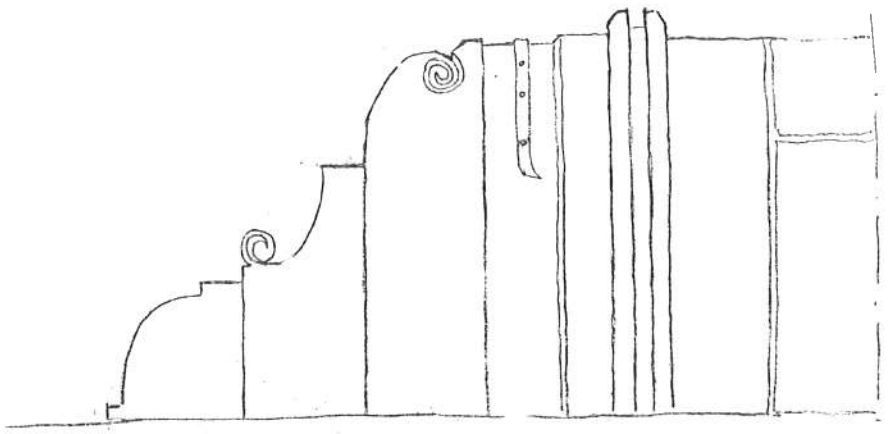
265 ADA 1 PARSEL KONSOL DETAYI

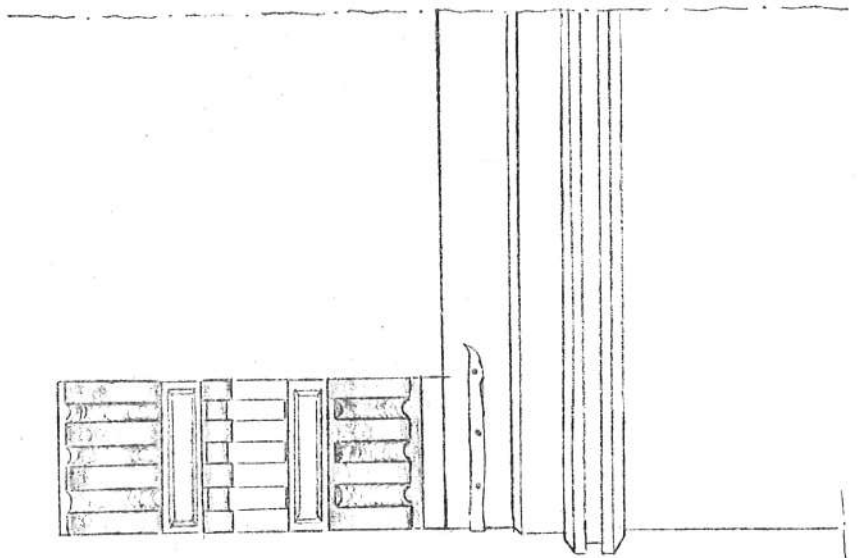
265 ADA 1 PARSEL
KONSOL DE TAYI

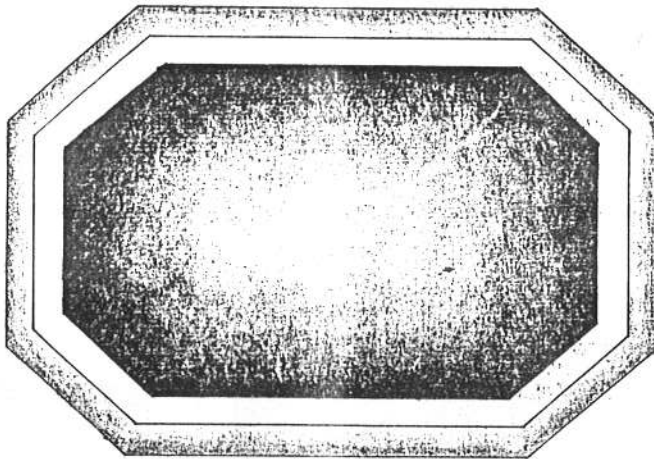

265 ADA 1+27 PARSEL
SILME DETAYI

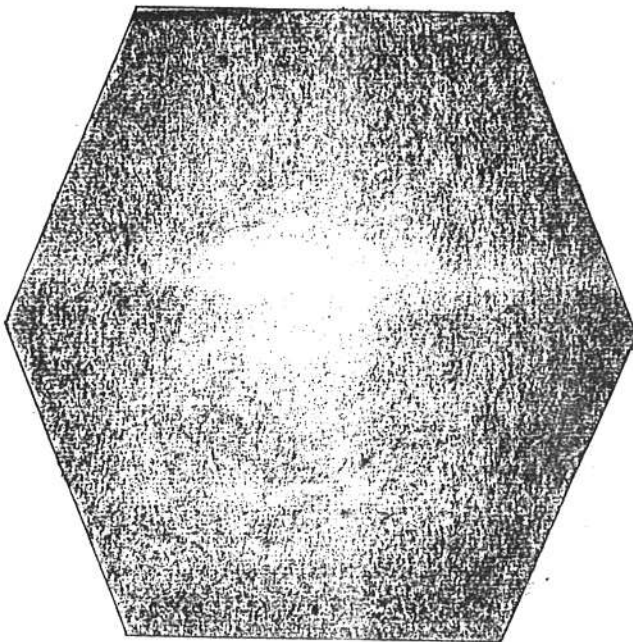

265 ADA 1+27 PARSEL
KONSOL DETAYI

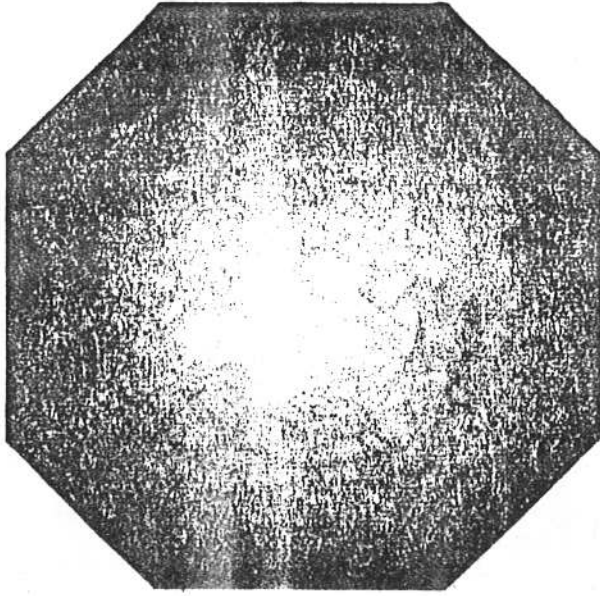
**263 ADA 27 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/3**

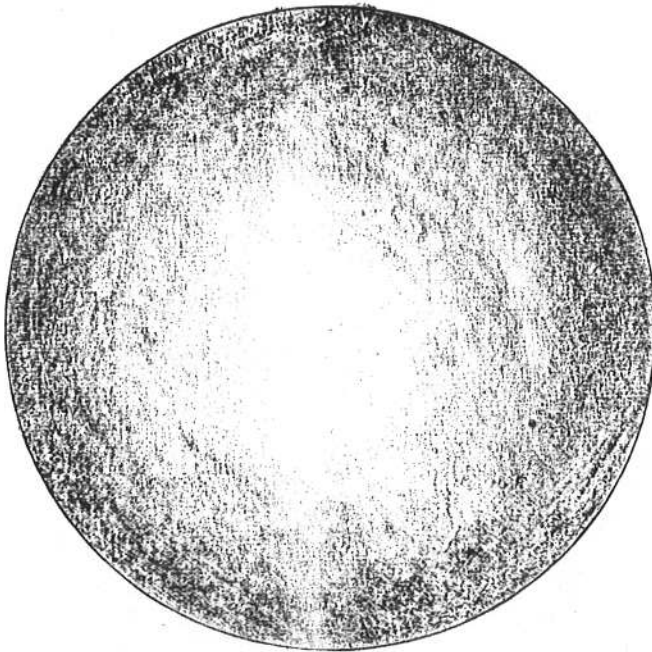
**263 ADA 27 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/3**

265 ADA 27 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

**263 ADA 4 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/3**

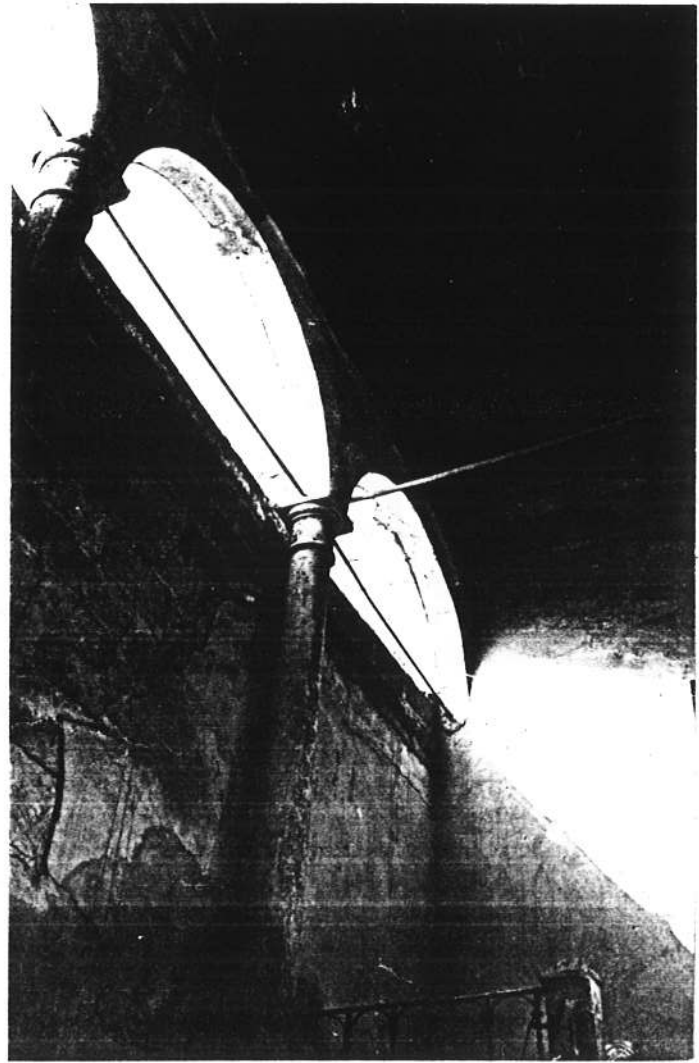
**263 ADA 4 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/3**

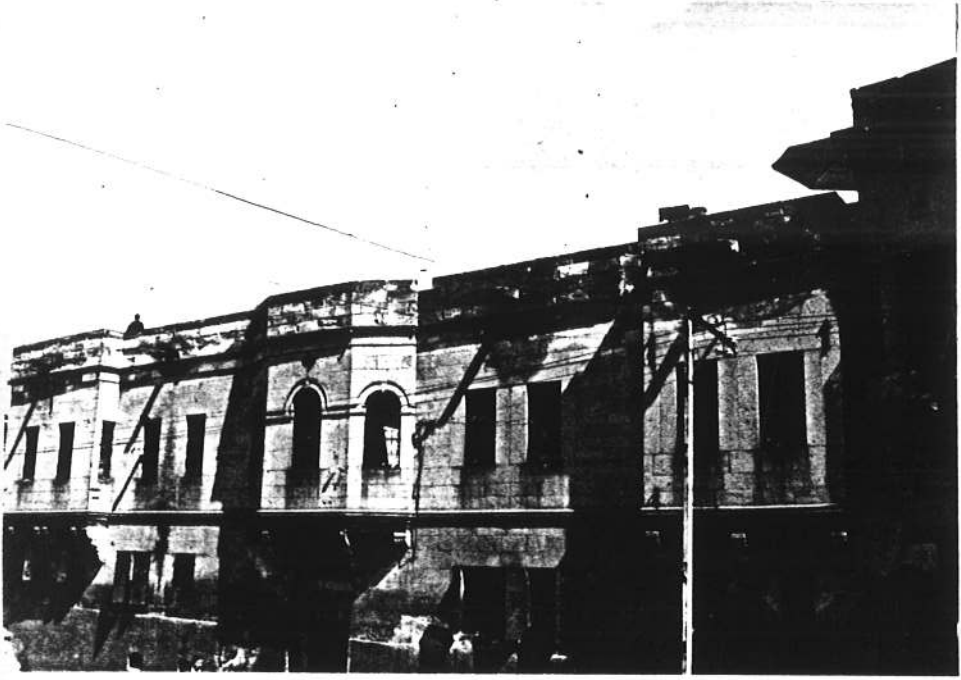
RESİM NO:1

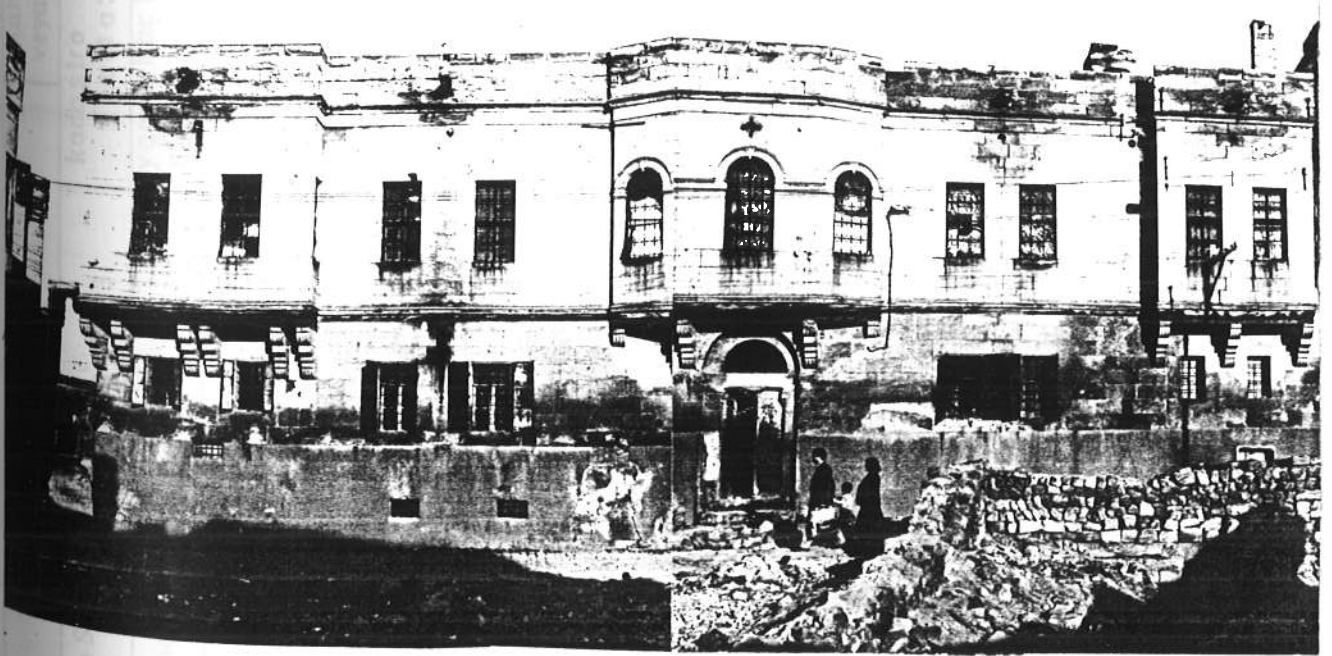
RESİM NO:2

RESİM NO:3

RESİM NO:4

RESİM NO:5

ilçesi: MERKEZ

sokak: Bayram Sokak

kapı no: 3

kadastro
pafta: ada:265

parsel: 26

yapının adı: Camcıoğlu Evi

yapının kaç konut
birimi barındırdığı Boşkonut
alanı(m²) 253 m²kat
sayısı: 2

yapısal durumu

taşiyici
yapıdış
yapıiç
yapıüst
yapısüs-
leme

mimari değeri

rutubet

KONUT TEÇHİZATI

1içte 2.dışta 3.mevcut 4.yok

onarıma gerek yok(iyi)

X

X

X

X

X

çok değerli

izi var

az onarım ister (orta)

X

X

X

X

X

değerli

yok

çok orman gerek (fena)

X

X

X

X

X

oldukça değerli

önemli

onarmak olanaksız

X

X

X

X

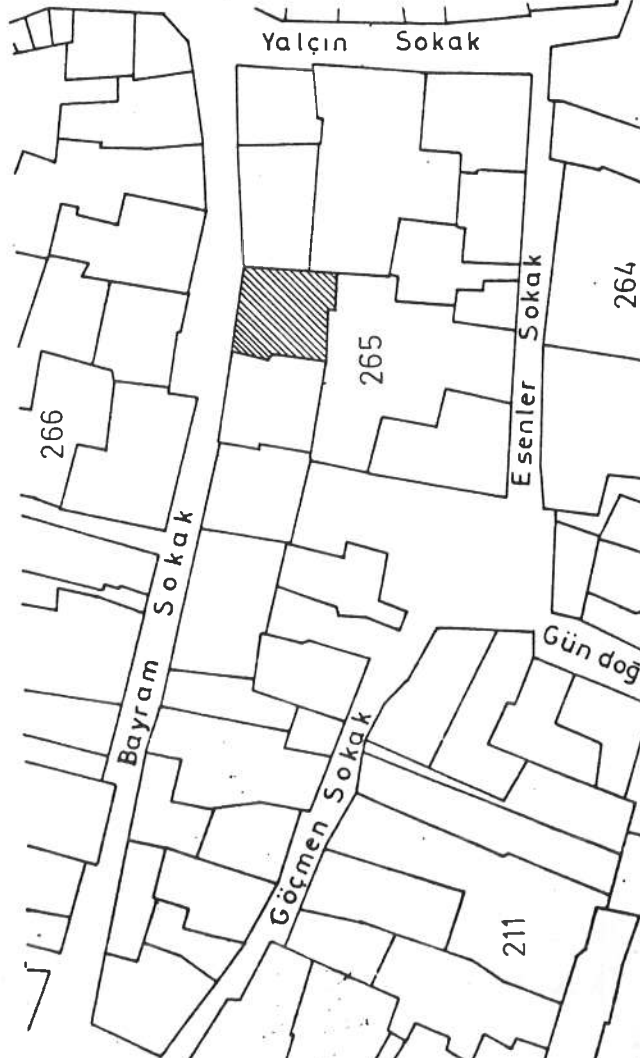
X

değersiz

GENEL TANIM

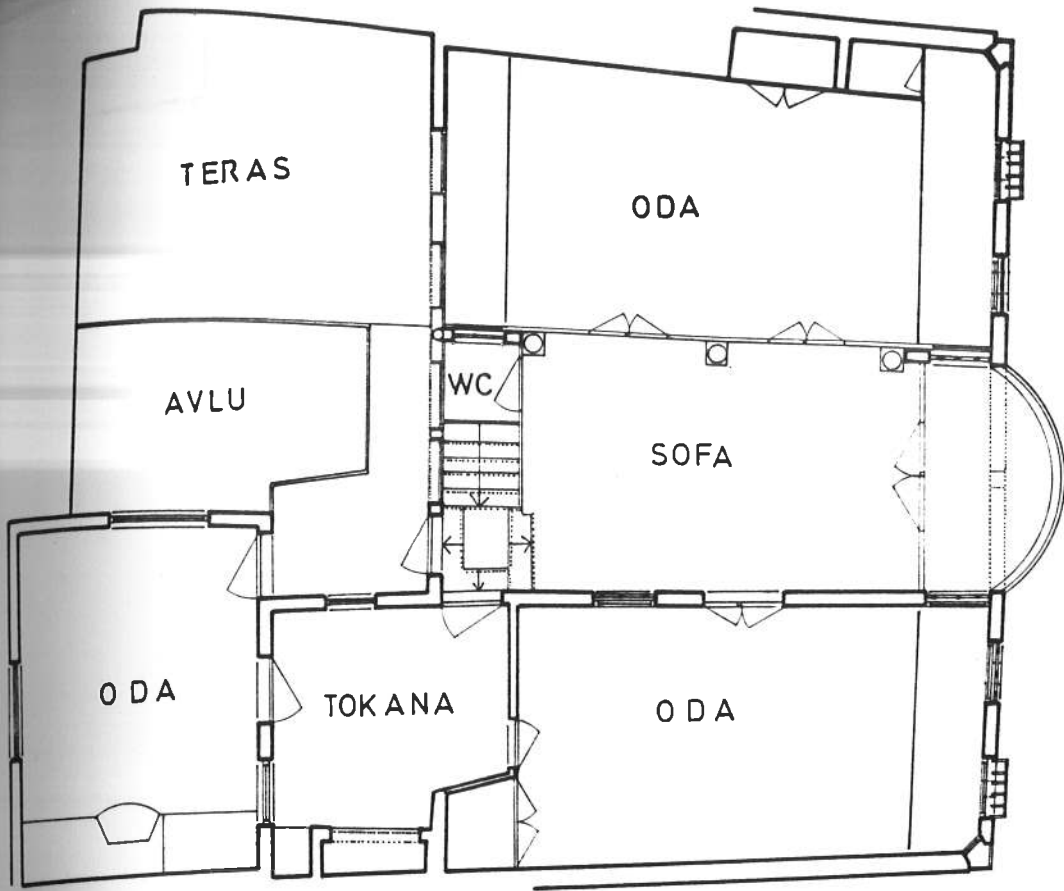
Kuyumcuoğlu evine bitişik olarak inşa edilen camcıoğlu evi aynı sokak üzerindeki sıralı evler içinde en görkemli olanıdır. Ahşap ve taş işçiliğinin çok güzel örneklerini yanstan yapının plan şeması iç avlulu ve 3 taraflı oda sıralarından oluşmaktadır.

VAZİYET PLANI

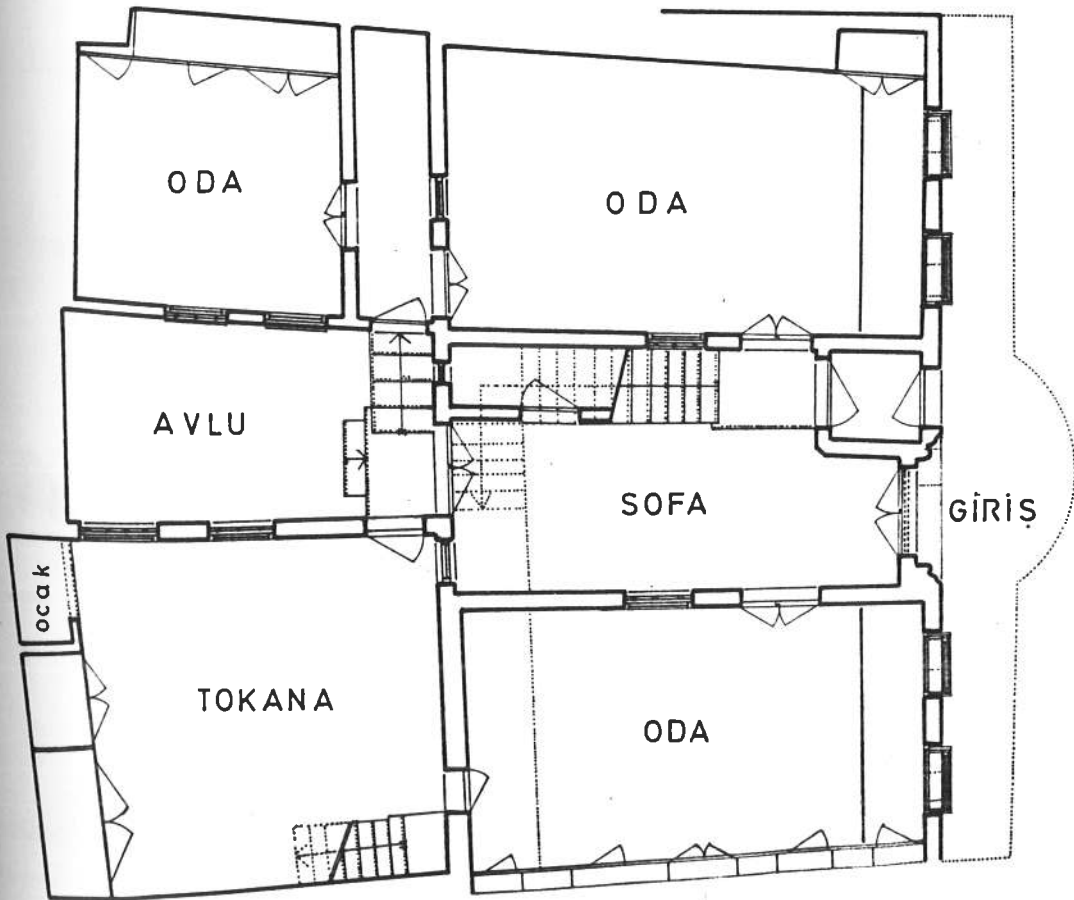

FOTOĞRAF

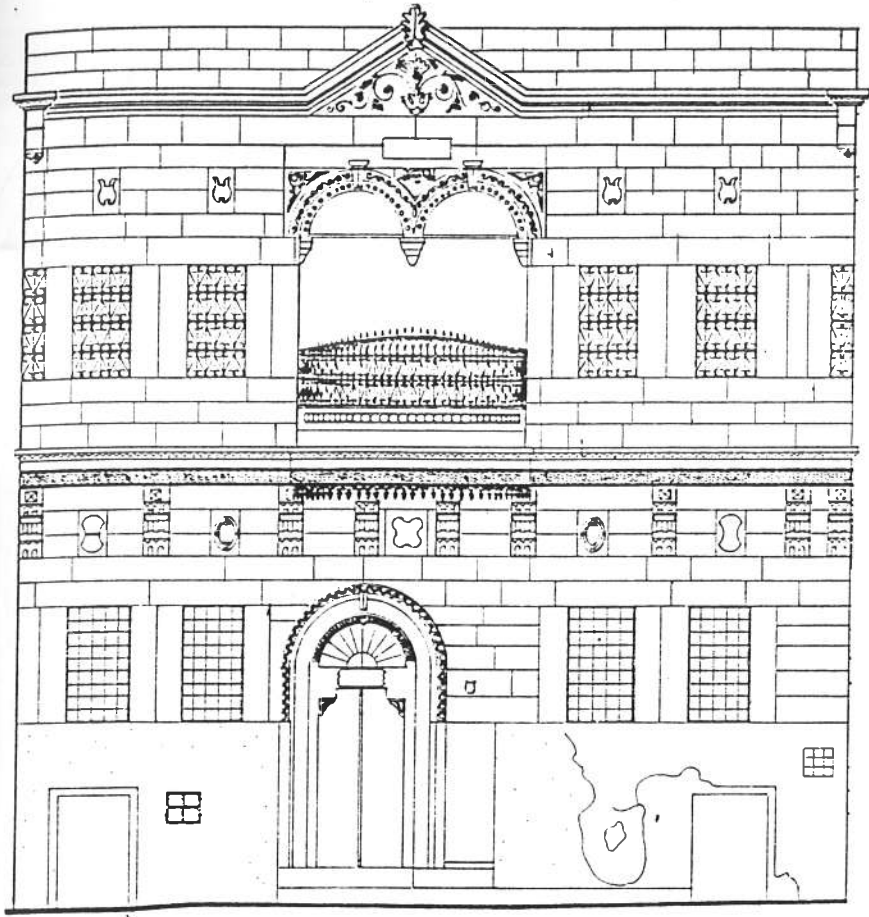

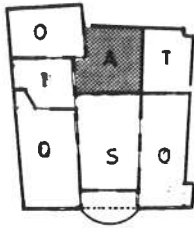
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

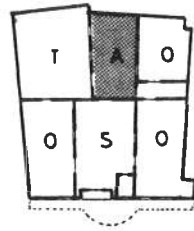
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

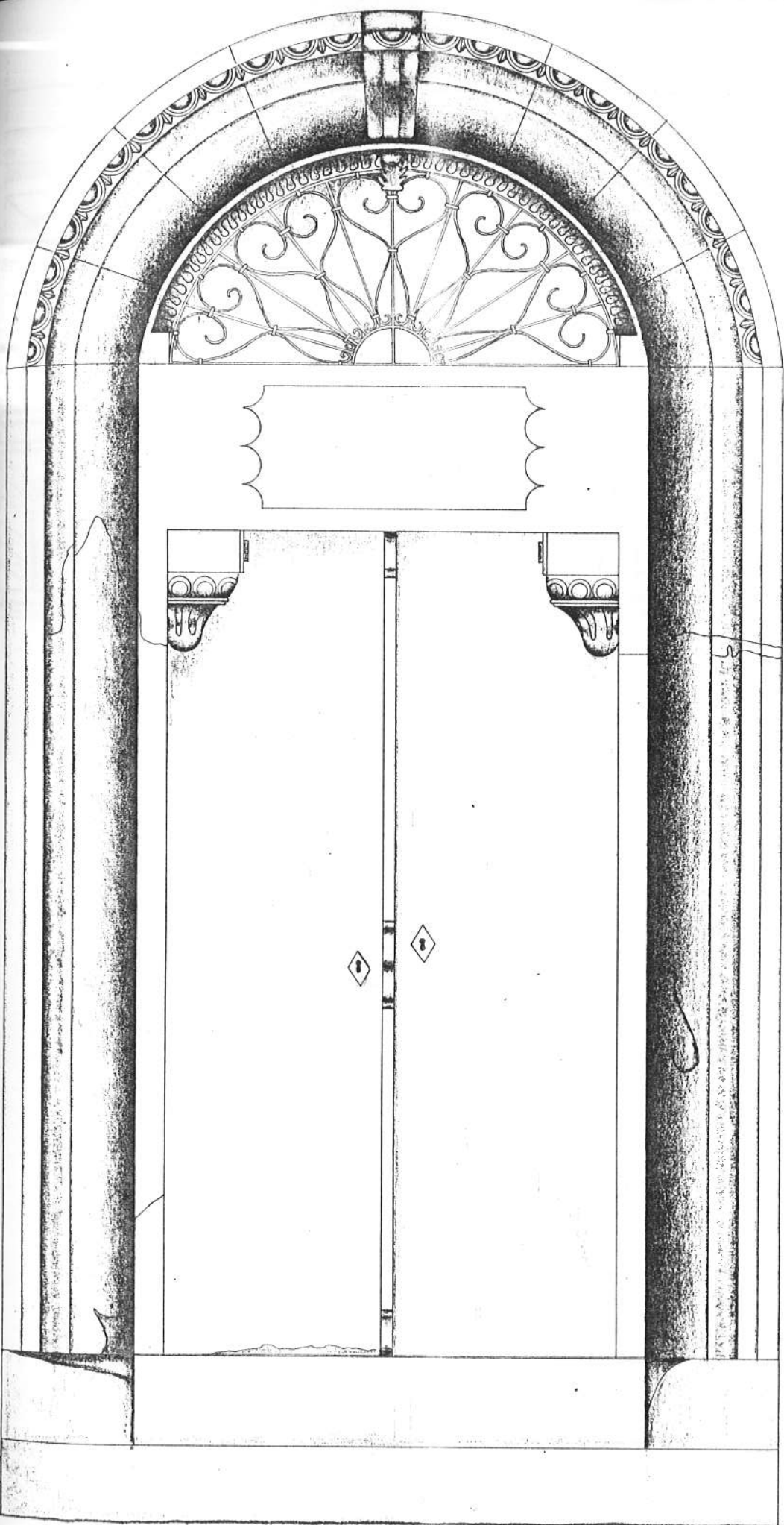
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

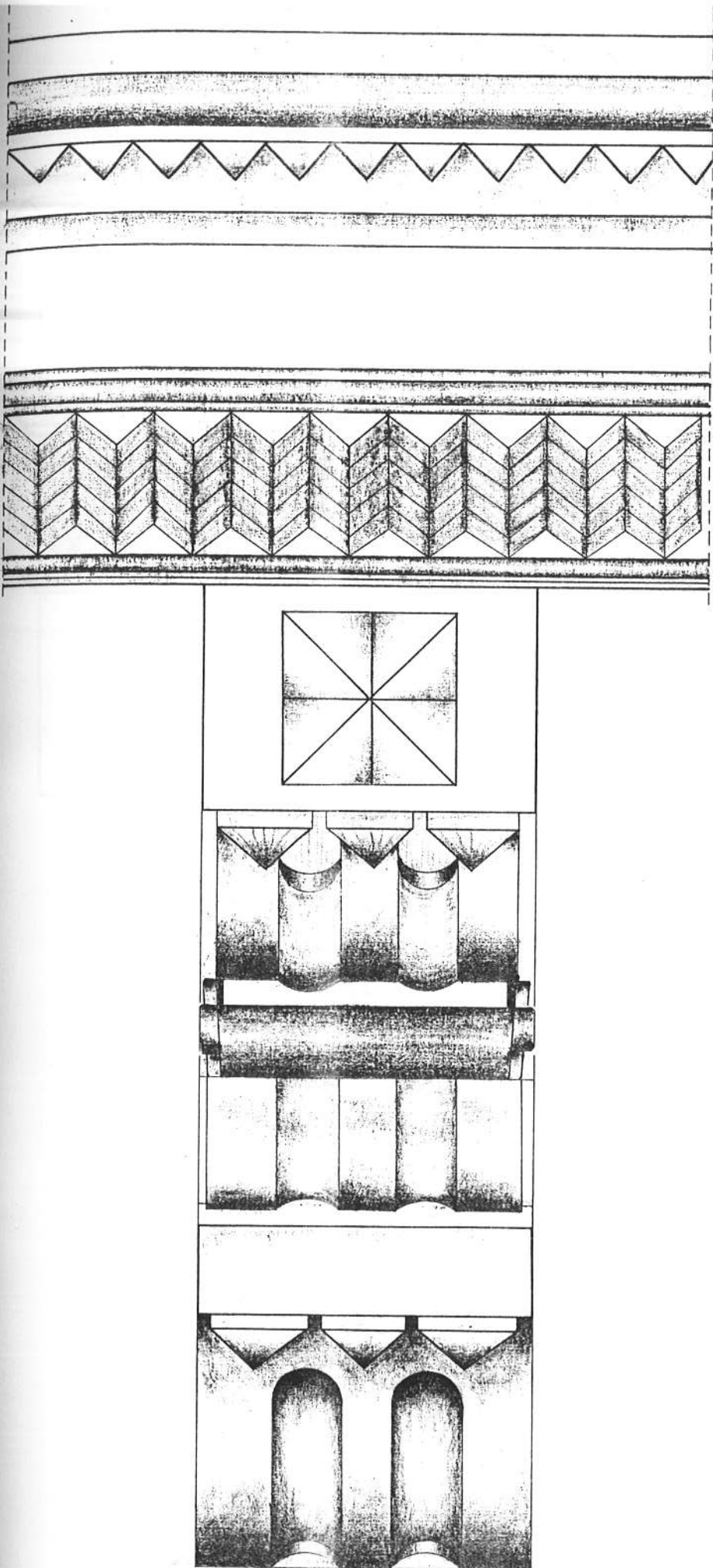
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

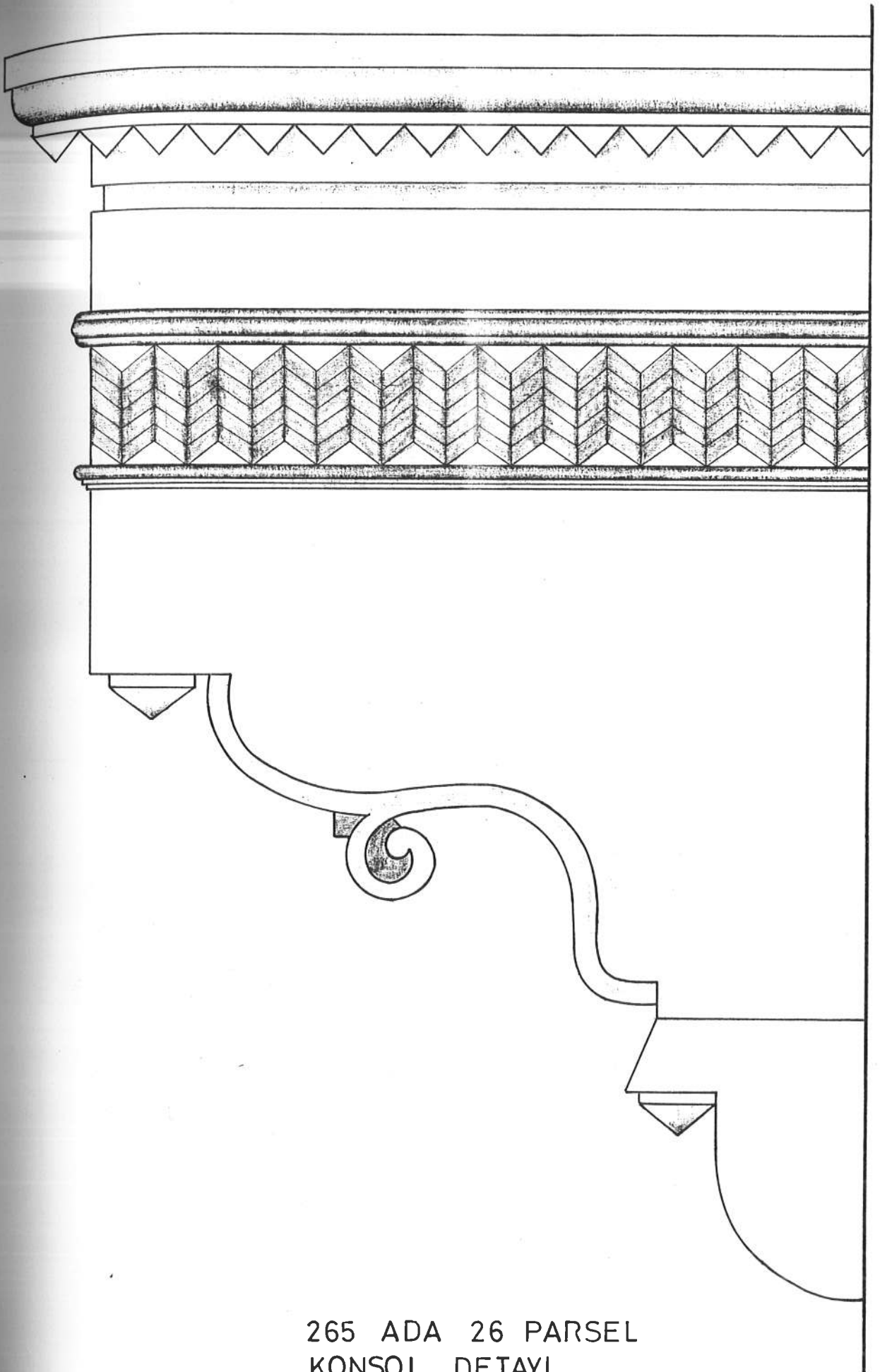
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

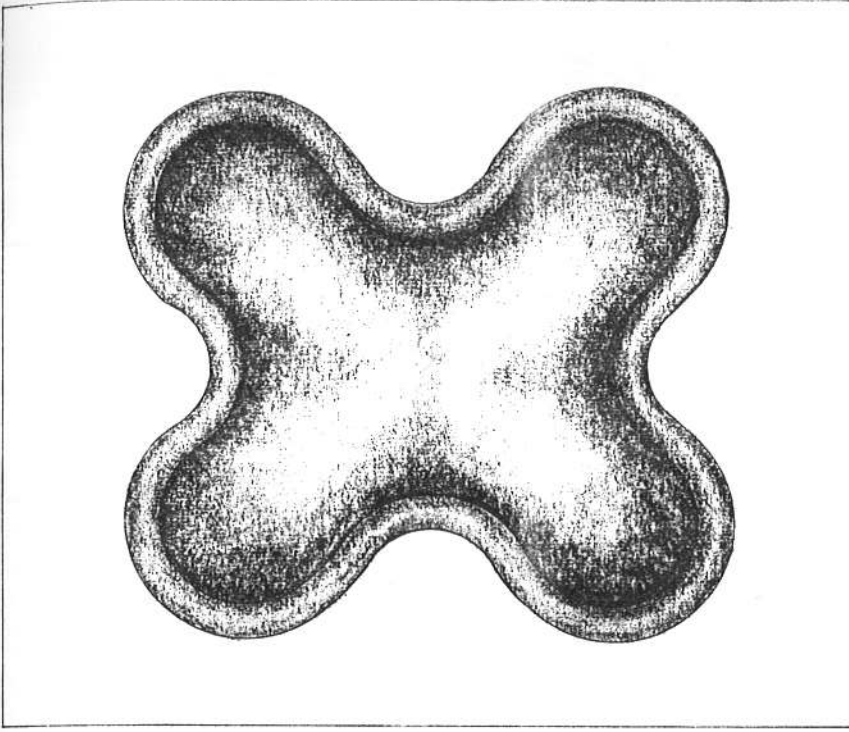
265 ADA 26 PARSEL KAPI DETAYI

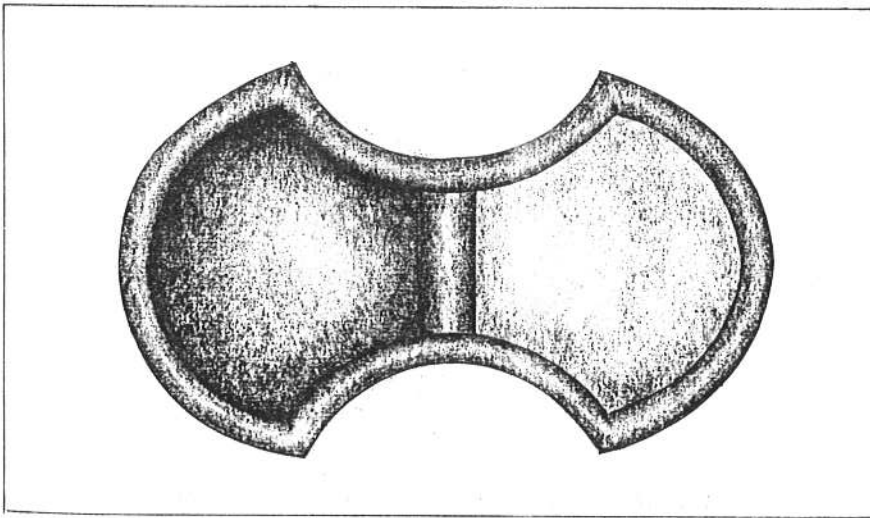
265 ADA 26 PARSEL KONSOL DETAYI

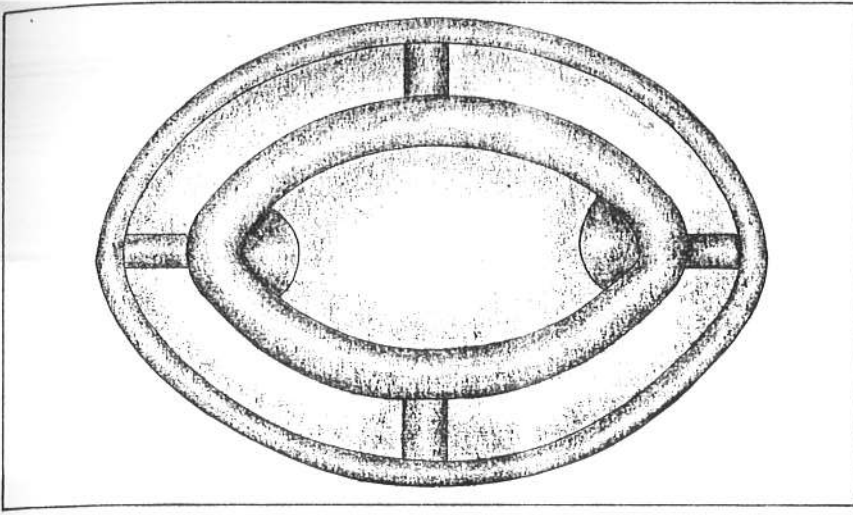
265 ADA 26 PARSEL
KONSOL DETAYI

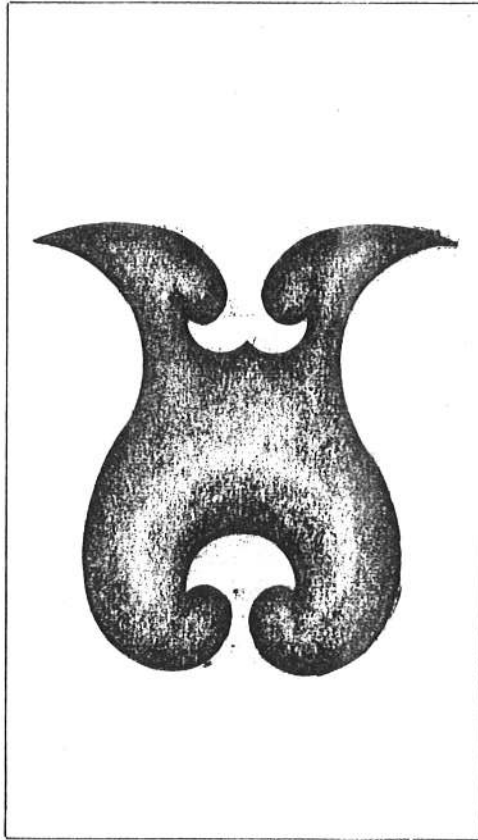
**263 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 4/3**

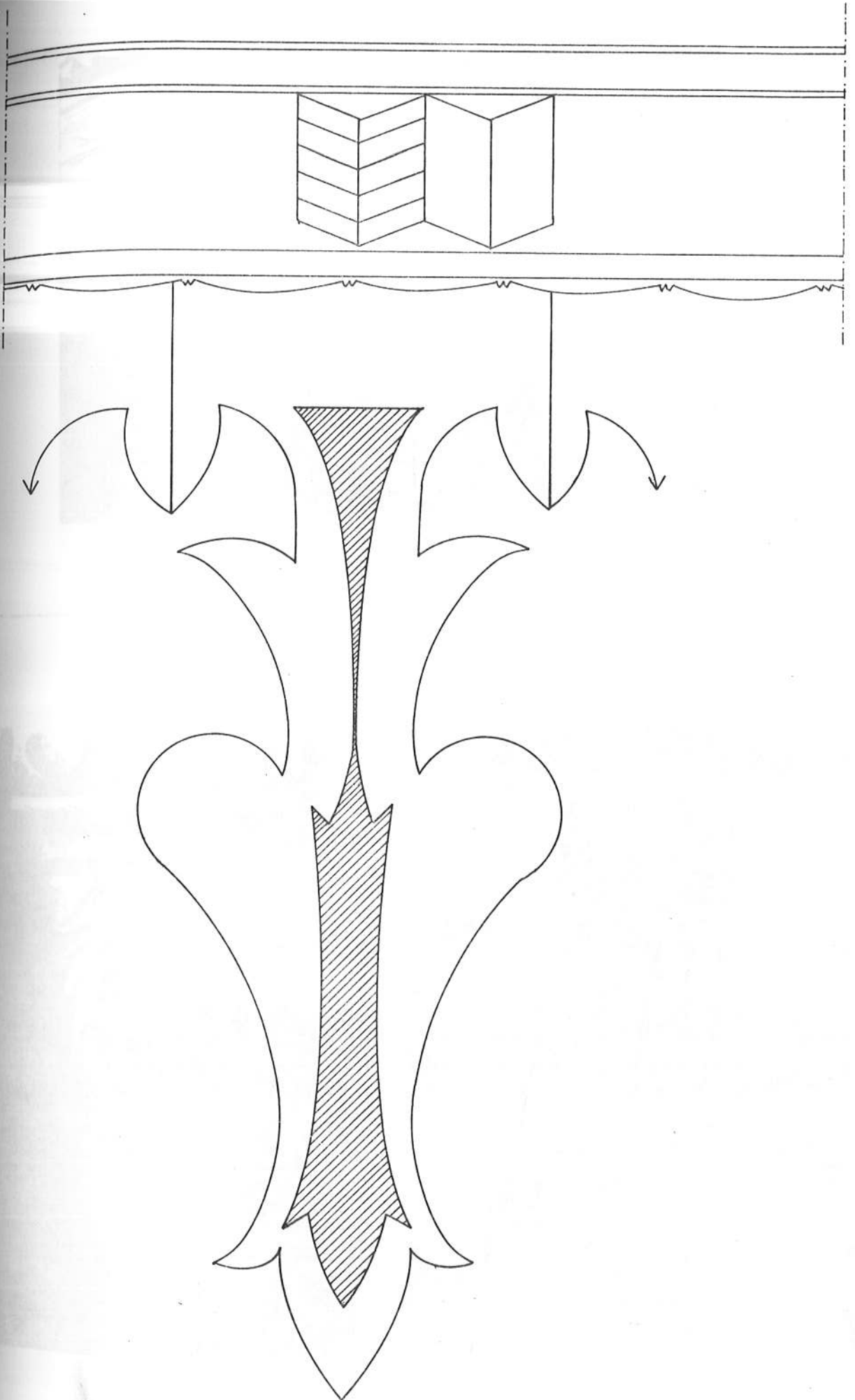
**263 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö 4/3**

**265 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 4/3**

**265 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 4/3**

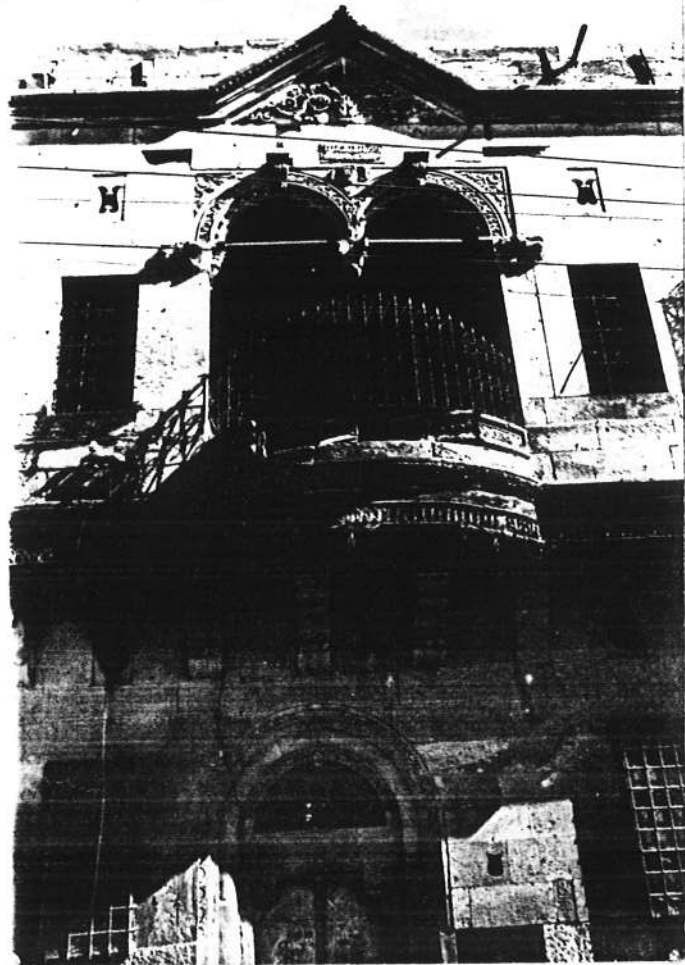
265 ADA 26 PARSEL
AHSAP SARKIT DETAYI

RESİM NO:6

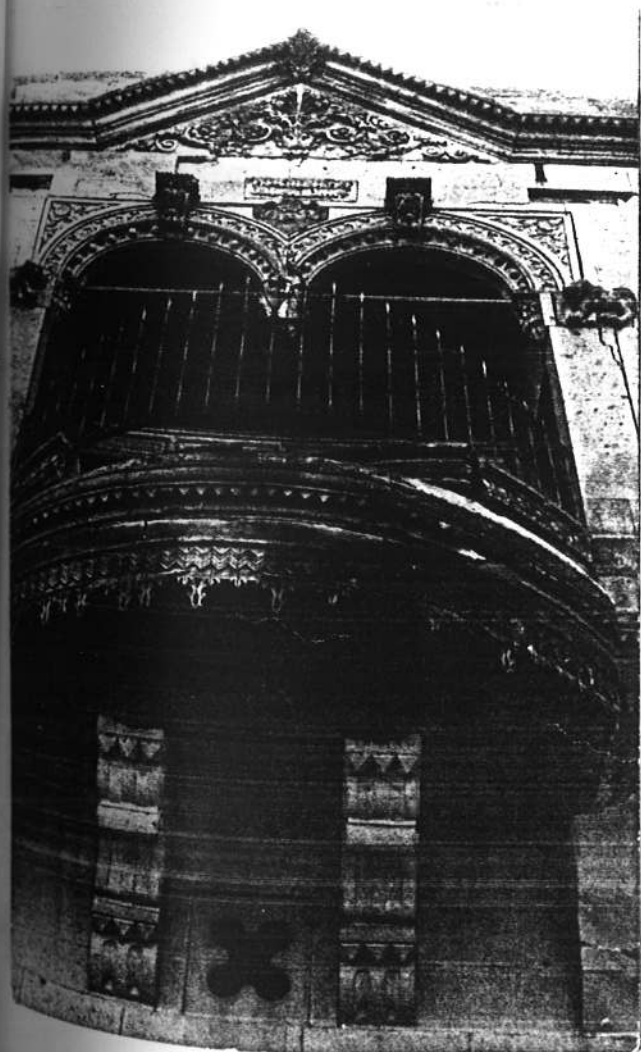
RESİM NO:7

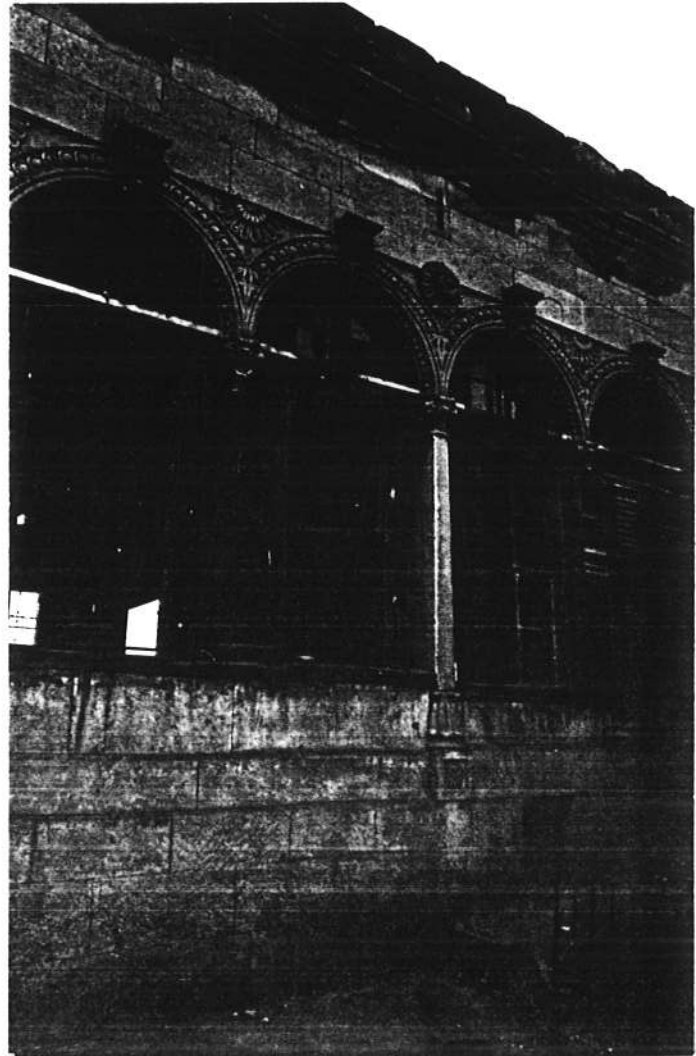
RESİM NO:8

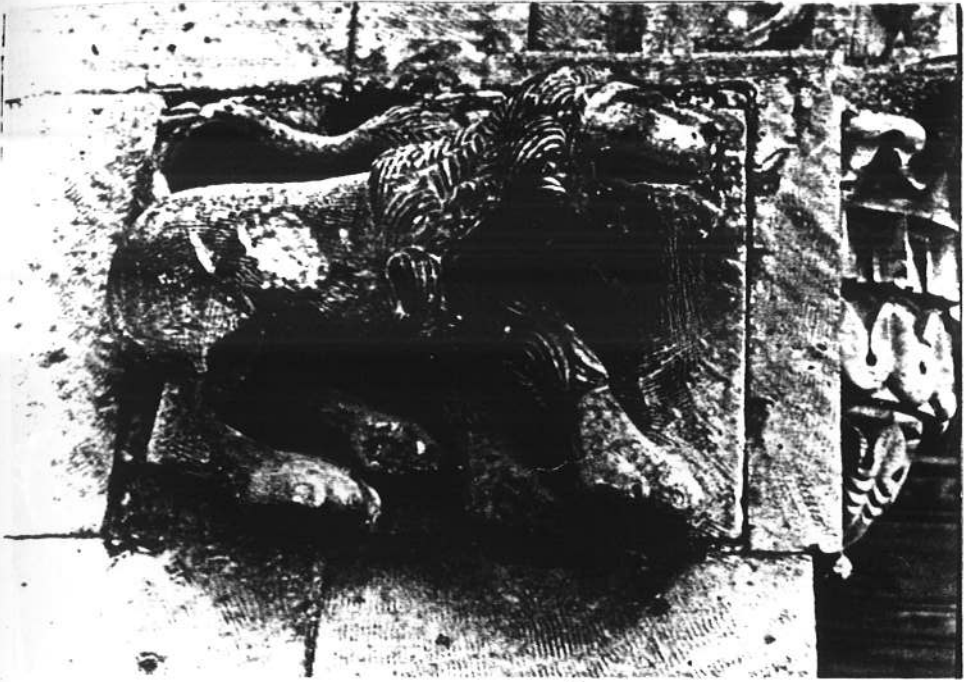
RESİM NO.9

RESİM NO:10

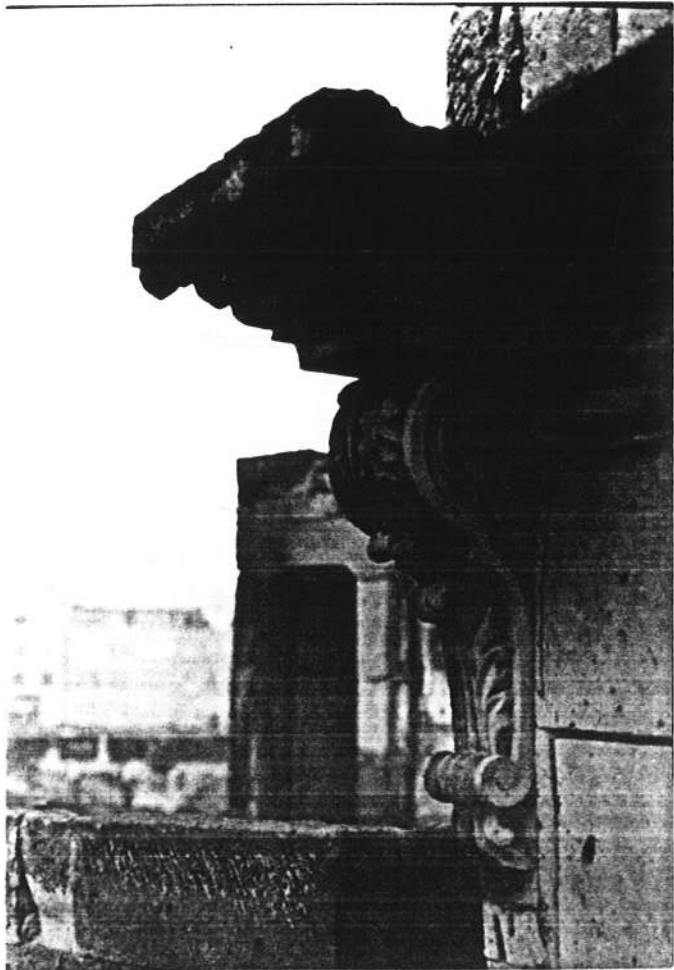
RESİM NO:11

RESIM NO:12

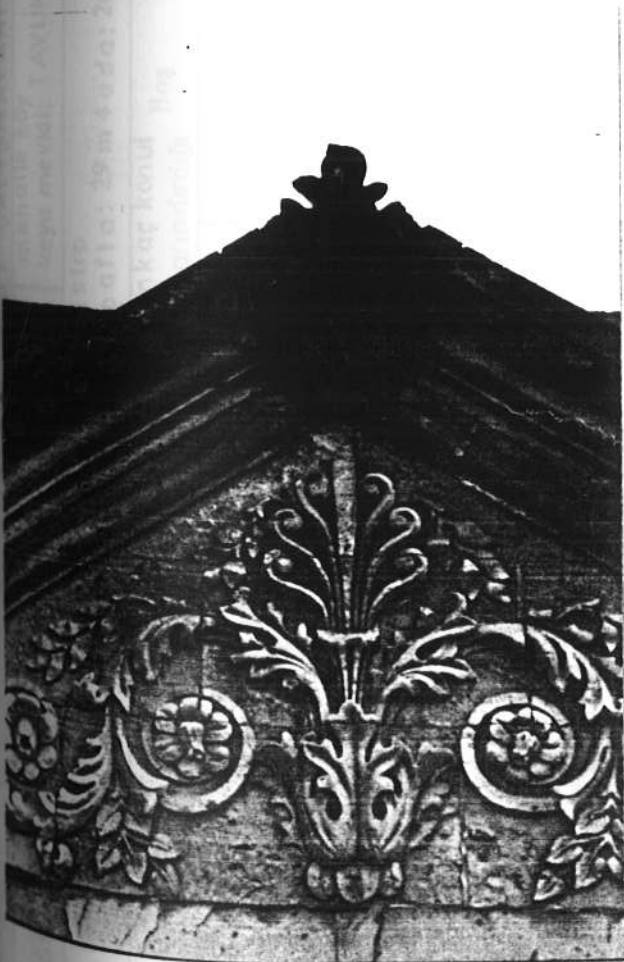
RESIM NO:13

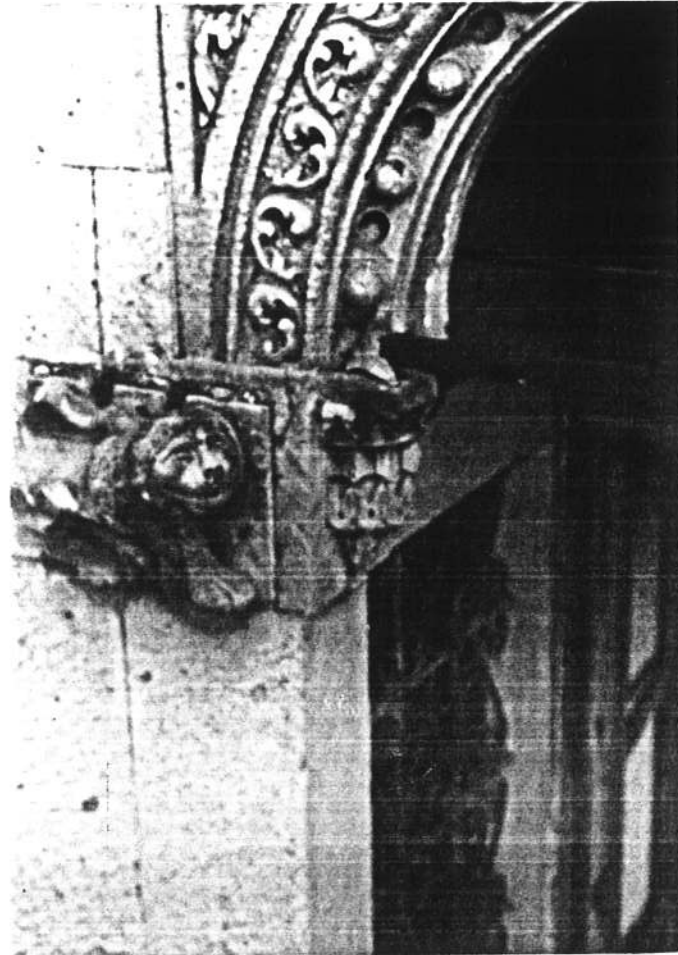
RESIM NO:14

RESİM NO:15

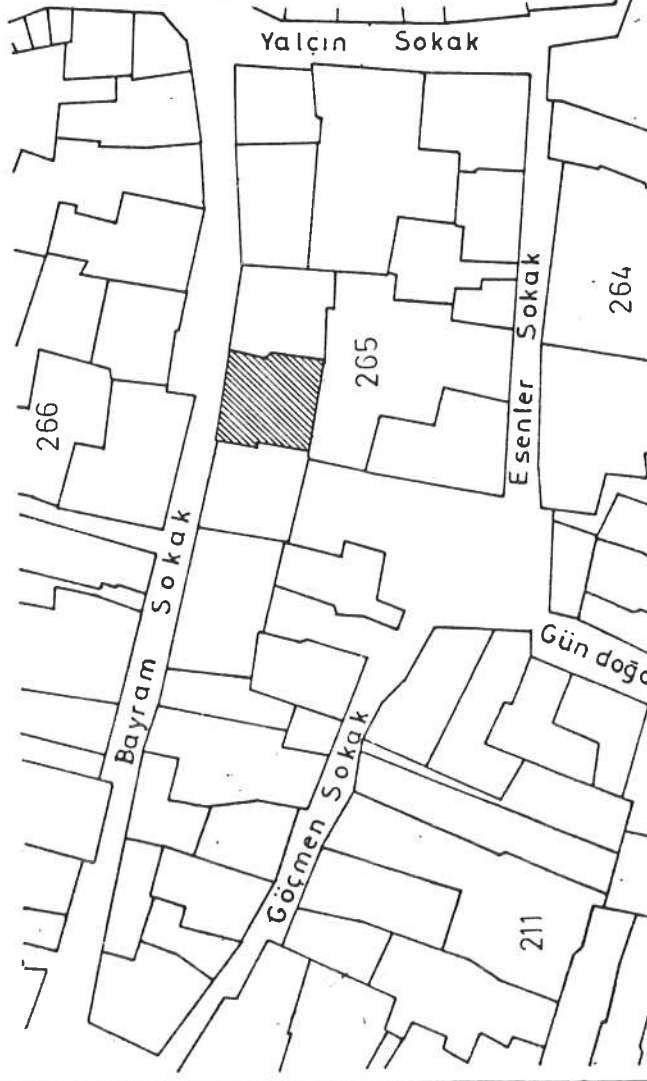
RESİM NO:16

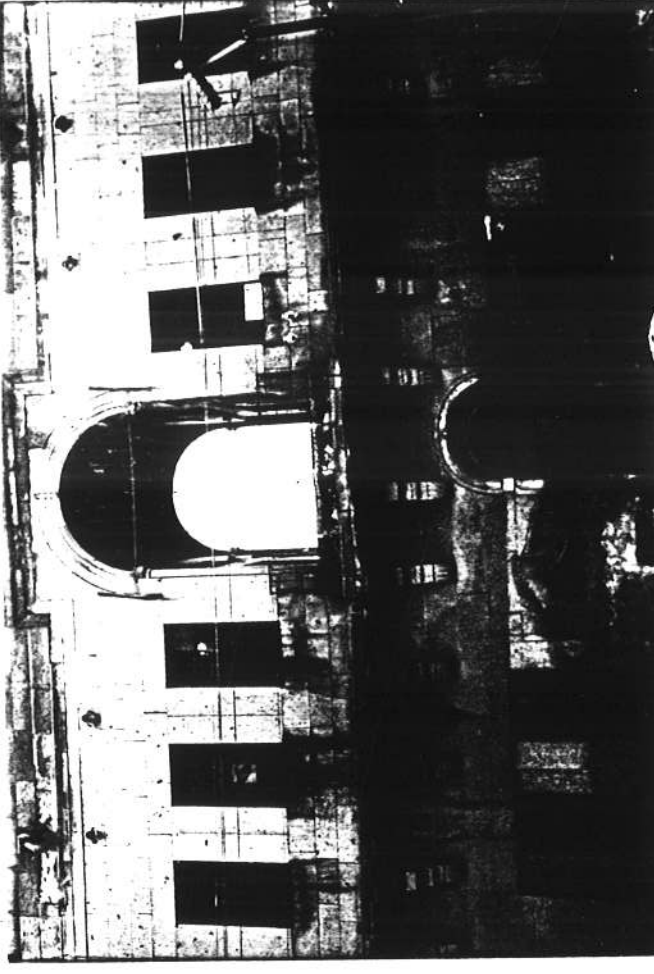
RESİM NO:17

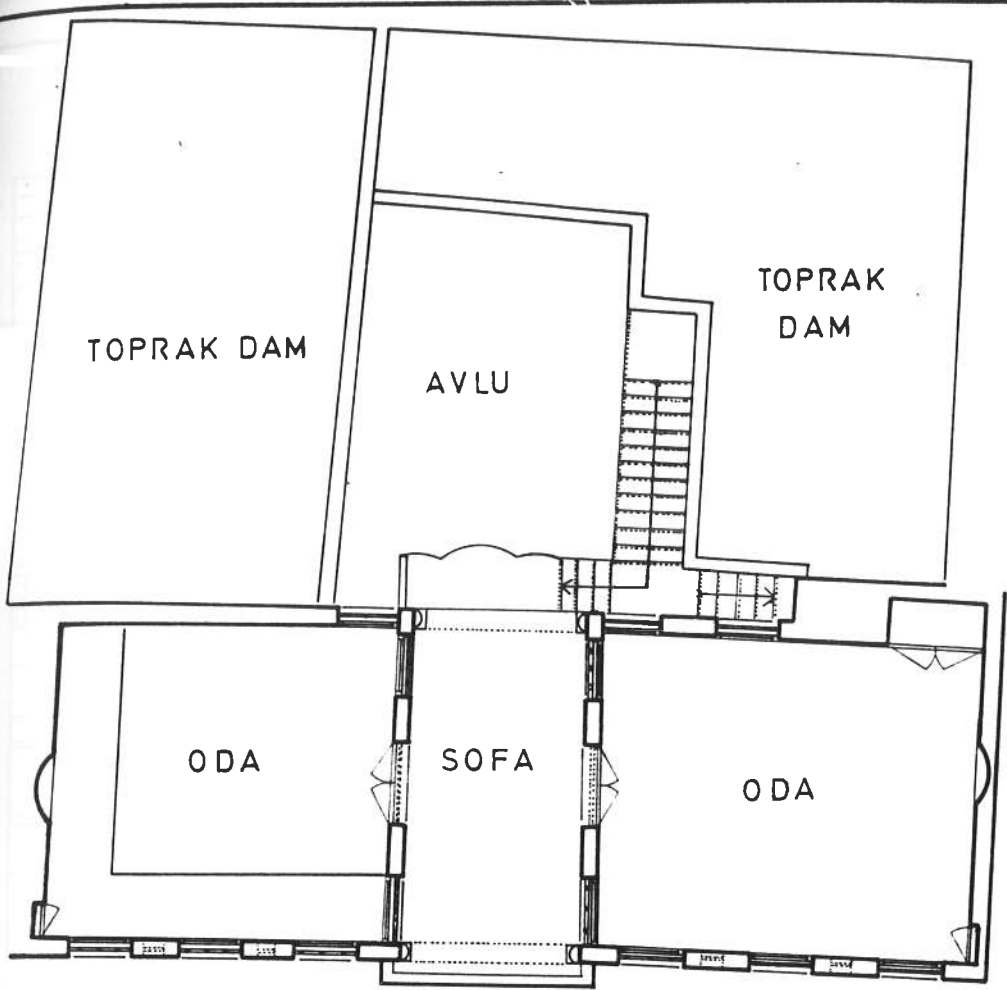
TÜRKİYE		ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI.		koruma derecesi		anıt sat	
il: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	mahalle köy veya mevki: TAVUKÇU MAHALLESİ		2		3	
sokak: Bayram Sokak	kayı no: 5	kadaastro	pafta: 29 m 4 ada: 265	parsel: 25			
yapının adı: Efendi Ağalar evi	yapının kaç konut birimi barındırdığı	Boş	konut alanı(m2)	kat sayısı: 2	yapım tarihi:		
yapısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet
onarım gerek yok (iyi)						çok değerli	izi var
az onarım ister (orta)						değerli	yok
çok ormak gerek (fena)						oldukça değerli	önemli
onarmak olanaksız						değersiz	
GENEL TANIM							
İç yapı ve süslemeler açısından büyük hasar gören yapı dış cephesi, plan şeması ve konumu nedeniyle le oldukça önemli bir yapıdır. 2 kattan oluşan evin plan şeması avlulu 4 taraflı oda arasından oluşmakta ve alt kat kışlık üst kat yazlık olarak kullanılmakta imiş.							
KONUT TEÇHİZATI							
Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok							
elektrik							
su							
kanalizasyon							
wc							
mutfak							
banyo							
ısıtma							

VAZİYET PLANI

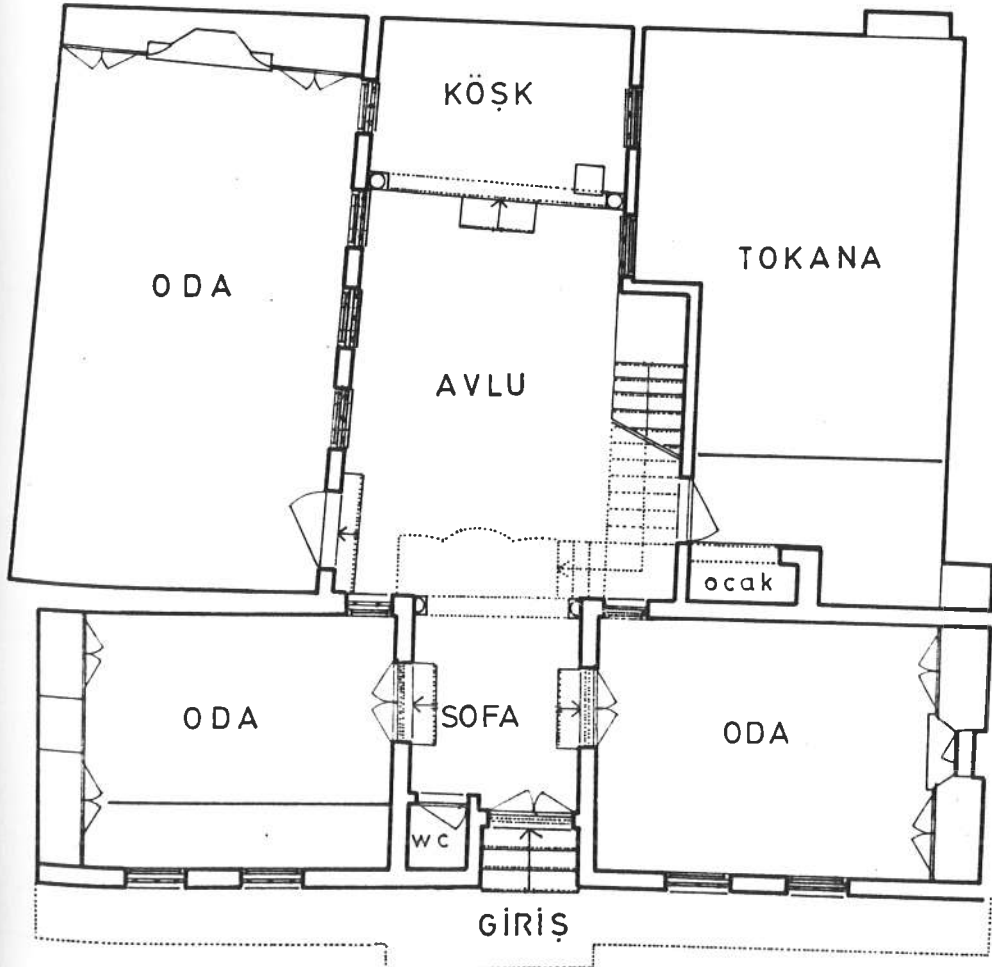

FOTOĞRAF

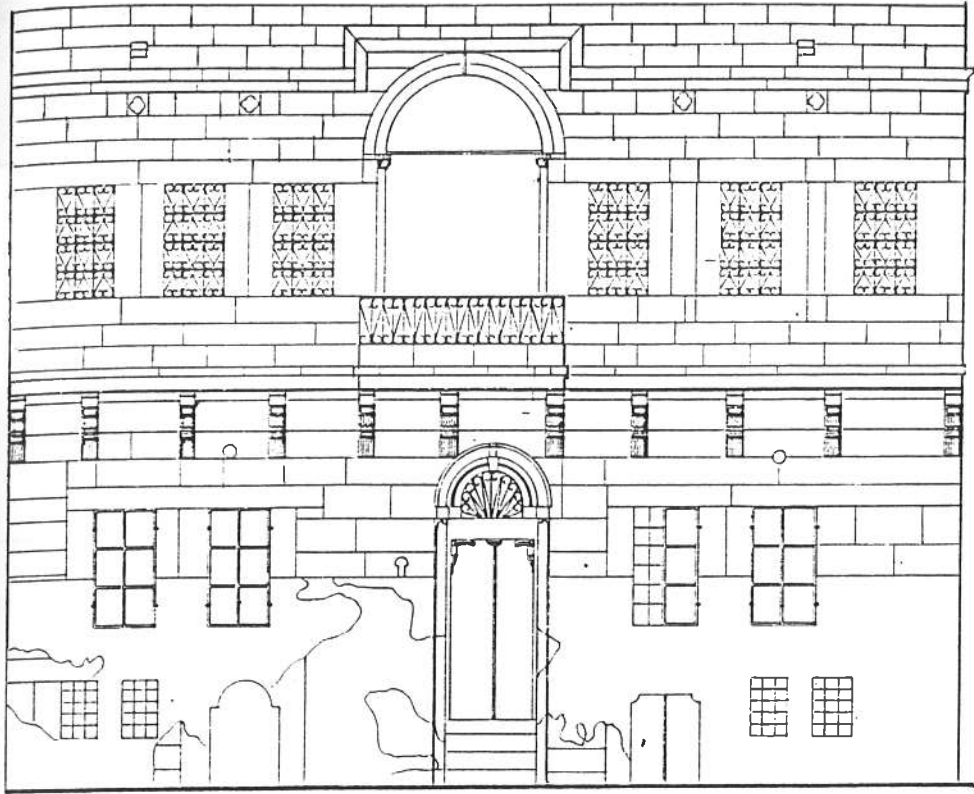

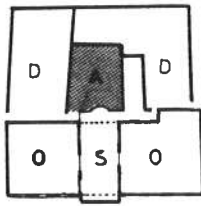
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

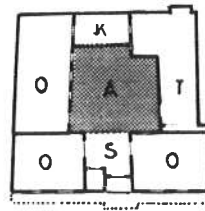
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

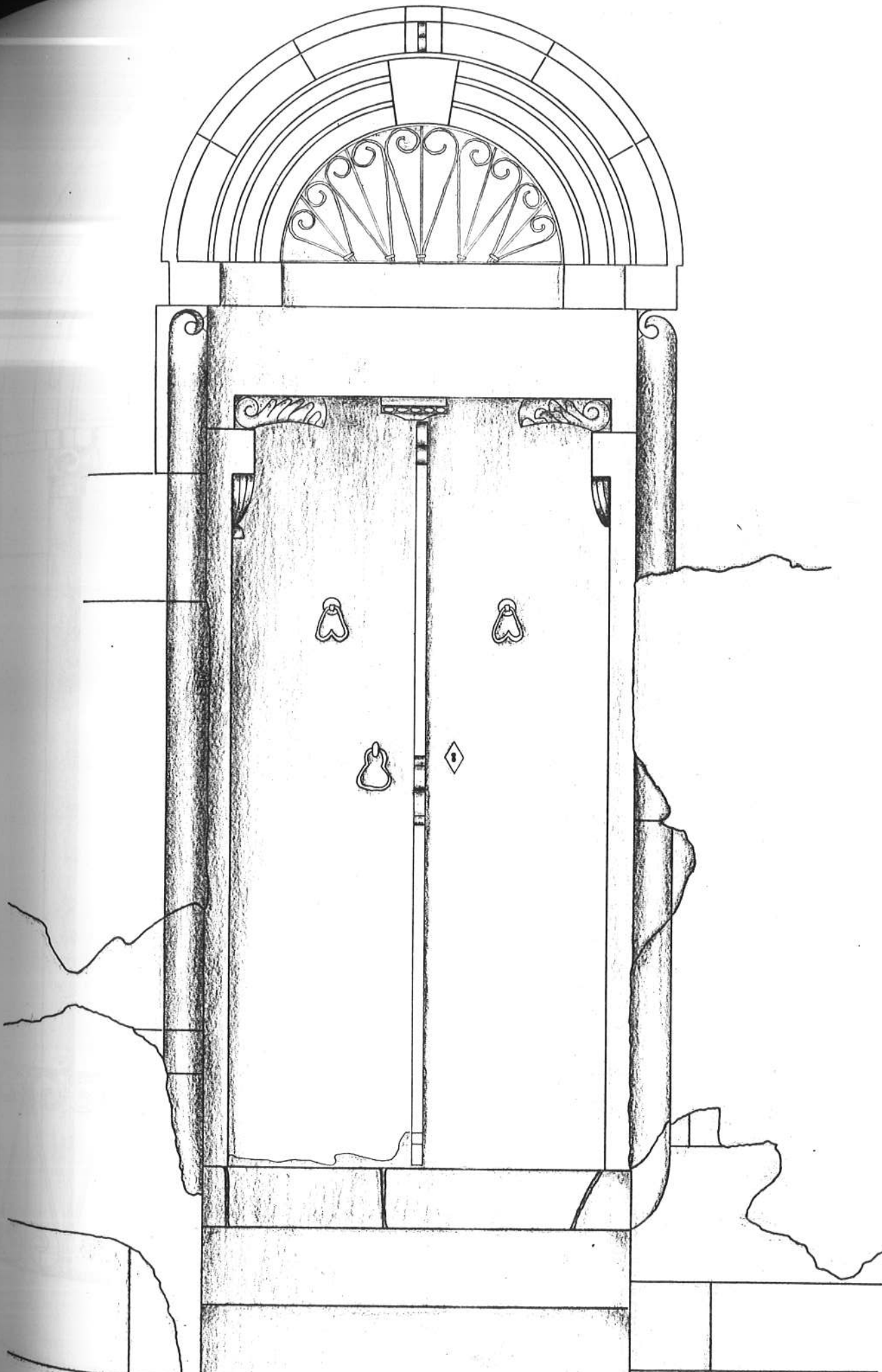
ÖN CEPHE ÖLÇEK : 1/100

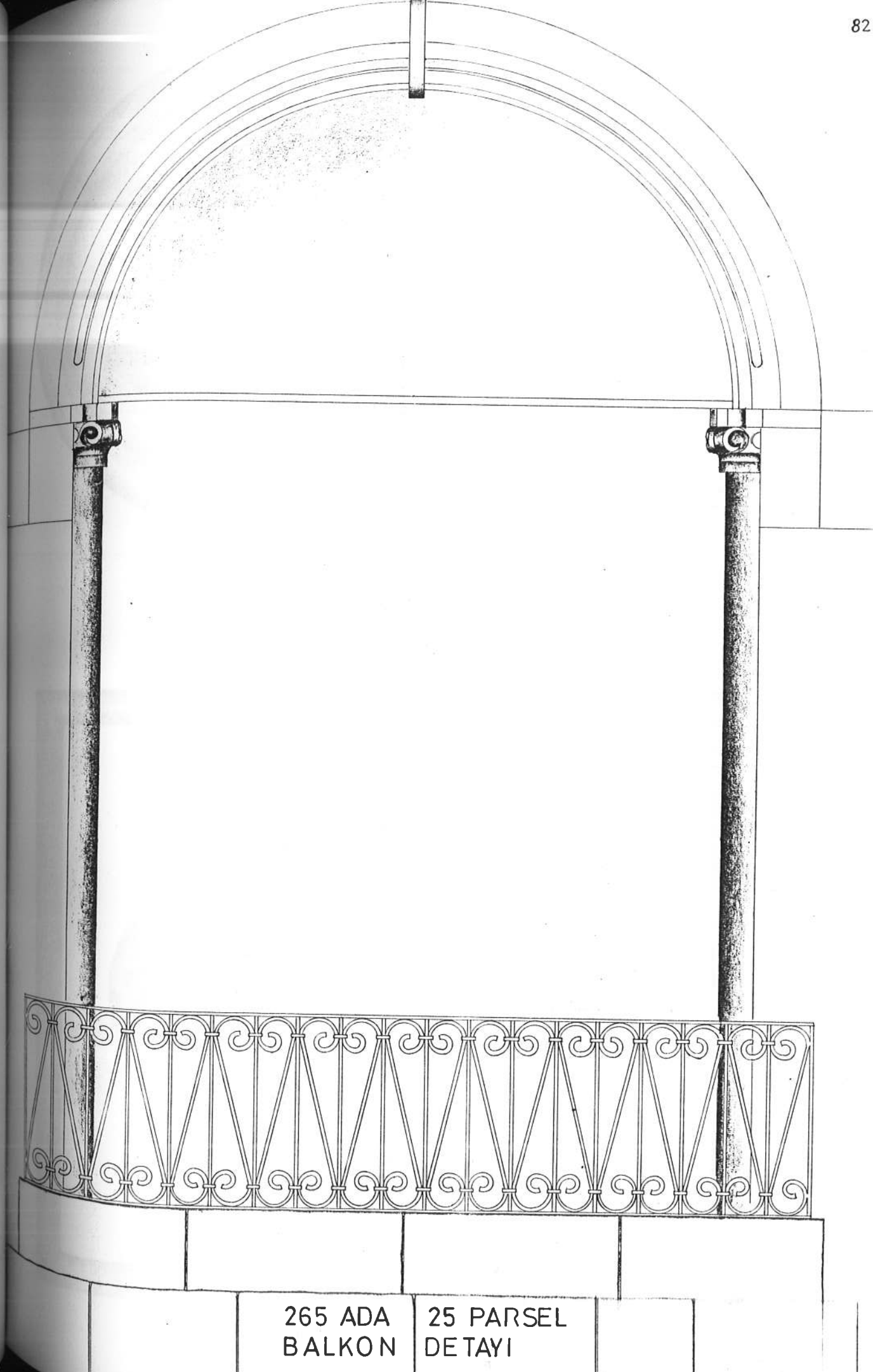
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK : 1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK : 1/500

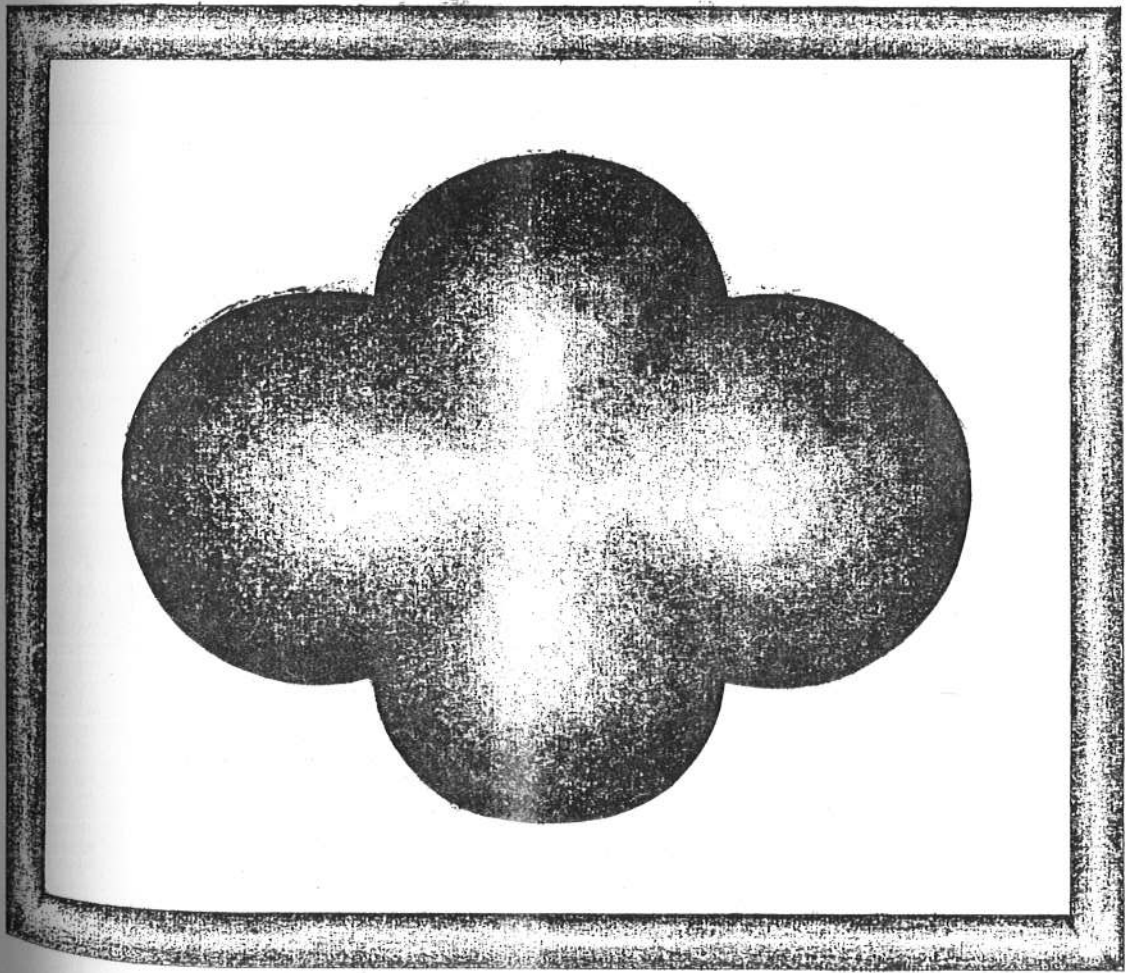

265 ADA 25 PARSEL
KAPI DETAYI

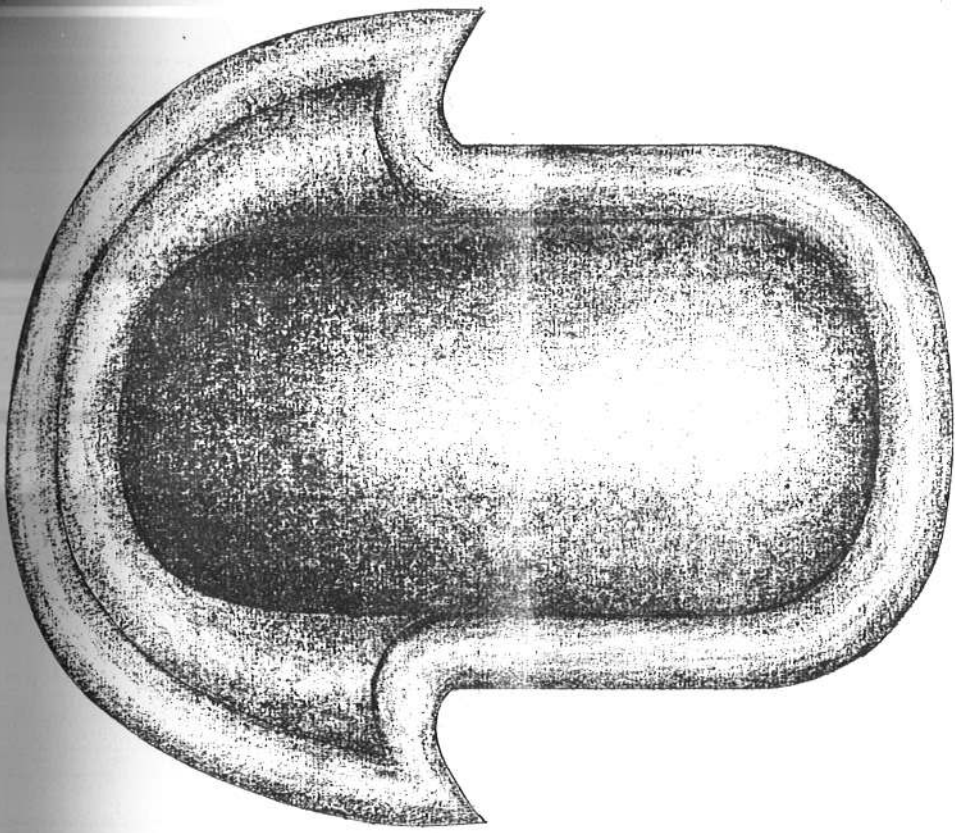

265 ADA
BALKON

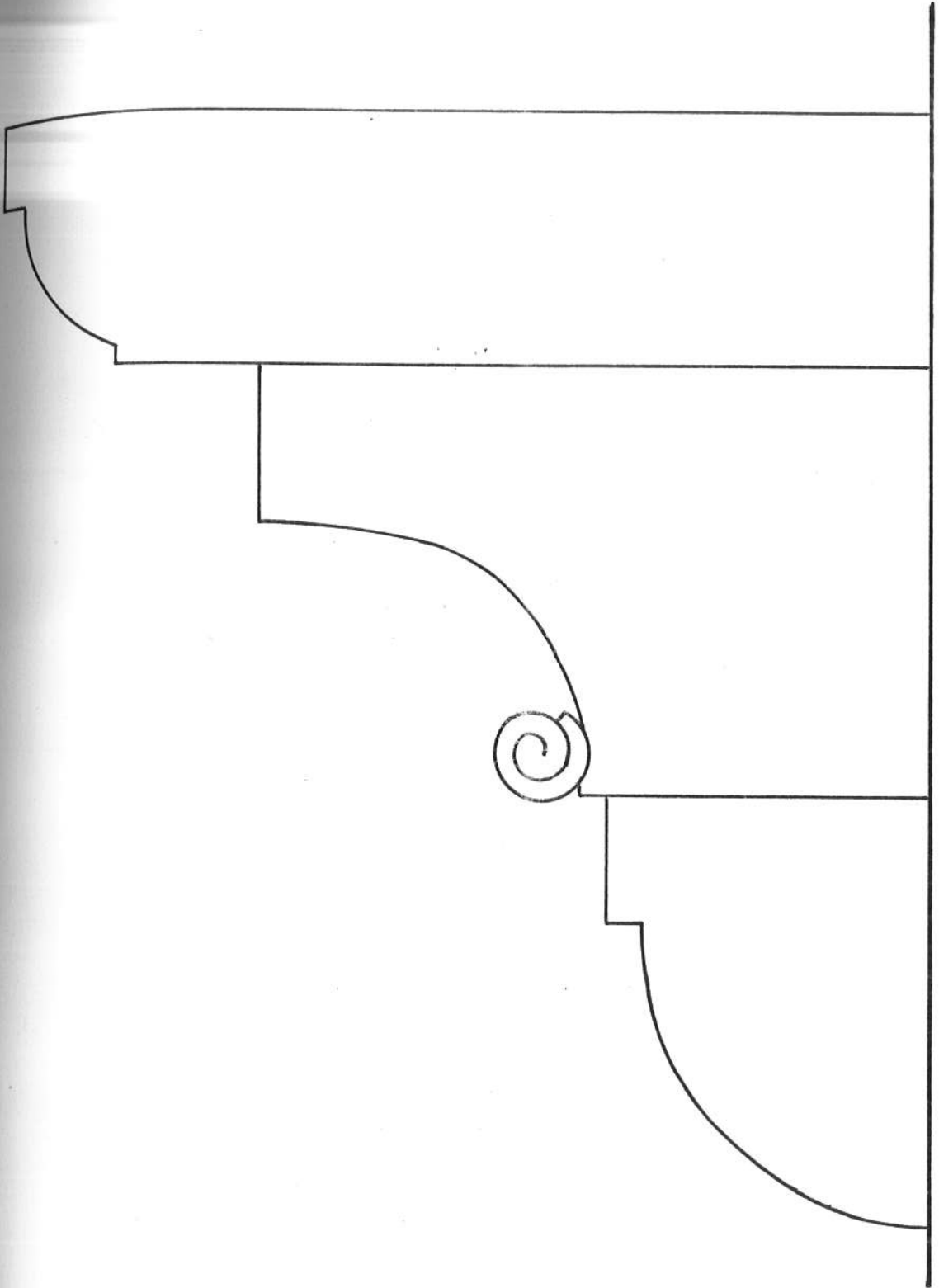
25 PARSEL
DETAYI

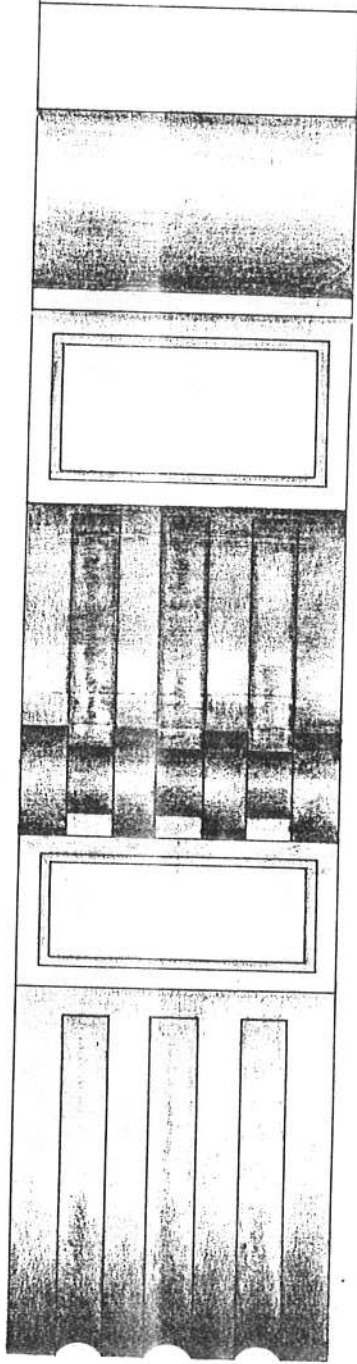
2655 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/2

2655 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/2

265 ADA 25 PARSEL
KONSOL DETAYI

265 ADA 25 PARSEL
KONSOL DETAYI

RESİM NO:18

RESİM NO:19

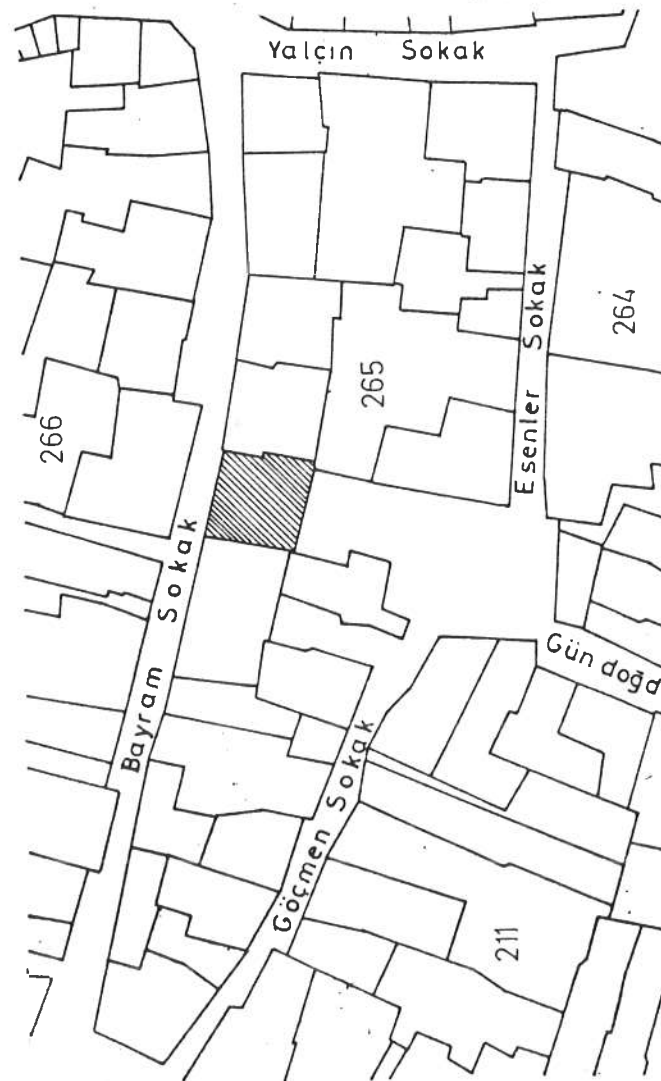
RESİM NO:20

TARİHİ: ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI.		ilçesi: MERKEZ		mahalle köy veya mevki: TAVUKÇU MAHALLESİ		koruma derecesi		2 3	
sokak: Bayram sokak		kayı no: 7		kadaströ pafta: 29 m 4 ada: 265 parsel: 24		konut alanı(m2) 253 m2		yapım tarihi:	
yapının adı: Düğgeroğlu İzzet Efendi Evi		yapının kaç konut birimi barındırdığı Boş		rutubet		kat sayısı: 2		KONUT TEÇHİZATI	
yapısal durumu		taşiyici yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı	
onarıma gerek yok (iyi)								süsleme	
az onarım ister (orta)								mimari değeri	
çok ormak gerek (fena)								çok değerli	
onarmak olanaksız								değerli	
								oldukca değerli	
								değersiz	
								rutubet	
								izi var	
								yok	
								önemli	
								elektrik	
								su	
								kanalizasyon	
								wc	
								mutfak	
								banyo	
								ısıtma	
								1 2 3 4	
								liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok	

GENEL TANIM

Bayram sokak cephe silüetinin bir parçası olan yapı yazlık ve kışlık katlarından oluşmak üzere 2 katlı olan yapının plan şeması iç avlulu ve 3 taraflı odaya sırasından oluşmaktadır. Son derece bakımsız bir durumda olan yapının süsleme elemanlarında harap durumdadır.

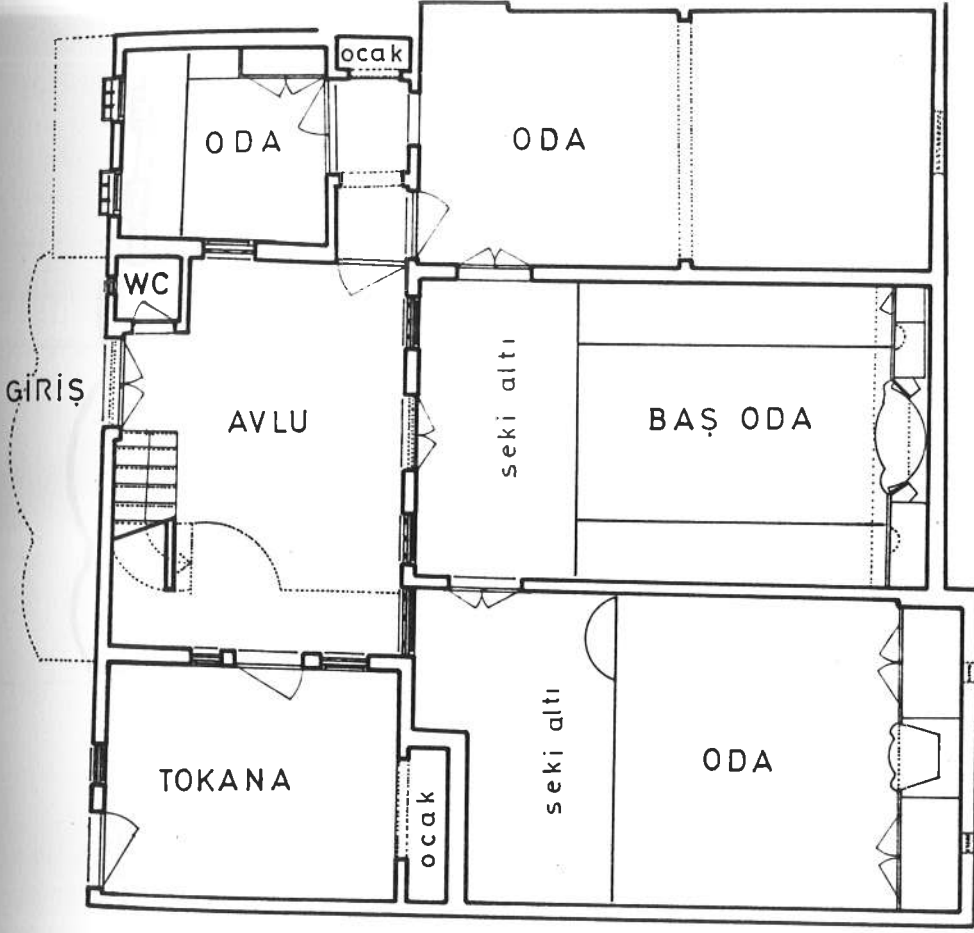
VAZİYET PLANI

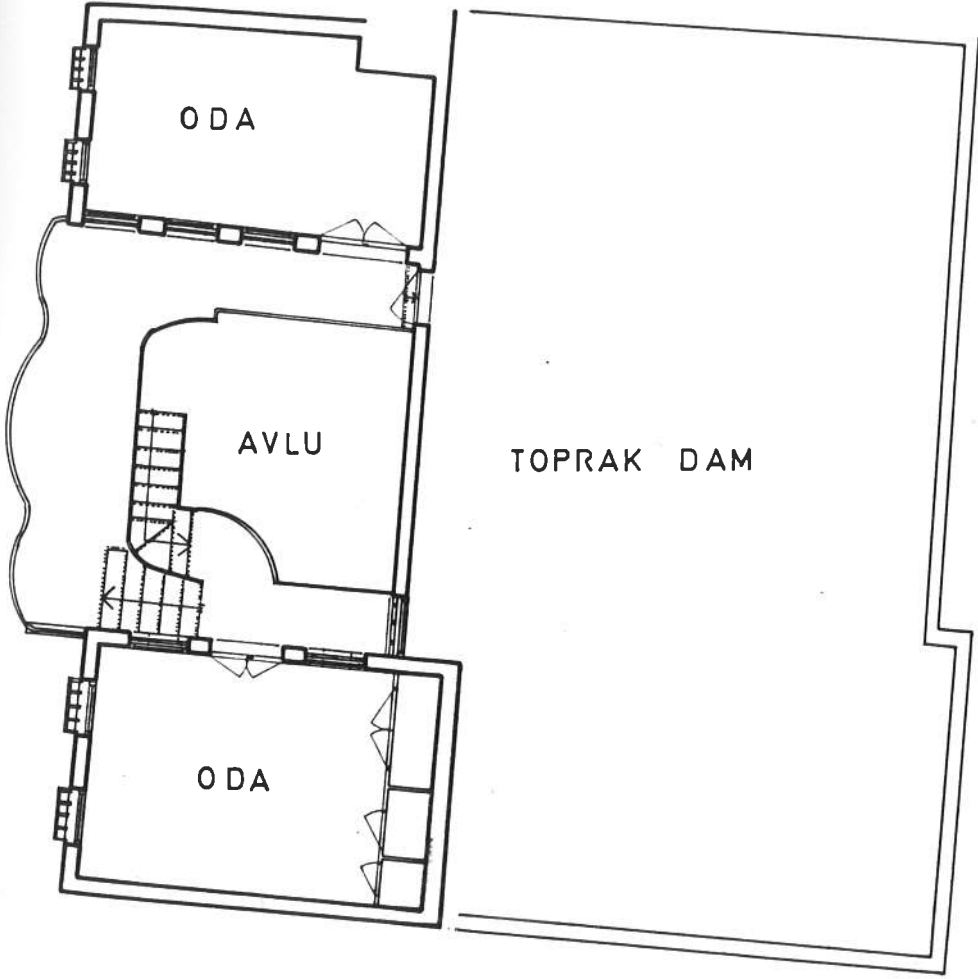
FOTOĞRAF

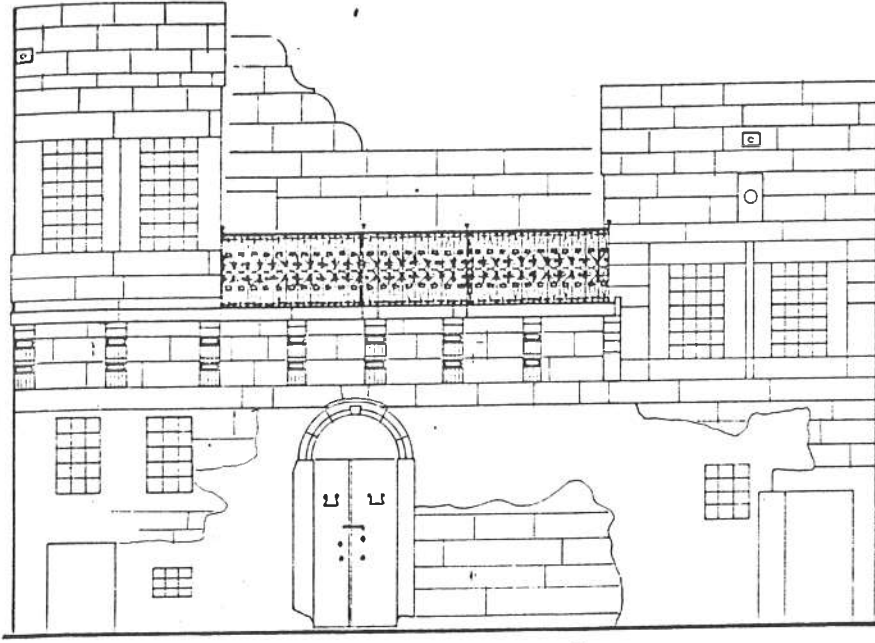
bugünkü kullanımı		Kullanılmıyor boş		Kullanılmıyor boş		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin + Üst - Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		ahşap karkas		zemin + Üst - Bodrum	
önerilen kullanımı		E.Ü. Öğretim Üyeleri için lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		b.a. karkas		yapıldığı devirde	
MALZEME		döşeme		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe		var	
taş		tavan		iç dış çatı		yerleşme içi yerleşme dışı		avlu		var	
tuğla								ek yapı		var	
ahşap								kuyu		var	
toprak								ocak		var	
briket								süsleme		var	
kiremit								çıkma		var	
sıva		içte dışta						bodrum		var	
								havuz		var	
								köşk		var	
								sofa		var	
								tokana		var	
YAPILAN DEĞİŞİKLER											
Kesin olmamakla birlikte girişe göre avlunun sol yanında kalan oda sağ yanında kalan oda ile simetrik olmalıdır. Buradaki duvar ve 2 kapı sonradan yapılmış olmalıdır.											
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986					
ekleri				röleve projesi				kroki			
rapor				restorasyon projesi				kitabe			
fotoğraf				harita				vakfiye			

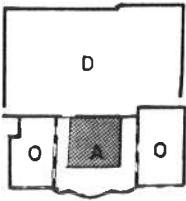
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

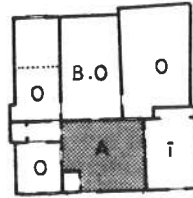
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

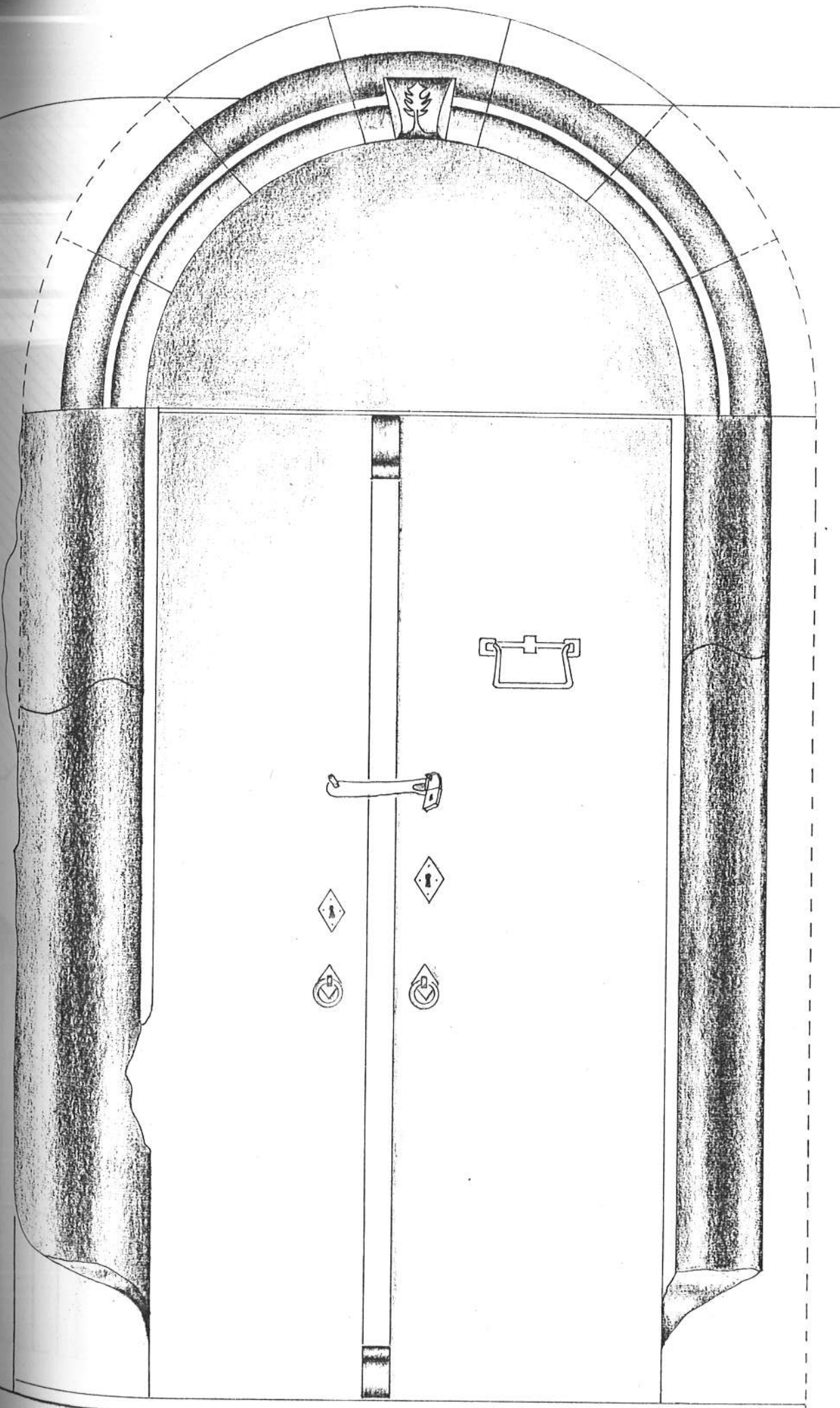
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

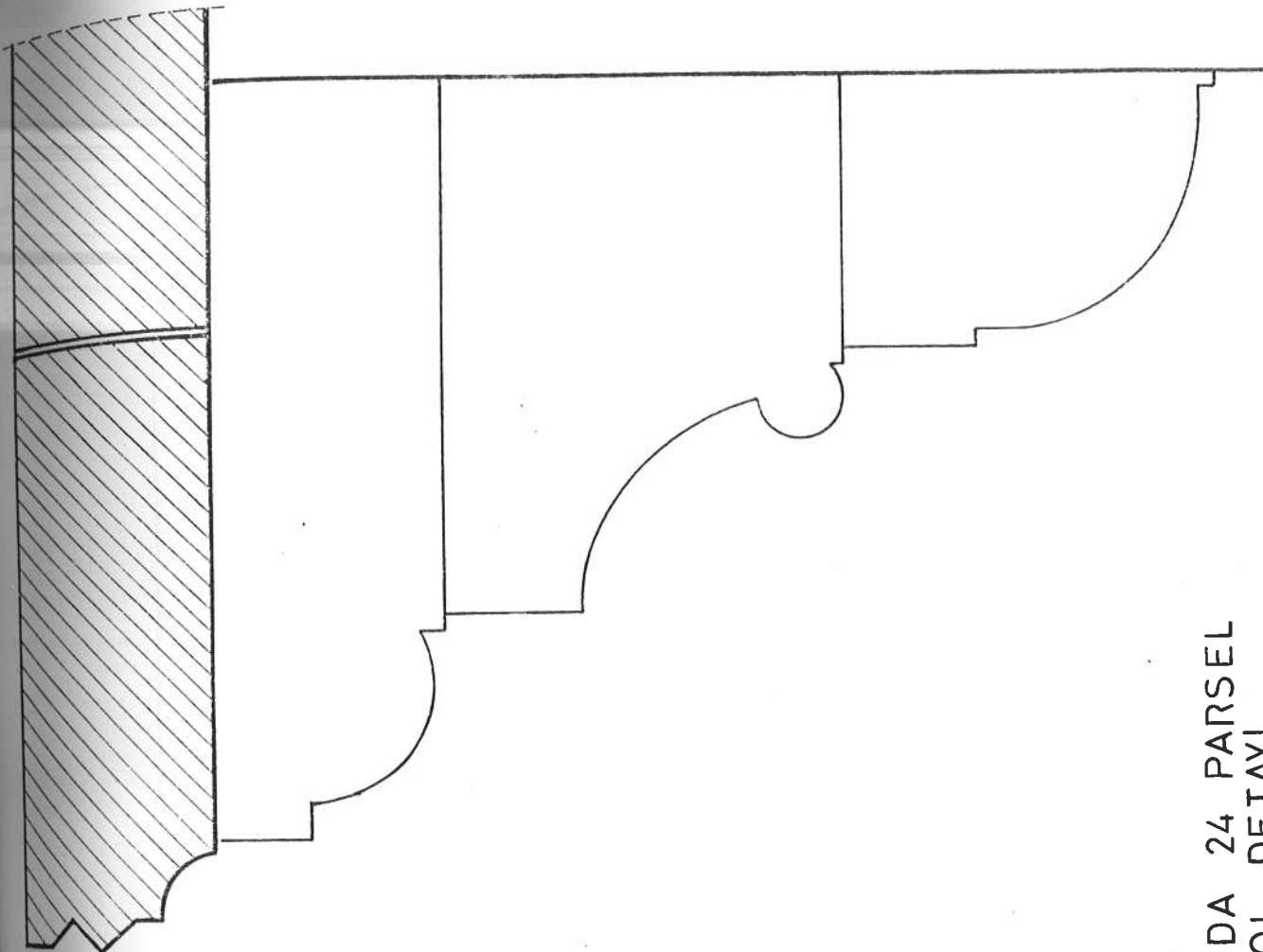
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

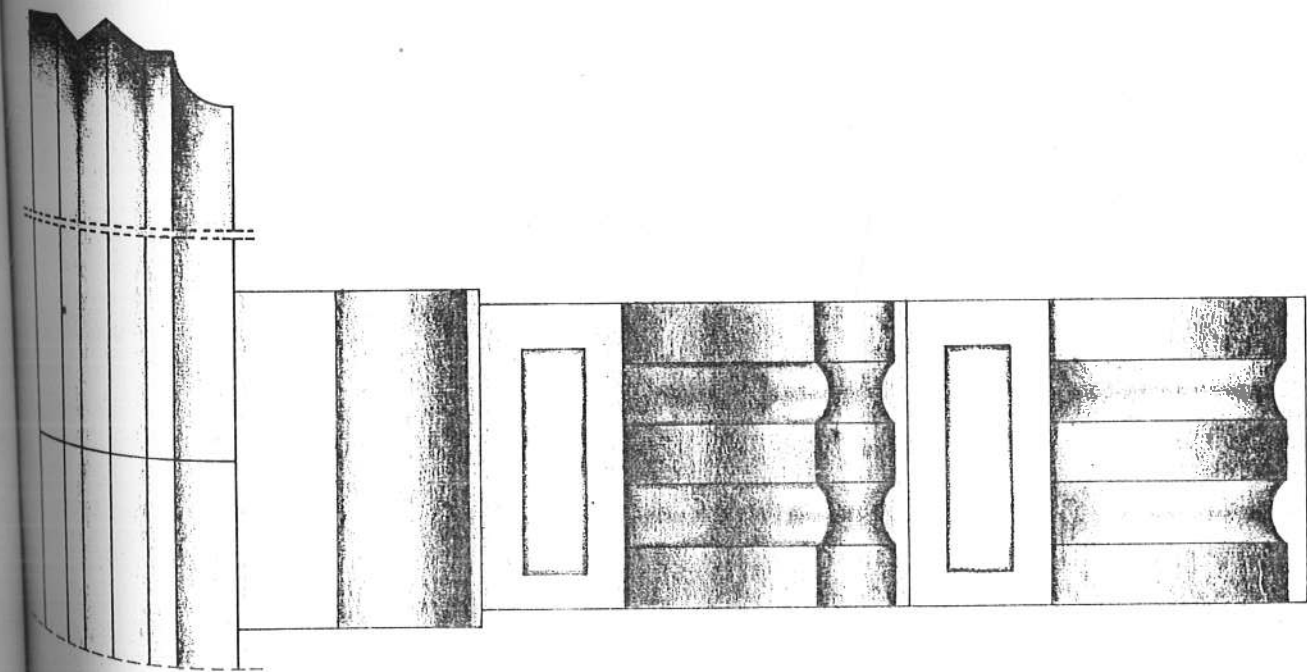
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

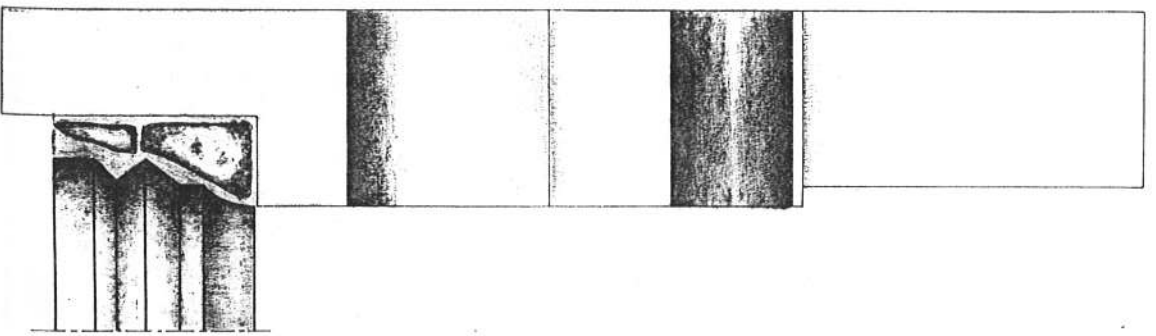
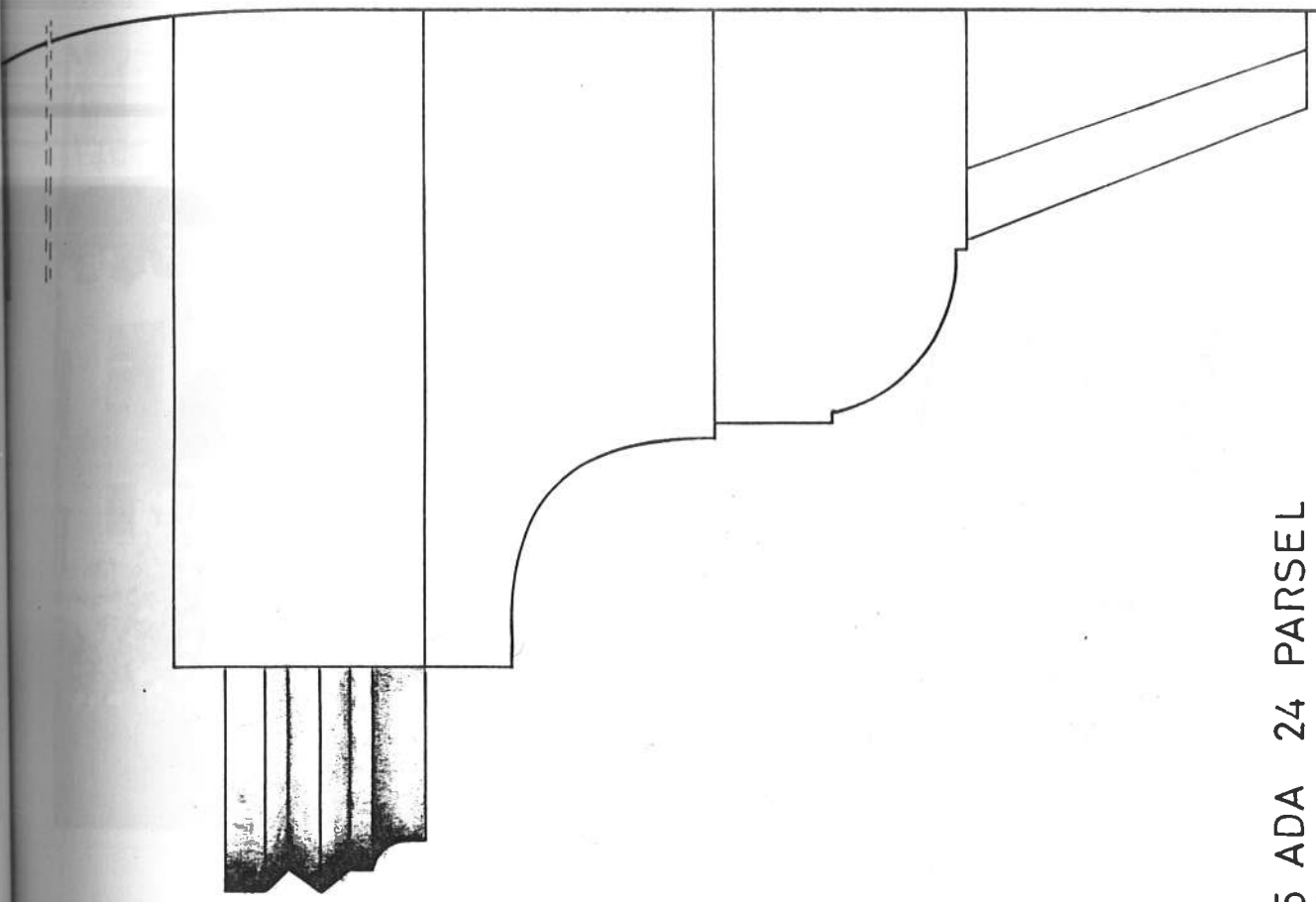

265. АРА. 26. ДАРՅԵԼ ԿԱՐԻ ԲԵՆԿ

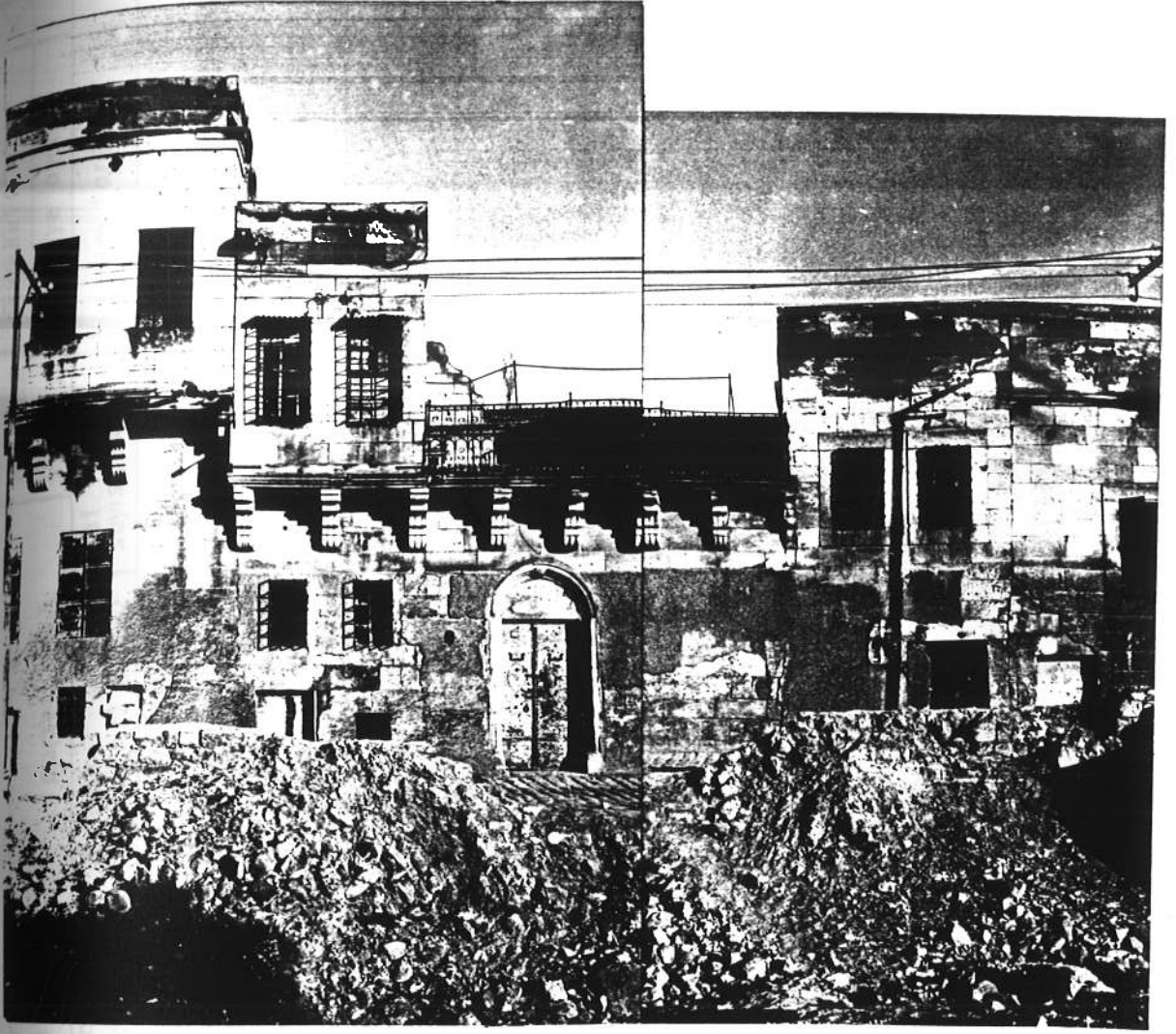

265 ADA 24 PARSEL
KONSOL DETAYI

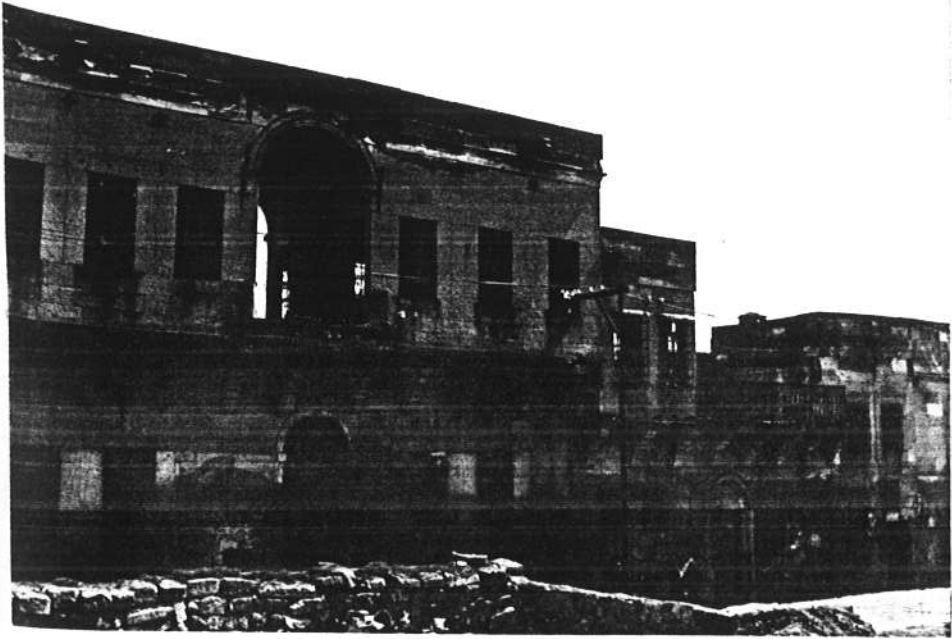

265 ADA 24 PARSEL
KONSOL DETAYI

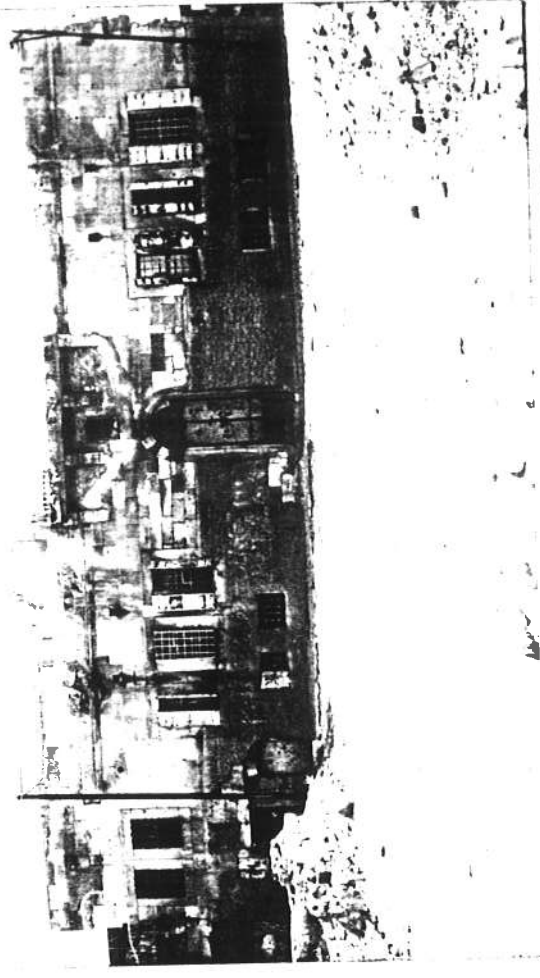
RESİM NO: 21

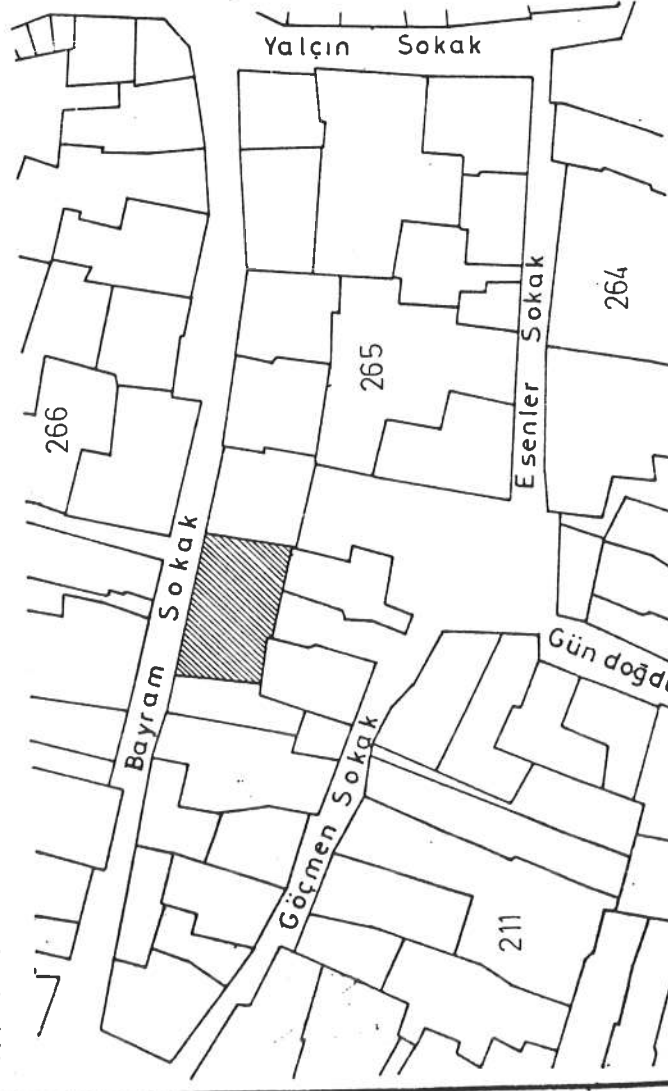
RESİM NO: 22

TÜRKİYE		ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI		2 3	
il: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	kayı no: 9	kadastro pafta: 29 m 4 ada: 265	parsel: 23	
sokak: Bayram Sokak	kapı no: 9	yapımın kaç konut birimi barındırdığı Boş	konut alanı(m2) 200 m2	kat sayısı: 1	
yapının adı: Muhittin Gürbaz Evi					
yapısal durumu	taşıyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme
onarımına gerek yok (iyi)					
az onarım ister (orta)					
çok onarmak gerek (fena)					
onarmak olanaksız					
GENEL TANIM					
Bayram sokak siliyetinin son yapısı olan Muhittin Gürbaz evi tek katlı iç avlulu 3 taraflı odalar sırasından oluşan bir plan şemasına sahiptir. Bugün hiçbir amaçla kullanılmayan yapı son derece bakımsız bir durumdadır.					
KONUT TEÇHİZATI		rutubet			
Liçte 2. dışta 3. mevcut 4. yok		izi var			
elektrik	1 2 3 4	yok			
su		önemli			
kanalizasyon					
wc					
mutfak					
banyo					
ısıtma					
yapım tarihi:					
çevreye aykırılığı					
çevresel					
anıt al					
koruma derecesi					

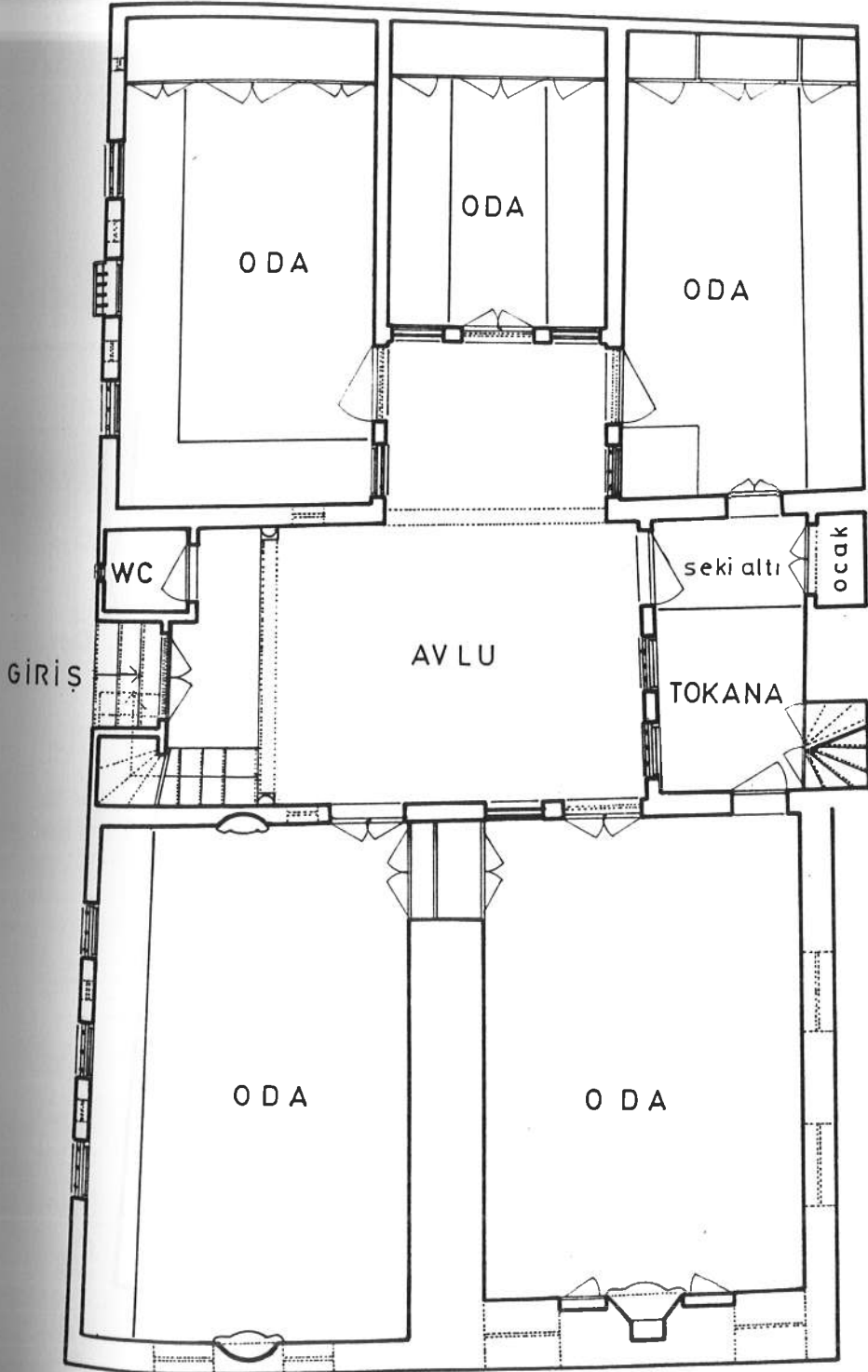
FOTOĞRAF

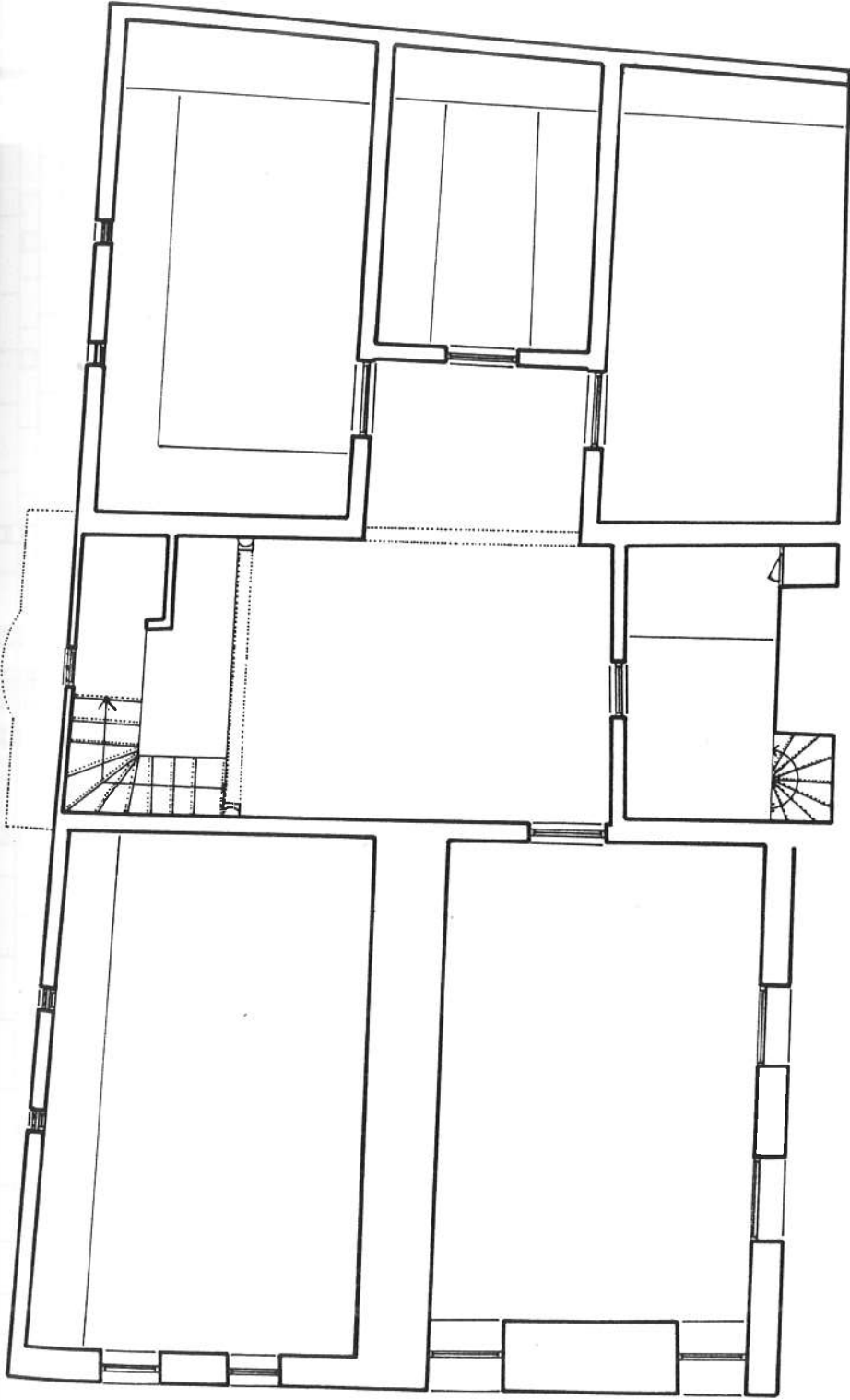
VAZİYET PLANI

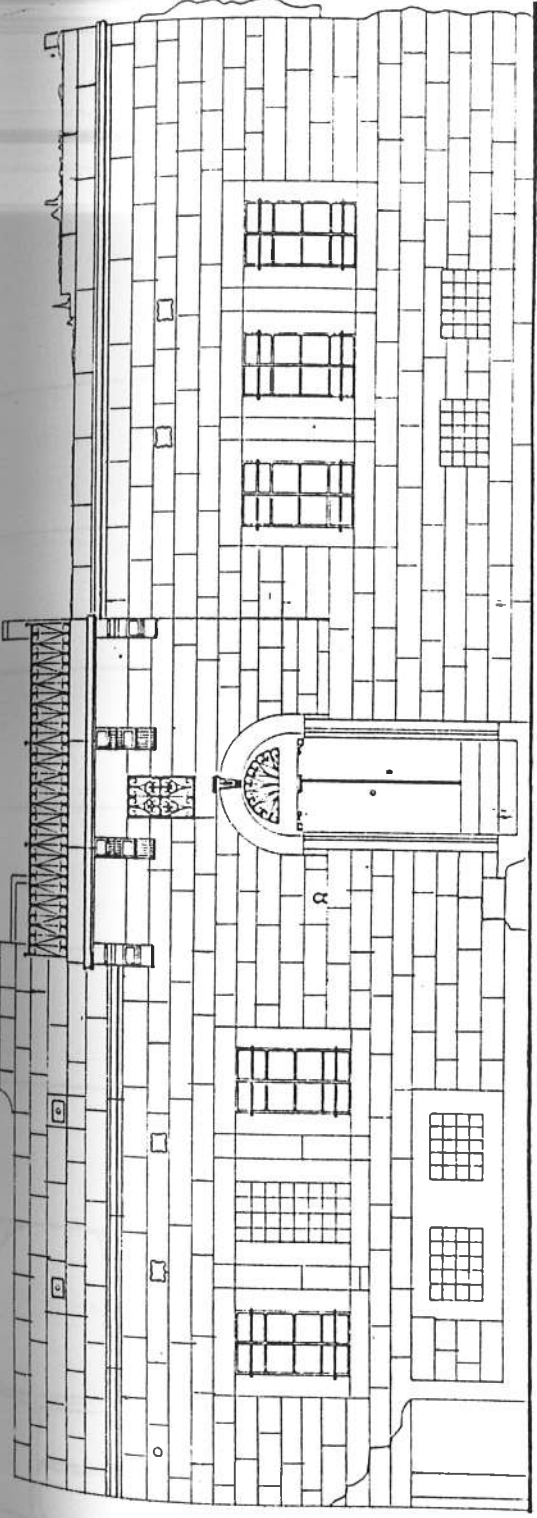
bugünkü kullanımı		Kullanılmıyor boş		Kullanılmıyor boş		YAPIM STİ		bugünkü		zemin + Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		ahşap karkas		zemin + Bodrum	
önerilen kullanımı		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		E.Ü. Öğretim Üyeleri için Lojman		b.a.karkas		zemin + Bodrum	
MALZEME	döşeme	tavas	DUVARLAR		çatı	YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe	var	yok	
			iç	dış		yerleşme içi	yerleşme dışı				
taş	X		X	X	X	X			X	X	
tuğla									X	X	
ahşap									X	X	
toprak									X	X	
briket									X	X	
kiremit									X	X	
sıva	icte		X							X	
	dışta									X	
YAPILAN DEĞİŞİKLER											
Yapıda 2 odada kapatılan pencereler dışında yapısal olarak herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak son derece bakımsız olan yapıda iç yapı ve süslemeler harap durumdadır.											
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU								tarih : 1_5_1986			
ekleri				rölöve projesi		X		kroki			
rapor				restorasyon projesi		X		kitabe			
fotoğraf		X		harita		X		vakfiye			

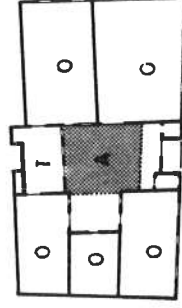
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

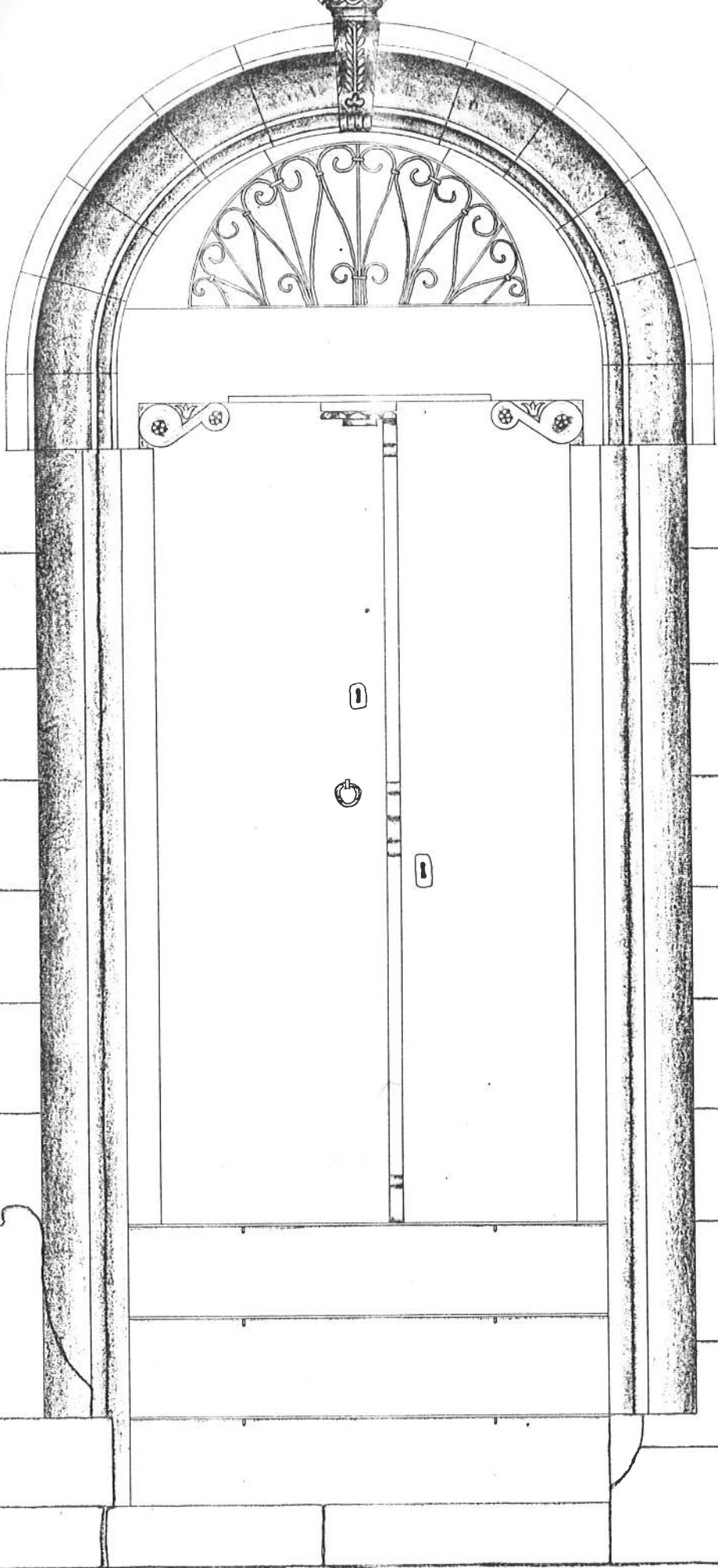
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

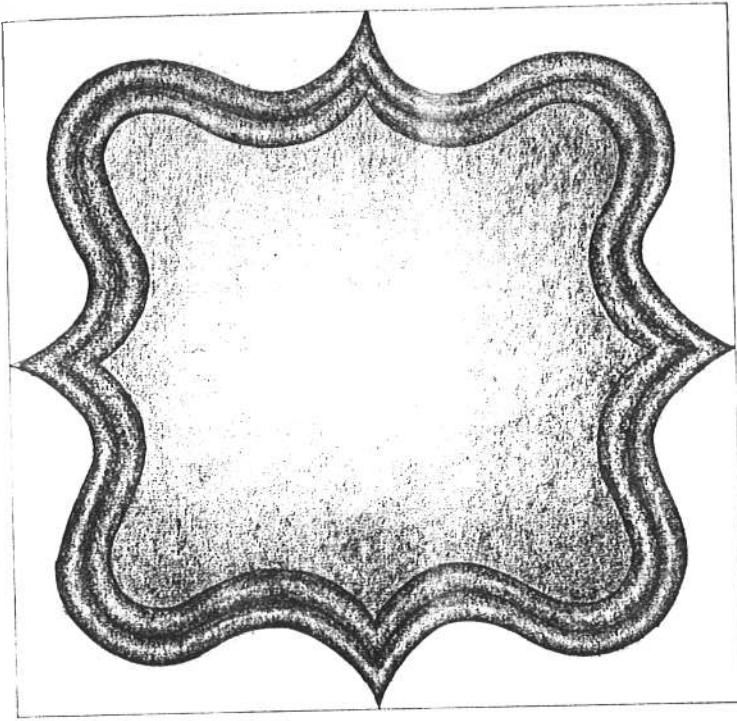
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

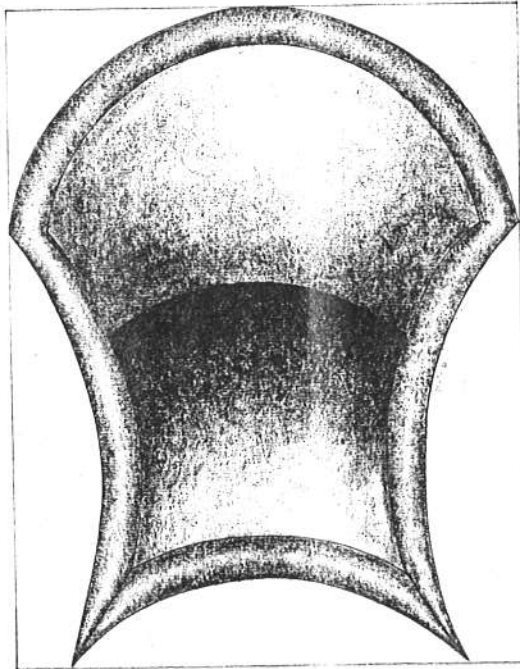
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

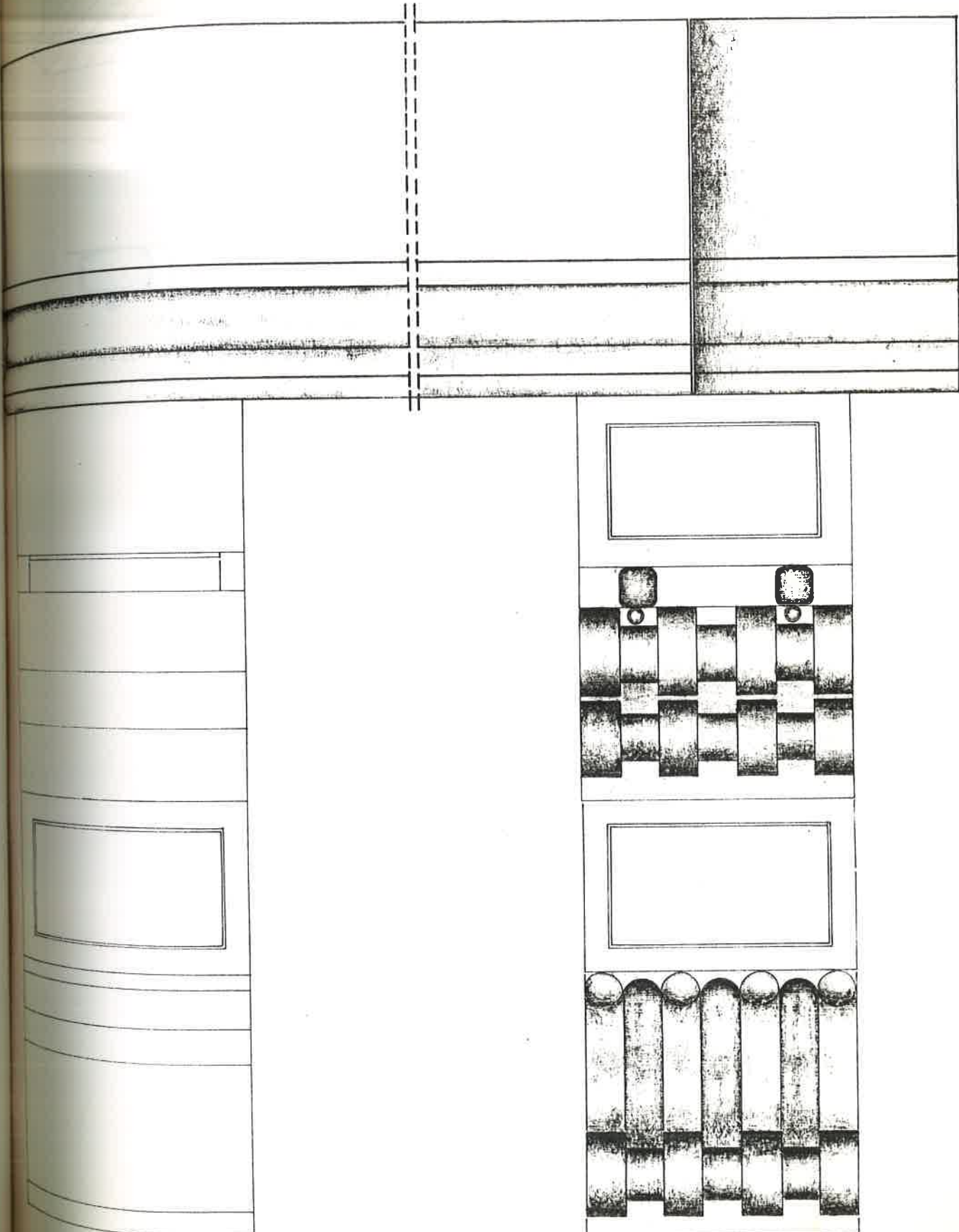
265 ADA 23 PARSEL KAPI DETAYI

**263 ADA 25 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö:1/2**

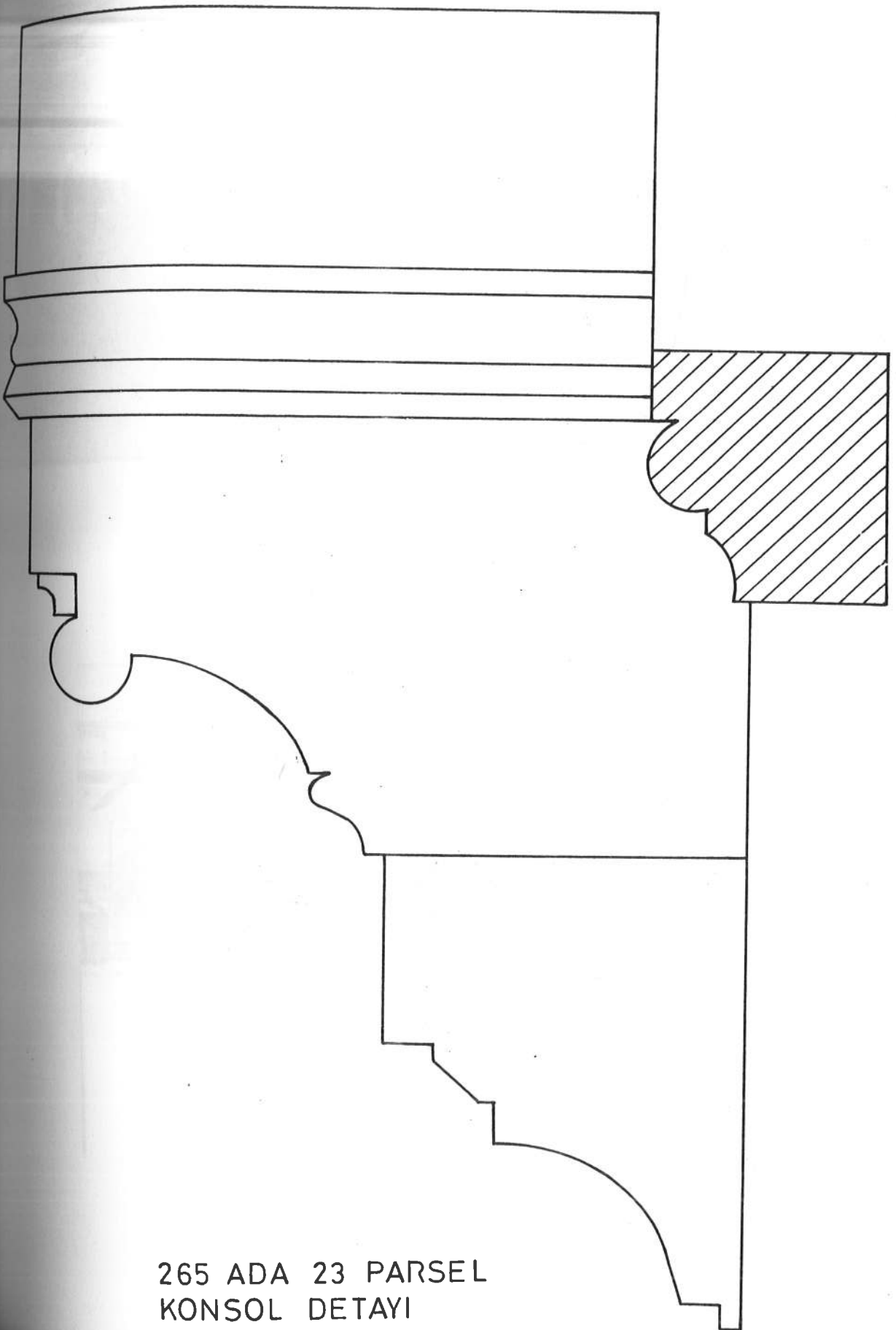
**263 ADA 25 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö:1/2**

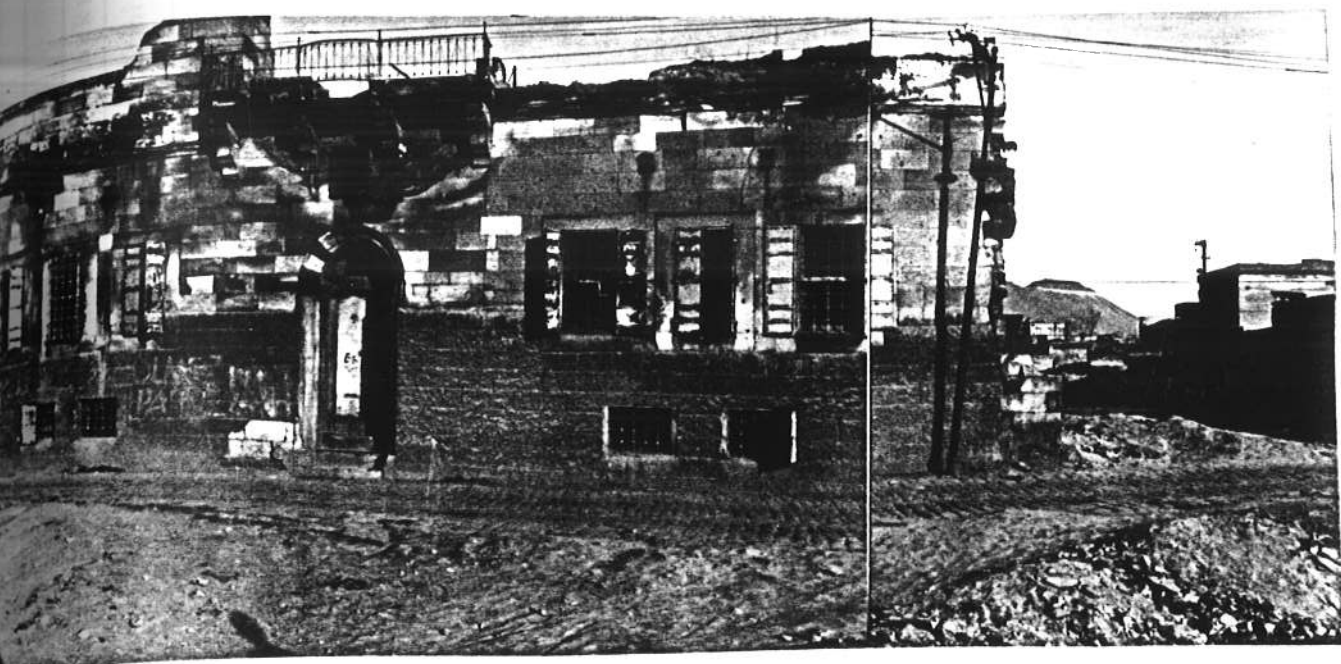
265 ADA 23 PARSE L
KONSOL DETAYI

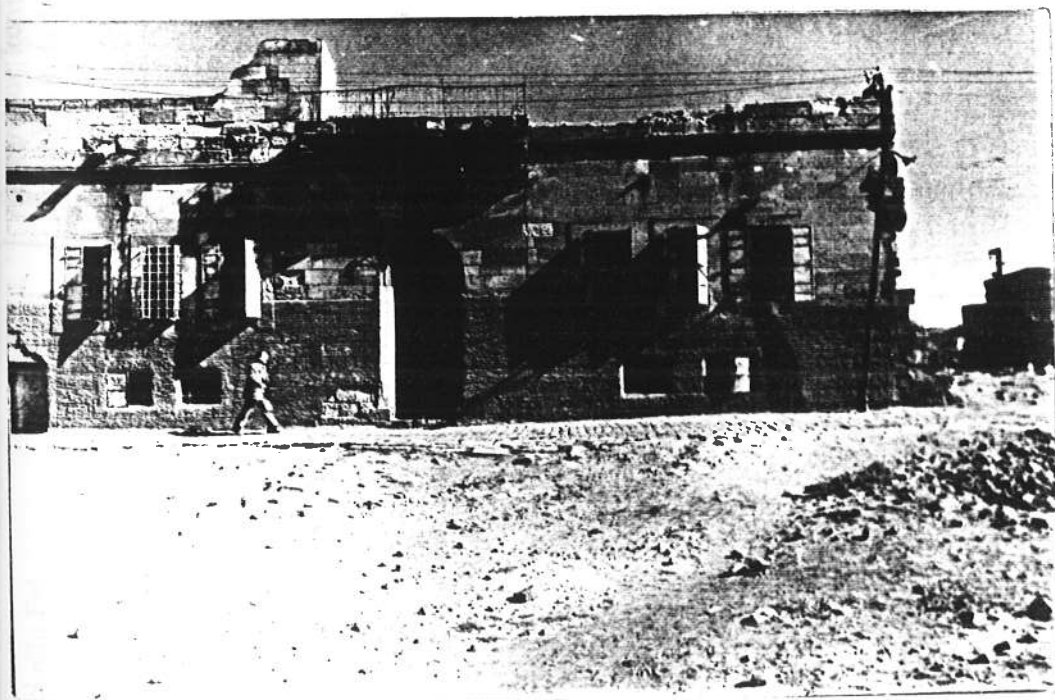
265 ADA 23 PARSEL
KONSOL DETAYI

265 ADA 23 PARSEL
KONSOL DETAYI

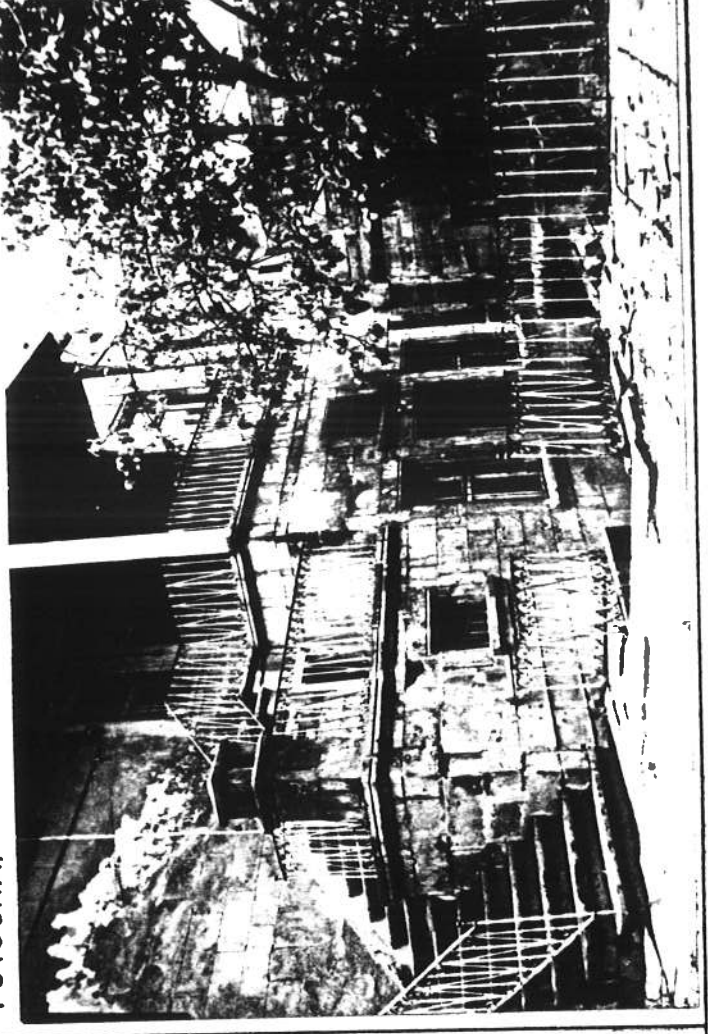
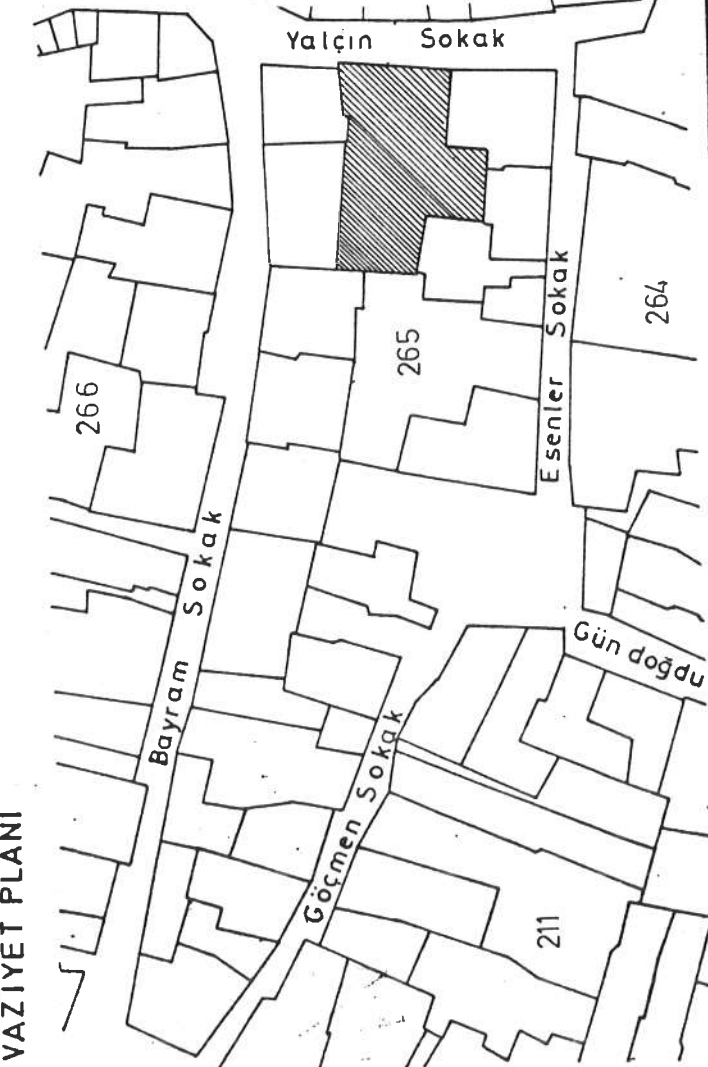

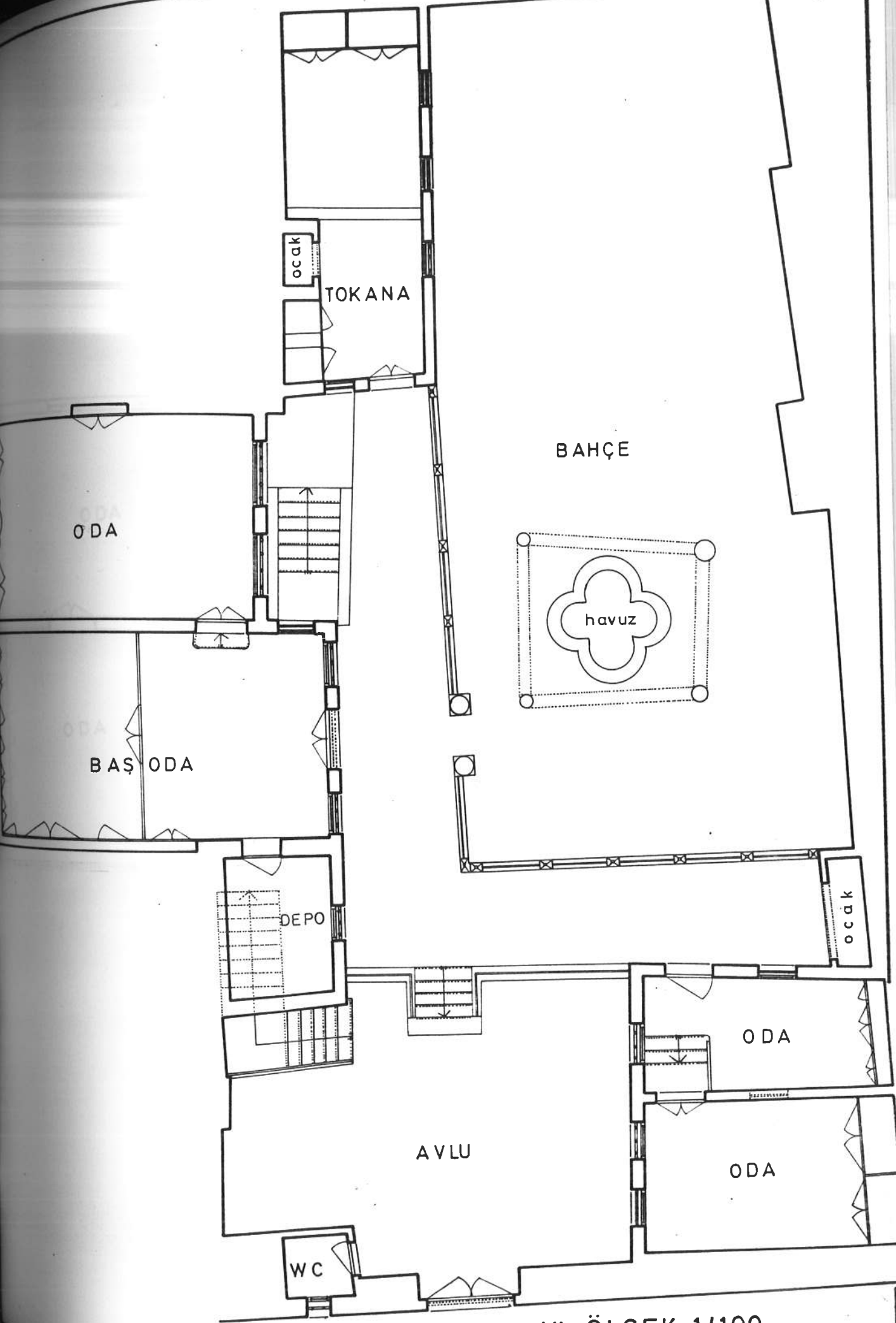
RESÍM NO:23

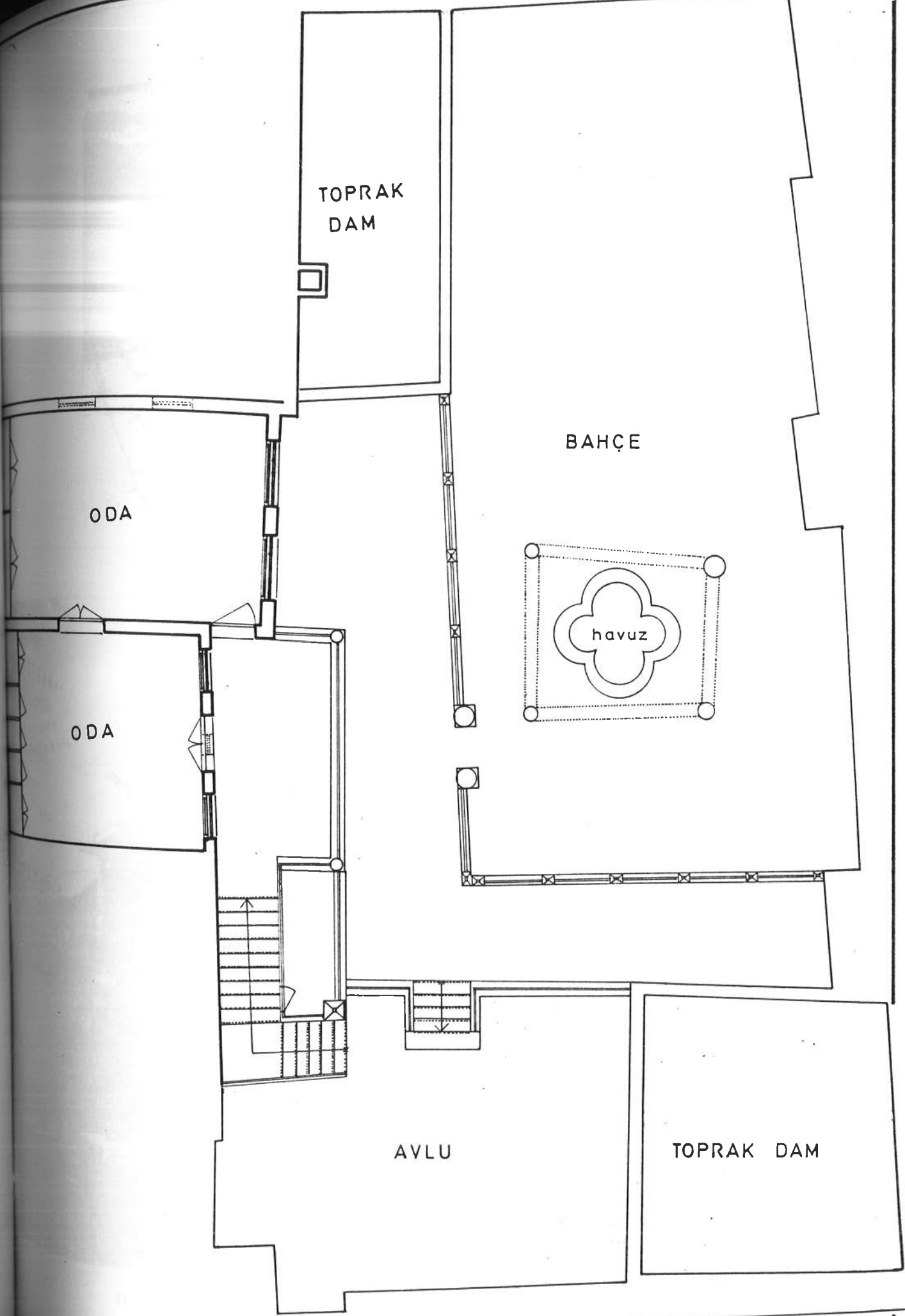
RESÍM NO:24

ilçesi: MERKEZ		kadastro pafta: 29 m 4 ada: 265		parsel: 2		koruma derecesi		2 3	
sokak: Yalçın Sokak		kapı no: 17		yapının kaç konut birimi barındırdığı İmalathane		konut alanı(m ²) 557		kat sayısı: 2	
yapının adı: Bezircioğlu Evi									
yapısal durumu									
taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	elektrik	su	kanalizasyon
					çok değerli	izi var	x	x	x
onarım gerektiriyor (iyi)	az onarım ister (orta)	çok orman gerektiriyor (fena)	onarmak olanaksız	değerli	oldukça değerli	yok	2	3	4
				değersiz	değersiz	önemli			
GENEL TANIM									
Yaklaşık 3 m yüksekliğinde bir avlu duvarı arkasına gizlenmiş olan yapının son derece geniş bir bahçesi vardır. Bahçede yer alan havuz ve çevresindeki kolonlar bir şadırvanı andırır iç yapısı ve süslemesi oldukça bozulmuş olan yapının plan şeması dış avlulu dış sofalıdır.									
KONUT TEÇHİZATI									
1.çite 2.dışta 3.mevcut 4.yok									
mutfak									
banyo									
ısıtma									
VAZİYET PLANI									
FOTOĞRAF									

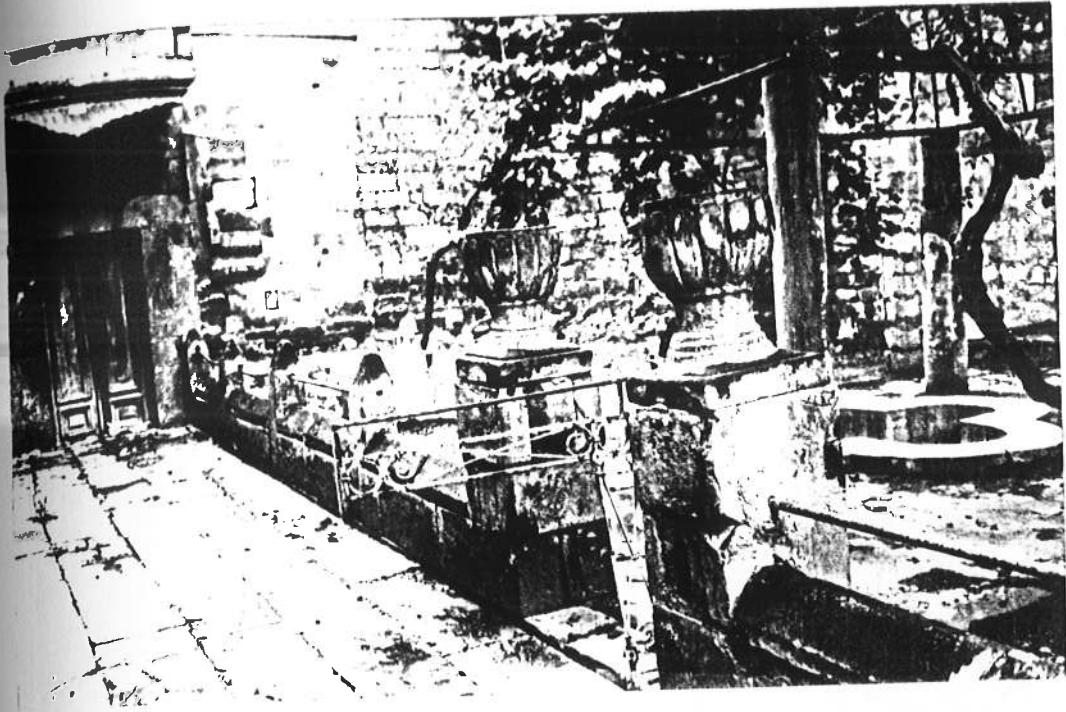

ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

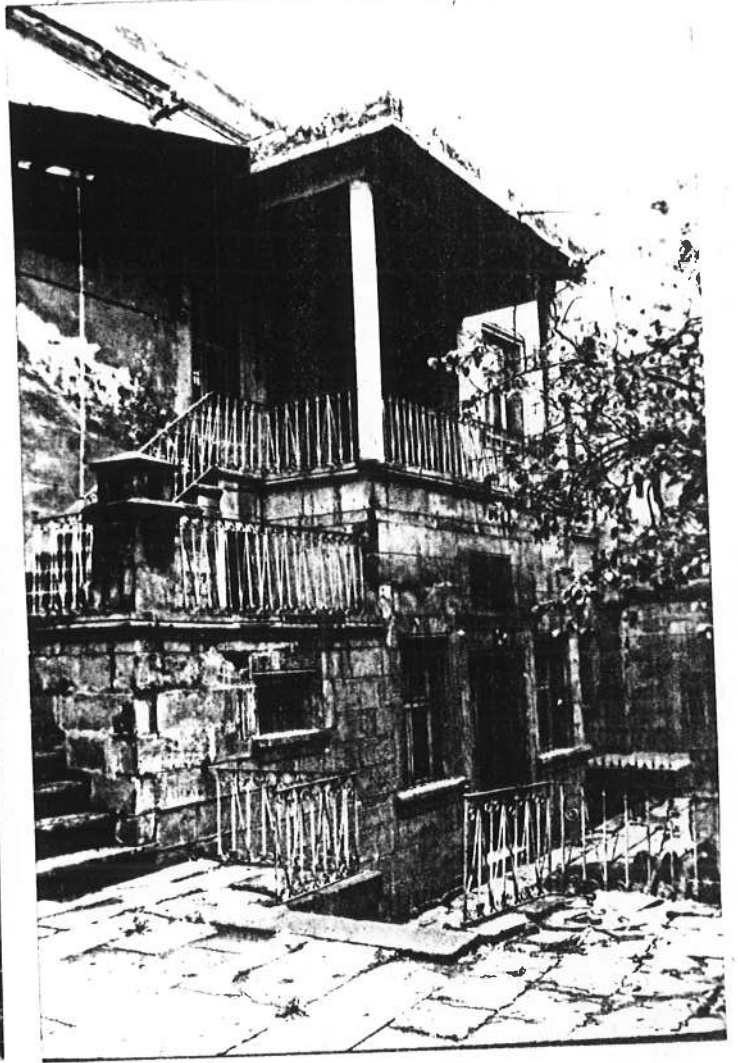
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

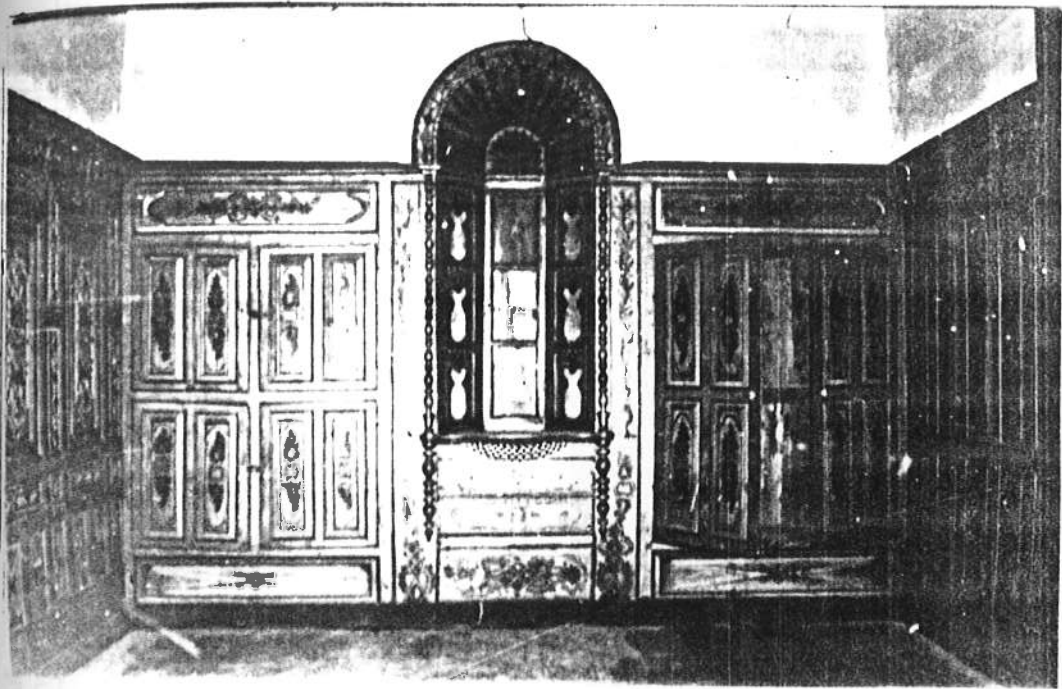
RESİM NO: 25

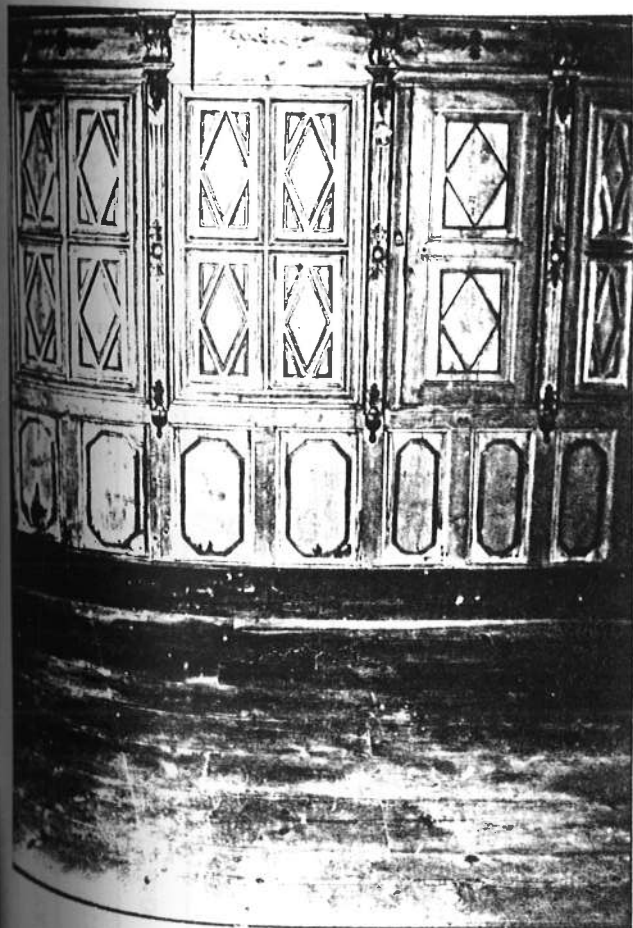
RESİM NO: 26

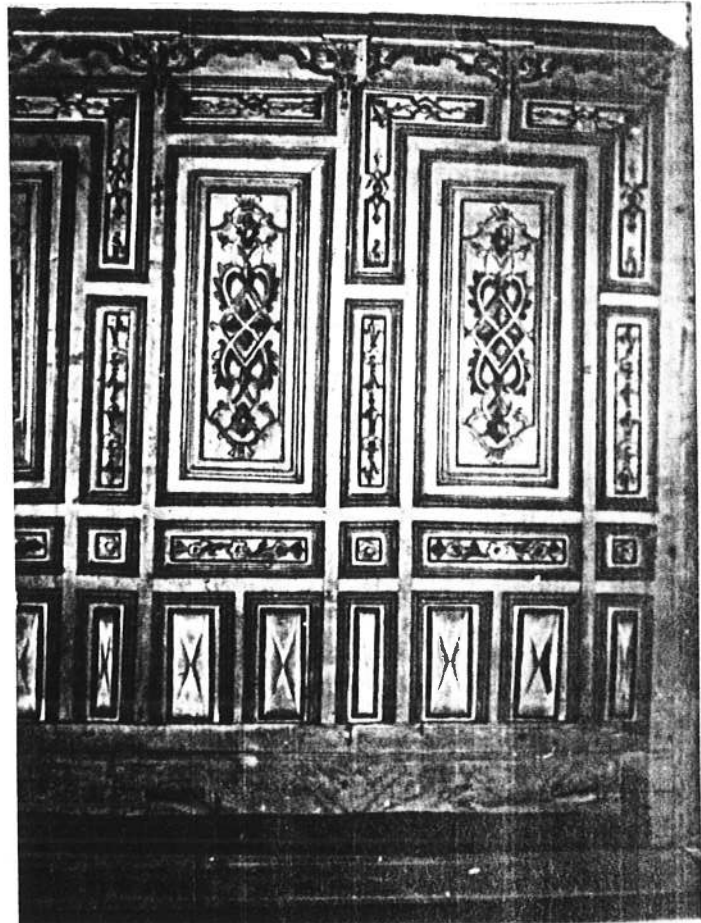
RESİM NO: 26

RESİM NO : 28

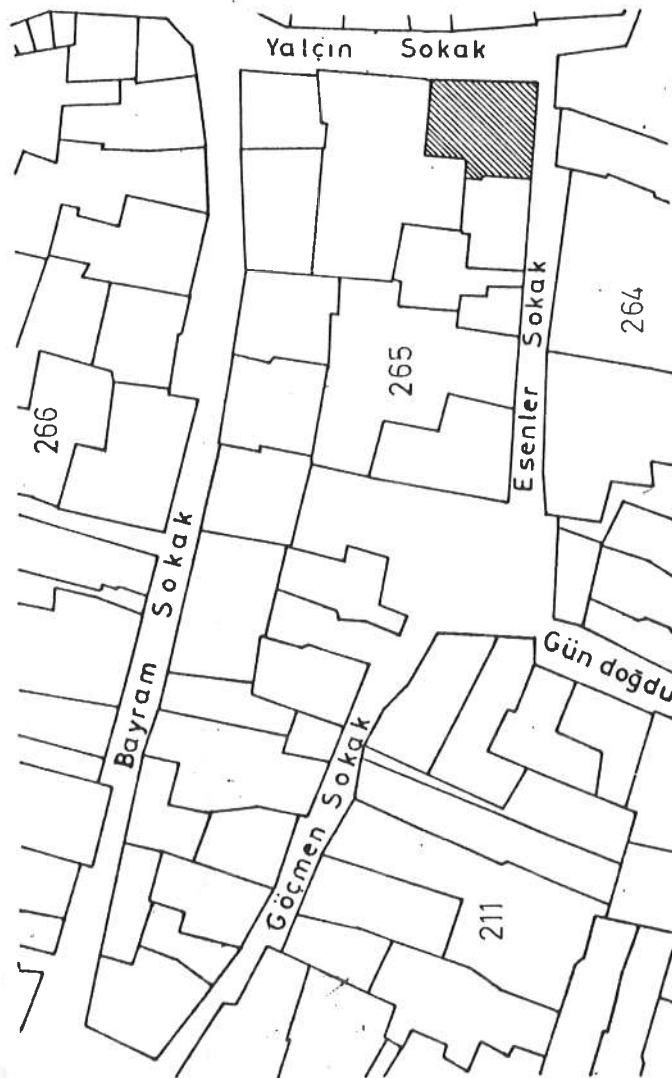
RESİM NO : 29

RESİM NO : 30

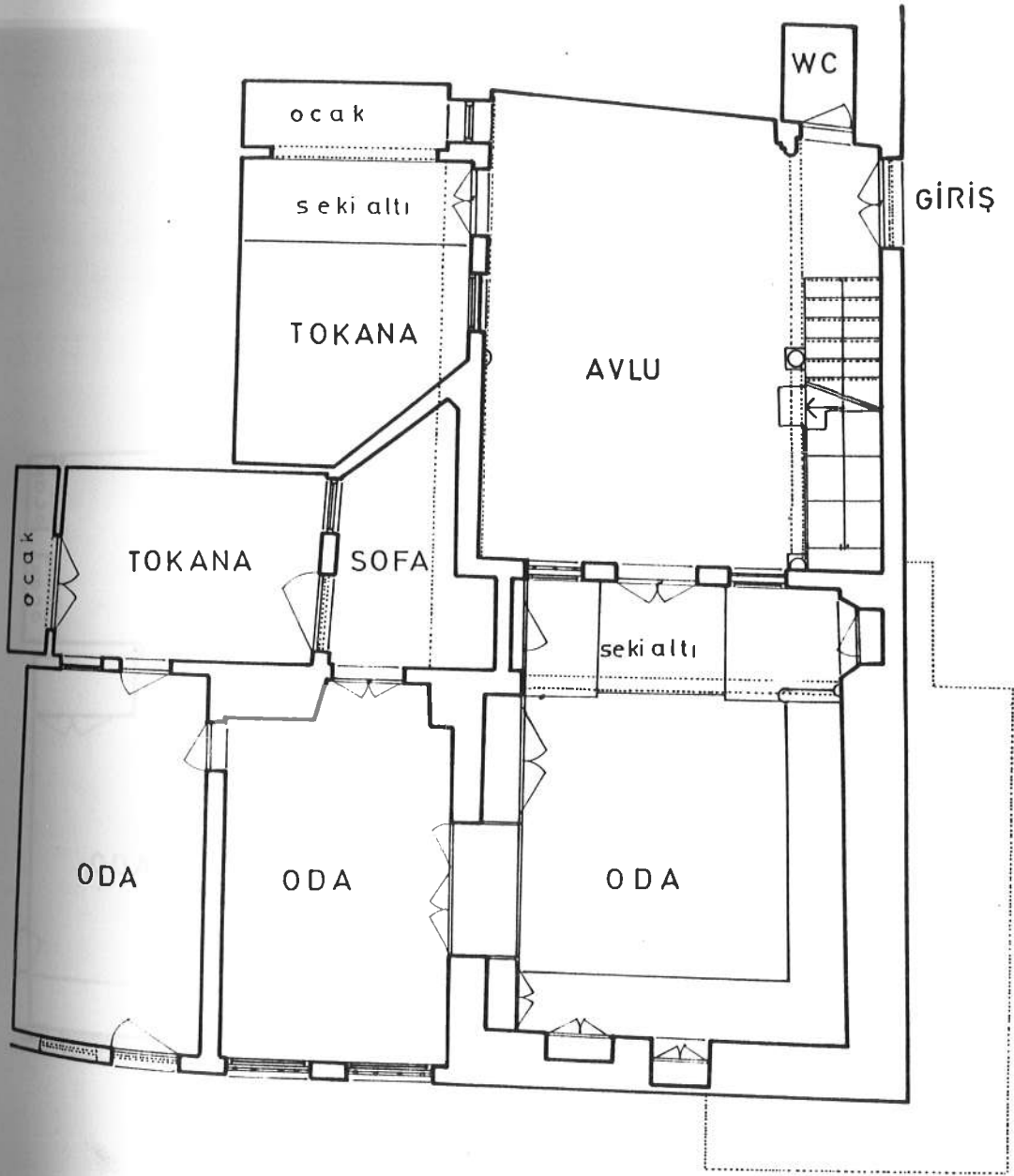
İlçe: KAYSERİ		İlçe: MERKEZ		Kadaströ		Koruma derecesi		Ehliyet No: 1	
Sokak: Yalçın Sokak		Kapı no: 19		Pafta: 29 m 4 ada: 265 parsel: 3		Yapının kaç konut birimi barındırdığı: 2		Koruma derecesi	
Yapının adı: İsmail Selçuki Evi		Yapının mimari değeri		Konut alanı(m ²): 310 m ²		Kat sayısı: 2		Yapım tarihi:	
Yapısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI	
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	izi var	1	2
az onarım ister (orta)						değerli	yok	3	4
çok onarım gerektiriyor (fena)						oldukça değerli	önemli		
onarım gerekmeksizin						değersiz			
GENEL TANIM									
İç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan plan şemasına sahip olan ev dış cephesi açısından oldukça enteresandır. Yerden 40-50 cm yükseklığe kadar dayanan ahşap payandalarıyla bölgede bu özelliğe sahip tek evdir.									

VAZİYET PLANI

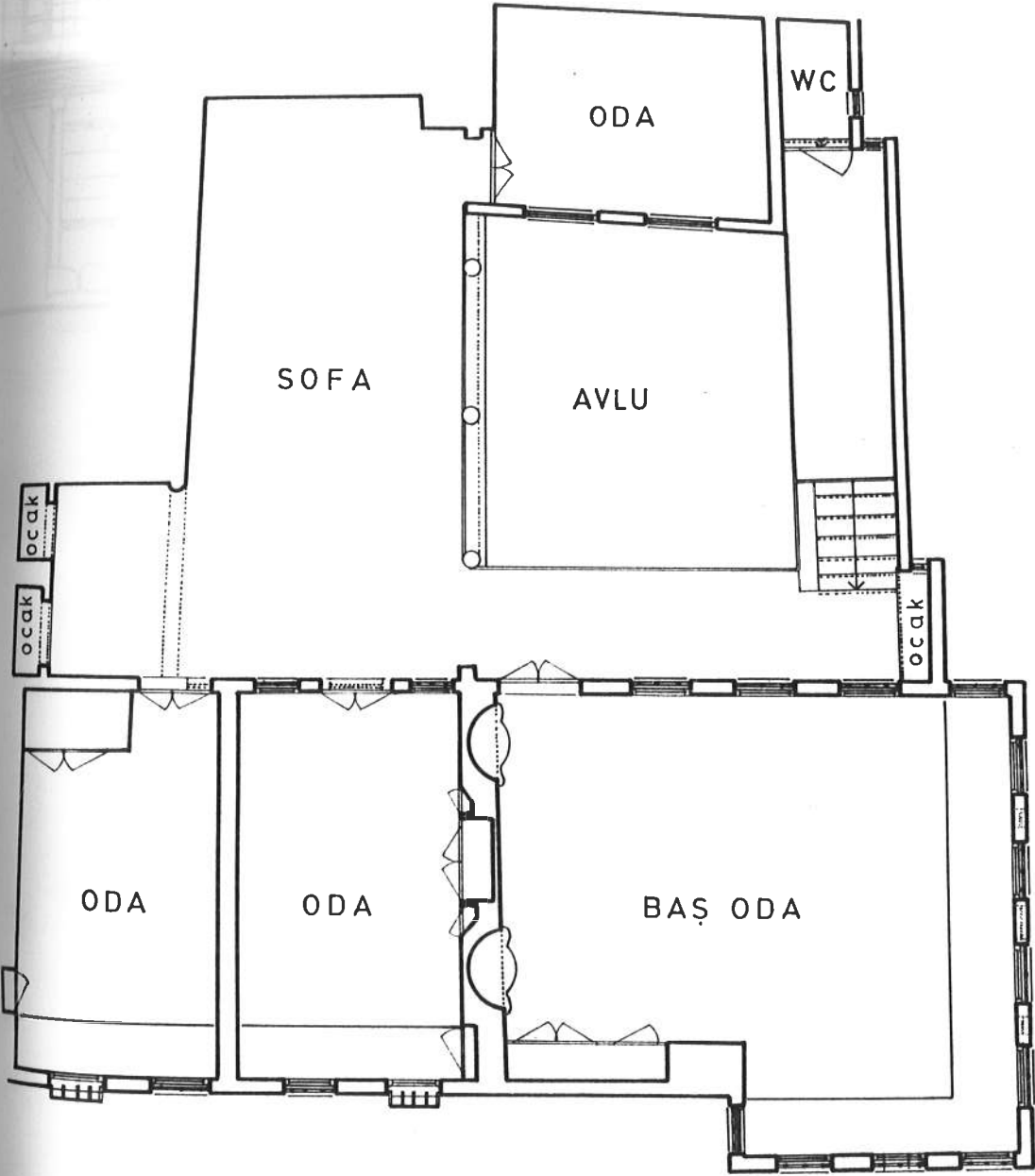

FOTOĞRAF

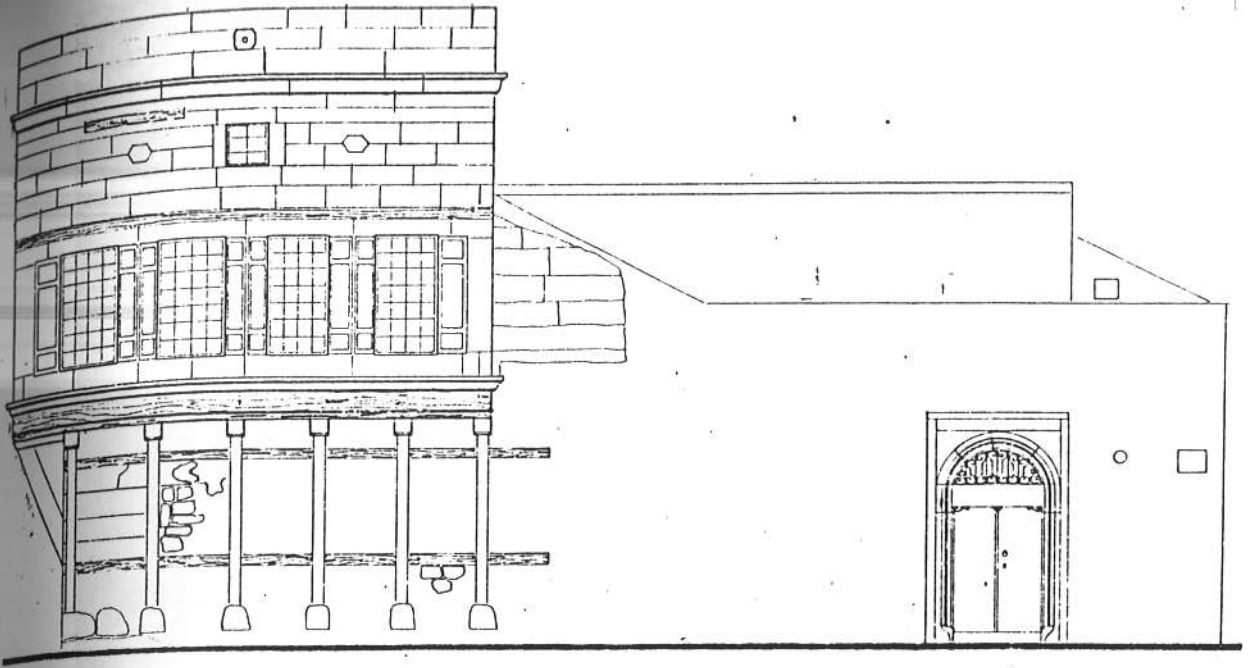

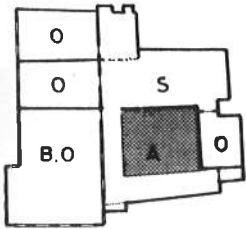
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

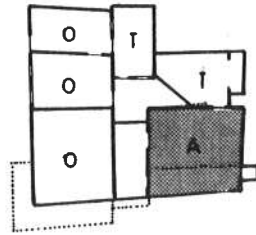
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

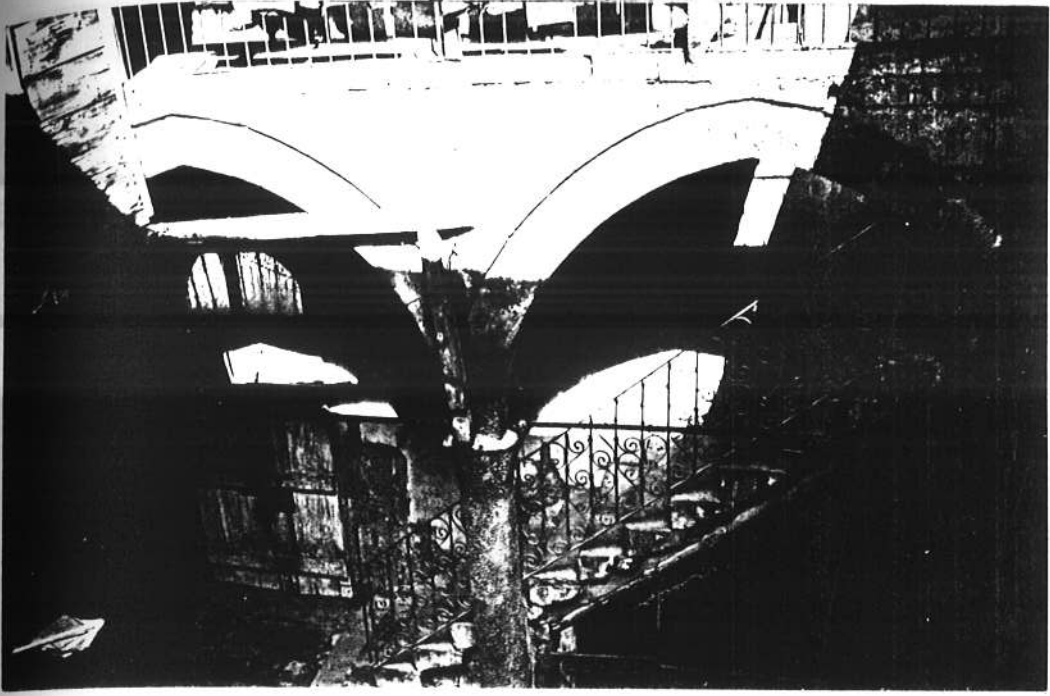
ÖN CEPHE ÖLÇEK :1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

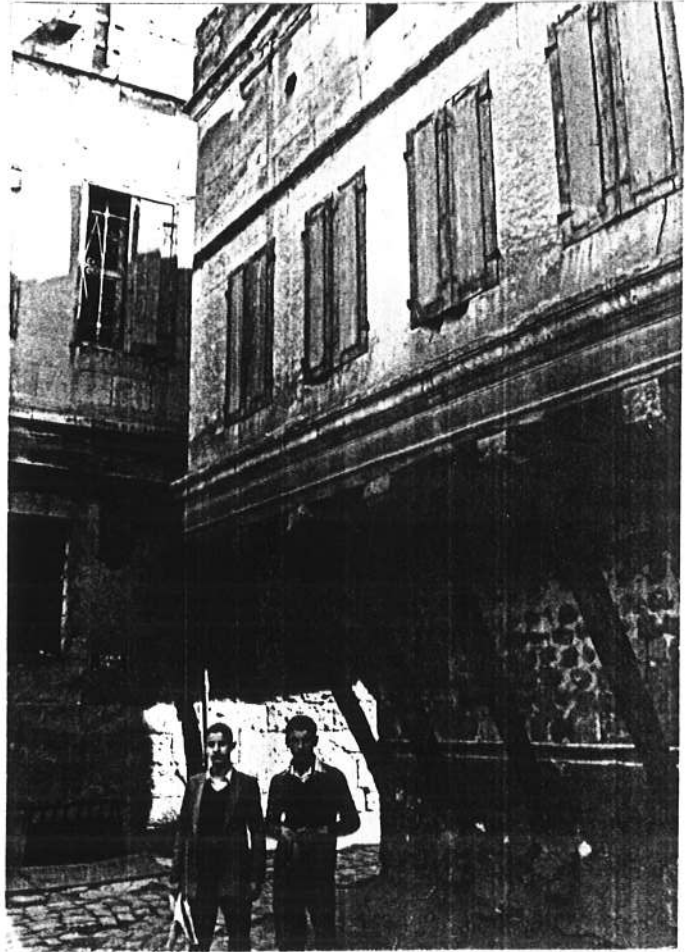
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

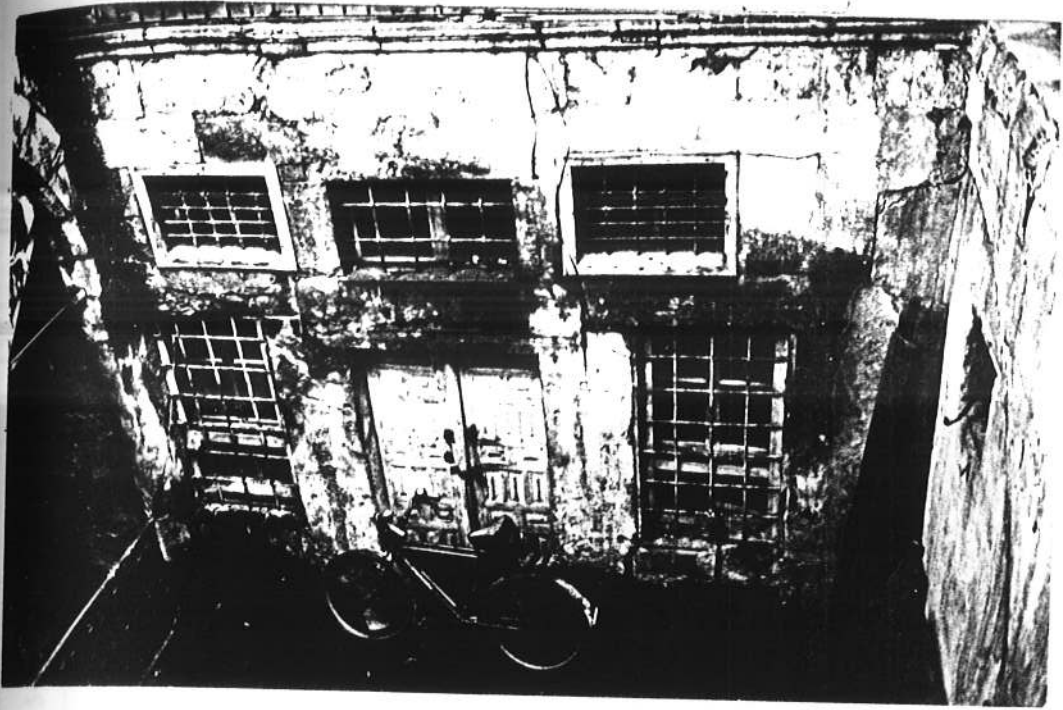
RESİM NO: 27

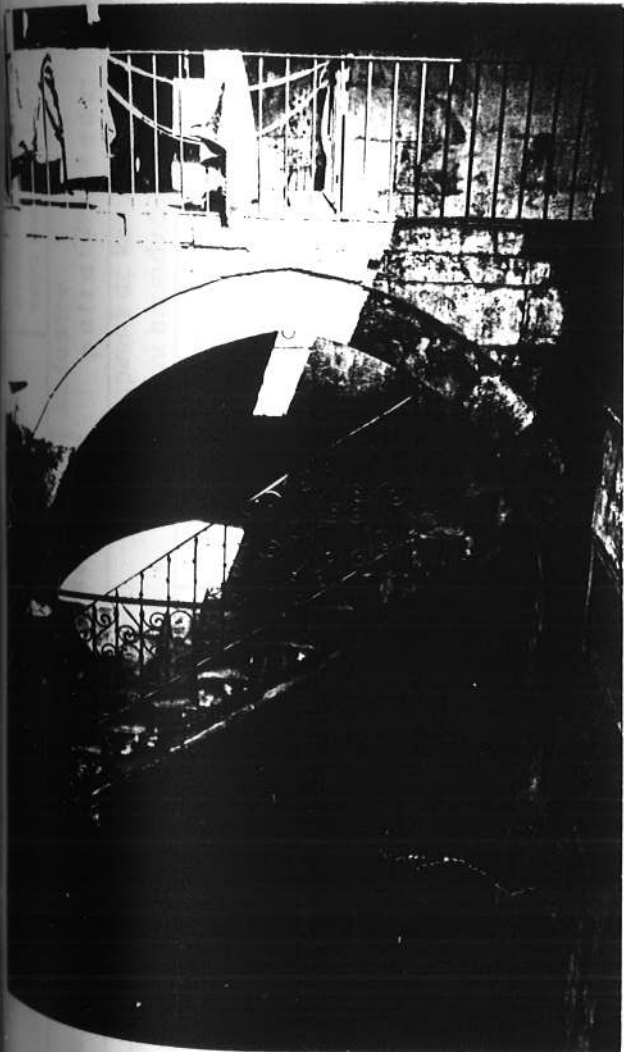
RESİM NO: 28

RESİM NO: 29

RESİM NO:30

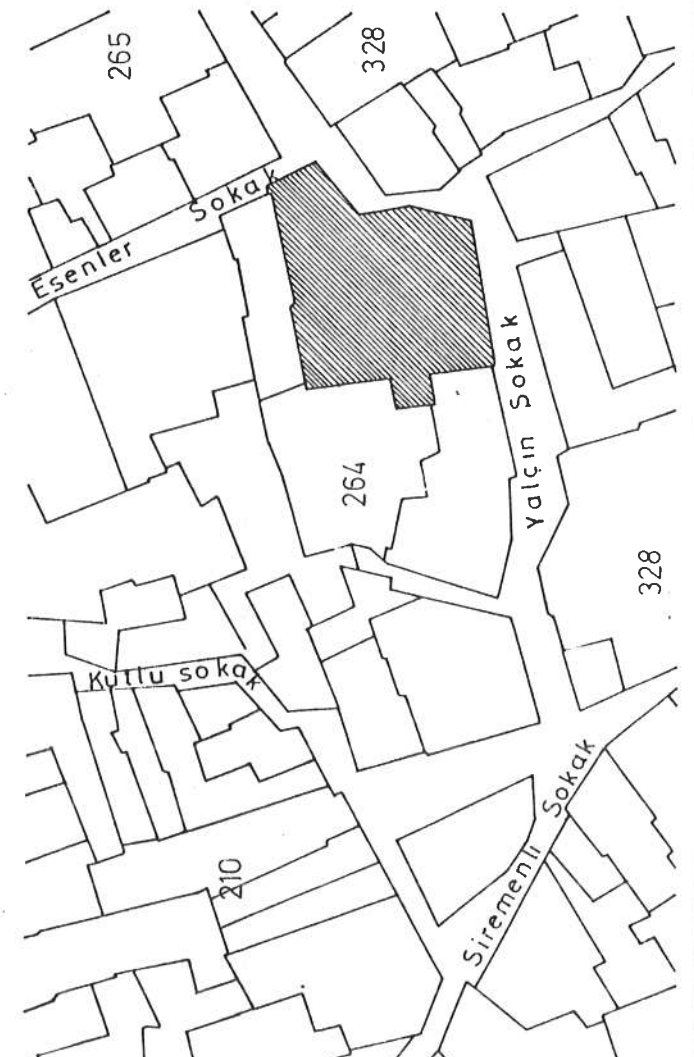
RESİM NO:31

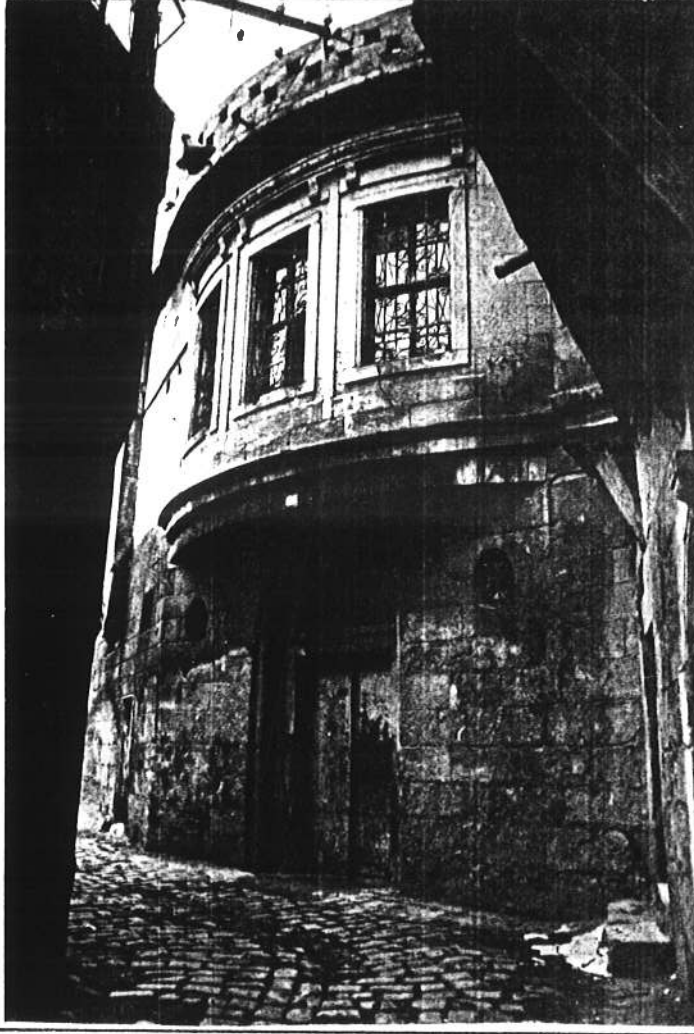
RESİM NO:32

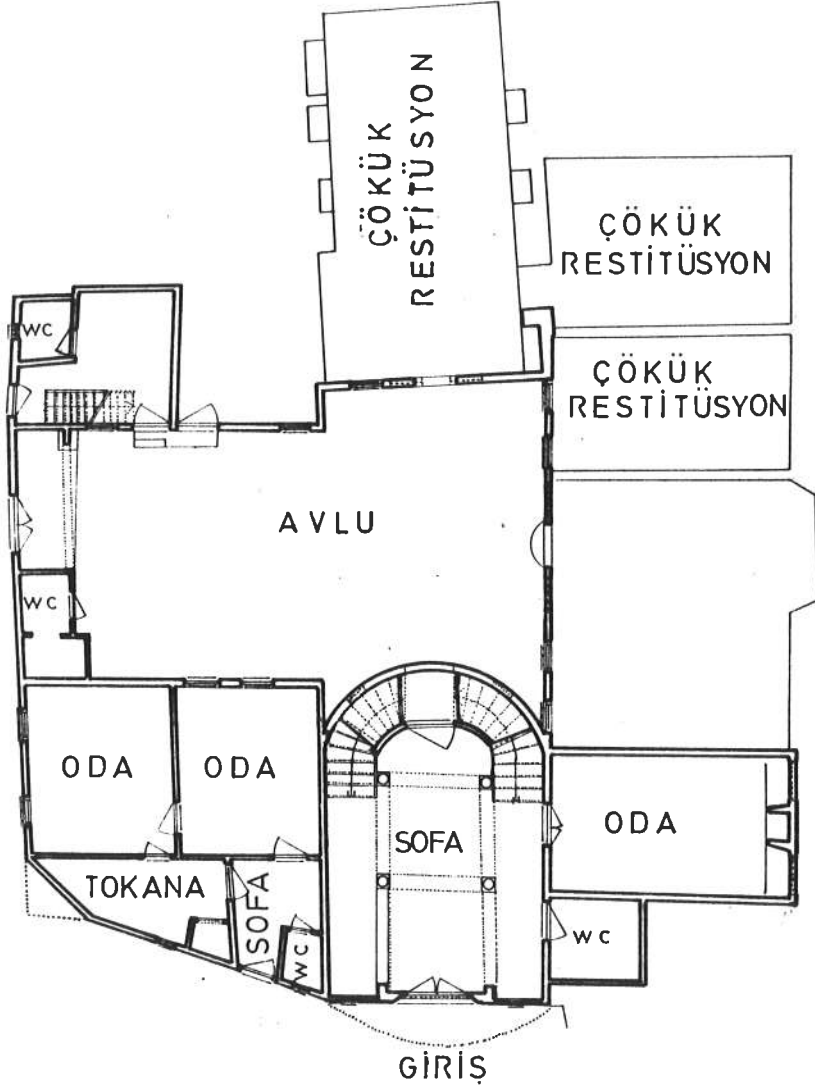
III. KAYSERİ		İlçesi: MERKEZ		mahalle köy veya mevkii: TAVUKÇU MAHALLESİ		anıt sal	
sokak: Yalçın Sokak		kapı no: 25		kadaströ pafta: 29 m 4 ada: 264 parsel: 1		çevresel	
yapının adı: Tütüncüler Evi		yapının kaç konut birimi barındırdığı 3		konut alanı(m2) 540 m2		çevreye aykırı	
yapısal durumu		taşiyıcı yapı		dış yapı		iç yapı	
onarıma gerek yok(fiyi)		üst yapı		süs-leme		mimari değeri	
az onarım ister(orta)		çok değerli		değerli		rutubet	
çok ormak gerek(fena)		oldukca değerli		değersiz		izi var	
onarmak olanaksız						yok	
						önemli	
GENEL TANIM		İç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan plan şemasına sahip olan evin en büyük özelliği üst kattaki çıkmasının sokak dokusuna etkisidir. Son derece güzel ve etkili bir dış cepheye sahip olan ev ne yazıkki iç yapısı itibarıyla son derece bakımsız kalmış ve süslemeleri tamamen yok olmuştur.					
KONUT TEÇHİZATI		Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok					
elektrik		1 2 3 4					
su		1 2 3 4					
kanalizasyon		1 2 3 4					
wc		1 2 3 4					
mutfak		1 2 3 4					
banyo		1 2 3 4					
ısıtma		1 2 3 4					
koruma defencesi		kat sayısı: 2					

VAZİYET PLANI

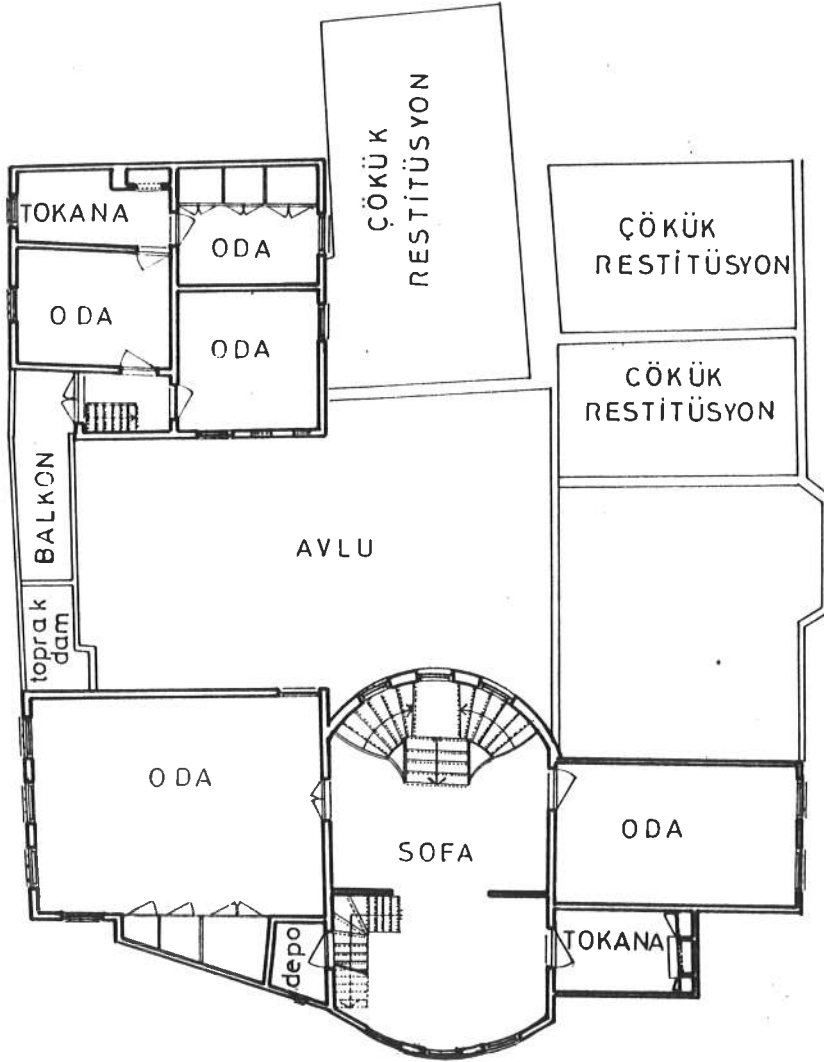

FOTOĞRAF

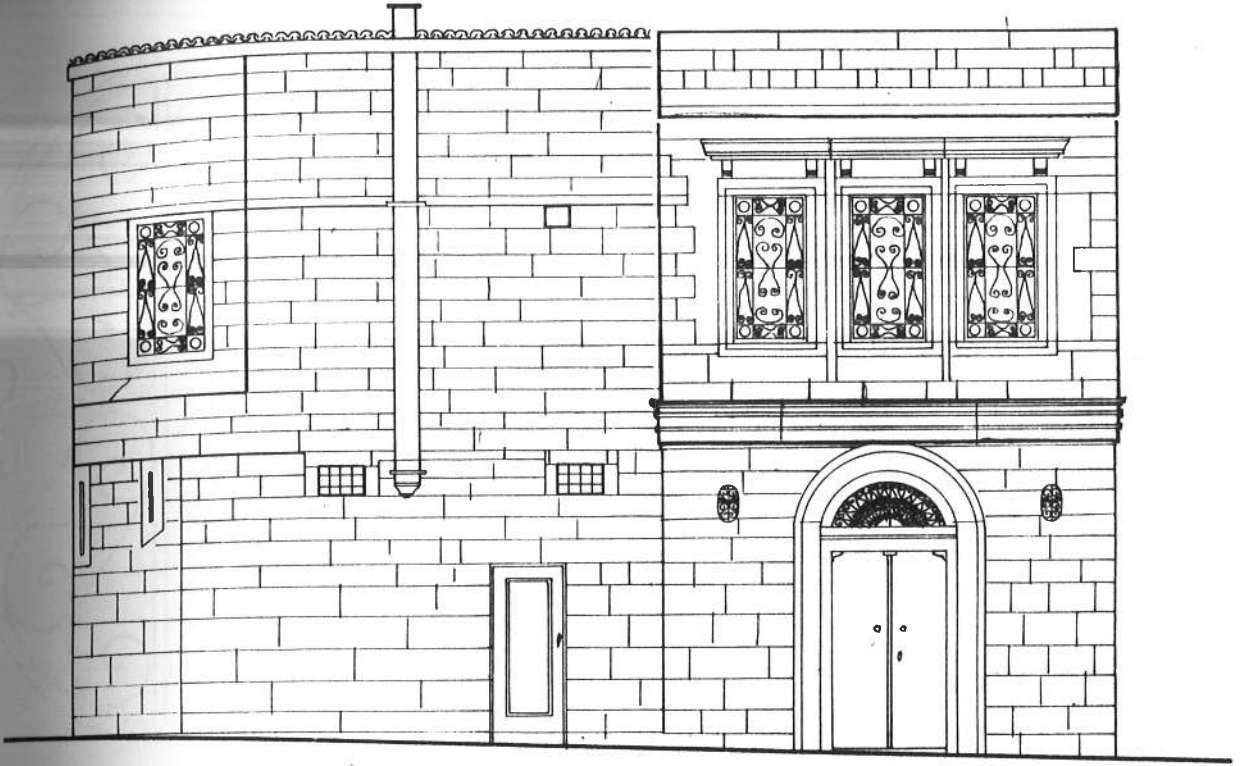

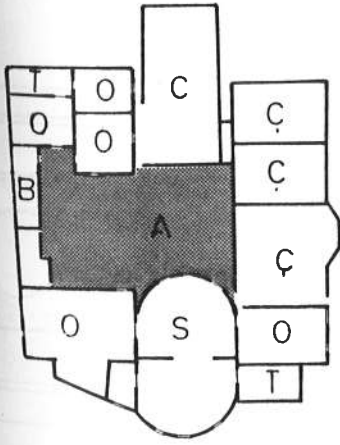
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK : 1/200

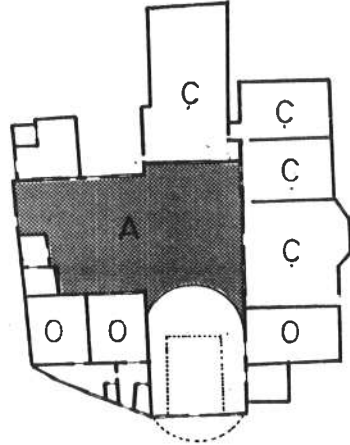
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK :1/ 200

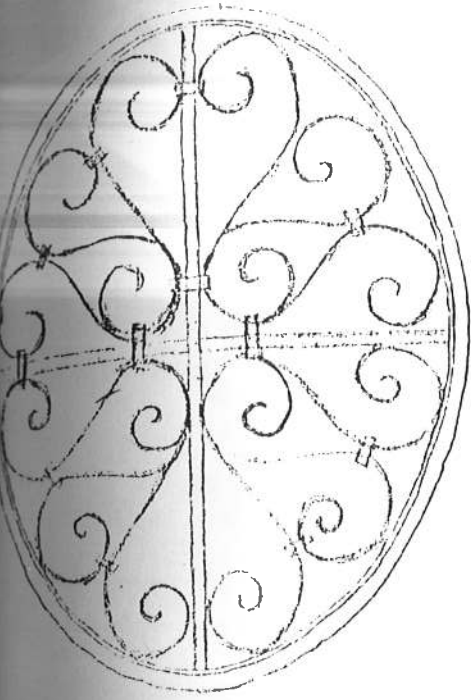
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

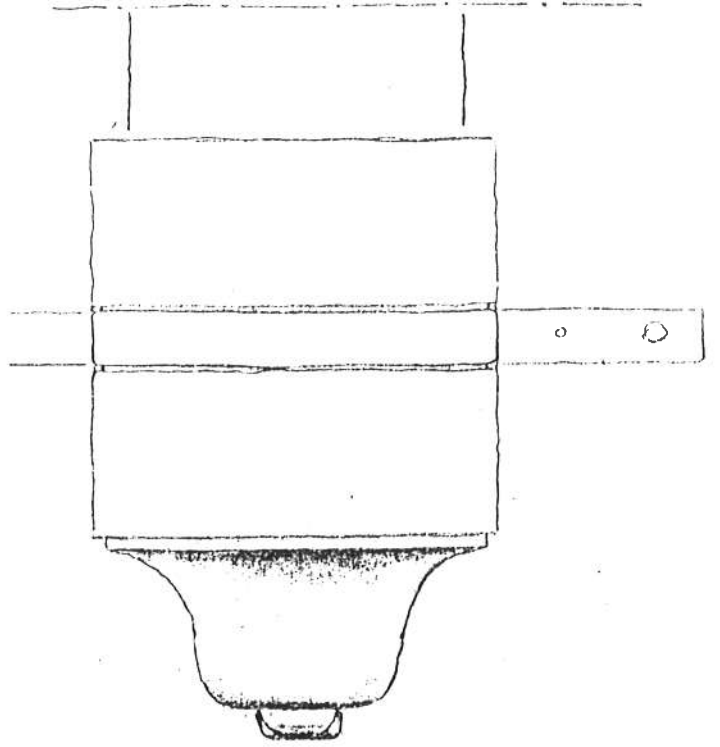
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

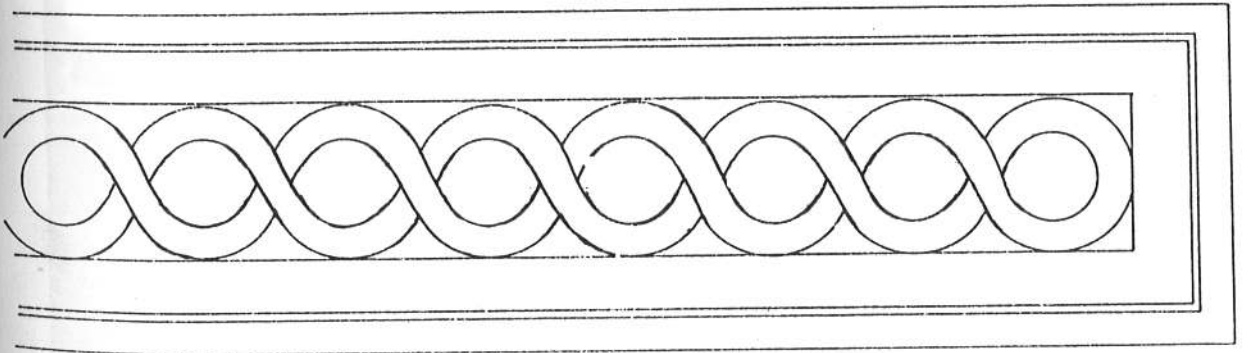
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

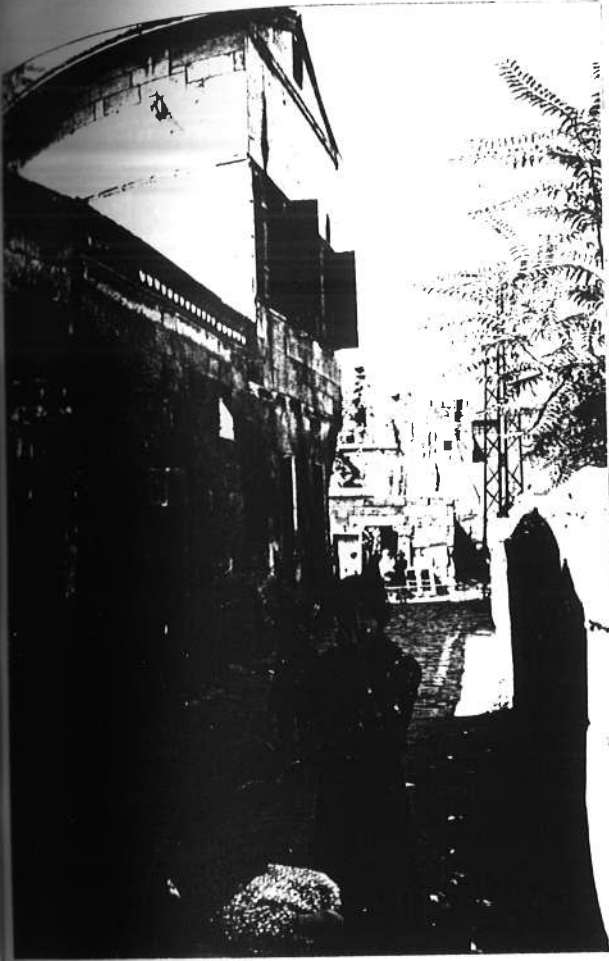
264 ADA 1 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

264 ADA 1 PARSEL
ASMA BACA ALT BAŞI DETAYI

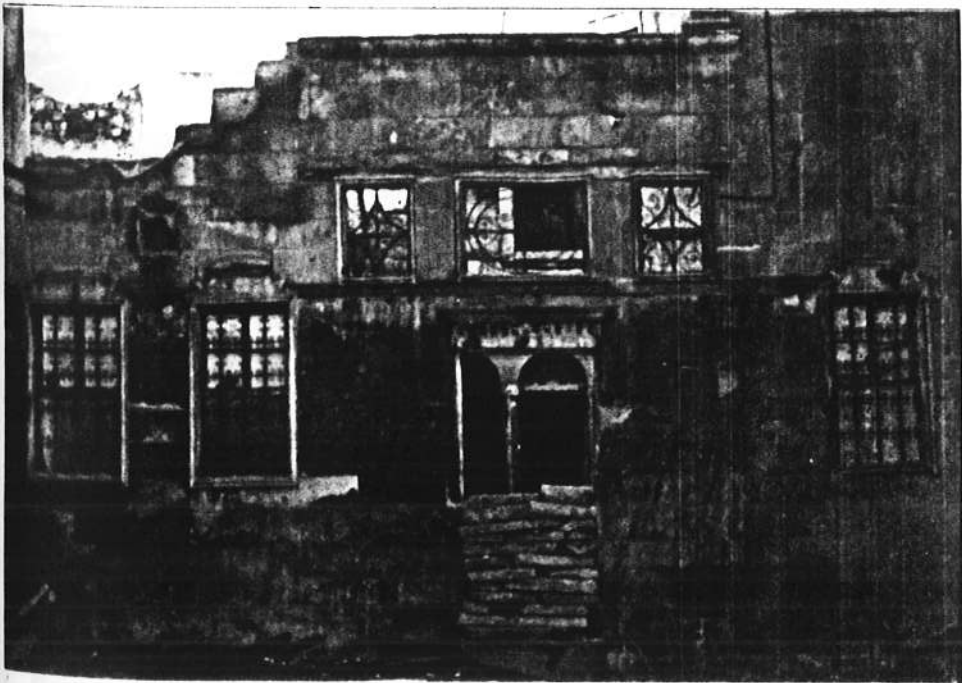
264 ADA 1 PARSEL TAŞ PARAPET .DETAYI

RESİM NO:33

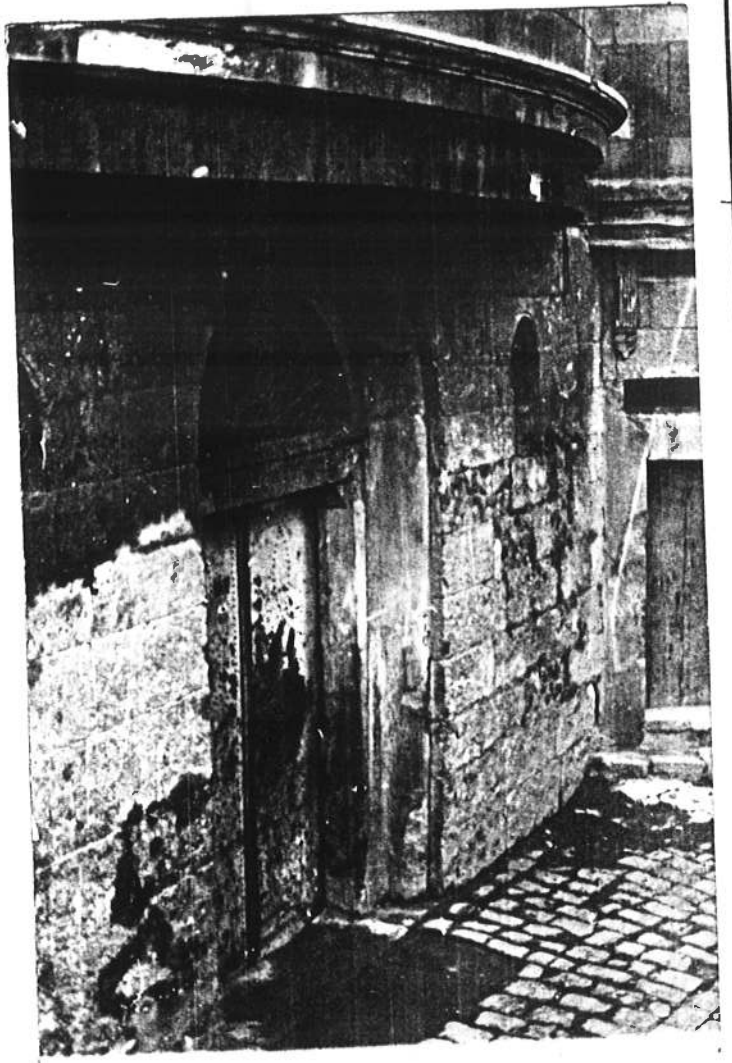
RESİM NO:34

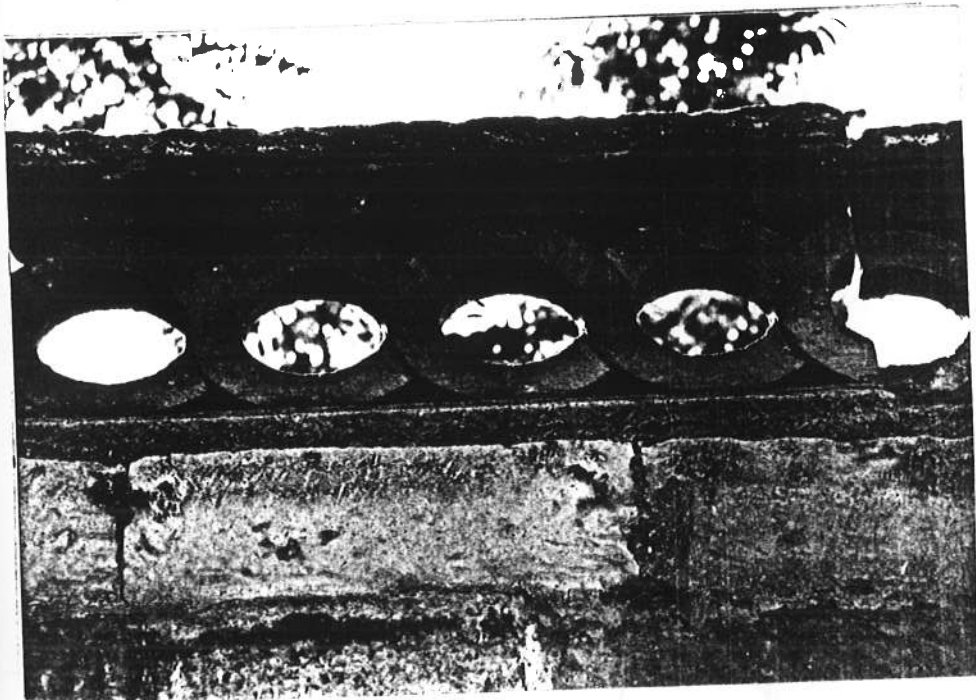
RESİM NO:35

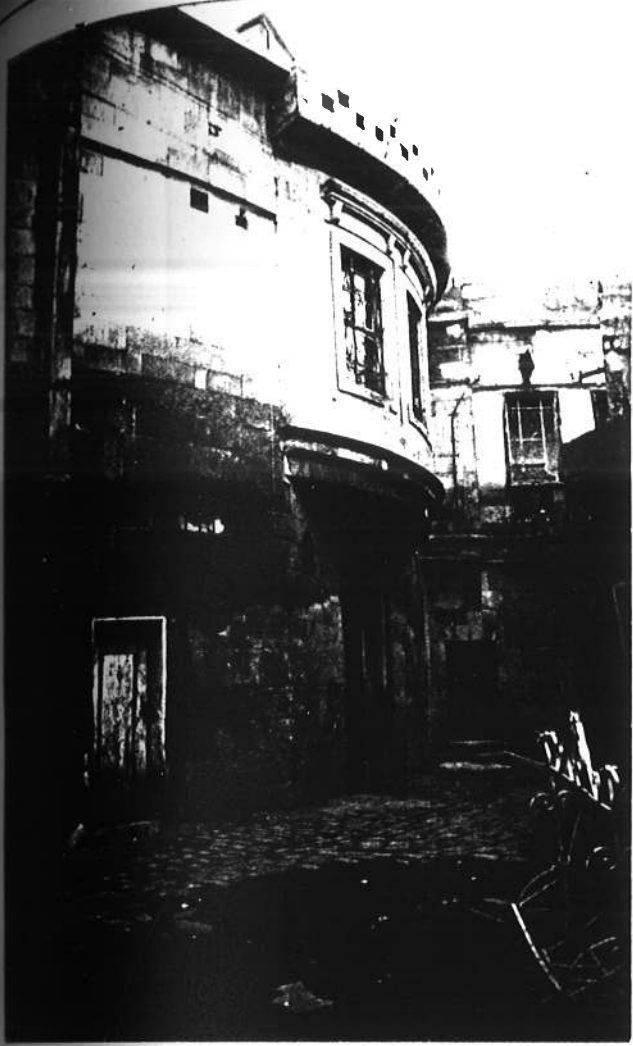
RESİM NO:36

RESİM NO:37

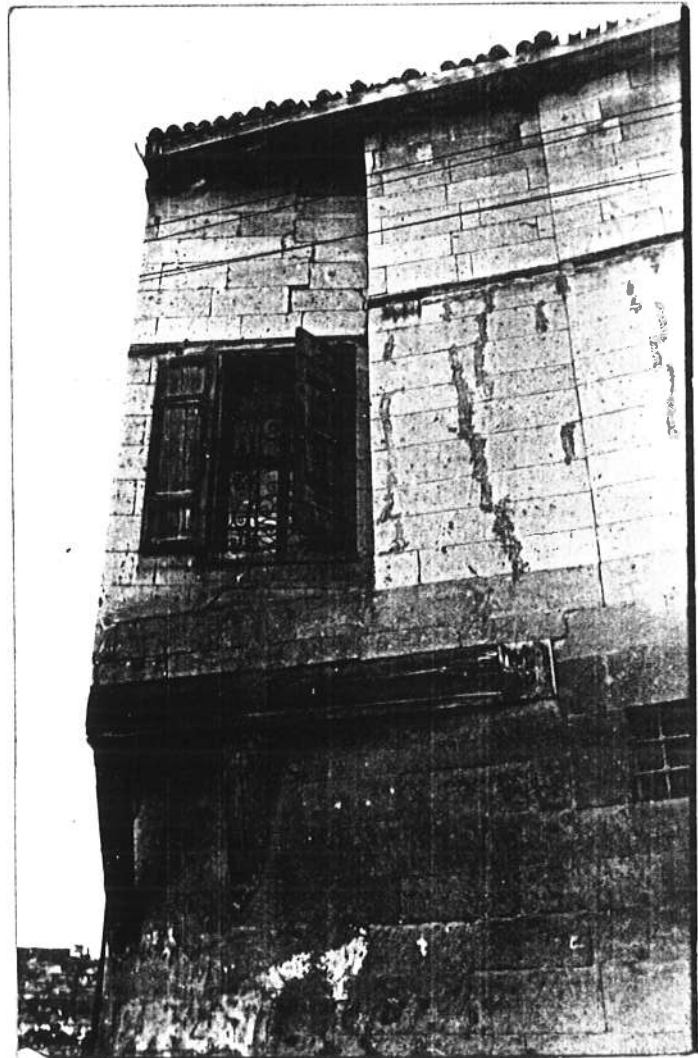

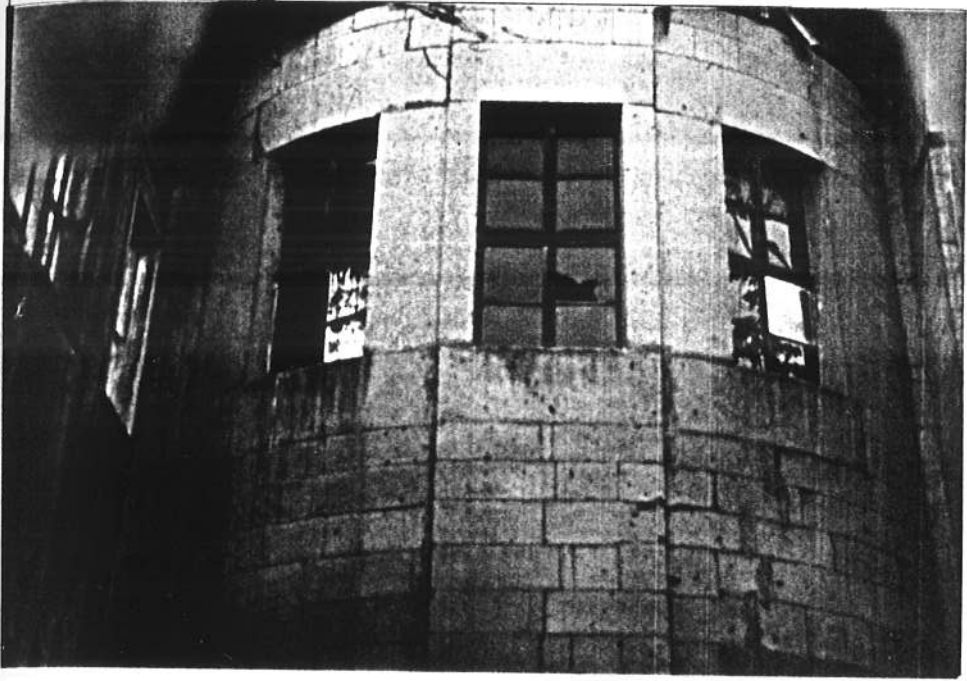
RESİM NO:38

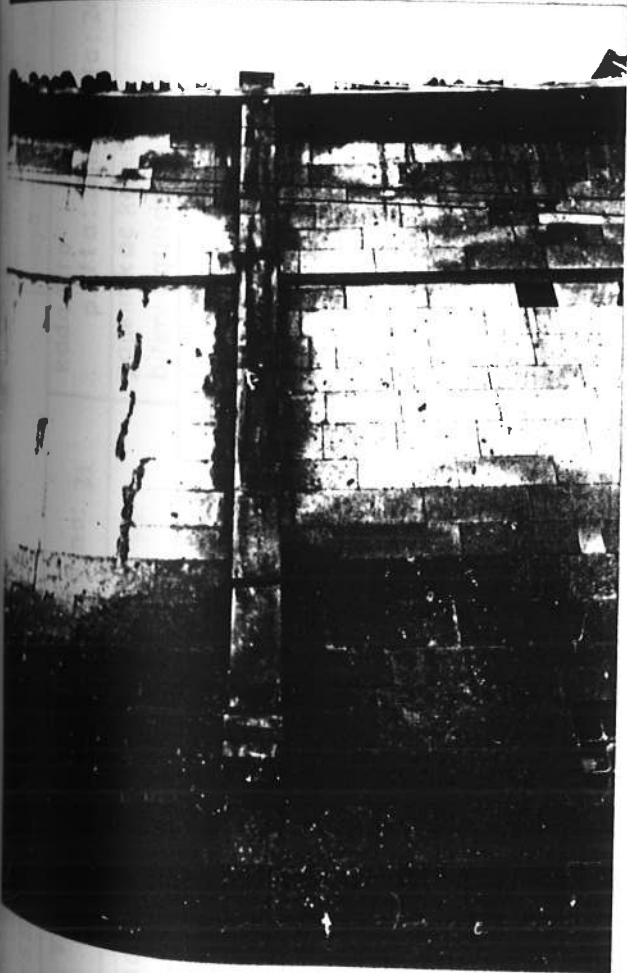
RESİM NO:40

RESİM NO:39

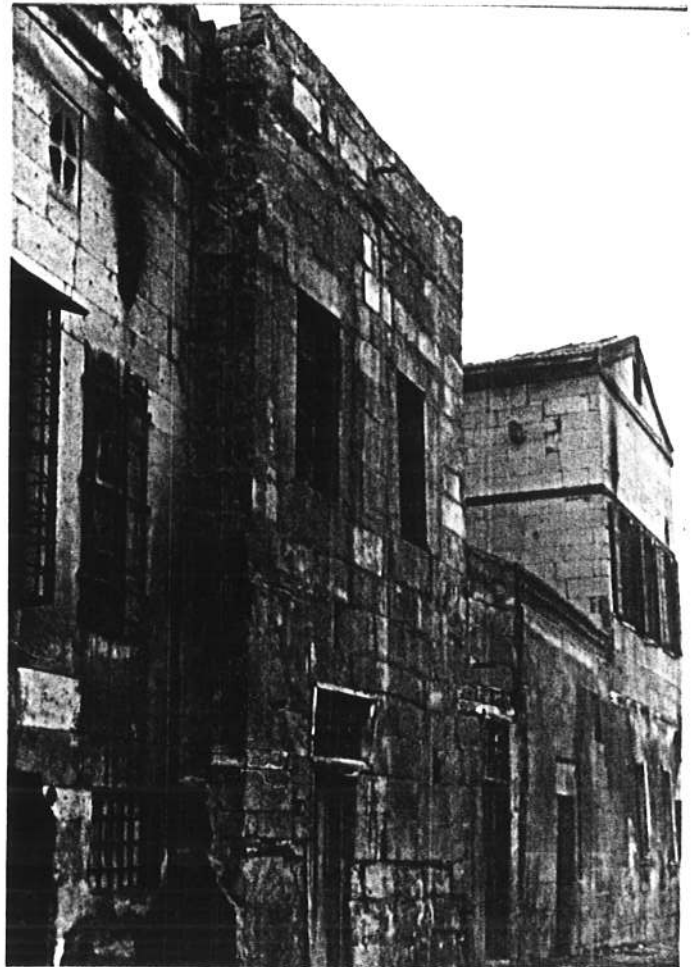

RESIM NO 41

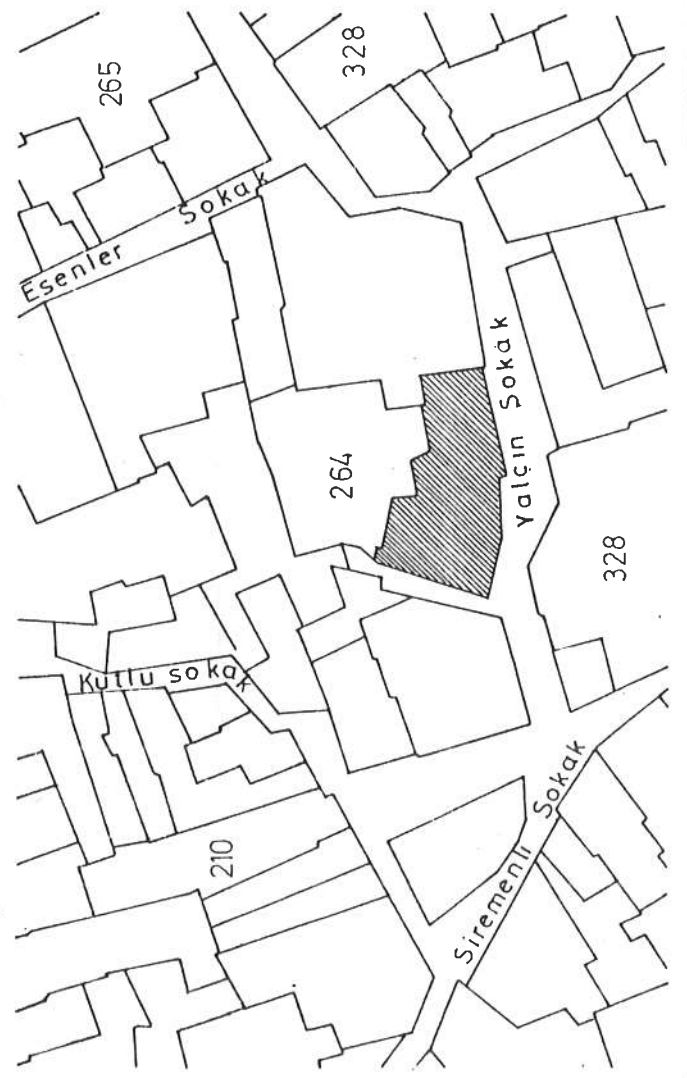
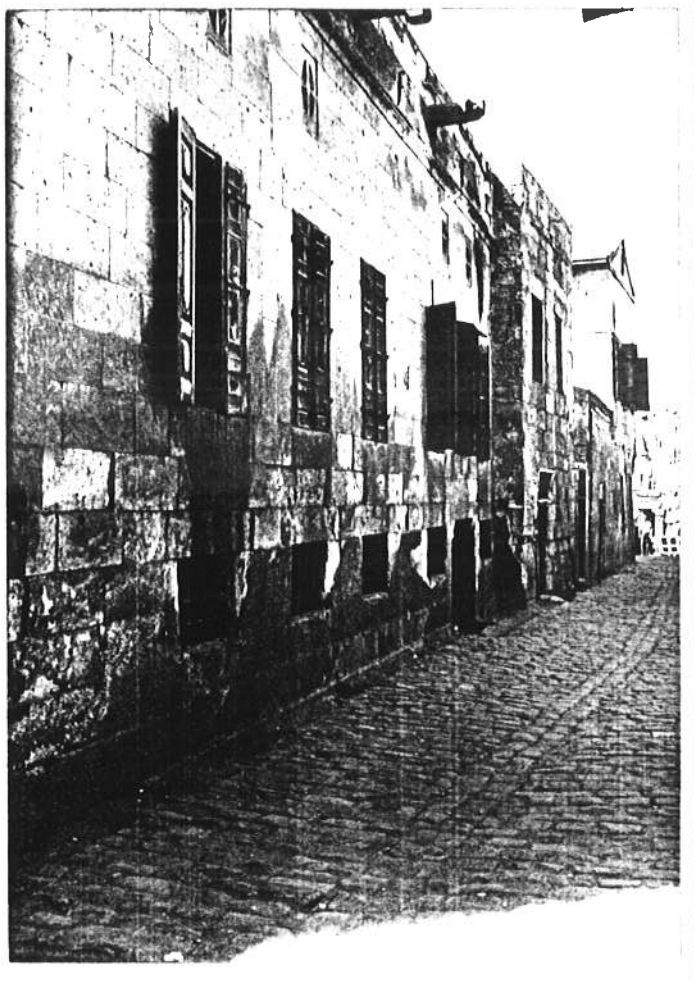
RESIM NO 42

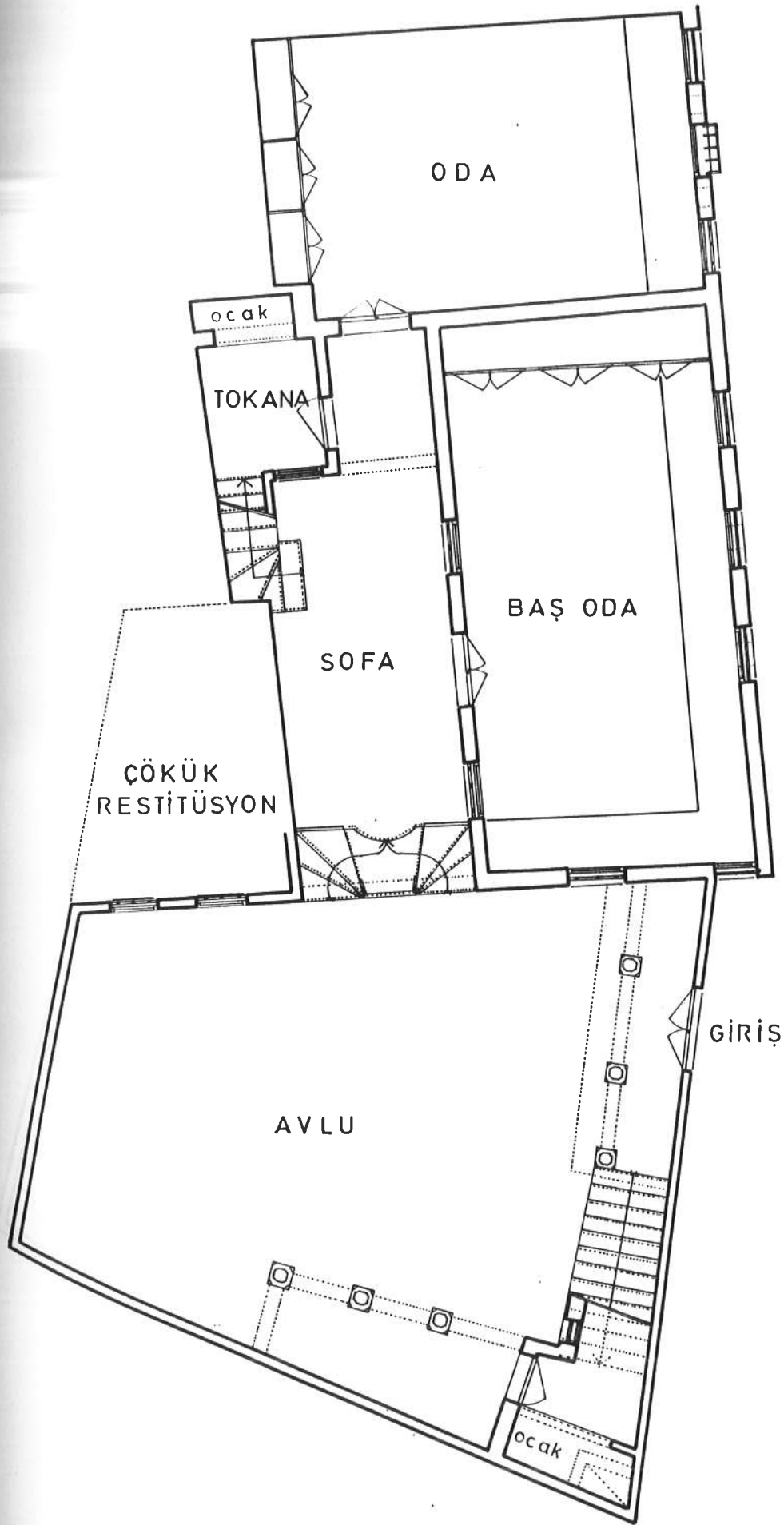
RESIM NO 43

ilçe: KAYSERİ	ilçe: MERKEZ	kadastro	pafta: 29 m 4 ada: 264	parşel: 2	koruma derecesi	anıt sal çevresel çevreye aykırı
sokak: Yalçın Sokak	kapi no: 21	yapının adı: Ahmet Bakkaloğlu evi	yapının kaç konut birimi barındırdığı	Boş	konut alanı(m ²)	325 m ²
			üst yapı	iç yapı	dış yapı	taşiyici yapı
			süsleme	mimari değeri	çok değerli	rutubet
			değerli	değerli	oldukca değerli	izi var
			değersiz	değersiz	değersiz	yok
						önemli
GENEL TANIM						
Bazı bölümleri tamamen yıkılmış olan yapının plan şeması dış avlulu iç sofalı olarak belirlenmiştir. Yüksek bir bahçe duvarına açılmış bir kapıyla girilen avluda revlekleri andıran kemerler görüyoruz. 2 kollu merdivenle sofaya geçilmekte ve sofanın 2 yanında odalar bulunmaktadır. Özellikle baş oda ahşap işçiliği ve süsleme açısından zengindir.						
VAZİYET PLANI						

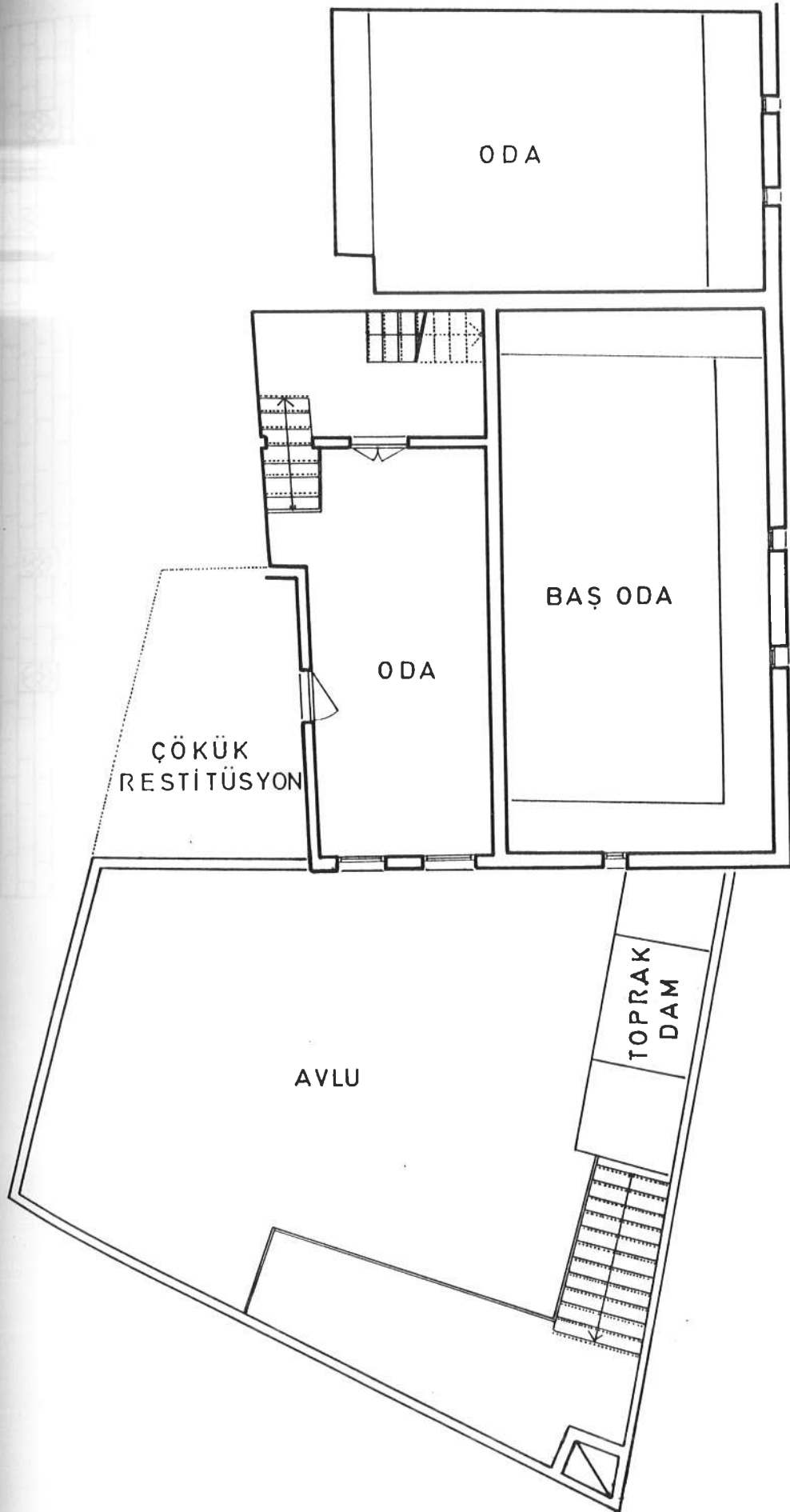
FOTOĞRAF

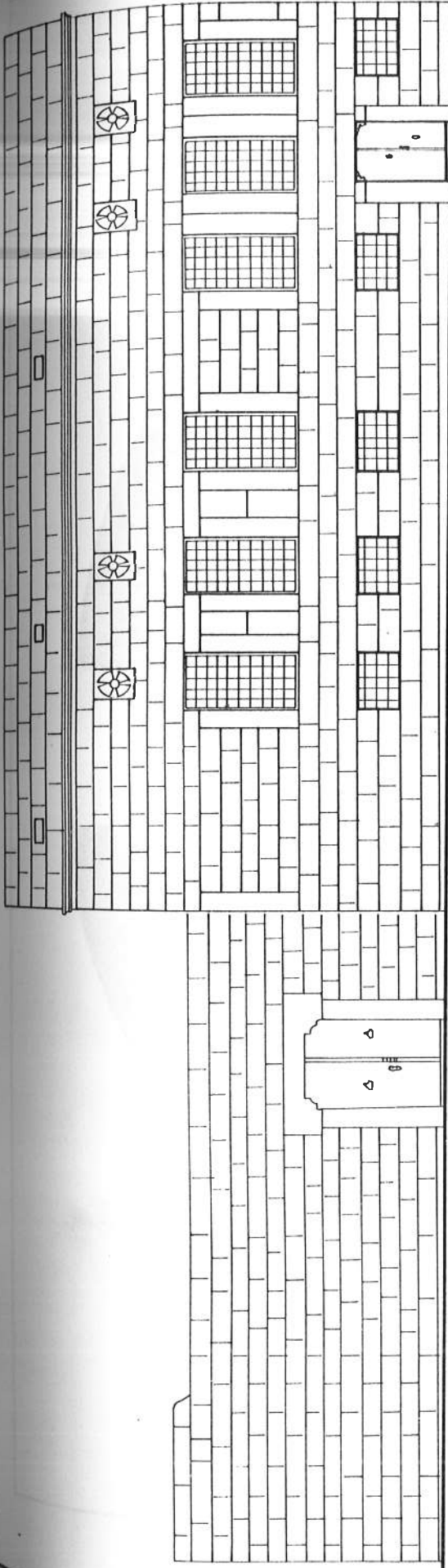
bugünkü kullanımı		Kullanılmıyor boş		Kullanılmıyor boş		YARIM SİSTEM		bugünkü		zemin + Üst - Bodrum		
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		ahşap karkas		zemin + Üst - Bodrum		
önerilen kullanımı		Konut		Konut		Konut		b.a.karkas		yapıldığı devirde		
MALZEME	döşeme	TAVAN	DUVARLAR		çatı	YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe	avlu	ek yapı	var	Yok
			iç	dış		yerleşme içi	yerleşme dışı					
taş	X		X	X		X					X	
tuğla											X	
ahşap	X	X	X	X	X	X	X				X	
toprak					X						X	
briket											X	
kiremit											X	
sıva	icte										X	
	dışta		X								X	
YAPILAN DEĞİŞİKLER Oldukça yıpranmış ve bir bölümü tamamen çökmüş olan yapıda kapatılan 2 pencere ve bir kapı dışında yapısal bir değişiklik görülmemektedir.												
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU								tarih : 1_5_1986				
ekleri				rölöve projesi		X		kroki				
rapor				restorasyon projesi				kitabe				
fotoğraf		X		harita		X		vakfiye				

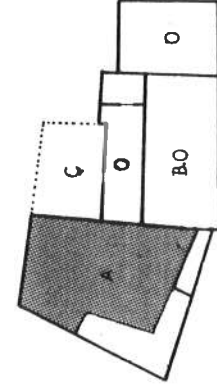
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK: 1/100

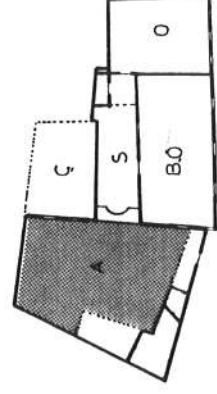
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

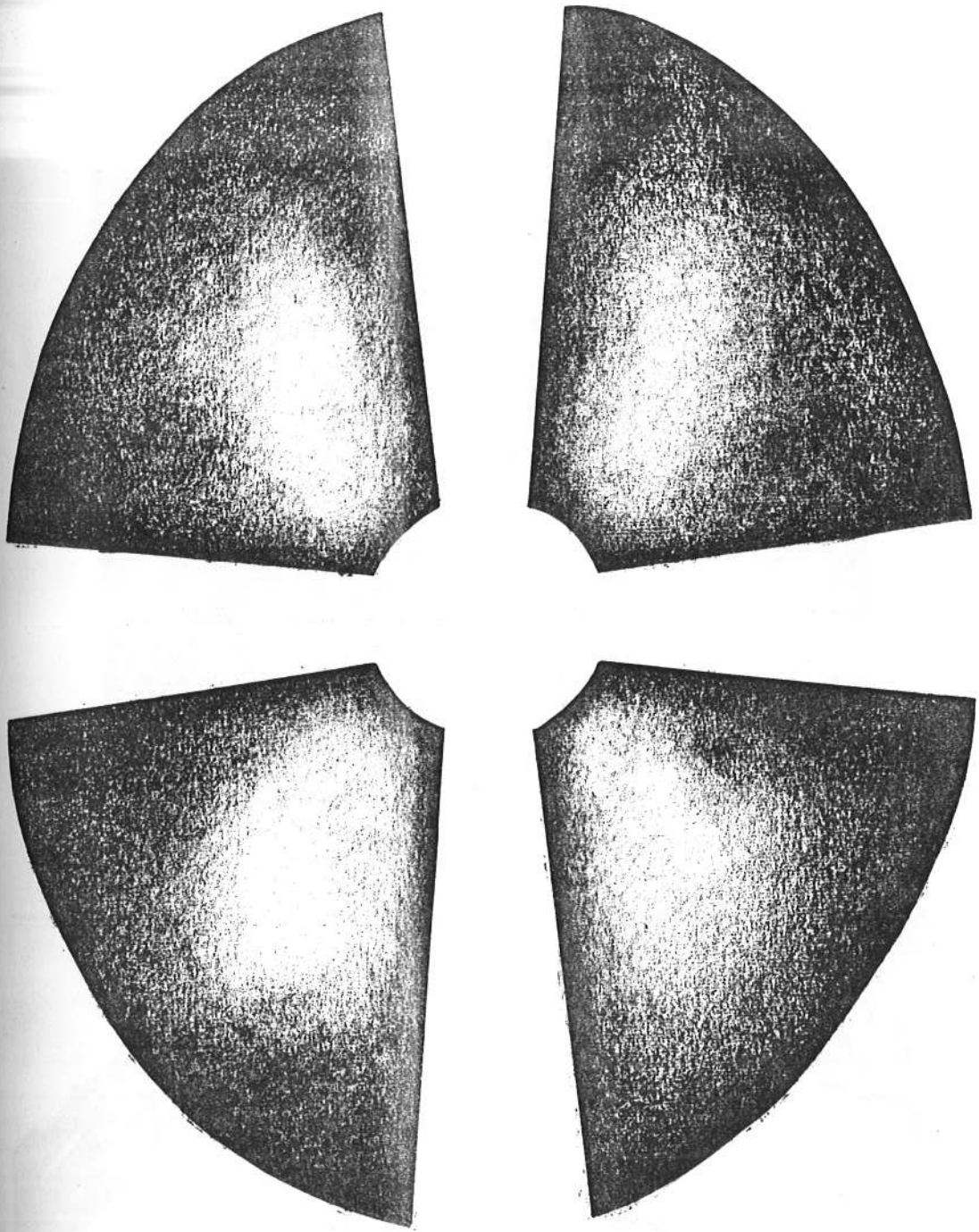
ÖN CEPHE ÖLÇEK : 1/100

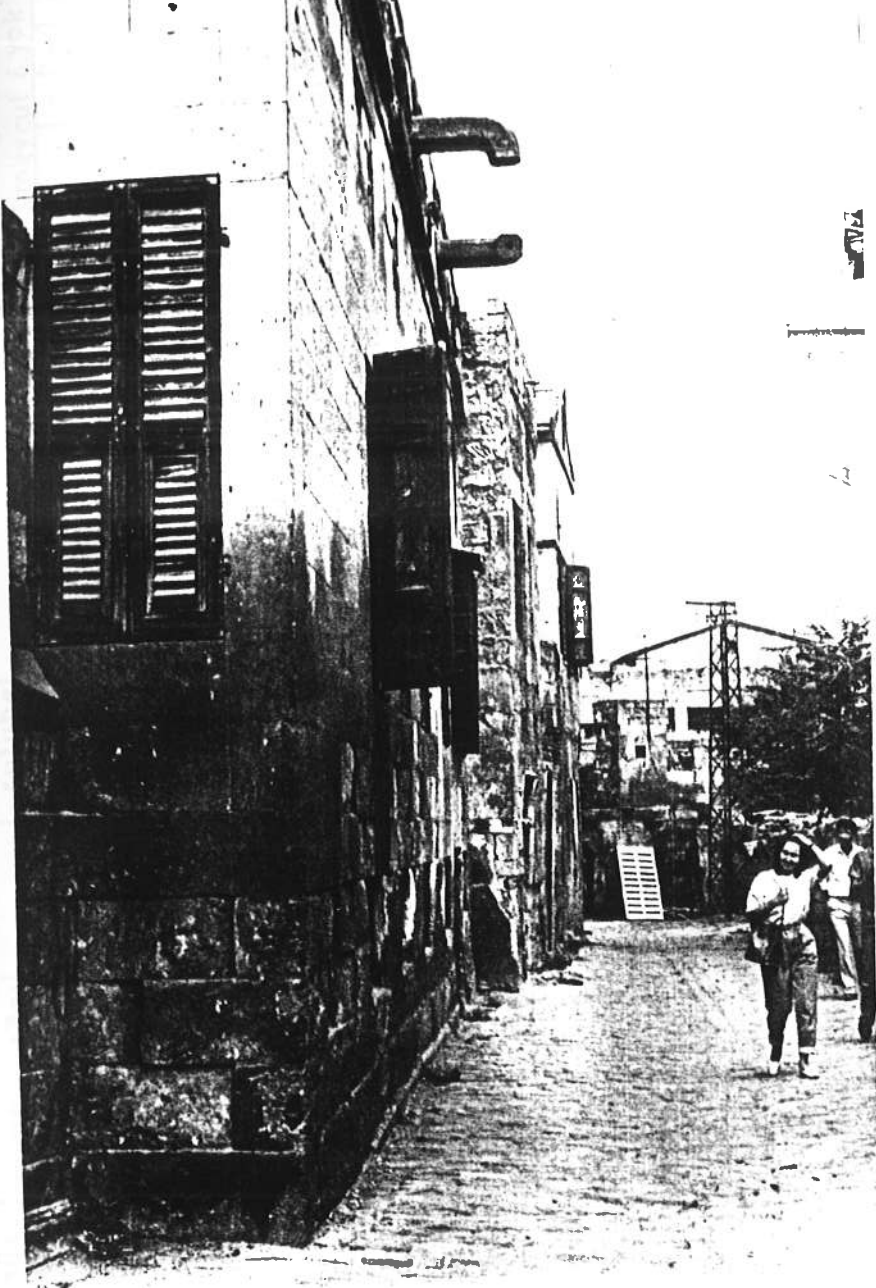
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK : 1/500

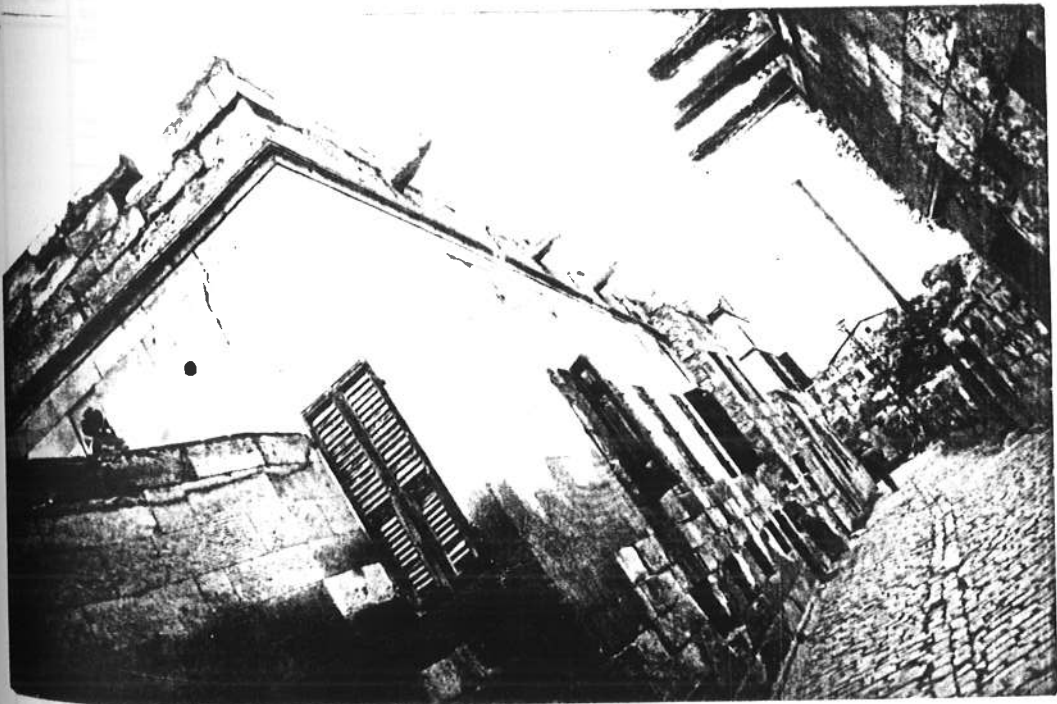
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK : 1/500

264 ADA 2 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

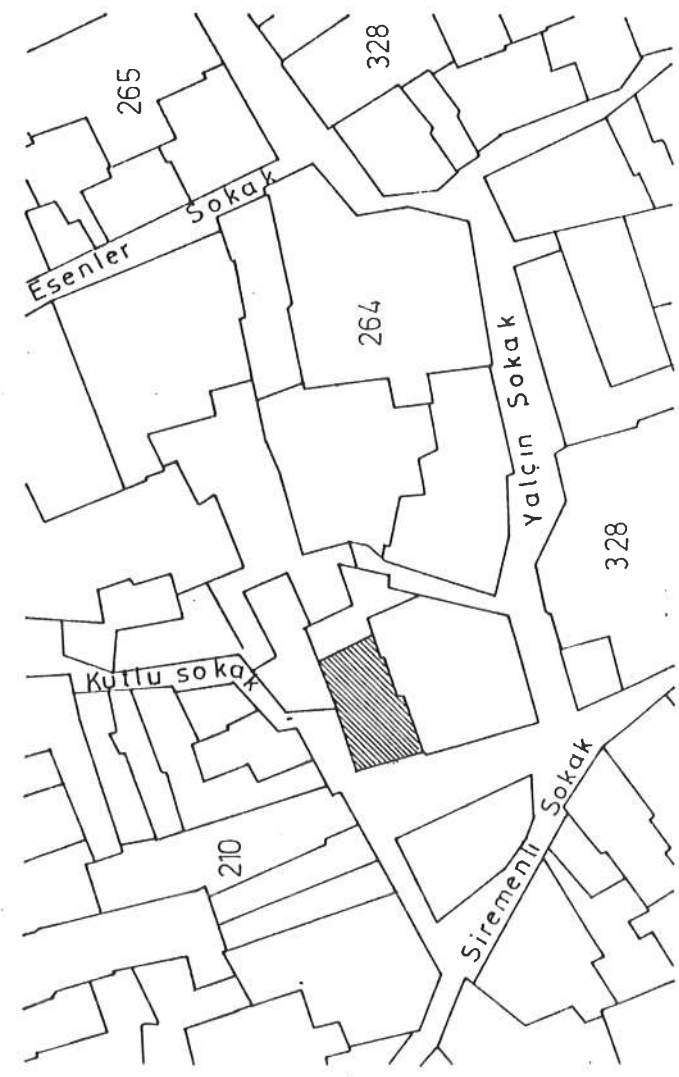
RESİM NO: 44

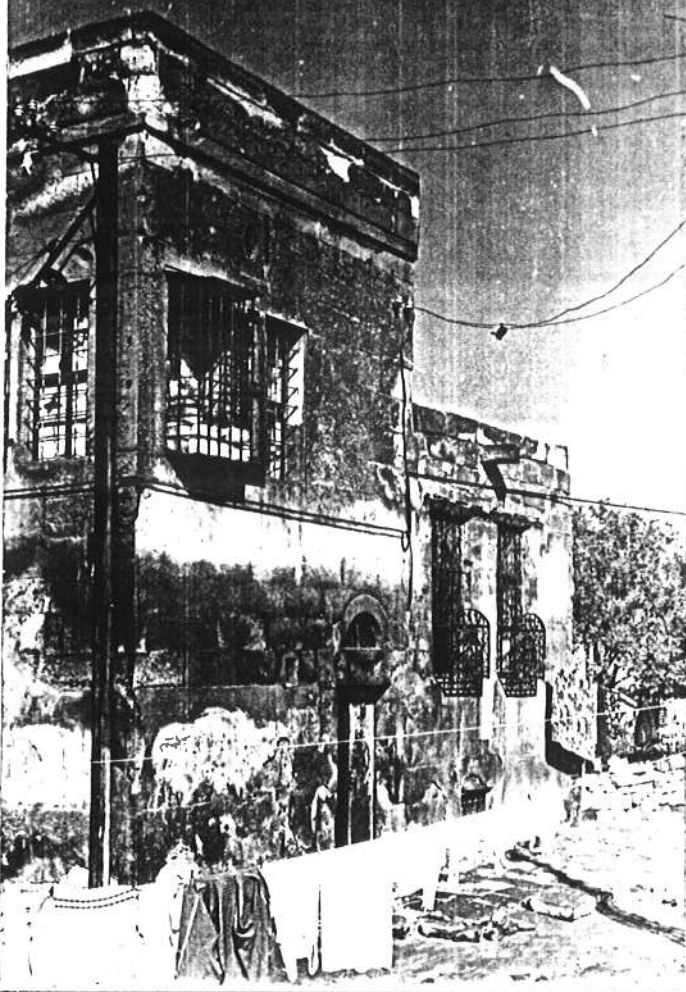
RESİM NO: 45

KAYSERİ		İLÇESİ: MERKEZ		KADASTRO PAFTA: 29 m4 ada: 264 parsel: 7		KONUT MAHALLESİ		KORUMA DERECE		ANITSAL ÇEVRESEL ÇEVREYE AYKIRI	
SOKAK: Kutluk Sokak		KAPU NO: 3		YAPININ ADI: Ahmet Karadurmuş Evi		YAPININ KİMLİĞİ: 2 konut alanı(m2)		KAT SAYISI: 2		YAPIM TARİHİ:	
YAPISAL DURUMU		TAŞIYICI YAPISI		DİŞ YAPISI		İÇ YAPISI		ÜST YAPISI		SÜS-LEME	
ONARIMA GEREK YOK (İYİ)		AZ ONARIM İSTER (ORTA)		ÇOK ORMAK GEREK (FEN A)		ONARMAK OLANAKSIZ		MİMARİ DEĞERİ		RUTUBET	
								ÇOK DEĞERLİ		İZİ VAR	
								DEĞERLİ		YOK	
								OLDUKÇA DEĞERLİ		ÖNEMLİ	
								DEĞERSİZ		X	
GENEL TANIM											
İç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan plan şemasına sahip olan yapı dış görünüşü açısından enteresandır. Girişin sağındaki odanın pencerelerinde kullanılan demir parmaklıklar İstanbul evlerinde gördüğümüz kafesli pencerelere benzemekle beraber çevreye uyum açısından demir kullanılmıştır. Baş odada yer alan süslemeler ahşap işçiliğinin çok güzel örneklerini yansıtmaktadır.											
KONUT TEÇHİZATI											
Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok											
elektrik 1 2 3 4											
su											
kanalizasyon											
wc											
mutfak											
banyo											
ısıtma											

VAZİYET PLANI

FOTOĞRAF

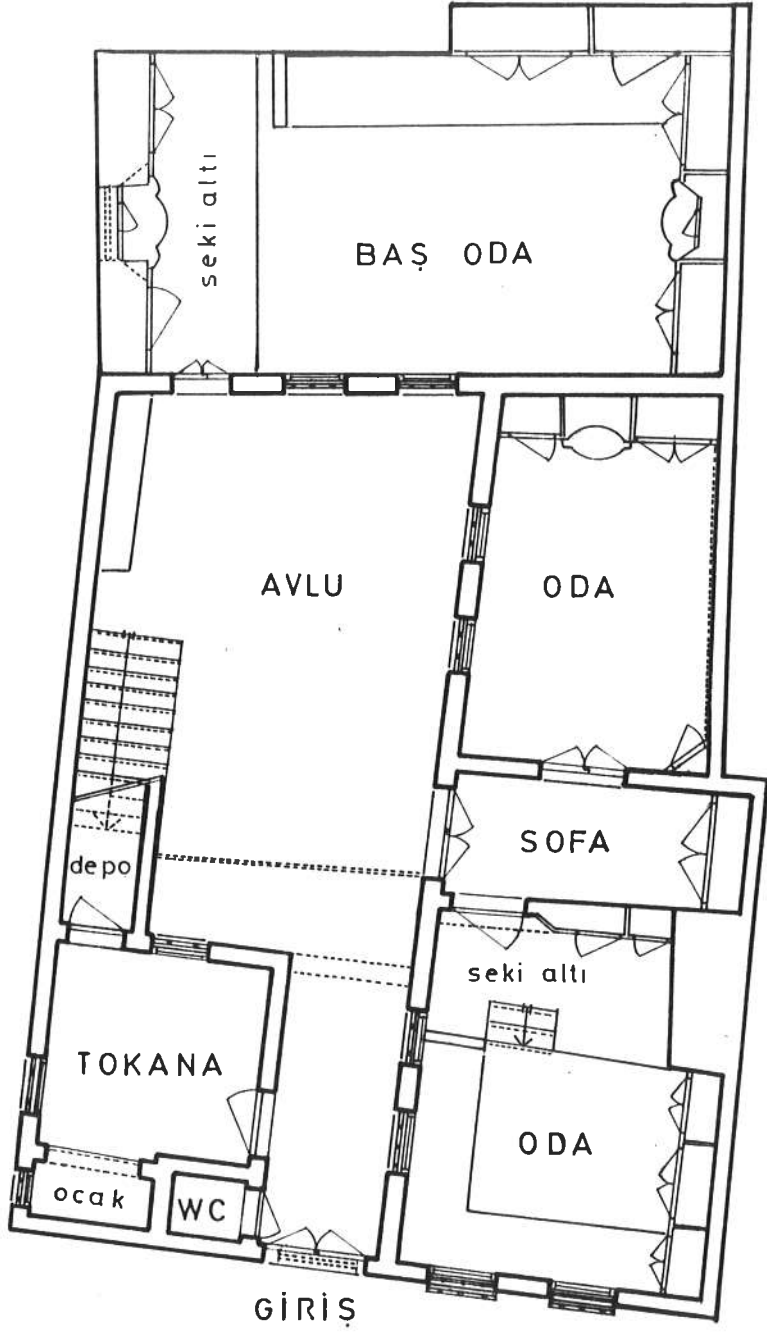

bugünkü kullanımı		Konut	YAPIM SİSTEMİ		Konut		bugünkü		zemin üst - Bodrum		
orijinal kullanımı		Konut			Konut		yapıldığı devirde		zemin üst - Bodrum		
önerilen kullanımı		Konut			Konut				var		
MALZEME	döşeme	taç	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe	avlu	ek yapı	var	yok
			iç	dış	yerleşme içi	yerleşme dışı					
taş	X	X	X	X	X	X				X	X
tuğla										X	X
ahşap	X	X	X	X	X	X				X	X
toprak				X						X	X
briket										X	X
kiremit										X	X
sıva	icte		X							X	X
	dışta									X	X
YAPILAN DEĞİŞİKLER											
Yapıda Herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.											

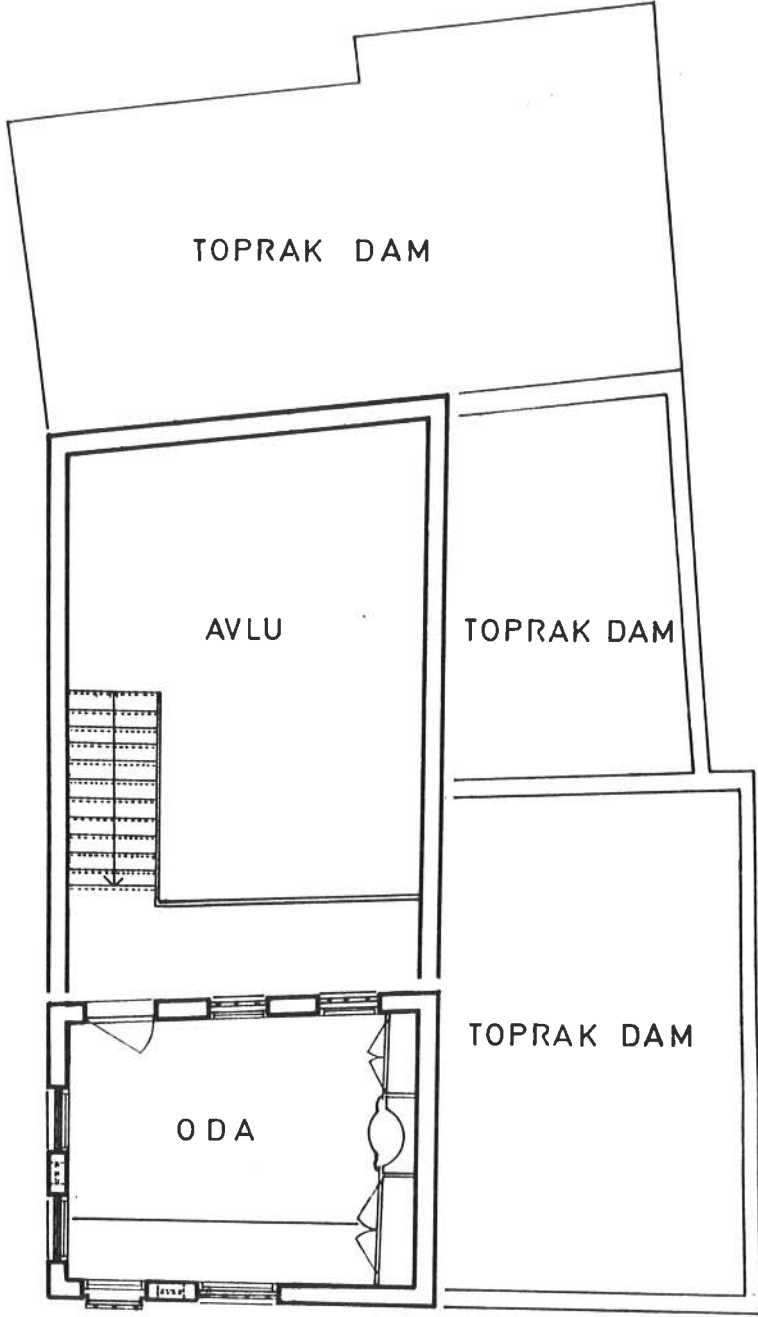
tarikh : 1_5_1986

fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU

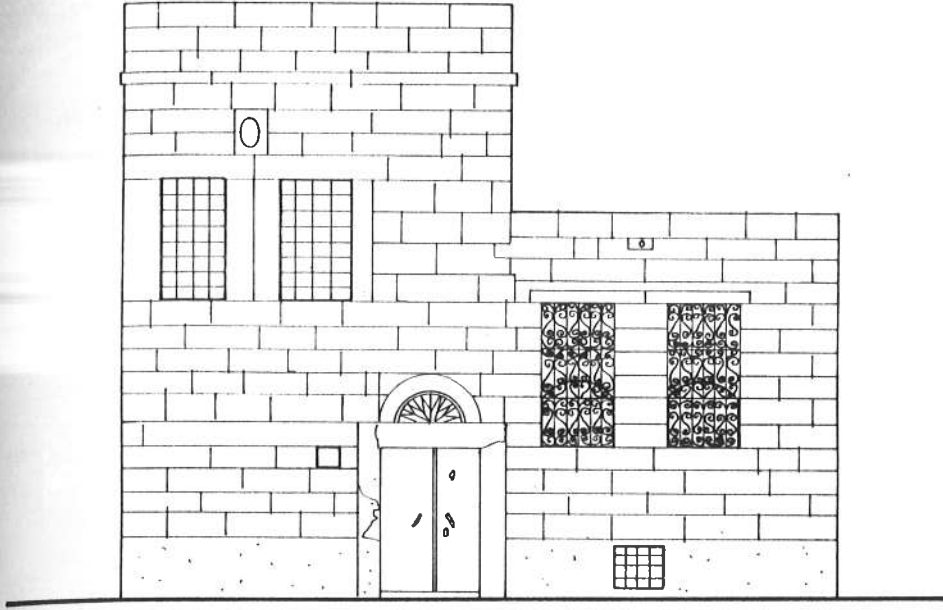
ekleri	rölöve projesi	X	kroki
rapor	restorasyon projesi		kitabe
fotoğraf	harita	X	vakfiye

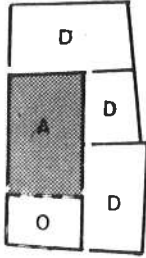
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

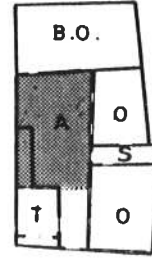
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

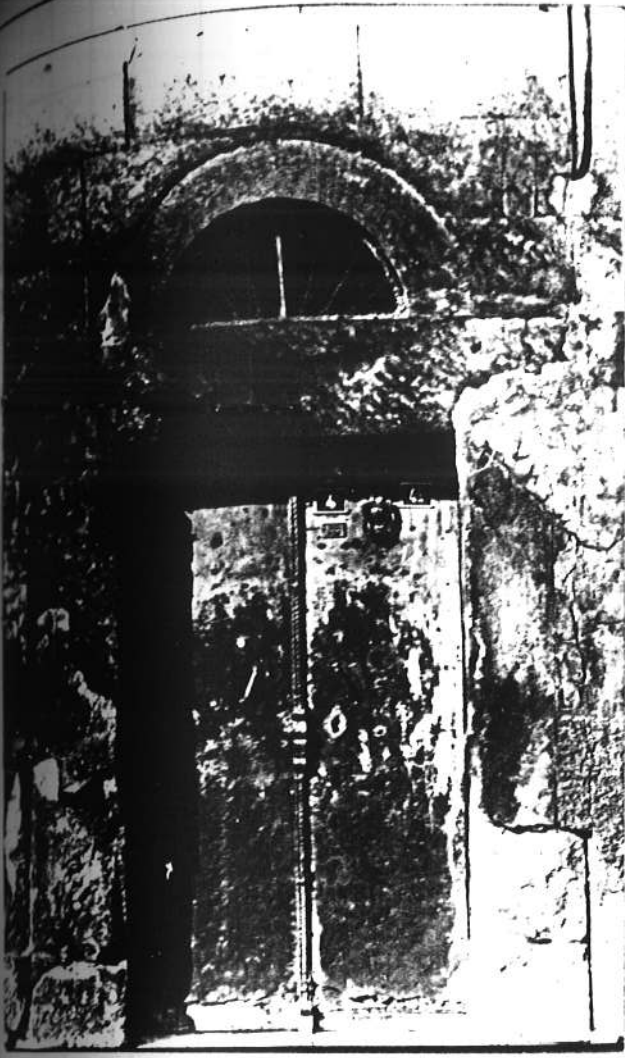
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

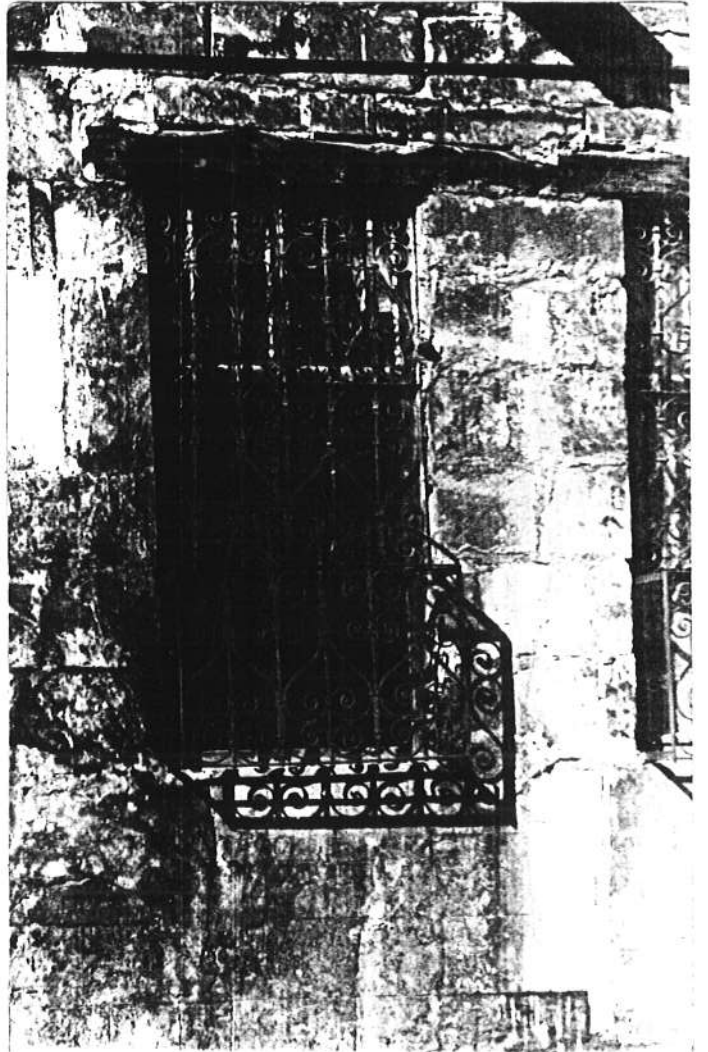

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

RESİM NO:49

RESİM NO:48

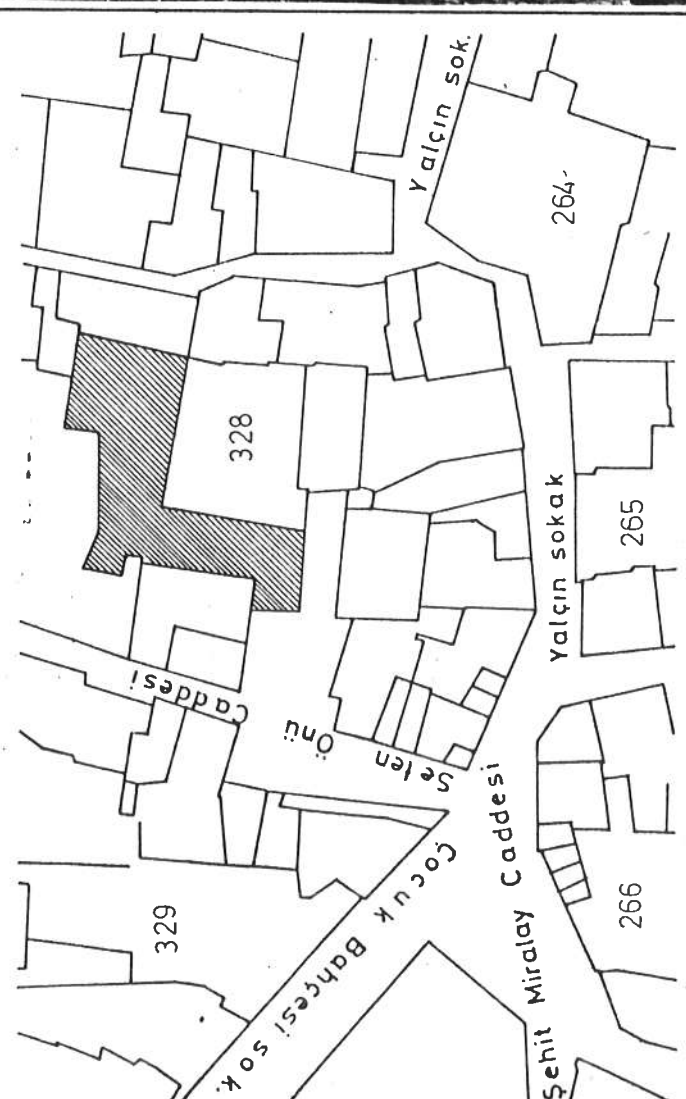

TÜRKİYE ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI.		KONUT ENKAVANTER NO: 11	
il: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	koruma derecesi	anıt al çevresel çevreye aykırı
sokak: Çıkmaz Sokak	kapı no: 47	kadastro pafta: 29 m4 ada: 328	parsel: 12
yapının adı: Gazioğlu Evi		yapının kaç konut birimi barındırdığı	1
yapının mimari değeri		çok değerli	
yapının süsleme		değerli	
yapının üst yapı		oldukca değerli	
yapının iç yapı		değersiz	
yapının dış yapı			
yapının taşıyıcı yapı			
yapının onarım gerek (iyi)			
yapının onarım gerek (orta)			
yapının onarım gerek (fena)			
yapının onarmak olanaksız			
GENEL TANIM			
İncelenen evler içinde en bakımlı ve en iyi durumda olan yapı iç avlulu, 2 taraflı oda sırasından oluşan bir plan şemasına sahiptir. Oldukça geniş bir alana oturan yapı zamanla yapılan ilavelerle genişlemiştir. Ahşap ve taş işçiliğinin çok güzel örnekleri ile donatılmış olan yapı 1864 yılında yapılmıştır.			
KONUT TEÇHİZATI			
1		elektrik	
2		su	
3		kanalizasyon	
4		wc	
		mutfak	
		banyo	
		ısıtma	
yapım tarihi: 1864			
konut alanı(m2)		906 m2	
rutubet		rutubet	
izi var		izi var	
yok		yok	
önemli		önemli	
kat sayısı: 2			

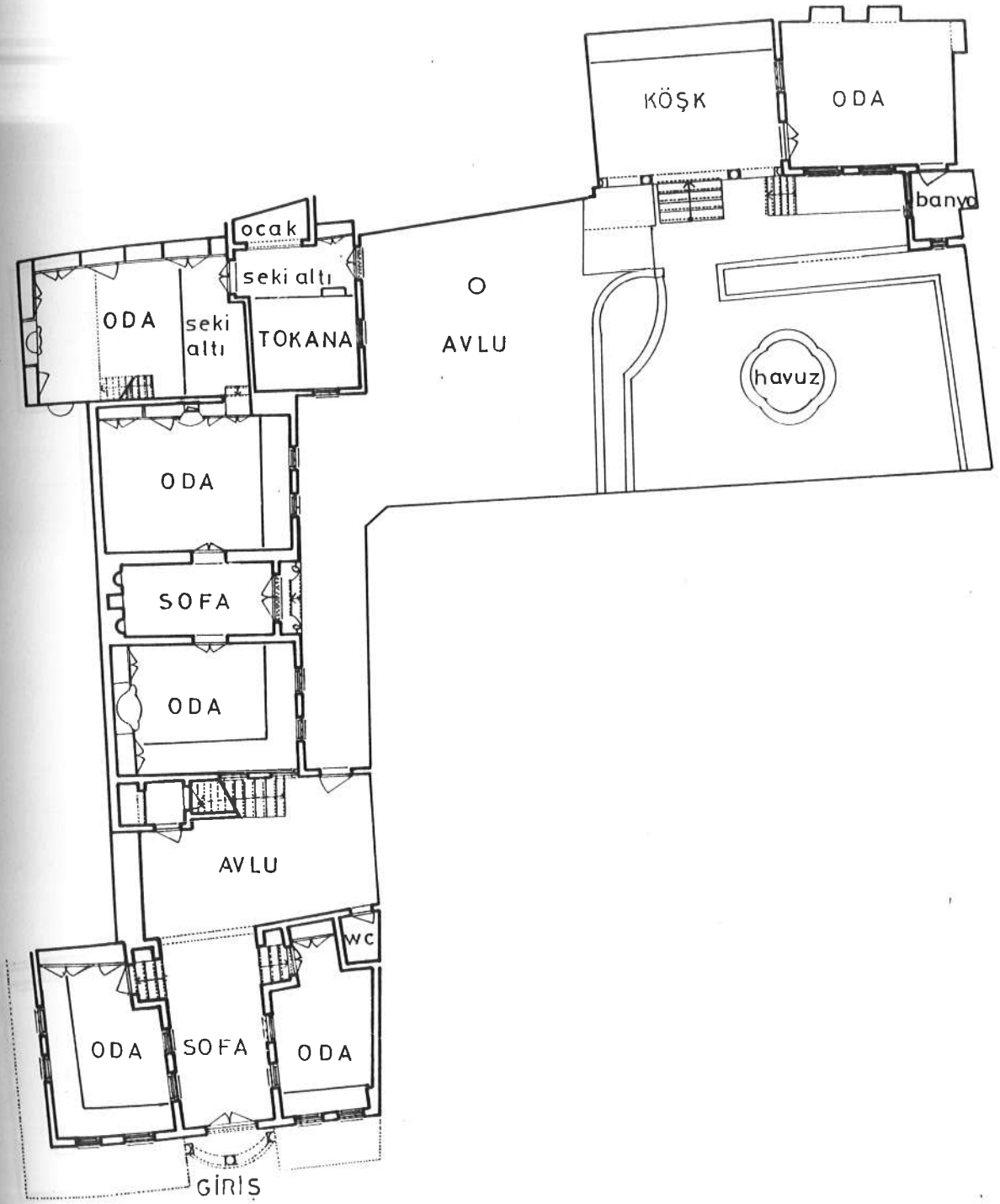
FOTOĞRAF

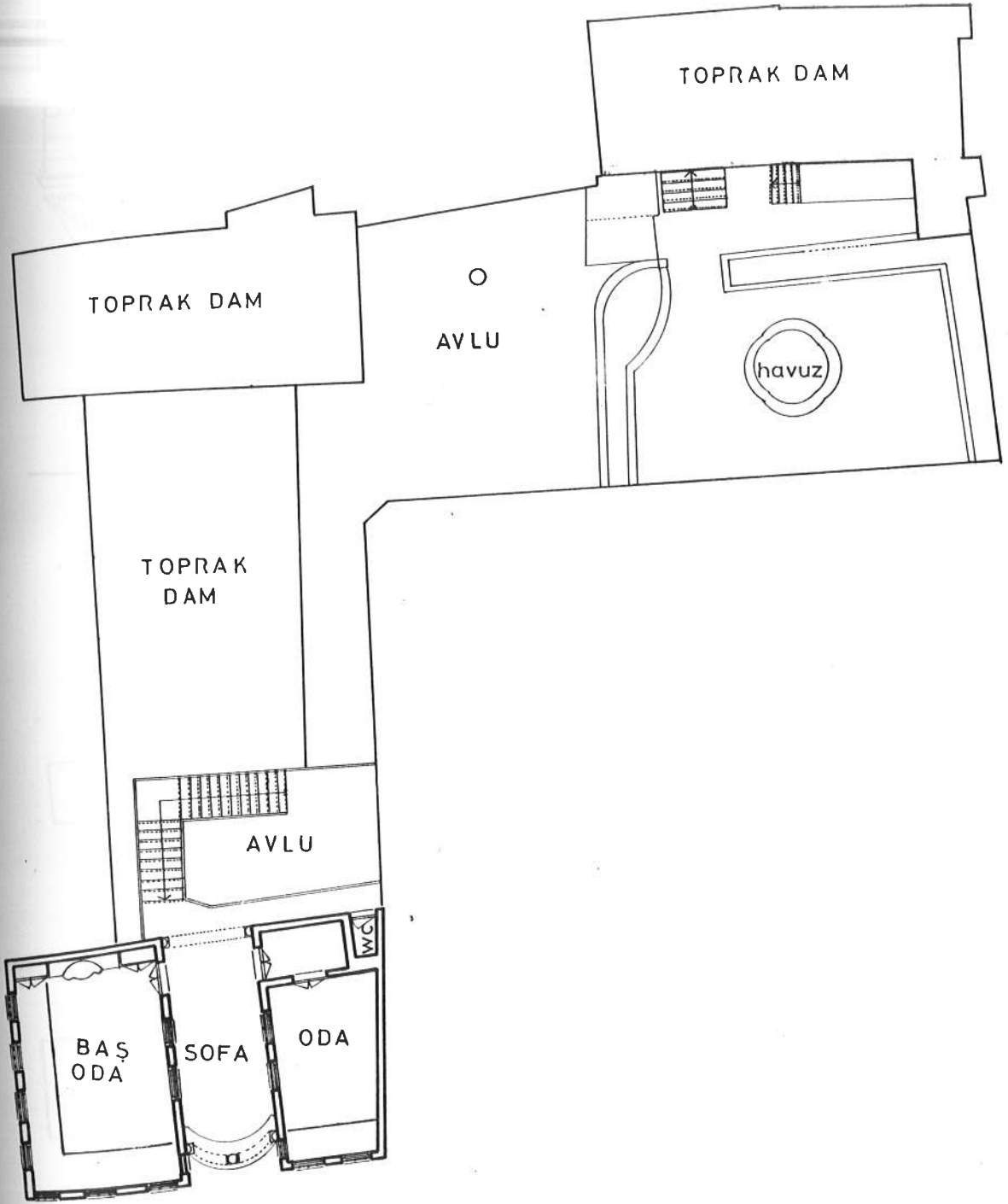
VAZİYET PLANI

bugünkü kullanımı		Konut		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin Üst - Bodrum		
orijinal kullanımı		Konut		Konut		ahşap karkas		zemin Üst - Bodrum		
önerilen kullanımı		Konut		Konut		b.a.karkas		zemin Üst - Bodrum		
MALZEME	döşeme	TAVAN	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER	yerleşme içi	yerleşme dışı	bahçe	var	yok
			iç	dış						
taş	X		X		yerleşme içi				X	
tuğla					yerleşme içi			avlu	X	
ahşap	X		X		yerleşme içi			ek yapı	X	X
toprak			X		yerleşme içi			kuyu	X	
briket					yerleşme içi			ocak	X	
kiremit					yerleşme içi			süsleme	X	
sıva	icte				yerleşme içi			çıkma	X	
	dışta		X		yerleşme içi			bodrum	X	
YAPILAN DEĞİŞİKLER										
Zemin katta köşkün yanındaki odaya bir banyo ilave edilmiş. Üst katta baş odanın sofaya açılan iki penceresi kapatılmıştır. Yapıya sonradan ilave edilen çatı kiremit kaplıdır.										
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986				
ekleri								kroki	X	
rapor								kitabe		
fotoğraf								vakfiye	X	

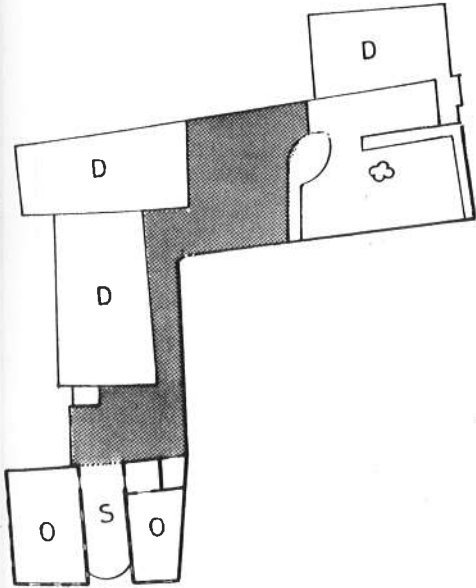
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/200

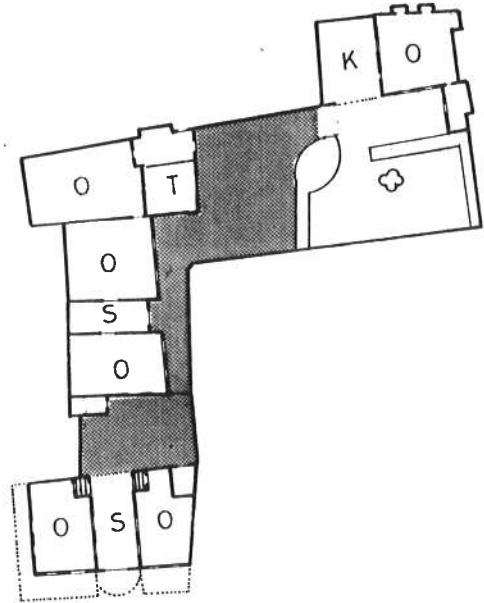
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/ 200

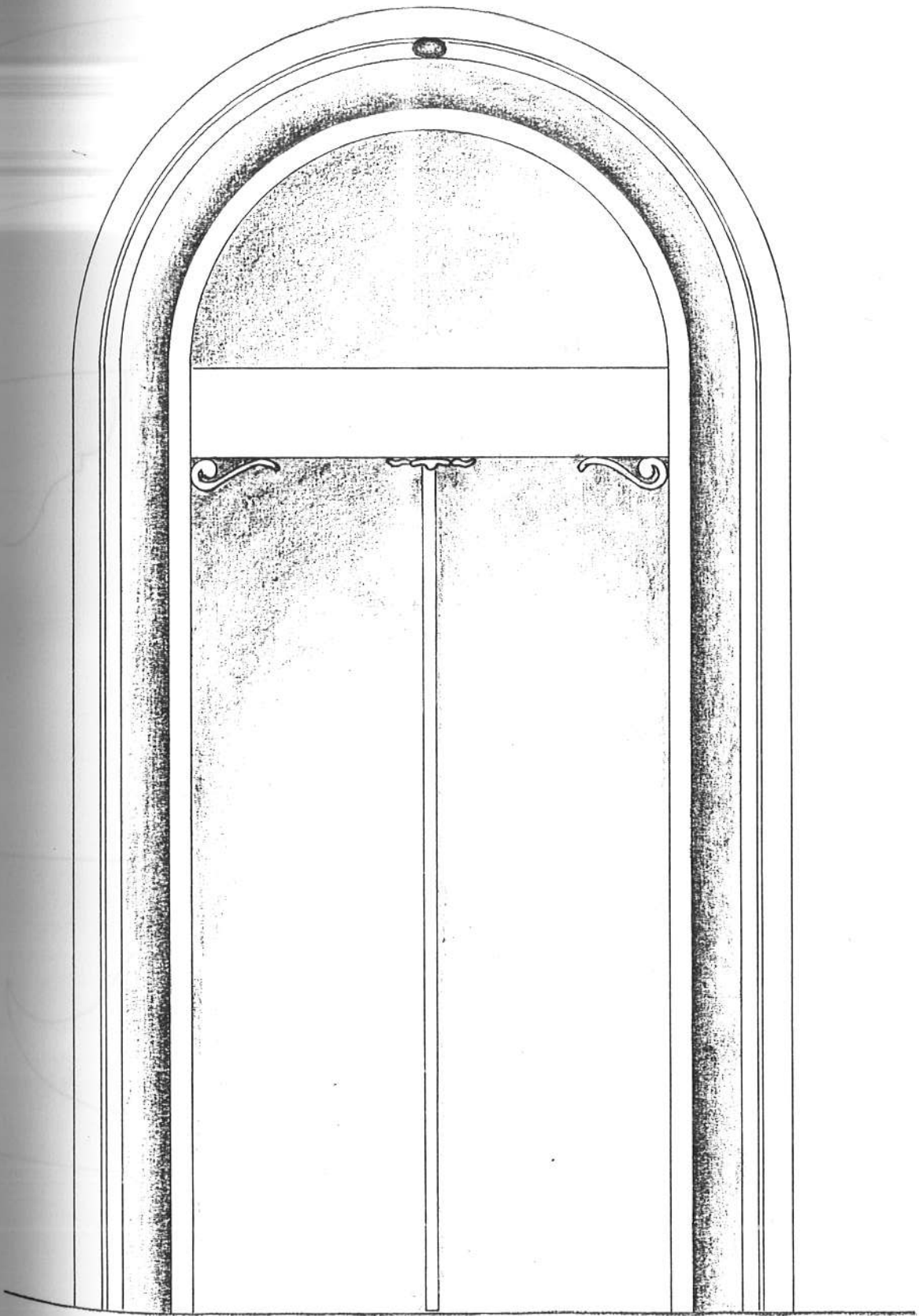
ÖN CEPHE ÖLÇEK :1/100

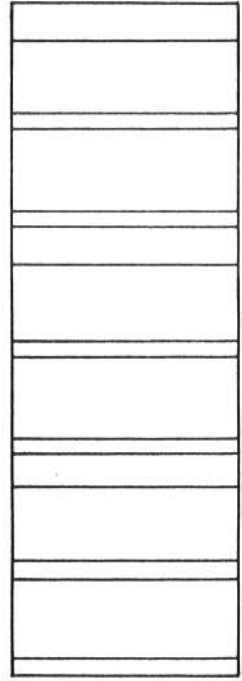
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

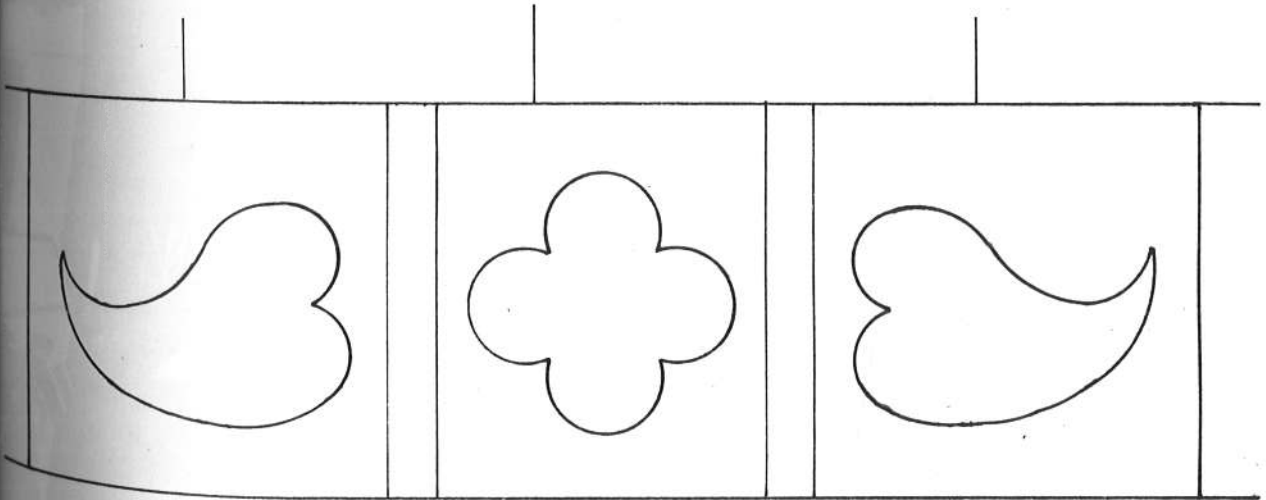
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK :1/500

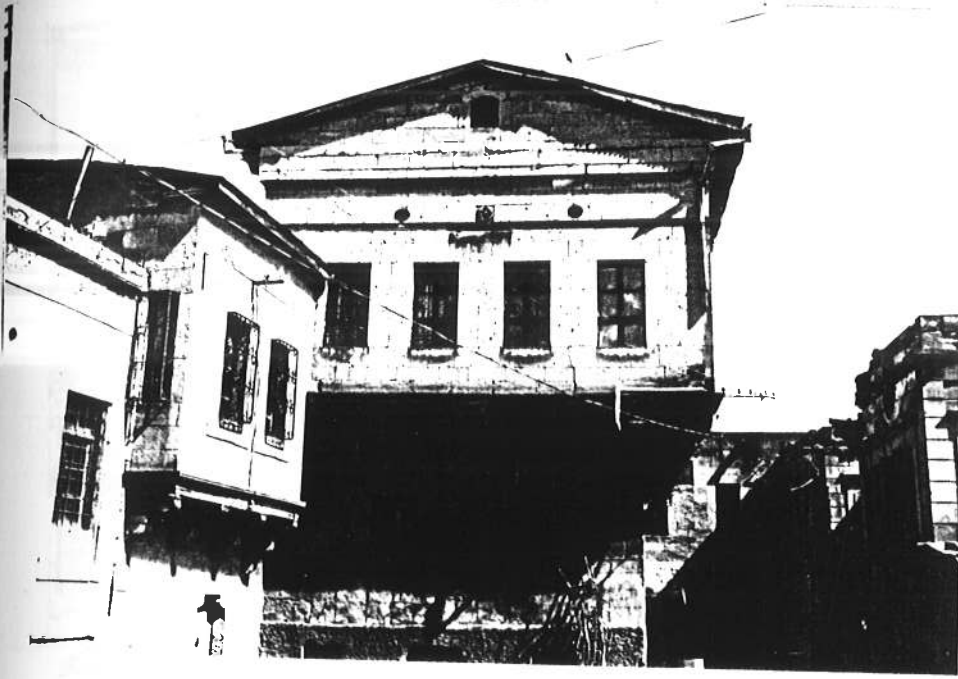
328 ADA 12 PARSEL
KAPI DETAYI

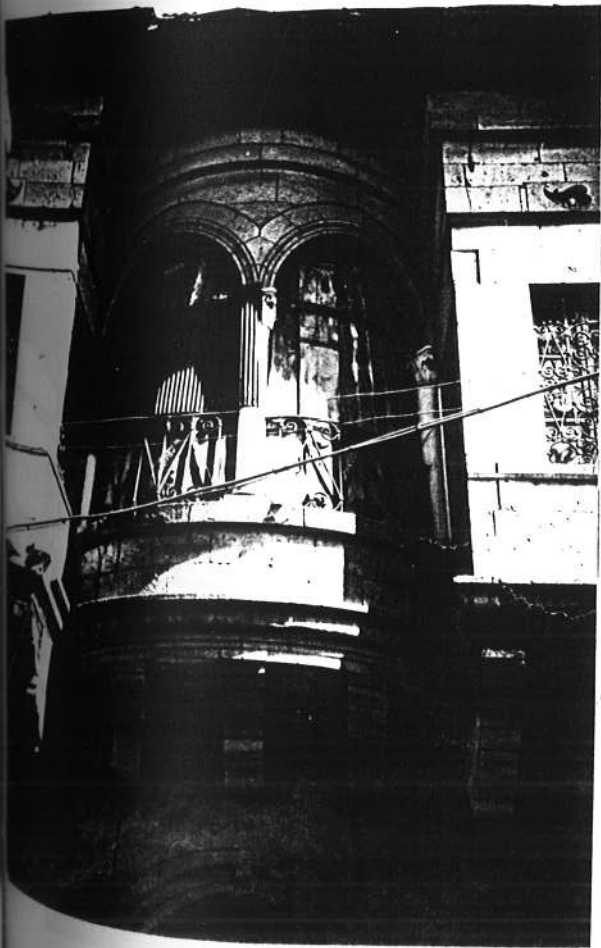
328 ADA 12 PARSEL
KONSOL DETAYI

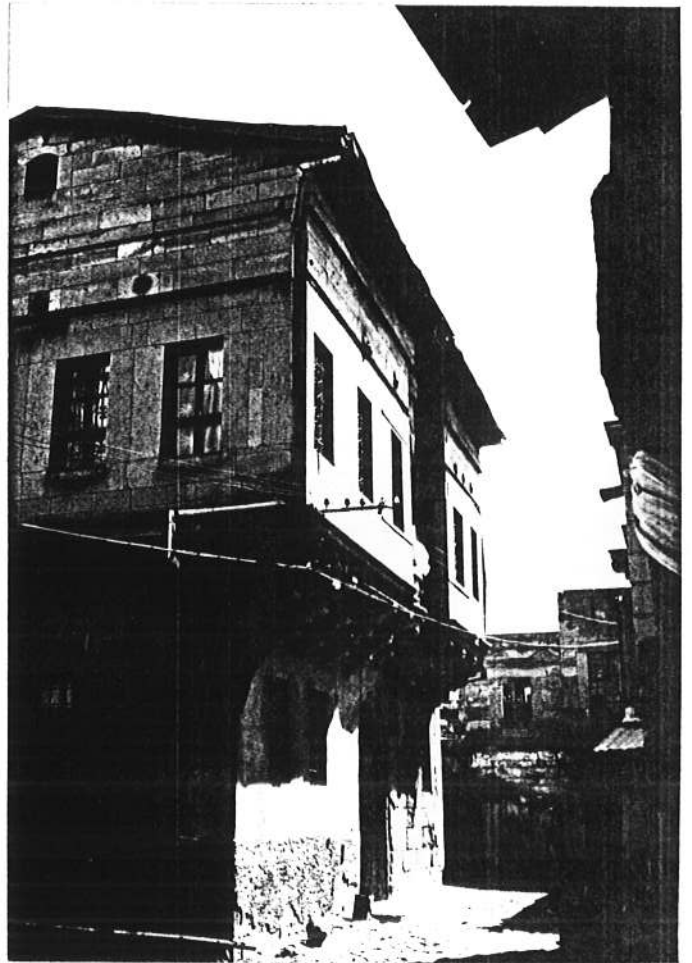
328 ADA 12 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

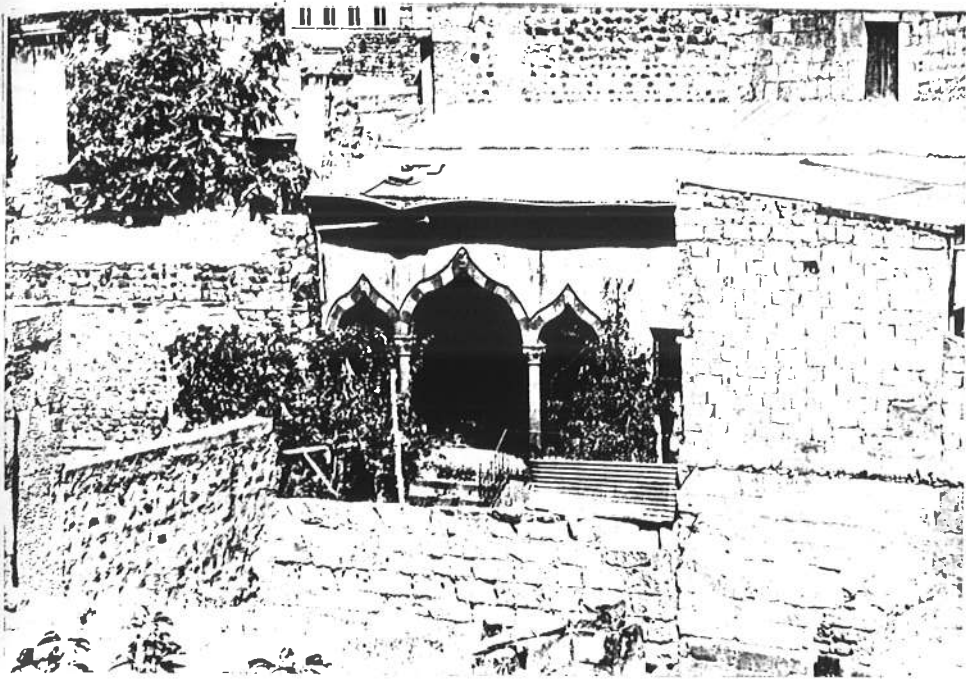
RESİM NO:50

RESİM NO:51

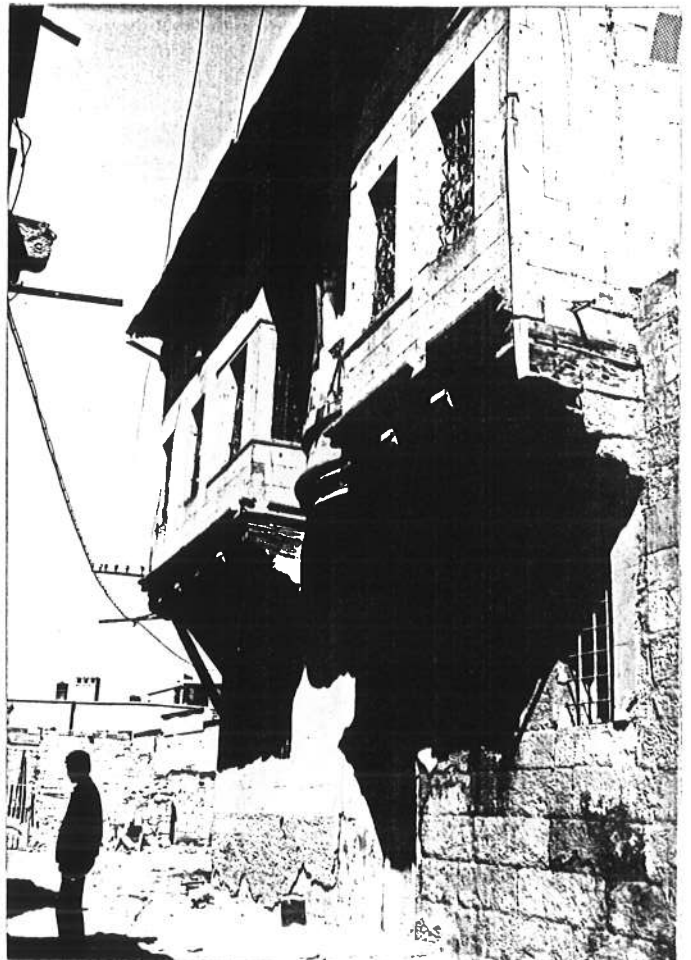
RESİM NO:52

RESİM NO:53

RESİM NO:54

RESİM NO:55

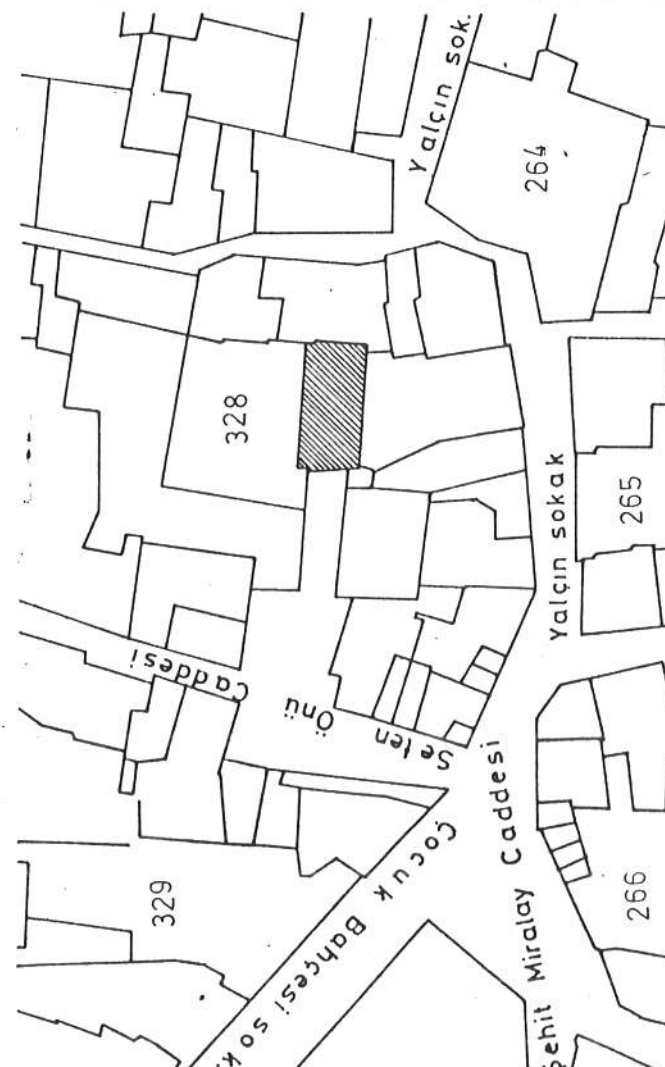

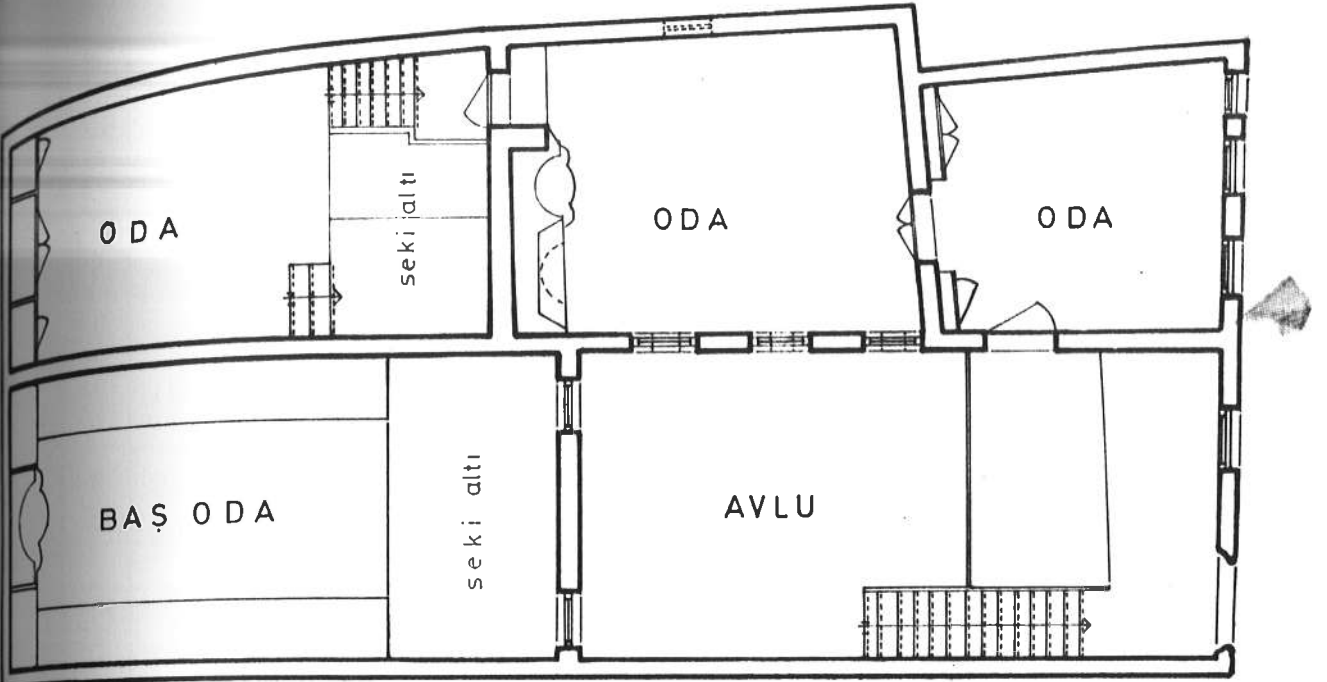
RESİM NO:56

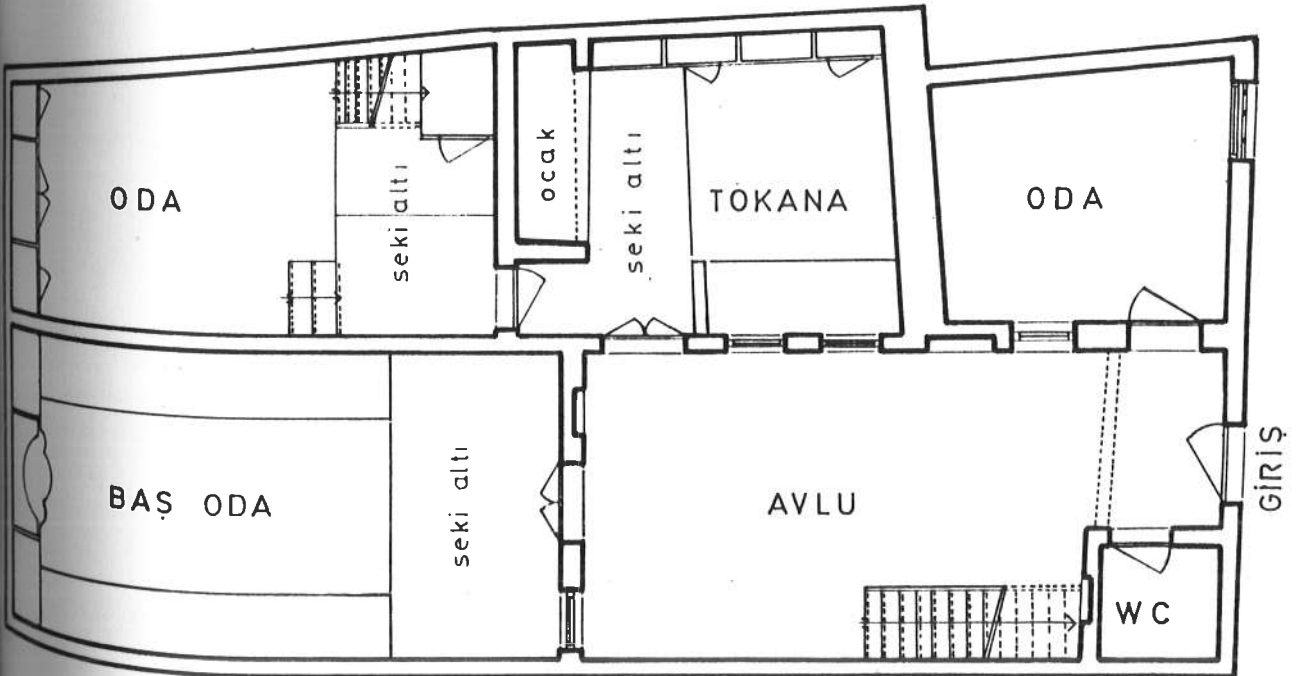
RESİM NO:57

TÜRKİYE		İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI		MİMARLIK VE KURUMSAL YAPILAR BAKANLIĞI		KONUT VE İKİMLİK BAKANLIĞI		ENVANTER NO:	
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: MERKEZ	KAPİ NO: 51	KADASTRO PAFTA: 29 m4	ADA: 328	PARSEL: 10	KONUT ALANI (m2): 272 m2	KAT SAYISI: 2	KORUMA DEREJESİ	ANITSAL ÇEVRESEL ÇEVREYE AYKIRI
YAPININ ADI: Hacı İbrahim Gömlekoğlu evi									
YAPIMIN KAÇ KONUT BİRİMİ BARINDIRDIĞI 1									
YAPIMIN KİMLİK DEĞERLERİ									
YAPISAL DURUMU	TAŞIYICI YAPISI	DİŞ YAPISI	İÇ YAPISI	ÜST YAPISI	SÜS-LEME	MİMARİ DEĞERİ	RUTUBET		KONUT TEÇHİZATI
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	izi var		Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok
az onarım ister (orta)						değerli	yok		elektrik 1 2 3 4
çok orman gerektiriyor (fena)						oldukça değerli	önemli		su
onarım gerekmeksizin						değersiz			kanalizasyon
									wc
									mutfak
									banyo
									ısıtma
YAPIM TARİHİ: 1889									
GENEL TANIM									
İç avlulu 2 tarafı odaya sırasından oluşan plan şemasına sahip olan yapı oldukça bakımsız ve harap durumdadır. Avlu cephesindeki Teğet kemerli pencereleri enteresandır. 2 katlı olan yapıda katlar arasındaki bağlantı hem iç hemde dıştaki merdivenlerle sağlanmaktadır.									
VAZİYET PLANI									
FOTOĞRAF									

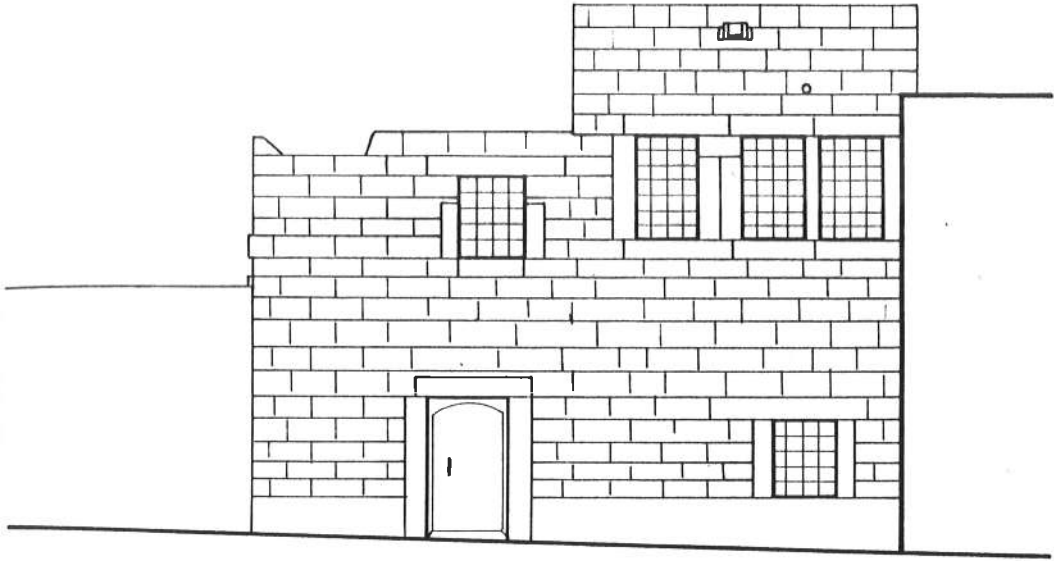

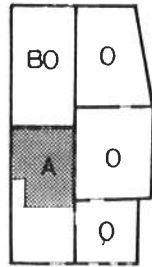
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

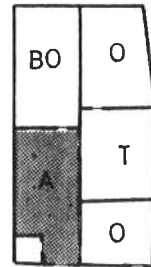
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

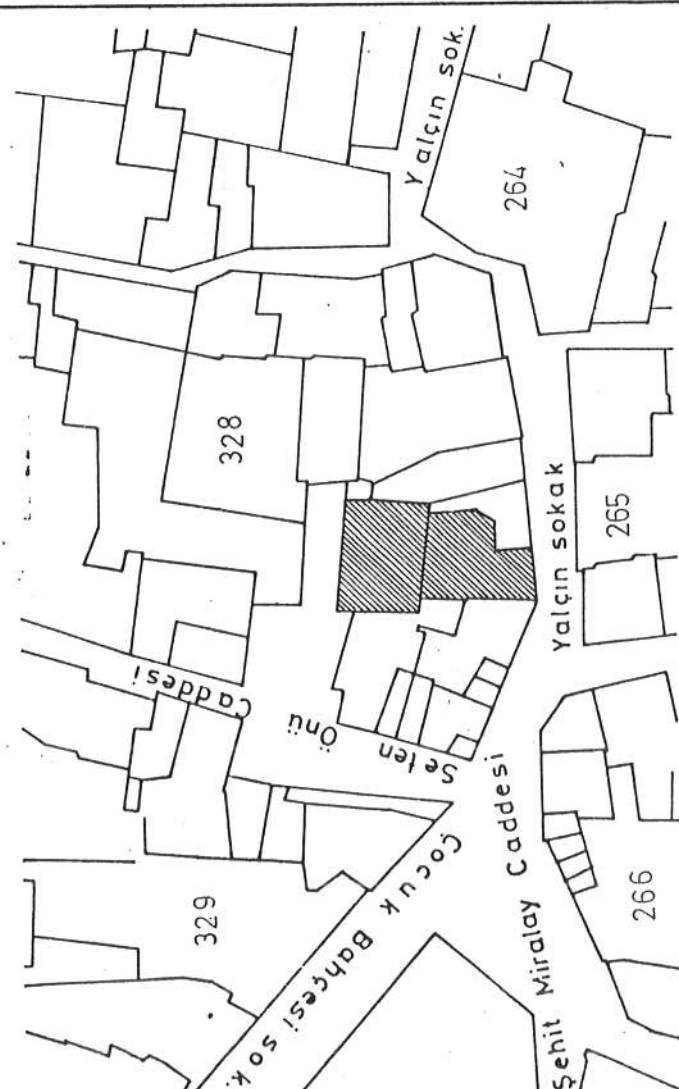
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

TÜRKİYE ANA BİLİM DALI ÇALIŞMALARI		ilçesi: MERKEZ		kadastro pafta: 29m4		kda: 328		parşel: 10-6		koruma derecesi		anıtın çevresel çevreye aykırı	
iii: KAYSERİ		Çıkmaz Sokak		kapı no: 57		Müftü Evi		yapının adı: Müftü Evi		yapım tarihi: 1892		KONUT TEÇHİZATI	
mahalle köy veya mevki: TAVUKÇU MAHALLESİ		ada: 328		konut alanı(m2)		rutubet		kct sayısı: 2		Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok		elektrik 1 2 3 4	
sokak:		Çıkmaz Sokak		kapı no: 57		Müftü Evi		yapının adı: Müftü Evi		yapım tarihi: 1892		su	
yapının adı:		Müftü Evi		konut alanı(m2)		rutubet		kct sayısı: 2		yapım tarihi: 1892		kanalizasyon	
yapısal durumu		taşıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı		süsleme		mimari değeri	
onarımına gerek yok (iyi)		taşıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı		süsleme		mimari değeri	
az onarım ister (orta)		taşıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı		süsleme		mimari değeri	
çok ormak gerek (fena)		taşıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı		süsleme		mimari değeri	
onarım olmaksız		taşıcı yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı		süsleme		mimari değeri	
rutubet		rutubet		rutubet		rutubet		rutubet		rutubet		rutubet	
izi var		izi var		izi var		izi var		izi var		izi var		izi var	
yok		yok		yok		yok		yok		yok		yok	
önemli		önemli		önemli		önemli		önemli		önemli		önemli	
mutfak		mutfak		mutfak		mutfak		mutfak		mutfak		mutfak	
banyo		banyo		banyo		banyo		banyo		banyo		banyo	
ısıtma		ısıtma		ısıtma		ısıtma		ısıtma		ısıtma		ısıtma	

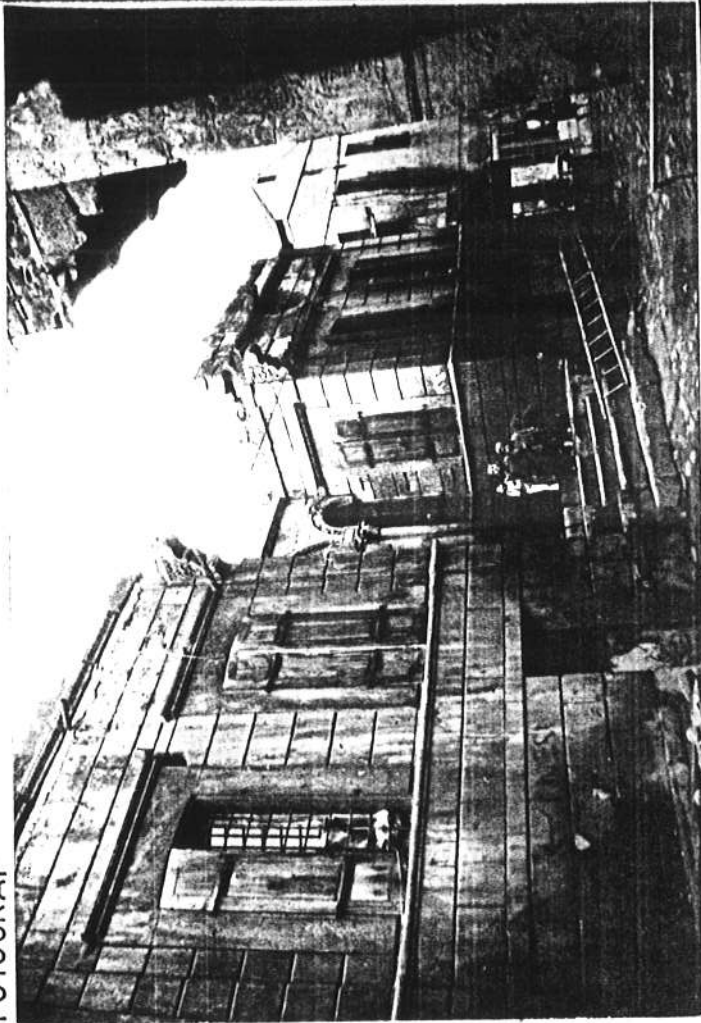
GENEL TANIM

Ahşap ve taş işçiliğinin çok güzel örneklerini yansıtan yapı orta sofalı plan tipindedir. Portal niteliği kazandırılmak istenen ana giriş kapısından orta sofaya girilir. Sofanın 2 yanında yer alan nişler taş işçiliğinin çok güzel örneklerini oluşturur sofanın kenarları pahlanmış ve burulardan odalara geçiş sağlanmıştır. Üst yapısı çok harap durumdadır.

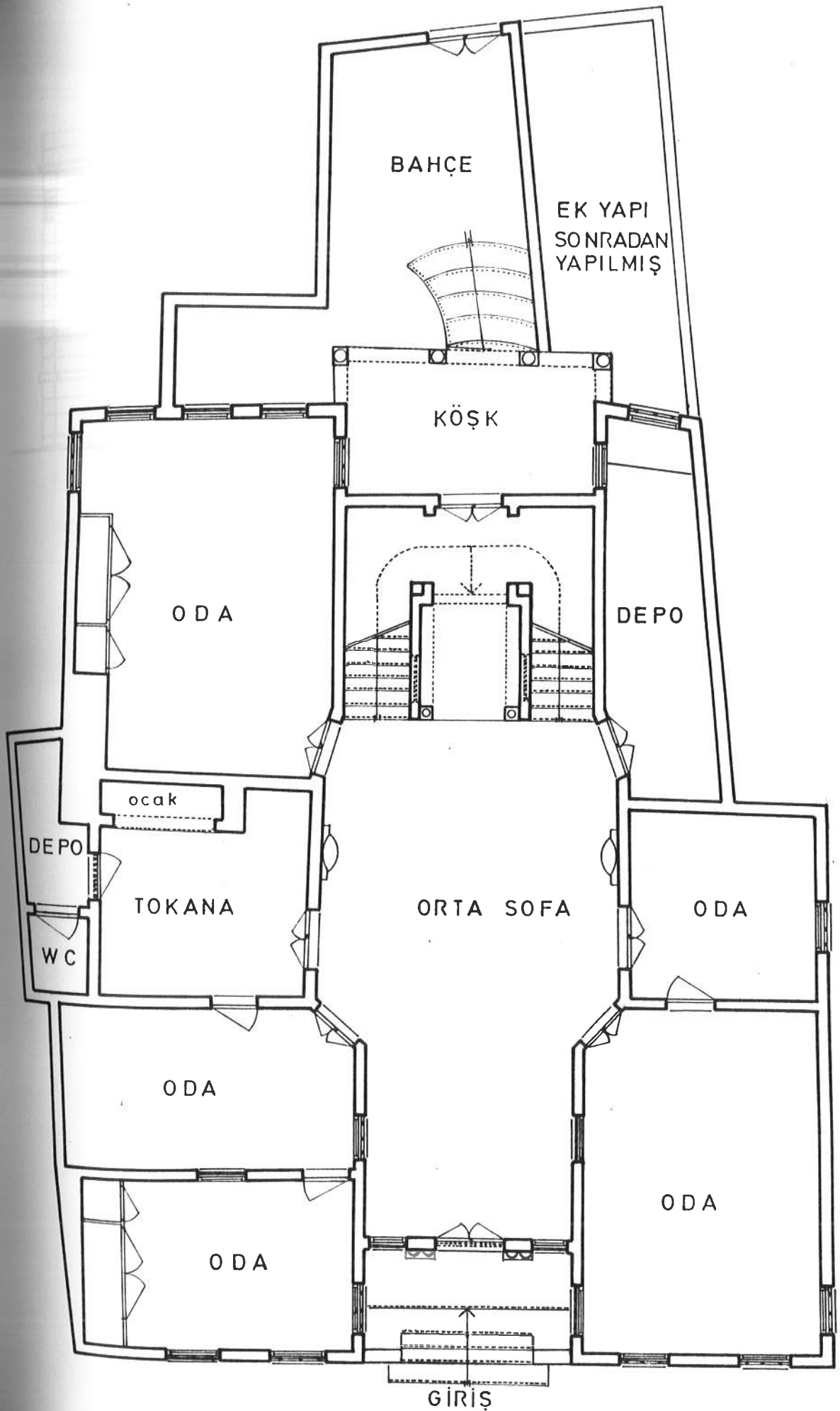
VAZİYET PLANI

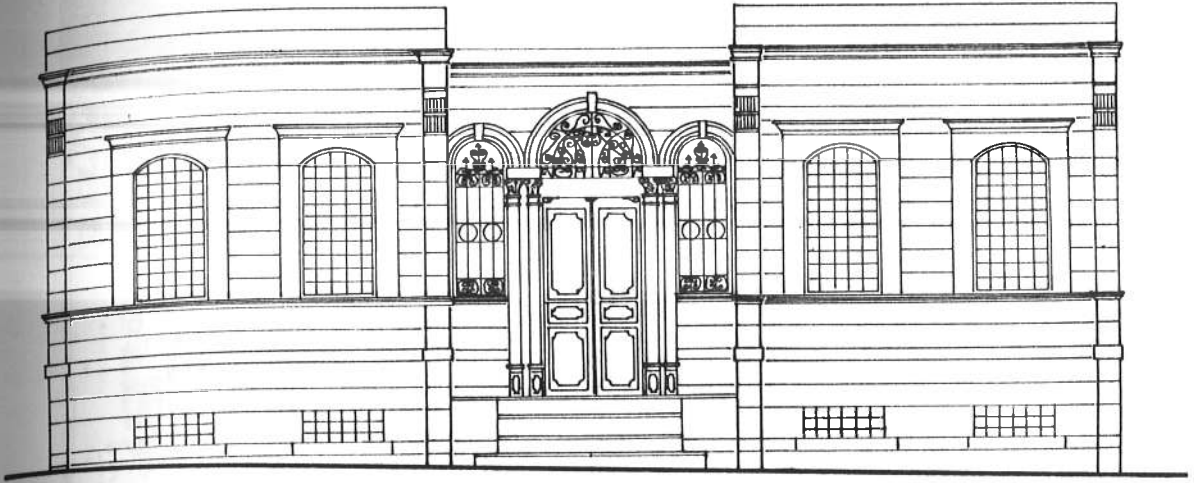
FOTOĞRAF

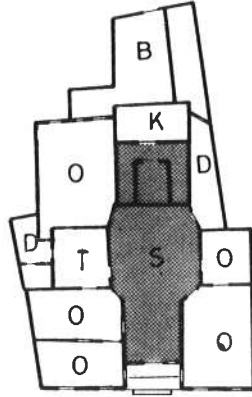
bugünkü kullanımı		Konut		YAPIM SİS		ahşap karkas		bugünkü		zemin üst - Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut						yapıldığı		devirde	
önerilen kullanımı		Konut						bahçe		var	
MALZEME		döşeme	duvar	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER				yok	
			iç	dış	çatı	yerleşme içi	yerleşme dışı				
taş								avlu			
tuğla								ek yapı			
ahşap								kuyu			
toprak								ocak			
briket								süsleme			
kiremit								çıkma			
sıva	icte							bodrum			
	dışta							havuz			
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER Orjinali 2 katlı olan yapının üst katı günümüze kadar gelememiş yıkılmıştır. Yapının bahçesine depo olarak bir ek yapı ilave edilmiştir. Ayrıca yandaki ev yapının bahçesine girmiş böylece bahçe küçülmüştür. Girişin solunda kalan oda ikiye bölünmüş oda boyutu küçültülmüştür.											
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986					
ekleri				rölöve projesi				kroki			
rapor				restorasyon projesi				kitabe			
fotoğraf				harita				vakfiye			

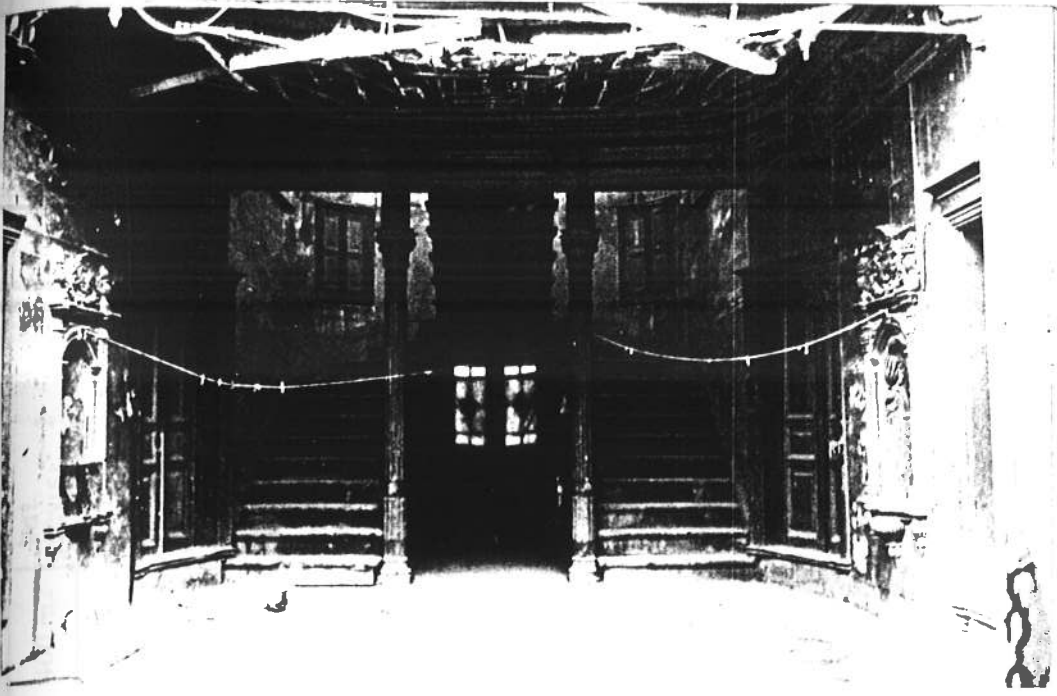
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

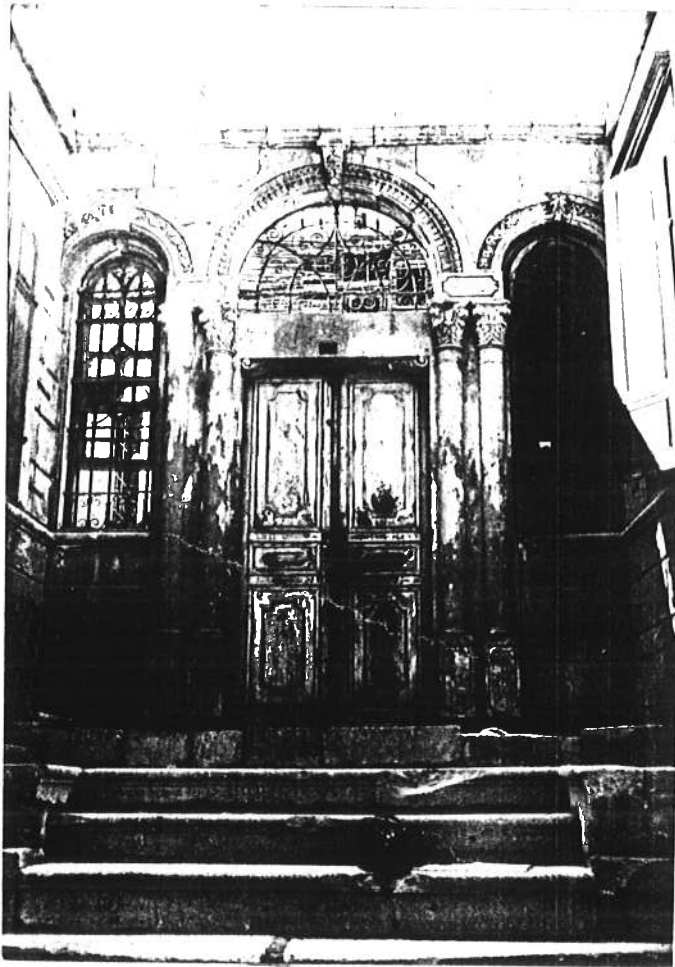
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

RESİM NO:58

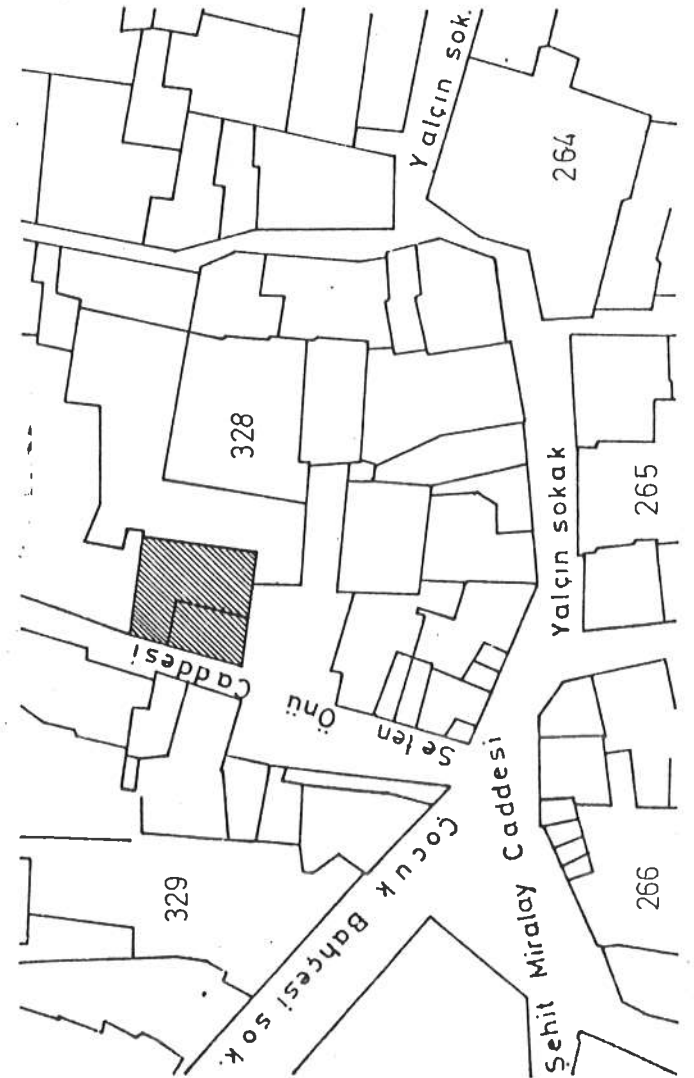

RESİM NO:59

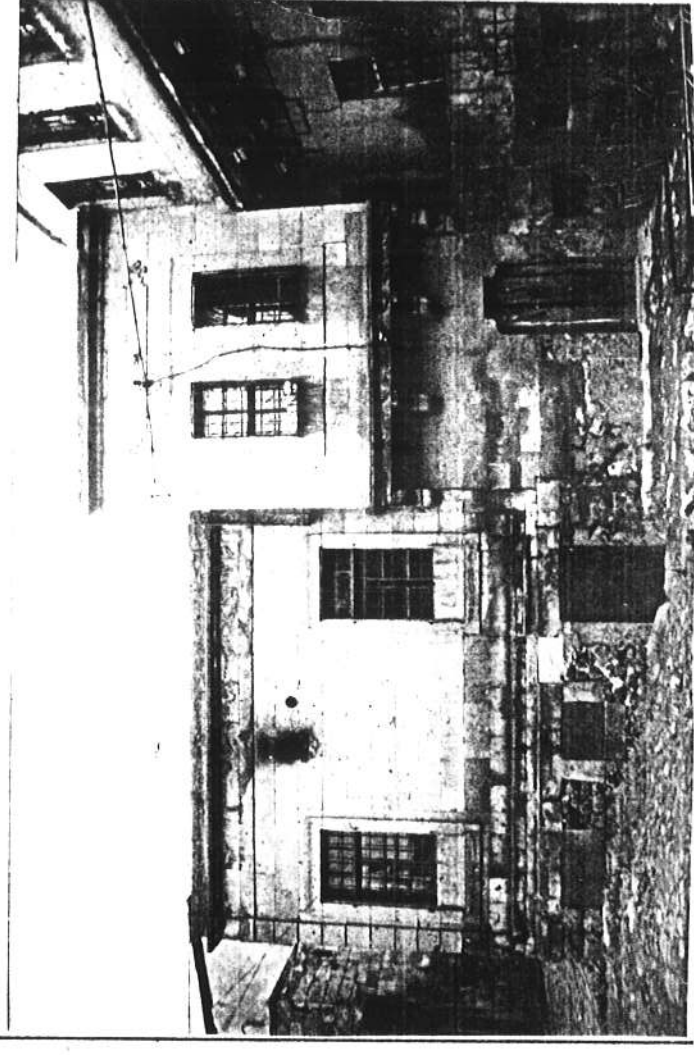
ilçesi: MERKEZ	ilçe: KAYSERİ	pafta: 29m4 ada: 328 parsel: 13-14	koruma derecesi	anıt al çevresel çevreye aykırı
sokak: Çıkmaz Sokak	kayı no: 41	kadastro yapının kaç konut birimi barındırdığı 1	konut alanı(m2) 400 m2	kat sayısı: 2
yapının adı: Mehmet Mücellitoğlu Evi	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet
yapısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	izi var
onarım gerektiriyor (iyi)				yok
az onarım ister (orta)				önemli
çok orman gerektiriyor (fena)				
onarım gerek yok (sık)				

GENEL TANIM
İç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan plan şemasına sahip olan yapı son derece bakımsız durumdadır. Bir bölümü ticari amaçla bir bölümünde konut olarak kullanılan yapının dış cephesi çevre ile uyum içinde ve oldukça iyi durumdadır. Yapı 2 katlı ve taşlır.

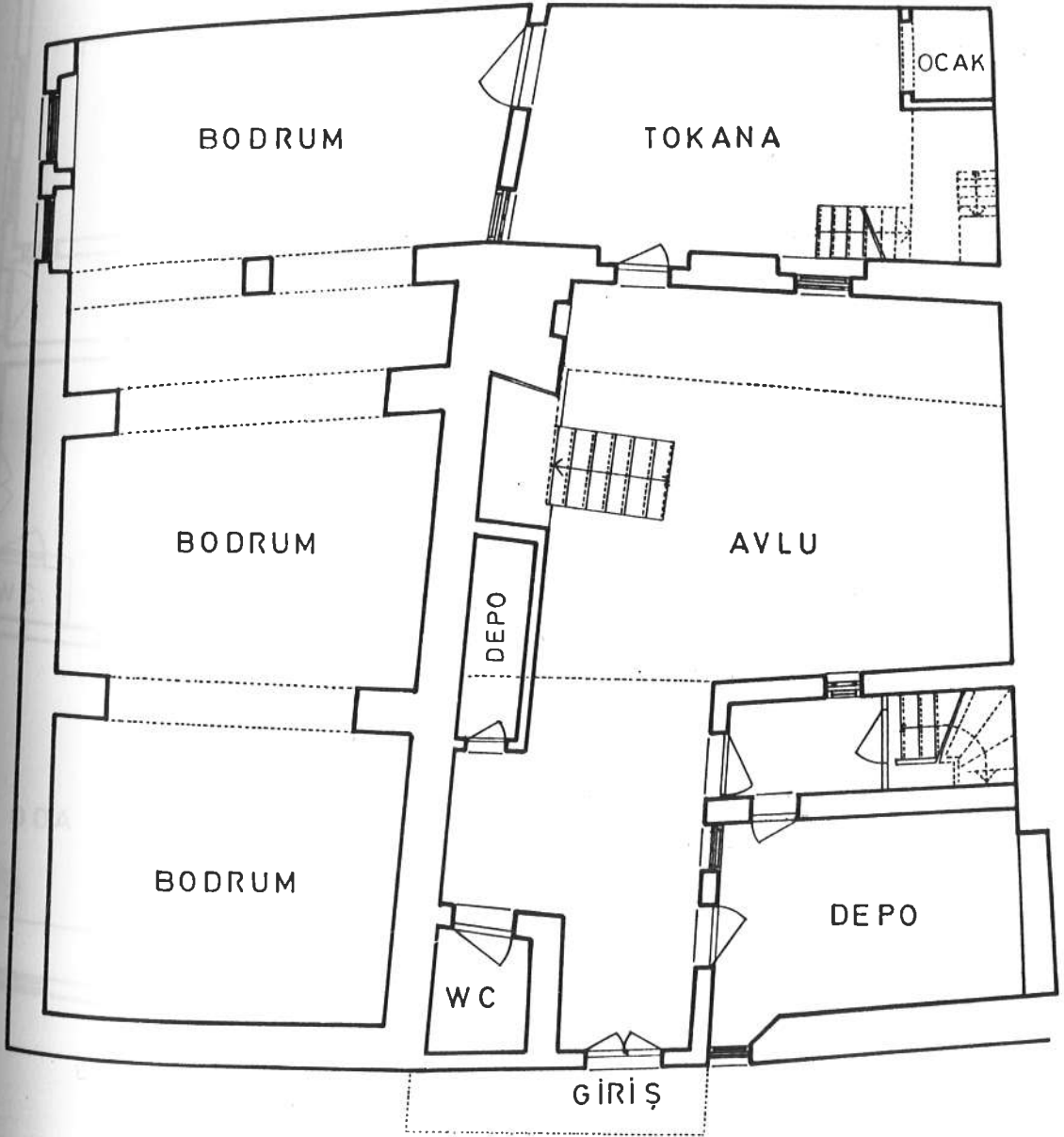
VAZİYET PLANI

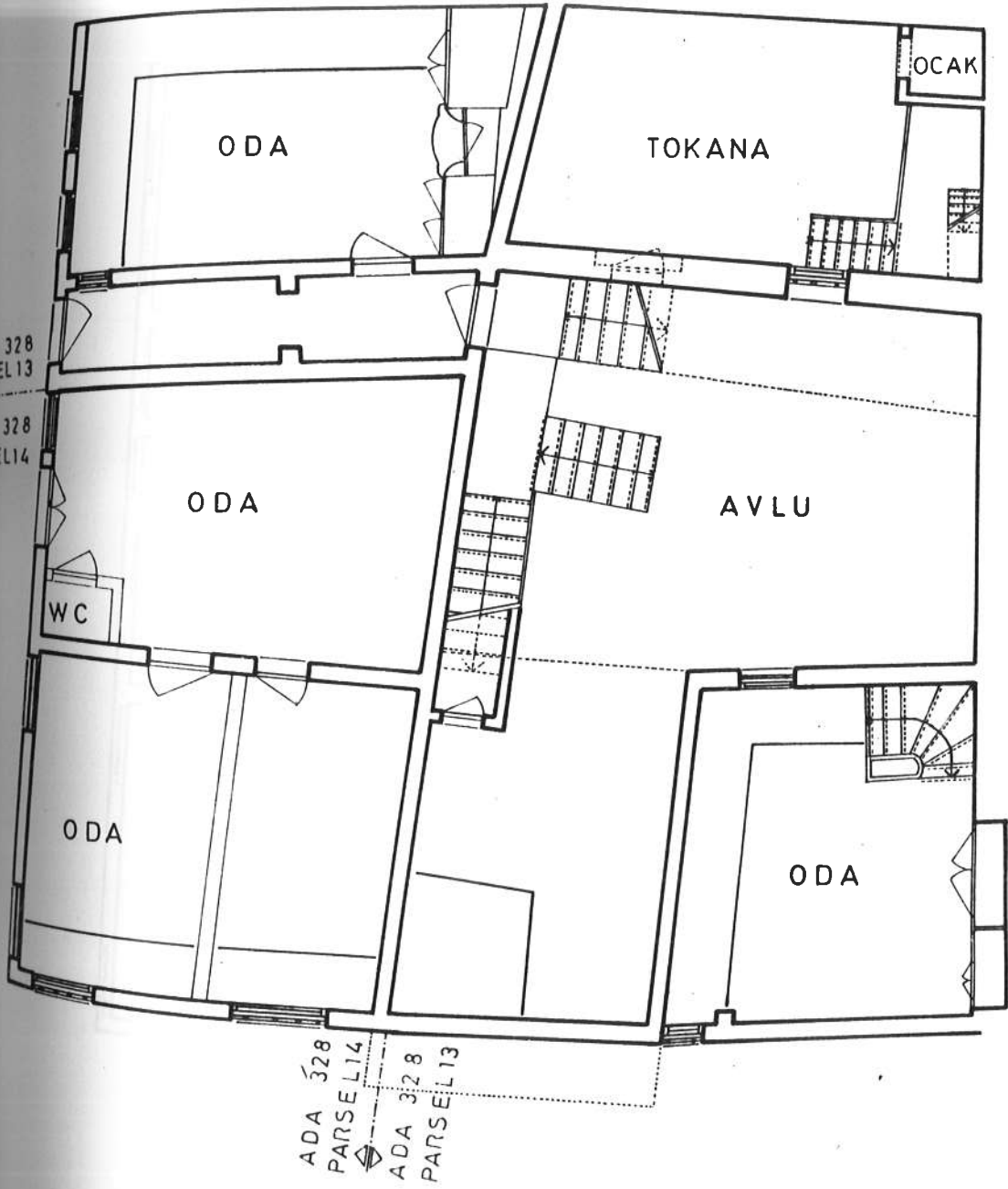
FOTOĞRAF

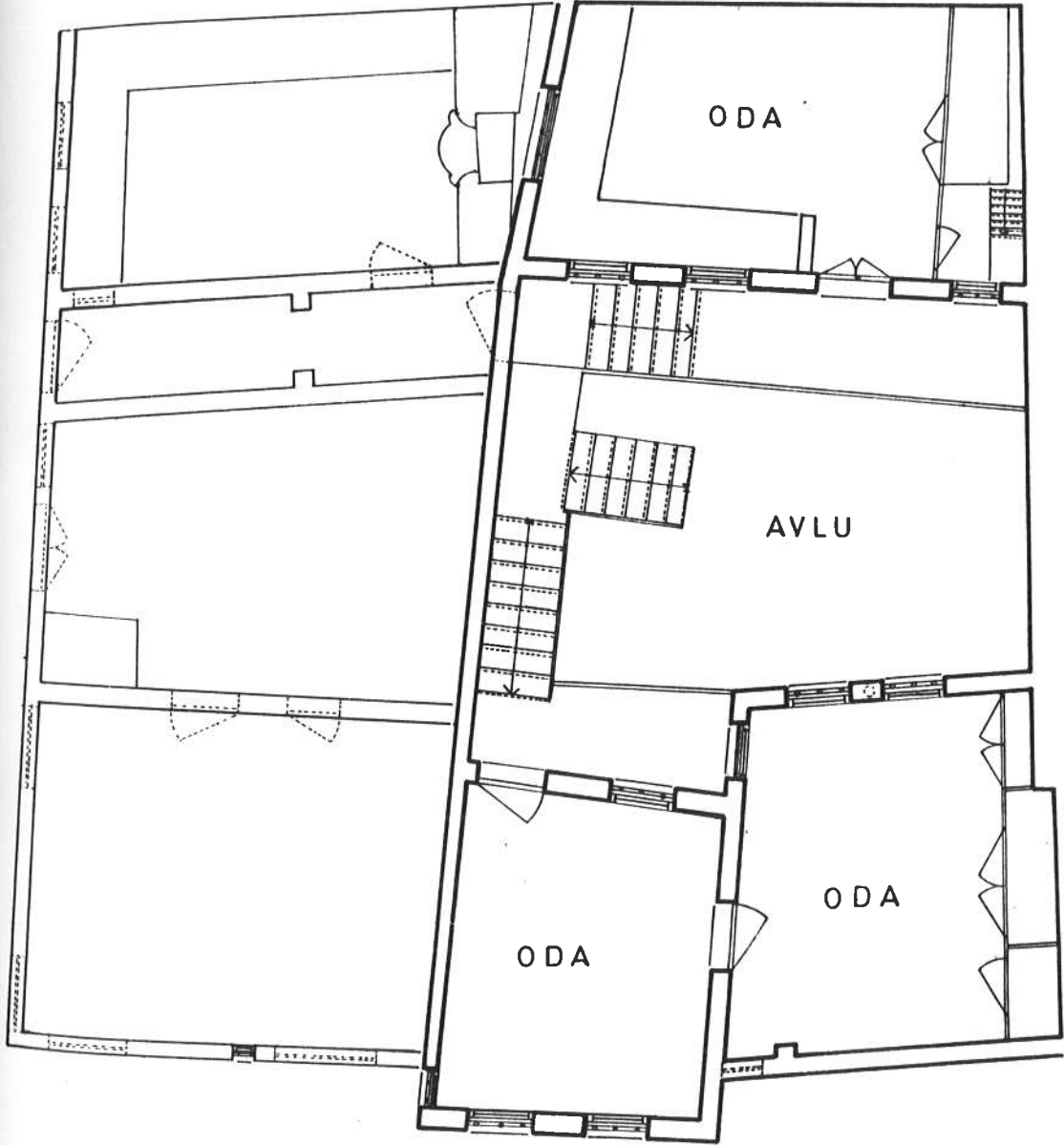
bugünkü kullanımı		Konut - Ticari Depo		Depo		Konut		YAPIM SİSTEMİ		hımiş		bugünkü		zemin +Üst-Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		Konut		ahşap karkas		yapıldığı		zemin Üst-Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		Konut		Konut		Konut		b.a.karkas		de virde		var yok	
MALZEME		döşeme		TAVAN		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe					
taş				çatı	yerleşme içi	yerleşme dışı									
tuğla															
ahşap															
toprak															
briket															
kiremit															
siva	icte														
	dışta														
YAPILAN DEĞİŞİKLER															
Zamanında tek bir konut birimi barındıran yapı bu gün ikiye bölünmüştür. Bir tarafı ticari amaçla kullanılırken diğer bölümü konut olarak kullanılmaktadır. Ticari amaçla kullanılan bölüme bir WC ilave edilmiş ve oda biriktelle ikiye bölünmüştür.															
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU										tarih : 1_5_1986					
ekleri				rölöve projesi						kroki					
rapor				restorasyon projesi						kitabe					
fotoğraf				harita						vakfiye					

ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

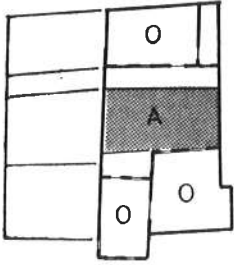
ARA KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

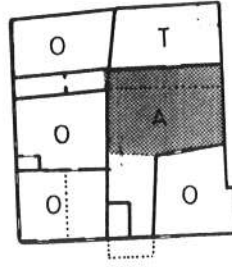
1. KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

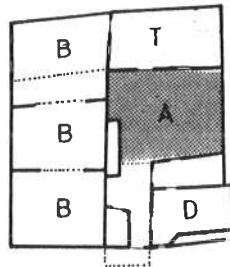
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

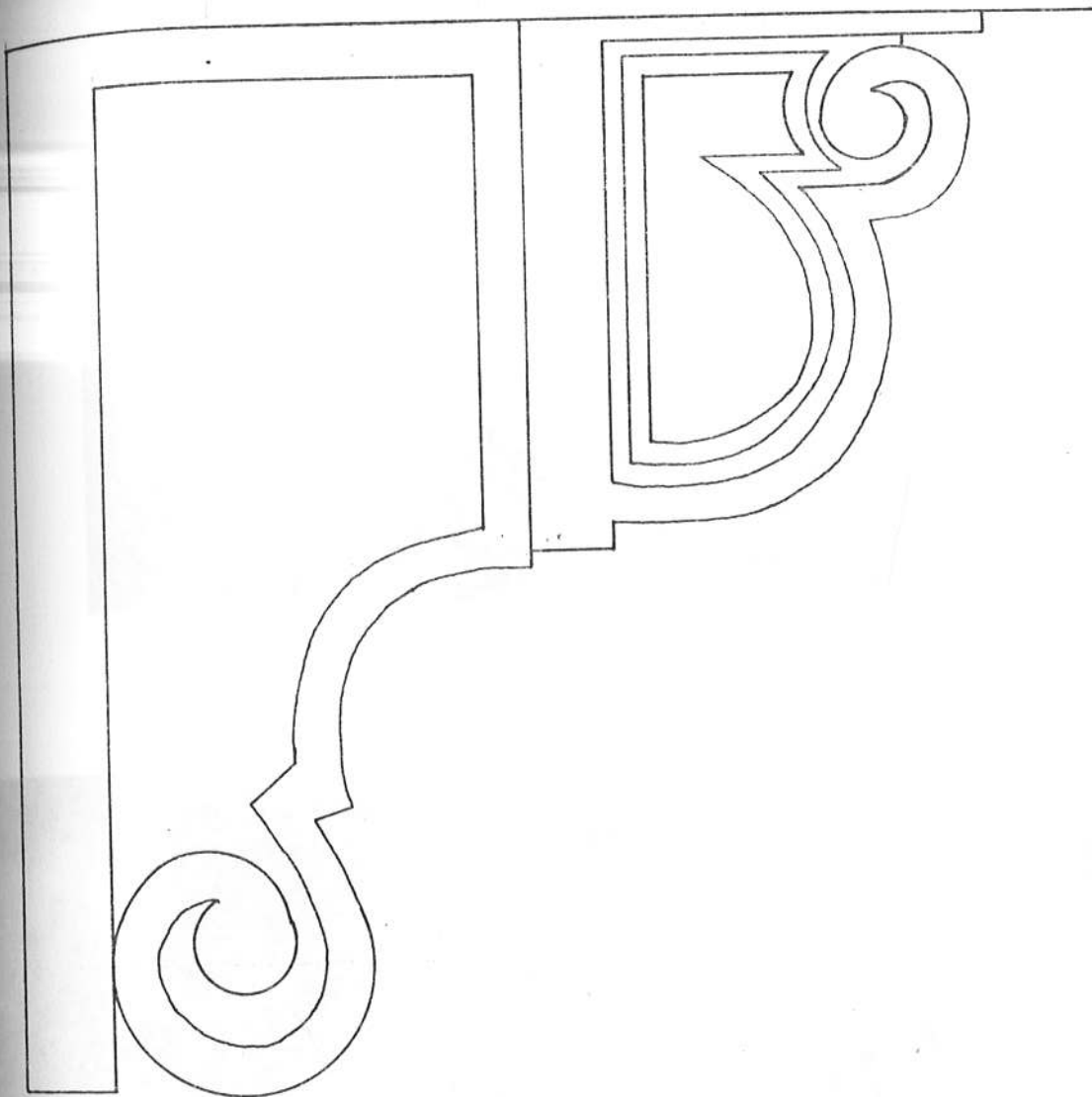
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

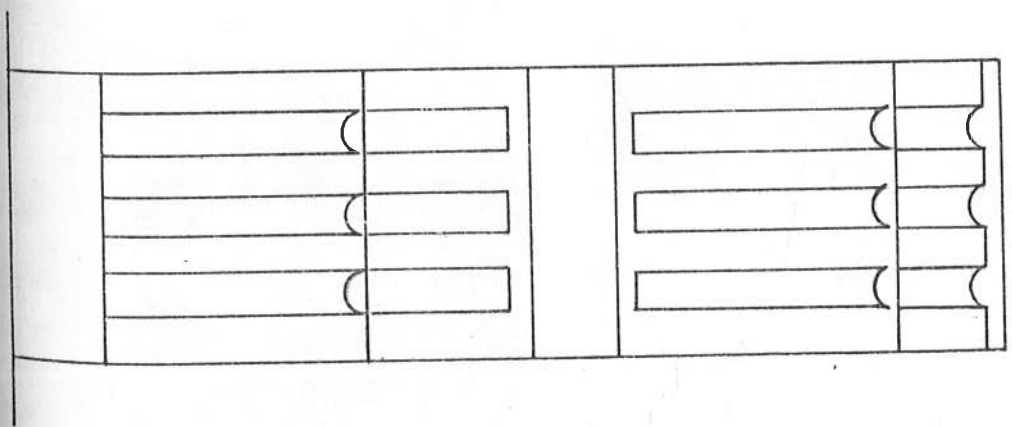
ARAKAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

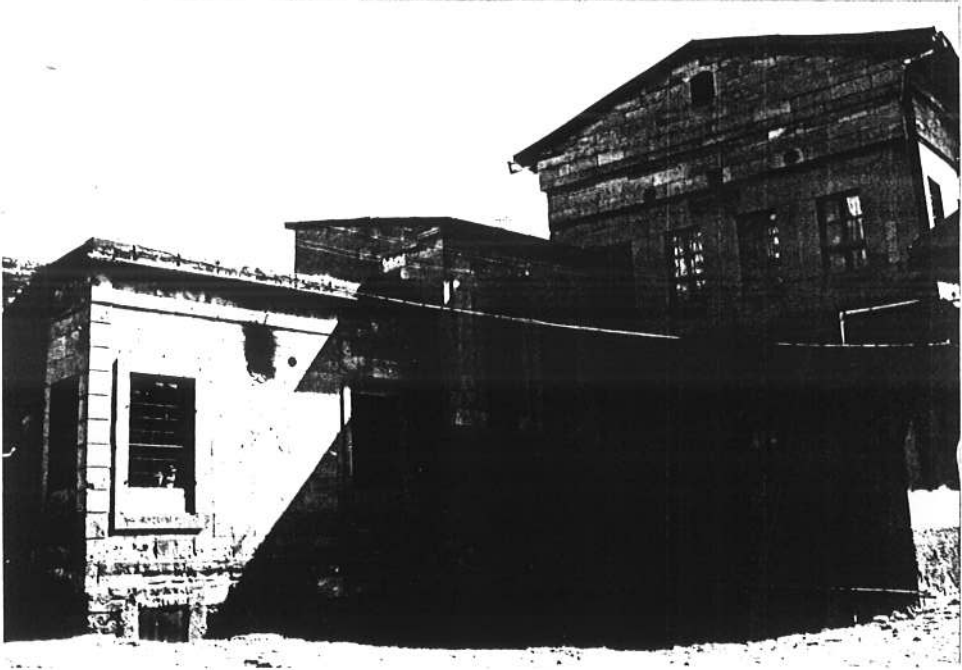

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

328 ADA 13+14 PARSEL
KONSOL DETAYI

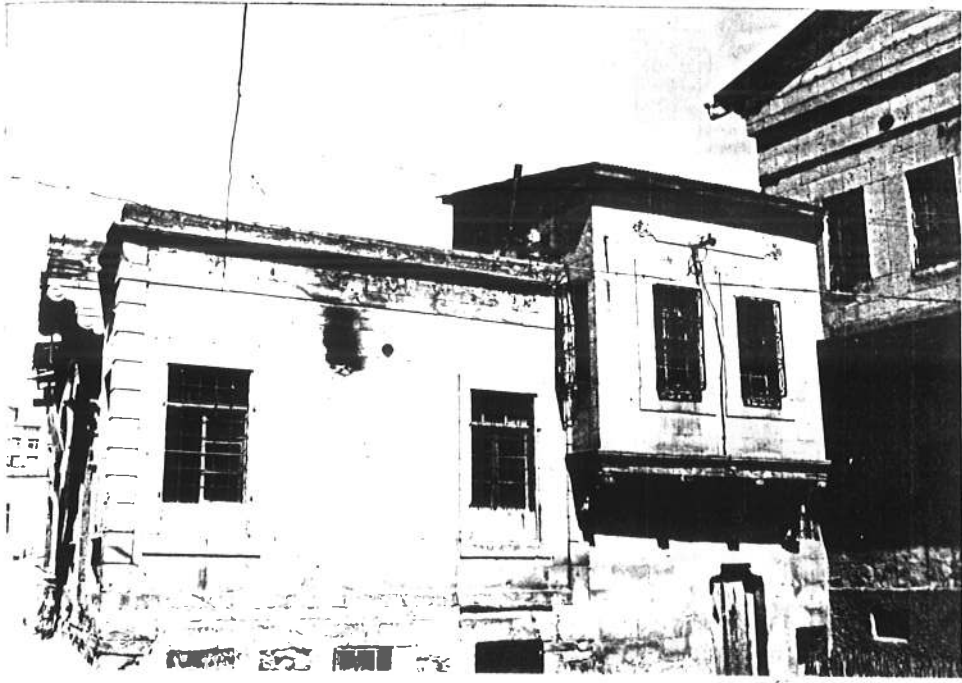
RESİM NO:60

RESİM NO:61

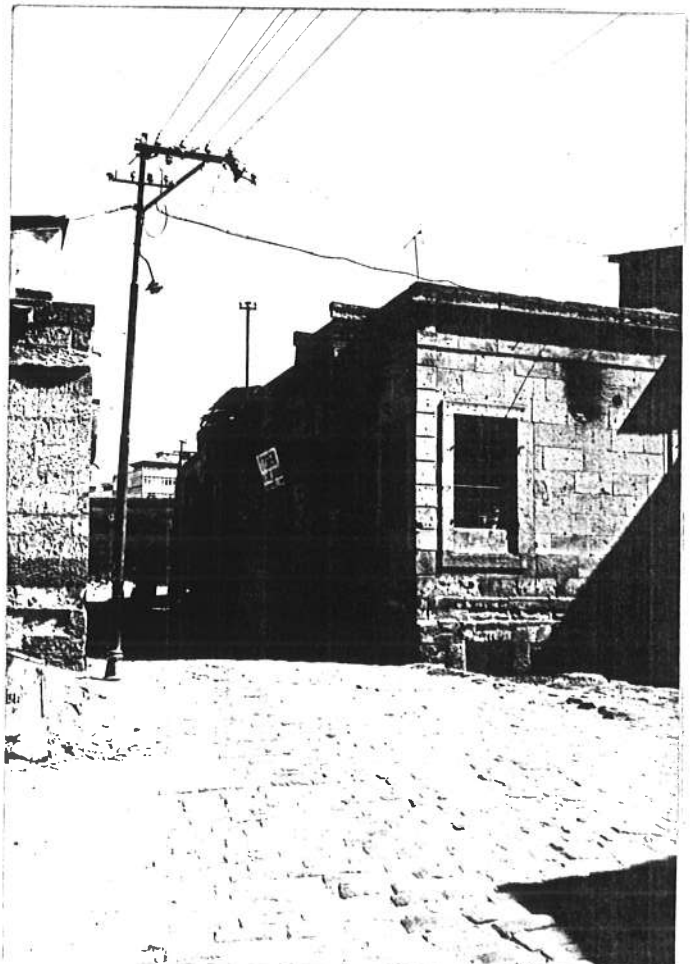
RESİM NO:62

RESİM NO:63

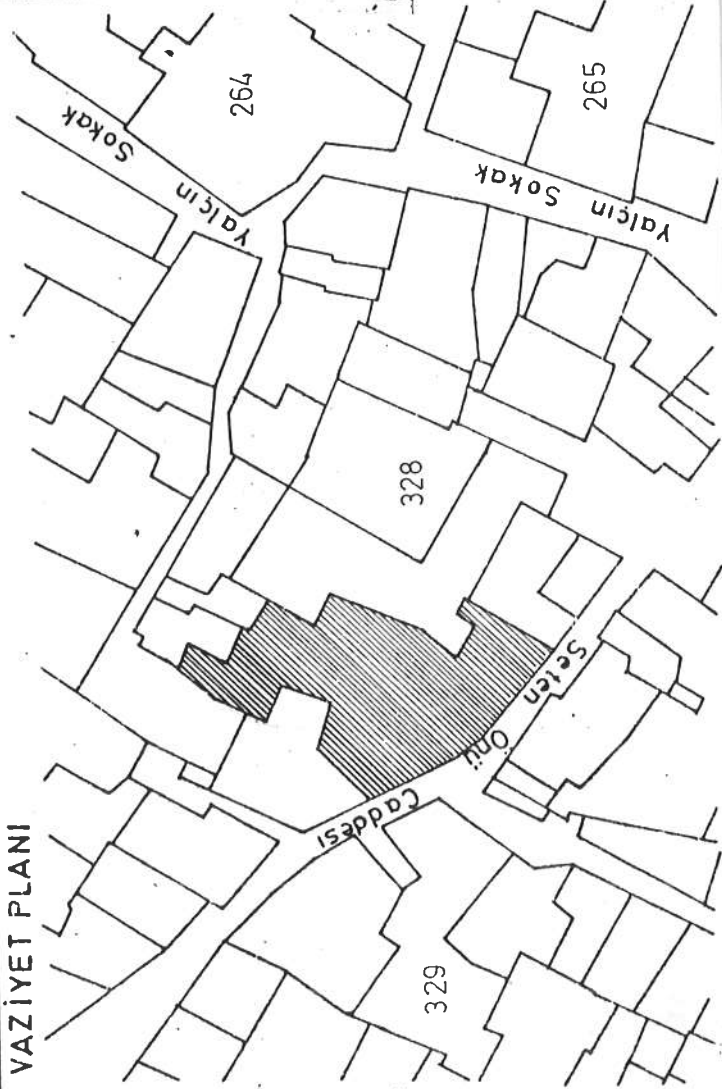
RESİM NO:64

RESİM NO:65

ilçesi: MERKEZ	pafta: 29m4	ada: 328	parşel: 15	koruma derecesi	2, 3
il: KAYSERİ	ilçe: KAYSERİ	ilçe: MERKEZ	ilçe: MERKEZ	ilçe: MERKEZ	ilçe: MERKEZ
sokak: Setönü Caddesi	kapı no: 37	kadastro pafta: 29m4	ada: 328	parşel: 15	koruma derecesi
yaşının adı: Hoca Haser Evi	yaşının kaç konut birimi barındırdığı	İş Yeri	konut alanı(m2)	kāt sayısı: 2	çevreye aykırı
yapısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süs-leme
onarım gerektiriyor (iyi)					
az onarım ister (orta)					
çok onarım gerektiriyor (fena)					
onarmak olanaksız					
GENEL TANIM	Yaklaşık 3 m yüksekliğinde bir bahçe duvarı ardına gizlenmiş olan yapı iç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan bir plan şemasına sahiptir. Bugün boyahane olarak kullanılan yapı oldukça bakımsız ve hasar görmüş durumdadır.				
KONUT TEÇHİZATI	1 2 3 4				
elektrik	1 2 3 4				
su	1 2 3 4				
kanalizasyon	1 2 3 4				
wc	1 2 3 4				
mutfak	1 2 3 4				
banyo	1 2 3 4				
ısıtma	1 2 3 4				
rutubet	rutubet				
izi var	izi var				
yok	yok				
önemli	önemli				

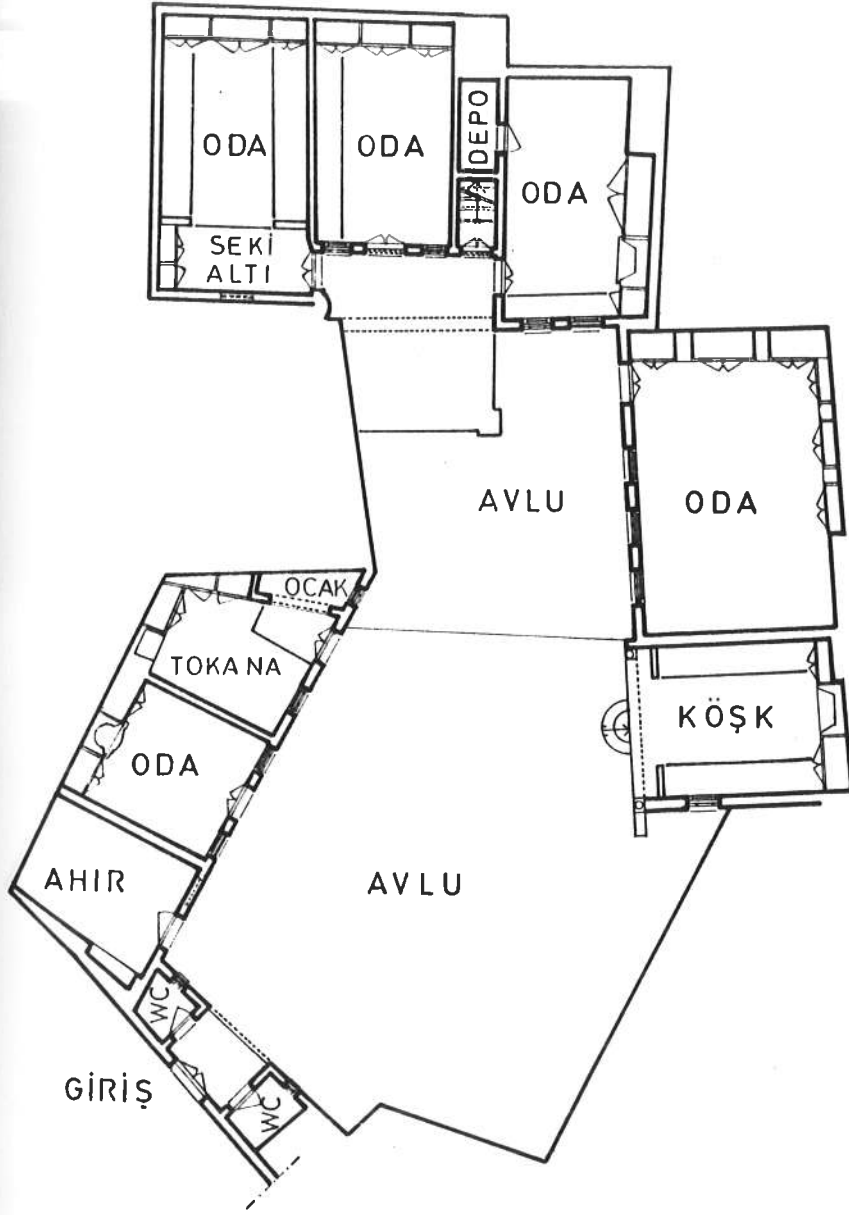
VAZİYET PLANI

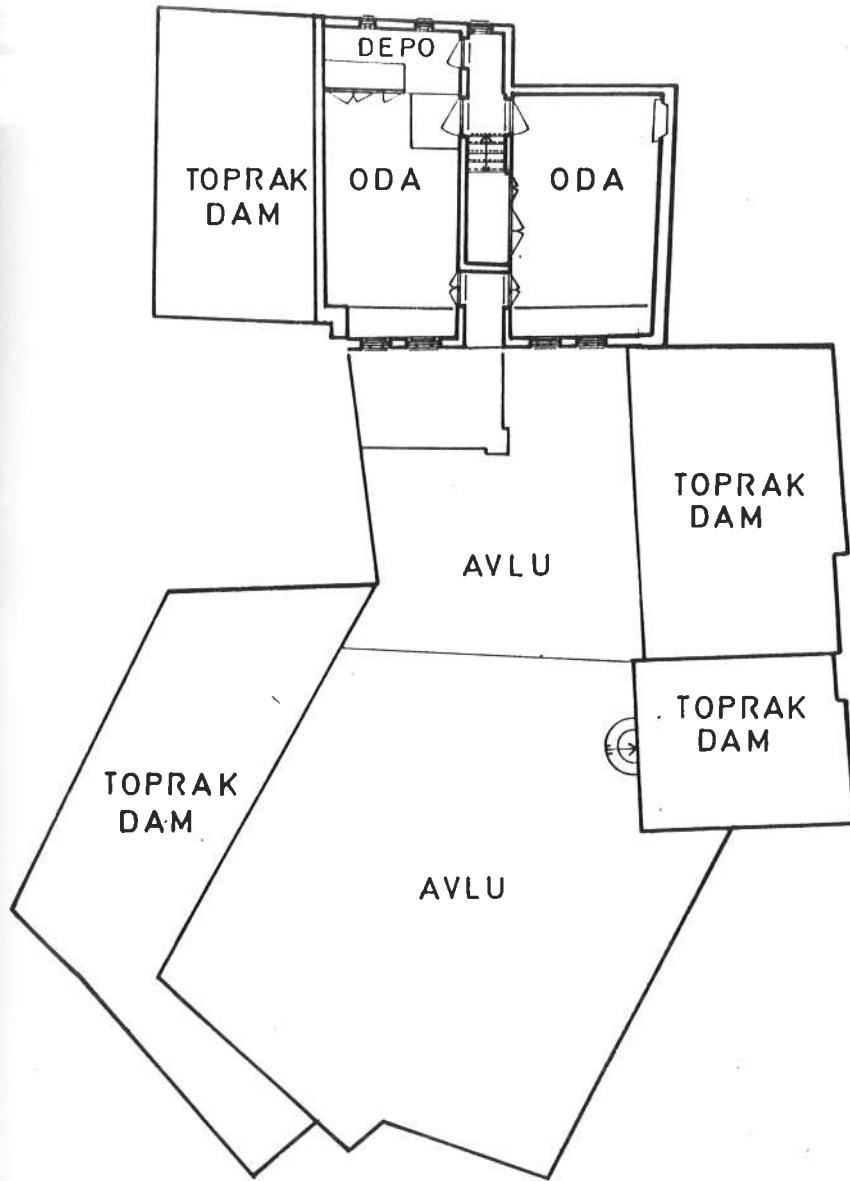
FOTOĞRAF

bugünkü kullanımı		Boyahane		Depo		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin Üst-Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		ahşap karkas		zemin Üst-Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		Konut		Konut		b.a.karkas		zemin Üst-Bodrum	
MALZEME	döşeme	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe		var		yok	
	taş	çatı	iç	dış	yerleşme içi	yerleşme dışı	avlu	ek yapı			
tuğla							kuyu				
ahşap							ocak				
toprak							süsleme				
briket							çıkma				
kiremit							bodrum				
sıva	icte						havuz				
	dışta						köşk				
YAPILAN DEĞİŞİKLER											
Avluda sol tarafta bir kemer izi görülmekle beraber burası sonradan kapatılmıştır. İç süsleme ve iç yapısı oldukça hasar görmüş olan yapının sağ tarafında bir zamanlar yapıya ait odaların olduğu sanılmaktadır. Ancak bu konuda hiç bir iz görülmemiştir.											
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986					
ekleri		rölöve projesi		kroki							
rapor		restorasyon projesi		kitabe							
fotoğraf		harita		vakfiye							

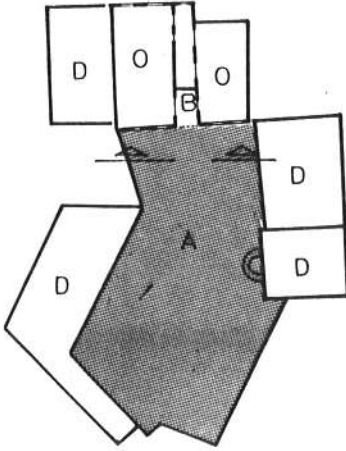
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/200

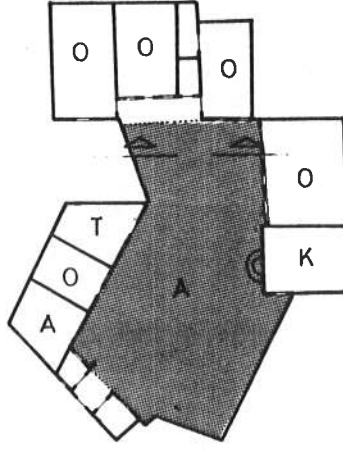
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK: 1/200

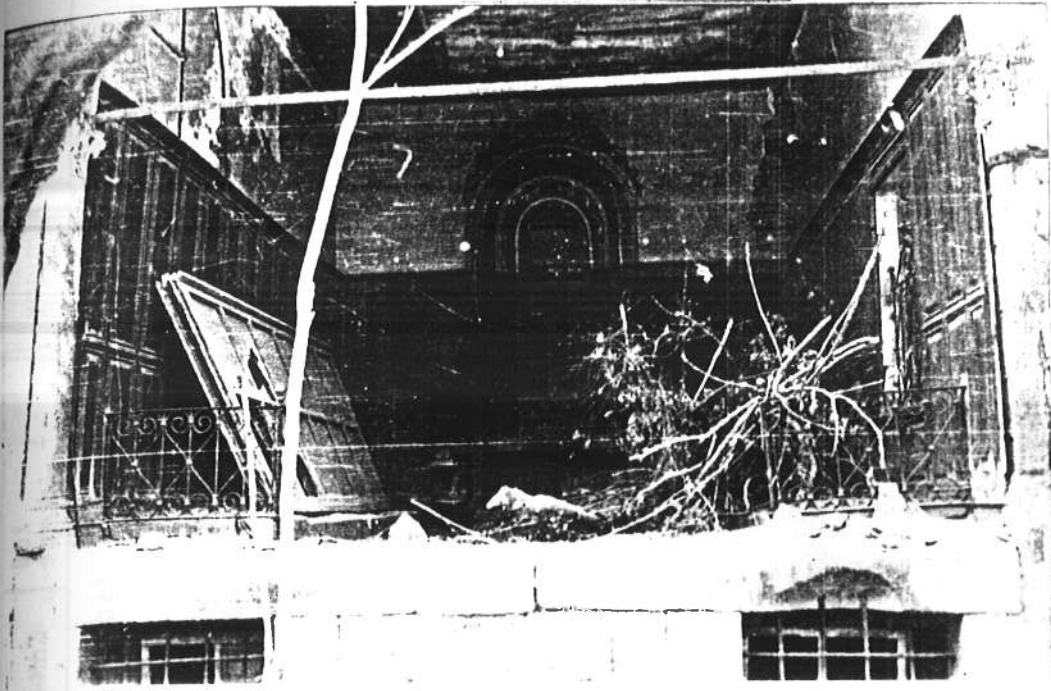
AVLU CEPHESİ ÖLÇEK :1/100

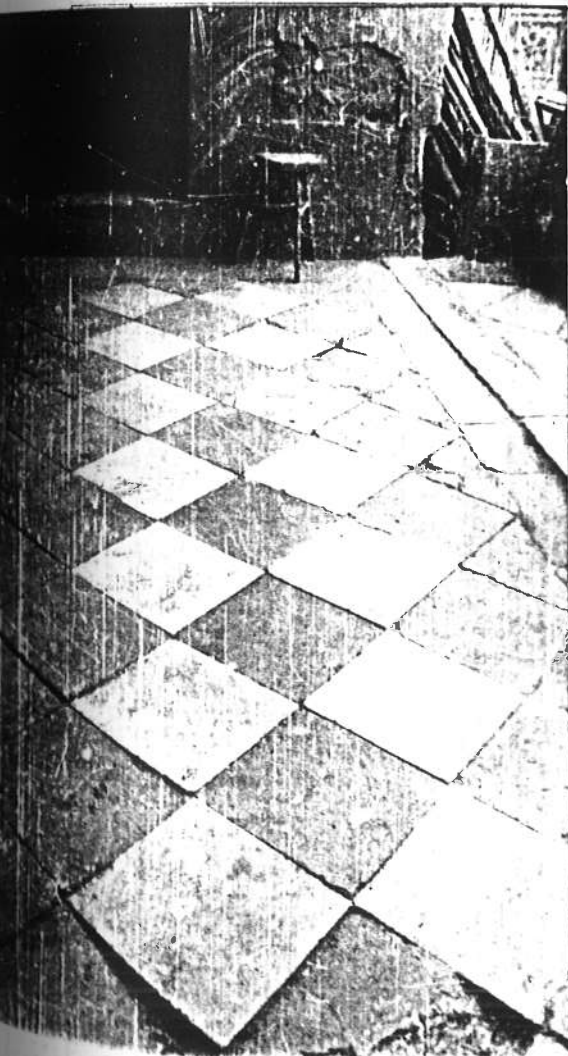
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

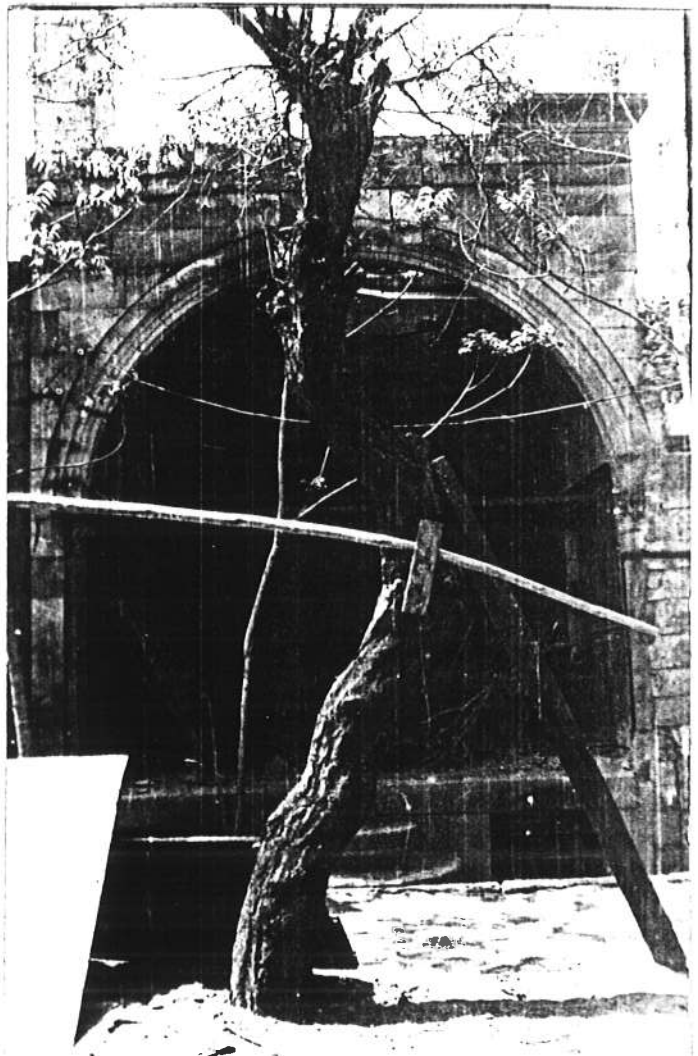
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

RESİM NO:66

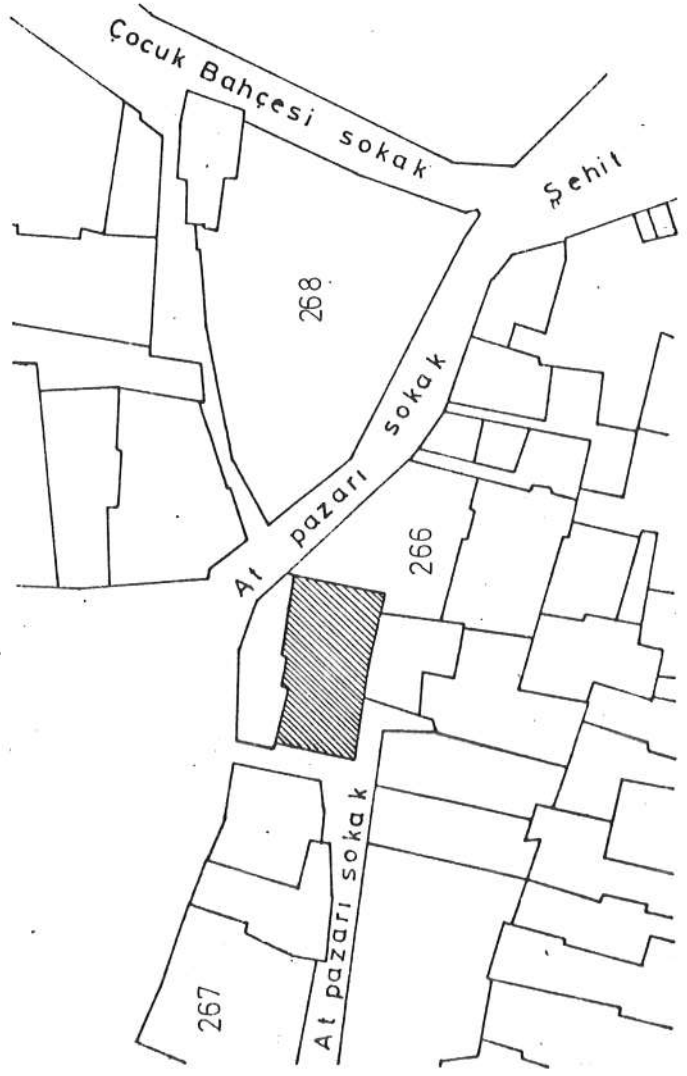
RESİM NO:67

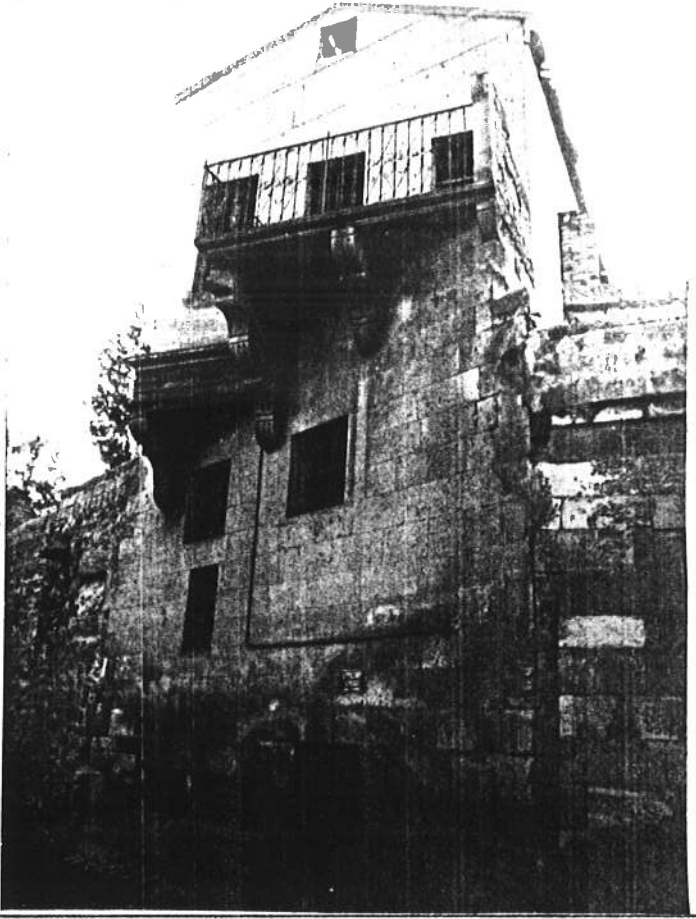
RESİM NO:68

il: KAYSERİ		ilçesi: MERKEZ		mahalle köy veya mevki: TAVUKÇU MAHALLESİ		anıt al çevresel çevreye aykırı		1 2 3	
sokak: At pazarı Sokak		kapı no: 18		kadastro pafta: 29m4 ada: 266 parsel: 2		koruma derecesi			
yapının adı: Ali Paştırmacıoğlu Evi				yapının kaç konut birimi barındırdığı Boş		konut alanı(m2) 344m2		kat sayısı: 2	
yapısal durumu		taşiyici yapı		dış yapı		iç yapı		üst yapı	
onarıma gerek yok (iyi)									
az onarım ister (orta)									
çok ormak gerek (fena)									
onarmak olanaksız									
GENEL TANIM									
İç avlulu 3 tarafı oda sırasından oluşan yapı üst yapısı dışında oldukça iyi durumdadır. Özellikle baş odası ve yanındaki odanın ahşap işçiliği çok güzeldir. 2 kattan oluşan yapının üst kattaki çıkımayı taşıyan konsolları diğer evlere oranla çok büyük ebatta ve heybetli bir görünüşe sahiptir.									
KONUT TEÇHİZATI		Lüçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok		elektrik		1 2 3 4			
				su					
				kanalizasyon					
				wc					
				mutfak					
				banyo					
				ısıtma					

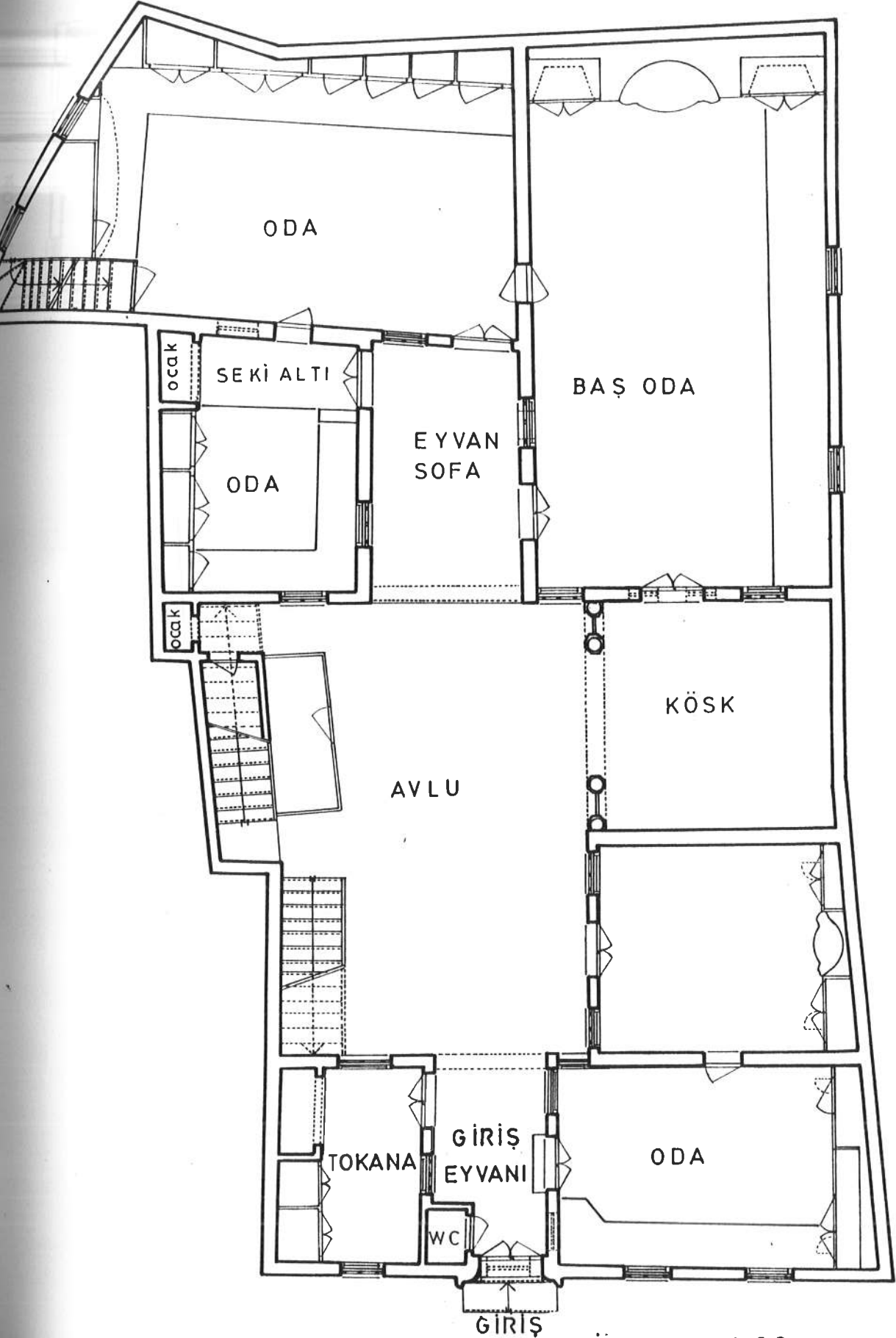
VAZİYET PLANI

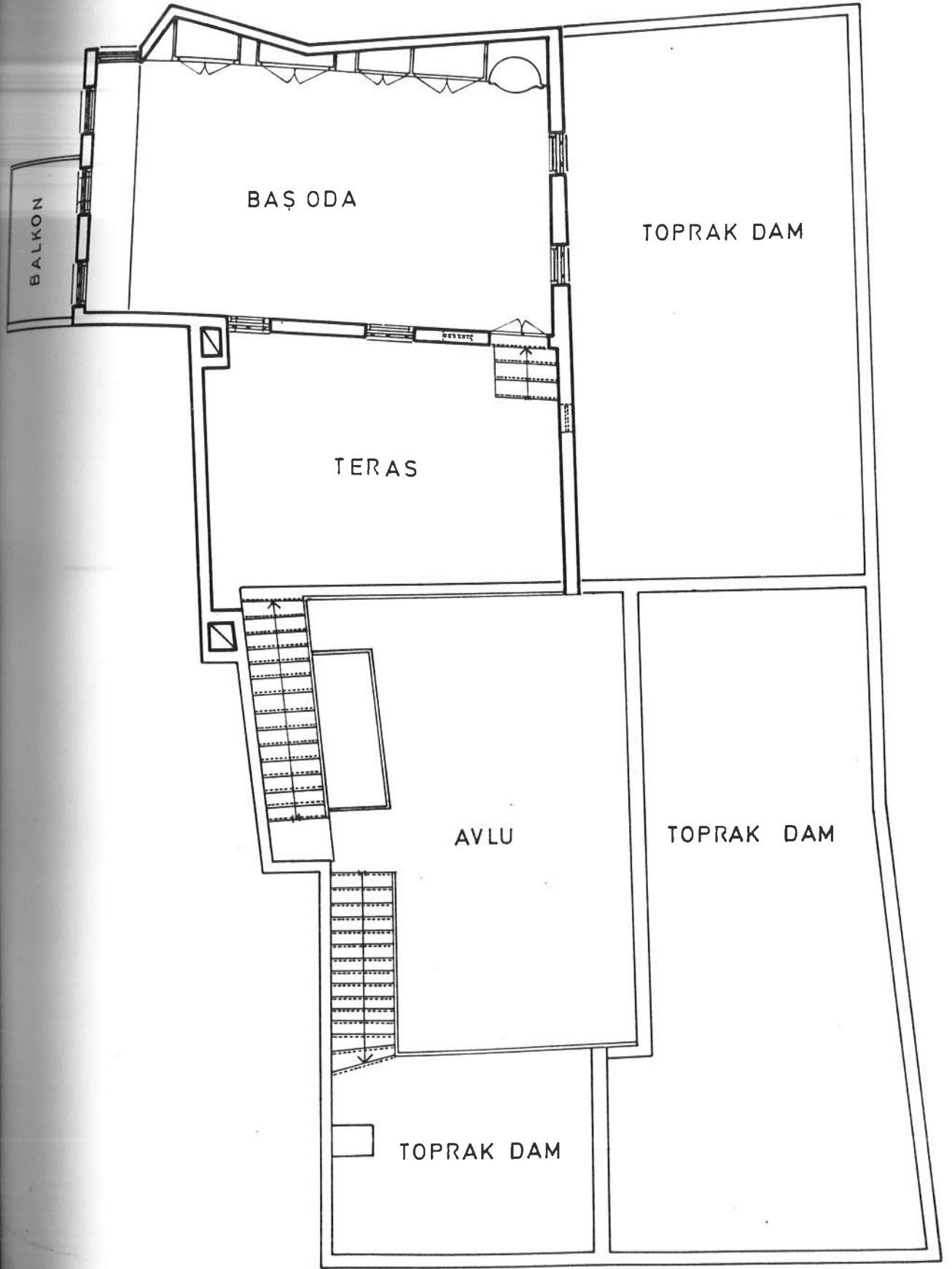
FOTOĞRAF

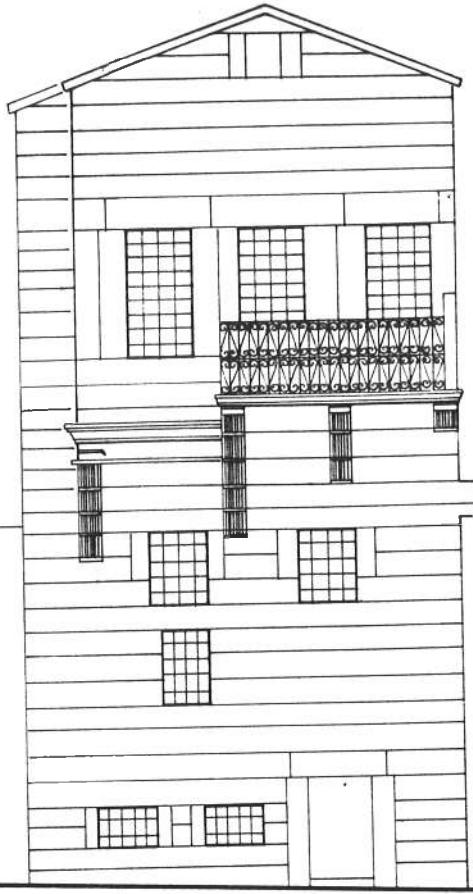
YAPININ BUGÜNKÜ KULLANIMI		ZEMİN KAT		ARA KAT		BİRİNCİ KAT		YAPIM SİSTEMİ		YAPININ KATI SAYISI		
bugünkü kullanımı		Kullanılmıyor Boş				kullanılmıyor boş		hımiş		zemin Üst-Bodrum		
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		ahşap karkas		yapıldığı devirde		
önerilen kullanımı		Kafeterya		Kafeterya		Kafeterya		b.a.karkas		zemin Üst-Bodrum		
MALZEME	döşeme	taş	DUVARLAR		çatı	YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe	avlu	ek yapı	var	yok
			iç	dış		yerleşme içi	yerleşme dışı					
taş	X		X	X		X					X	X
tuğla											X	X
ahşap	X		X	X		X					X	X
toprak					X						X	X
briket											X	X
kiremit											X	X
sıva	icte										X	X
	dışta										X	X
YAPILAN DEĞİŞİKLER												
Yapı günümüze kadar bütün orijinalitesini korumuş, hiç bir yapısal değişikliğe uğramamıştır.												
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU								tarih : 1_5_1986				
ekleri				rölöve projesi		X		kroki				
rapor				restorasyon projesi				kitabe				
fotoğraf		X		harita		X		vakfiye				

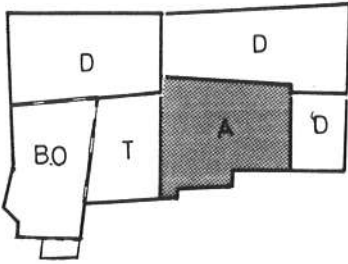
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

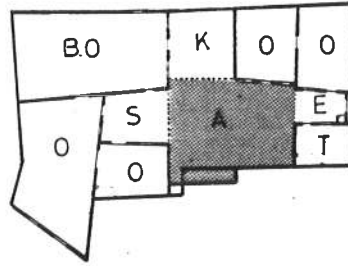
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK: 1/100

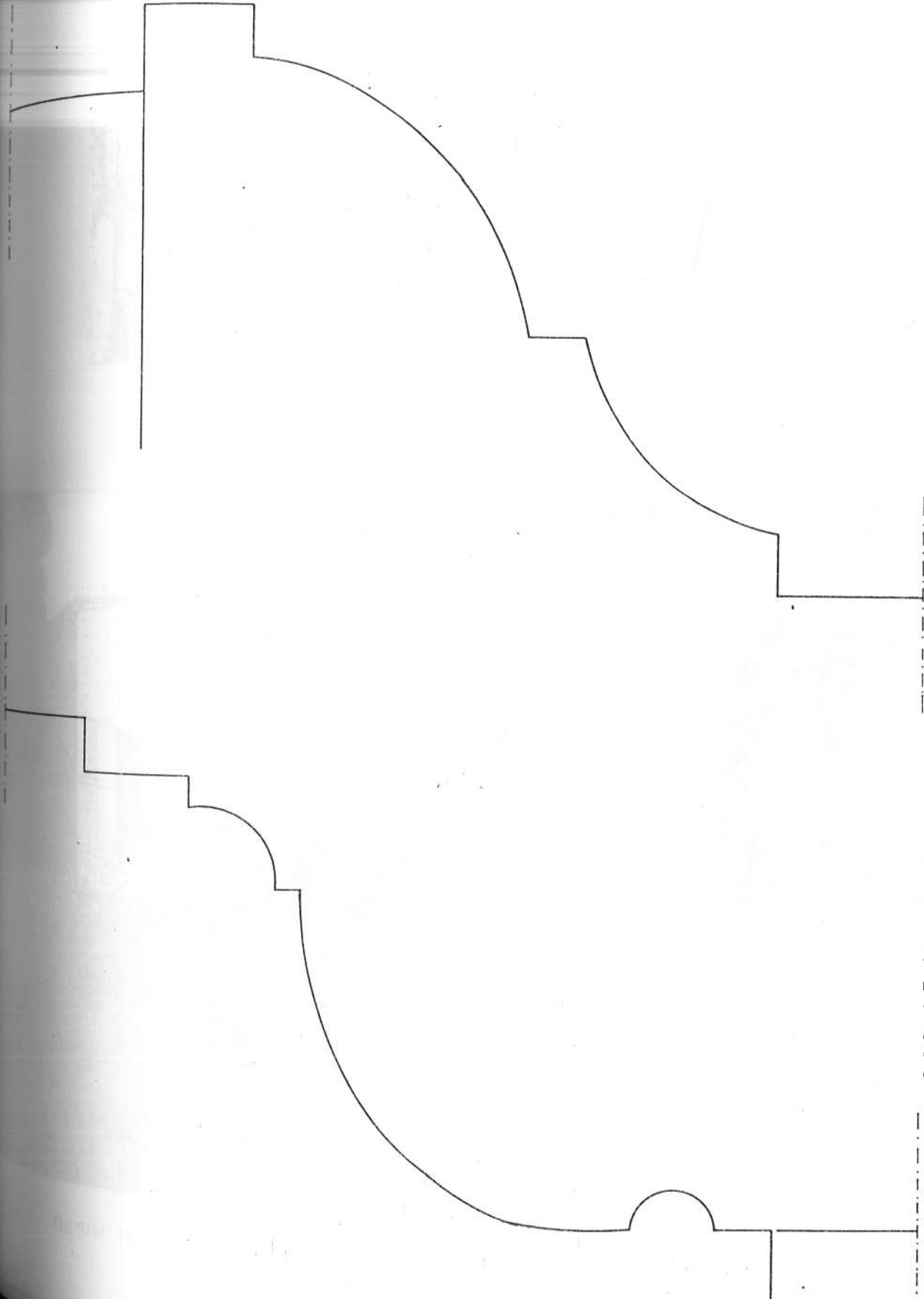
YAN CEPHE ÖLÇEK :1/ 500

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

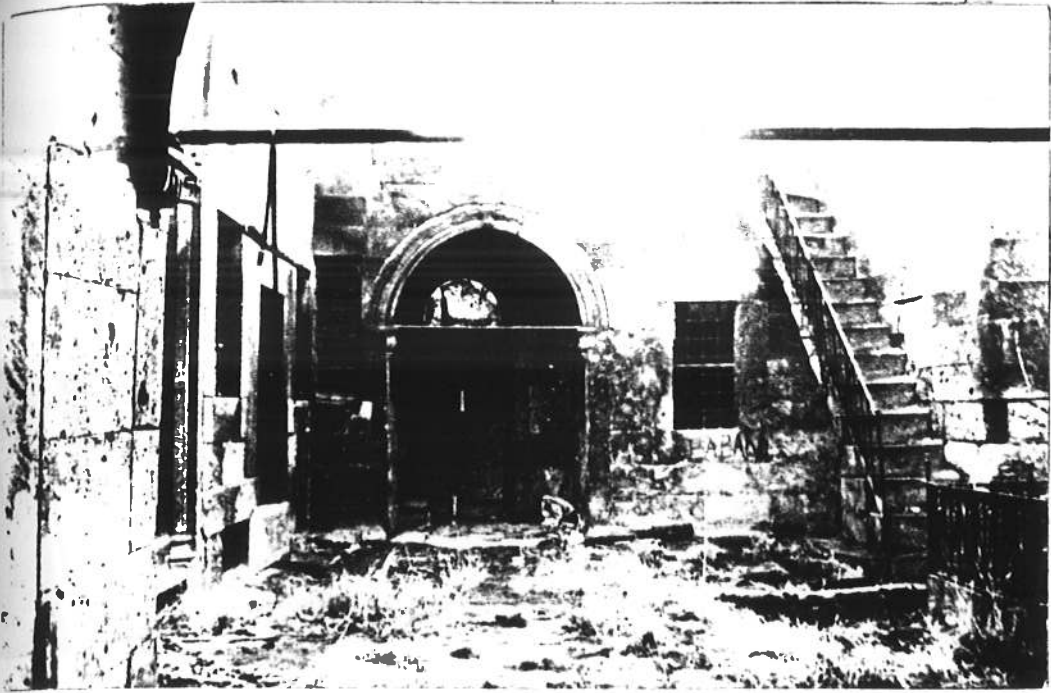

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK : 1/500

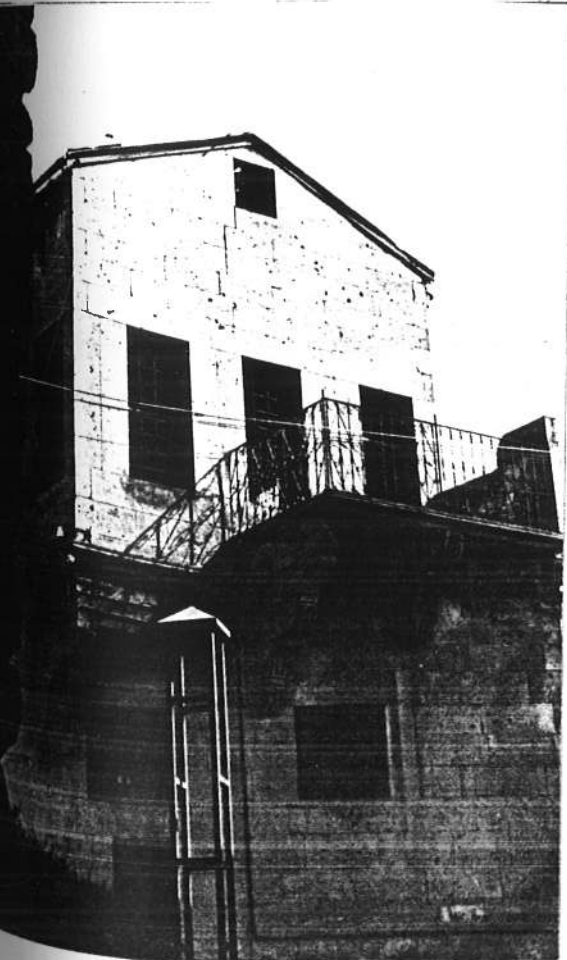

266 ADA 2 PARSEL
SİLME DETAYI

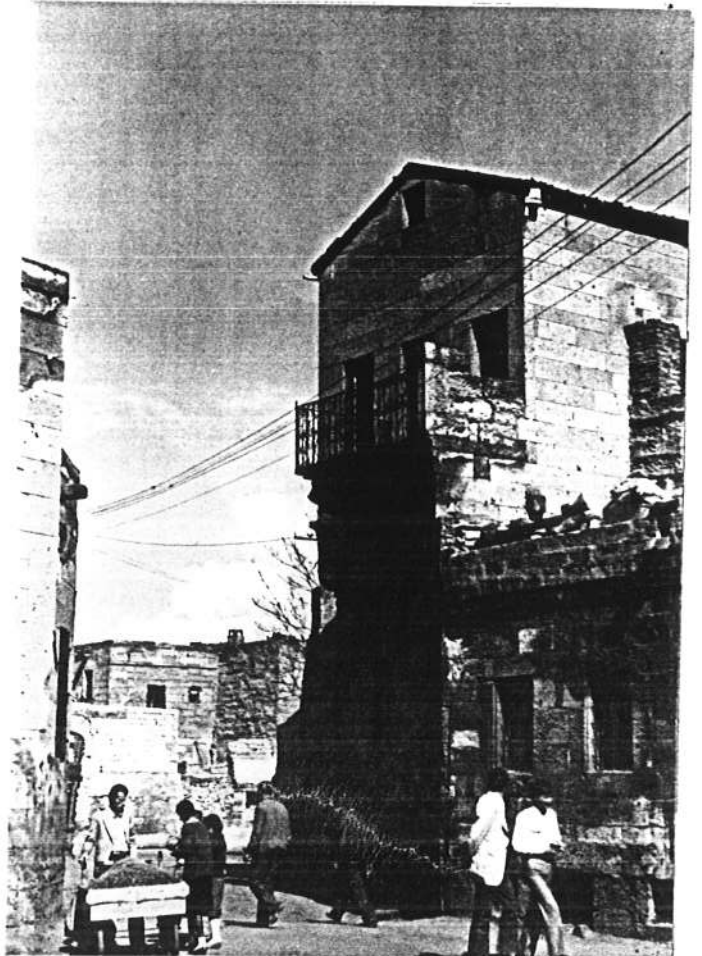
266 ADA 2 PARSEL
EYVAN KEMERİ DETAYI

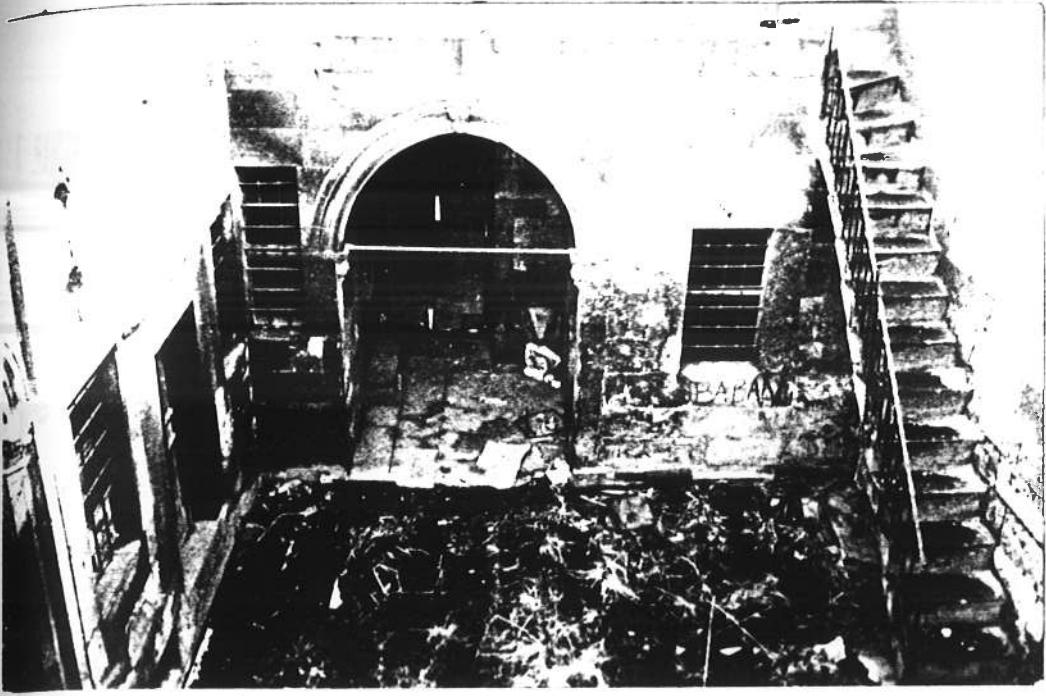
RESİM NO:69

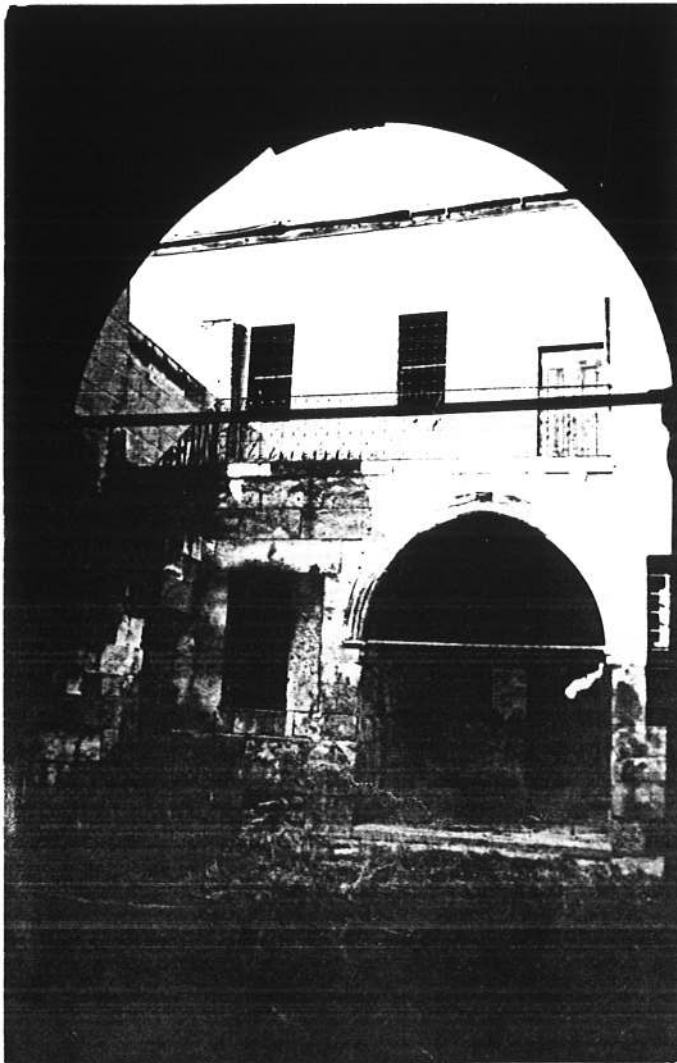
RESİM NO:70

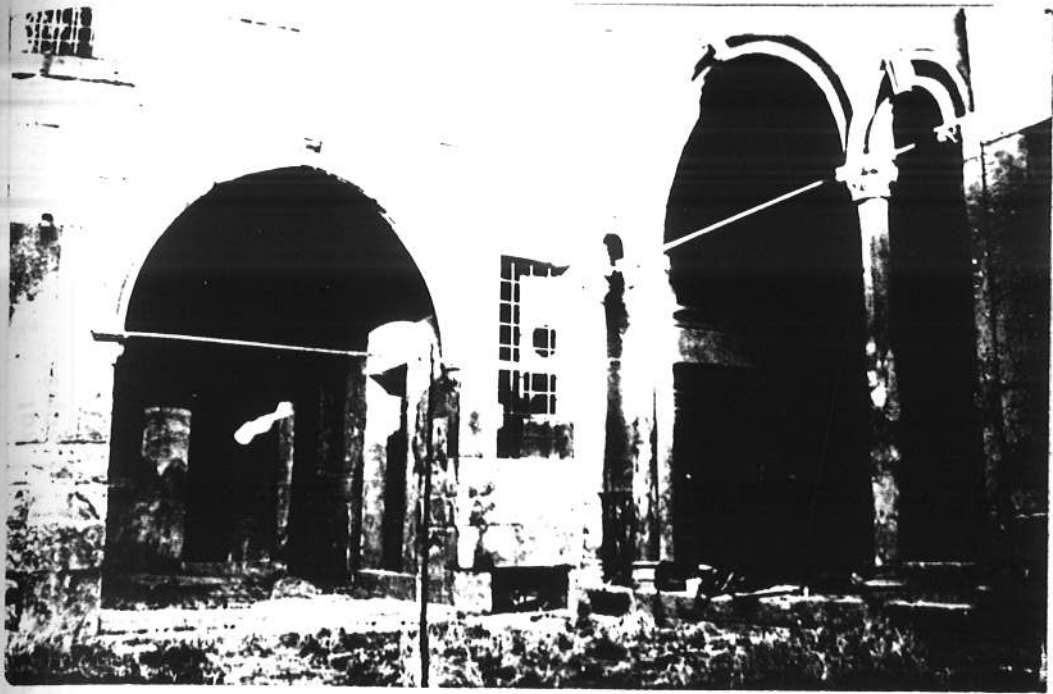
RESİM NO:71

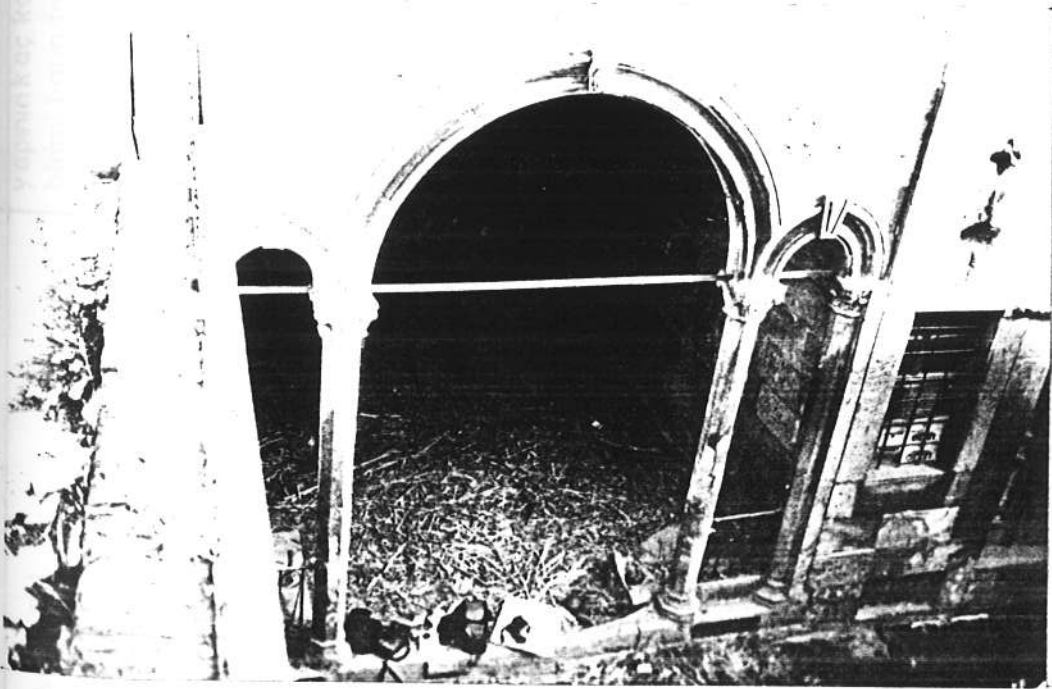
RESİM NO:72

RESİM NO:73

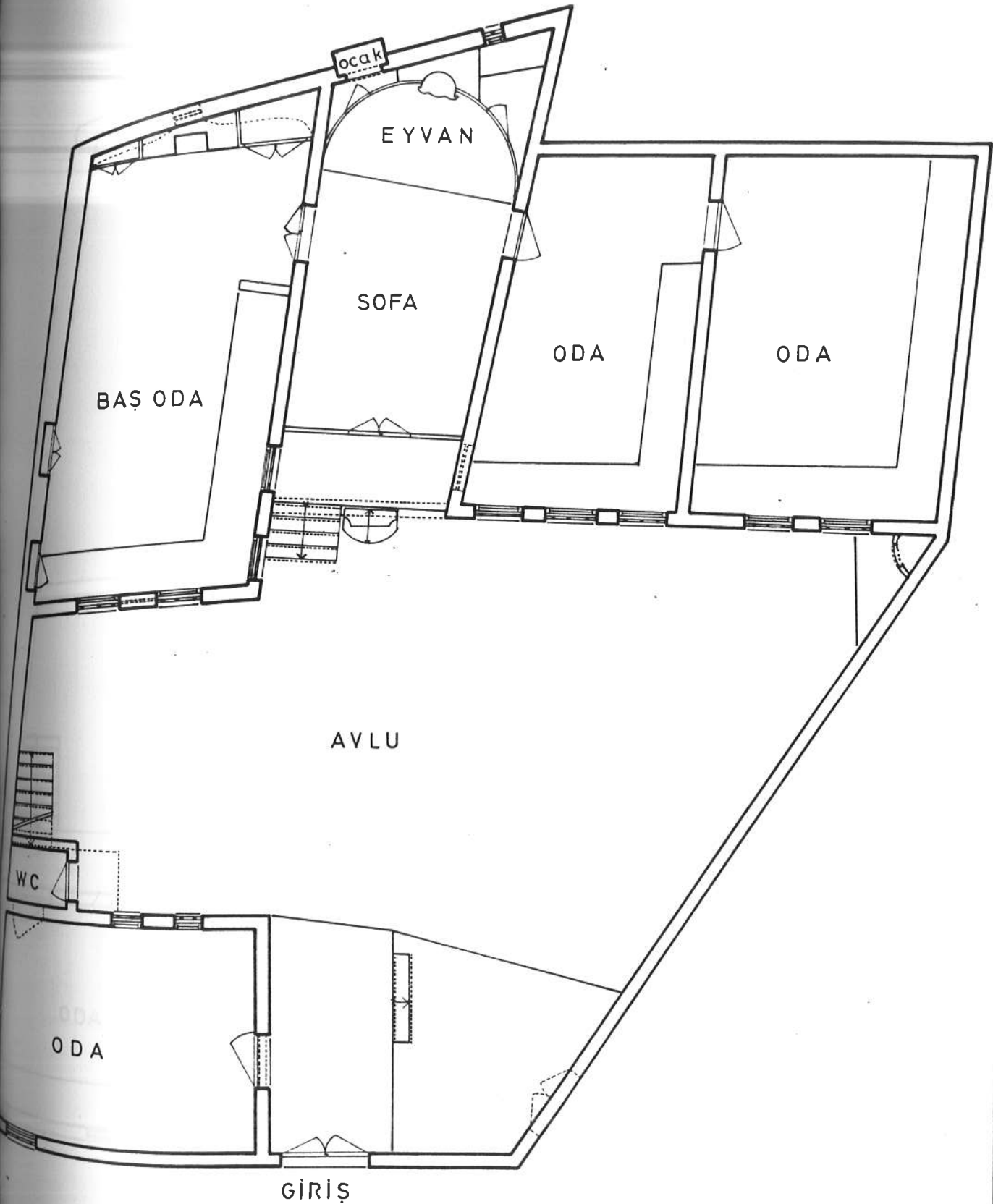

RESİM NO:74

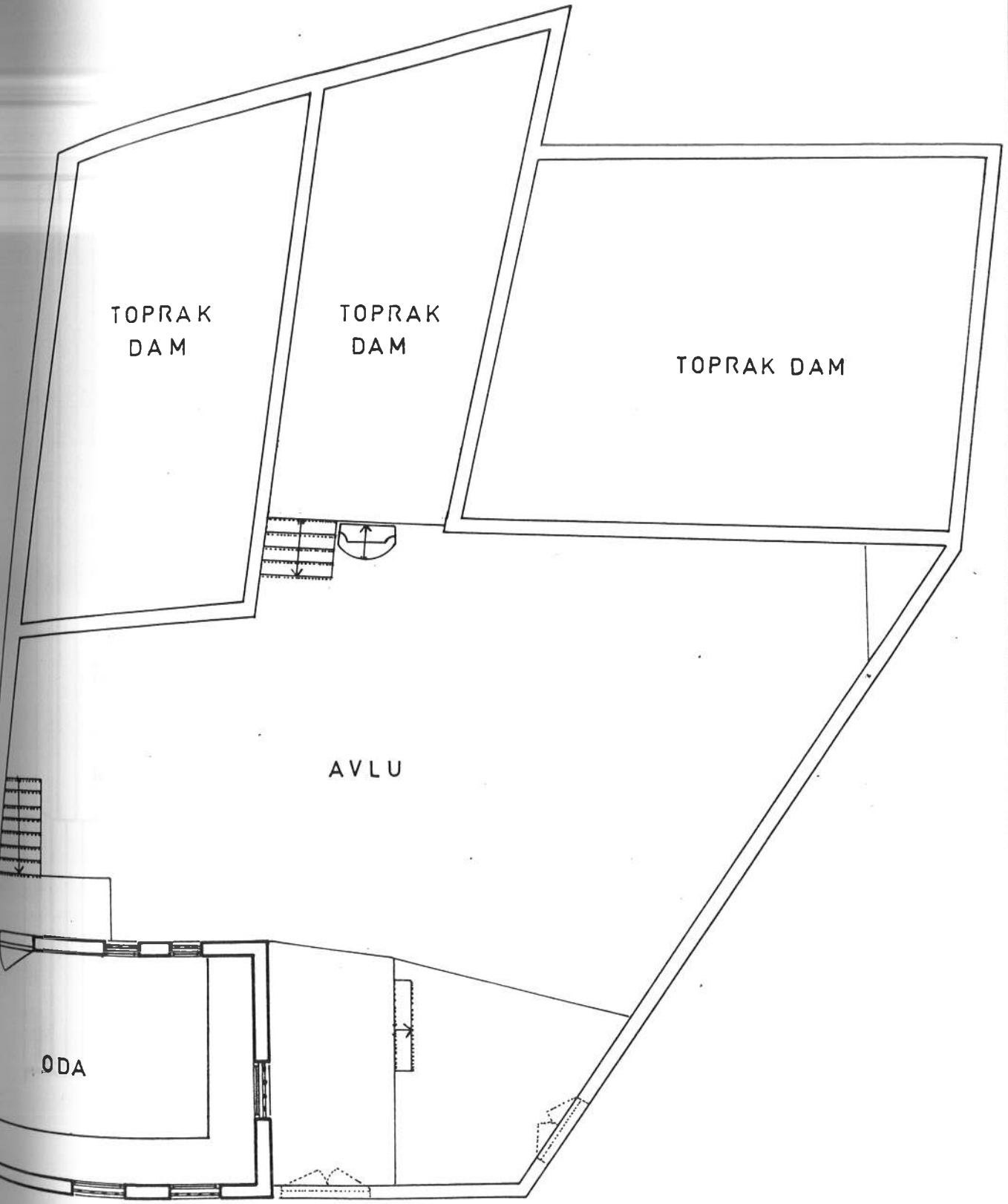

RESİM NO:75

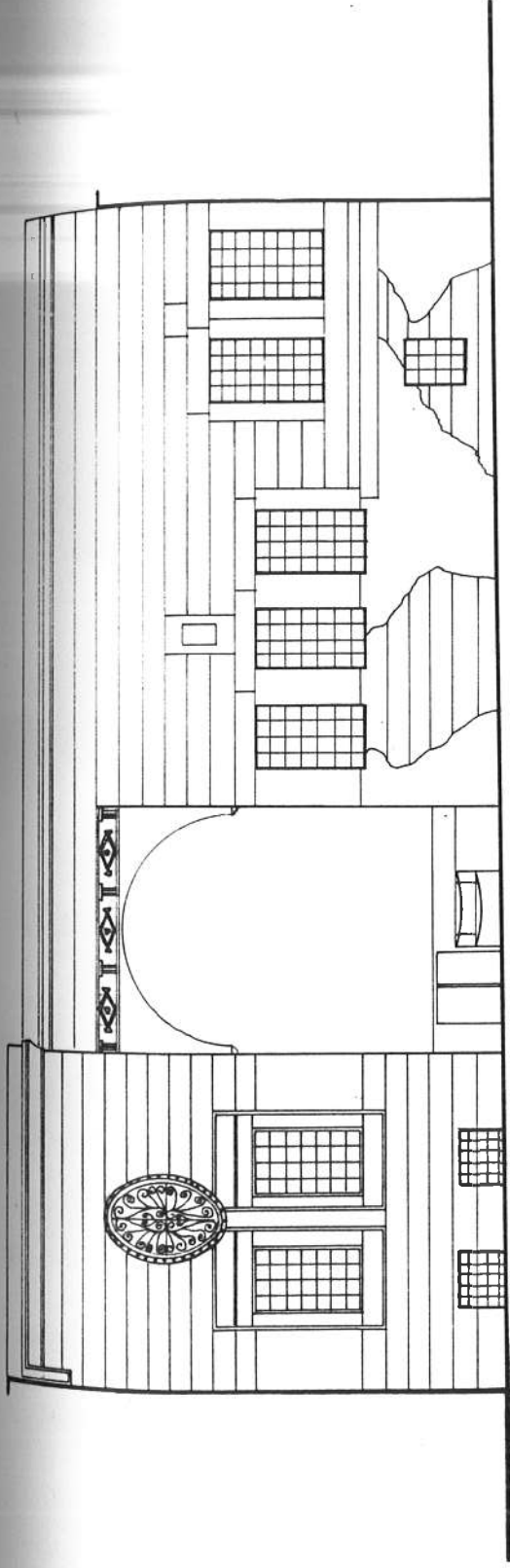
bugünkü kullanımı		Boş Kullanılmıyor		Kullanılmıyor Boy		YAPIM SİSTEMİ		himiş		bugünkü		zemin Üst-Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		ahşap karkas		yapıldığı devirde		zemin Üst-Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		Konut		Konut		b.a.karkas				var yok	
MALZEME		döşeme		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe				var	
aş				çatı	yerleşme içi	yerleşme dışı		avlu					
tuğla								ek yapı					
ahşap								kuyu					
toprak								ocak					
braket								süsleme					
kiremit								çıkma					
çiviler								bodrum					
çiviler								havuz					
çiviler								köşk					
çiviler								sofa					
çiviler								tokana					
YAPILAN DEĞİŞİKLER													
Yapıya giriş sağlayan kapı sonradan açılmıştır. Yapının orijinal giriş kapısının yeri Rölöve planında işaretlenmiştir. Sofanın sağ yanında kalan odanın penceresi kapatılmıştır. Ayrıca sofanın avluya bakan yüzüne yapılan ahşap doğramasında sonradan yapıldığı sanılmaktadır.													
işisi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU										tarih : 1.5.1986			
çizimleri		rölöve projesi		kroki									
rapor		restorasyon projesi		kitabe									
fotoğraf		harita		vakfiye									

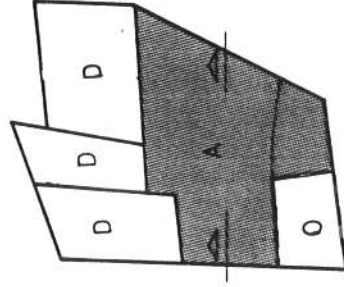
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

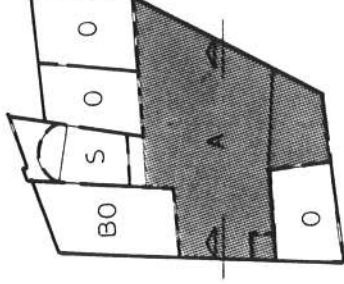
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

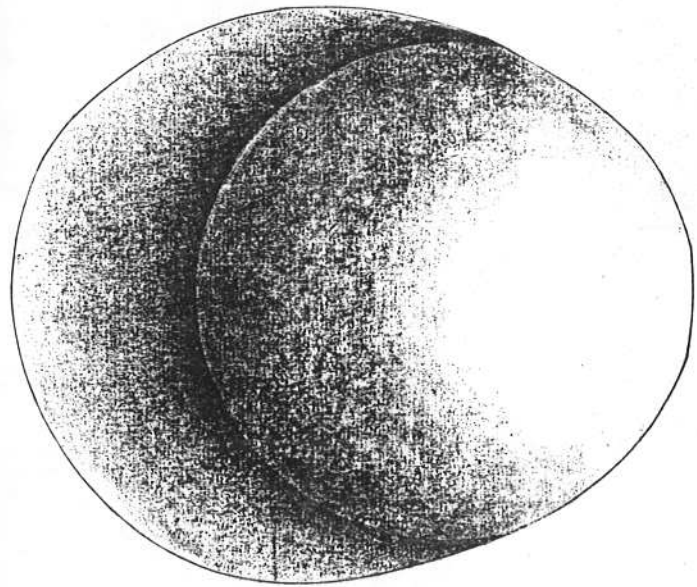
AVLU CEPHESİ ÖLÇEK:1/100

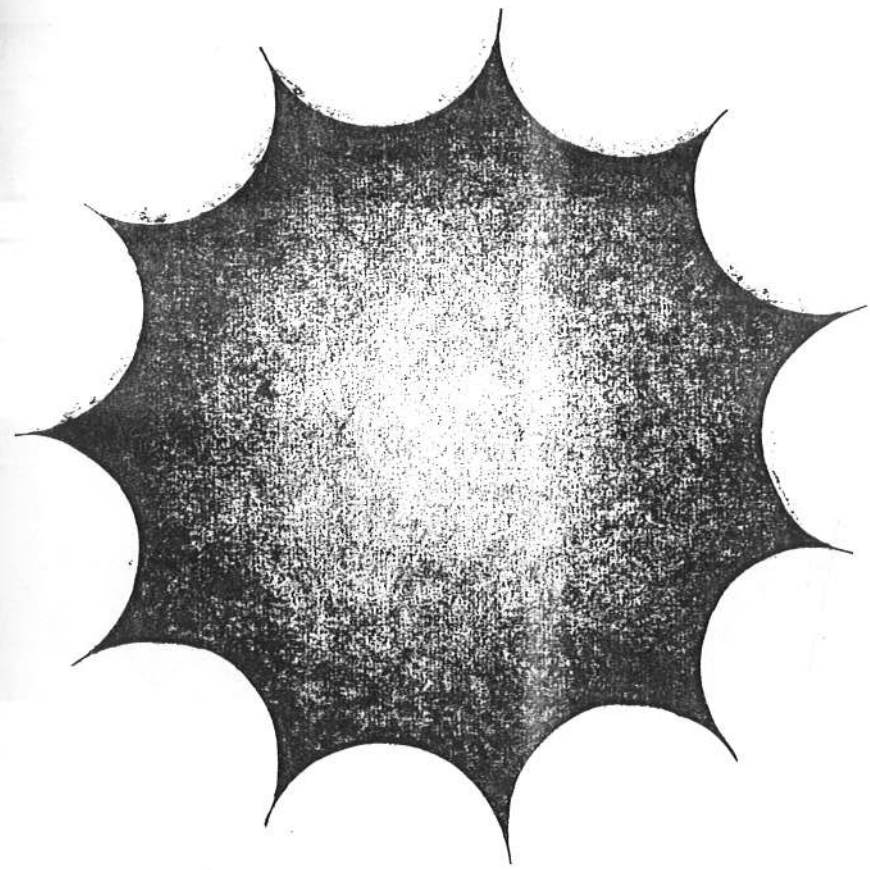
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

**265 ADA 26 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/2**

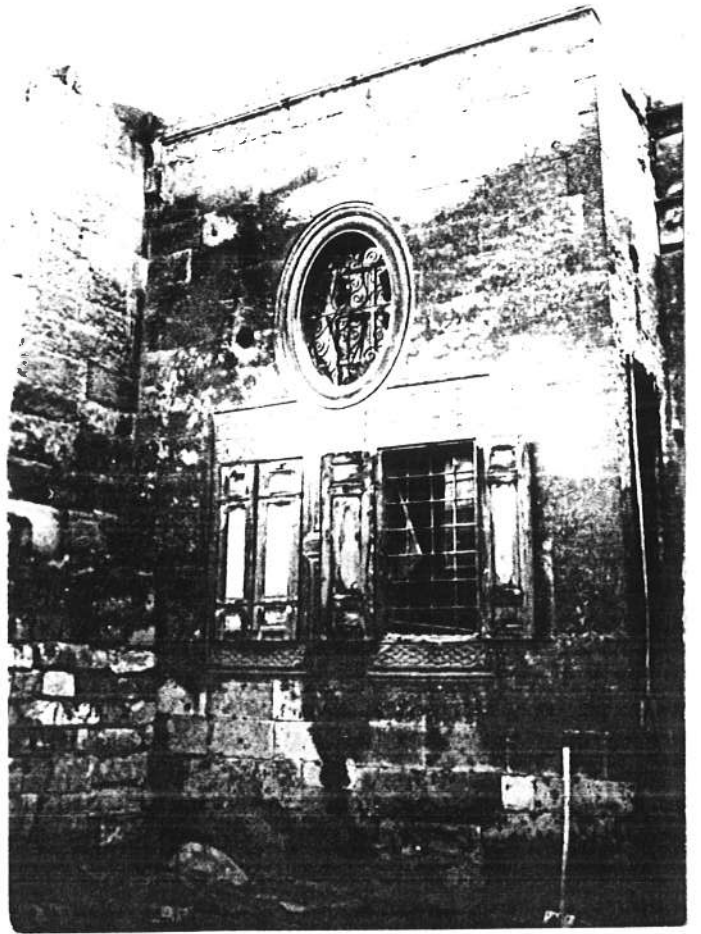
**266 ADA 5 PARSEL
TEPE PENCERESİ Ö: 1/2**

RESİM NO:76

RESİM NO:77

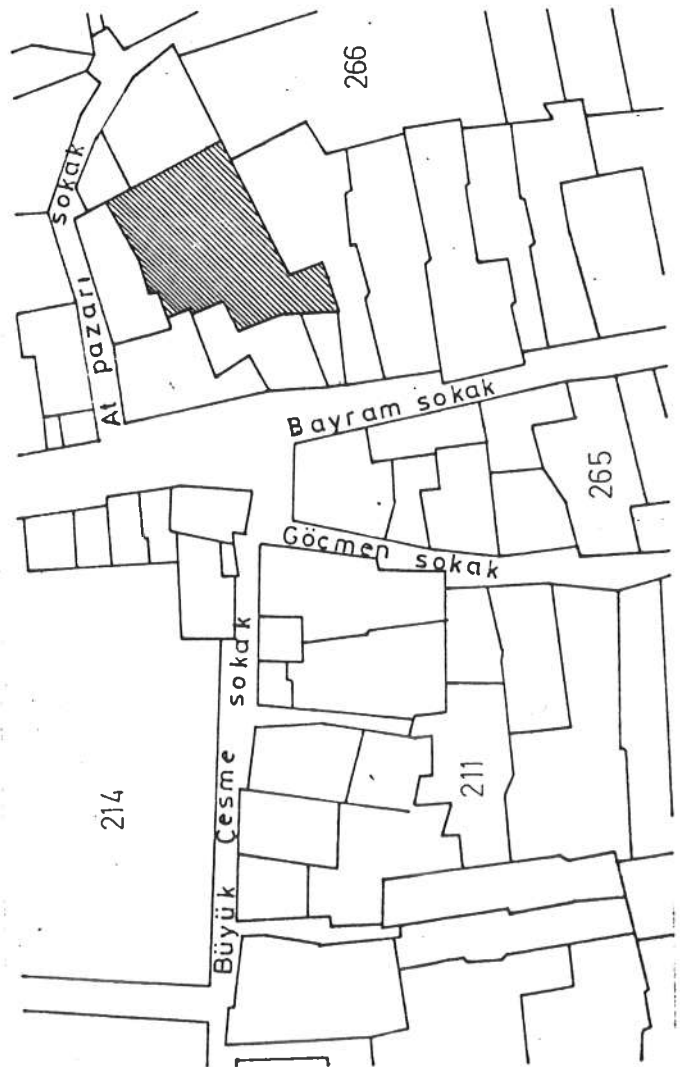

RESİM NO:78

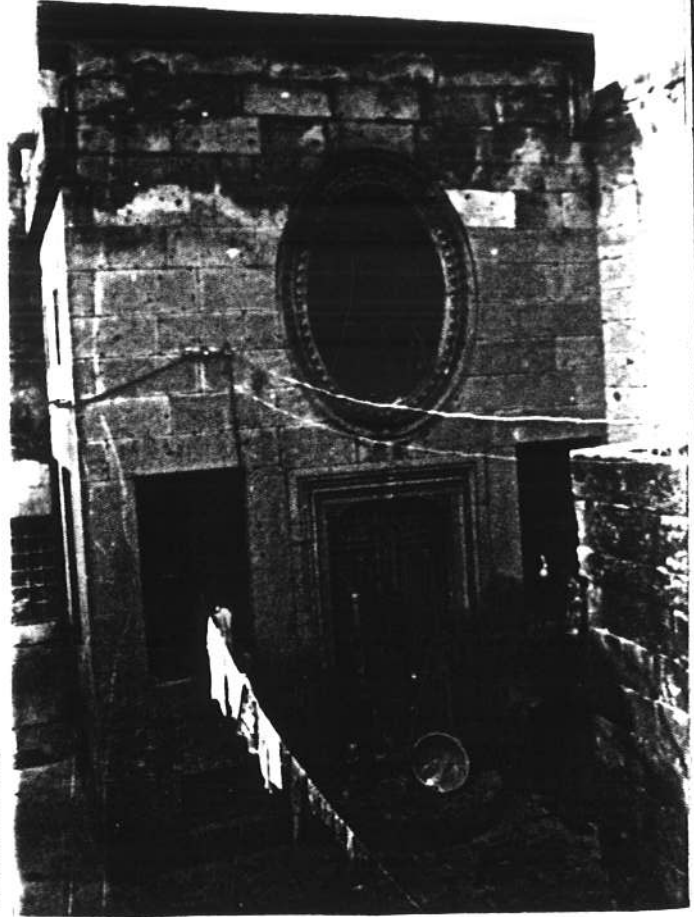
ilçe: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	kayı no: 44	kadastro pafta: 29m ³	ada: 266	parşel: 42	koruma derecesi	2	
sokak Bayram Sokak	ilçesi: MERKEZ	kayı no: 44	kadastro pafta: 29m ³	ada: 266	parşel: 42	çevreye aykırı	2	
Yapının adı: H.Ali Yapaner Evi	Yapının kaç konut birimi barındırdığı	1	konut alanı(m ²)	380m ²	kat sayısı:	2	Yapım tarihi: 1930	
Yapısal durumu	taşiyici yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	KONUT TEÇHİZATI	
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	1. içte 2. dışta 3. mevcut 4. yok	
az onarım ister (orta)						değerli	elektrik 1 2 3 4	
çok ormak gerek (fena)						oldukça değerli	su	
onarmak olanaksız						değersiz	kanalizasyon	
							wc	
							mutfak	
							banyo	
							ısıtma	
rutubet								
izi var								
yok								
önemli								

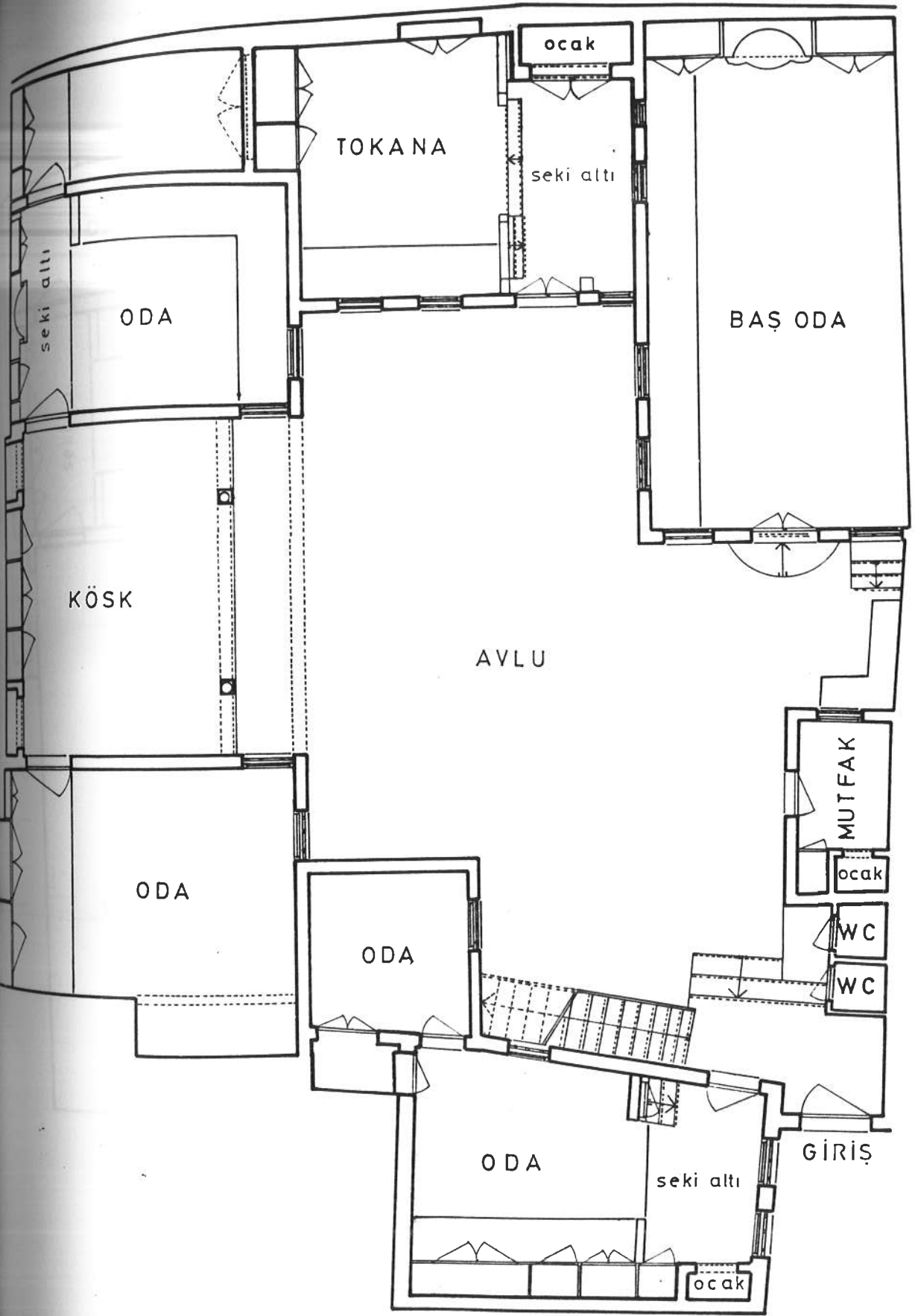
GENEL TANIM
Yüksek bahçe duvarı ardına gizlenen yapı iç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşan bir plan şemasına sahiptir. Özellikle baş odada ahşap işçiliğinin güzel örnekleri görülmektedir.

VAZİYET PLANI

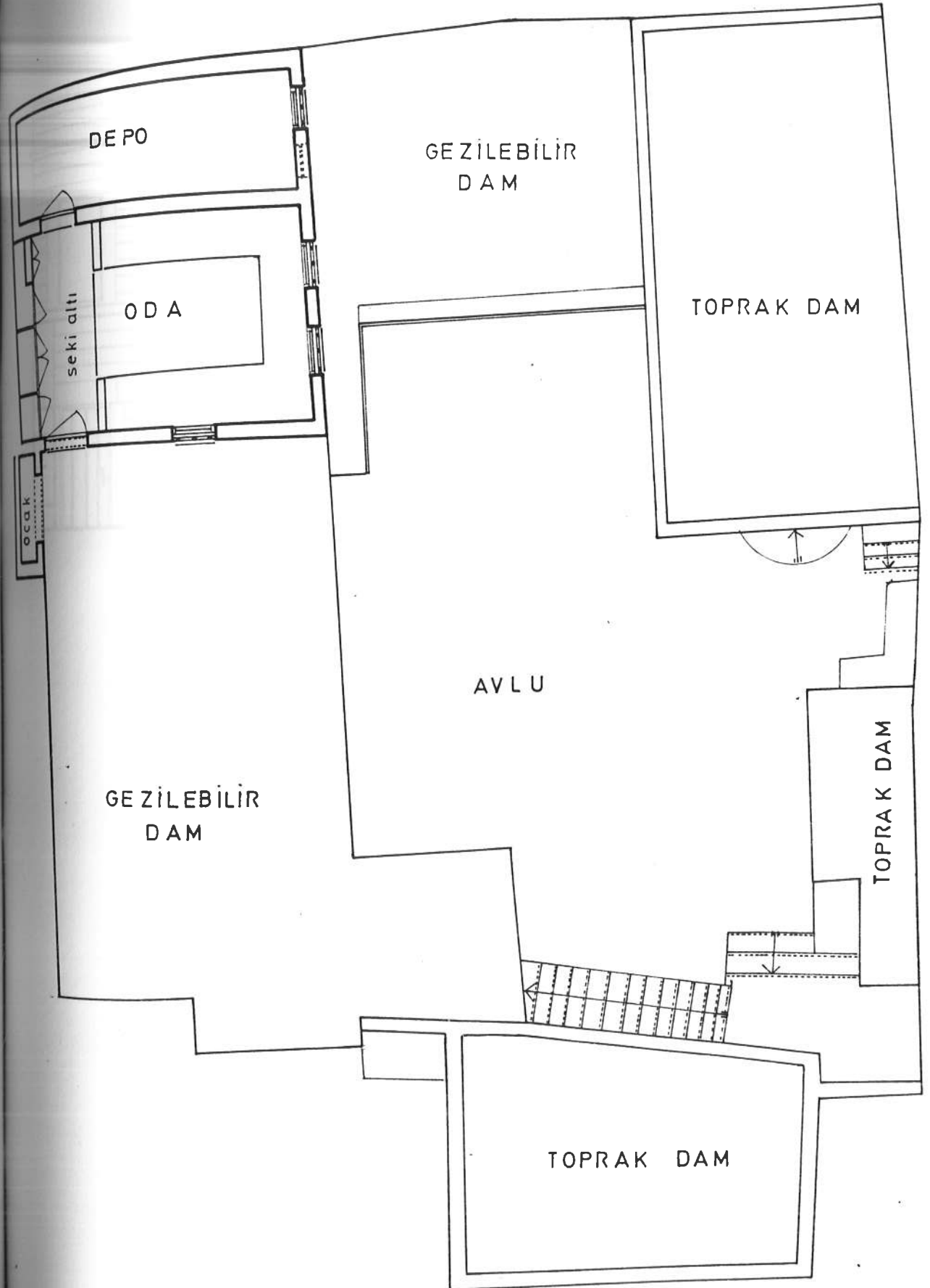

FOTOĞRAF

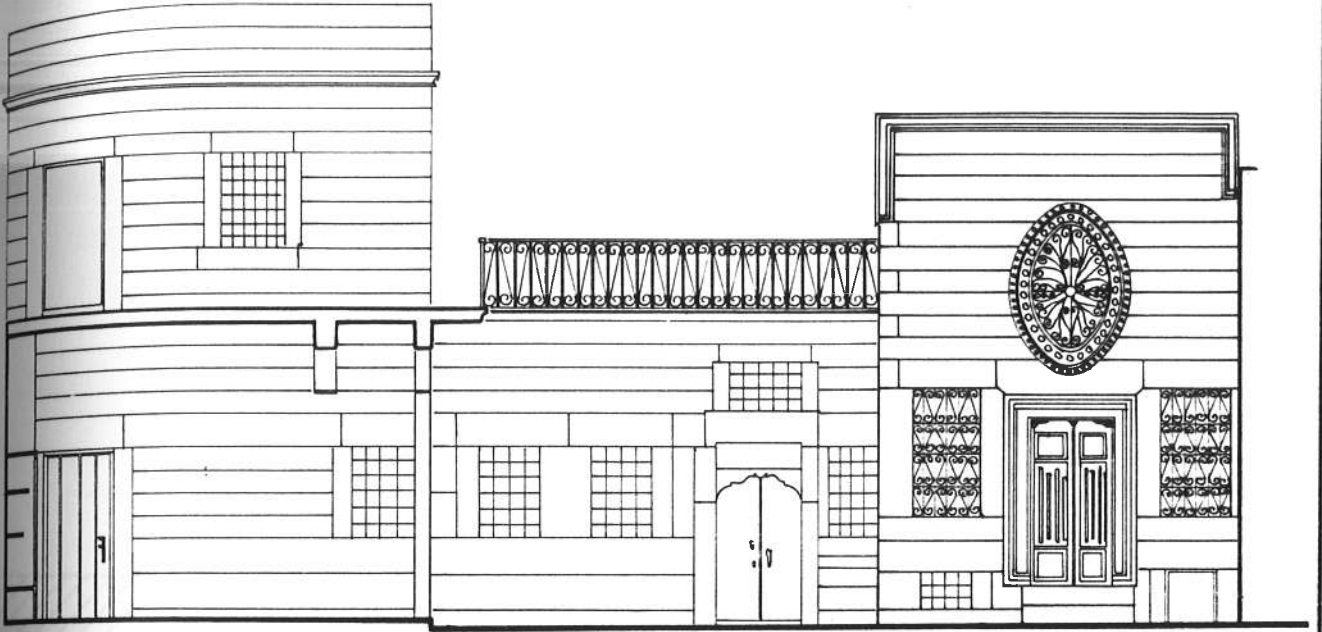

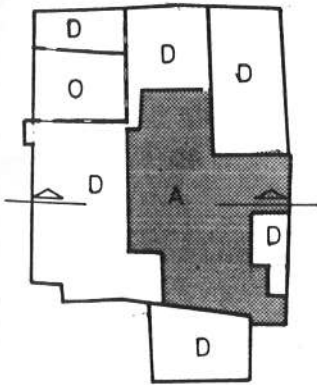
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK :1/100

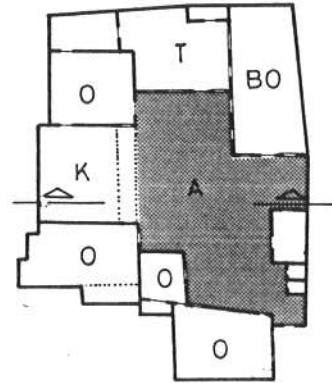
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

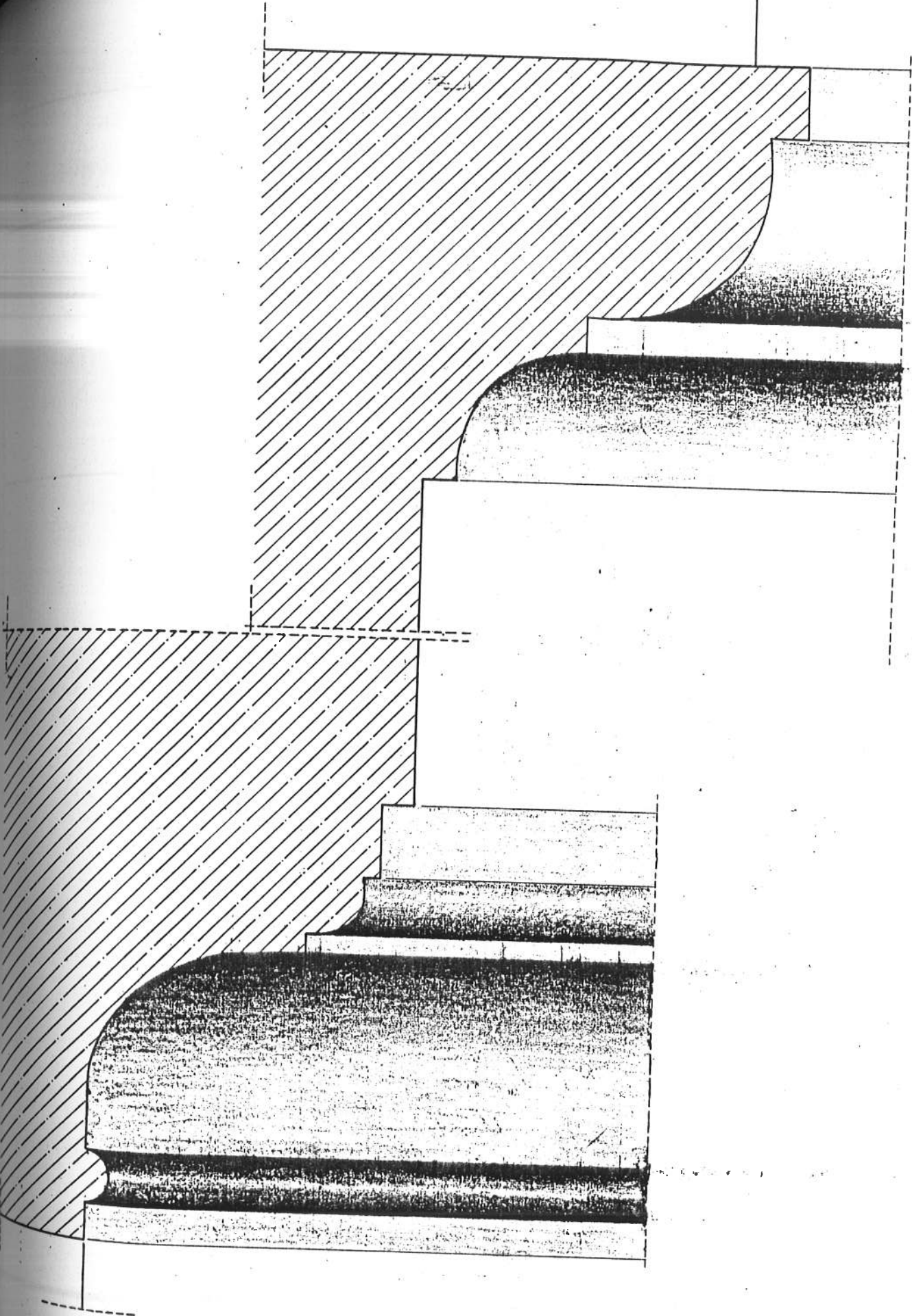
AVLU CEPHESİ ÖLÇEK:1/500

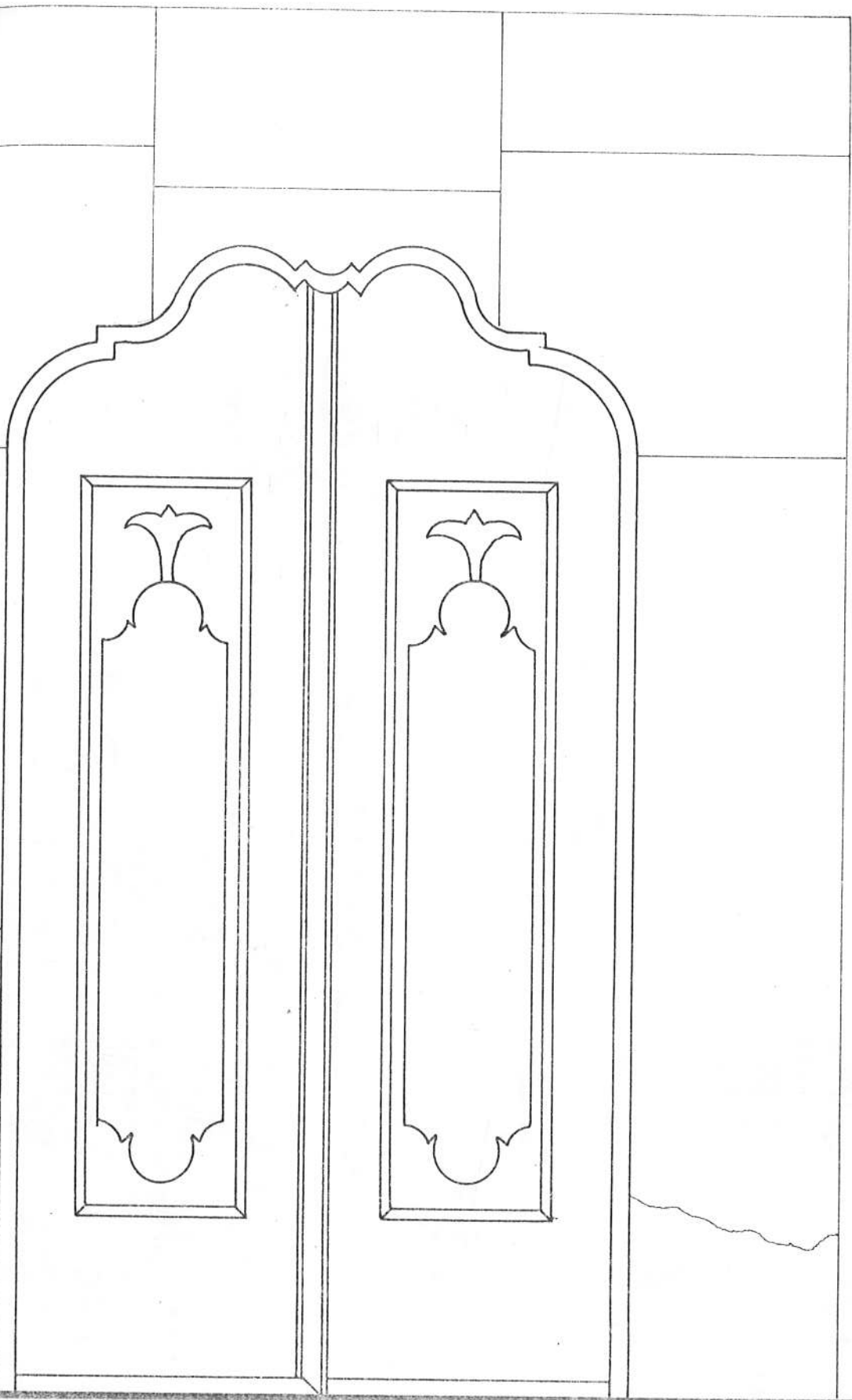
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

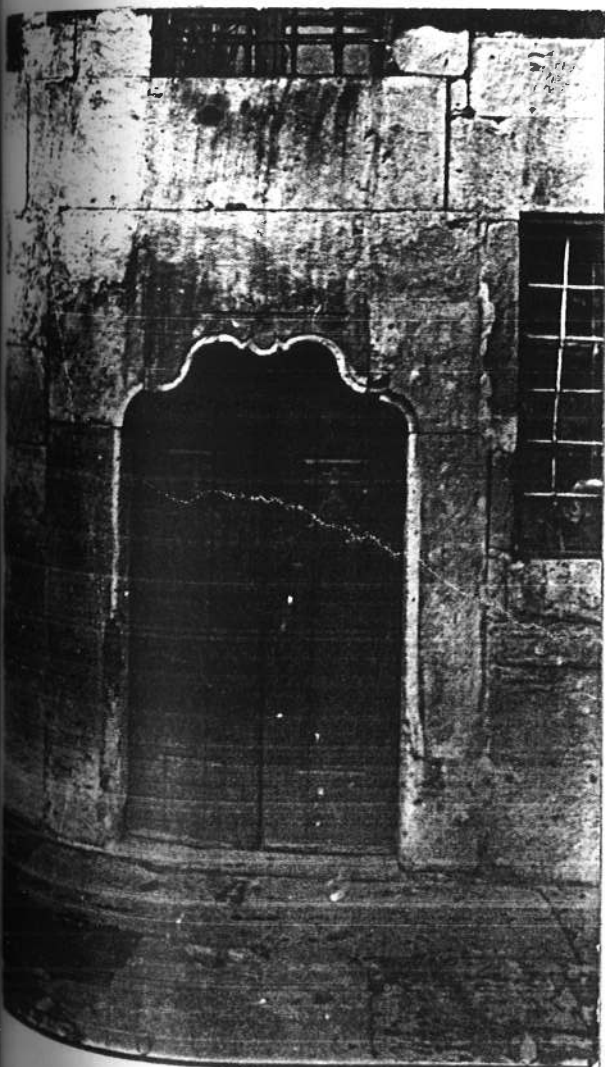
266 ADA 42 PARSEL
EYVAN KEMERİ-KORNİŞ
DETAYI Ö: 1/20

266 ADA 42 PARSEL
KAPIL DETAYI

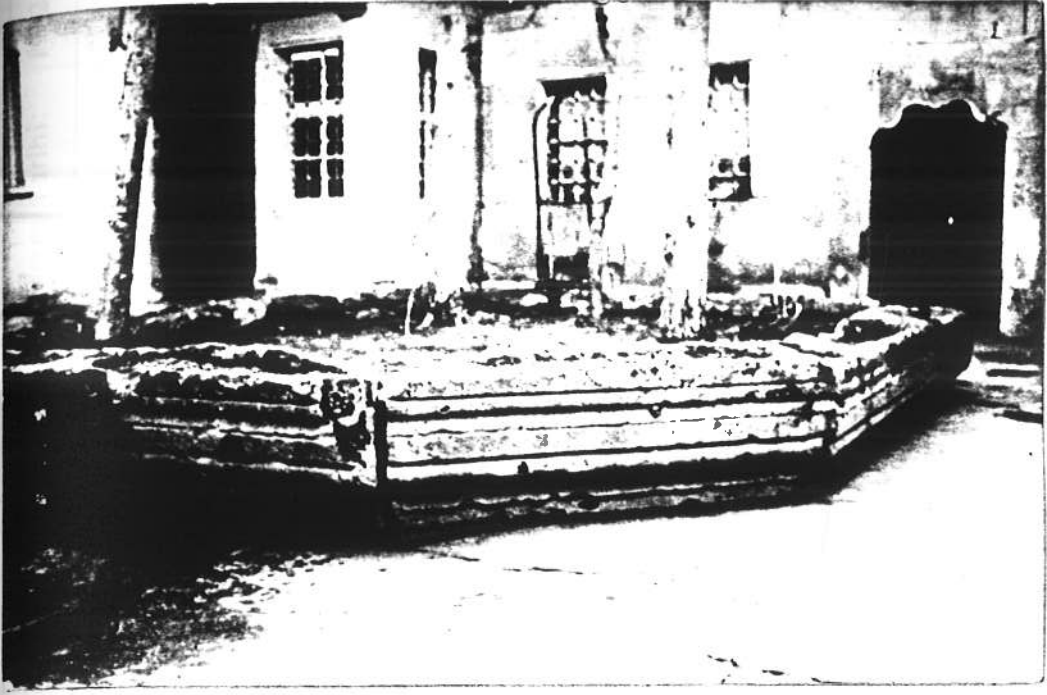
RESİM NO: 79

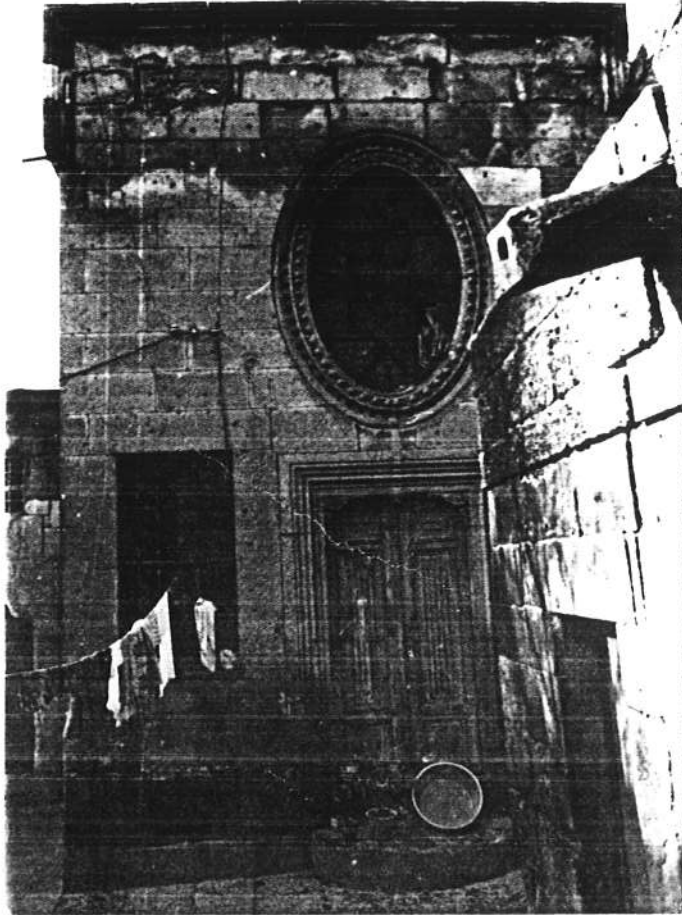
RESİM NO:80

RESİM NO: 81

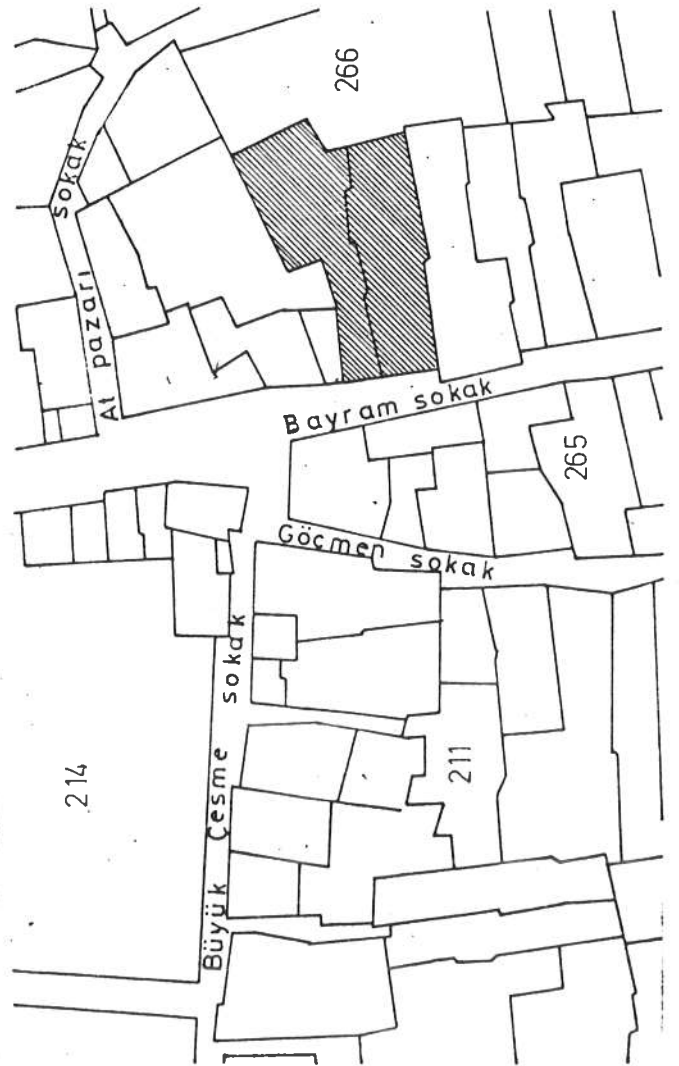
RESİM NO:82

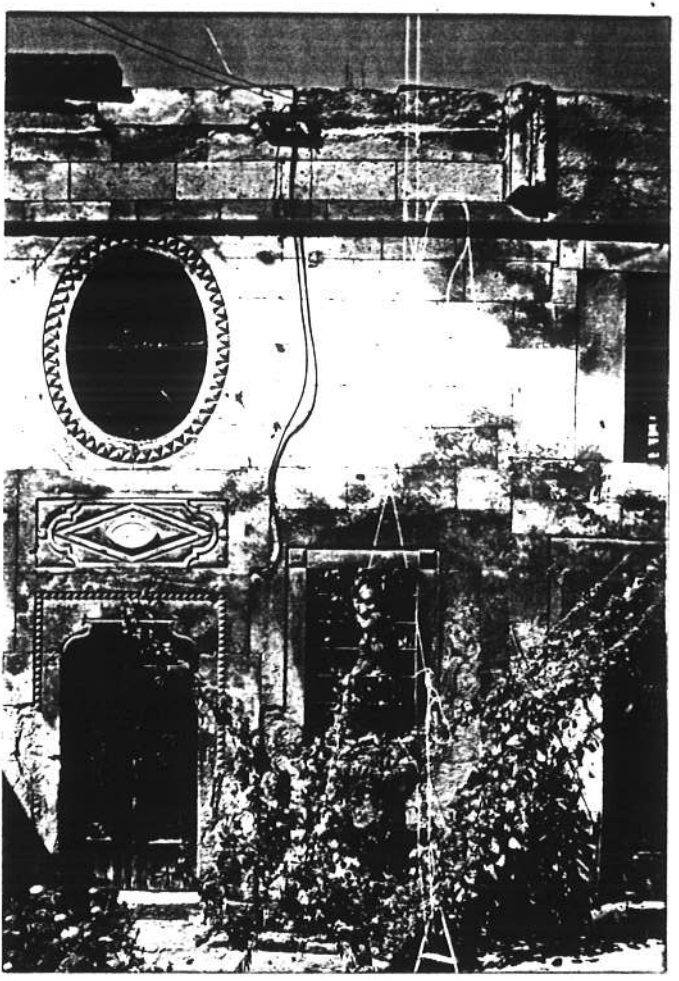
RESİM NO:83

III: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	kayı no: 42	kadastro pafta: 29m4	ada: 266	parşel: 40-41	koruma derecesi	anıt al çevresel çevreye aykırı	
sokak: Bayram Sokak	yapının adı: Hacı Ahmet Ağa Evi	yapının kaç konut birimi barındırdığı	1	konut alanı(m2)	265m2	kat sayısı: 1	yapım tarihi: 1932	
yapısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	KONUT TEÇHİZATI	
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	1.çte 2.dışta 3.mevcut 4.yok	
az onarım ister (orta)						değerli	elektrik	
çok ormak gerek (fena)						oldukca değerli	su	
onarmak olanaksız						değersiz	kanalizasyon	
GENEL TANIM								wc
Yüksek bahçe duvarları ardına gizlenen yapı iç avlulu 2 taraflı oda sırasından oluşan bir plan şemasına sahiptir. İç yapısı ve süsleme elemanları oldukça harap durumda olan yapı tek katlıdır.								mutfak
								banyo
								ısıtma

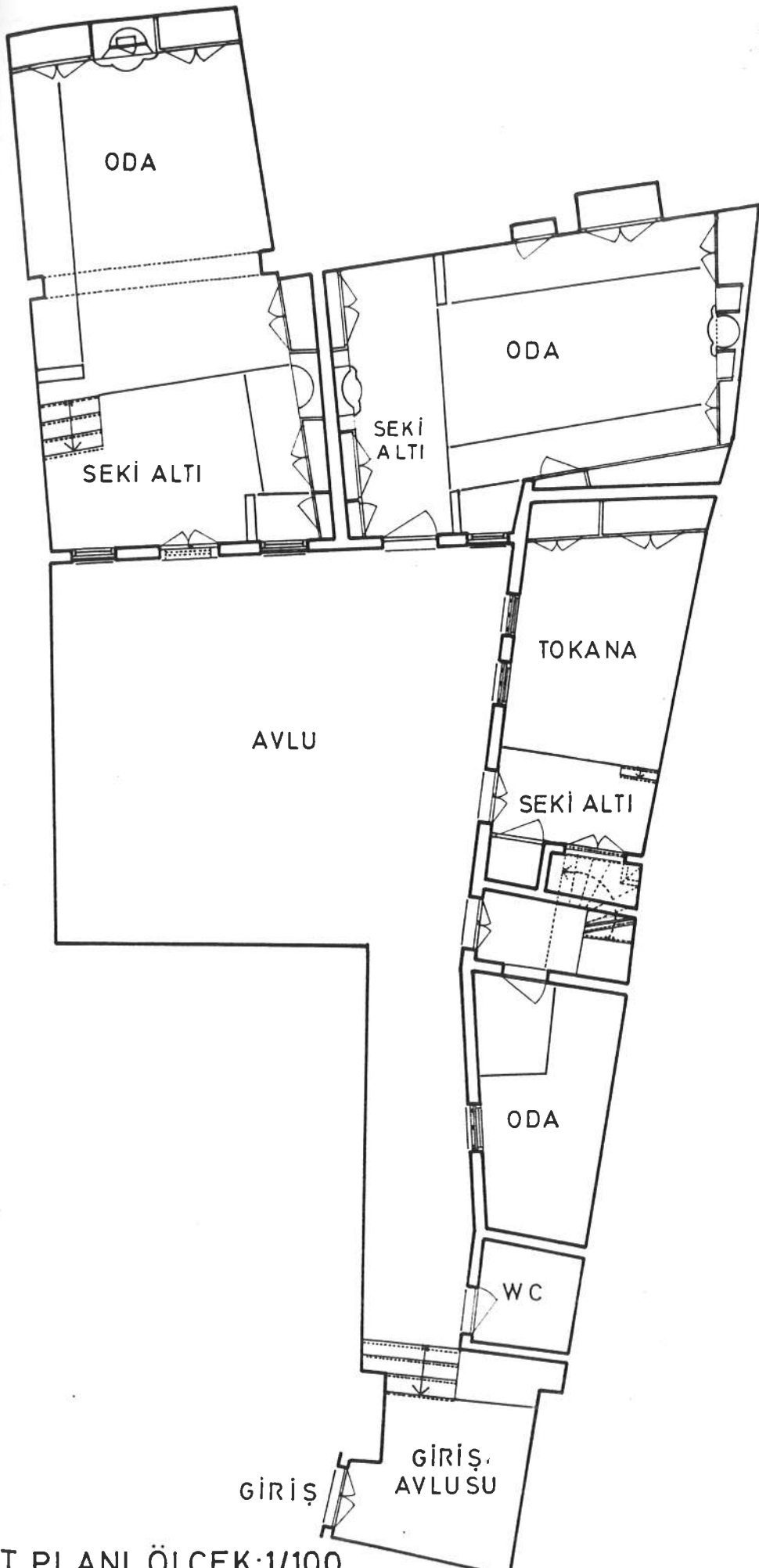
VAZİYET PLANI

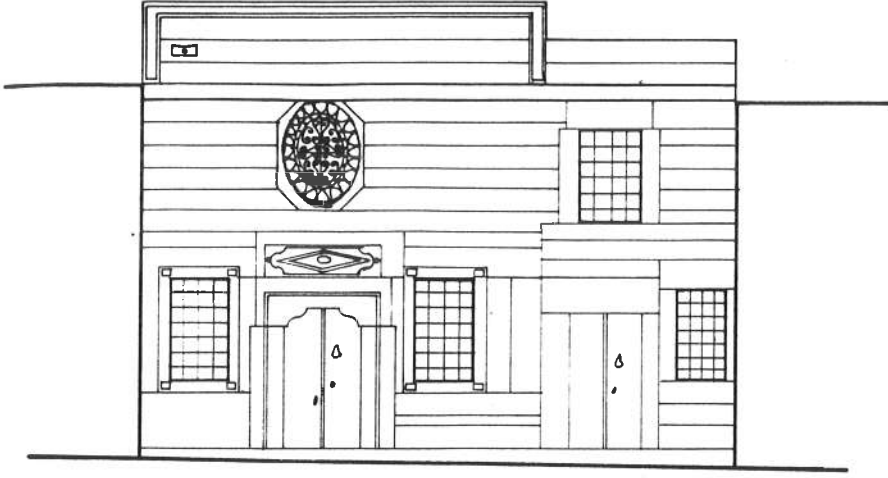

FOTOĞRAF

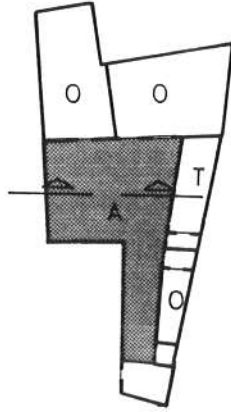

bugünkü kullanımı	Konut	Konut	Konut	Konut	Konut	YAPIM SİSTEMİ	hımiş	bugünkü	zemin + Bodrum	
orijinal kullanımı	Konut	Konut	Konut	Konut	Konut	YAPI MALZEMESİNİN	ahşap	yapıldığı	zemin + Bodrum	
önerilen kullanımı	Konut	Konut	Konut	Konut	Konut	GELDİĞİ YER	karkas	devirde		
MALZEME	döşeme	tavan	DUVARLAR		çatı	yerleşme içi	bahçe	yapıldığı	var	Yok
			iç	dış						
taş	X		X	X					X	
tuğla									X	
ahşap	X	X	X	X					X	
toprak				X					X	
briket									X	
kiremit									X	
siva	icte								X	
	dışta		X						X	
YAPILAN DEĞİŞİKLER										
Dama çıkan merdiven sonradan yapılmış intibaa bırakıyorsa da bu konuda kesin birşey söyleyemeyeceğiz. Girişte WC nin yanında yer alan odanın avlu tarafında sonradan kapatılmış bir pencere izine rastlanmıştır.										
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986				
ekleri				rölöve projesi		X		kroki		
rapor				restorasyon projesi				kitabe		
fotoğraf			X	harita		X		vakfiye		

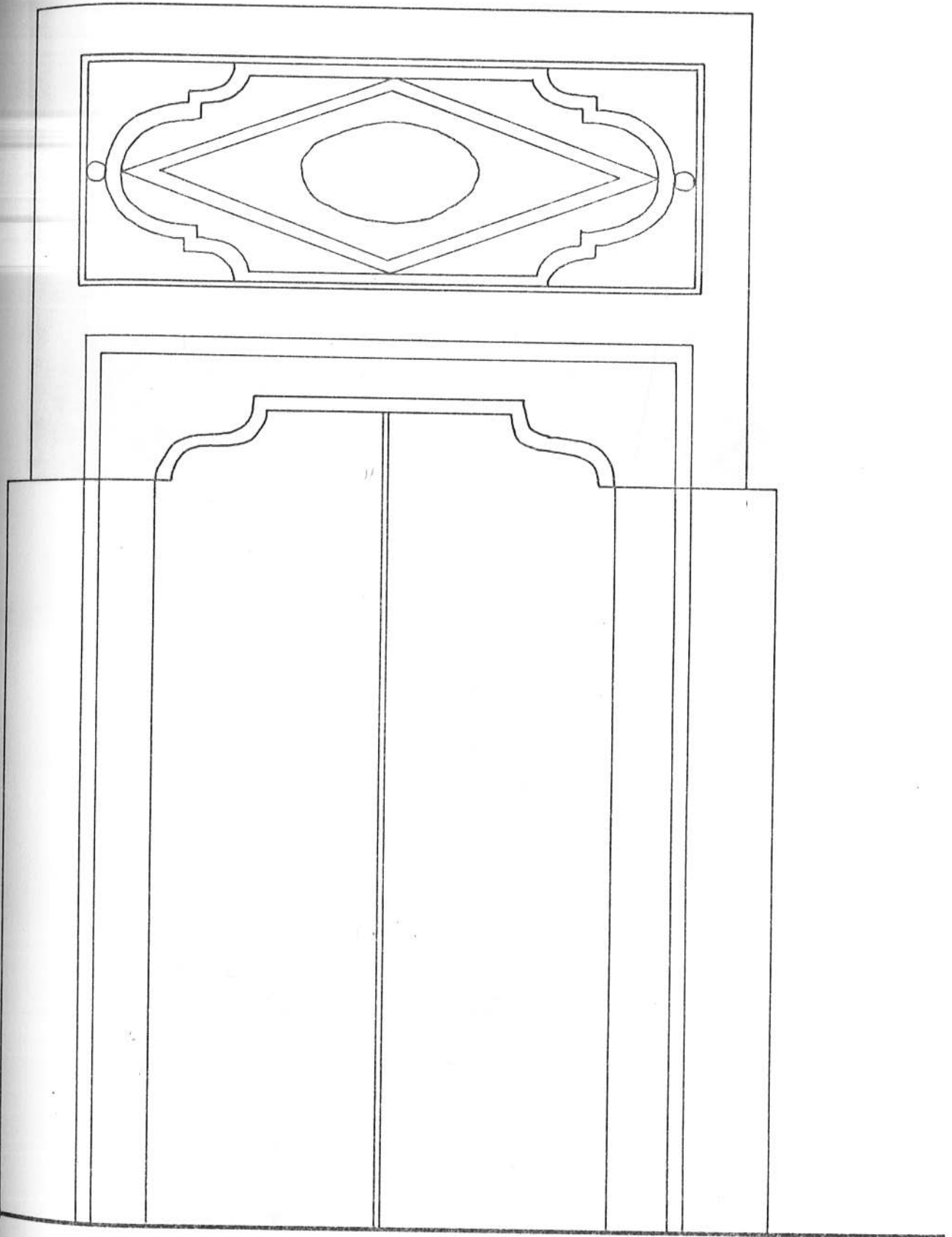

AVLU CEPHESİ ÖLÇEK :1/100

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

266 ADA 40 + 41 PARSEL
KAPI DETAYI

RESİM NO:84

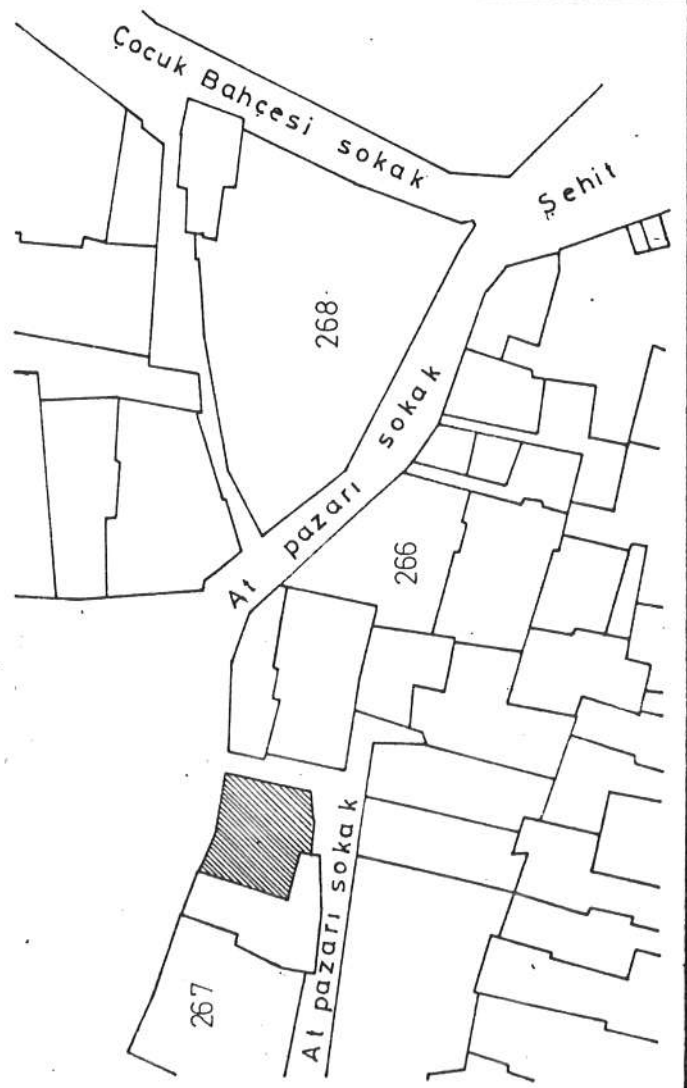

RESİM NO:85

III. KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	kayı no: 14	kadastro pafta: 29m4	ada: 267	parşel: 14	koruma derecesi	anitsal çevresel çevreye aykırı	1 2 3
sokak: At pazarı Sokak		yapının adı: Körükçüoğlu Evi		konut birimi barındırdığı	işyeri	konut alanı(m2)	206m2	kat sayısı: 1
yapısal durumu	taşiyici yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	izi var	1. içte 2. dışta 3. mevcut 4. yok
az onarım ister (orta)						değerli	yok	elektrik 1 2 3
çok ormak gerek (fena)						oldukça değerli	önemli	SU
onarım gerek yok (fena)						değersiz		KANALİZASYON
WC								
MUTFAK								
BANYO								
ISITMA								
YAPIM TARİHİ: 1895								

GENEL TANIM
 Tipik bir iç sovali plan şemasına sahip olan yapıya 3 basamakla yükseltilmiş bir kapıdan girilir. Avlunun 2 yanında oda sıraları bulunmaktadır. Girişin tam karşısında ise kemerle geçilmiş bir köşk yer alır. Baş oda ahşap işçiliğinin çok güzel örnekleri ile doludur.

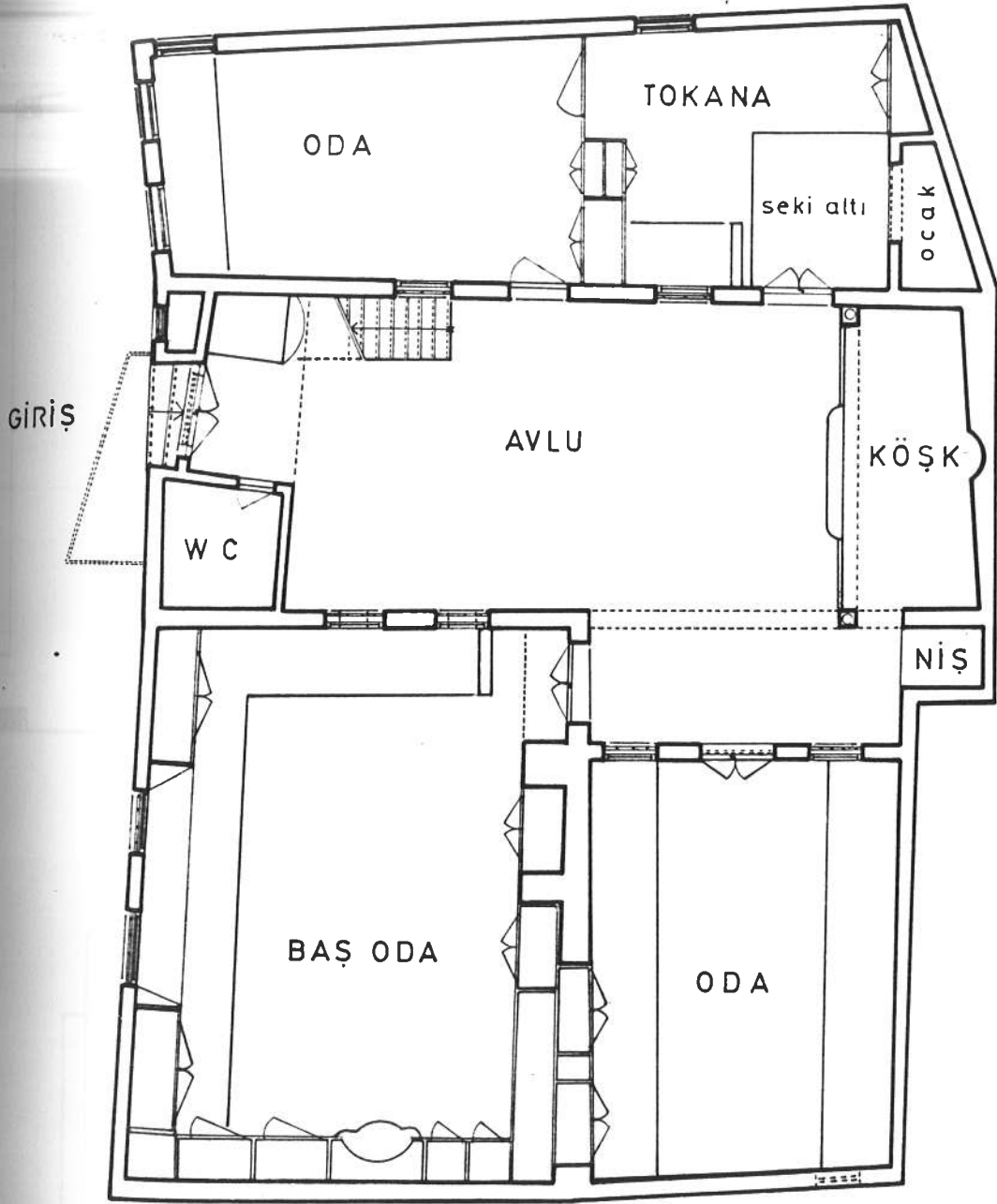
VAZİYET PLANI

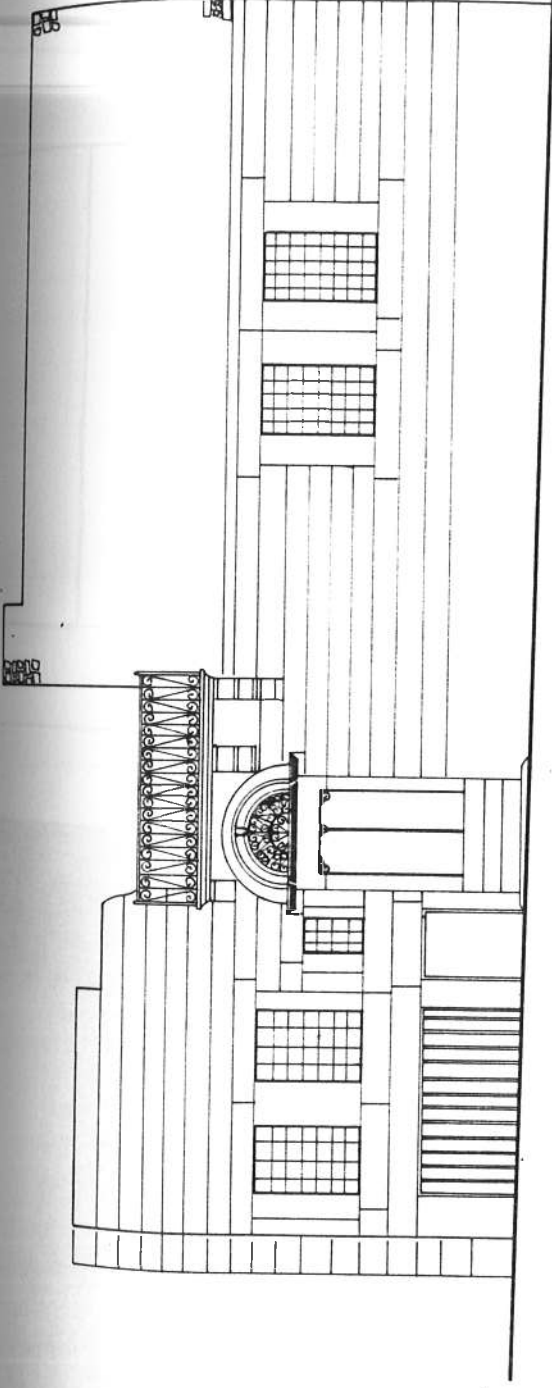
FOTOĞRAF

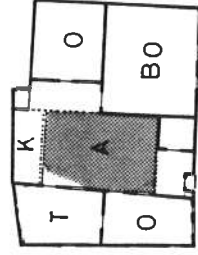
orijinal kullanımı		Konut		YAPIM Sİ		bugünkü		zemin + Bodrum		
önerilen kullanımı		Konut		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		yapıldığı devirde		zemin + Bodrum		
MALZEME	döşeme	TAVAN	DUVARLAR		çatı	yerleşme içi	yerleşme dışı	bahçe	var	yok
			iç	dış						
taş	X		X	X	X	X		avlu	X	X
tuğla								ek yapı	X	X
ahsap	X	X	X	X	X	X		kuyu	X	X
toprak					X	X		ocak	X	X
briket								süsleme	X	X
kiremit								çıkma	X	X
sıva	icte							bodrum	X	X
	dışta		X					havuz	X	X
YAPILAN DEĞİŞİKLER										
Yapıda görülen tek değişiklik girişin karşısında yer alan köşk'e yapılan beton ilavelerdir.										
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU						tarih : 1_5_1986				
ekleri				rölöve projesi		X		kroki		
rapor				restorasyon projesi				kitabe		
fotoğraf		X		harita		X		vakfiye		

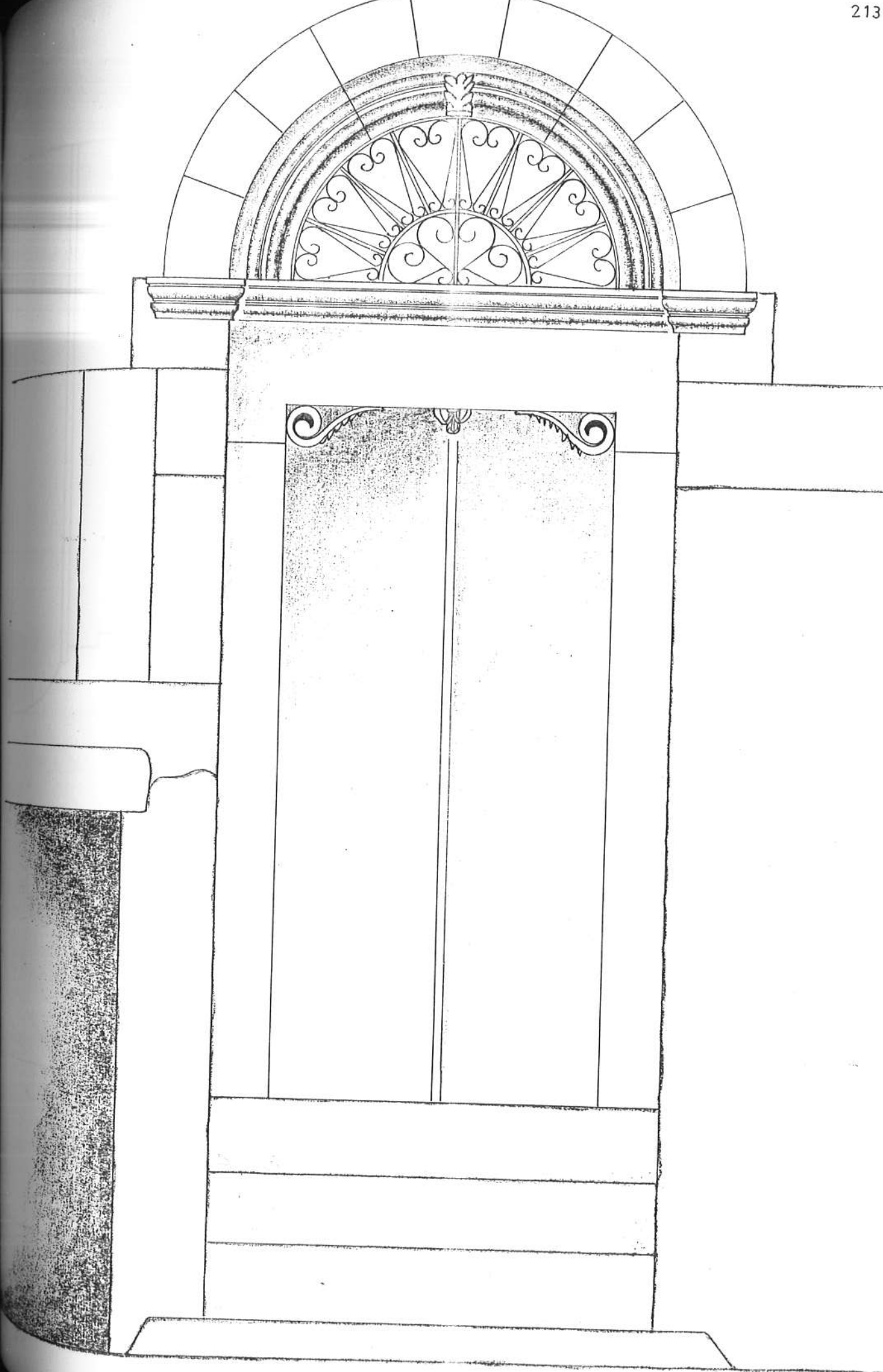
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

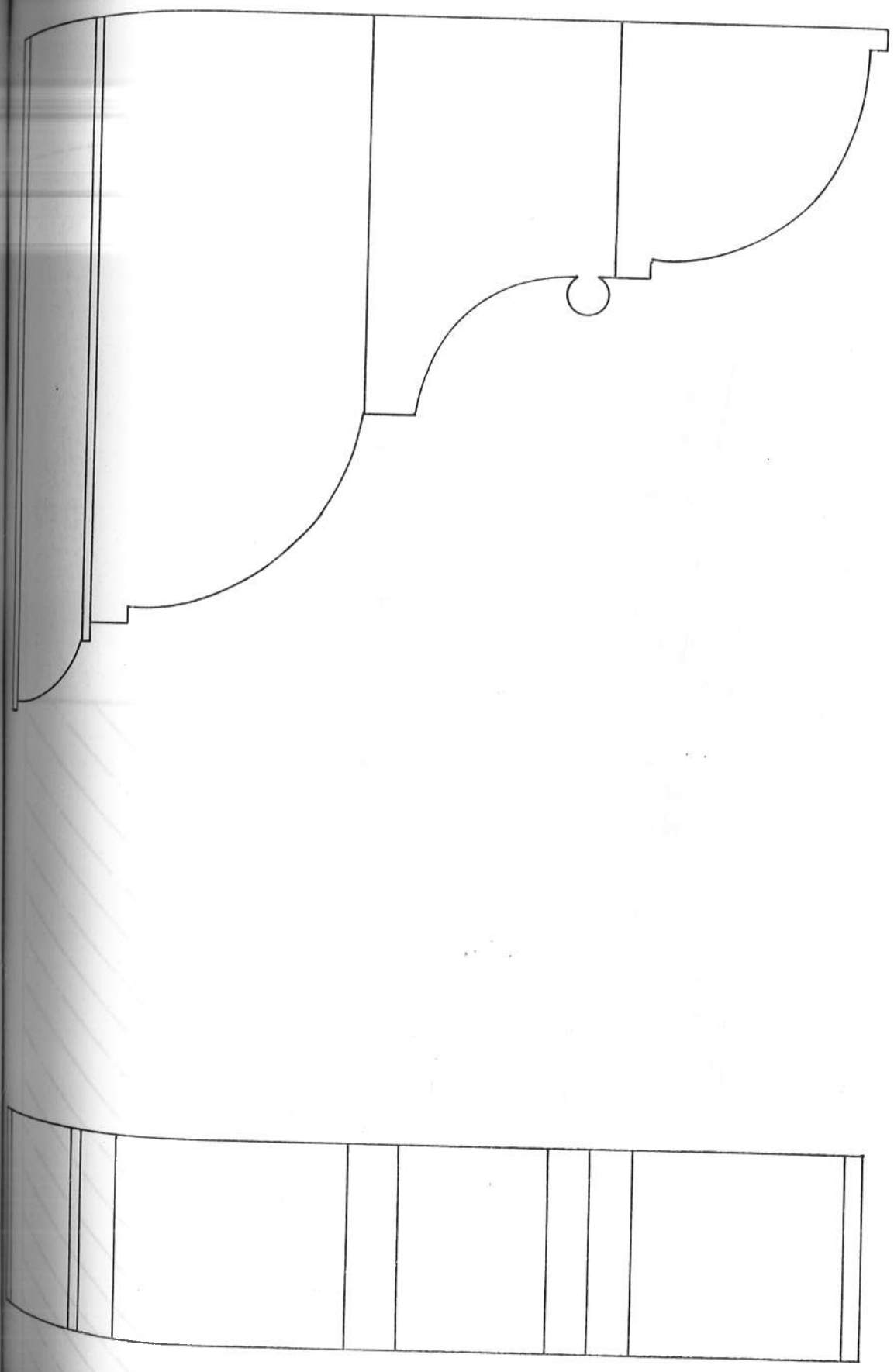

ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

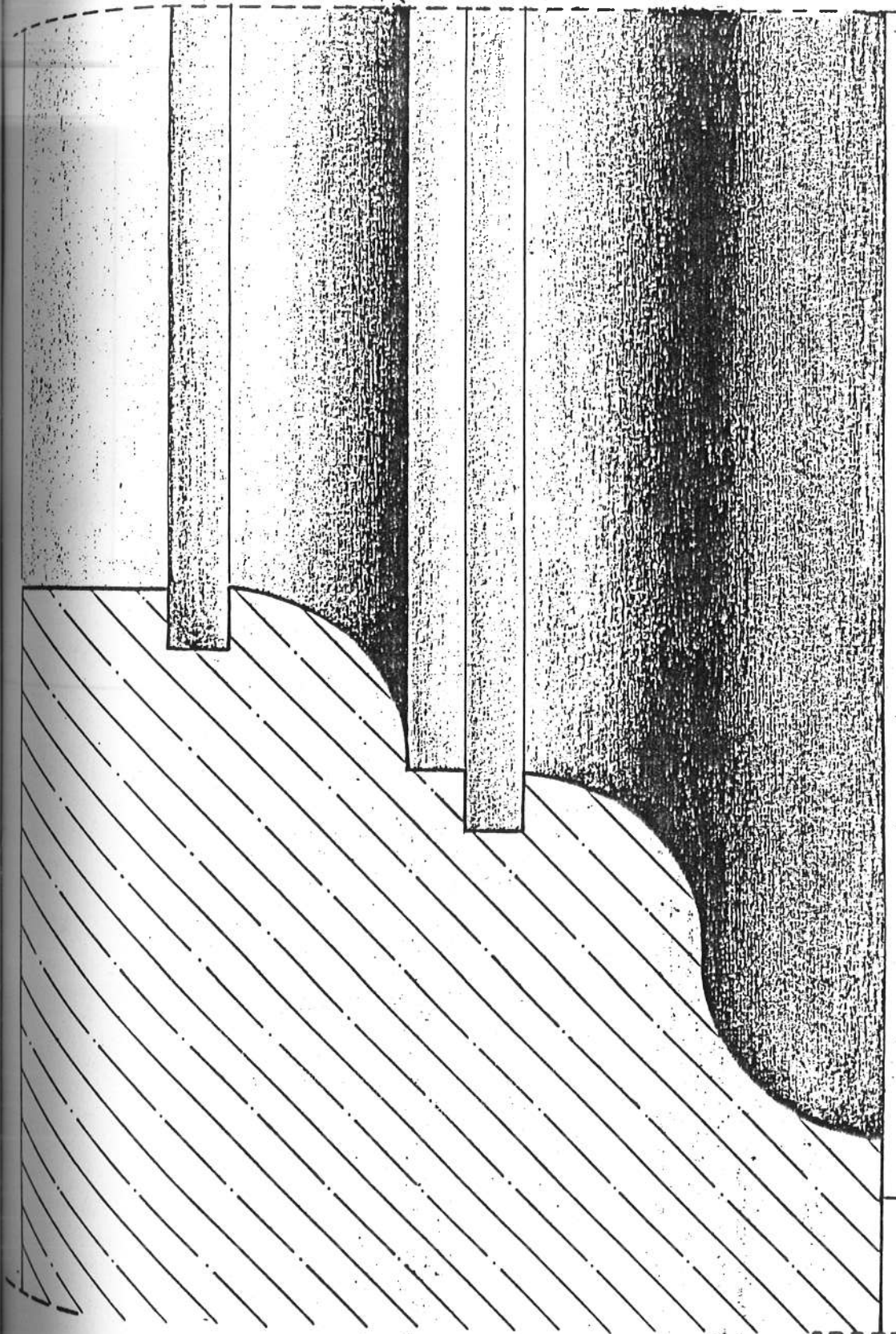

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

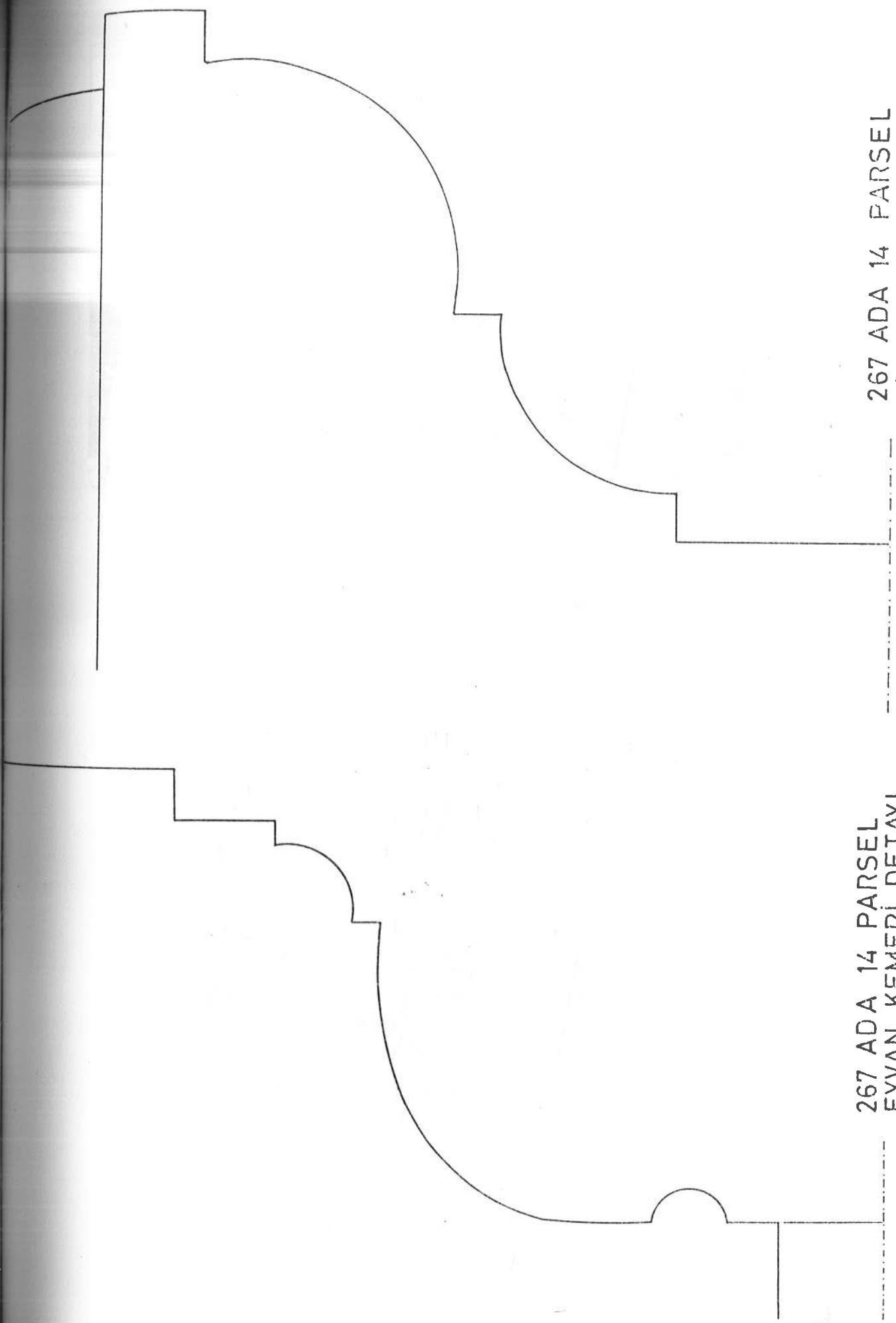
267 ADA 14 PARSEL
KONSOL DETAYI

215 ADA 14 PARSEL
 KAPISINDAN DETAY Ö: 1/1

267 ADA 14 PARSEL
SILME DETAYI

267 ADA 14 PARSEL
EYVAN KEMERI DETAYI

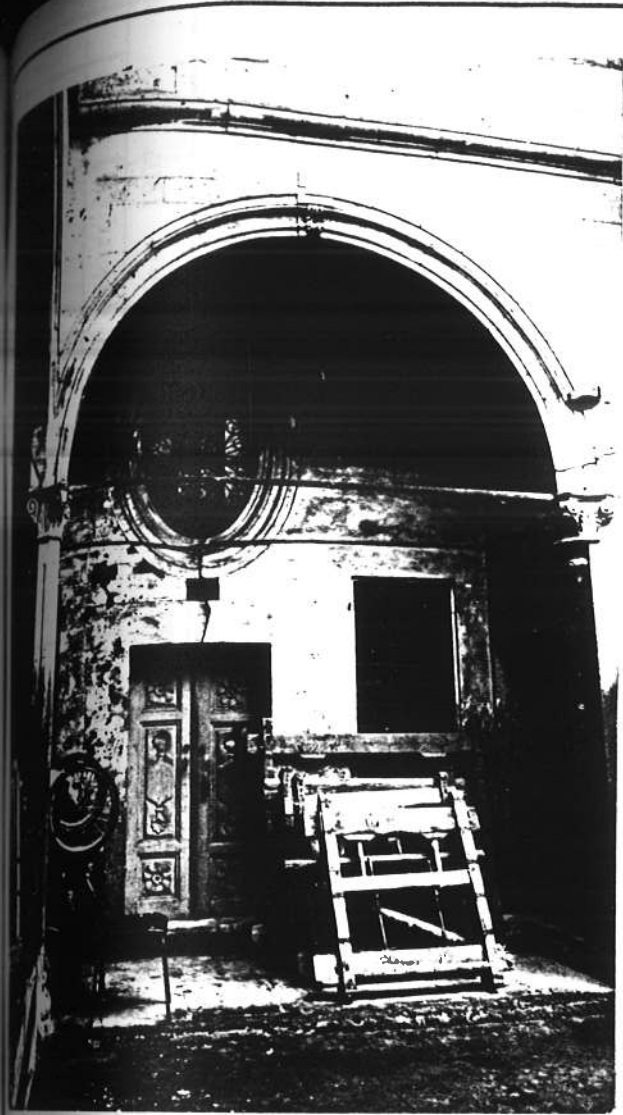

RESİM NO:86

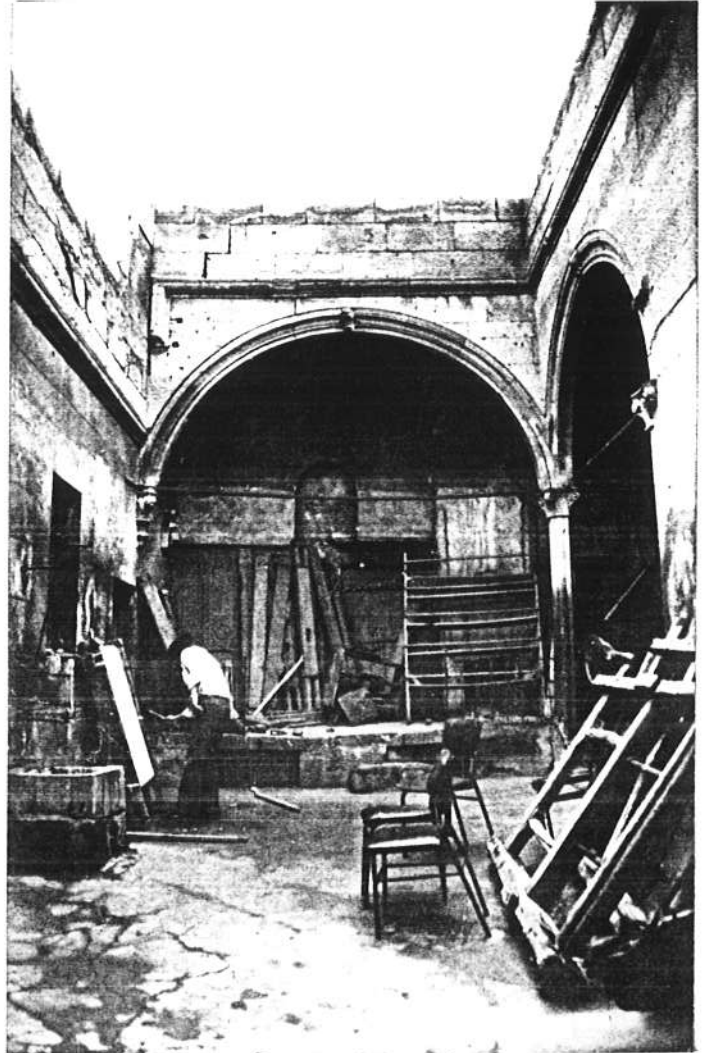

RESİM NO:87

RESİM NO:88

RESİM NO:89

III: KAYSERİ

sokak: Göçmen Sokak

kayı no: 2

kadastro pafta: 29m4 ada: 211

parsel: 1

koruma derecesi

çevresel çevreye aykırı

yapım tarihi: 1907

yapının adı: Selçukkoğlu Osman Evi

yapının kaç konut birimi barındırdığı: 4

konut alanı(m²): 212 m²

kat sayısı: 2

yapısal durumu

taşiyıcı yapı

dış yapı

iç yapı

üst yapı

süsleme

mimari değeri

rutubet

elektrik

su

kanalizasyon

w c

mutfak

banyo

ısıtma

onarım gerek (iyi)

çok ormak gerek (fena)

onarmak olanaksız

çok değerli

değerli

oldukca değerli

değersiz

izi var

yok

önemli

1 2 3 4

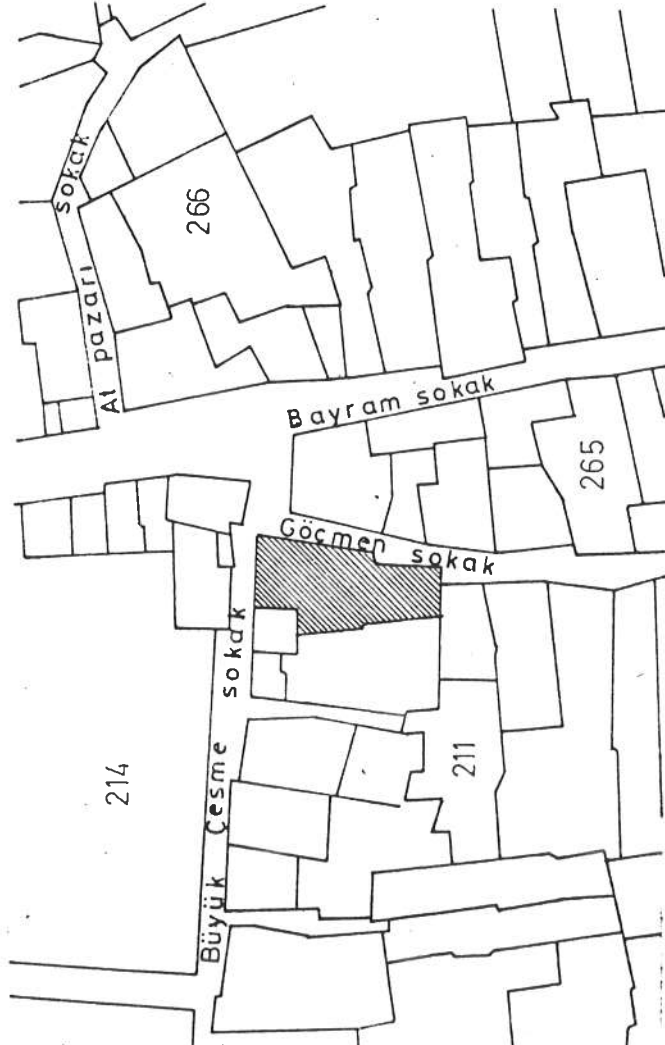
KONUT TEÇHİZATI

1içte 2.dışta 3.mevcut 4.yok

GENEL TANIM

Büyükçeşme sokak ve göçmen sokağın kesiştiği köşede yer alan 2 katlı heybetli yapı dış avlulu dış sofalı plan şemasına sahiptir. İç yapısı, özelliklede süsleme elemanları çok hasar görmüş olan yapının dış yapısı ve taşıyıcı sistemi oldukça iyi durumdadır.

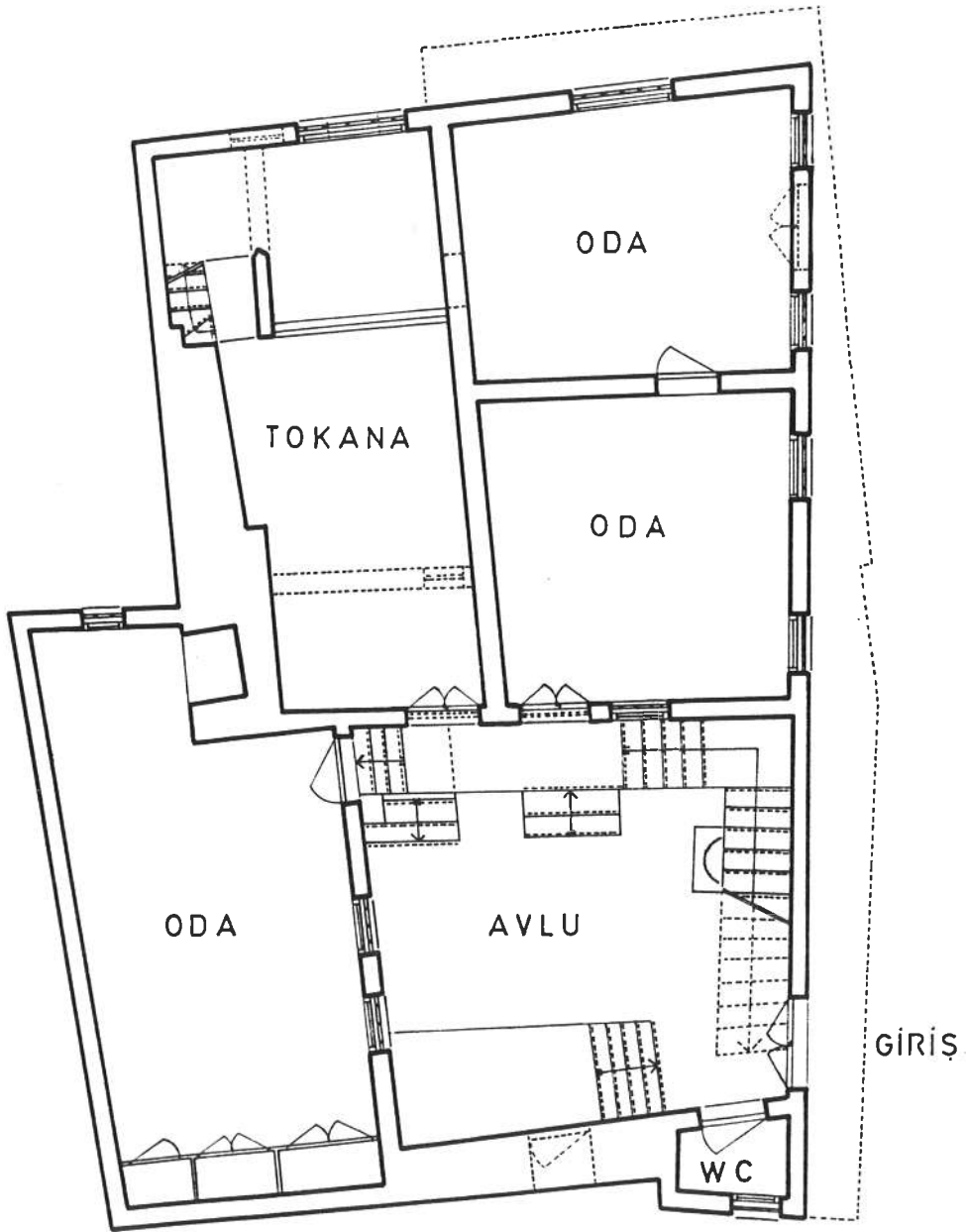
VAZİYET PLANI

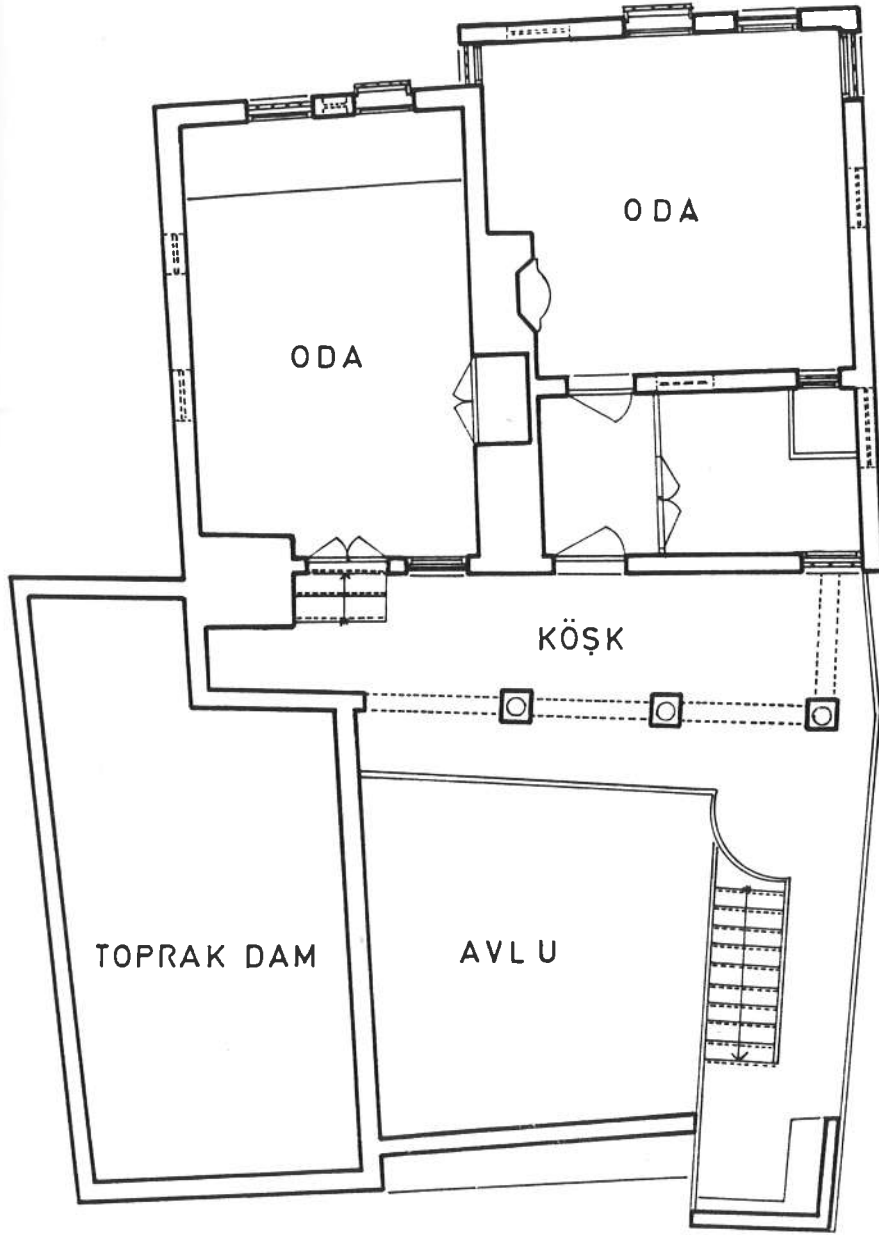
FOTOĞRAF

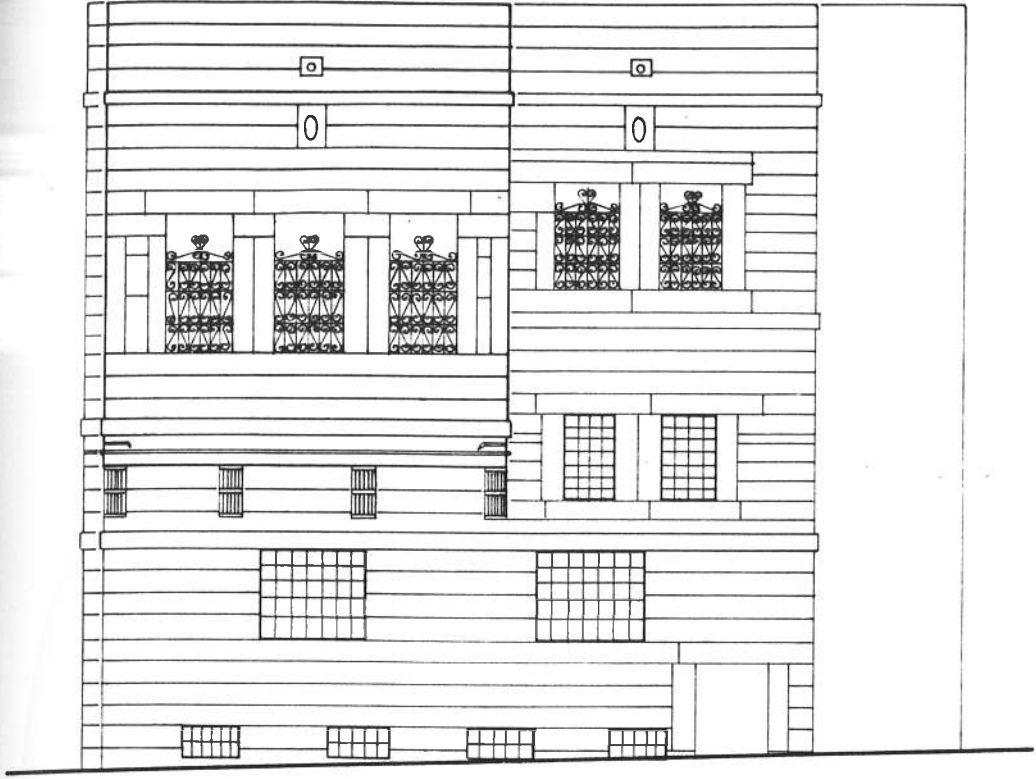
bugünkü kullanımı		Konut		YAPIM SİSTEMİ		hemiş		bugünkü		zemin üst - Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		ahşap karkas		yapıldığı devirde		zemin üst - Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		Konut		b.a.karkas				var	
MALZEME		döşeme		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe		Yok	
taş		taçın		iç dış çatı		yerleşme içi yerleşme dışı		avlu			
tuğla								ek yapı			
ahşap								kuyu			
toprak								ocak			
briket								süsleme			
kiremit								çıkma			
siva		içte						bodrum			
		dışta						havuz			
<p>YAPILAN DEĞİŞİKLER</p> <p>Yarıda en büyük değişiklik üst katta görülmektedir. Baş oda niteliğinde olan odanın sokağa bakan iki penceresi kapatılmış oda ortadan bölünmüş ve bu bölümlerden birisi yine kendi içinde ikiye bölünmüştür. Diğer odada da kapatılmış 2 pencere vardır.</p>											
<p>Yapılışı dolduran : GONCA GÜNDOĞDU</p>						<p>tarih : 1_5_1986</p>					
ekleri				rölöve projesi				kroki			
rapor				restorasyon projesi				kitabe			
fotoğraf				harita				vakfiye			

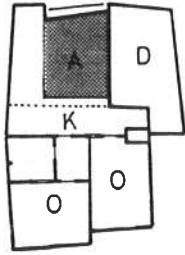
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

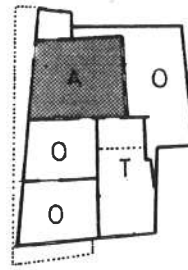
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

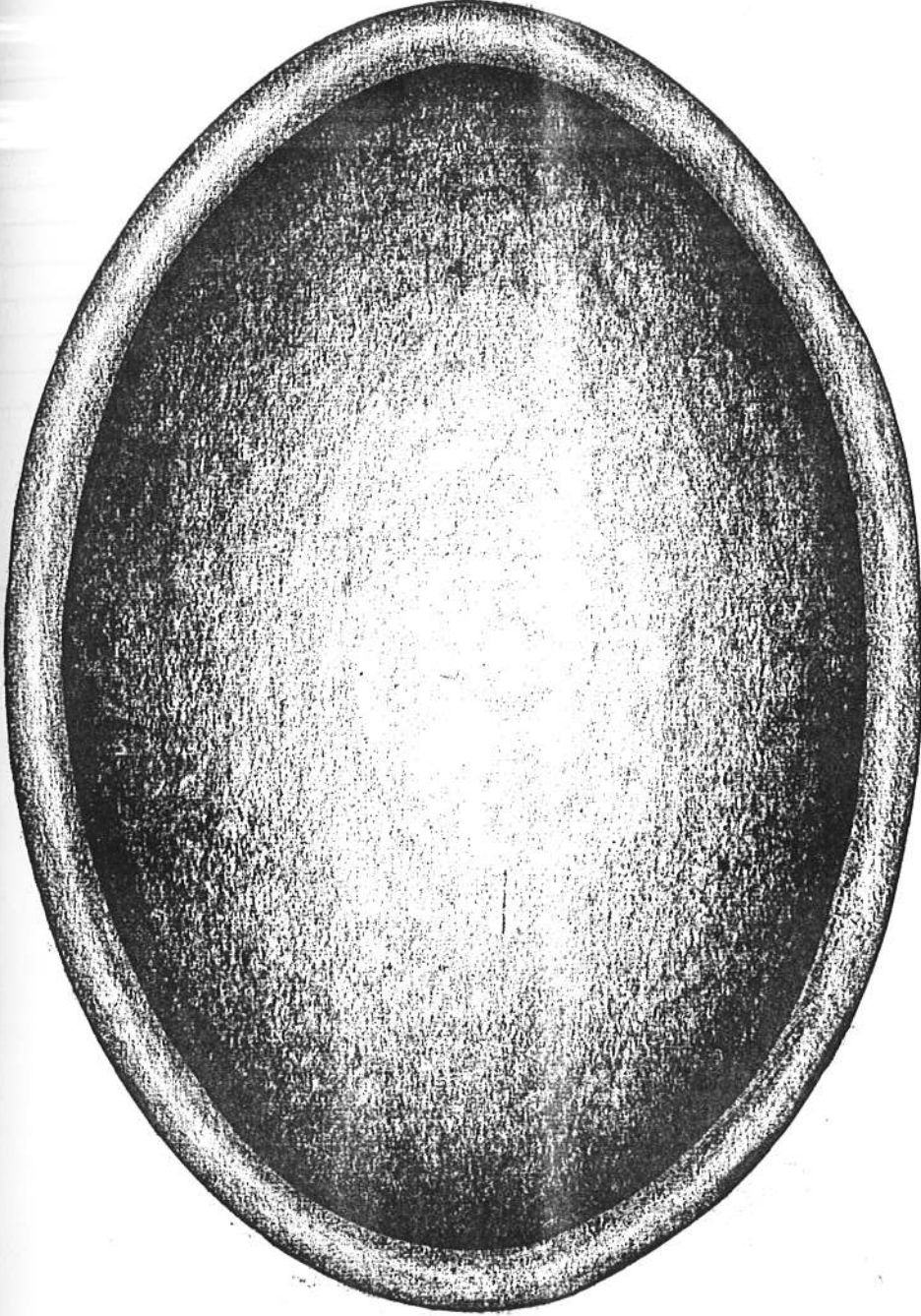
YAN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

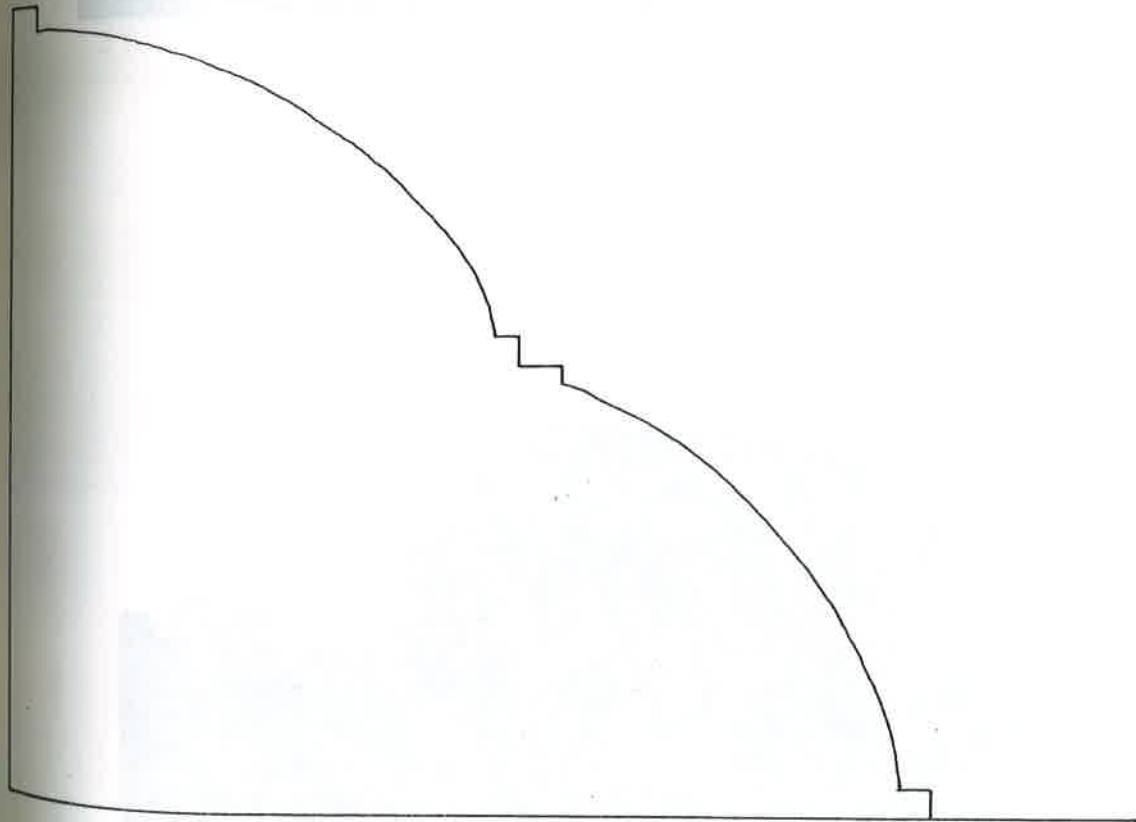
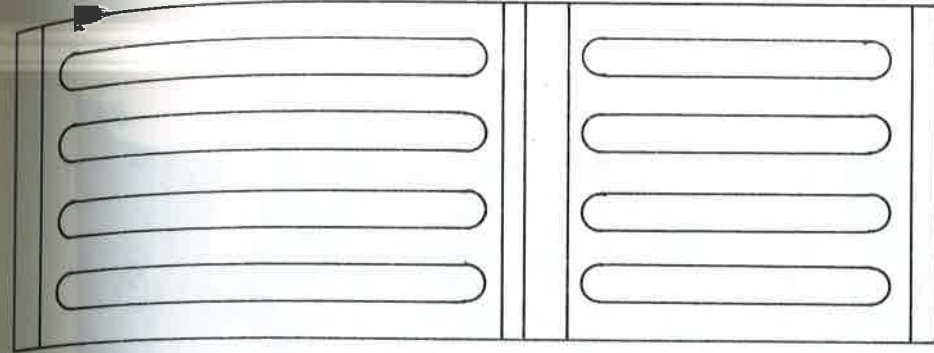

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

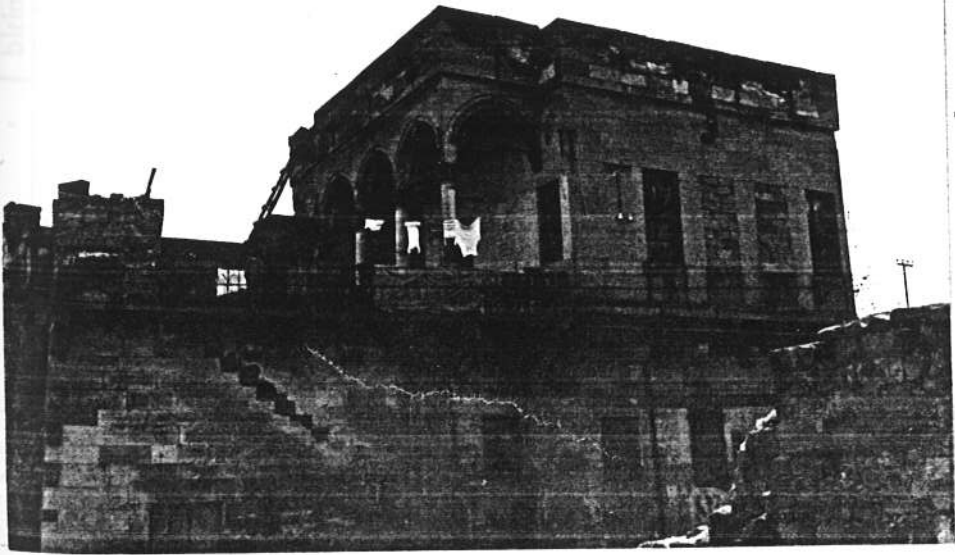
211 ADA 1 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

211 ADA 1 PARSEL
KONSOL DETAYI

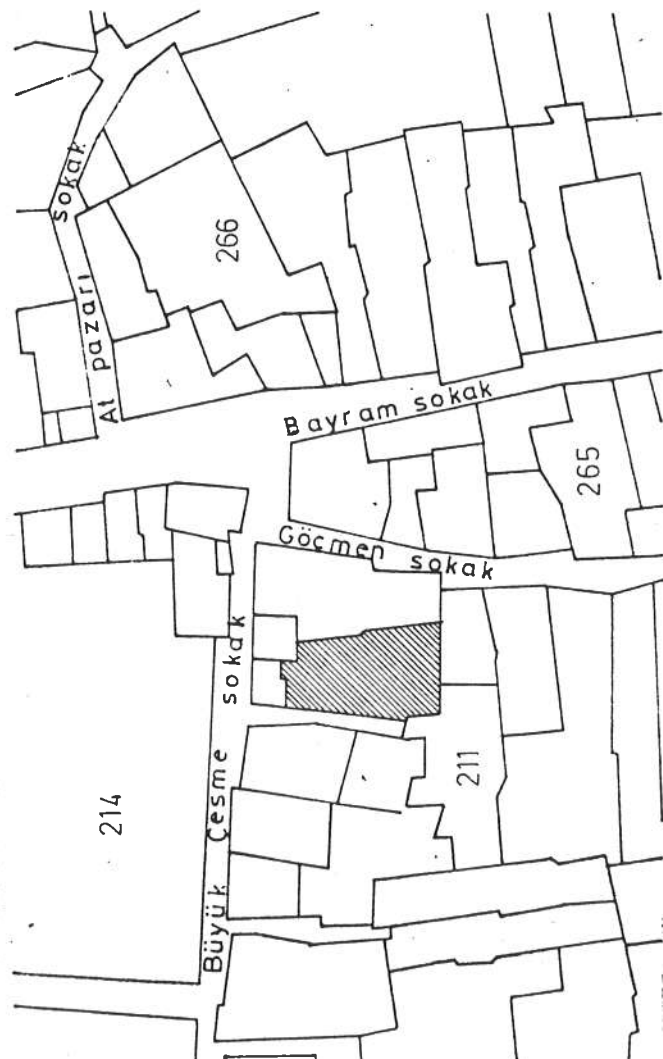
RESİM NO:90

RESİM NO:91

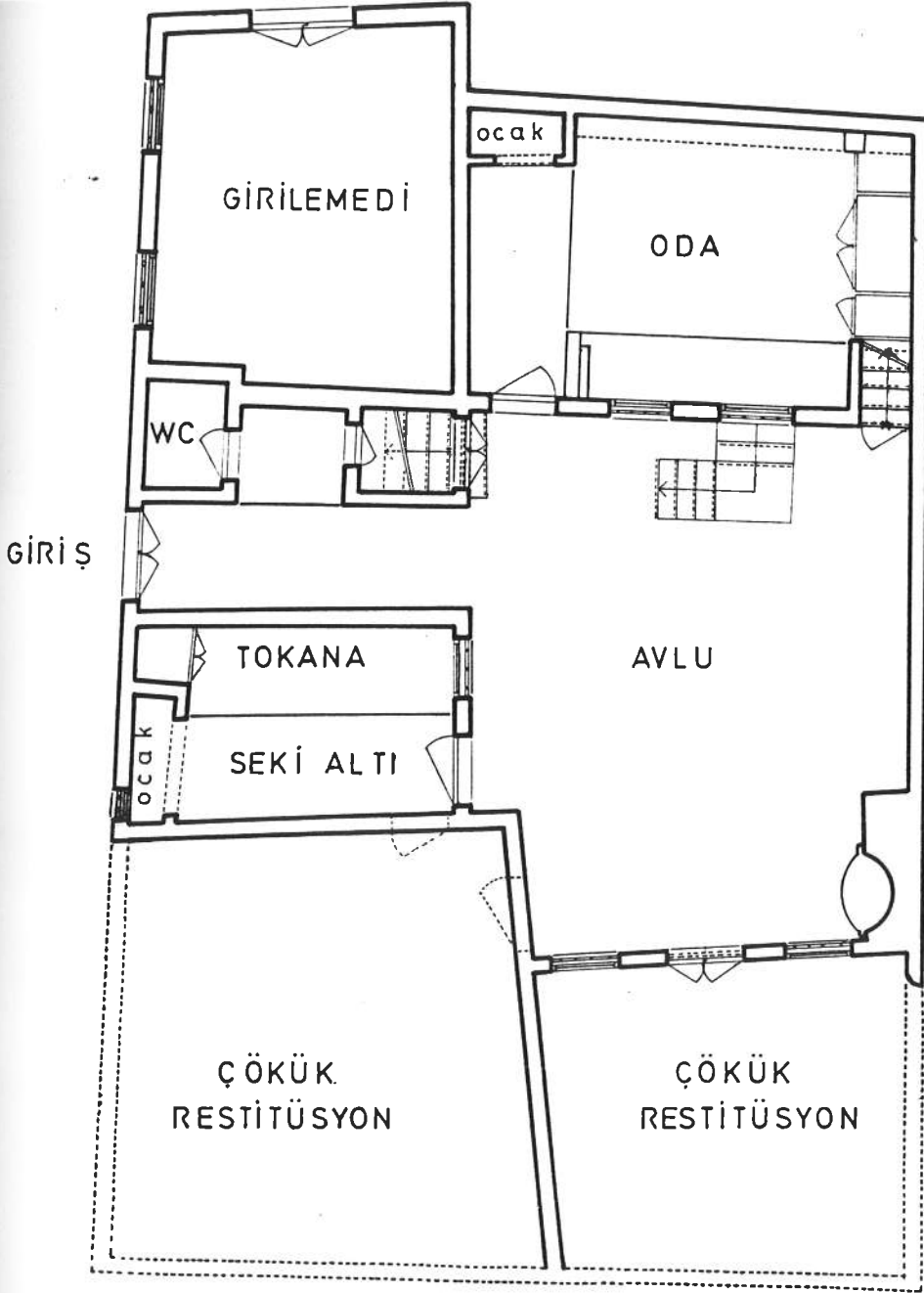
ilçe: KAYSERİ	ilçesi: MERKEZ	kadastral pafta no: 7	pafta no: 29m 4	ada: 211	parsel: 19	koruma derecesi	amtsal çevresel çevreye aykırı
sokak: Büyük Çeşme Sokak		yapının kaç konut birimi barındırdığı		1	konut alanı(m2)	233m2	kat sayısı: 2
yapının adı: Hüseyin Kış Evi		taşiyici yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süs-leme	mimari değeri
yapısal durumu	onarım gerektiriyor (iyi)	az onarım ister (orta)	çok orman gerektiriyor (fena)	onarmak olanaksız	rutubet	izi var	rutubet
GENEL TANIM		Dış görünüşü son derece sade olan yapının plan şeması iç avlulu 3 taraflı oda sırasından oluşur. Girişin sağında kalan bölüm bugün yıkılmış durumdadır. Sadece cephe duvarı ayakta kalmıştır. Bu duvarda yer alan oval tepe penceresi gerçekten çok güzeldir.					
KONUT TEÇHİZATI		Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok					
elektrik		1 2 3 4					
su		x					
kanalizasyon		x					
wc		x					
mutfak		x					
banyo		x					
ısıtma		x					

VAZİYET PLANI

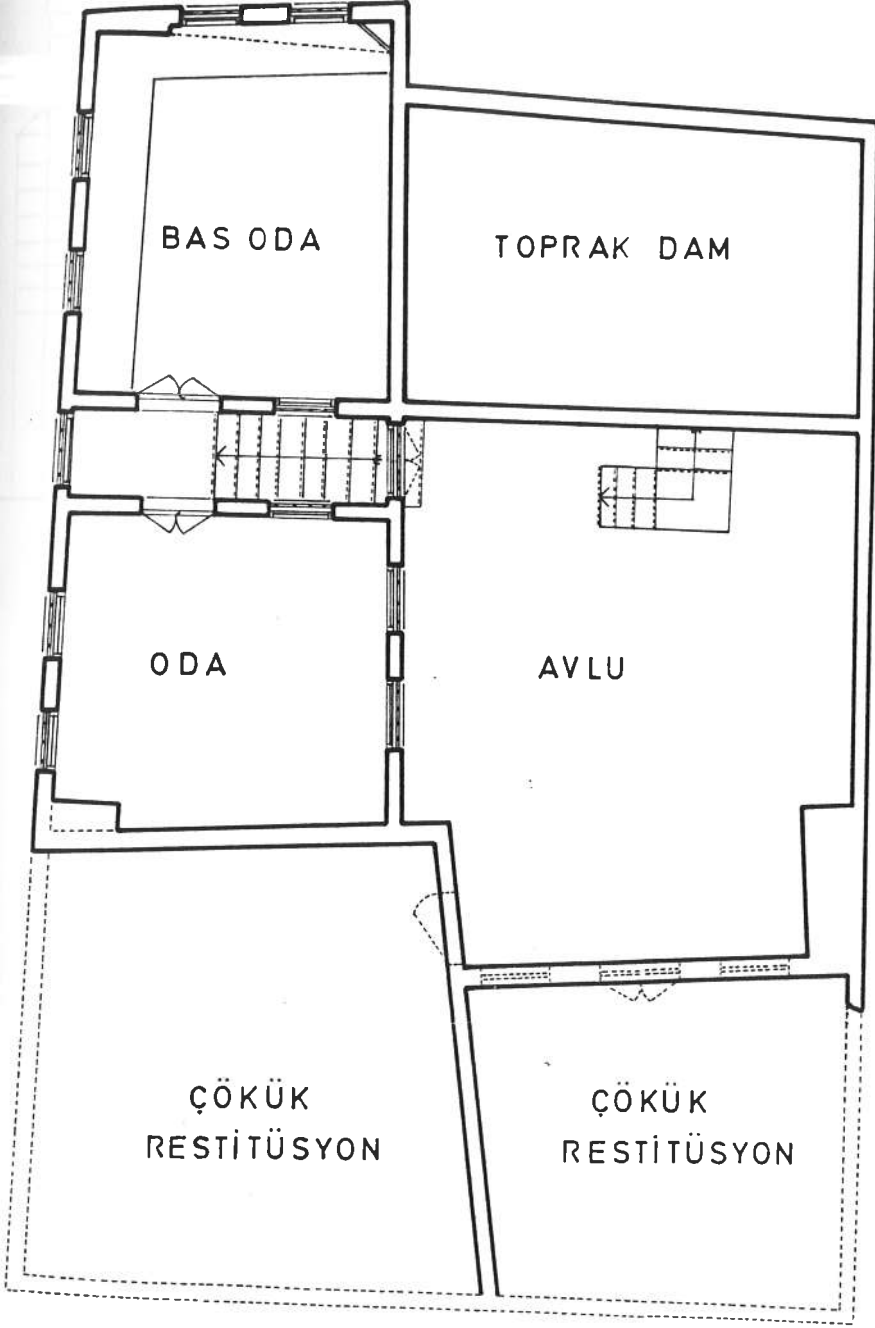

FOTOĞRAF

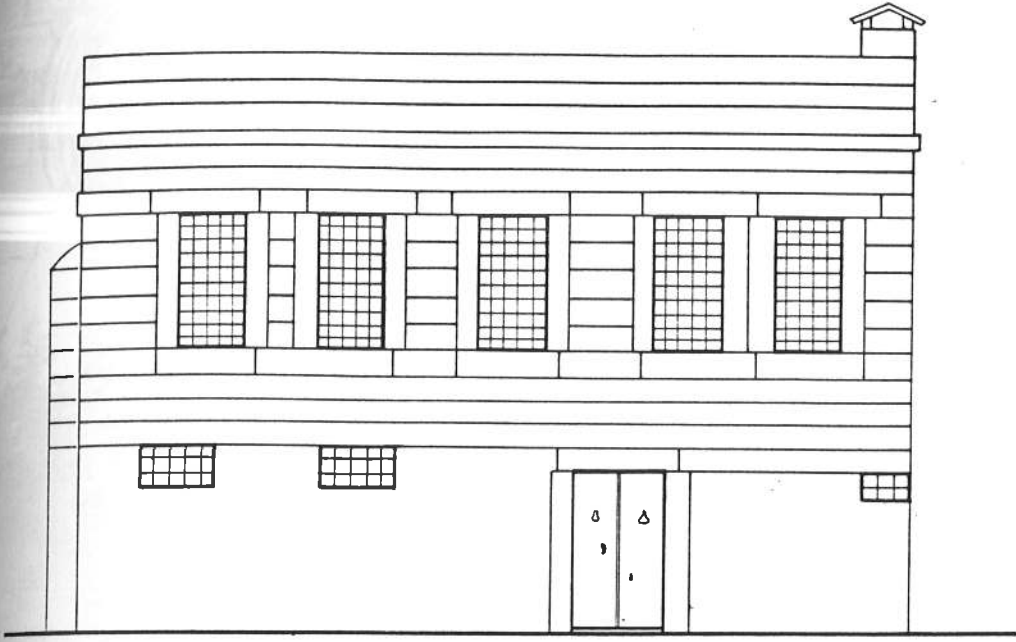

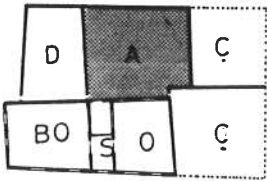
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

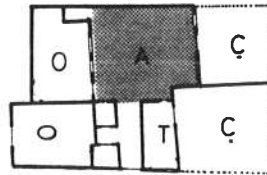
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

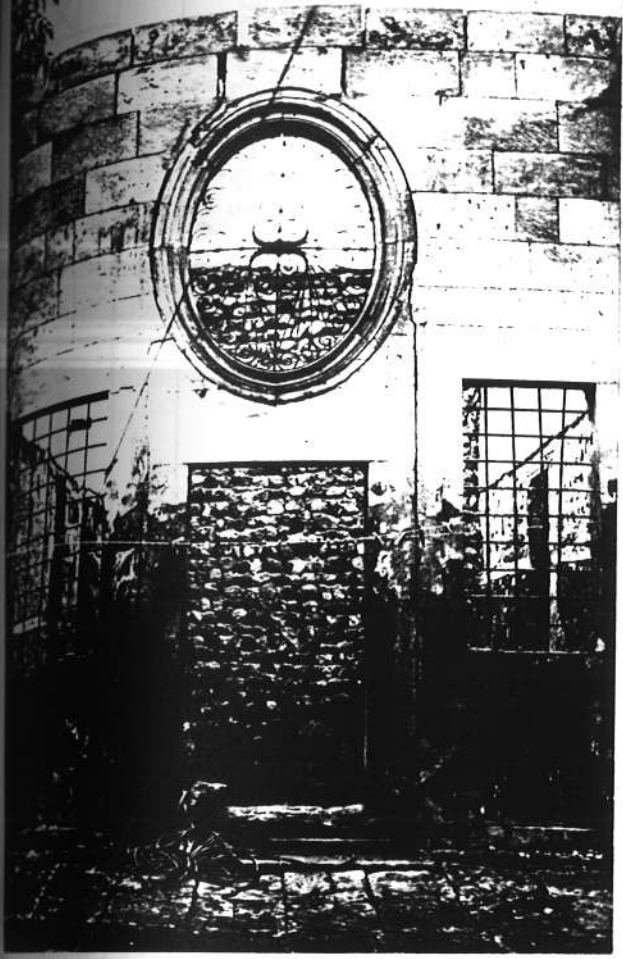
ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

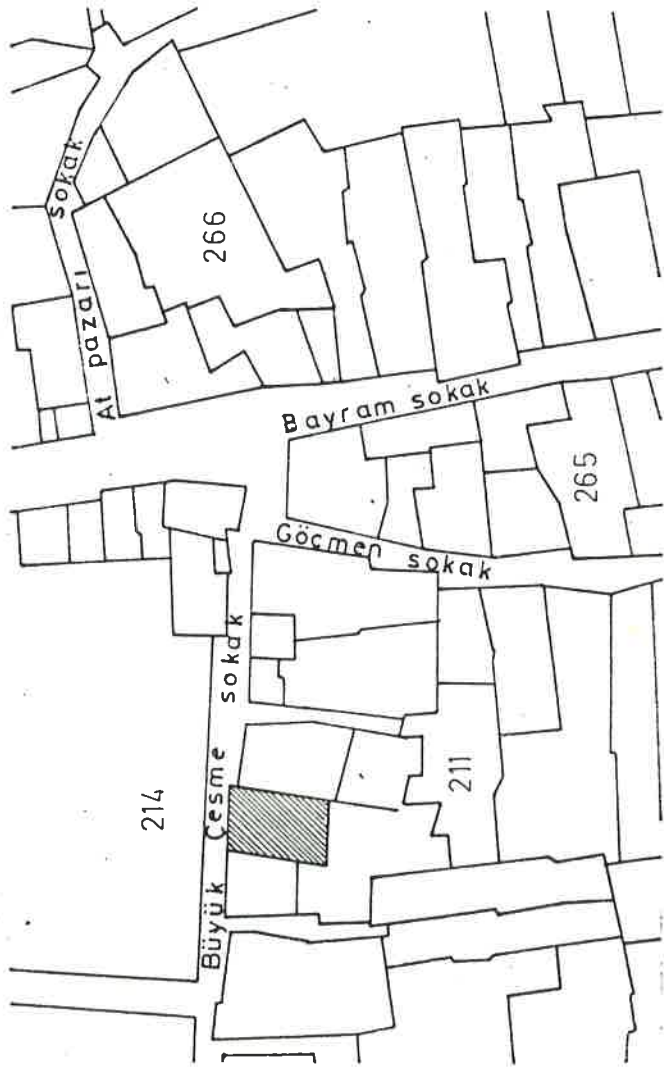
RESİM NO:92

RESİM NO:93

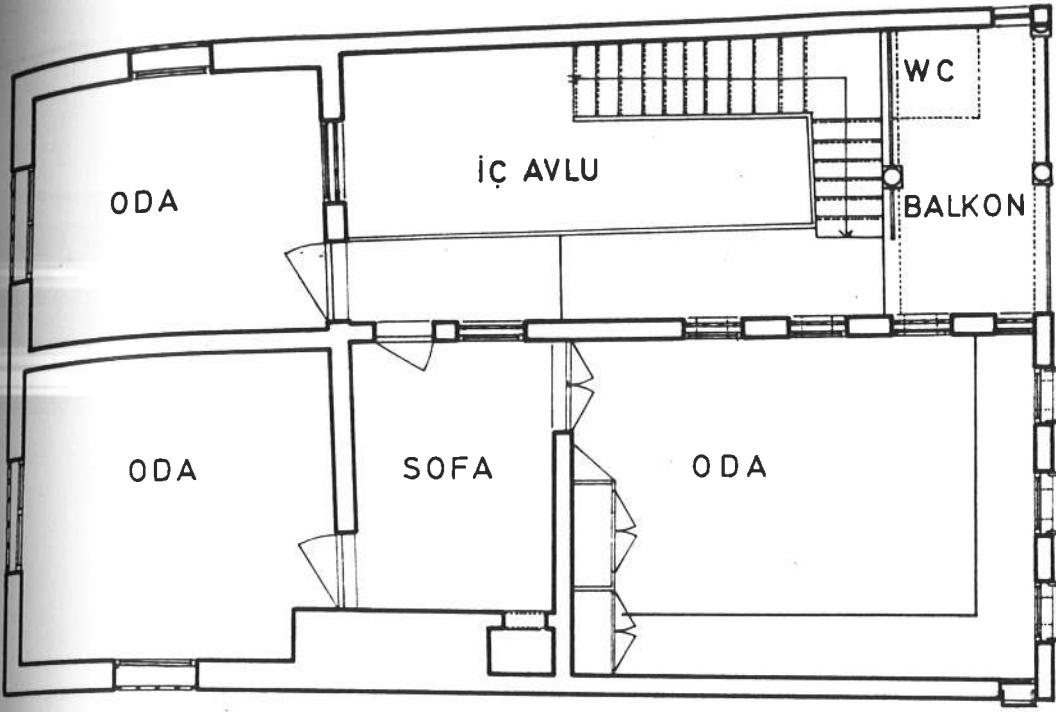
İl: KAYSERİ	İlçe: MERKEZ	Kapı no: 15	Kadastro pafta: 29m4	ada: 211	parşel: 77	Koruma derecesi	amir al çevresel çevreye aykırı	2	3
Sokak: Büyükeşme Sokak		Yapının adı: Hacı Türkarlan Evi		Yapının kaç konut birimi barındırdığı	2	konut alanı(m ²)	220 m ²	kat sayısı:	2
Yapısal durumu	taşiyici yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süs-leme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI	
onarım gerektiriyor (iyi)						çok değerli	izi var	1	2
az onarım ister (orta)						değerli	yok	3	4
çok ormak gerek (fena)						oldukça değerli	önemli		
onarmak olanaksız						değersiz			
GENEL TANIM									
2 Katlı olan yapı iç avlulu 2 taraflı oda sırasından oluşan plan şemasına sahiptir. Dış cephesinde taş işçiliğinin iç yapı- sında Ahşap işçiliğinin çok güzel örneklerini sergileyen yapı sahip olduğu değerler açısından son derece önemli bir yapıdır.									

VAZİYET PLANI

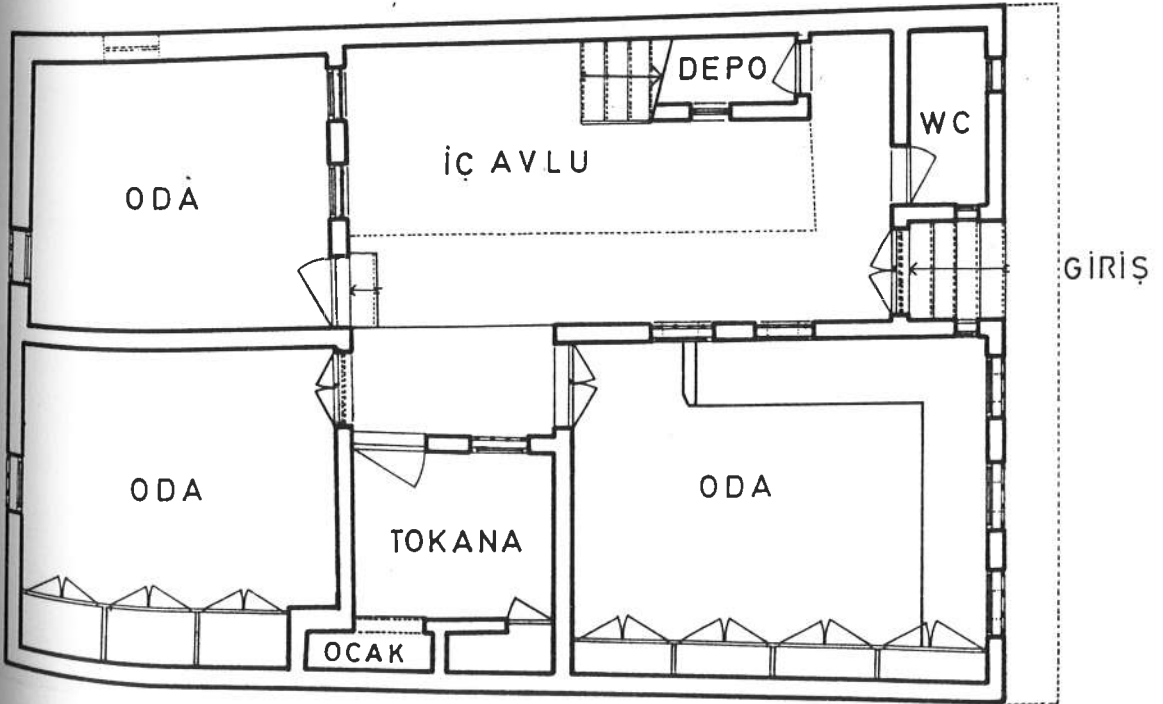

FOTOĞRAF

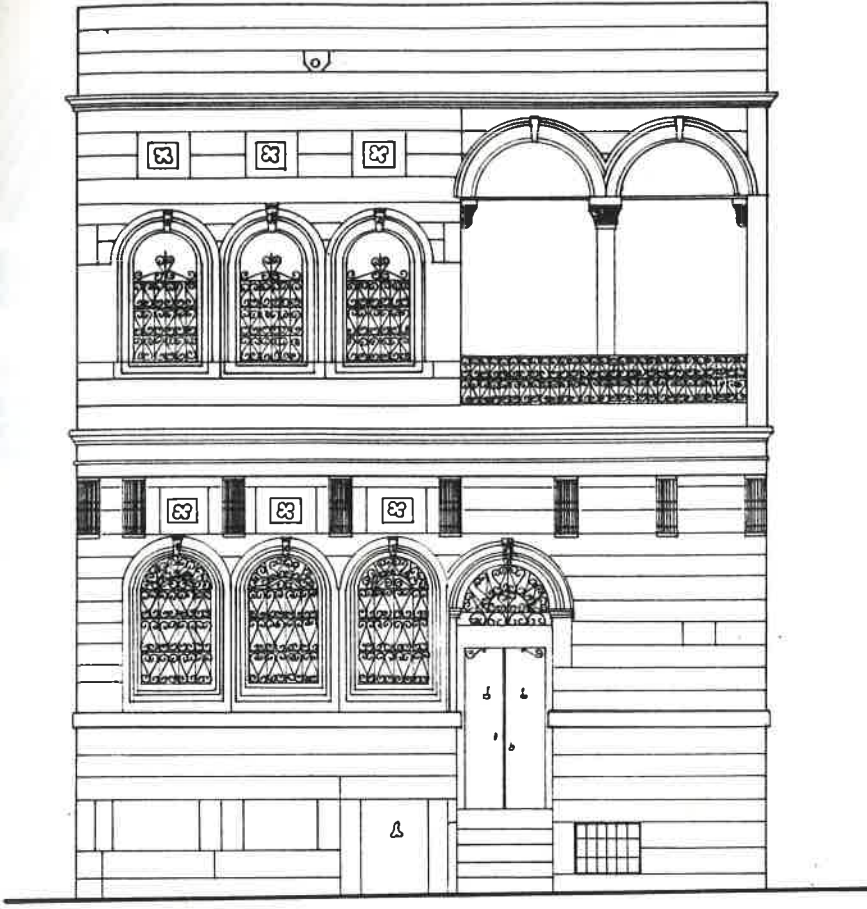

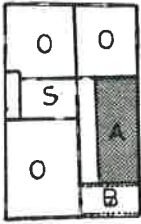
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

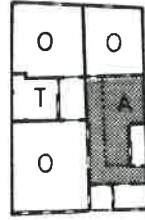
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

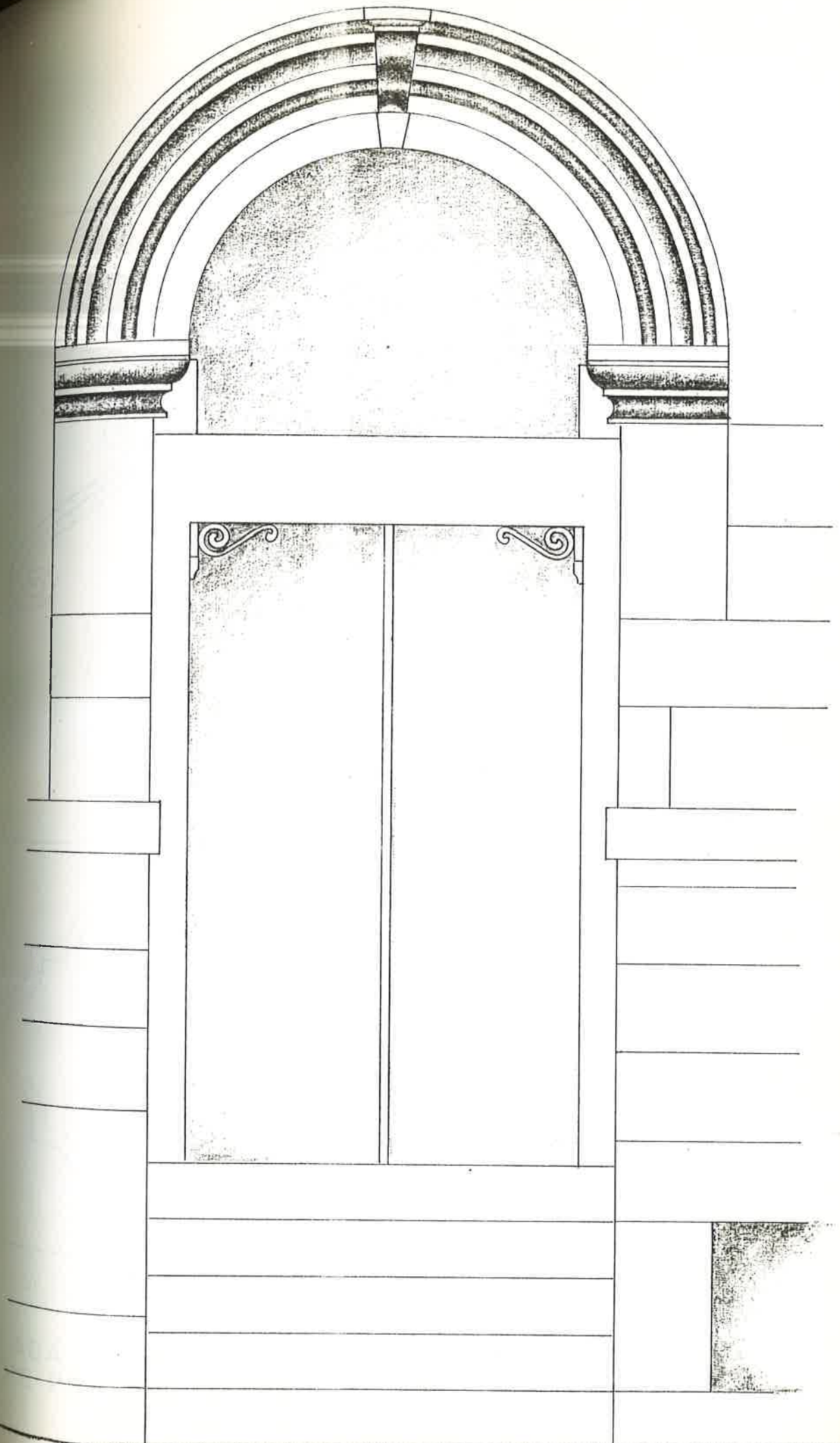
ÖN CEPHE ÖLÇEK : 1/ 500

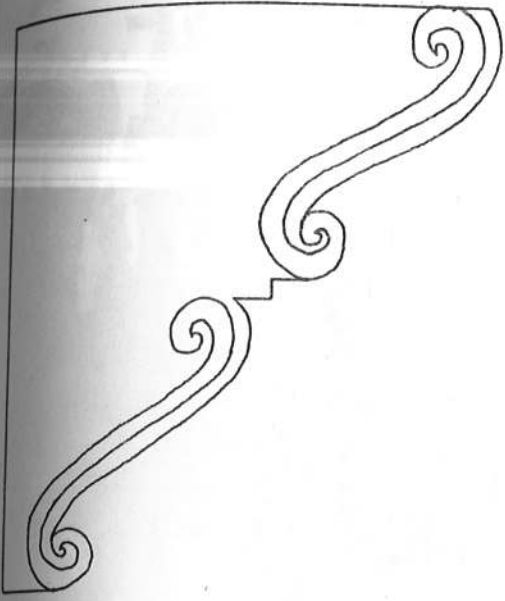

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

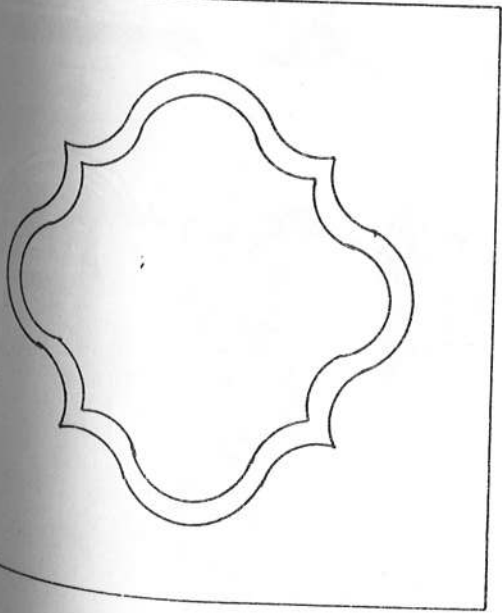
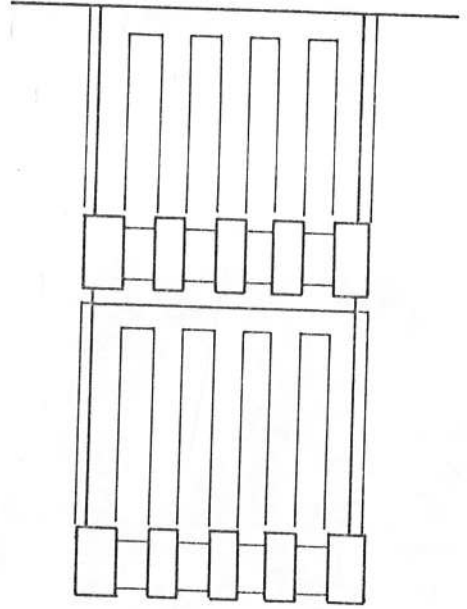

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

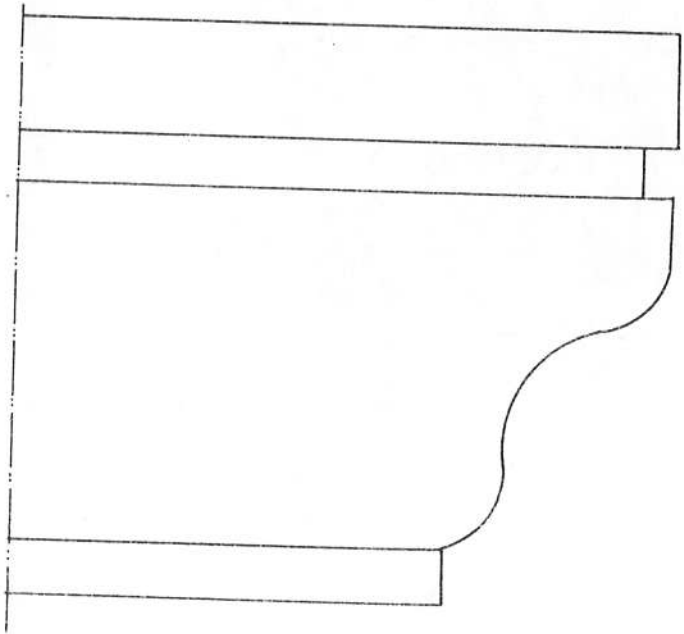

211 ADA 77 PARSEL
KONSOL DETAYI

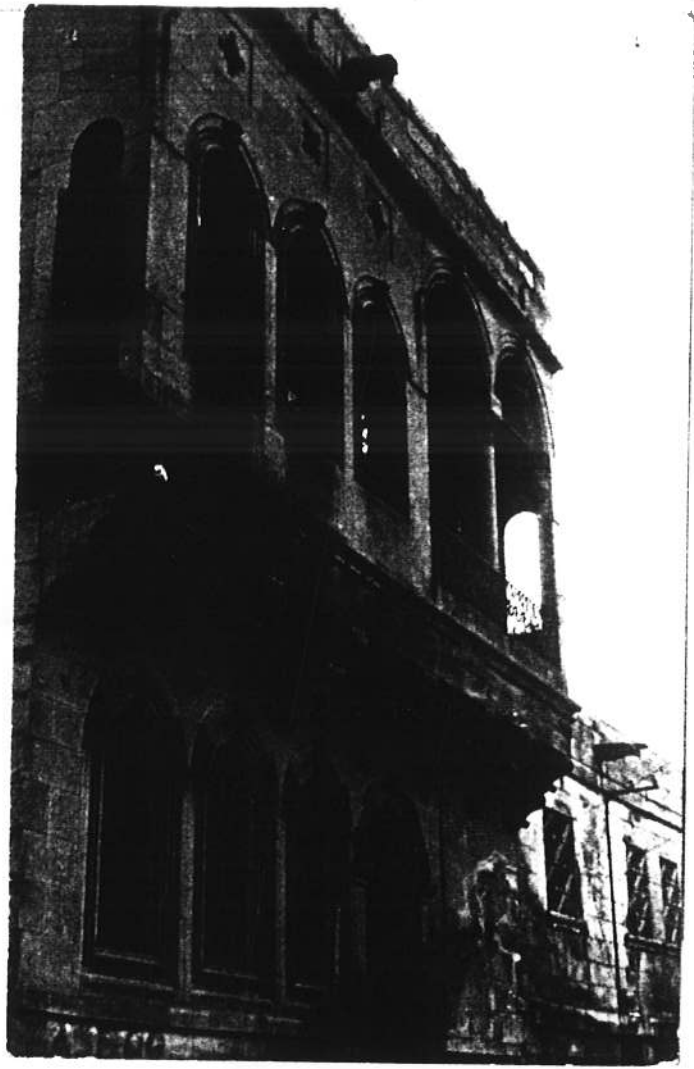
211 ADA 77 PARSEL
TEPE PENCESİ DETAYI

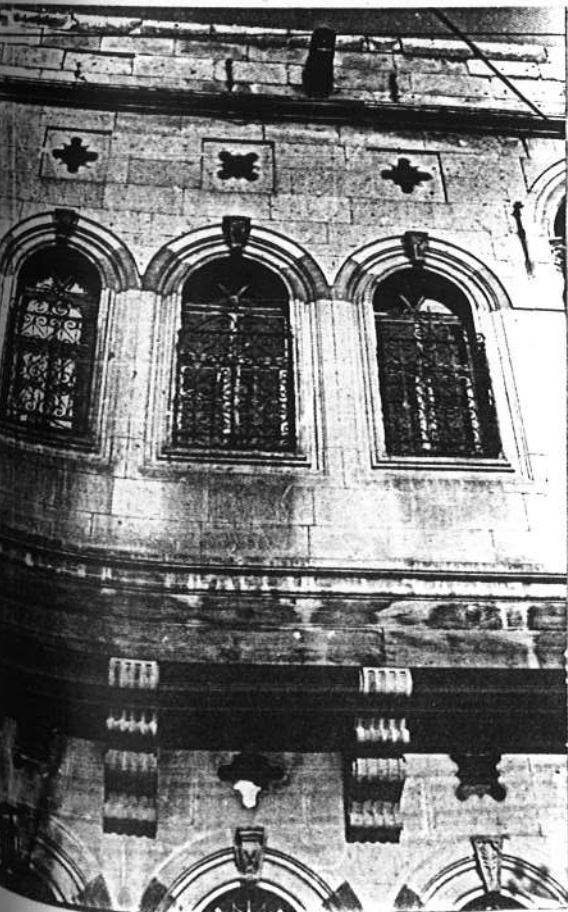
211 ADA 77 PARSEL
SİLME DETAYI

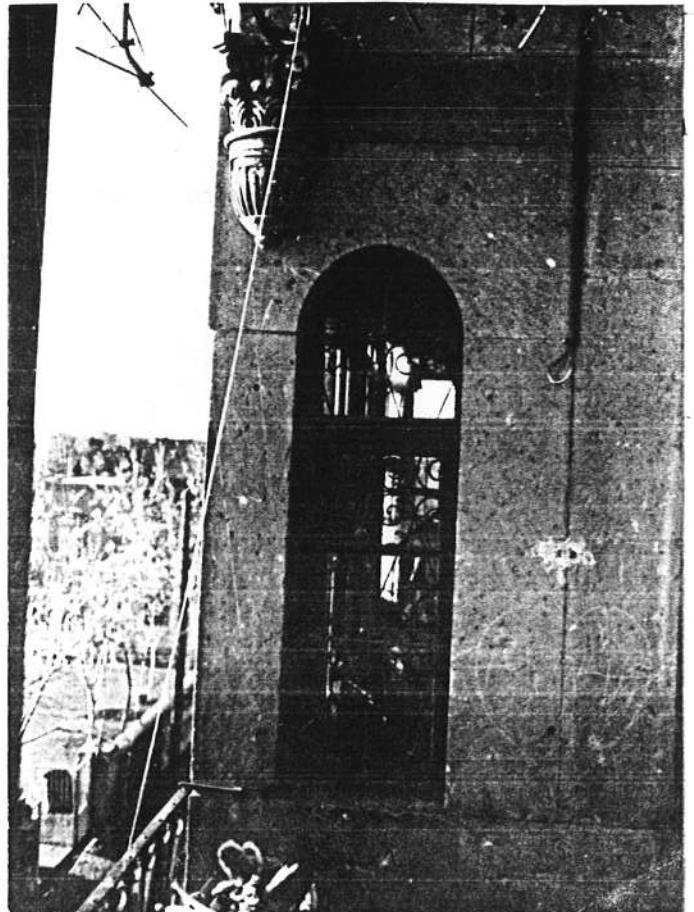
RESİM NO:94

RESİM NO:95

RESİM NO:96

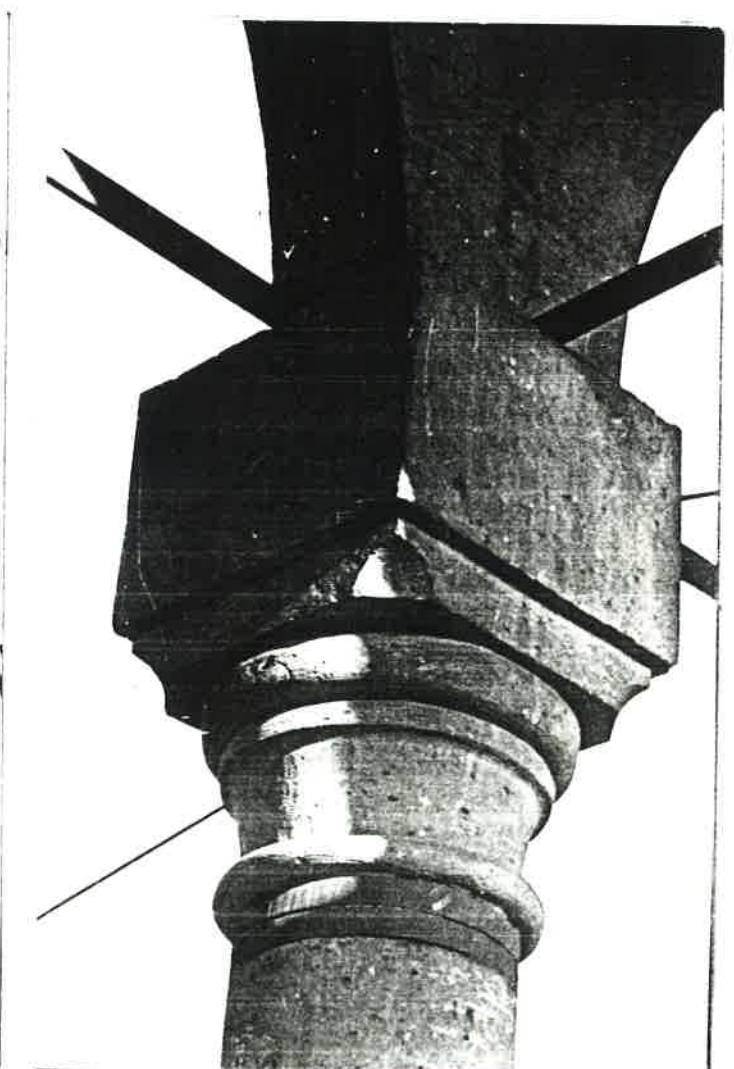
RESİM NO:97

RESİM NO:98

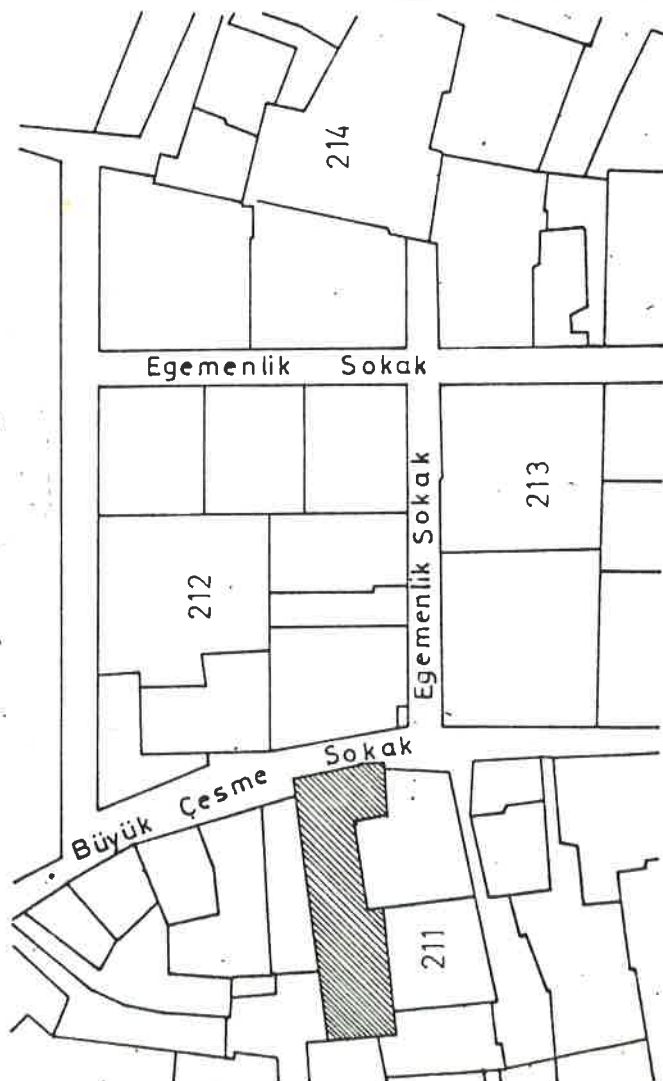
RESİM NO:99

RESİM NO:100

İlçe: MERKEZ		kadastro		koruma		antikal	
sokak: Büyük Çeşme Sok		pafta: 29m4	ada: 211	parşel: 63	değecesi	çevresel	çevreye aykırı
yapının adı: Şükür Karaca Evi		kapı no: 49	üst yapı	taşyıcı yapı	taşyıcı yapı	taşyıcı yapı	taşyıcı yapı
yapının kaç konut birimi barındırdığı:		1	2	3	4	5	6
yapının kaç konut alanı(m2):		250 m2	kat sayısı: 2	KONUT TEÇHİZATI			
yapısal durumu		mimari değeri	rutubet	1 2 3 4			
onarımına gerek yok (iyi)		çok değerli	izi var	liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok			
az onarım ister (orta)		değerli	yok	elektrik			
çok ormak gerek (fena)		oldukca değerli	önemli	su			
onarımın olmaksız		değersiz		kanalizasyon			
GENEL TANIM				wc			
Son derece sade bir dış cepheye sahip olan yapının plan şeması dış avlulu iç sofalıdır. Kapıdan dikdörtgen şeklinde bir avluya girilir. Avlunun sağında ve solunda oda sıraları yer alır üst kat ile bağlantıda yine avludan sağlanmaktadır. Üst katta ortada sofa ve 2 yanında oda yer almaktadır.				mutfak			
				banyo			
				ısıtma			

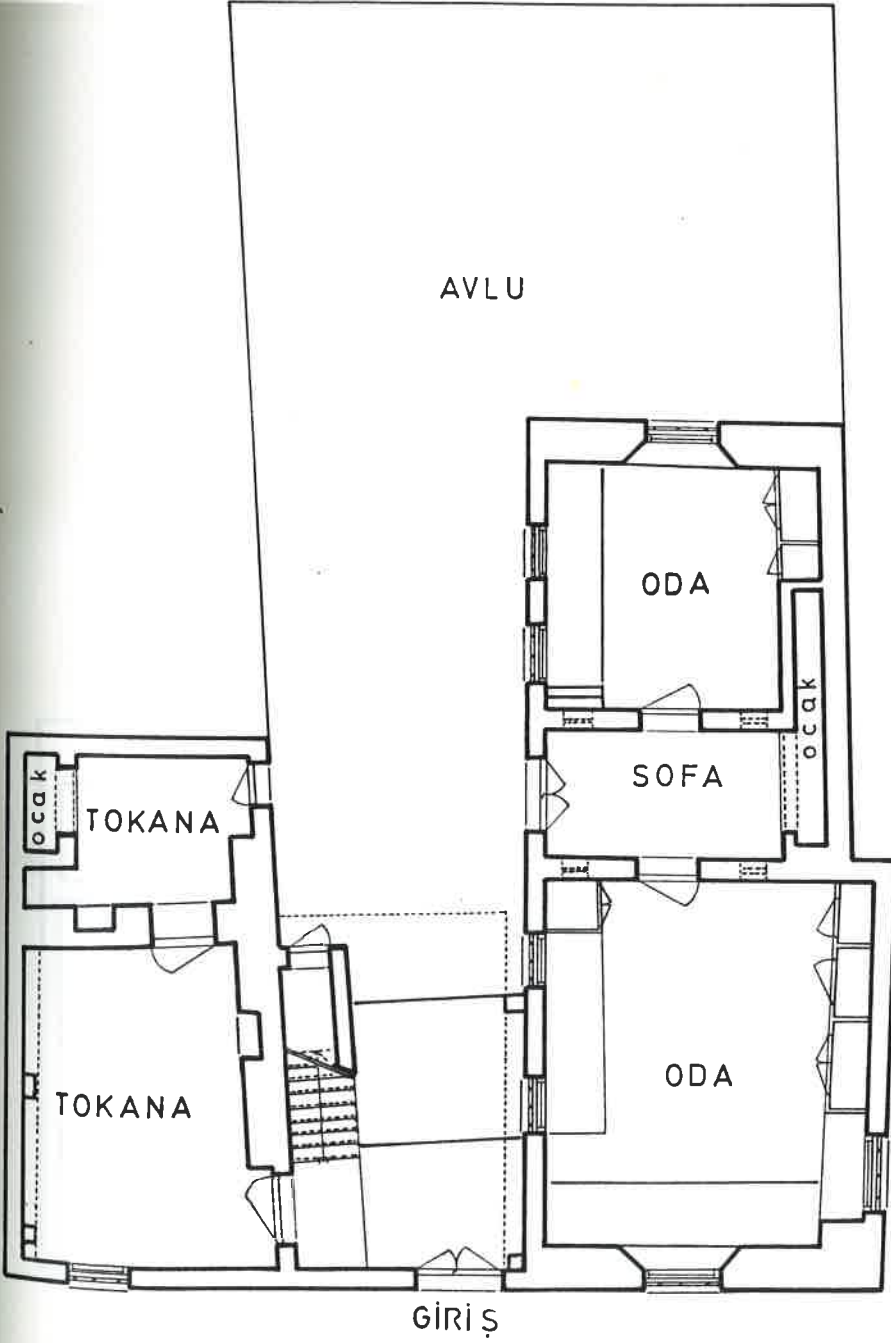
VAZİYET PLANI

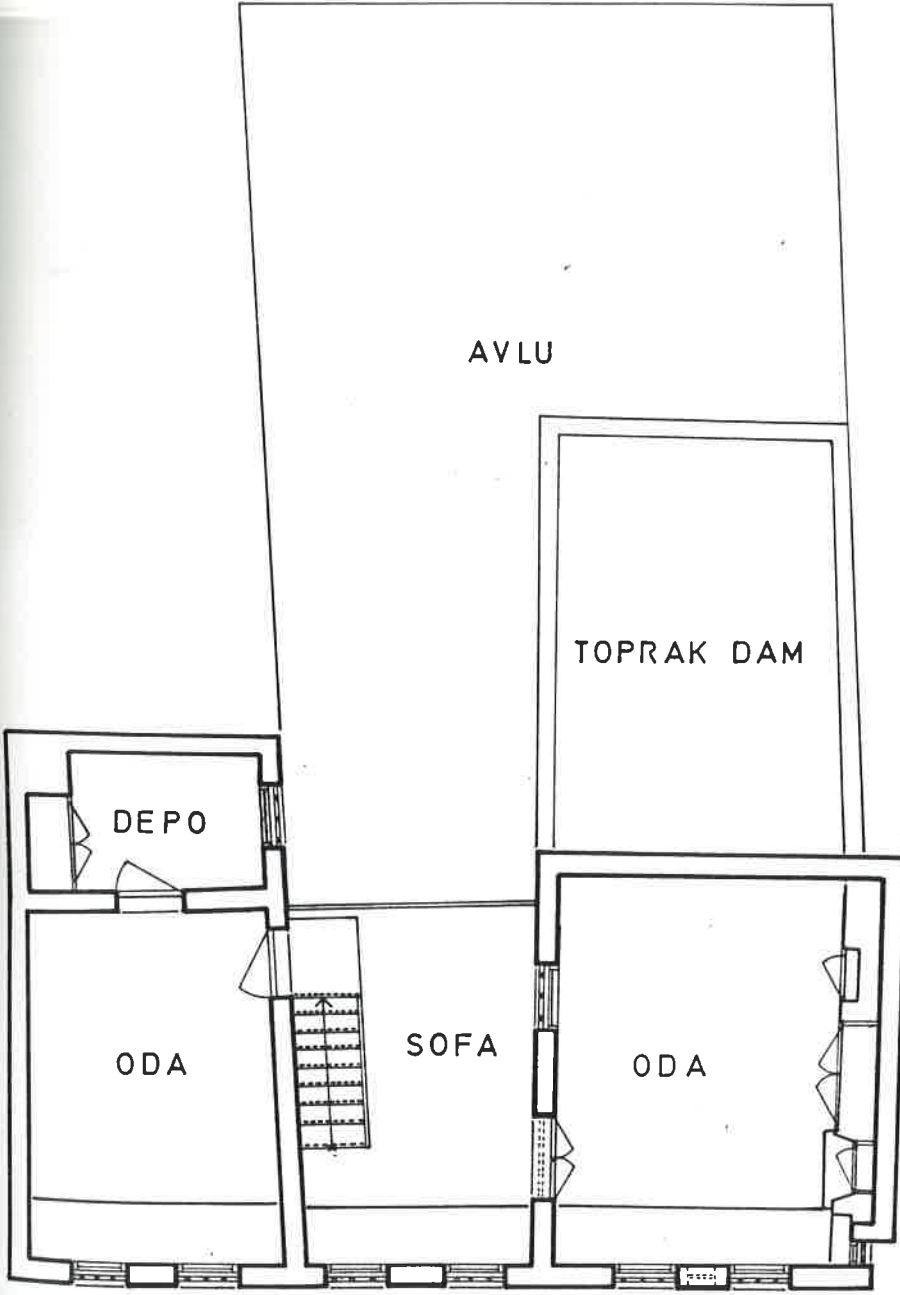
FOTOĞRAF

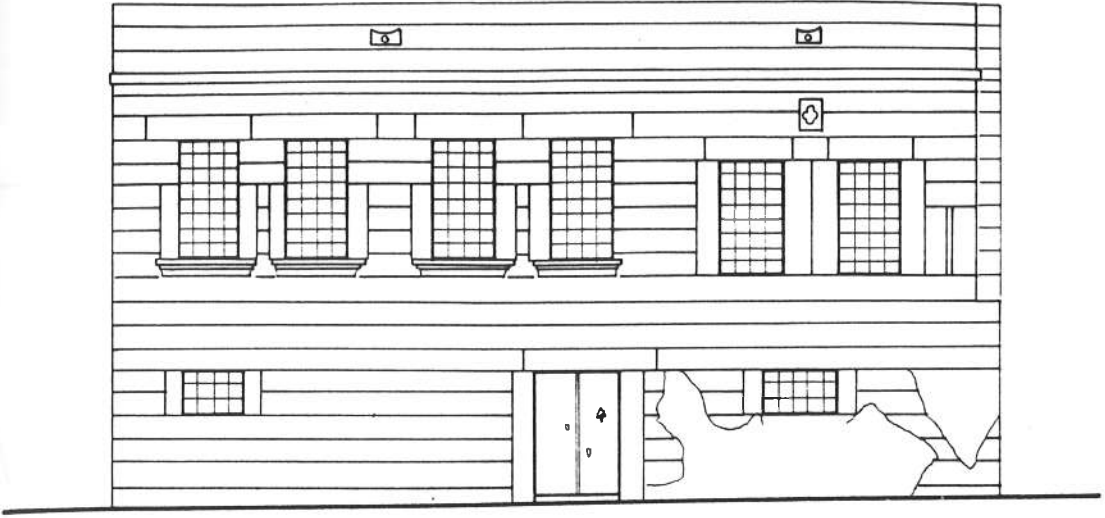
orijinal kullanımı		Konut		YAPIM		anlaşap karkas		yapıldığı devirde		zeminüst - Bodrum								
önerilen kullanımı		Konut		Konut		b.a.karkas		var		yok								
MALZEME	döşeme	tavan	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER	bahçe	avlu	ek yapı	kuyu	ocak	süsleme	çıkma	bodrum	havuz	köşk	sofa	tokana	
			iç	dış														yerleşme içi
taş																		
tuğla																		
ahşap																		
toprak																		
briket																		
kiiremit																		
sıva	icte																	
	dışta																	
YAPILAN DEĞİŞİKLER Zemin katta sofanın 2 yanındaki odaların sofaya açılan pencereleri kapatılmıştır. Üst katta sofanın solunda kalan oda bölünmüş ve bölünen kısım depo olarak kullanılmaktadır.																		
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU												tarih : 1_5_1986						
ekleri				rölöve projesi						kroki								
rapor				restorasyon projesi						kitabe								
fotoğraf				harita						vakfiye								

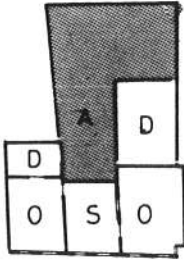
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK :1/100

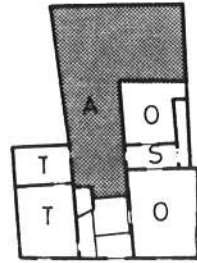
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK: 1/100

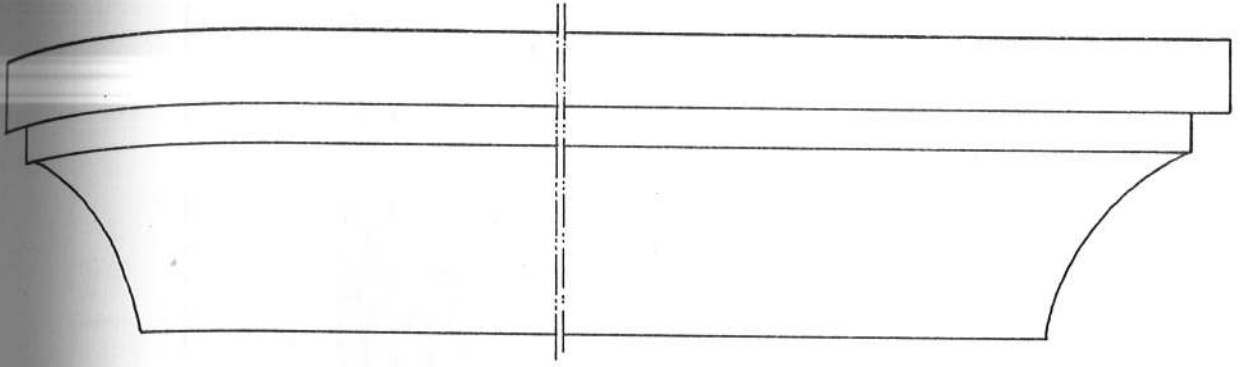
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

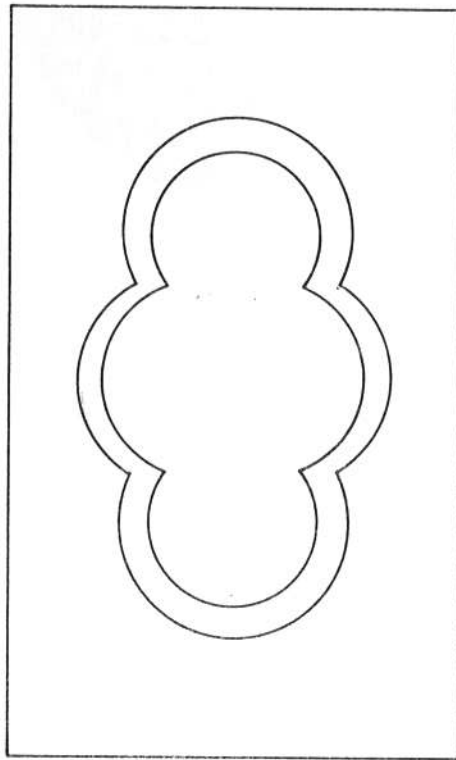
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

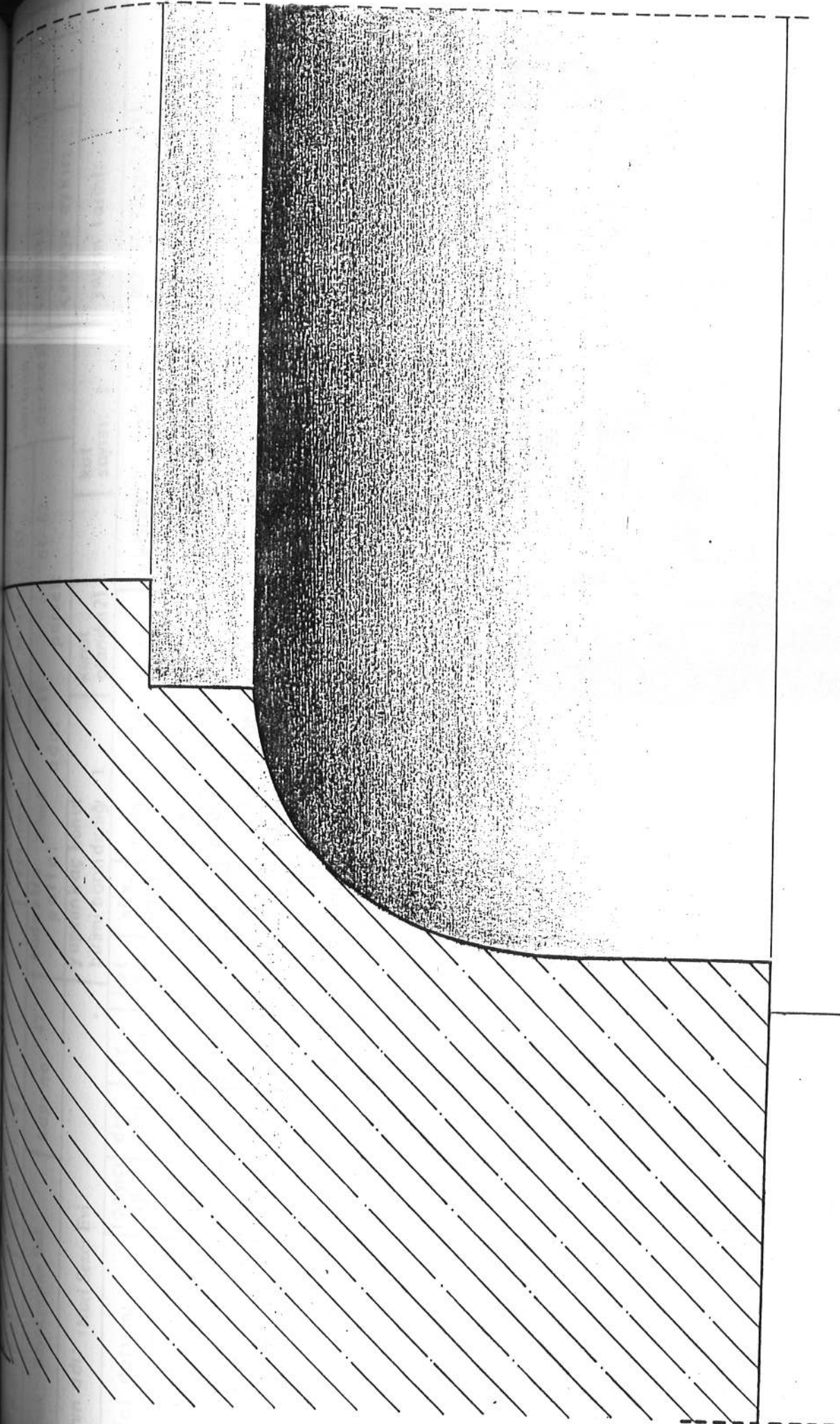
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

211 ADA 63 PARSEL
PENCERE ALT BAŞLIĞI DETAYI

211 ADA 63 PARSEL
TEPE PENCERESİ DETAYI

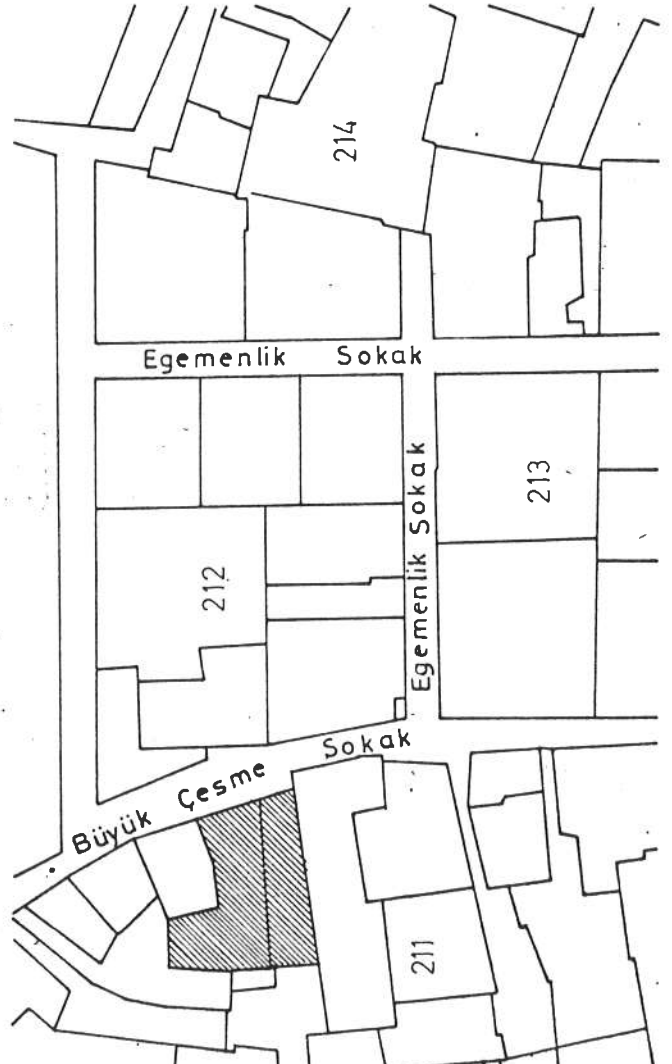

parç. adı:	yapının kaç konut birimi barındırdığı	konut alanı(m2)	kat sayısı: 2	çevreye aykırı				
yapının adı: Nuri Sezer Evi	1			yapım tarihi:				
yapısal durumu	taşıyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI
inarına gerek yok(iyi)						çok değerli	izi var	Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok
z onarım ister (orta)						değerli	yok	elektrik 1 2 3 4
ok ormak gerek (fena)						oldukça değerli	önemli	su
narmak olanaksız						değersiz		kanalizasyon
								wc
								mutfak
								banyo
								ısıtma

GENEL TANIM

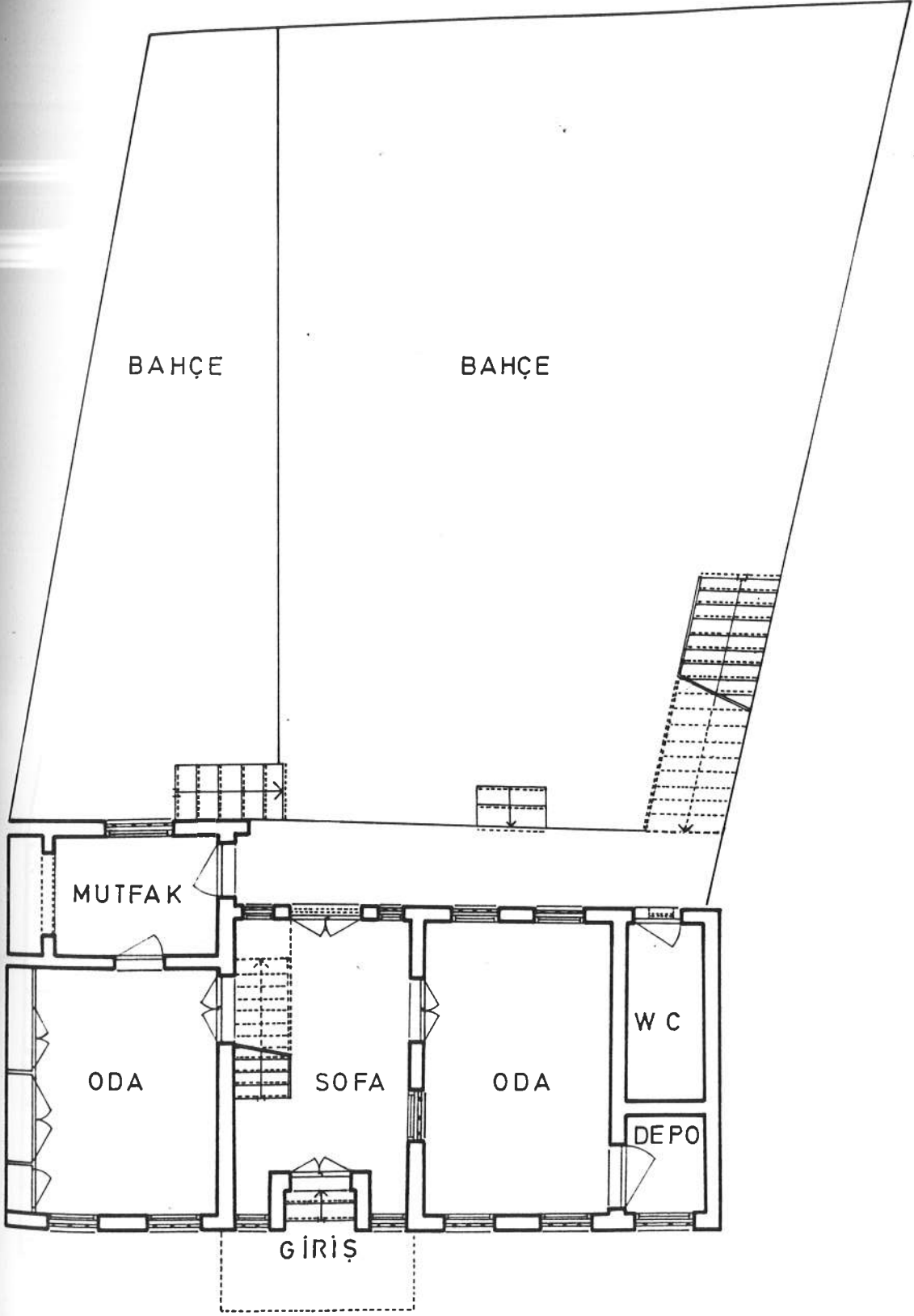
Dış avlulu dış sofalı plan tipinde inşa edilen yapı taşıyıcı sistemi ve genel durumu oldukça iyi korunmuştur. Son derece sade ve simetrik bir dış cephesi vardır. İç süslemesi tamamen yok olmuş denebilecek kadar hasar görmüştür.

HAZİYET PLANI

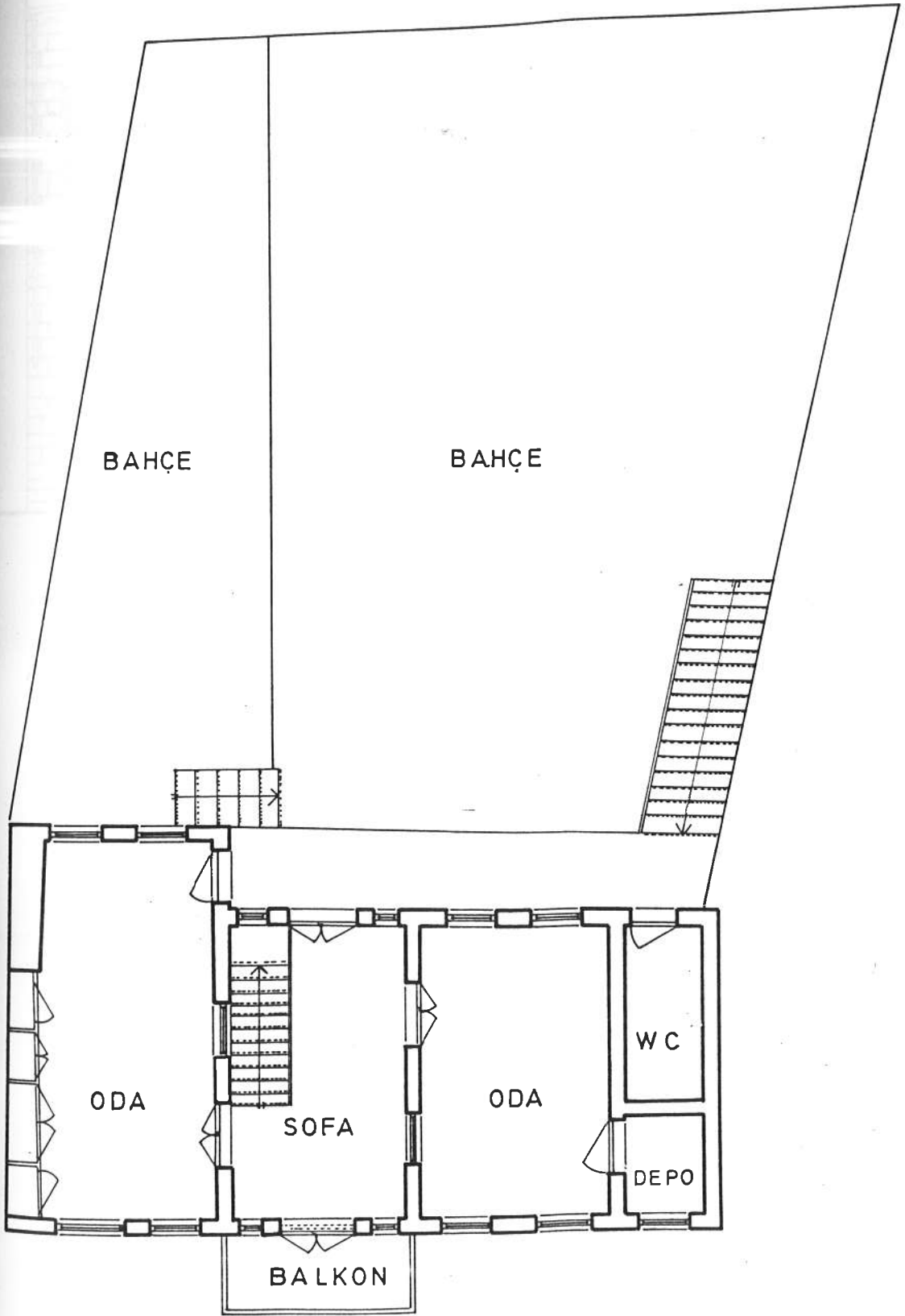

FOTOĞRAF

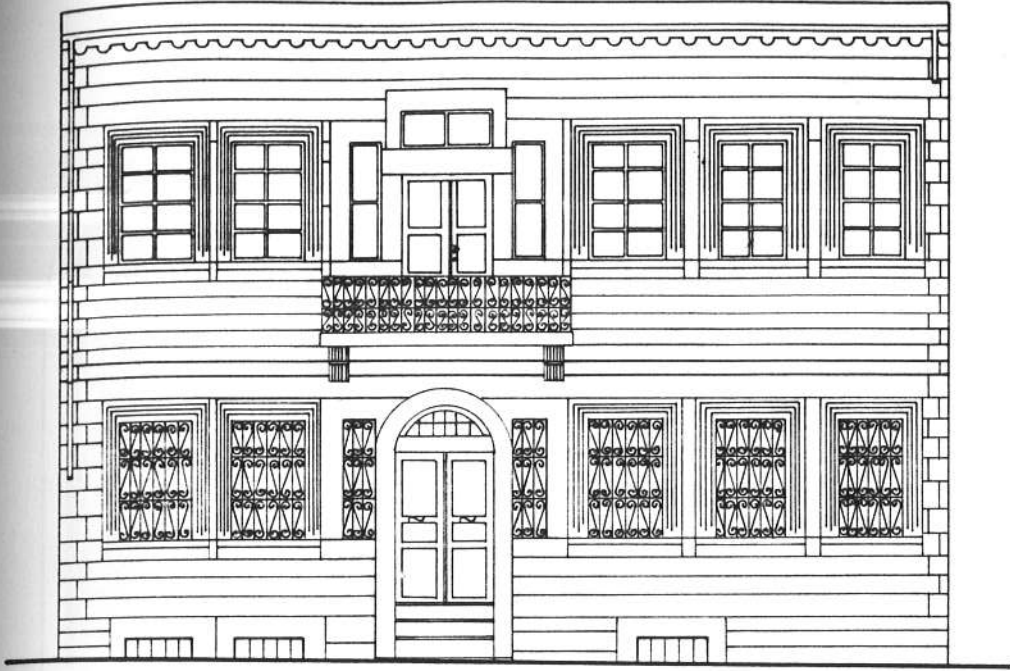

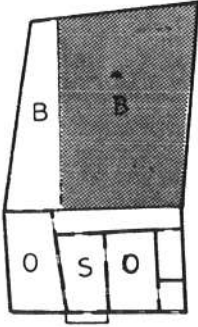
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK :1/100

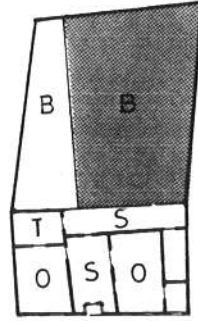
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

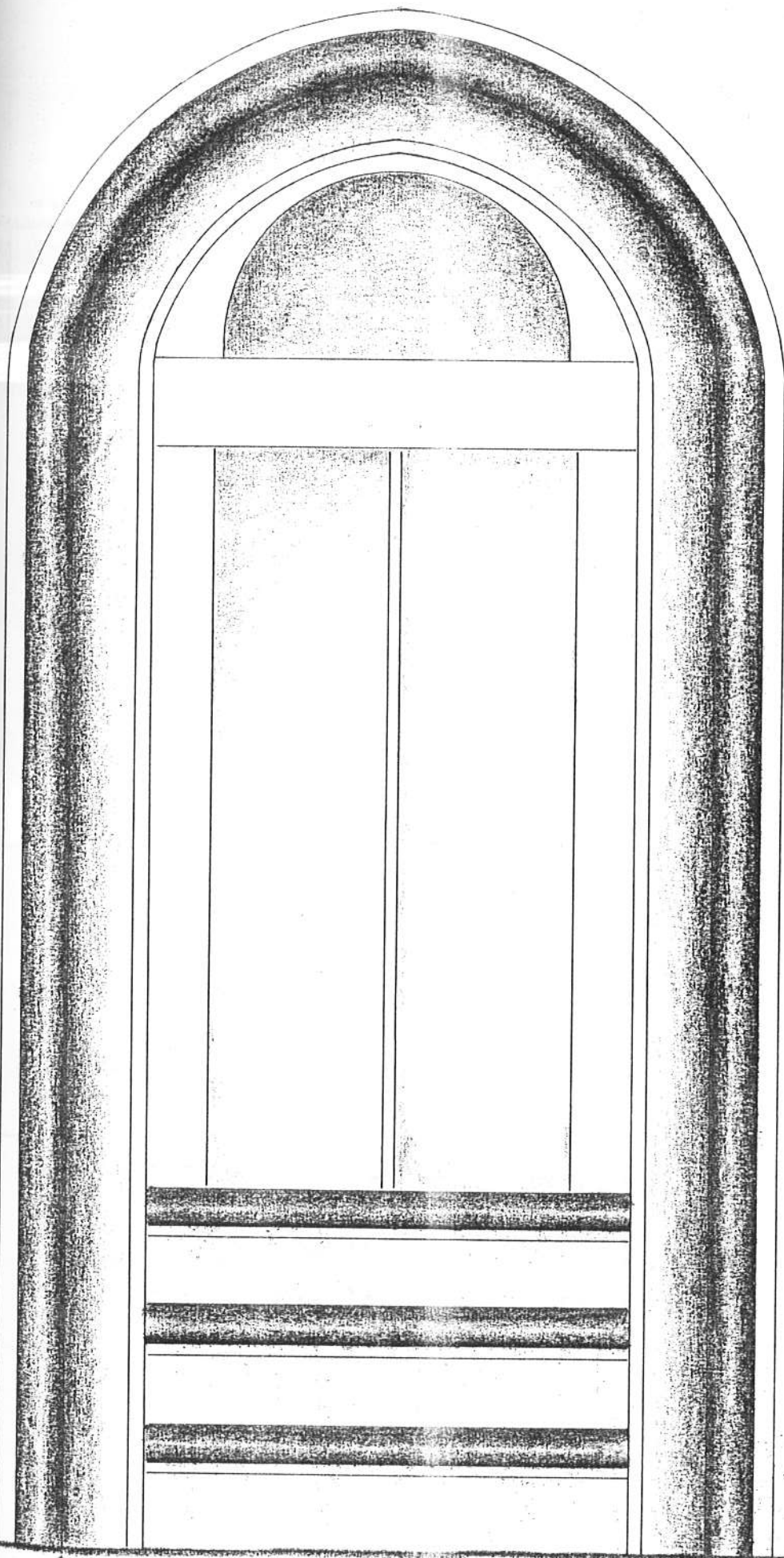
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

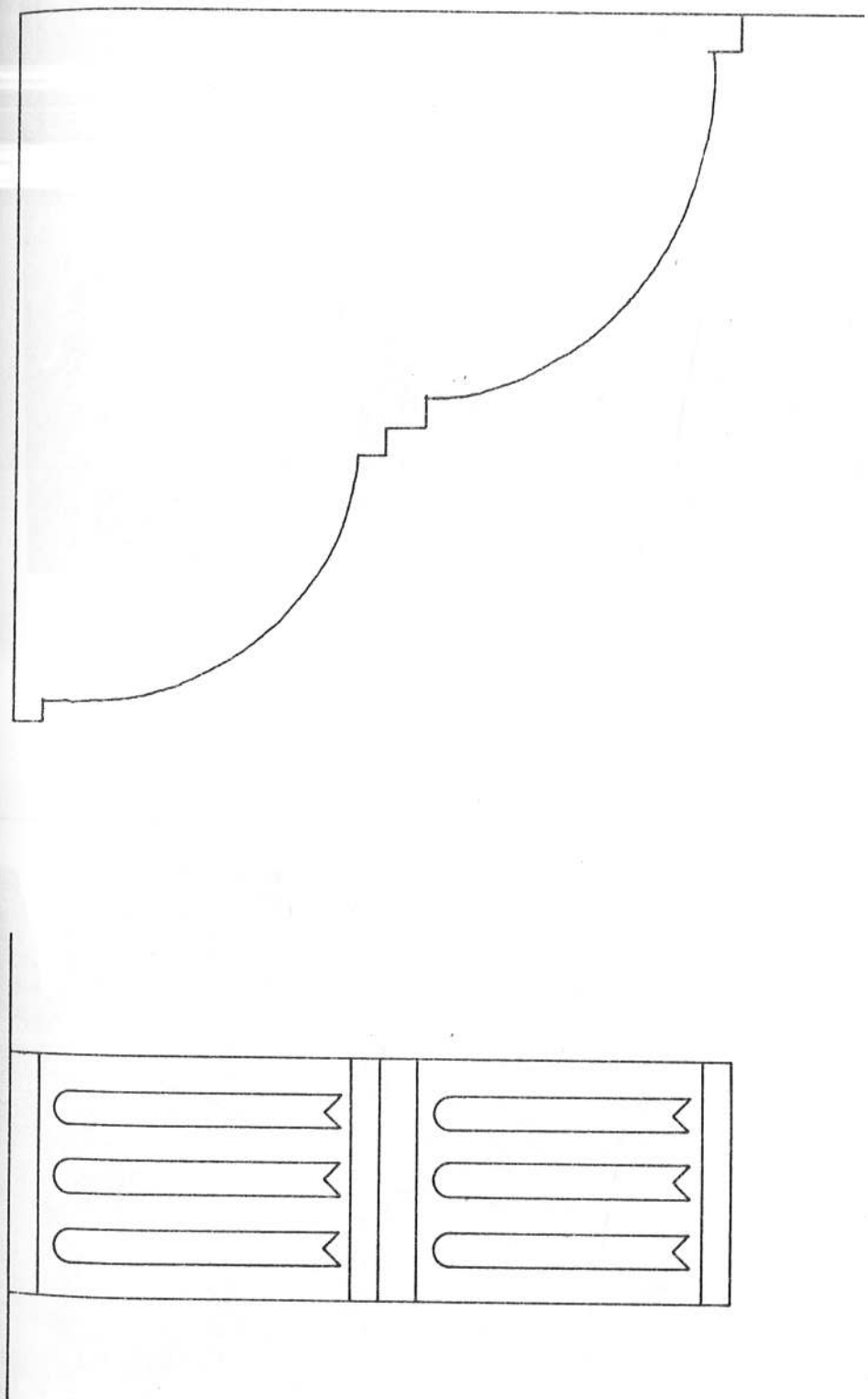
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

211 ADA 61,62 PARSEL KAPI DETAYI

211 ADA 61+62 PARSEL
KONSOL DETAYI

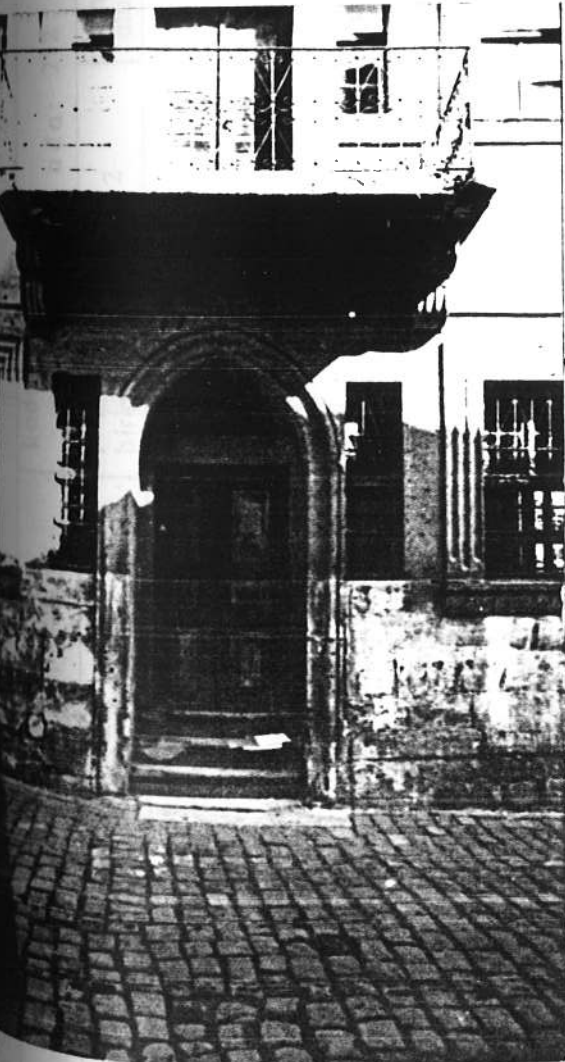
RESİM NO:101

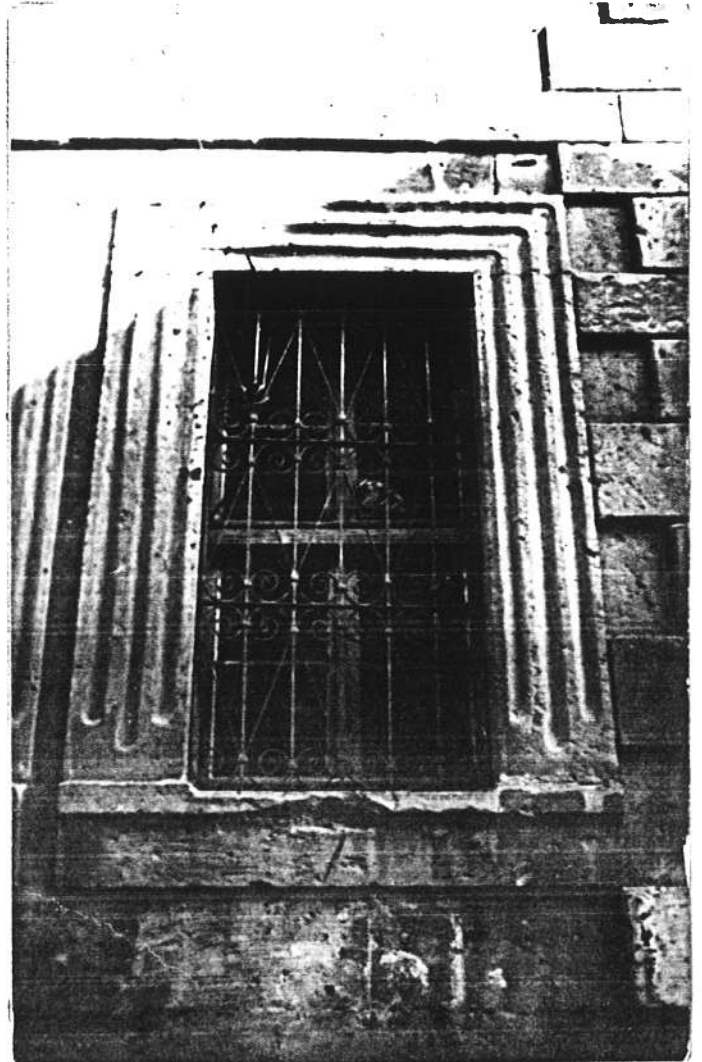
RESİM NO:102

RESİM NO:103

RESİM NO:104

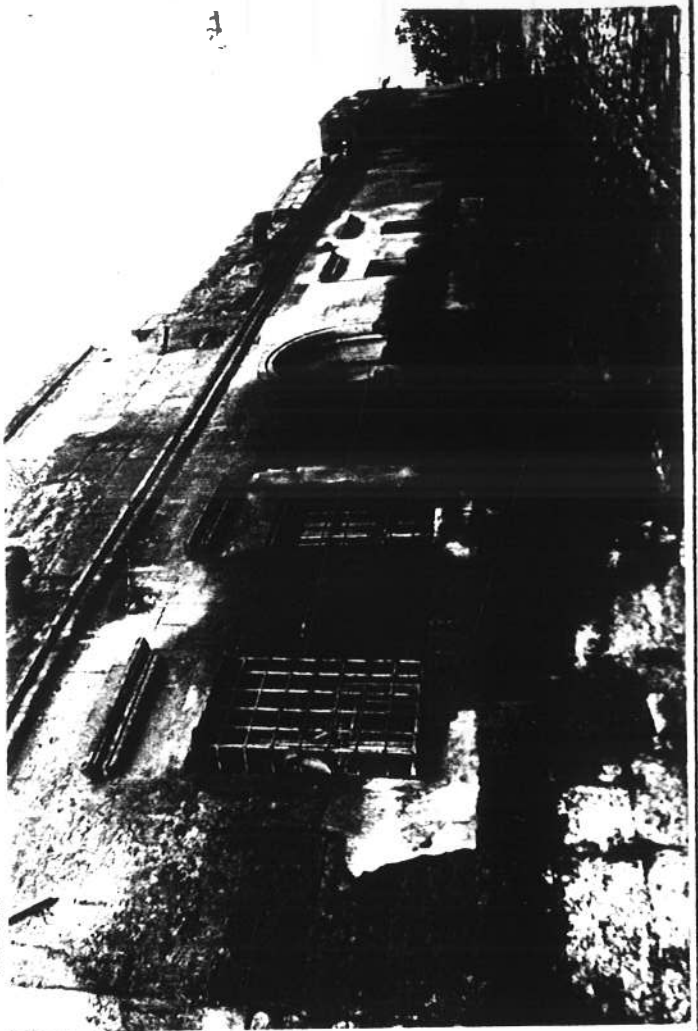
RESİM NO:105

sokak : Egemenlik Sokak	kayı no: 28	kadastro pafta : 29m3	ada: 212	parşel: 2-3	derecesi	çevreye aykırı
Yapının adı : Mustafa Hızirel Evi	Yapının kaç konut birimi barındırdığı	2	konut alanı(m2)	261m2	kat sayısı:	1
Yapım tarihi:	1873					
apısal durumu	taşyıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri
narıma gerek yok (iyi)						çok değerli
z onarım ister (orta)						değerli
ok ormak gerek (fena)						oldukca değerli
ınarmak olanaksız						değersiz
ENEL TANIM						
Son derece sade bir cepheye sahip olan yapının plan şeması iç avluludur. Bir kaç basamakla yükseltilen girişten bir giriş eyvanına geçilir. Bu eyvan avludan taş bir kemerle ayrılmıştır. Girişin tam karşısında yine taş bir kemerle cephe-lendirilmiş ve avlu kotundan 2 basamakla yükseltilmiş köşk yer alır . Avlunun 2 yanında odalar yer almaktadır.						
KONUT TEÇHİZATI						
1.çe 2.dışta 3.mevcut 4.yok						
elektrik	1	2	3	4		
su						
kanalizasyon						
wc						
mutfak						
banyo						
ısıtma						
rutubet						
izi var .						
yok						
önemli						

HAZİYET PLANI

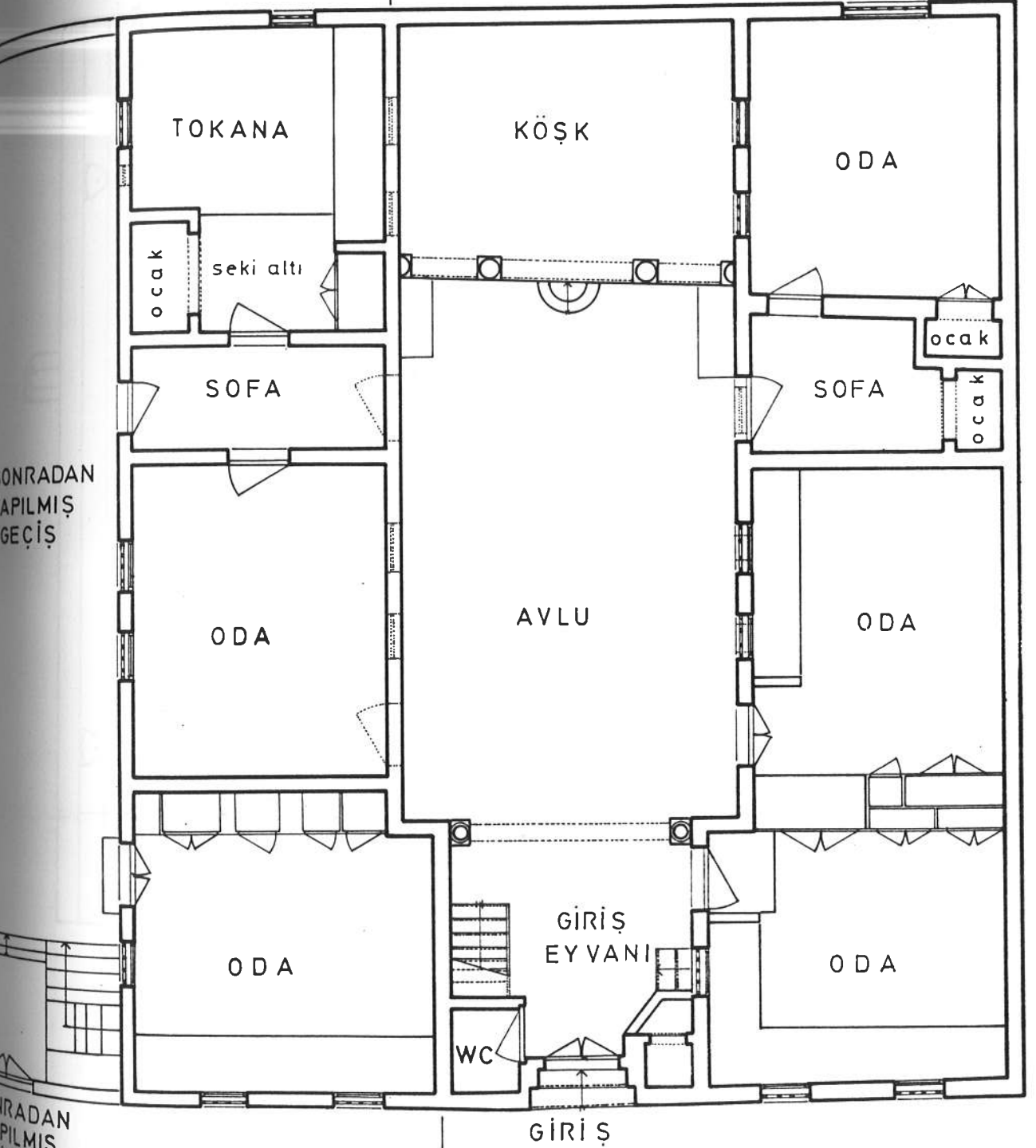

FOTOĞRAF

orijinal kullanımı		Konut		DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER .		YAPIM SİS		bugünkü		zemin + Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		iç dış		yerleşme içi yerleşme dışı		bahçe avlu ek yapı kuyu ocak süsleme çıkma bodrum havuz köşk sofa tokana		zemin + Bodrum		zemin + Bodrum	
MALZEME		döşeme		çatı		yerleşme içi yerleşme dışı		bahçe avlu ek yapı kuyu ocak süsleme çıkma bodrum havuz köşk sofa tokana		zemin + Bodrum		zemin + Bodrum	
taş													
tuğla													
ahşap													
toprak													
briket													
kiremit													
siva													
YAPILAN DEĞİŞİKLER													
Zamanında tek aileye hizmet eden yapı bugün iki ayrı aileye hizmet vermektedir. Bu nedenle yapının avluya açılan kapı ve pencereleri kapatılmış sol yandan verilen geçitle bu mekanlara giriş sağlanmıştır.													
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU												tarih : 1_5_1986	
ekleri				rölöve projesi								kroki	
rapor				restorasyon projesi								kitabe	
fotoğraf				harita								vakfiye	

ADA 212 ADA 212
PARSEL 3 PARSEL 2

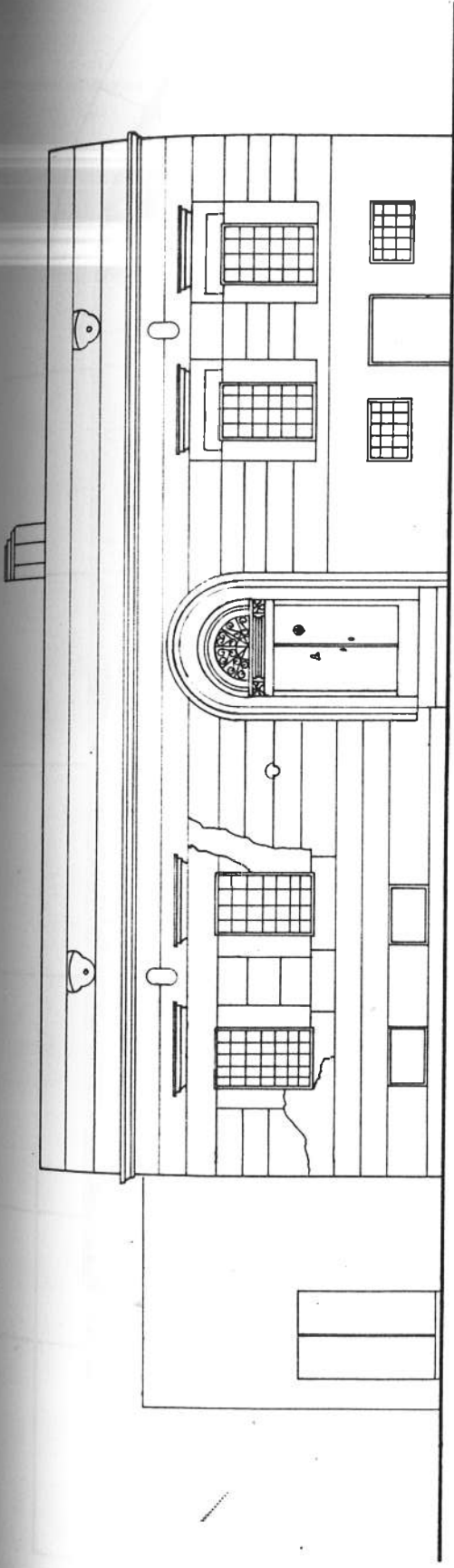

ONRADAN
APILMIŞ
GEÇİŞ

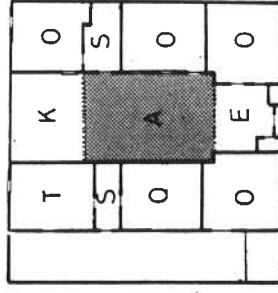
IRADAN
PILMIŞ
İRİŞ

ADA 212 ADA 212
PARSEL 3 PARSEL 2

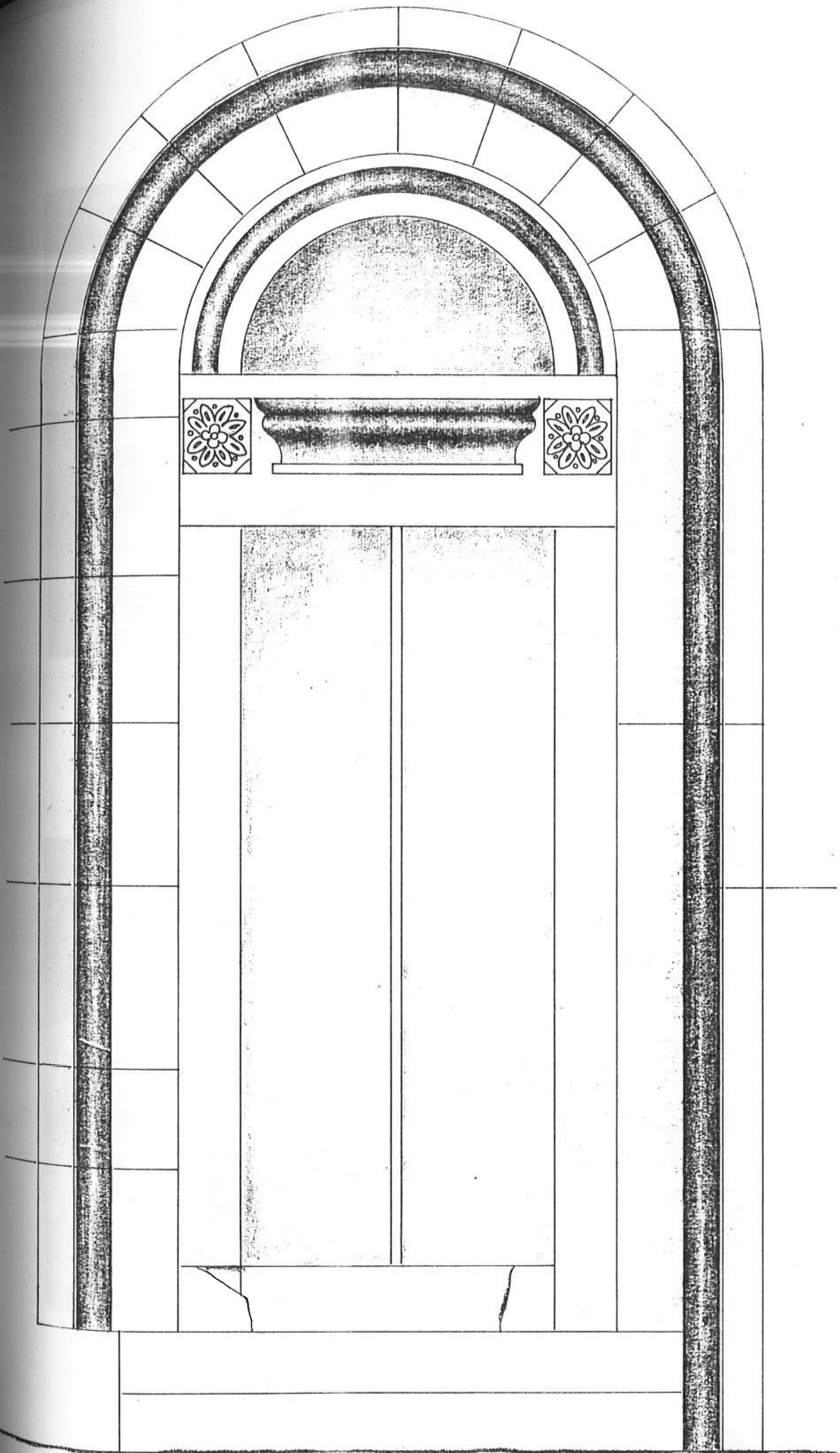
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

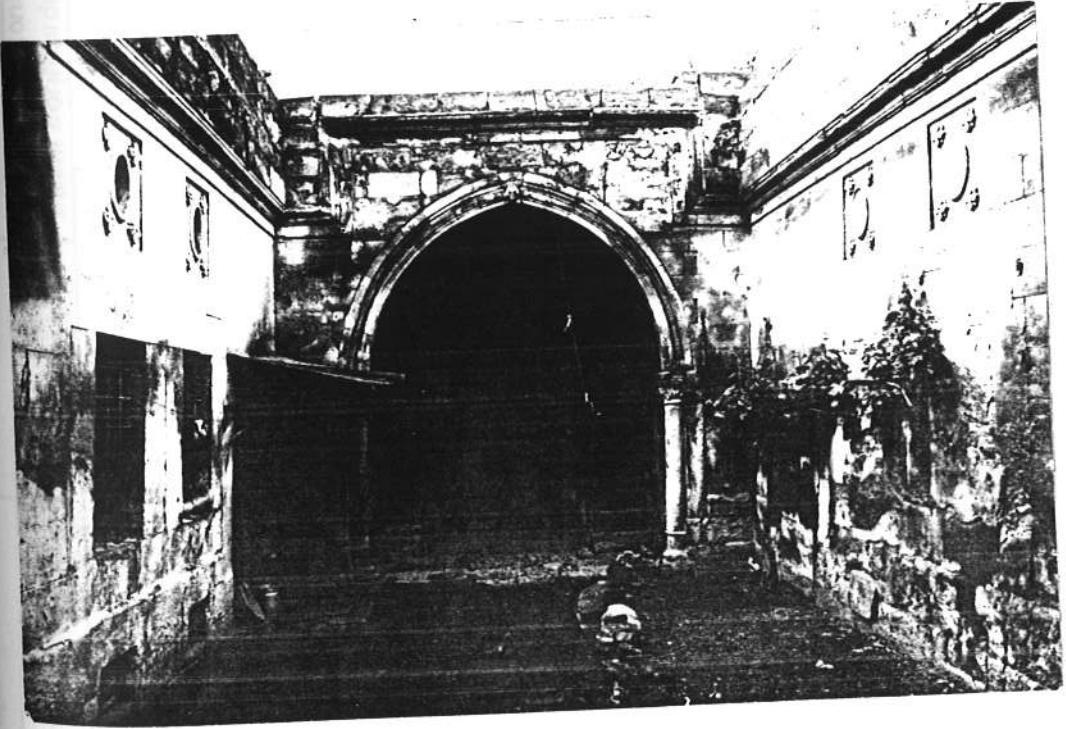

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

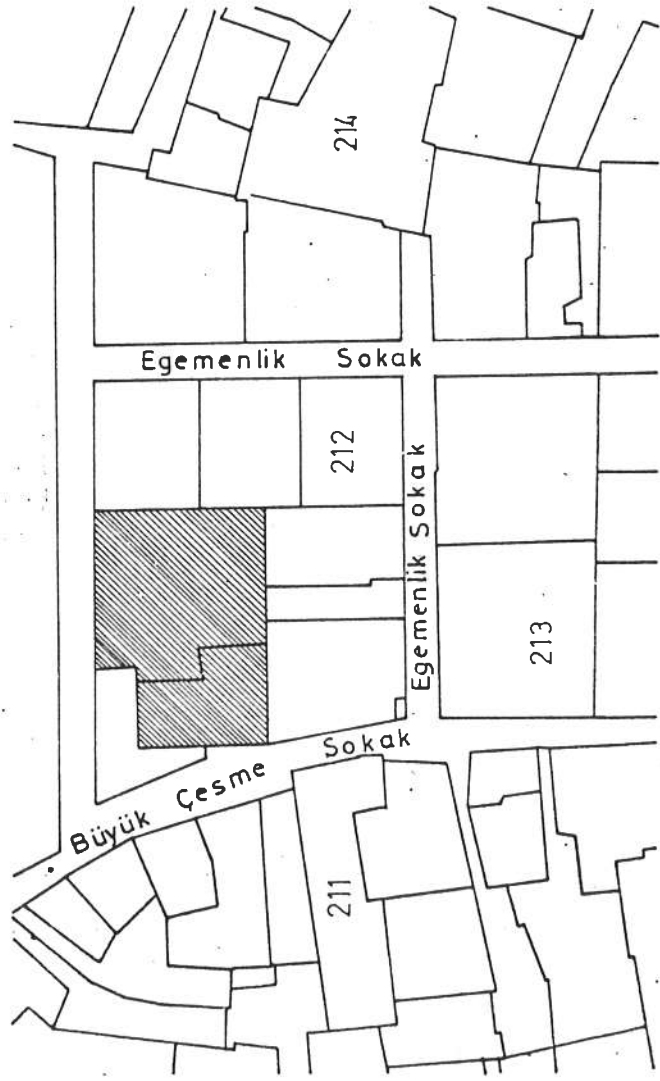
RESİM NO:106

RESİM NO:108

İlçe: MERKEZ		kadastro pafta: 29 m4 ada: 212 parsel: 61.8		koruma derecesi		çevresel çevreye aykırı	
sokak: Büyükköşme Sokak		kapı no: 59		yapının kaç konut birimi barındırdığı		yapım tarihi: 1902	
yapının adı: Hacı Ömer Fenerci Evi		üst yapı		mimari değeri		KONUT TEÇHİZATI	
taşyıcı yapı		iç yapı		çok değerli		Liçte 2.dışta 3.mevcut 4.yok	
yapısal durumu		süsleme		değerli		elektrik 1 2 3 4	
onarım gerektiriyor (iyi)		üst yapı		oldukça değerli		su	
az onarım ister (orta)		iç yapı		değersiz		kanalizasyon	
çok orman gerektiriyor (fena)		dış yapı				wc	
onarmak olanaksız		taşyıcı yapı				mutfak	
GENEL TANIM		yapının mimari değeri		rutubet		banyo	
Dış avlulu iç sofalı plan şemasına sahip olan yapı bölgedeki en yüksek yapıdır. Dış cephesi oldukça masif etkili olan yapı eskiden Jandarma Karakolu olarak kullanılmıyormuş. Bünyesinde pek çok değişiklik yapılmış olan yapının yapım tarihi 1902 dir. Duvar kalınlığı nedeniyle pencereleri mazgal şeklinde yapılmıştır.		çok değerli		izi var		ısıtma	
		değerli		yok			
		oldukça değerli		önemli			
		değersiz					

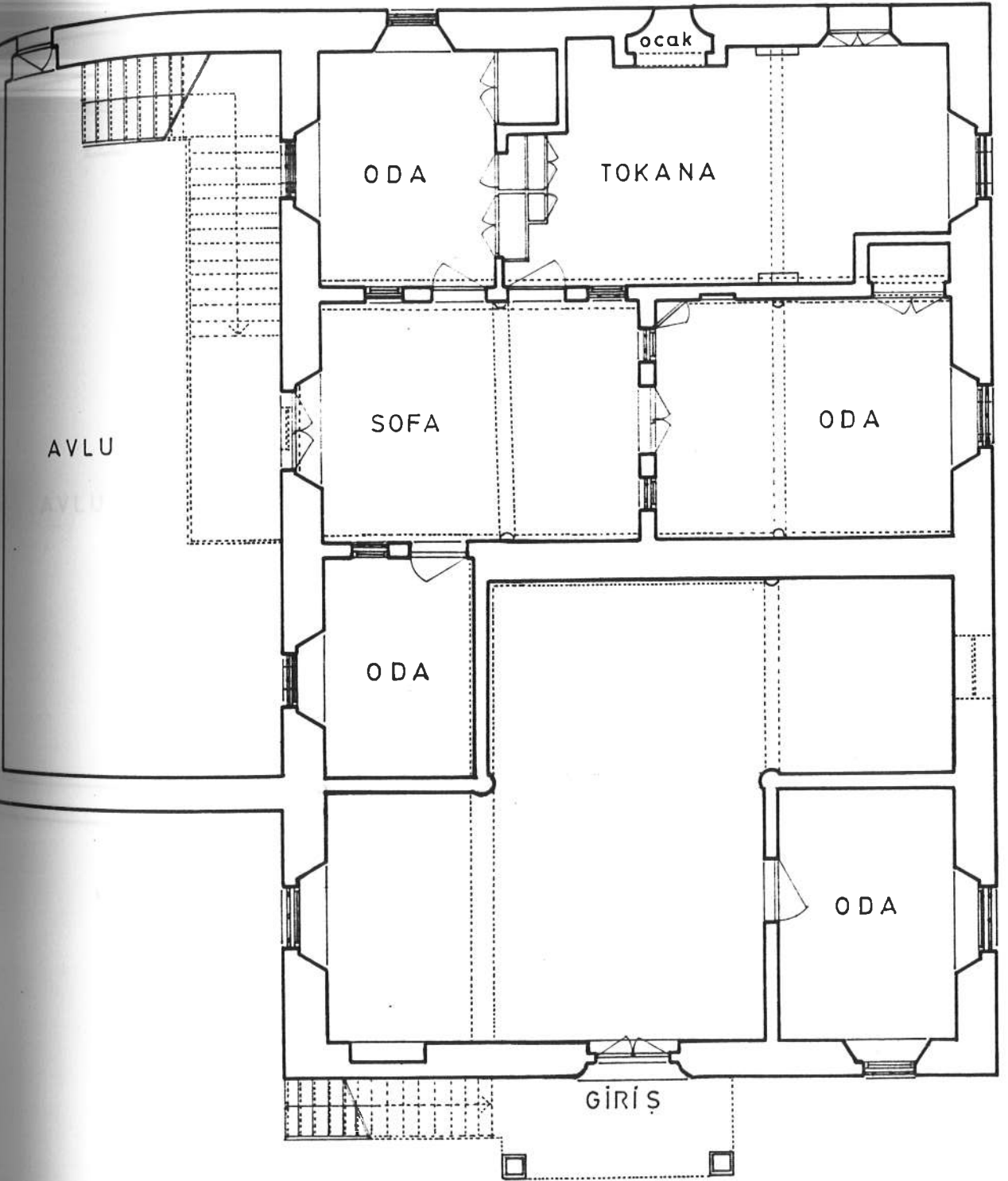
VAZİYET PLANI

FOTOĞRAF

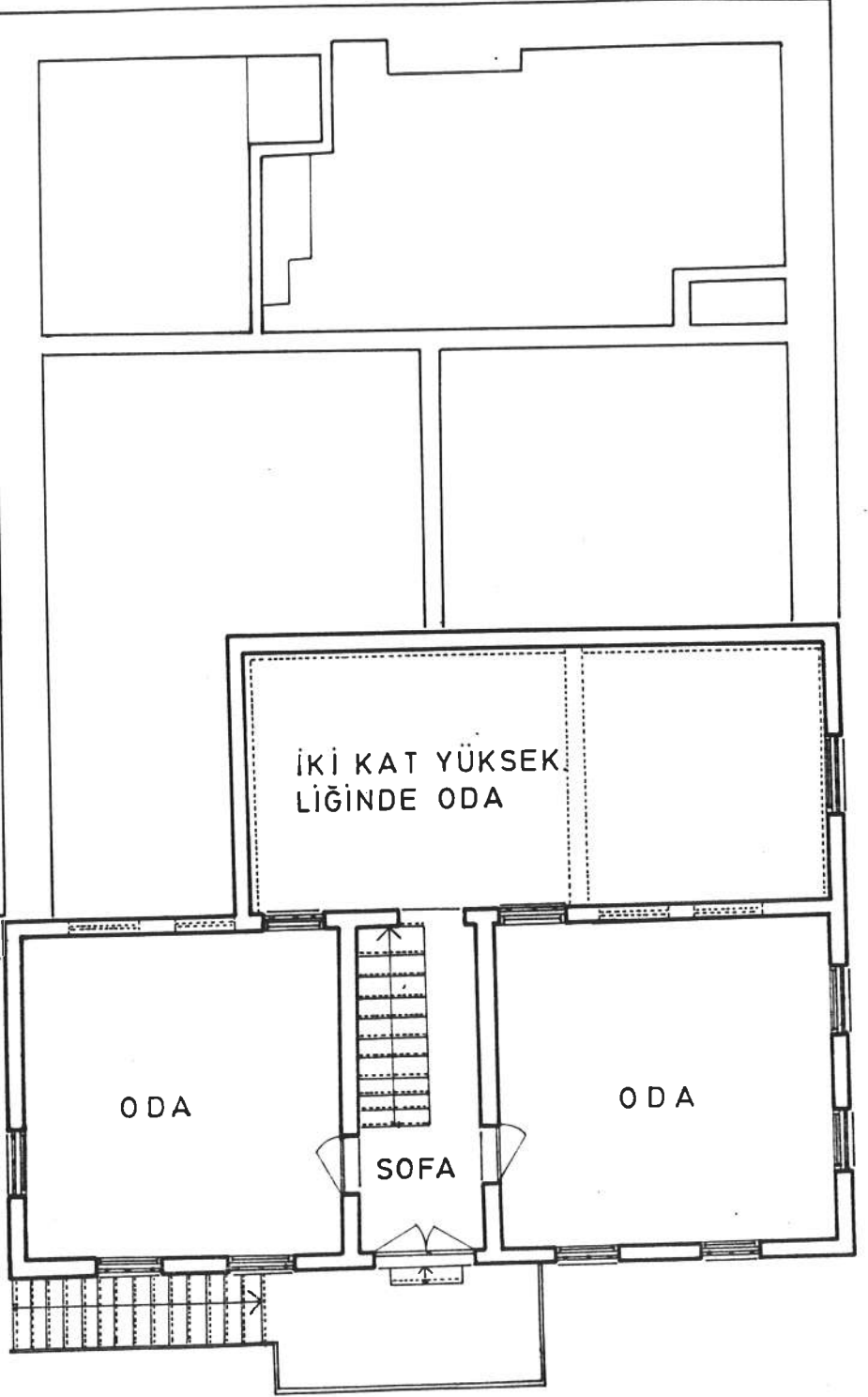

original kullanımı	Jandarma Karakolu		Jandarma Karakolu		YAPIM	zemin + Üst - Bodrum	
	Otel	Düvel	Otel	Yapıldığı devirde		var	yok
önerilen kullanımı	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe	var	yok
	döşeme	çatı	yerleşme içi	yerleşme dışı			
taş					avlu		
tuğla					ek yapı		
ahsap					kuyu		
toprak					ocak		
briket					süsleme		
kiremit					çıkma		
siva	icte				bodrum		
	dışta				havuz		
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER							
Yapı bünyesinde pek çok değişiklik yapılmıştır. Bunlar çeşitli dönemlerde yapıldığı için ayıklamak oldukça zordur. Bu gün aileye hizmet veren yapıda sonradan açılan ve kapatılan pek çok kapı pencere ve duvar bulunmaktadır.							
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU					tarih : 1_5_1986		
ekleri			rölöve projesi				kroki
rapor			restorasyon projesi				kitabe
fotoğraf			harita				vakfiye

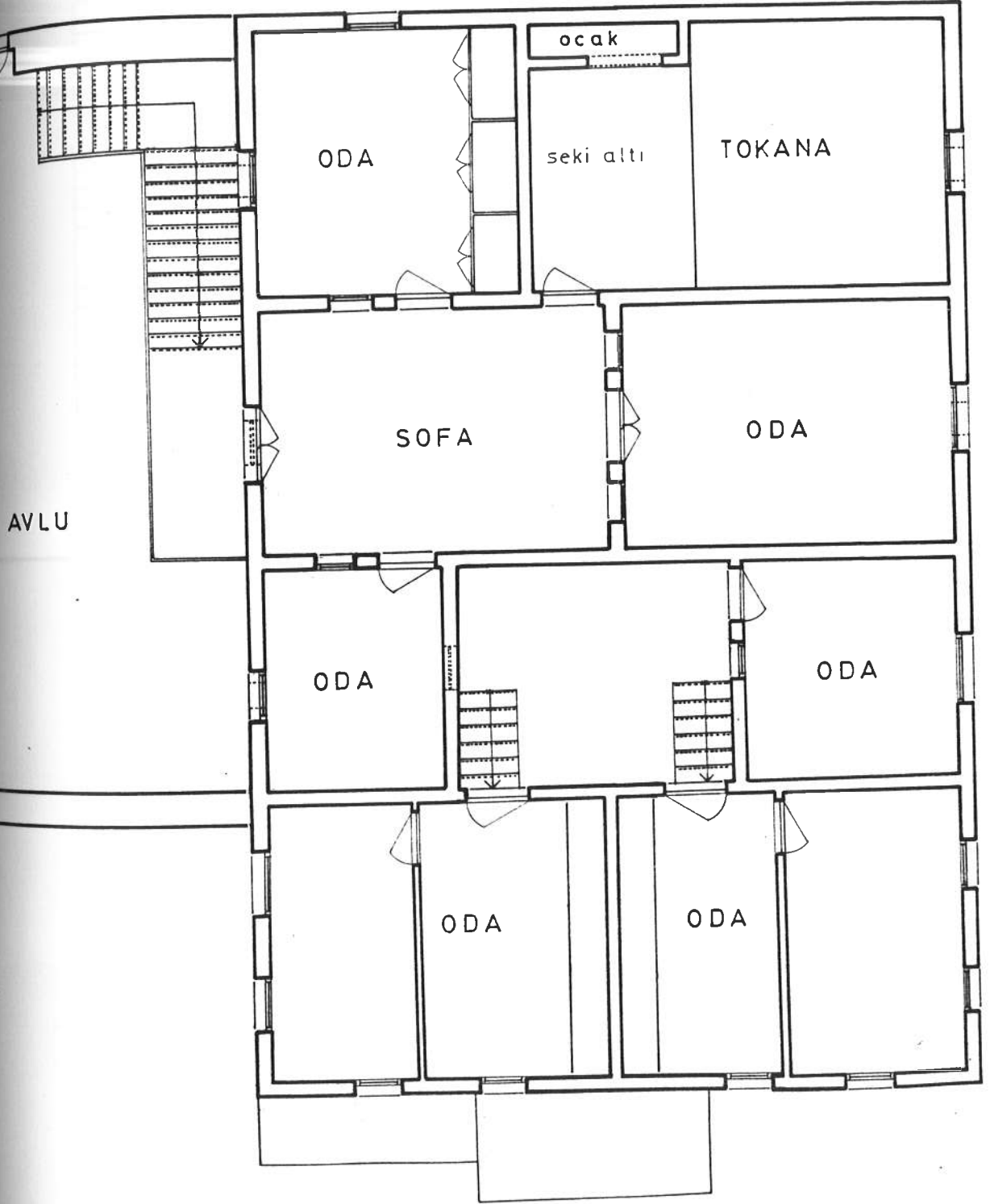

ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

AVLU

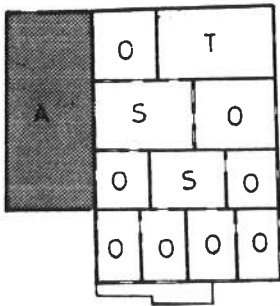
ARA KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

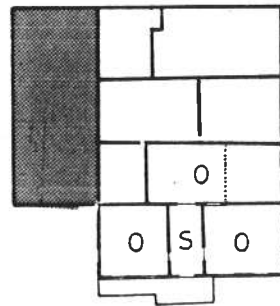
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

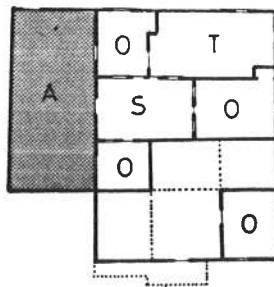
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

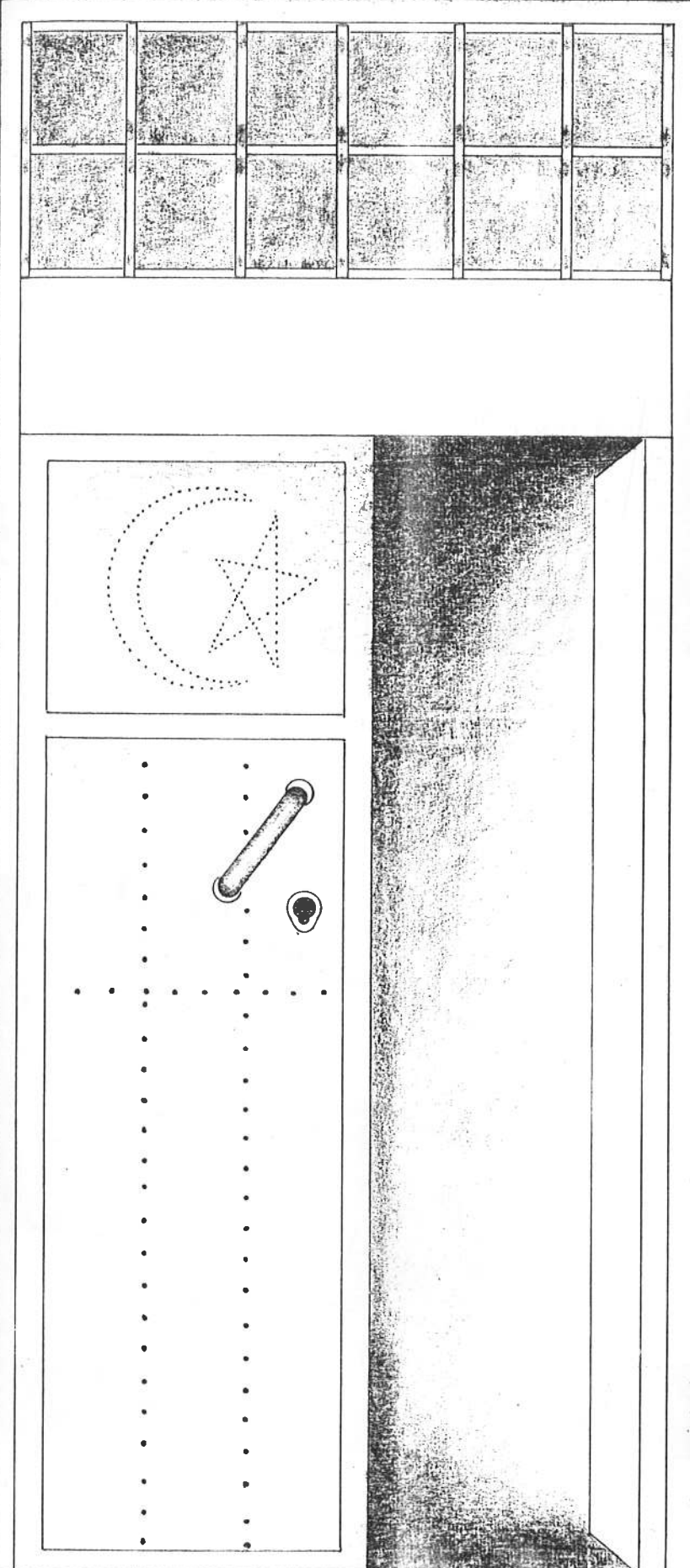
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

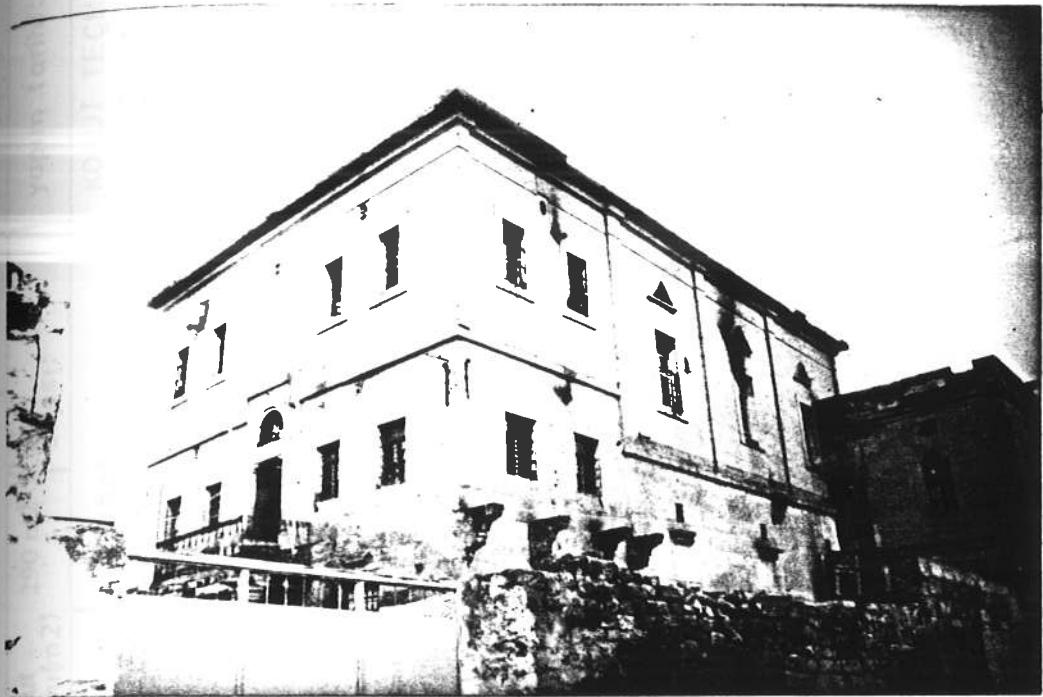

ARA KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

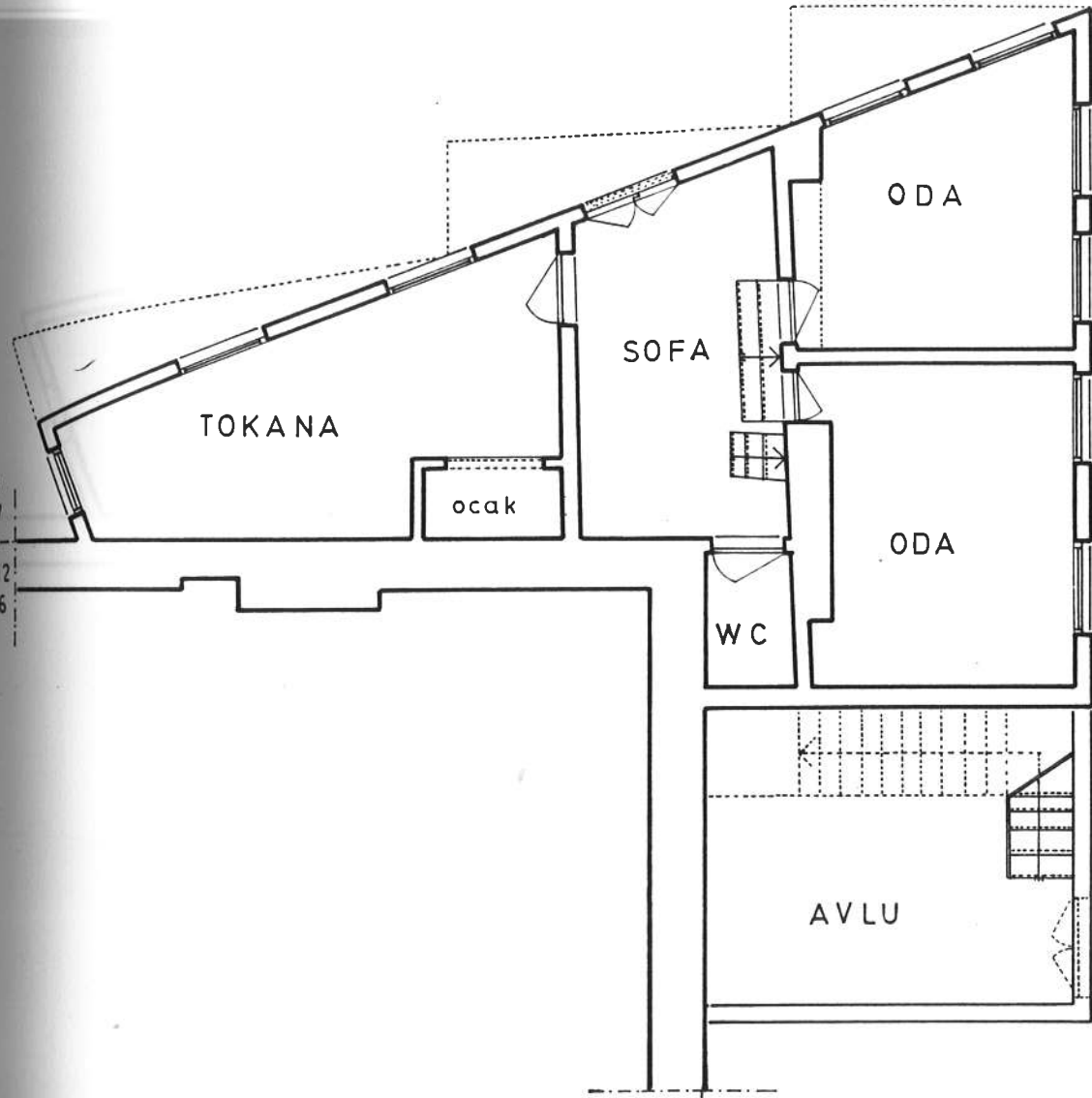

RESIM NO:108

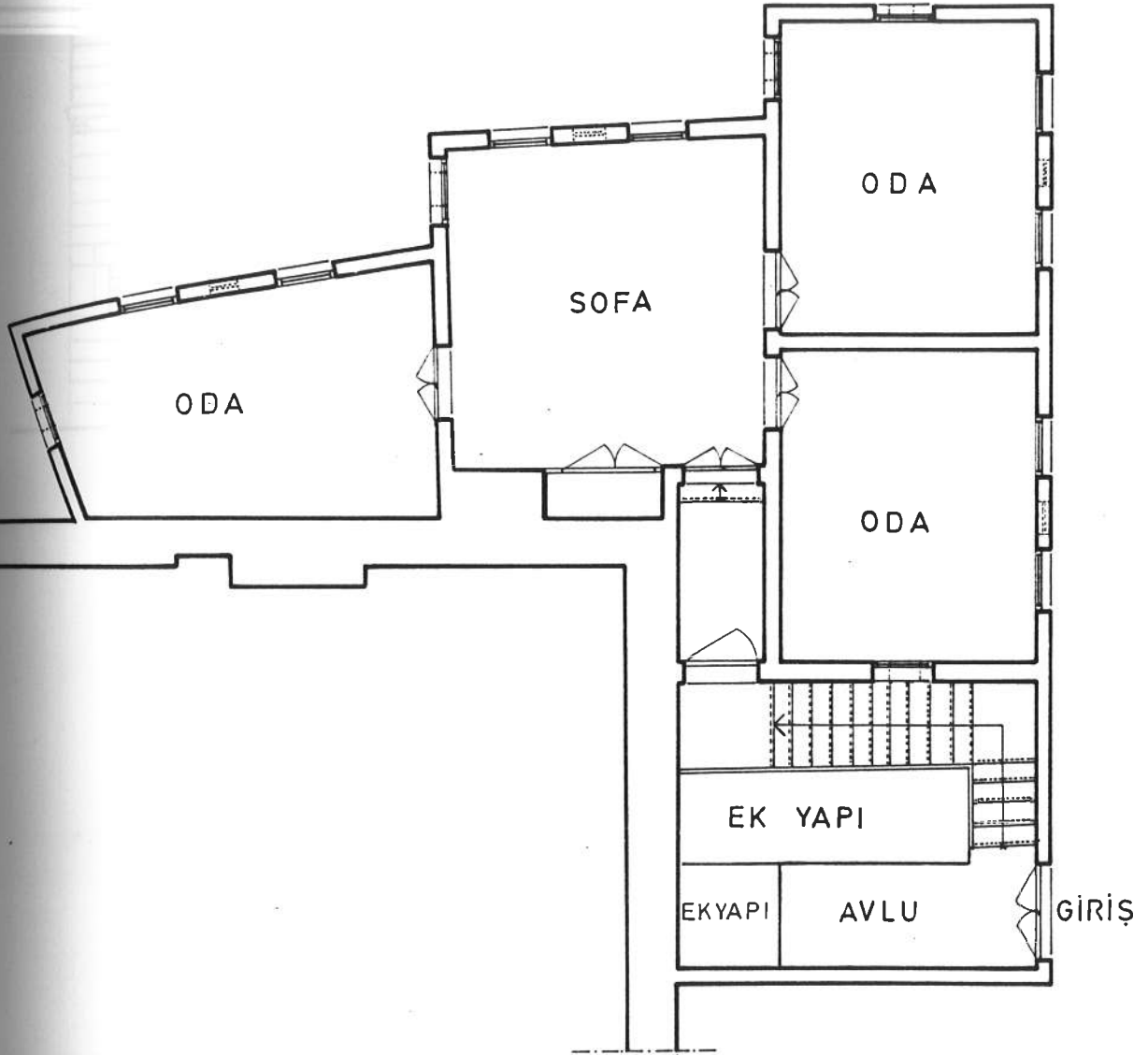

RESIM NO:109

ADA 212 ADA 212
PARSEL 6 ▸ PARSEL 7

ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK: 1/100

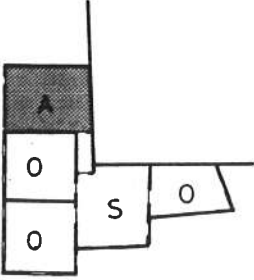

ADA 212 ADA 212
PARSEL 6 PARSEL 7

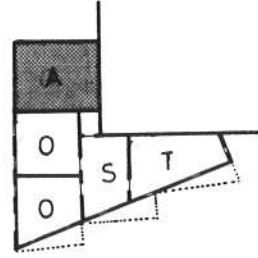
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

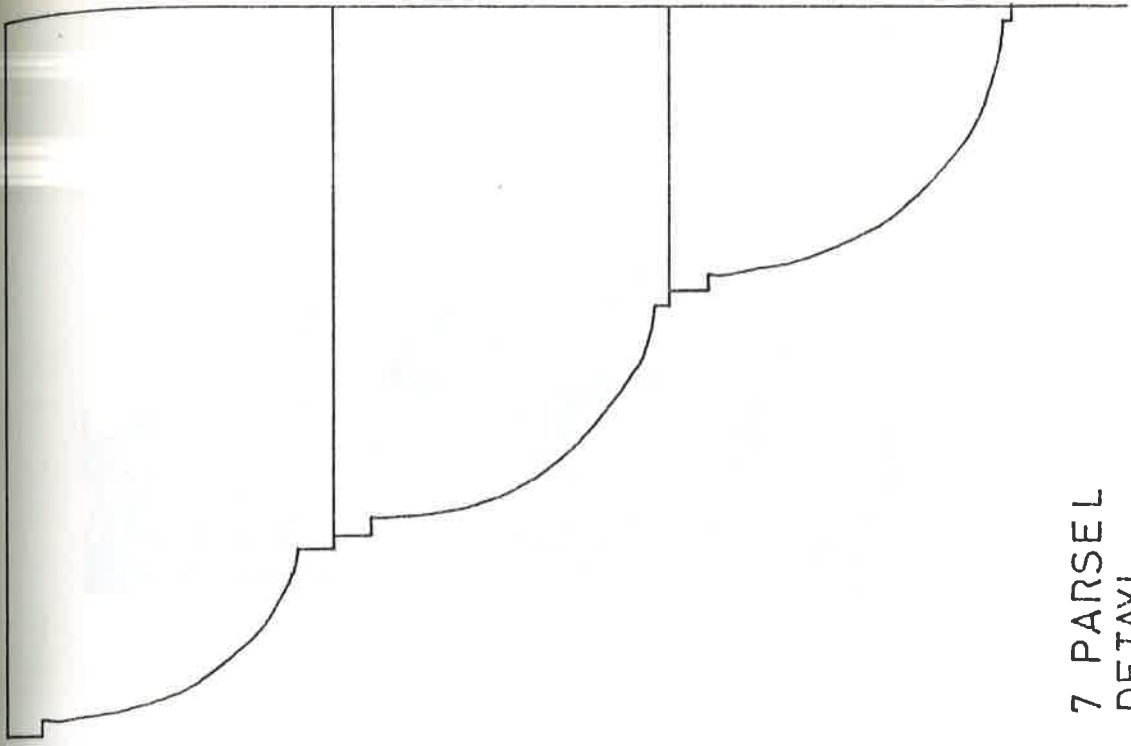
YAN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

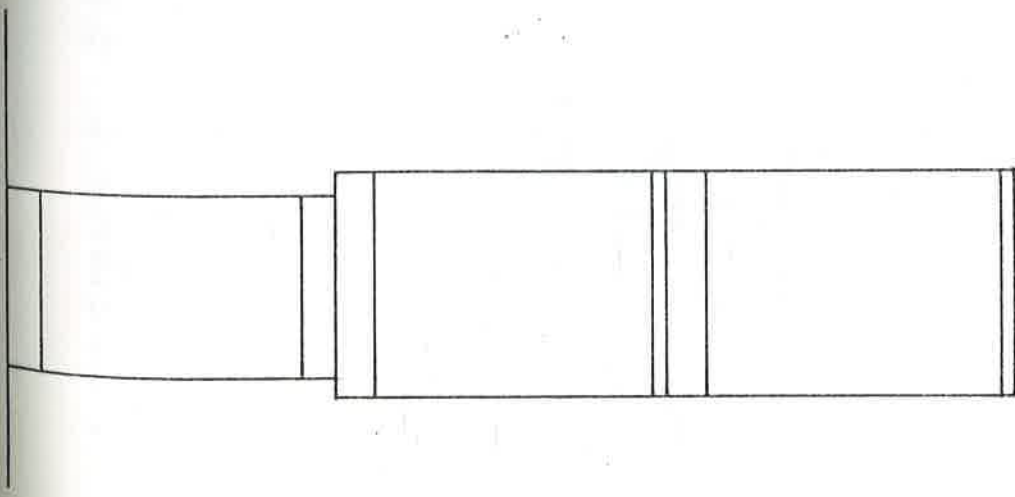
ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

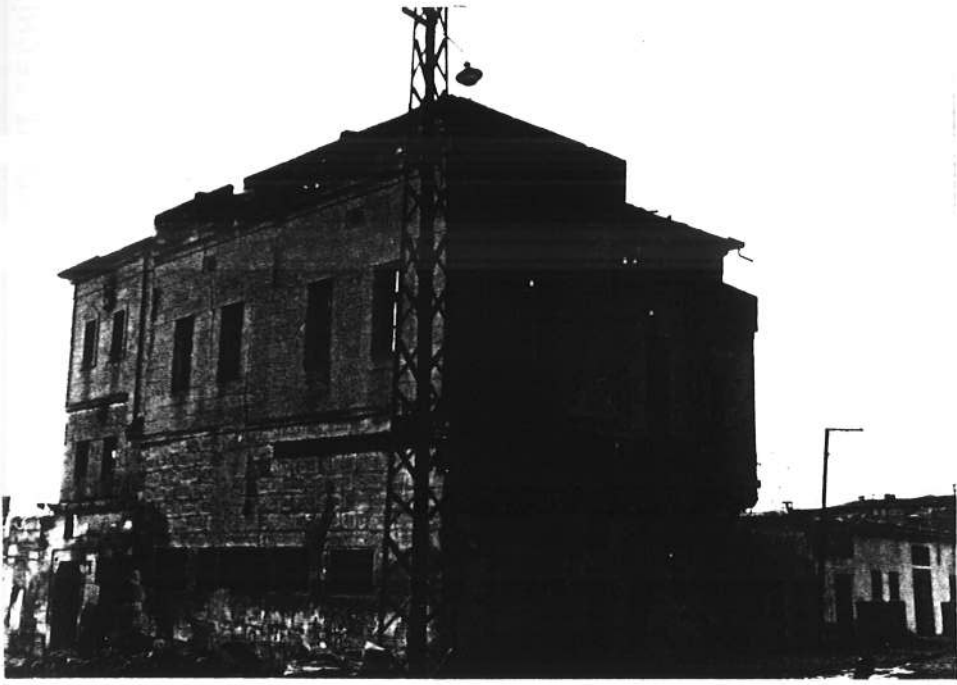

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

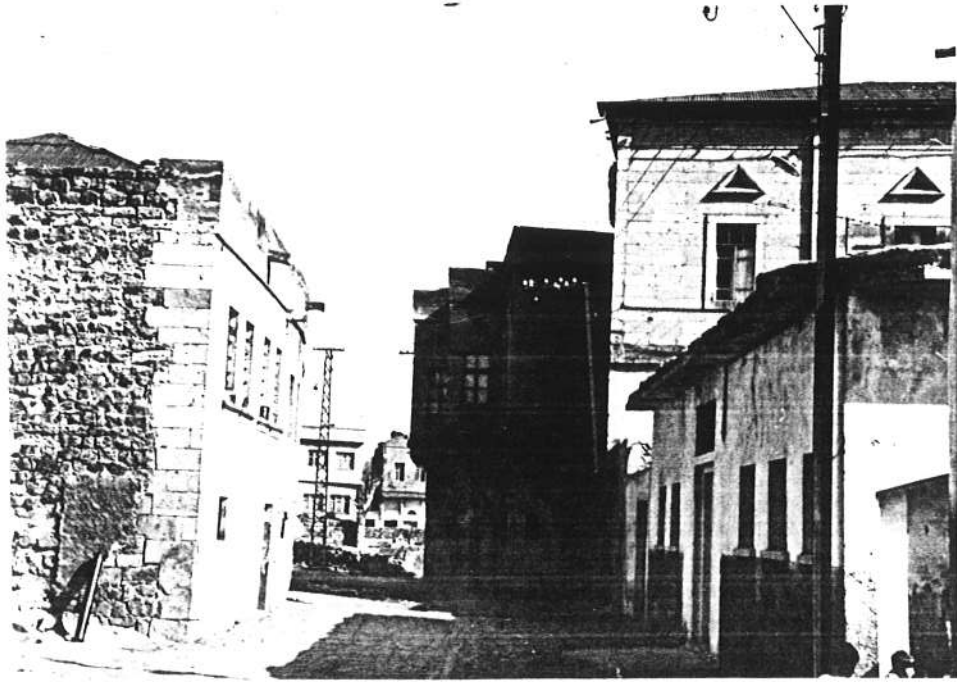

212 ADA 7 PARSEL
KONSOL DETAYI

RESİM NO:110

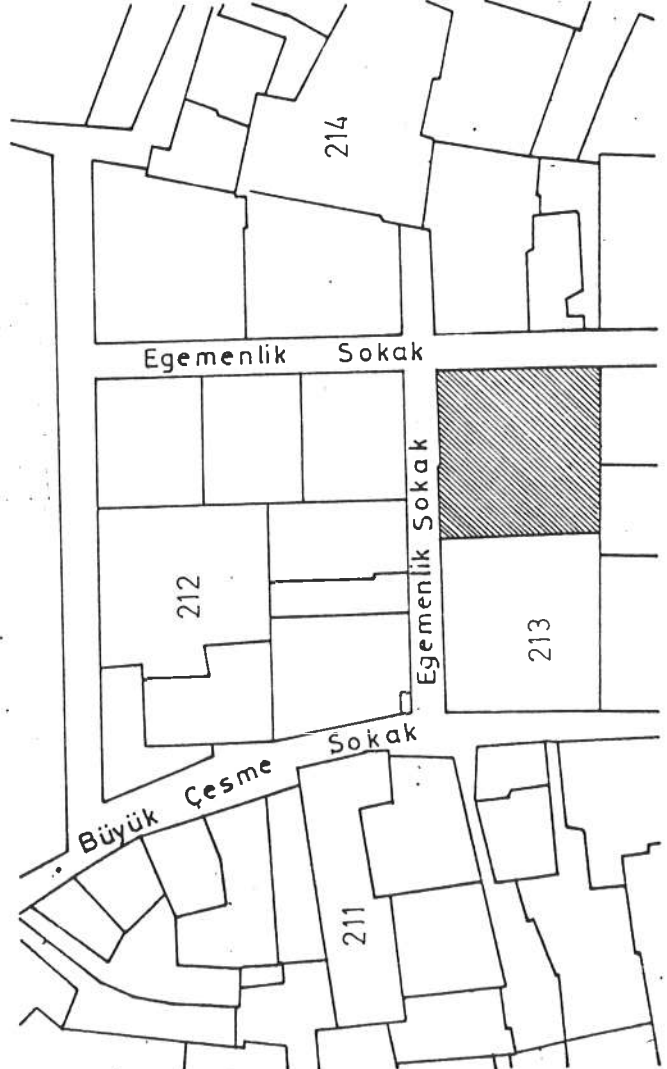
RESİM NO:111

apının adı: Ahmet Karaca evi	yapının kaç konut birimi barındırdığı 3	konut alanı(m2) 352 m2	kat sayısı: 1	yapım tarihi:				
apısal durumu	taşiyici yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI
invarıma gerek yok (iyi)						çok değerli	izi var	1. içte 2. dışta 3. mevcut 4. yok
az onarım ister (orta)						değerli	yok	elektrik 1 2 3 4
ok ormak gerek (fena)						oldukca değerli	önemli	su
onarım olmaksız						değersiz		kanalizasyon
								wc
								mutfak
								banyo
								ısıtma

GENEL TANIM

Orta sofalı plan şemasına sahip olan yapı dış cephesi, iç yapısı ve süsleme elemanları açısından son derece önemli bir yapıdır. Portal niteliği kazandırılmak istenen giriş kapısı taş işçiliğinin özgün örneğini yansıtan özellikle baş odanın ahşap işçiliği gerçek bir sanatı yansıtmaktadır. Sofada yer alan nişler ve oda nişleri içindeki yağlı boya resimlerde dikkat çekicidir.

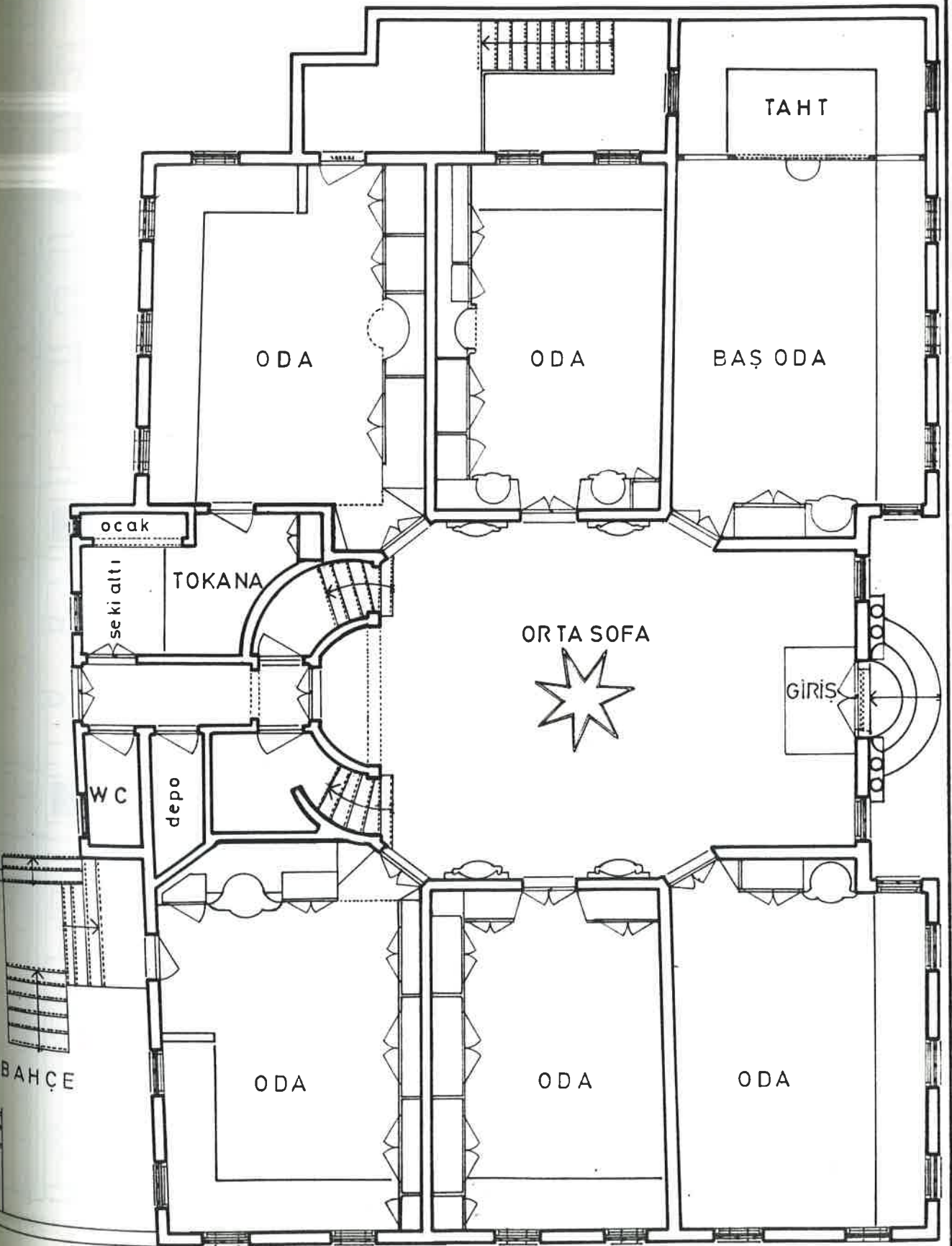
VAZİYET PLANI

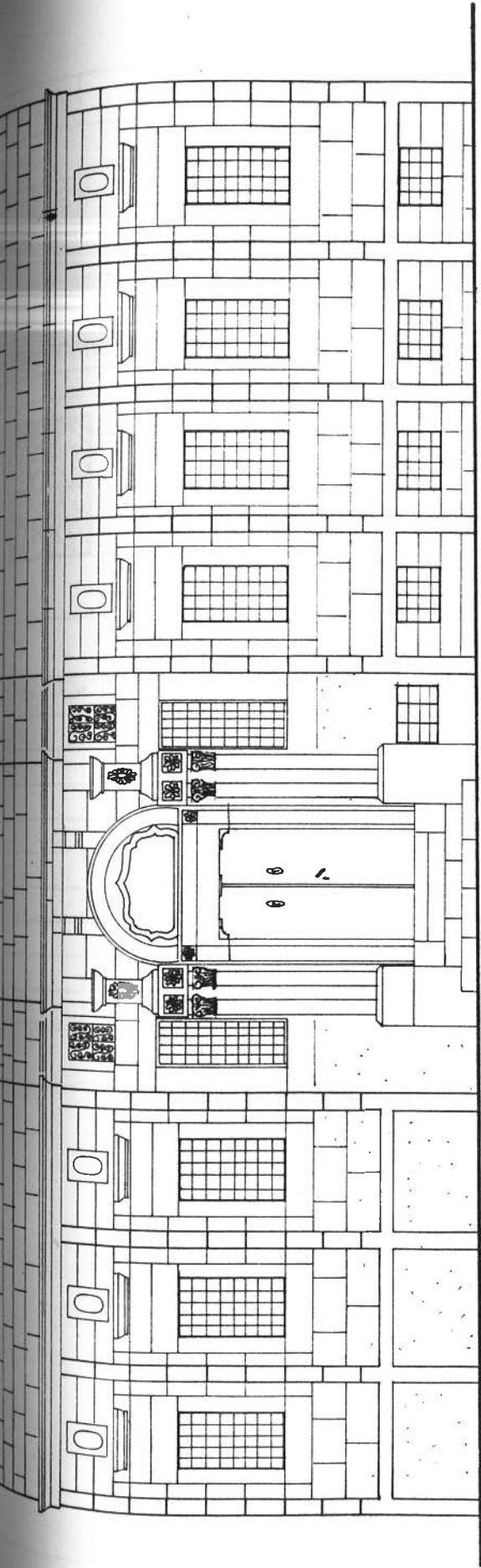
FOTOĞRAF

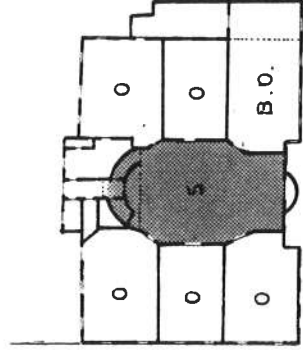
bugünkü kullanımı		Konut		Konut		Konut		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin + Bodrum	
orijinal kullanımı		Konut		Konut		Konut		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin + Bodrum	
önerilen kullanımı		Konut		Konut		Konut		YAPIM SİSTEMİ		bugünkü		zemin + Bodrum	
MALZEME	döşeme	TAVAN	DUVARLAR		GİRİŞ	YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		YAPIM SİSTEMİ	bugünkü	zemin + Bodrum			
			iç	dış		yerleşme içi	yerleşme dışı			var	yok		
taş	X		X	X	X	yerleşme içi	yerleşme dışı			var	X		
tuğla											X	X	
ahşap	X	X	X	X	X						X	X	
toprak					X						X	X	
briket											X	X	
kiremit											X	X	
sıva	icte		X								X	X	
	dışta										X	X	
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER													
Son derece önemli olan yapı bugün 3 aile tarafından kullanılmaktadır. Buna bağlı olarak orjinalende pencere olan yerler bugün kapı görevi üstlenmiştir. Merdivenin 2 yanındaki kapılar iptal edilmiş girişler dışardan sağlanmıştır. Bahçede yapılan bazı ilave merdivenler dışında yapıda başka bir değişiklik yoktur.													
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU										tarih : 1_5_1986			
ekleri				rölöve projesi		X		X		kroki			
rapor				restorasyon projesi						kitabe			
fotoğraf		X		harita		X		X		vakfiye			

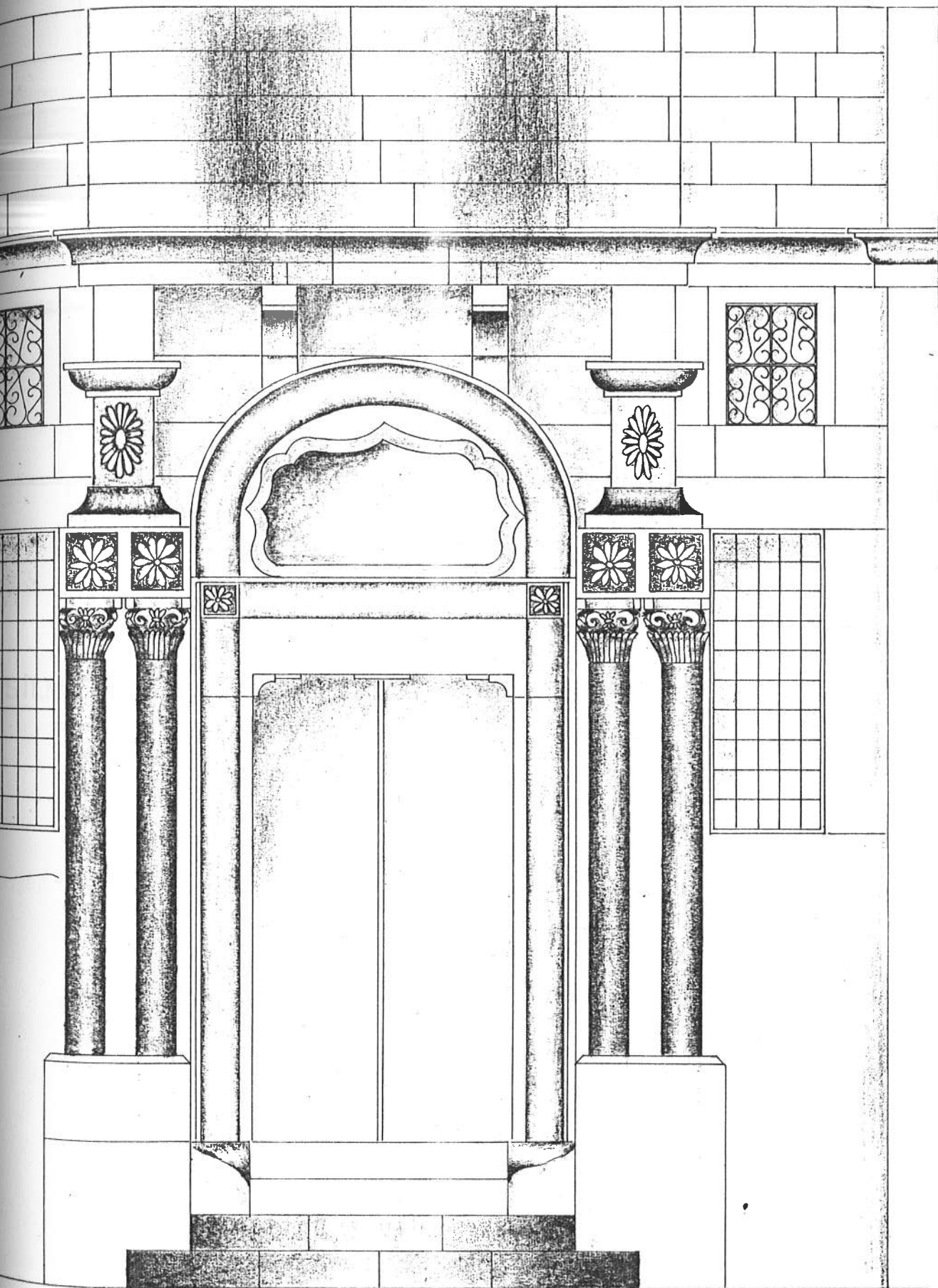
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

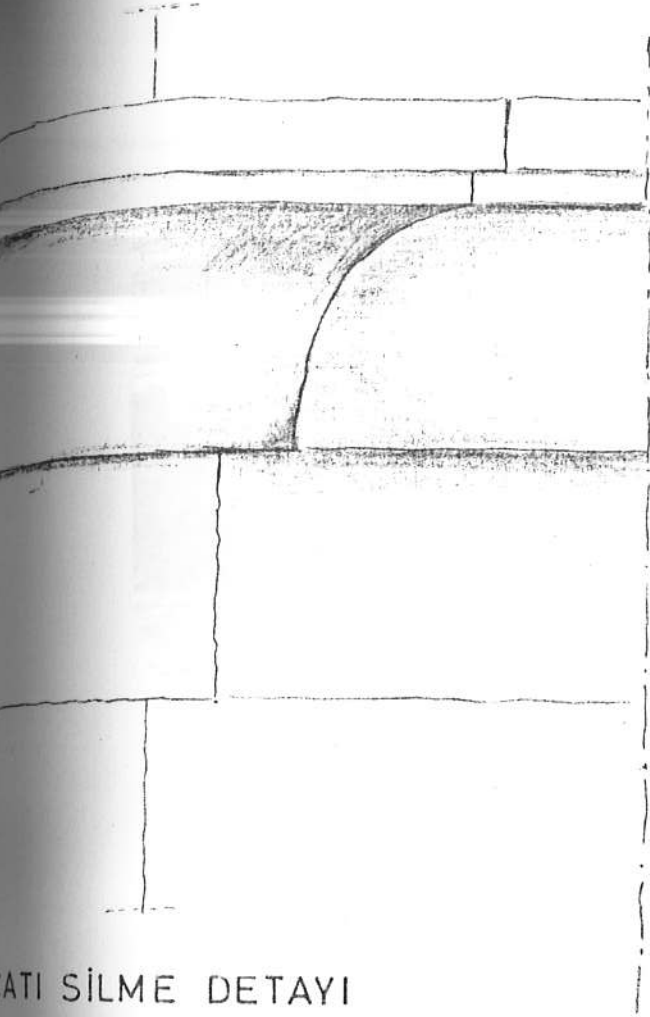
ÖN CEPHE ÖLÇEK:1/100

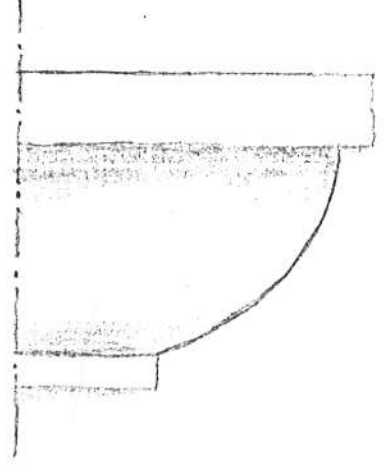
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

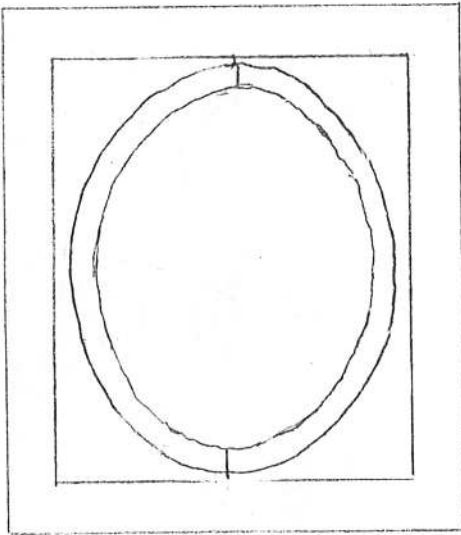
213 ADA 5 PARSEL KAPI DETAYI

ATI SİLME DETAYI

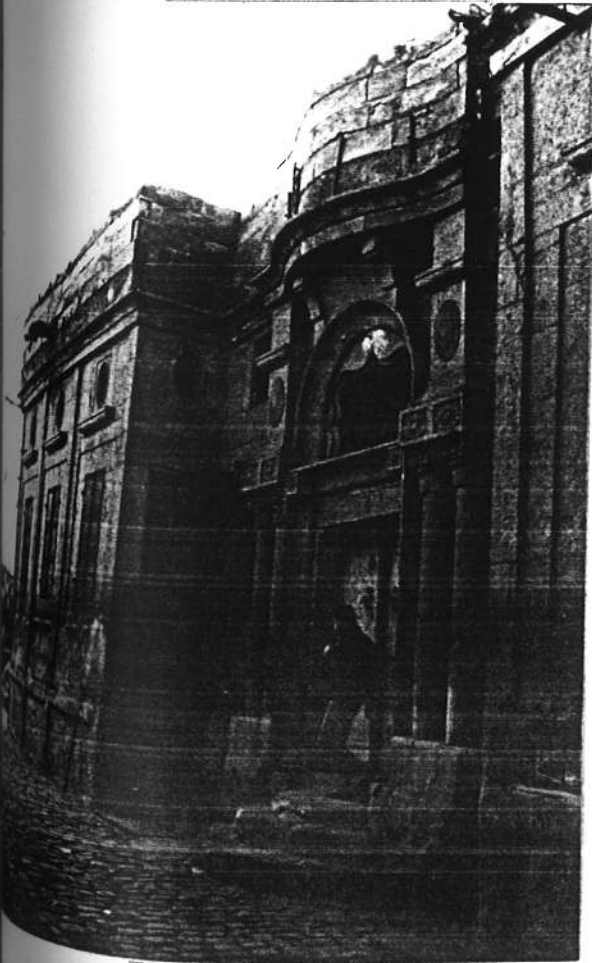
PENCERE ÜSTÜ BAŞLIK DETAYI

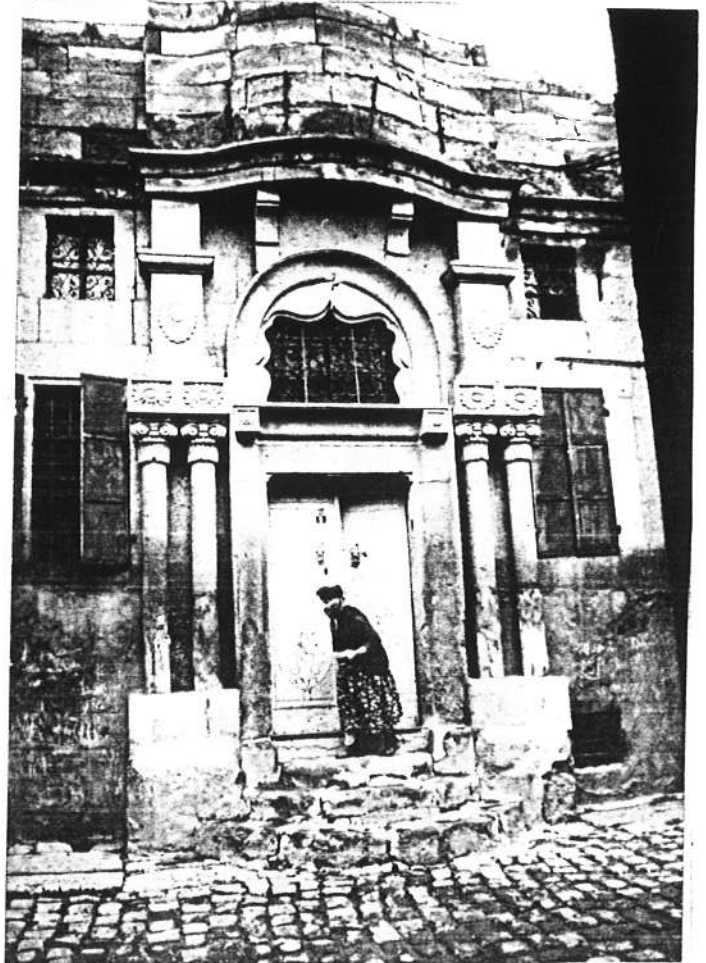
TEPE PENCERESİ DETAYI

RESİM NO:112

RESİM NO:113

RESİM NO:114

RESİM NO:115

RESİM NO:116

RESİM NO:117

RESİM NO:118

BAHÇE

EK YAPI SONRADAN YAPILMIŞ

OCAK

TOKANA

WC

DEPO

ODA

DA

ORTA
SOFA

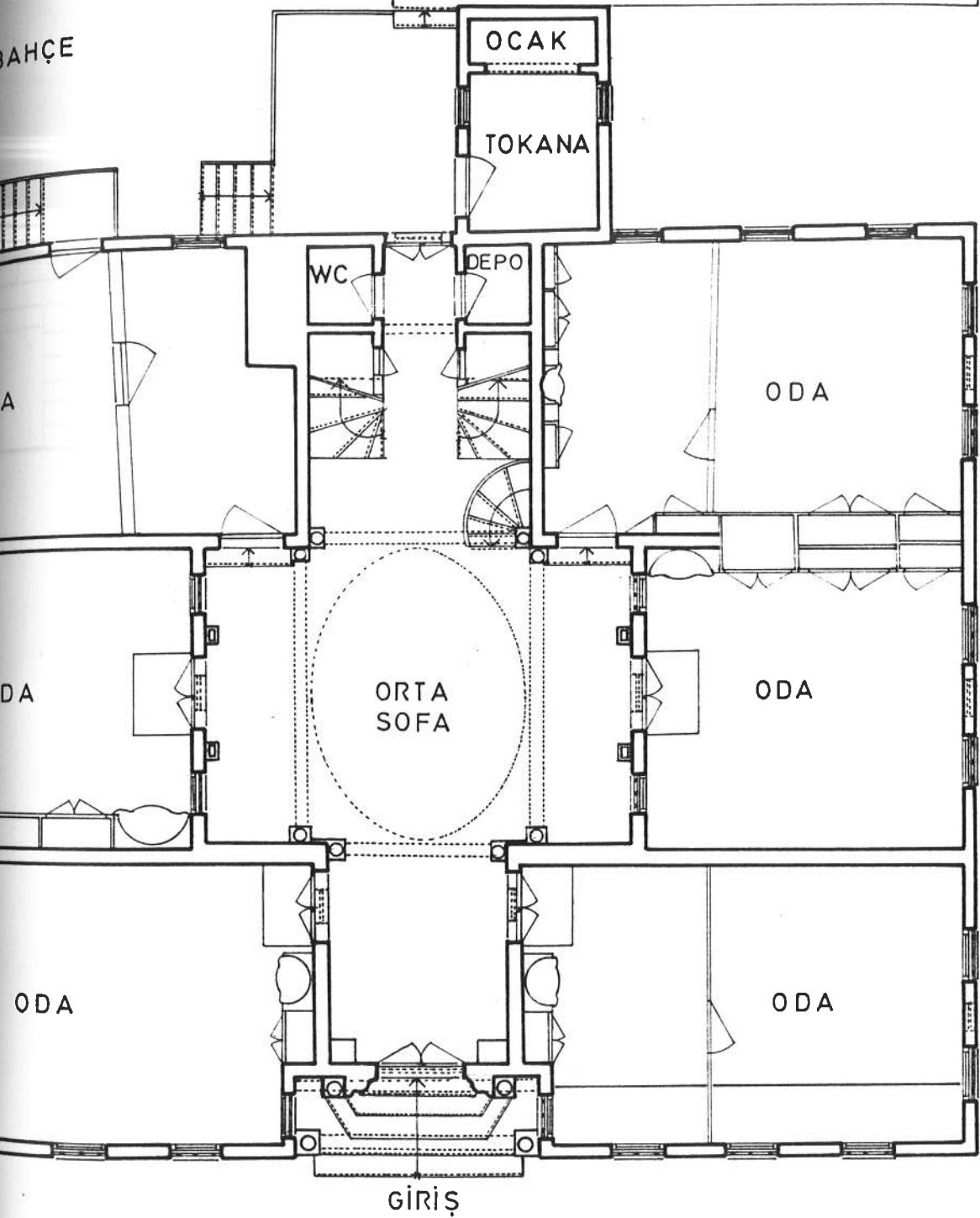
ODA

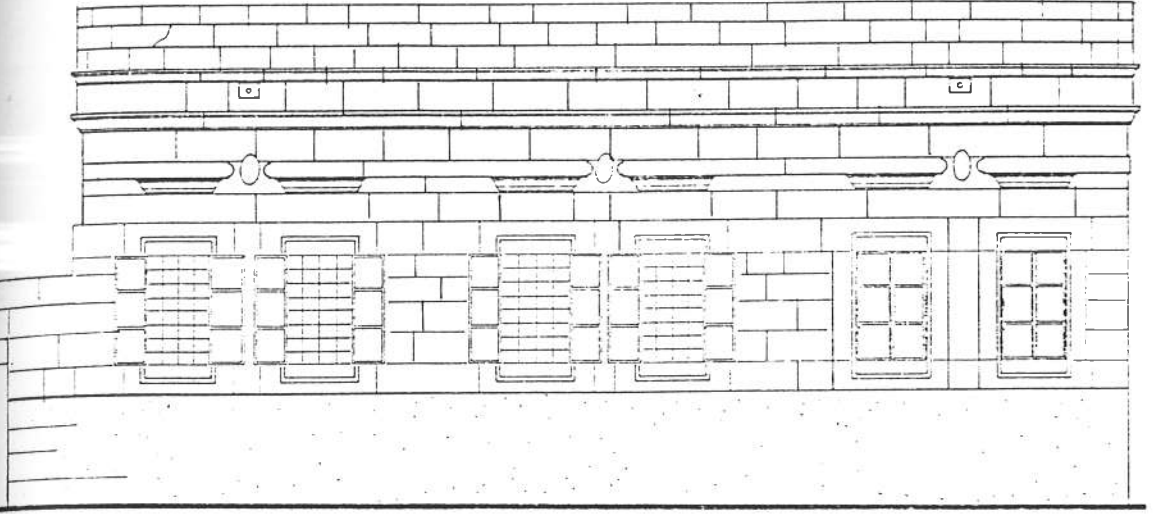
ODA

ODA

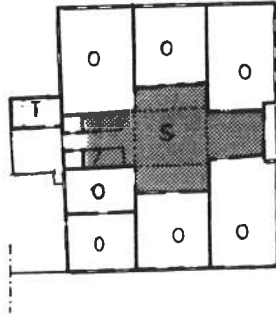
GİRİŞ

ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

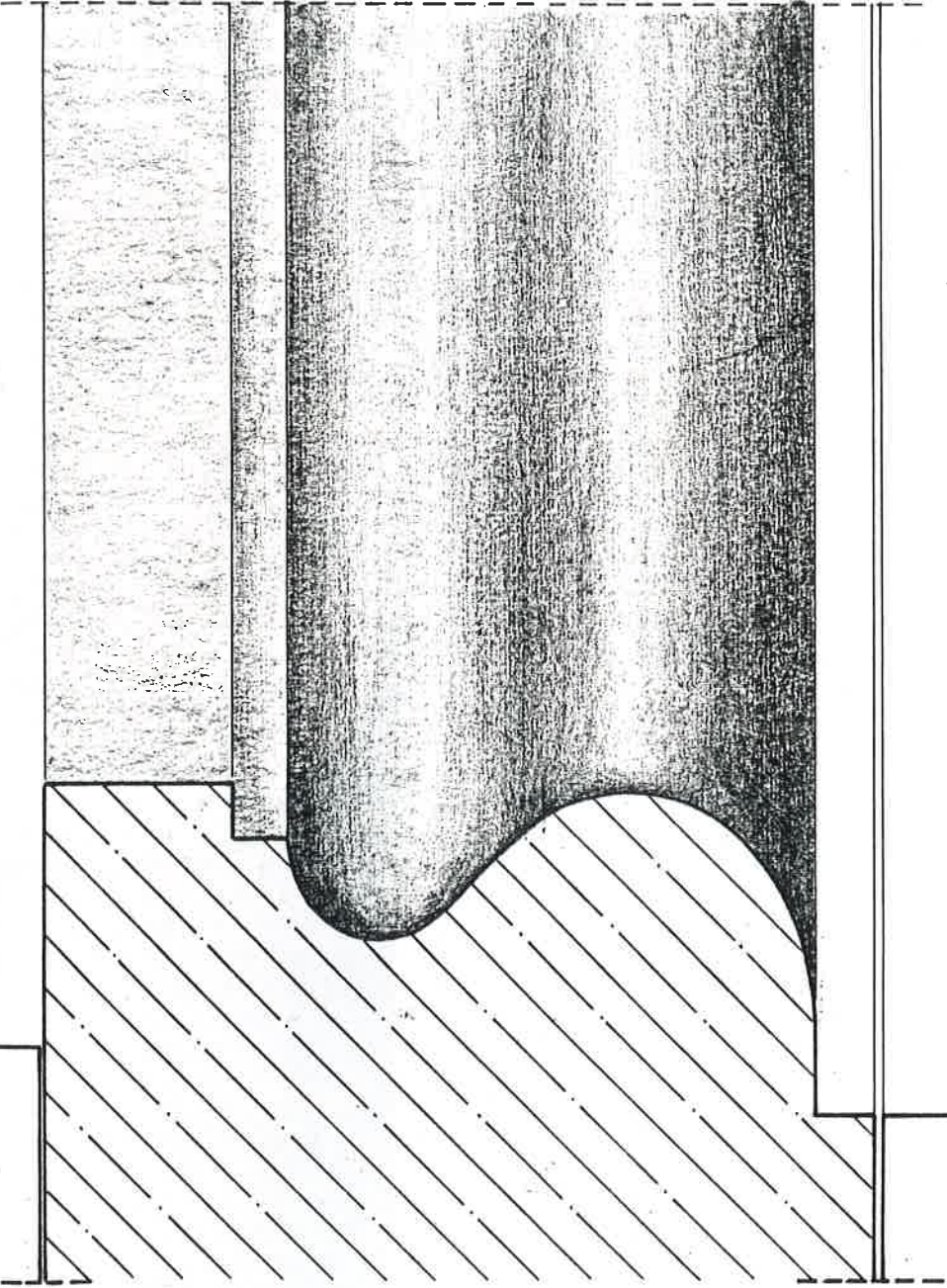

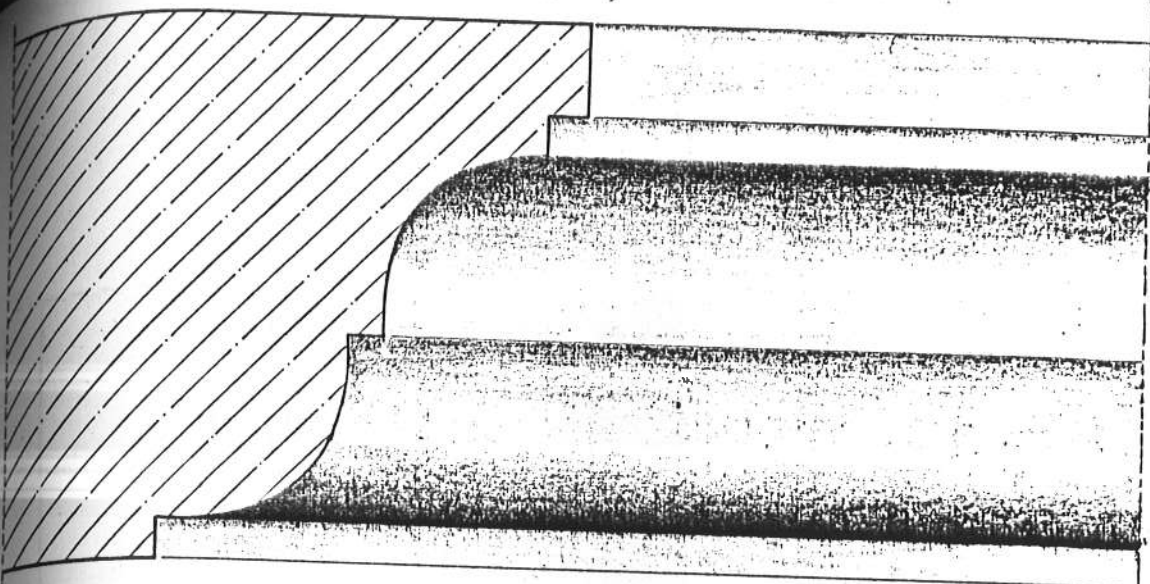
YAN CEPHE ÖLÇEK:1/100

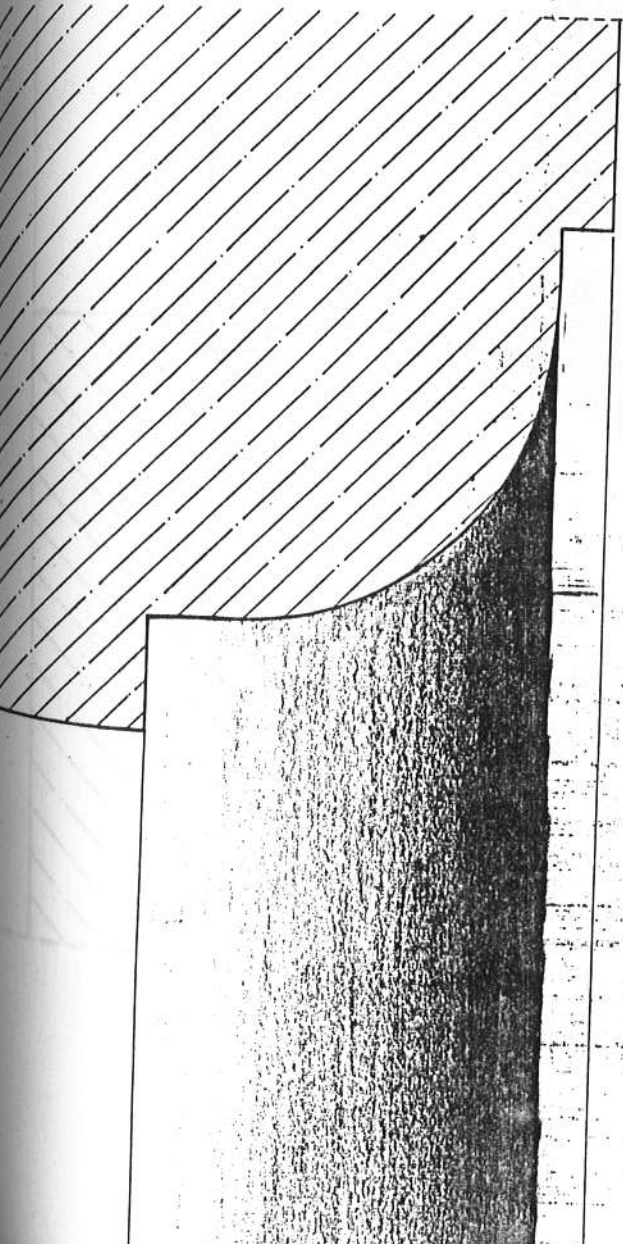
ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK:1/500

**2/1 ÖLÇÜLÜ İYİLEŞTİRME
KONUŞMA DETAYI: 1/2**

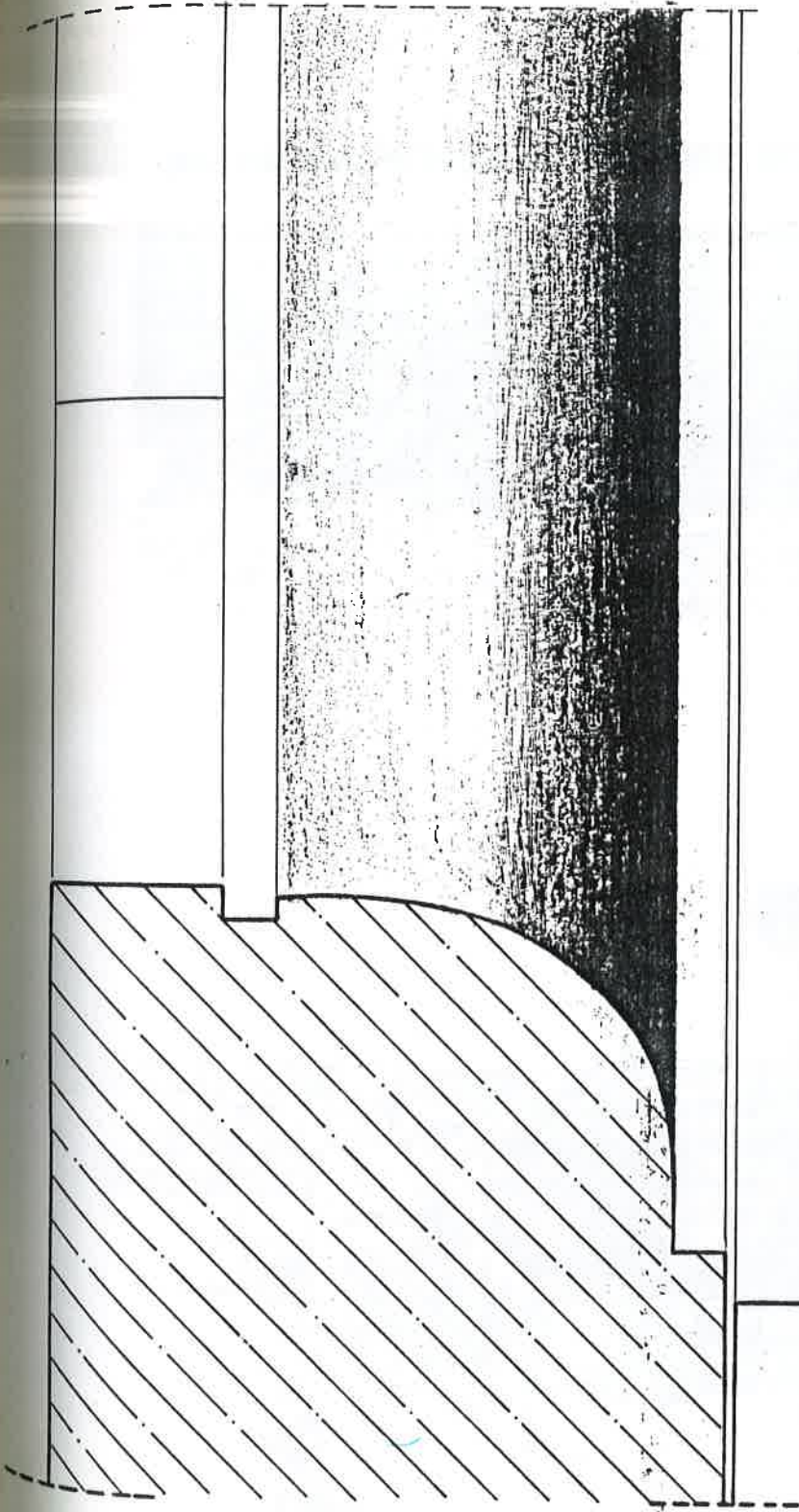

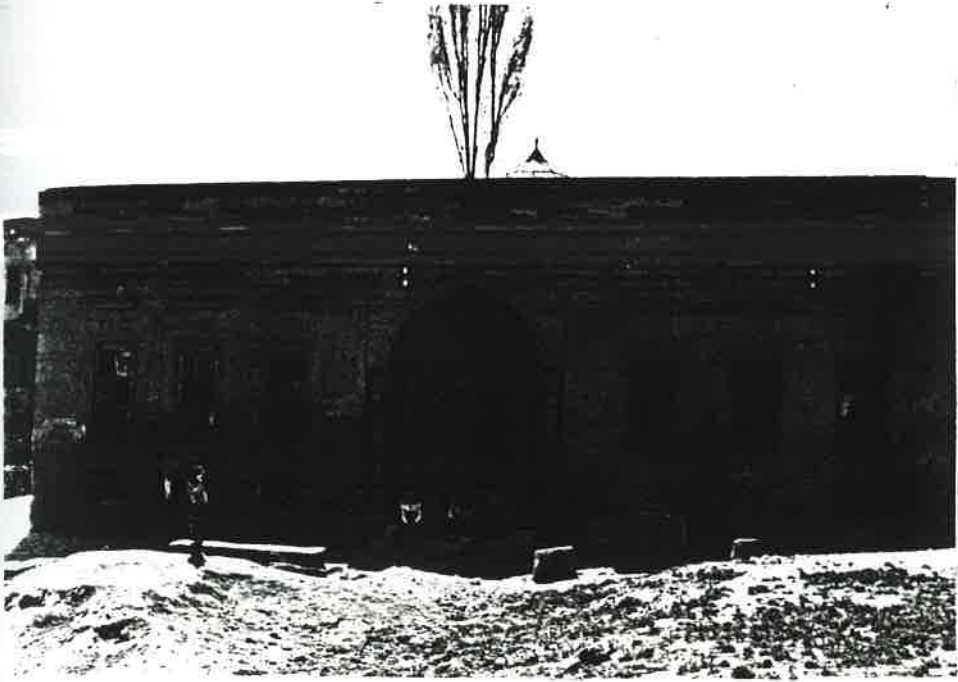
244 ADA 19 PARSEL
PENCERE ÜST BAŞLIK
DETAYI 0:1/2

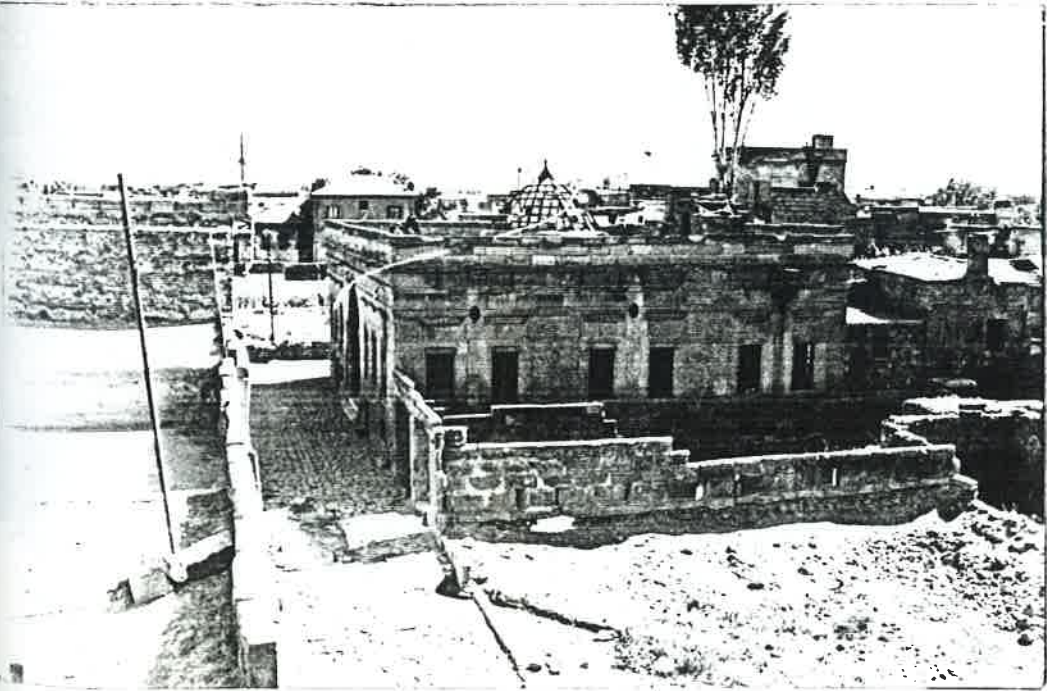
The image shows two architectural drawings of a window head detail. The top drawing is a cross-section showing a window frame with a curved top and a shaded area representing the window head. The bottom drawing is a similar cross-section, but with a hatched area on the left side representing a wall or structure. The text in the center reads '244 ADA 19 PARSEL PENCERE ÜST BAŞLIK DETAYI 0:1/2'.

244 ADA 19 PARSEL
TİSİMLİ GİYİM
KORNIŞ DETAYI Ö: 1/2

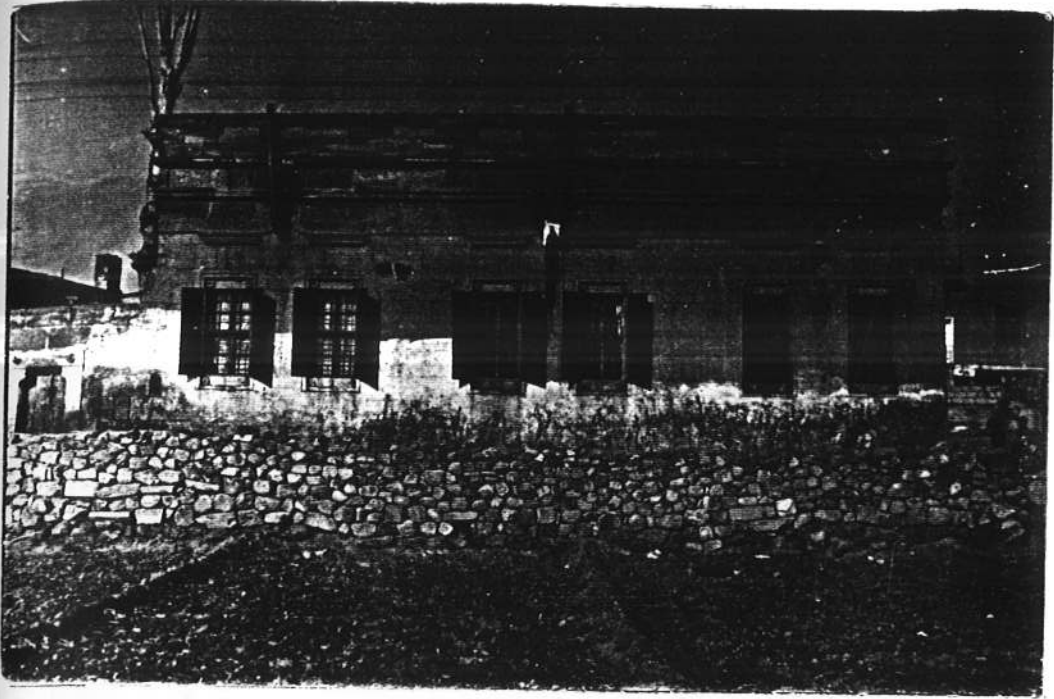

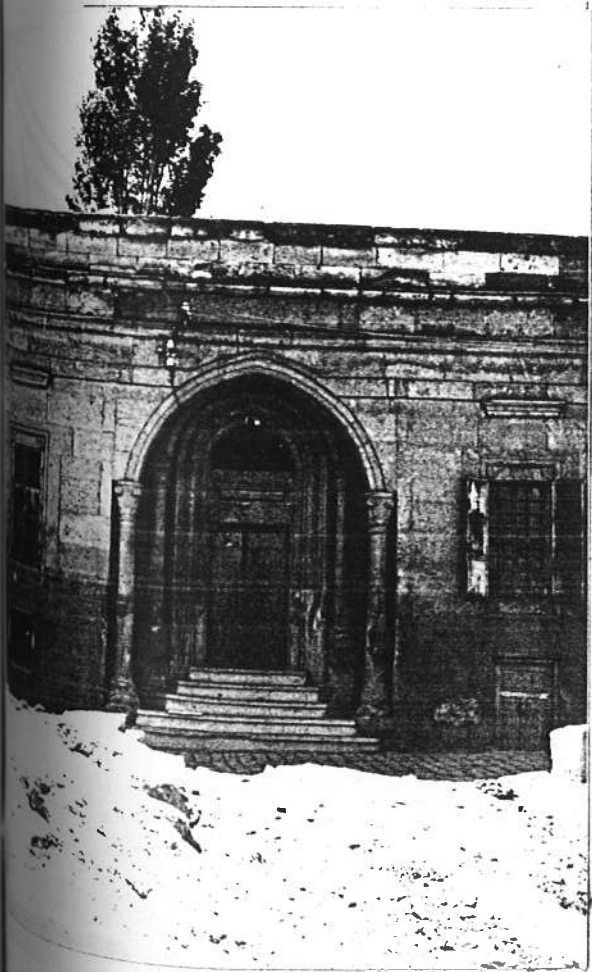
RESİM NO:119

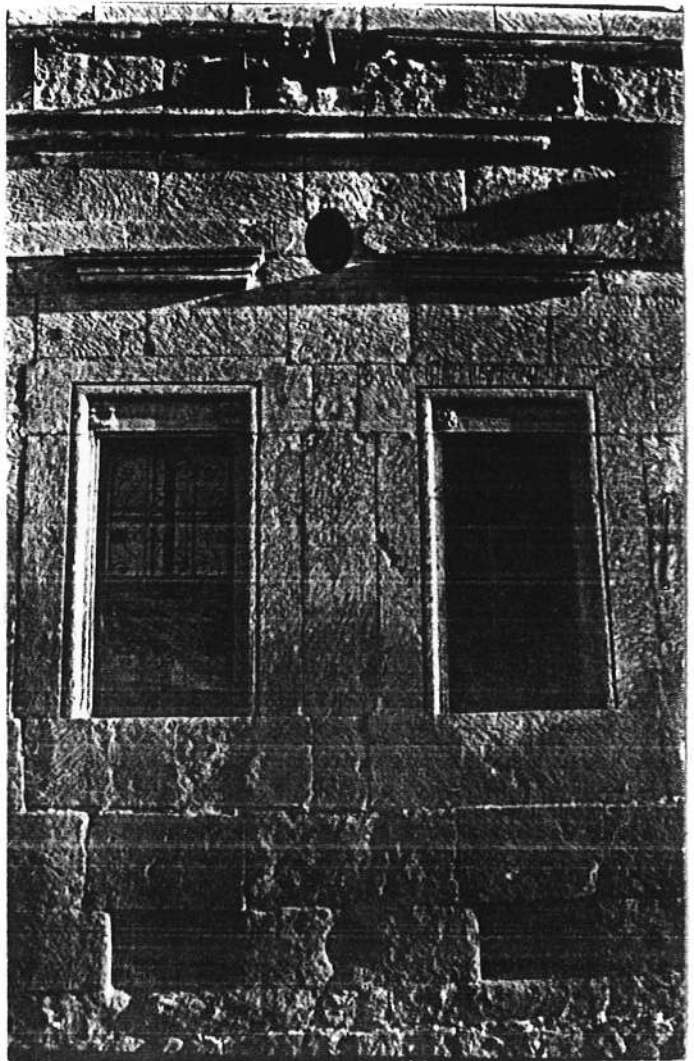
RESİM NO:120

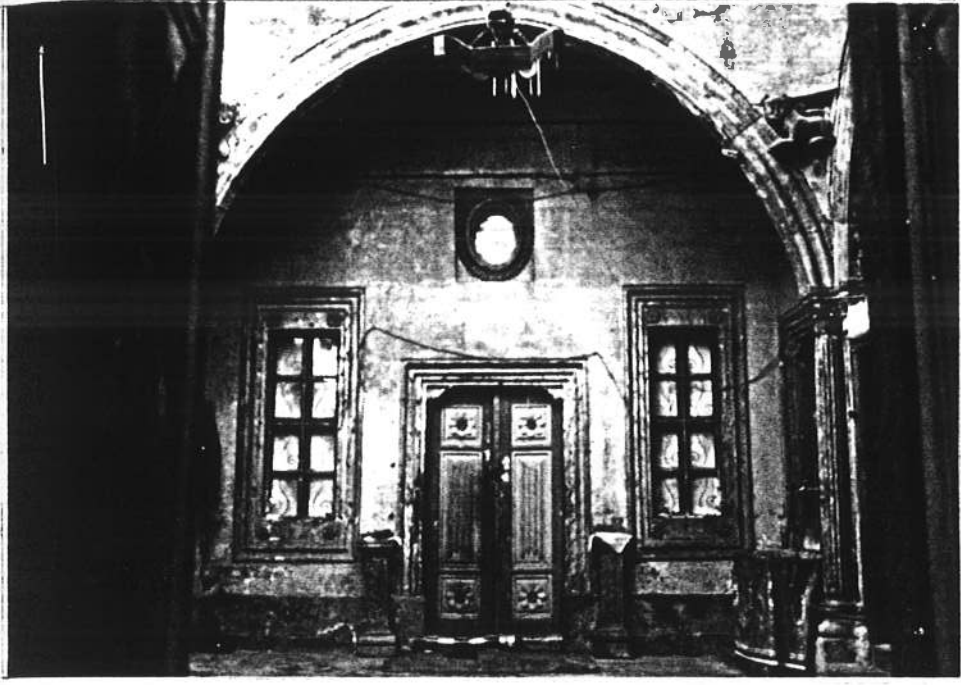
RESİM NO:121

RESİM NO:122

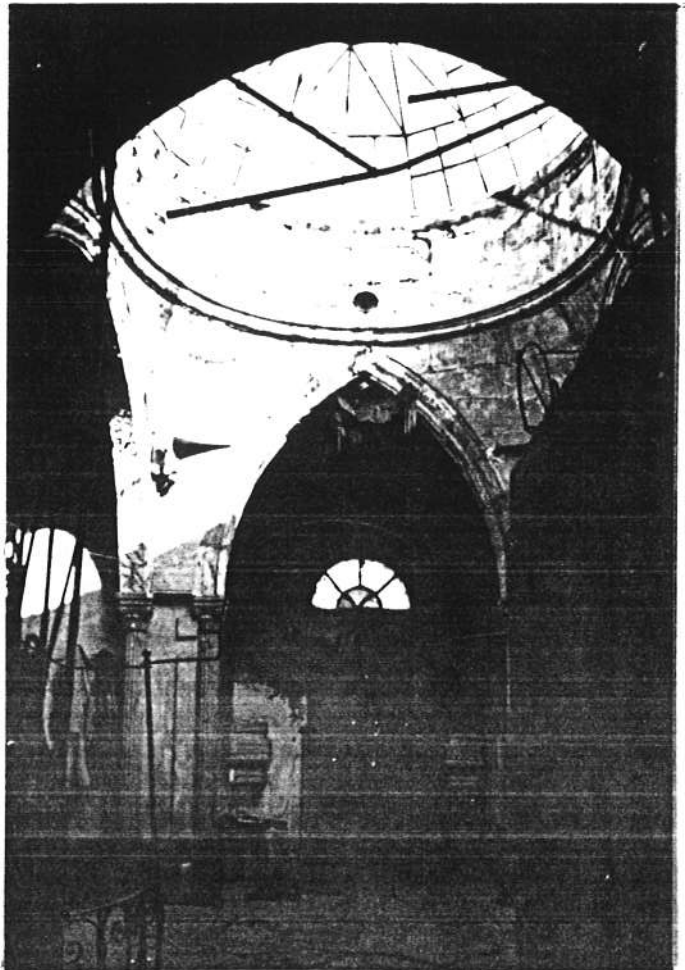
RESİM NO:123

RESİM NO:124

RESİM NO:125

RESİM NO:126

pafta:29 m4 ada: 214 parsel: 42	kadastro	kayı no: 5	çevresel derece	çevre avkırı				
Yapının adı: Mustafa Çiğalılar Evi	Yapının aç konut birimi barındırdığı	2	konut alanı(m2)	191m2	kat sayısı:	2	Yapım tarihi:	1890
Yapısal durumu	taşıcı yapı	dış yapı	iç yapı	üst yapı	süsleme	mimari değeri	rutubet	KONUT TEÇHİZATI
onarım gerektiriyor						çok değerli	izi var	1. içte 2. dışta 3. mevcut 4. yok
az onarım ister (orta)						değerli	yok	elektrik 1 2 3 4
çok orman gerek (fena)						oldukça değerli	önemli	su
onarım olmaksızın						değersiz		kanalizasyon
								wc
								mutfak
								banyo
								ısıtma

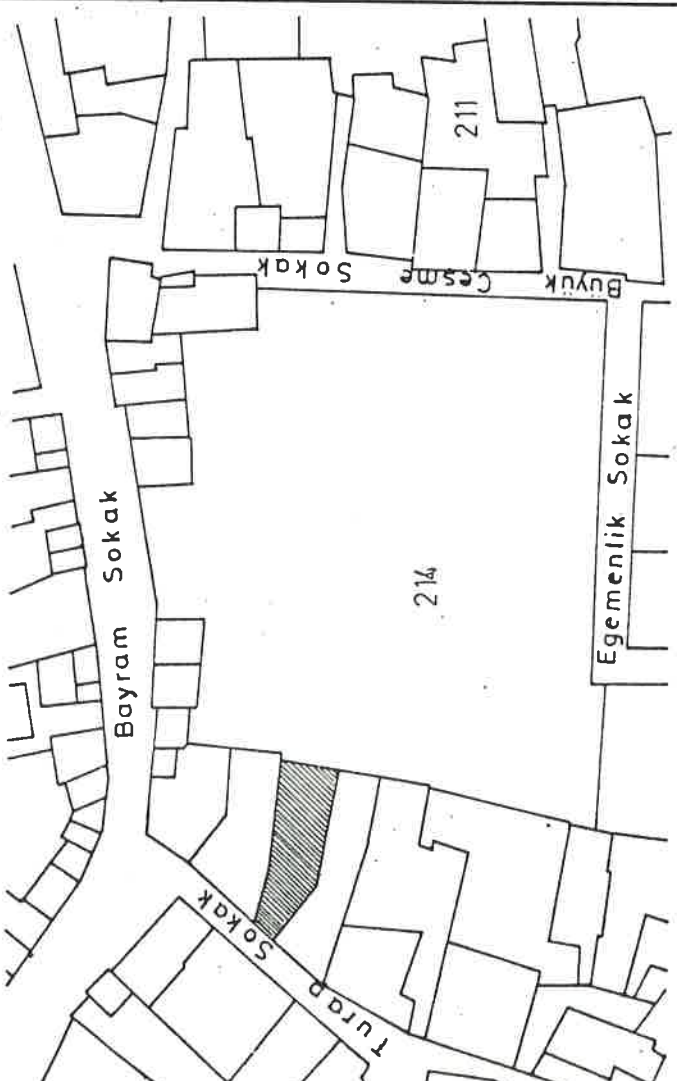
GENEL TANIM

Parselasyon nedeniyle ince uzun bir yerleşme gösteren yapının plan şeması iç avlulu 2 taraflı oda sıralı plan tipine girer

Çıkma yapan üst kat son derece zarif profilendirilmiş taş konsollarla taşınır. Yapıya dar bir geçitten girilir daha sonra

avluya ulaşılır üst kat ile bağlantı avludan sağlanmıştır.

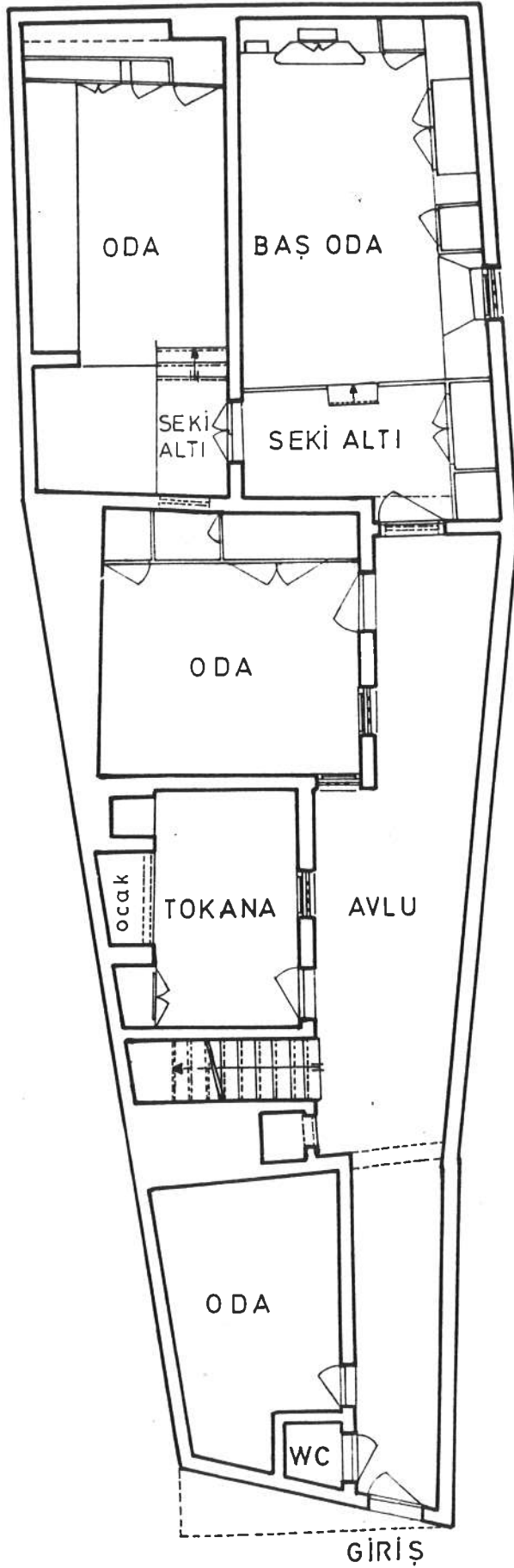
VAZİYET PLANI

FOTOĞRAF

orijinal kullanımı	Konut		Konut		YAPIM		ahşap karkas	b.a.karkas	yapıldığı devirde	zemin	Üst-Bodrum
	önerilen kullanımı	Konut	Konut	YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER	yerleşme içi	yerleşme dışı					
MALZEME	döşeme	tavan	DUVARLAR		YAPI MALZEMESİNİN GELDİĞİ YER		bahçe				
taş	X		iç	dış	yerleşme içi	yerleşme dışı	avlu				
tuğla					X		ek yapı				
ahşap	X	X					kuyu				
toprak					X		ocak				
briket							süsleme				
kiremit							çıkma				
sıva	icte						bodrum				
	dışta						havuz				
YAPILAN DEĞİŞİKLER											
Yapının plan şemasında herhangi bir değişikliğe rastlanmadı ancak döşemeler orijinal döşemeleri olmayıp sonradan karo mozaik kaplanmıştır.											
fişi dolduran : GONCA GÜNDOĞDU										tarih : 1.5.1986	
ekleri										X	kroki
rapor											kitabe
fotoğraf										X	vakfiye

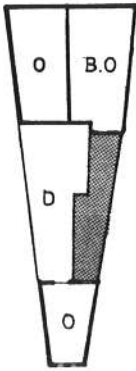
ZEMİN KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

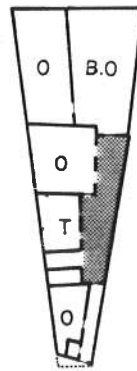
ÜST KAT PLANI ÖLÇEK:1/100

ÖN CEPHE ÖLÇEK: 1/100

ÜST KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

ZEMİN KAT PLANI
ÖLÇEK: 1/500

2.2.5 TERMİNOLOJİ

Ahır sekisi	: Ahırın bir köşesinde hizmetçinin yatması için yapılan bölme seki.
Arıstak	: Tavan arası
Aşkana	: Mutfak, Aş - hâne , evlerde içinde ocak bulunan, yemeklerin yapıldığı yer. Genellikle oturma mekanlarından uzakta bulunur. Dış mutfakta denir hemen her evde bulunur.
Ayakçak	: Merdiven, basamak
Bannahçalık	: Korkuluk, parmaklık
Bastırık	: Kapının iç sürgüsü
Bişirik	: Yapı işlerinde kullanılan sulu sıva, harç
Cingi taş	: Kara taş
Çal duvar	: Etrafı duvarla çevrili olmak "bahçesini çal duvara almış" Bahçesinin etrafını duvarla çeritmiş.
Çenet	: İki eşit parçadan biri (kapının çenedi)
Çörten	: Taş oluk (Toprak dam için)
Daban	: Döşeme
Döşeme	: Oda zeminini döşeyen taban tahtası
Döşengi	: Mobilya
Egseri	: Büyük çivi
Gilar	: Kiler, yiyecek saklanan mutfak bölmesi

- Gilve** : Raf, safaların bir duvarına süs eşyası koymak için yapılan raflar.
- Haramoda** : Harem, Harem odası.
- Hayat** : Avlu
- Helik** : Taş duvarlarda boşlukları doldurmakta kullanılan işlenmemiş, küçük taş parçası.
- Hezen** : Kiriş, evlerdeki ağaç kiriş, uzun kalın direk.
- İskembi** : Eski ısınma aracı.
- Kademhane** : W.C. Abdesthane
- Kenef** : W.C. Abdesthane
- Kor** : Yapılan duvarda bir sıra taş dizisi.
- Kuşluk** : Silme, evlerin dışında pencere üstlerine konan ince dikdörtgen şeklinde duvar yüzünden çıkık taş kiriş parçaları.
- Mum sekisi** : Büyük sofa yanındaki küçük açık bölme.
- Pinnik** : Kümes
- Pöhrek** : Su künkü, su borusu
- Puhari** : Baca deliği, baca
- Sal** : Avlulara, köşklere, döşenen yassı taş
- Saantaşı** : Merdiven başı, sahanlık
- Sakı altı** : Eski evlerde sofaya girişte taş döşemeli ve ortasında çağ bulunan sofa döşemesinden aşağı seviyedeki giriş kısmı
- Sedir** : Odalarda pencere önlerinde bulunan yerden yüksekliği 30–50 cm kadar olan oturulacak sabit yerlerdir. Ahşap yada taş olabilir.

- Sürgü** : Kapı mandalı
- Şahnşirin** : Balkon, Eski evlerde odanın sokağa yada avluya bakan çıkıntısı, cumba
- Şerbetlik** : Odalardan bazılarında niş etrafında yapılan tahta oymalı bölümler. Evin süsleyici küçük elemanları.
- Taka** : Küçük eşyaların, lâmbaların vs. nin konulduğu küçük niş oyuntuları.
- Terek** : Raf.
- Tokana** : Mutfak
- Ürküntaş** : Karataşla yapılan duvarların köşebaşlarına konan bağlantı taşı.
- Yonu** : Volkan tüfü, yumuşak taş
- Yuvak taşı** : Toprak damı düzelten yuvarlak taş
- Yuvaklamak** : Yuvak taşı ile damın toprağını sertleştirmek, düzlemek
- Yüklük** : İçine yorgan, yatak veya diğer bazı eşyalar konulan duvara oyulmuş derin bir dolap türüdür.
- Zerzemi** : Bodrum. Evlerin altında bulunan, mahzen veya depo türünde olan boşluklar.
- Zeygâh** : Balkon
- Zar** : Duvarların yarısını genellikle 2/3 ünü kaplayan ahşap kaplama, lambri.

III. BÖLÜM

3.1. TÜRK EVİ GENEL ÖZELLİKLERİ

Türk evi eski osmanlı devleti sınırları içinde Anadolu ve Rumelide doğmuş ve 500 yıl kadar yaşamış bir ev tipidir. İlk olarak Anadolu'da kendine has karakterini bulmuş, daha sonra birtakım dış tesirlerle Avrupa'nın bugünkü Bulgaristan, Yugoslavya ve Yunanistan bölgelerinde kökleşmiştir (1)

Mahalli malzeme, gelenekler, iklim birbirinden farklı uzak memleketlerde değişik tiplerin meydana gelmesine neden olmuştur. Fakat bütün tiplerin ortak birtakım karakteristikleri vardır ki bunların başında evin planı gelir (2).

Türk evi genelde tek katlıdır. Bazı hallerde kat adeti artar. Fakat esas kat tektir ve çok katlılarda en üsttedir.

Basit ve alçak tiplerde tek kat, zeminden 1,5 - 2 m kadar yüksektedir. Şehir içinde kalabalık yerlerdeki evlerde oturma katı mümkün olduğu kadar yükseltilir. Alt kısımda oturulmaz, yerine göre, depo, ahır, samanlık olarak kullanılır. Zemin dövülmüş toprak veya taştır. Oturma katının yükseltilmesi fazla ışık ve havadarlığın yanında rutubetide önlemektedir (3).

Özellikle dar arsa üzerine inşaa edilmiş evlerde zemin ve esas kat arasında birde asma kat vardır. Bu zemin katın üstünü tamamen örtmez. Zamanla burası bir kışlık kat olmuştur. (4)

Esas katta sofa, sofaya açılan odalar ve mutfak bulunur. Sofa türk evinde odalara geçit veren ve aynı zamanda ailenin kadınlı erkekli bütün fertleri ile topluca oturduğu bir mekandır. Türk evini biçimlendirışı ve yönlendirışı bakımındanda önemlidir. (5)

Türk evinde planı oluşturan başlıca elemanlar odalar - sofalar ve müştemilatı - geçit ve merdivenlerdir (6).

(1) Eldem, Sedad Hakkı,

Türk evi plan tipleri s.19

(2) a.g.e., s.20

(3)(4)(5)(6). Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Restorasyon ana bilim dalı 1984-85 öğretim

İnceleme bölgesinde yaptığım yoğun çalışma ve süre olarak kısıtlı olmam nedeniyle inceleme bölgesi dışında kalan diğer Kayseri evleri konusunda araştırma yapabilmeme olanağım olmadı. Ancak mukayese yapabilmek ve tarihi çekirdeğin korunacak bölümlerini saptamak amacıyla yaptığım yüzeysel inceleme sırasında koruma altına alınan bir kaç ev dışında kalan diğer evlerin planlama ve diğer özellikleri konusunda detaylı bir fikir veremeyecek kadar harap durumda olduklarını gördüm bu nedenle bu bölümde anlatacağım Kayseri evleri benim kendi gözlemlerim ve yorumum sonucunda oluşmayıp daha önce bu konuda araştırma yapan Necibe Çakıroğlu, Sedat Hakkı Eldem ve yurt Ansiklopedisinden elde ettiğim bilgilerin bir sentezi şeklindedir.

Kayseri evleri Niğde'den Erzurum'a kadar şerit şeklinde uzanan ve kerpiç damlı, ahşap hatıllı, taş duvarlı evleri olan bir bölgenin içindedir. Fakat bu evlerden bazı önemli özellikleri ile ayrılır ve kendi başlarına ayrı bir tip teşkil ederler. Bu tip Ankara evlerinde olduğu gibi, Kayseri şehri ve yakın civarına özgü kalmaktadır. Kayseri evi kendi içinde üç ayrı tipe ayrılır. bunların en eskisi Eyvanlı, ikincisi dış sofalı, üçüncüsü iç sofalıdır. (7)

Zengin bir Ticaret kenti olarak gelişen Kayseride büyük, bir yada iki katlı evler konut mimarisinin ilginç örnekleridir. Bunlar Harem, Selâmlık, tokana (mutfak) gibi ana bölümlerden oluşan yapılardır. Hem haremliğin hem de selâmlığın ayrı köşkleri vardır. Bunlar dağ kavağından, ince görünümlü sütunları, dilimli kemerleri ve tavan süslemeleriyle Ahşap işçiliğinin güzel örnekleridir. Avlu duvarlarındaki ana girişler rozet, geometrik ve bitkisel motiflerle süslü dikdörtgen bordür içinde yuvarlak kemerlidir. Avluda şadırvanlar, fiskiyeli havuzlar bulunmaktadır (8).

Kentte harem ve selamlıktan oluşan daha küçük boyutlarda evlerde vardır. Bunlarda alt kat harem üst kat selamlıktır. (9)

Yörede kolaylıkla sağlanan taşla bağlı olarak kuzey Suriye etkisinde özgün bir taş mimari gelişmiştir. Alt kat masif yığma taştan ve az pencerelidir. Üst kat kesme taş-tandır. Taş dolayısıyla duvar kalınlığı 25-30 cm.yi geçmez. Yığma duvarın bu derece ince olabilmesi örgüsünün gayet düzgün ve yer yer meşe hatıllarla bağlanmış olmasından dolayıdır. Bu hatıllar kalın ve gönyesinde biçilmiş kerestedendir. Köşe bağlantıları geçmelidir.

(7) Eldem, Sedat Hakkı.,
Türk Evi Osmanlı dönemi Cilt 1 , s. 61

(8) *Yurt Ansiklopedisi* , 86 Fasikül s, 4762

(9) Çakıroğlu, Necibe.,
Kayseri Evleri, s, 18

Fakat iş bununla bırakılmayarak, cumbalarda ahşap tabanlar üzerine oturtulmuş, bunlarda ayrıca furuşlarla desteklenmiştir. İşte osmanlı tipi Kayseri evlerinin en büyük özellikleri bu yapısal özelliktedir. (10)

Evler genel planlarıyla dışa tümüyle kapalı kalın ve yüksek duvarlı, avlu çevresine dizili sofa ve odalardan oluşmaktadır. Kimi evlerde avlu duvarlarının kalınlığı 1.20 m yüksekliği 5-6 m.yi bulmaktadır. Pencerelerin tümü avlu yönünde ve parmaklıklıdır. Bu yapılaşma dışa kapalıktan ve korunma güdüsünden doğmaktadır. Evlerin sokak yönleri ve avlu yüzleri kesme yonu taşındandır. Su basman bölümlerinde 500 m yüksekliğe kadar kara taş kullanılmıştır. Sofa ve avlularda döşeme ispile taşındandır (Sal taşı) çoğu evlerde avlularda kar kuyuları bulunur. (11)

Konutlar üç ana bölümden oluşmaktadır. Ortada avluya açılan büyük dikdörtgen planlı sofa, sofanın bir yanında harem öbür yanında selamlık vardır. Yeni evlenmelerde bu bölümlere eklemeler yapılarak plan geliştirilir. (12)

Sofa üç bölümden oluşmaktadır. Kapıdan seki altı denilen taşlığa geçilir. Taşlık ortaya doğru hafif eyimlidir. Burada suyun akabileceği "çağ" tabir edilen delikli taş vardır. Seki altının üç yanı taş basamaklıdır. Buraya ayakkabılar konur. Taş basamağın üstünde bakır kapların dizildiği terek (raf) bulunur. Seki altından mutfağı (tokana) hareme ve iki basamakla sofaya geçilir. Basamaklar sofa altındaki yiyecek deposunun aydınlanması ve havalanması için parmaklıkları yapılmıştır. Sofa, kapı ve bunun üstündeki bir yada iki pencere ile aydınlanır. Üç yanı sedirle çevrili sofanın tavan yüksekliği kimi evlerde 7-7,5 m'yi bulur. Yan duvarlarda dolaplar, nişler, büyük yükler bulunmaktadır. Süs eşyası yada kitap konulan küçük nişlere "gilve" denilmektedir. Sofanın ardında oymalı ahşap bölüm vardır; altı dolap biçimindedir, üstünde çardak denilen üzümlerin asılacağı bölümler bulunmaktadır (13). Harem seki altından 50 cm yüksekliktedir. Ahşap bir bölmeyle ikiye ayrılmıştır. Burası depo yada çocuk odası olarak kullanılmaktadır. Selamlık kimi evlerde tek oda, kimilerinde ayrı bir yapı, bir bölümün ikinci kat biçimindedir. Evler iki katlıysa kat araları simelerle belirginleştirilmiştir. Ayrıca yapının dışında konsollara oturan taş bacalar, evlerin özgün öğelerindedir. (14)

(10) Eldem, Sedat Hakkı.,
Türk evi osmanlı dönemi Cilt 1, s. 62

(11) (12) Çakıroğlu, Necibe.
Kayseri evleri, s. 13

(13) *Yurt Ansiklopedisi, 86 Fas., s. 4763*

(14) Çakıroğlu, Necibe.,
Kayseri Evleri s. 16

Dikdörtgen pencereler, demir parmaklıklı ve kanatlıdır, kışın kanatlar kapatılarak pencere üstlerindeki tepe pencerelerinden ışık ve hava alınır. Sofa ve odaların duvarları yöre de "zar" denilen ahşapla kaplıdır. Odalar Ahşap yada taş döşelidir. Tavanlarda değişik yapım teknikleri uygulanmıştır. Kimi evlerde Ahşap kirişlerin üstü kevek taşı ile kaplıdır. Kimi evlerdeyse kirişler ahşap kaplamayla örtülmüştür. Tavanlar göbekli yada çıtalarla süslemeli ve boyalıdır. (15)

Eski kayseri evlerinde Hamam bahçeye açılmaktadır. Bu , hamamın çamaşırılık olarakda kullanıldığını göstermektedir. Isıtma, hamamla, mutfağın arasındaki duvara yerleştirilen ve mutfaktan yakılan kazanla sağlanmaktadır. Daha küçük konutlardaysa hamam harem odasından ısıtılır. (16)

Çatı toprak damdır, kirişlerin üstüne kevak taşı taşların üstünede toprak döşenir. En üste tuz katılmış çamur sıva yapılıdır. Tuz toprağın kuruyup çatlamasını ve nemin alta geçmesini önler. Yuvak taşıyla düzlenip sıkıştırılan damlar çörtlenlere doğru hafif eğimlidir (17). Çörtlenler taştan yapılmış olup yalın yada hayvan başı biçimindedir.

Yazın kent çevresindeki bağ evlerine gidilir. Bağa taşınma yakın tarihlerde ortaya çıktığından bu yapılar yakın dönemdedir. Kentin dar sokaklı, kapalı evlerinde bunalan Kayserili, bağ evlerinde doğayla kaynaşmaktadır. Bu yapıların da plan ve mimarileri ailenin zenginliğine göre değişmektedir. Kimileri yalın bir sofa ve odadan oluşmaktadır. Bunlar çoğunlukla üç yanı kapalı, kuzeyi açık yapılardır. Ayrıca kuzeye açık köşk bölümü bulunmaktadır. Sofanın güney duvarında pencereler öbür duvarlardaysa yüklük ve küçük süs ögesi nişler yer alır. Sofanın üç yanını çeviren sedirler hasır ve halı örtülüdür. Mutfak ve ahırın kimi yanları ve üstü açıktır. Zenginlerin bağ evleriye daha gösterişlidir. Bunlar eğimli araziye uydurulmuş altta ahır ve hizmet bölümleri, üstte taşlık, havuzlu bahçe, köşk, sofa ve odalardan oluşmaktadır. Kimileri ince sütunlu, dilimli kemerli, ahşap tavanlı köşklere, ve yuvarlak kemerli soflalarıyla özgün yapılardır. (18)

(15) (16) A.g.e. s, 22

(17) *Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi, Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları*

(18) *Yurt Ansiklopedisi, 86 Fasikül, s, 4763*

3.3. İNCELEME BÖLGESİNDE YER ALAN EVLERİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

İnceleme bölgesindeki evlerin ortak özelliklerini aşağıda yazılı şekilde sıralamak mümkündür.

- Evlerin hepsinde ana yapı malzemesi taş olup kaplama ve döşeme elemanlarında ahşap yardımcı malzeme olarak kullanılmıştır.
- Hemen her evde bulunan bezemelerde ana malzeme ahşap olup taş ve ahşap birlikte kullanılmıştır.
- Evlerin hemen hepsi 19. yy sonu ve 20. yy başına tarihlenmektedir.
- Bu evlerin hepsi Ermeni mahallesi diye adlandırılan bölgede yer almaktadırlar. Hepside zengin Ermeni ailelerine ait olup Ermeni ve Türk ustaları birlikte çalışmışlardır.
- Bugün sit alanı sınırları içinde kalan evler koruma altına alınmıştır.
- Girişler bazen zemin kotundan sağlanmakla beraber genellikle 4-5 basamakla yükseltilmiştir.
- Yuvarlak barok kemerlerin altına açılan derin nişlere yerleştirilmiş kapılarla evlere giriş sağlanmıştır.
- Evlerin hepsinde girişlere önem verilmiş ve çeşitli süsleme elemanlarıyla belirginleştirilmiştir.
- Çatı örtüsü Toprak dam ve kalkan duvarlıdır.
- Bacalar tamamen taştan yapılmıştır.
- Hemen hemen bütün pencereler korunmalı olarak yapılmış, dekoratif demir parmaklıklar ve ahşap kepenkler takılmıştır.

- Evin pencerelerinden hiç olmazsa biri giriş kapısını görecek şekilde düzenlenmiştir.
- Pencere üstlerinde çeşitli şekillerde düzenlenmiş dekoratif tepe pencereleri bulunmaktadır.
- Üst katta sokağa bakan odalarda bazen tek yönlü bazen iki yönlü çıkmalar vardır.
- Çıkma altları bazı evlerde ahşap kaplanmış bazılarında ise taş olarak açık bırakılmıştır.
- Cumba şeklindeki çıkmalar ahşap tabanlar üzerine oturtulmuş ve profilendirilmiş taş konsollara taşıtılmıştır.
- Kat adeti hiç bir zaman zezembi denilen bodrum hariç ikiye geçmez.
- Evlerin hemen hepsinde zezembi denilen tonozlarla ve kemerlerle örtülü bodrumlar yer almaktadır.
- Bütün evlerde yapım sistemleri benzer özellikte olup kesme yonu taşından yığma olarak yapılmıştır.
- Hemen her evin cephesinde dam parapetinde toprak kotunda ve çıkma üstünde taştan yapılmış silmeler vardır.
- Sofa eyvanları (köşkler) zarif sütunlu kemerlerle (revaklarla) kapatılmıştır.
- Tavanlar ve duvarlar ahşap işçiliğinin güzel örneklerini yansıtacak şekilde işlenmiştir.
- Bahçeleri küçükte olsa avlusuz ev yoktur.
- Helalar evin dışında avluya yerleştirilmiştir.
- Bugün kapatılmışda olsa her evde mutlaka kuyu vardır.
- Bütün evlerde merdivenler en basit şekilleriyle son derece sade olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Hemen her evde basık kemerli kaşocaklar bulunmaktadır.
- Bazı evlerde Havuzlar vardır.
- Plan şemaları, yapım sistemleri ve malzeme açısından bir bütünlük içindedirler.

3.4. İNCELEME BÖLGESİNDE YER ALAN EVLERİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

3.4.1. MİMARİ MEKANLAR

3.4.1.1. ODALAR

İncelenen evlerde odalar Türk evinin bütün özelliklerine sahiptir. Tüm evlerde odaların zeminleri, tavanları ve duvarları ahşap kaplamalıdır. Pencere sayısı ile odanın önemi vurgulanır. Odalar oturmak , yatmak yemek yemek gibi işlevlerin tümüne cevap veren çok amaçlı mekanlardır. Diğer odalarla bağlantılı odalar olsada genellikle her oda kendi içinde bir bütün olup sofaya yada avluya açılır. Hemen her odada yüklük, sedir, niş, seki altı, pabuçluk, eşiklik bulunur. Oda zemininden 15-20 cm daha düşük kotta olan ve zemini taş döşeli olan eşiklik aynı zamanda banyo görevinde görmektedir.

Odaların boyutları geniş , yükseklikleri oldukça fazladır. Ortalama oda yüksekliği 3 m. dir. Bazı evlerde 3,5 m yi geçen tavanlarda vardır. Ortalama oda boyutları ise 3,5-5x6 -9 m dir. Odanın fonksiyonuna göre bu ölçü daha büyük yada daha küçük olabilir.

Kapılar genellikle odaların köşelerinde yer alırlar buna göre kapının açıldığı köşenin sağ tarafında yüklük duvarı yer alır yüklük duvarı bütünüyle değerlendirilmiştir. Yüklük dolaplarının ortasında derinliği az olan yüksek bir niş bulunur. Bu niş bazı hallerde yüklüğün yan tarafına kaydırılır. Nişin iki yanında yer alan küçük gözlerle yöre de gilve denir. Bunlar çoğunlukla 3'erlidir. Buraya hanımlar el işlerini, gergeflerini koyarlar. Yanlardaki kapalı yüklük gözlerinede yataklar, yorganlar koyulur. Bazı odaların yüklüklerinin bir bölümü guslhanedir.

Oda mekanını çevreleyen sedirler genellikle Ahşaptır. Yükseklikleri 30-50 cm. genişlikleri ise 80-100 cm kadar 'dır. Bunların üzerine minderler ve yastıklar koyularak oturulur. Akşamları ise yüklükten yataklar çıkartılıp yatılırdı. Ortalama her odanın 3-4 penceresi vardır. Çıkma yapan odalarda sokağa hakim köşelerde köşe penceresi yerleştirilmiştir. Evlerin çoğunda son derece kıvrak hatlı dekoratif tepe pencereleri bulunur.

Süsleme sanatının güzel örnekleriyle dolu olan odalarda ısınma işlemi iskemi ile gerçekleştirilirdi.

ISKEMBİ : Alt ve üstü kapalı dört yanı açık tahminen 1 m3 büyüklüğünde tah-
tadan yapılmış sandık kürsüye iskembi denir. Alt ve üst kapakların iç kısmı ateşe karşı
dayanıklı ve emniyetli olması için saç levhalarla kaplanır.

Taş kömürleri henüz anadoluda bilinmezken kışı çok sert olan Anadolu şehir-
lerinde odun sobaları ile ısınılırdı. Odun fazla olmadığı için sobalar devamlı yanmazdı.
15-20 dakika yanan sobadaki kor olan odun ateşi ufak mangala alınıp, kül içinde beslenerek
evin bir köşesine kurulan iskembinin içine konurdu. Böylece ateşin sıcaklığından uzun bir
zaman faydalanmak mümkün olurdu. İskembinin dört tarafı sedir ve tahta sandıklarla yük-
seltilir. Üzerine de yün minderler serilir. Bu minderler her gün kabartılarak oturanın yumu-
şak yerde rahat etmesi sağlanırdı. İskembinin üstüne dört köşe büyük bir yorgan serilir.
Bu yorgana iskembi yorganı denir. İskembiye oturan ayaklarını yorganın altından iskem-
binin içine salları. Kış gecelerinde yemekler iskembi üzerinde yenirdi (19)

3.4.1.2. SOFALAR

İncelenen evlerde orta sofalı plan tiplerinin dışındaki diğer evlerde sofa ikli-
min etkisiyle küçülmüş bir geçit yeri şekline dönüşmüştür. Sofa genellikle ana giriş kapısın-
dan doğrudan eve girişte yan mekanlara ve üst kata dağılımı sağlayan bu günkü Antre
anlamında karşımıza çıkar veya avlunun bir tarafında ortada bulunur veiki yandan odalara
dağılımı sağlar. Böyle sofalar sadece girildiği istikametten ışık alırlar ve girişin karşısında
genellikle dekoratif bir ocak bulunur.

Avlunun üzerine kat çıkılmadığı için 1. katta odalar ya tek cepheye yerleş-
tirilmiş yada L şeklinde iki cepheye yönetilirler sofalar bu düzen içinde odaların arasında
yer alır ve yine odalara geçişi sağlar.İncelenen evlerdeki bütün sofaların zemini taş döşeli
olup büyük bir kısmında tavan süslemeleri son derece özenilerek yapılmıştır.

(19) Özulu, Emre Yunus.,

Kayserim s. 29

Türk evinde sofa bütün ailenin bir araya toplandığı evin merkezi ve en hareketli bölümüdür. Ancak incelenen evlerde sofa sadece odalara geçişi sağlayan küçük mekanlar olarak kullanılmış bu işlev avluya verilmiştir. Sadece 13-29-30 envanter nolu evlerde bu durum değişiklik gösterir . Orta sofalı plan tipinin uygulandığı bu evlerde sofa geleneksel Türk evi sofası ile aynı özellikleri taşır. Oldukça geniş tutulan sofalar mimarisi, süslemesi ve fonksiyonu açısından planın en önemli bölümünü teşkil eder. Bütün odalara ve tokana denilen mutfağa geçişi temin ettiği gibi evin merkezi ailenin toplandığı hareketli bir mekan olma özelliğindedir. Duvarlarda yer alan nişlerle ve 2 kollu dekoratif merdivenlerle zenginleştirilmiş olan sofanın zemini 2 renkli sal taşlarıyla dekoratif bir şekilde kaplanmıştır.

3.4.1.3. AVLULAR

İncelenen evlerin ana plan şemasını zemin katta avlu belirlemektedir. Ana kapının girilen avlu yan mekanlara üst katta ve zerezembi denilen bodruma geçit verir. Böylece önemli bir dağıtıcı ve düzenleyici mekan olarak ortaya çıkar.

İnce, uzun dikdörtgen veya kare planlı olan avluların zemini taş döşelidir. Avluda ana giriş kapısının sağında veya solunda evin helası bulunur. Avlularda boş duvarların yüzüne bazen dekoratif derin nişler açılır. Her evin avlusunda bugün kapatılmışta olsa mutlaka bir kuyu vardır. Yazın hayatın geçtiği avlu evin plan şemasını belirleyen son derece önemli bir mekandır. Kayseride toplayıcı ve dağıtıcı mekanlar üzeri açıksa avlu kapalı ise sofa adını alırlar.

3.4.1.4. KÖŞKLER

Avlunun bir kenarında veya girişe paralel olan kısmında yer alan 3 tarafı kapalı 1 yüzü ile avluya açılan mekanlardır. Avlu kotundan 1 - 2 tarafı basamakla yükseltilirler. Döşeme kaplaması taş ve avluya açılan yüzü daima kemerlidir. Yazın bütün ailenin oturduğu yemek yediği ve yattığı bölümdür. Bu nedenle köşkların iki yanında yine taş sedirler vardır. Ve arka duvarında yüklük şeklinde dolaplar bulunur. Bu dolaplar arasında yer alan niş oldukça dekoratif ve etkilidir. Köşk türk evindeki eyvanın karşılığıdır.

3.4.1.5. TOKANA

Ana işlevi yemek pişirmek olan tokana oturmak, dinlenmek, yemek yemek yatmak gibi faaliyetlerin geçtiği çok fonksiyonlu bir mekandır. Güncel anlamda ise oldukça büyük bir mutfaktır.

Arsanın durumuna ve evin planına göre zemin katın arka kısmında yan kısmında veya ön cephede yer alan tokana genellikle 3 bölümden oluşur.

I. BÖLÜM : Seki altı denilen işlerin yapıldığı ve kapların yıkandığı taşlık bir bölümdür. Zemin kotu genelde giriş kotu ile aynı 2. bölümden ise daha düşüktür. Tokana'ya ilk giriş seki altından sağlanır. Giriş kapısının karşısında veya yan duvarında taştan yapılmış ve basık kemerle cephelendirilmiş bir ocak bulunur. Ocağın 2 yanında veya dik duvarında 2-3 bölüm halinde ahşap terekler mevcuttur. Bu tereklere bakır siniler, ibrikler, semaver, sahanlar, taslar, tabaklar gibi mutfak gereçleri sıralanmıştır.

II. BÖLÜM: Seki altından 2 basamakla çıkılan, oturma, yemek yeme, yatma gibi eylemlerin gerçekleştirildiği seviyesi seki altına göre 50-60 cm kadar yükseltilmiş, döşemesi ahşap olan kısımdır. Yükseltilen bölümün ön yüzü delikli ahşap parmaklıklarla kaplıdır. Böylece odanın altında kalan 3. bölüm hem hava hemde ışık alabilmektedir.

III.BÖLÜM: Yiyeceklerin ve çeşitli eşyaların konduğu depo, kiler, görevi yapan kısımdır. Bu bölüme giriş seki altından merdivenle sağlanır. Birinci ve ikinci bölüm arasındaki kot farkından ışık ve hava alan bu bölümün yüksekliği 2-2,5 m arasında değişir.

3.4.2. MİMARİ ELEMANLAR

3.4.2.1. KAPILAR

Kayseri evlerinde kapılar iki gruba ayırabiliriz.

- Dış kapılar (Ana giriş kapıları)
- İç kapılar (oda kapıları)

3.4.2.1.1. DIŞ KAPILAR

Ana giriş kapılarıdır. Bazı evlerde avluya açıldığı gibi bazı evlerde direkt sofaya açılır. İncelediğimiz evlerde kapı elemanına gerek içte gerek dışta oldukça önem verilmiştir. Çift kanatlı olduğu gibi tek kanatlı olanları da vardır. Kapı genelde profillendirilmiş dikdörtgen şeklinde taş sövelere oturtulduktan sonra üzerine yarım daire şeklinde barok pencereler yapılmıştır. Böylece kapı bütünüyle yuvarlak bir kemer içine oturmuş ifadesi alır, girişler bazen zemin kotundan sağlanmakla beraber genellikle 4-5 basamakla zeminden yükseltilmişlerdir. Giriş kapıları bazı evlerde içeriye çekilmiş iki yandan gözetleme pencereleri açılmıştır. Kapılar üzerinde dövme demirden kapı tokmakları ve kilitler bulunmaktadır. Kapılar ahşap olabildiği gibi saca kaplı olanları da vardır. Bazı evlerde giriş kapılarına portal niteliği kazandırılmak istenmiş ve C-S kıvrımlarından oluşan barok bir kemer veya sivri kemer içine yerleştirilmişlerdir (30-29 Enventer Nolu evler) kapı genişlikleri genelde 90-120 yükseklikleri ise 2.00-2.40 kadardır.

3.4.2.1.2. İÇ KAPILAR

Kemer yada dikdörtgen taş sövelere oturtulmuş olan iç kapılar genellikle çift kanatlıdır. Teknik olarak ahşap oymalı ve geçmelidirler. Kapılar üzerinde oyma tekniğiyle yapılmış sivilize bitki ve geometrik motiflerden oluşan süslemeler yer alır. Bu süslemeler kapılar üzerindeki kare yada dikdörtgen panolara yerleştirilmiştir. Çift kanatlı kapılarda her iki kanadın üzerinde yer alan motifler simetriktir. Kapılar üzerinde demir yada bronzdan yapılmış kulplar yer alır. Kapı önlerinde taş yada ahşap eşikler bulunmaktadır. Kapı boyutları genelde 80-100 x 200-240 dır.

Kayseri evlerinde iç kapılar ahşap işçiliğinin dış kapılar ise taş işçiliğinin çok güzel örneklerini oluştururlar. Kapı örnekleri tespitler ve rölöveler kısmında detaylandırılmıştır.

3.4.2.2. PENCERELER

Kayseri evlerinde çeşitli pencere şekillerine rastlanmakla beraber pencereler genelde dikdörtgen şeklinde normlaştırılmıştır. Pencere açıklıkları 80x140 veya 90x160 boyutundadır. Pencere doğramalarında toros çamıda denilen katran kullanılmıştır. (20) Pencere doğramaları içerden takılmış, oda duvarını kaplayan "zar"la bütünleşmiştir. Doğrama kalınlıkları oldukça ince tutulmuştur. Pencere açılışları bazen giyotin şeklinde olsada genelde ortadan açılan iki kanat halindedir. Bu iki kanat bazen bütünüyle açıldığı gibi bazen sabit yatay bir kayıtle ikiye bölünen altı ve üstü çift kanatlı ve ayrı ayrı açılabilen şekilde de görülür.

Genellikle Eski evlerin pencerelerinde de denizlik yoktur. Pencereler daima demir parmaklıklarla muhafazalıdır. Hem koruyucu hemde süsleyici amaçla yapılan bu parmaklıklar genelde duvar genişliğinin ortasından takılmıştır. Ancak bazı pencerelerde dışarıya çıkıntılı olarak takılanlarınada rastlanmaktadır. Bunlardan başka pencerelerde kepenkler de kullanılır. Pencere kepenkleri evleri soğuktan korumak için yapılmıştır. Evlerde ayrıca tepe pencereleride bulunmaktadır. Birçok değişik ve dekoratif şekilde yapılan tepe pencerelerinin çizimleri tespitler ve rölöveler kısmında verilmiştir. Bu tepe pencerelerinin fonksiyonunu tam olarak çözememekle birlikte yapıya dekoratif ve fonksiyonel olarak girdiğini sanmaktayım. Kışın soğuktan korunmak amacıyla kepenkler kapatıldığında tepe pencerelerinden ışık alınmakta imiş.

^{bu} İncelediğimiz evlerin büyük bir bölümünde yukarda anlattığımız tipteki pencerelerle karşılaşmıştır. Ancak bir kaç evde duvar kalınlığının fazlalığı nedeniyle pencereler içeriye mazgal şeklinde genişlemektedir. Bu pencerelerin dış yüzü 80-90 cm içten 140x150 cm genişliğinde olup yükseklikleri 150x160 cm arasında değişir.

Kayseri evlerinde rastlanan bir başka pencere şeklide oval pencerelerdir. Bu pencereler ya oda giriş kapısı üstüne yada pencerelerin üst kısmına açılmışlardır. Bu tür pencereler açılmayıp sabittirler. Dekoratif açıdan ve odanın önemini vurgulamak açısından oldukça önemlidirler.

(20) Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi,

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

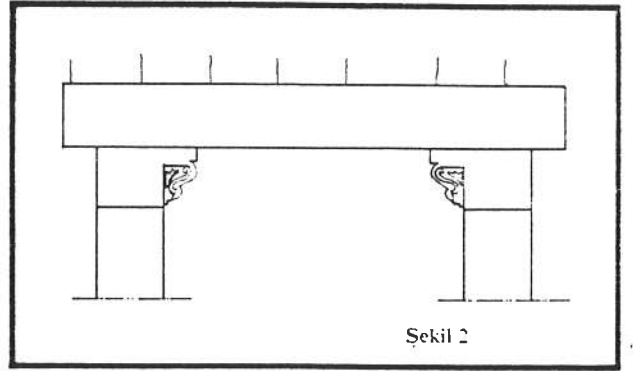
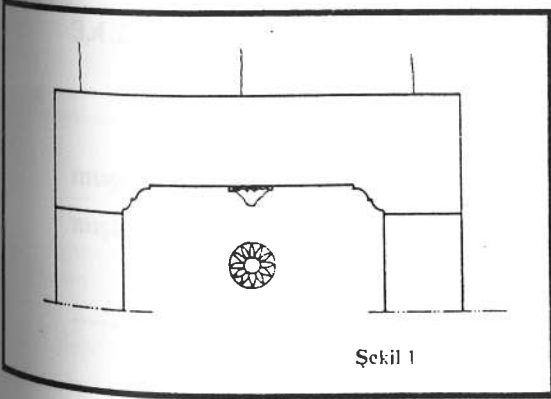
Kayseri evlerin en önemli cephe özelliklerinden biri de çıkma yapan odanın sokağa hakim olan köşe penceresidir. Cephe bütünüyle çıkma yapıyorsa iki köşede köşe pencereleri yer alır. Bu pencereler dar ve uzundur. Bunların en iyi örneğine Camcıoğlu evinde rastlanır. (Env. No: 2)

3.4.2.3. MERDİVENLER

İncelediğimiz evlerde (Bir kaç ev hariç) merdivenler en basit şekilleriyle düz merdiven olarak karşımıza çıkmaktadır. Merdiveni oluşturan basamaklar sal taşı ile yapılmıştır. Yekpare yada parçalı olabilmektedirler. Genişlikleri 25x30 cm olup yükseklikleri 20x25 cm dir. Bazı merdivenlerin basamaklarında 5 cm kalınlığında profil yapılmıştır. Genelde merdivenlerin bir kenarı duvarla diğer kenarında süslü demir parmaklıkla sınırlıdır. Kat sayısı ne olursa olsun her evde mutlaka merdiven vardır. Tek katlı evlerde dama çıkışı sağlayan merdivenler bulunmaktadır. Kayseri evlerinde karşımıza çıkan merdivenlerin büyük bir çoğunluğu sadece işlevsel olarak yapılmakla birlikte bir kaç evde dekoratif eleman olarak şekillendirilmiştir. Sağlı sollu iki kol halinde başlayan bu merdivenler ortada bir sahanlıkta birleşerek tek kol haline üst kata ulaşmaktadır.

3.4.2.4. KEMERLER – SÜTUNLAR

Fonksiyonel yada dekoratif amaçla kullanılan kemerler hemen her yapıda bulunmaktadır. İncelenen evlerde karşımıza çıkan kemerlerin en basit şekli düz kemerdir. Genellikle kapı üstlerinde kullanılan bu kemerler Şekil 1 ve 2 deki gibidirler. Ocaklarda kullanılan kemerler basık kemer yada bursa kemeri şeklindedir.

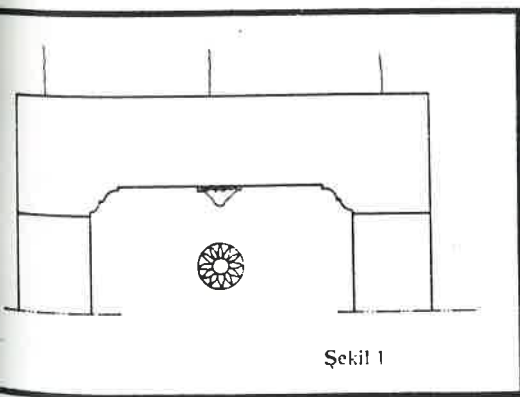
Kayseri evlerin en önemli cephe özelliklerinden biri de çıkma yapan odanın sokağa hakim olan köşe penceresidir. Cephe bütünüyle çıkma yapıyorsa iki köşede köşe pencereleri yer alır. Bu pencereler dar ve uzundur. Bunların en iyi örneğine Camcıoğlu evinde rastlanır. (Env. No: 2)

3.4.2.3. MERDİVENLER

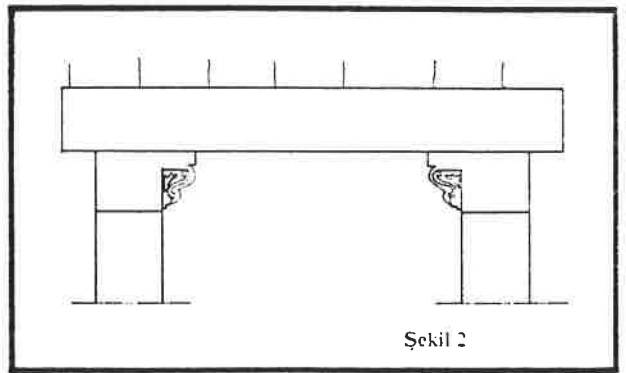
İncelediğimiz evlerde (Bir kaç ev hariç) merdivenler en basit şekilleriyle düz merdiven olarak karşımıza çıkmaktadır. Merdiveni oluşturan basamaklar sal taşı ile yapılmıştır. Yekpare yada parçalı olabilmektedirler. Genişlikleri 25x30 cm olup yükseklikleri 20x25 cm dir. Bazı merdivenlerin basamaklarında 5 cm kalınlığında profil yapılmıştır. Genelde merdivenlerin bir kenarı duvarla diğer kenarında süslü demir parmaklıkla sınırlıdır. Kat sayısı ne olursa olsun her evde mutlaka merdiven vardır. Tek katlı evlerde dama çıkışı sağlayan merdivenler bulunmaktadır. Kayseri evlerinde karşımıza çıkan merdivenlerin büyük bir çoğunluğu sadece işlevsel olarak yapılmakla birlikte bir kaç evde dekoratif eleman olarak şekillendirilmiştir. Sağlı sollu iki kol halinde başlayan bu merdivenler ortada bir sahanlıkta birleşerek tek kol haline üst kata ulaşmaktadır.

3.4.2.4. KEMERLER – SÜTUNLAR

Fonksiyonel yada dekoratif amaçla kullanılan kemerler hemen her yapıda bulunmaktadır. İncelenen evlerde karşımıza çıkan kemerlerin en basit şekli düz kemerdir. Genellikle kapı üstlerinde kullanılan bu kemerler Şekil 1 ve 2 deki gibidirler. Ocaklarda kullanılan kemerler basık kemer yada bursa kemeri şeklindedir.

Şekil 1

Şekil 2

Ada 214 parsel 19 nolu evin (Env. No: 30) giriş kapısında ve aynı evin sofasında kubbeyi taşıtmak amacıyla kullanılan sivri kemerler dışında gördüğümüz bütün kemerler yuvarlaktır. Daha çok kapı ve pencere üstlerinde balkonlarda, köşkerin ön yüzlerinde kullanılan bu kemerler oldukça yalın tutulmuştur. Kemerlerin bazılarında kuşak oluşturan şekilde ince bezeli şeritler bulunmaktadır. Bu şeritler üzerindeki çeşitli kabartmalar kemerin süsleyici unsurlarıdır. Kemerlerin tümü taştan yapılmıştır ve taş işçiliğinin güzel örneklerini oluşturmaktadırlar.

Sütunlar ise ince uzun ve yuvarlaktırlar. Sütun bünyesinde bezemeye rastlanmaz ancak başlıkları taşın ince ve ayrıntılı işlendiği kısımlarıdır. Kompozit düzenlemede oluşturulan bu başlıklarda özellikle volütler, geometrik şekiller, alçak ve yüksek kabartmalar şeklinde bir arada kullanılarak hareketlilik ve ayrıntılı bir görünüş kazanırlar.

3.4.2.5. ÇÖRTENLER

İnceleme bölgesinde yer alan evlerin hepsinin çatısı toprak damdır ve çatı suyu çörtlenlerle dışarıya akıtılmaktadır. Kayseri evlerinde rastladığımız çörtlenlerin tümü taş olup büyük bir çoğunluğunda arslan, ejder gibi hayvan başı figürlerine rastlanmaktadır.

Anadolu selçuklu mimarisinde arslanlar heykelden çok başarıyla çörtlen veya konsol şeklinde kullanılmıştır. Çok sivilize işlenen arslan çörtlen ve konsolları boyun kısmından yapı ile birleşirler (21) . Selçuklu eserleri yönünden bir hayli zengin olan şehirde sivil mimaridede bu özelliklerden esinlenip arslan başı yada diğer hayvan figürlerinin çörtlen olarak kullanılması doğaldır. Kayseri evlerinde hayvan figürlü çörtlenlerden başka oldukça sade olan çörtlenlerde rastlanmaktadır. Resim 204-214 de çeşitli çörtlenler gösterilmiştir.

3.4.2.6. KONSOLLAR

Bazı kayseri evlerinde üst katlar çıkma yapıp taş konsollar üzerine oturtulmuştur. Çıkmayı taşıyan bu konsollar duvar yüzüne doğru profillendirilerek açık bırakılmışlardır. Böylece, cephede güzel bir etki elde edilmiştir. Konsolların hemen hepsi taşır.

(21) Öney, Gönül.,

Anadolu , C. XIII, s 7

Ancak bazı konsollarda ilk bölümde ahşap döşeme kirişleri görülmektedir. Bunlar taş ile bütünleşmiş ve cepheye ayrı bir güzellik katmışlardır. Bazıları çok sade bazıları daha hareketli olan bu konsollar taşıyıcı ve dekoratif amaçlarla kullanılmışlardır. Tespitler ve Rölöveler kısmında bir çok taş konsol detayı verilmiştir.

3.4.2.7. SİLMELER

Kayseri evlerinde silmelere kat çıkmalarının üstünde, dam parapetlerinde dam seviyesinde, ve bazı pencerelerin üstünde rastlıyoruz. Silmelerin hemen hepsi taşın yumuşak hatlarla profillendirilmesiyle elde edilmiş cepheye hareketlilik kazandıran zarif şekillerdir. Tespitler ve Rölöveler kısmında çeşitli silme detayları verilmiştir.

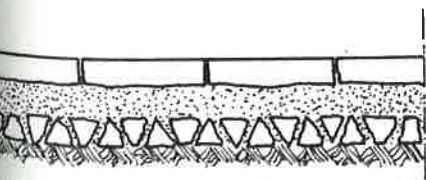
3.4.3. YAPI ÖGELERİ (YAPISAL ÖZELLİKLERİ)

3.4.3.1. DÖŞEMELER

3.4.3.1.1.1 TAŞ KAPLAMALI DÖŞEMELER

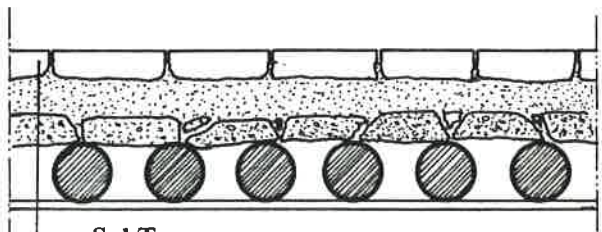
Doğrudan doğruya zemin üzerinde veya avlularda kullanılıyorsa Şekil 3'de görüldüğü gibi Blokaj üzerine konan çamur harcı içine sal denilen kaplama taşlarının oturtulmasıyla yapılmıştır. Eğer kat döşemelerinde kullanılıyorsa Şekil 4'te görüldüğü gibi ahşap kirişlerin aralıkları 10-15 cm kalınlığında kevek taşları ile kapatıldıktan sonra üzerine konan ve killi topraktan yapılan çamur harca kaplama taşlarının oturtulmasıyla yapılmıştır. Taş kaplı döşemeler genelde Avlu ve sofa zeminlerinde görülür.

Şekil 3

Sal Taşı
Çamur Harç (Pişirik)
Blokaj
Toprak

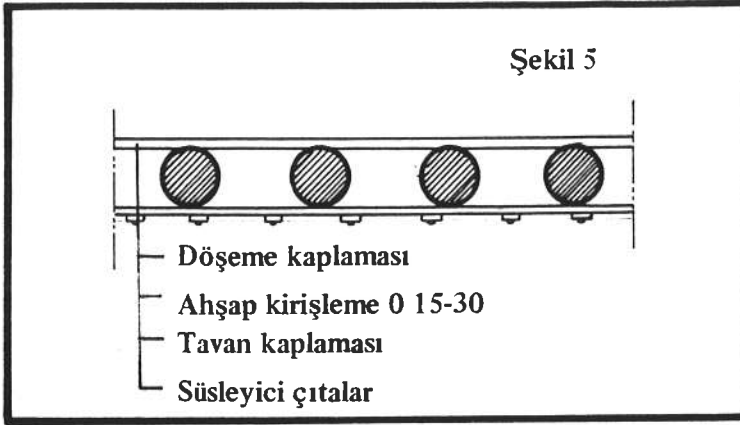
Şekil 4

Sal Taşı
Çamur Harç
Kevek Taşı
Kevek Taşı
Ahşap kirişleme 0 15-30

3.4.3.1.2. AHŞAP KAPLAMALI DÖŞEMELER

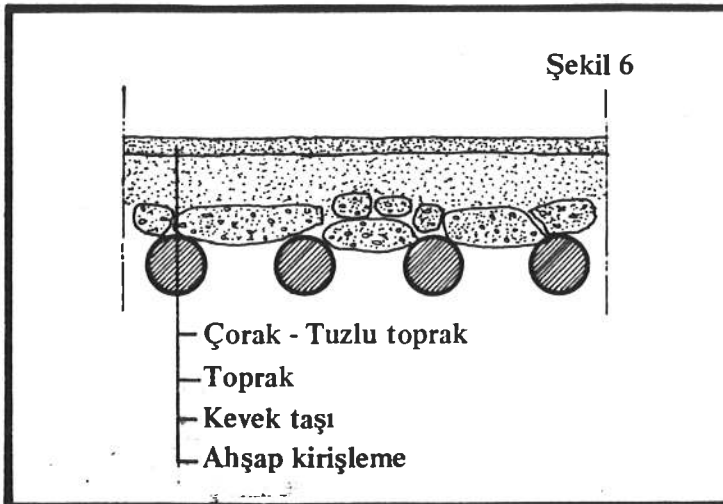
Döşeme kirişleri yuvarlak kesitli ahşaplardır. Genellikle köknar kullanılmıştır. (22) Çapları \emptyset 15-30 cm kadardır. Kiriş araları geçilen açıklıkla orantılı olarak değişiklik gösterir. Bazı yerlerde 50-60 cm ara ile döşenirken bazı yerlerde kiriş kalınlığı kadar aralıklarla döşenir. Bu kirişler üzerine 2-3 cm. kalınlığında 15-30 cm genişliğindeki döşeme tahtalarının tespit edilmesiyle oluşturulan konstrüksiyon avlu ve sofa dışında kalan diğer mekanlarda kullanılmıştır. (Şekil 5)

3.4.3.2. TAVANLAR

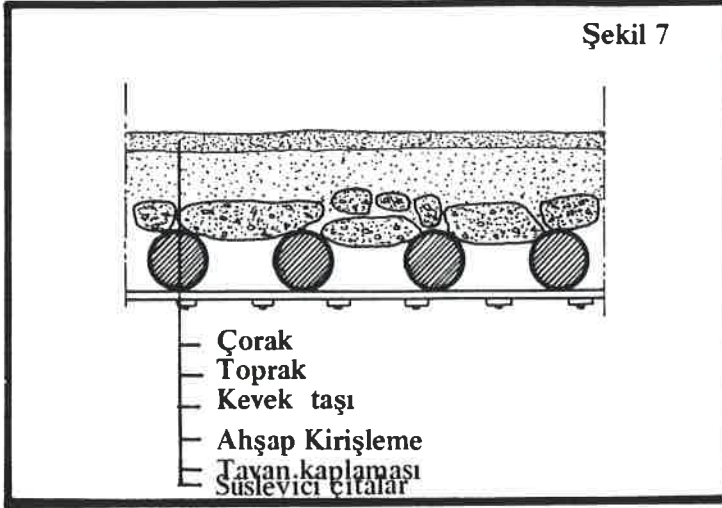
Kayseri evlerinde sade tavanlar olduğu gibi oldukça işçilikli süsleme sanatının çok güzel örneklerini yansıtan tavanlarda vardır. Tavanlar yapım tekniğine göre 4 ana gruba ayırabiliriz.

- 1- Şekil 6'da gösterildiği gibi kirişlere tavan tahtası çakılmadan bırakılan tavan çeşitidir. Avlu ve bazı önemsiz odalarda kullanılan bu tavanlarda açıkta bırakılan kirişler arasından kevek taşları görülmektedir. Oldukça az kullanılmış bir tavan şeklidir. Resim No. 236)

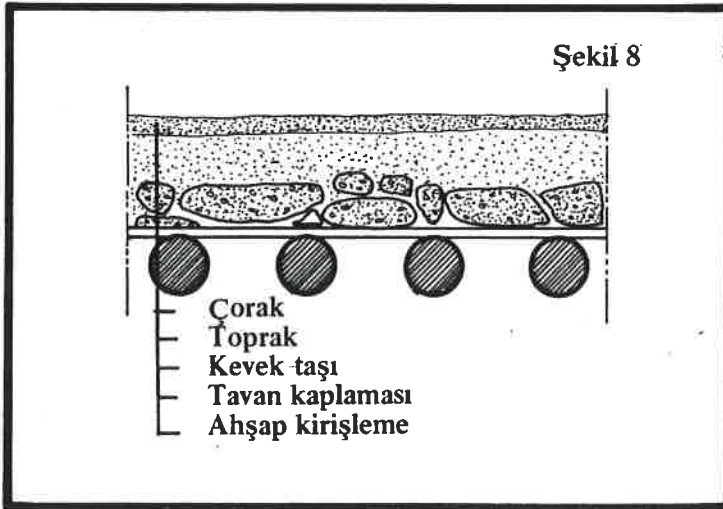

(22) Bayındırlık bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme derneği, Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

- 2- Şekil 7'de gösterildiği gibi Tavan tahtası ile kirişler alttan kapatılmıştır. Bu tür tavanların kenarlarda yumuşak kıvrımlı pervazları olur. Tavan yüzeyi ince çitlerle çeşitli geometrik şekillerde süslediği gibi ortada göbekli olanlarına yada tamamen sade olarak bırakılanlarınada rastlanmaktadır. Genellikle odalarda ve sofalarda kullanılan yaygın bir tavan türüdür. (Resim No 238)

- 3- Şekil 8'de gösterildiği gibi Ahşap tavan kaplaması kirişlerin üzerine konur ve kirişler alttan görülür. Daha çok tokana denilen mutfak tavanlarında kullanılmıştır. (Resim No: 219,237)

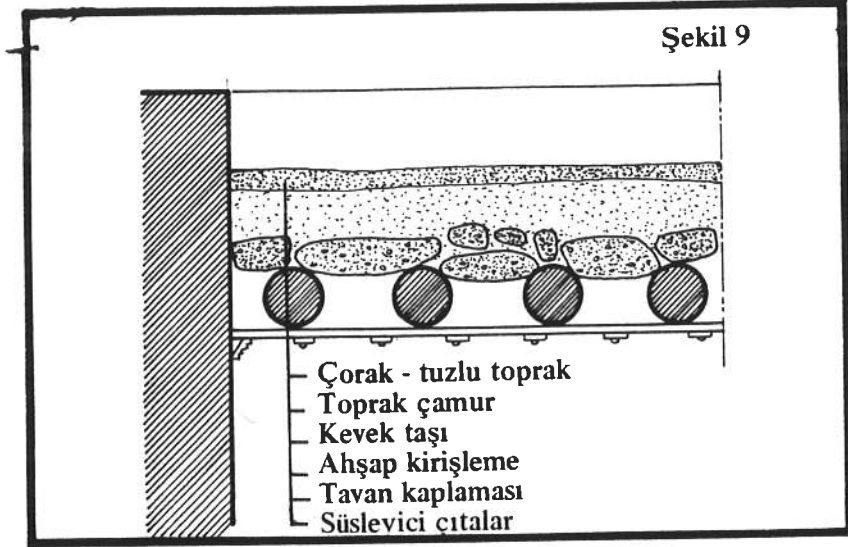

- 4- Tavan yüzeyinde kot farkı olan ve ahşap süsleme bakımından zengin tavanlardır. Bu tür tavanlara tekne tavan yada çökertme tavan denir. Genellikle ortada son derece iyi işlenmiş bir göbek kısmı yer alır. Göbek etrafında ise madalyonlar, rozetler ve birbirinden güzel değişik sular bulunur. Ahşap işçiliğinin en güzel örneklerini oluşturan bu tavanlar evin en çok önem verilen odasında kullanılmıştır (Resim no:220).

İncelenen evlere ait çeşitli tavan örnekleri resimlerde gösterilmiştir.

3.4.3.3. ÇATILAR

İç Anadolunun pek çok yerinde olduğu gibi Kayseride de çatılar toprak dam şeklindedir.

Şekil 9'da görüldüğü gibi çatı konstrüksiyonu ahşap kirişler üzerine kevek taşı, bunun üzerine 10-15 cm kalınlıkta çamur ve en üste de ikinci bir tabaka halinde 3-5 cm kalınlığında tekrar çamur sıvanın konulmasıyla oluşur. Çamur sıva toprağı killi kumdur.(23) Kerpiç ve duvar sıvası çamuruna nazaran oldukça iyi karıştırılıp özleştirilir. Bir müddet bekletilir. Üst sıvanın içine tuz konur bunun nedeni damlar yaz aylarında fazla güneşe maruz kaldıklarında tuz sıvaya gereken rutubeti verir. Böylece çatı sathı çatlamaz. Tuz aynı zamanda damın otlanmasında engeller ancak tuz suda eridiğinden senede bir kez (yaz başında) damlar gözden geçirilir ve üzerindeki sıva yenilenir (24).

Yağmur suları taş çörttenlerle dışarı akıtılır, bu nedenle damlar çörtene doğru hafif meyilli yapılıdır. Kar yağdığında dam yüzeyinde bekletmemek gerektiğinden hemen kürülür. Damlar yuvak taşı denilen merdane ile düzeltilip sıkıştırılır. İncelediğimiz hemen hemen bütün evlerde duvarlar dam yüzeyinden 30-60 cm kadar kalkan duvarı şeklinde yükseltilmiştir.

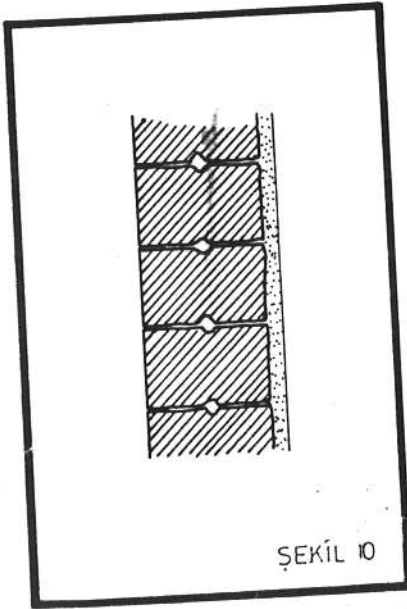
(23) (24) Çakıroğlu, Necibe.,

Kayseri Ewleri, s. 19.

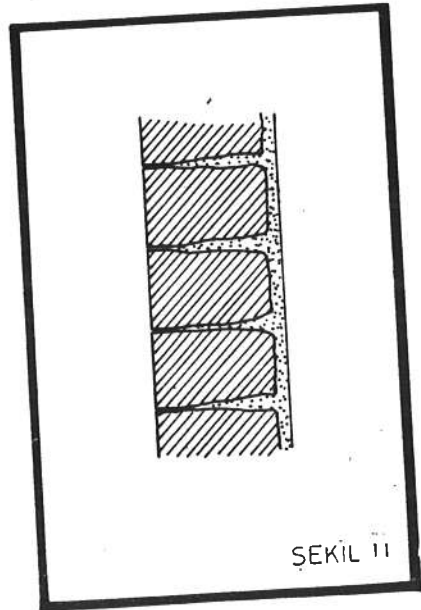
İncelediğimiz iki evin sofa örtüsü dışında bütün mekanların çatı örtü sistemi yukarıda anlatıldığı gibidir. Sözü edilen bu 2 ev 29 ve 30 envanter no.lu evlerdir. 30 no'u evin sofası camlı bir kubbe ile örtülmüştür. Bu kubbe dört sivri kemer üzerine oturtulmuş, kareden daireye geçiş ise pardantiflerle sağlanmıştır. Pandantifler arasına açılan küçük nişlere sivilize arslan heykelleri yerleştirilmiş, böylece son derece değişik ve güzel bir orta mekan elde edilmiştir 29 no'lu evin sofası ise daha çok Erzurum evlerinde rastlanan ve kırilangıç örtü adını alan örtü sistemiyle geçilmiştir. Bu teknikte örtülen mekan önce karelenir sonra karenin dik kenarları birbirine yuvarlak kesitli kalın ağaçlarla çapraz olarak bağlanır. Böylece ilk sıra 8 gen olur. Bunun üzerine aynı tarzda ağaçlar bindirilerek bir kare bir 8 gen yapmak suretiyle örtü hem yükselir hemde daralır, en üstte ortada bir ışıklık bırakılır (25). Bahsettiğimiz evin orta sofasında kullanılan bu örtü bugün resim 216 da görüldüğü gibidir. Ancak evin sahibinden orjinal halinin anlattığımız gibi olduğunu öğrendik.

3.4.3.4. DUVARLAR

İncelediğimiz evlerde sonradan yapılan ek duvarlar haricinde bütün duvarlar taştan yapılmıştır. Şekil 10 ve 11 de görülen taş duvar örgüsü hemen hemen incelenen bütün evlerde uygulanan tiplerdir. Duvar yapımında kullanılan yonu taşı kaba yonu olarak ocaktan geldikten sonra yalnız arka yüzü kısmen kaba bırakılmak suretiyle tam gönyesinde yontulur ve yatak satırlarına yivler açılır. Duvar örülürken bir sıra taş dizildikten sonra derzler içten ve dıştan sulu alçı ile sıvanır. Kullanılan harç 2 alçı 1 kum oranında alçı harcıdır (26). Bu şekilde örülen duvarların arka yüzlerinde sıva yapılacağından veya zar ile kaplanacağından derz sıvaları çıkarılmaz fakat ön yüzde bunlar tarak ucu ile sıyılır ve duvar satırları temizlenir. (27) Bu duvar kalınlıkları 21-25 cm arasında değişir. Evlerin sokak cephelerinde ve

ŞEKİL 10

ŞEKİL 11

(25) Dr. Haşim Karpuz,
Erzurum evleri, s. 21

(26)(27) Çakıroğlu Necibe,
Kayseri evleri, s. 18

avlularda görünen yüzleri daima böyle kesme yonu taş duvar şeklinde yapılmıştır. Kullanılan taş volkanik bir tüf olduğundan içinde (bünyesinde) delikleri vardır. Bu yüzden ısı geçirgenliği düşük, tecriti kuvvetli bir malzemedir. (28) Binaların görülmeyen cephelerinde bazen kara taş'ın kullanıldığı moloz taş duvar tekniğinde örülmüş duvarlara da rastlıyoruz. Ayrıca evlerin bodrumlarında yöresel adıyla "Zerzemi" de konstruktif açıdan kemerler önem kazanmış duvar kalınlığı artmış ve karataş kullanılmıştır.

3.4.4. MALZEME

Kayseride yer alan bütün eski eserler yerel malzeme olan taş'tan yapılmıştır. Sivil mimari örneklerimiz olan evlerin inşasında kullanılan malzemeler başta taş olmak üzere ahşap, alçı, kireç, kum, toprak, demir ve boyadır.

3.4.4.1. TAŞ

Kayseride yapı işlerinde en çok kullanılan malzeme taş olup çeşitleri binanın yapımında, süslemesinde, taşıyıcı elemanlarında, döşemelerde, merdivenlerde, sütun başlık ve kemerlerde kullanılmıştır.

Kayserinin volkanik bir sahada bulunması nedeniyle bölgede hemen her çeşit taş ocağına rastlanmaktadır. Ve yapı taşı olarak çevredeki ocaklardan yararlanılmaktadır. Kentte kullanılmakta olan bir çok ocaktan bazıları şunlardır: İlin 10 km kuzeybatısındaki Çırlağan Köyü taş ocağı, ilin 15 km kuzeydoğusundaki Mancısın yonu taş ocağı, ilin 19 km kuzey doğusundaki İspidin Dağı mevki taş ocağı (29).

Yörede kullanılan isimleri ve kullanılış şekillerine göre taşlar şu şekilde sıralanır: Yonu taşı , ispile taşı , karataş , kevek taşı , kireç taşı

3.4.4.1.1. YONU TAŞI

Hemen her türlü yapı işlerinde kullanılan yörede "yonu " adını alan taşlar Kayseri yakınlarındaki ocaklardan çıkartılan volkanik tüflerdir (30). Ocaklarda toprağın 1-2 metre altında yayılmış durumda bulunurlar. Son derece yumuşak ve darbeye dayanıksız olan taşlar daha ocaktan çıkartılırken 40 cm eninde 90-110 cm boyunda olacak şekilde kabaca normlaştırılırlar. Taşlar zamanla sertleşirler. Bu sertleşme içlerindeki suyu bırakmalarından kaynaklandığı için taşlar dahada hafifler ve darbeye karşı dayanıklı bir hale

(28) (29) *Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi.*

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

(30) A.g.e.

gelir (31). Şehirde işlenmiş yonu haline getirildikten sonra malzemecilerde satılır. Ebatları genellikle 25-30 cm x 75-100 cm kadardır. İstenirse daha farklı ebatlarda da temin edilebilir. Yonu taşlarının evlerde kullanılan cinsi beyazımtırak olanlarıdır. Hafif kırmızı yada grimsi olan renkleri ise daha çok anıtsal eserlerde kullanılmıştır. İşlenmesi kolay, hafif ve darbeye dayanıklı olan yonu taşları yağmur suyundan çok çabuk etkilenmeleri açısından olumsuzdurlar (32).

3.4.4.1.2. İSPİLE TAŞI

Genellikle evlerin içinde döşemelerde, avlu ve sofa zeminlerinde kullanılan bu taş aşınmaya dayanıklı hafif kırmızı renkte volkanik bir tüftür. Yörede sal taşı'da denilen bu taşlar plaklar halinde kesilir. İşlenmiş bir plak'ın boyutu genelde 40-45x100-120 olmakla birlikte farklı boyutlardada olabilir. Kalınlıkları 6-8 cm olan taşlar avlular ve döşemelerde alta konulan çamur harca yerleştirilerek döşenirler salların altındaki çamur harca yörede pişirik denir ve killi topraktan yapılır. (33) Bazı evlerde kırmızı ve gri renkteki taşların verrev olarak yerleştirilmesiyle değişik formlar elde edilmiştir.

3.4.4.1.3. KARA TAŞ

Binalarda su basman olarak genellikle 50-100 cm yüksekliğe kadar karataş kullanılmış bazı yerlerde üzeri sonradan sıvanmıştır. Siyah renkli ve bazalt türü olan bu taşın yağmura ve aşınmaya karşı çok dayanıklı olması nedeniyle yapıların temelleri, temele yakın kısımları, aşınmadan etkilenecek bölümleri hep bu taştan yapılmıştır. Karataş ayrıca cadde ve sokaklarda döşeme kaplaması olarakta kullanılmaktadır.

3.4.4.1.4. KEVEK TAŞI

Belirli bir ocaktan çıkartılmayan taşlar sellerle beraber suyun üzerinde yüzerek gelir. Sular çekildikten sonra toplanır (34). Son derece hafif olan taşlar tavanlarda ve döşemelerde kullanılır. Sünger taşıda denilen bu taşlar delikli oldukları için bir miktar su alabilirler. Taşın bu özelliğinden yararlanmak için tavanlarda veya döşemelerde kirişlerin

(31) Çakıroğlu, Necibe,
Kayseri evleri, s. 19

(32) Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi
Kayseri ile yapı gereçleri ve yöresel koşulları

(33) Çakıroğlu, Necibe,
Kayseri evleri, s. 15

(34) A.g.e, s. 17

üstüne ve toprağın altına konur böylece topraktan sızan suları emerek ahşaba geçmesini önler.Zamanla sular buharlaştığından ahşabın çürümemesi için iyi bir izolatör olarak kullanılmaktadır. (35)

3.4.4.1.5. ALÇI TAŞI

Ağırnas köynünde, Erkilet bucağında ve Bünyan civarında bol miktarda bulunmaktadır. İnşaatlarda harç olarak kullanıldığı gibi sıvalarda da kullanılmıştır. (36)

3.4.1.1.6. KİREÇ TAŞI

Kayserinin hemen her yerinde bulunan bu malzeme genellikle sıva içinde kullanılmıştır. (37)

3.4.4.2. AHŞAP

Kayseride ormanların çok bulunduğu bölge Pınarbaşı ilçesi ile Develinin Bakırdağıdır. Buralarda çam, köknar, ardış, meşe ve az miktarda da ceviz ağaçları bulunur (38).

Ahşap Kayseri evlerinde taştan sonra en çok kullanılan yapı malzemesidir. Taşıyıcı amaçla kullanılan ahşap genellikle döşeme ve çatılarda kiriş, direk ve payanda olarak kullanılmıştır. Ahşabın uzun boyları evlerdeki geniş açıklıklı mekanların rahat bir şekilde geçilmesine imkan vermiştir.Döşeme ve kirişlerde daha çok köknar kullanılmıştır.

Ahşap ince işlere ,oymaya elverişli bir malzeme olduğundan yapılarda dekoratif amaçlarlada kullanılmıştır. Pencere kepenklerinde, kapılarda, oda zeminlerinde, Tavanlarda, dolap (yüklük)lerde, duvar kaplamalarında, sedirlerde, doğramalarda hep ahşap malzeme ile karşılaşılır. Buralarda kullanılan ahşap cinsi katran denilen bir nevi Toros çamıdır. İlk zamanlarda yumuşak olan bu ağaç çok rahat işlenir. Zamanla kuruyarak

(35) A.g.e. s, 17

(36) *Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi*

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

(37) *Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri eisliği araştırma ve geliştirme dairesi*

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

(38) *Özdoğan Kazım.*

Kayseri tarihi cilt 1 s. 19

leşir ve kızarmaya başlar (39). Bugün incelediğimiz evlerde siyahımsı kırmızı renk almıştır.

Oda duvarları zeminden yaklaşık 1,5-2 metre yükseklikte çepce çevre kapla kaplanmıştır. Yörede "Zar" adını alan bu işlenmiş ahşaplar hem dekora- maçla hemde ısı yalıtımı amacıyla kullanılır.

4.3. MADEN

Evlerde maden olarak demir ve bronz malzeme kullanılmıştır.

4.3.1. BRONZ

Daha çok dökümlerle kapı tokmaklarında ve tutamaklarında kul- lanılmıştır.

4.3.2. DEMİR

Demir işlenmiş olarak genellikle pencere parmaklıklarında balkon ve ardiven korkuluklarında, kapı menteşeleri, kapı kilitleri, kapı tokmakları ve diğer parçalar olarak inşaata girmektedir. Cephede görünen ahşap kirişleri birbirine bağlayan kenetlerde yine demirden yapılmıştır.

4.4. BOYA

İç mimaride ahşabın ve alçının boyanmasında kullanılan boya Kayseri- de özel olarak yapılırdı. Elvancılar denilen sanatçılar nebatlardan, bazı ağaç türlerinden, meyvelerinden, ve yapraklarından nebati boyalar yaparlardı. Kayseri evlerinde Nebati boyalardan başka yağlı boyanında kullanıldığı görül- mektedir.

4.4.5 . KUM

Harçların hazırlanması için kullanılan kum ise Kayseride dere kumu olarak mevcuttur. Ayrıca sel yataklarında da çok miktarda bulunur.

4.4.6. TOPRAK

Kayseri evlerinin ana örtü malzemesi topraktır. Toprak kent çevresin- den temin edilir (40). Kullanım sırasında gerekirse elenir.

39) Çakıroğlu Necibe,

Kayseri evleri s. 19

40) Bayındırlık Bakanlığı yapı ve imar işleri reisliği araştırma ve geliştirme dairesi

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları

3.4.5. BEZEMELER VE YERLERİ (SÜSLEME)

İncelenen evlerde genel olarak taş, ahşap, maden, ve boya gibi malzemeler süslemede kullanılmıştır. Taş malzeme cephede ve iç mekanlarda ocak, sütun, kemer, korniş, konsol, silme, niş ,çörten gibi elemanlarda kullanılmıştır. Ahşap ise hem cephede hemde içte kapı, dolap, zar, yüklük, sedir, çıkma altları ve tavanlarda kullanılan süsleme malzemesidir. Maden daha çok cephede pencere parmaklıkları , balkon ve merdiven korkuluklarında kullanılmıştır. Boya ise iç mekanlarda duvar nişlerinde ve duvardan tavana geçişte 30-40 cm boyunda bir bordür üzerinde kullanılmıştır.

3.4.5.1. DIŞ SÜSLEME

3.4.5.1.1. TAŞ

İncelenen evlerin cephesini meydana getiren taş duvar örgüsü bakımından oldukça sadedir. Ancak hemen her evde tatbik edilen kat silmeleri ile çıkma altlarında kullanılan yine taştan yapılan konsollar cepheye hareketlilik katar. Ayrıca pencere üstlerinde kullanılan kuşluk silmeleri, tepe pencereleri, kemerler, sütun ve çörtenlerde yine taşın işlenmesiyle elde edilmiş cepheye estetik ve hareketlilik kazandıran dış süsleme elemanlarıdır. Evlerin giriş kapılarında kullanılan profillendirilmiş söveler, yarım sütunlar, taş lentolar üzerindeki yarım daire şeklinde pencereler cephede süslemeciliğin güzel örneklerini oluştururlar.

3.4.5.1.2. AHŞAP

Ahşap cephede ana giriş kapılarında, pencere kepenklerinde, balkon sarkıtlarında, kat aralarını belirtmek üzere döşeme seviyesinde ve kat çıkmalarının altında tavan kaplaması şeklinde karşımıza çıkar. Cephede ahşap süslemeciliğinin en iyi örneğine 2 envanter nolu Camcıoğlu evinde rastlıyoruz.

3.4.5.1.3. MADEN

Madeni süsleme cephede kapılar üzerinde, ahşap giriş bağlantılarında, pencere parmaklıklarında, balkon korkuluklarında, görülür. Kapı tokmaklarında bu bakımdan önemlidir. Kapılar bazen saçla kaplanır. Bu kaplama yine dövme çivilerle kanatlara tespit edilir.

3.4.5.2. İÇ SÜSLEME

Tezimizde ele alınan evlerde iç süsleme oldukça önem verilen bir konudur. Süslemenin çokluğu ve işçilik kalitesi evin zenginliğiyle orantılı olarak artsada en mütevazı evde bile süsleme elemanlarıyla karşılaşmaktadır. İç mimaride süslemeyi kapılarda, oda duvarlarını kaplayan zarflarda. Yüklük kapaklarında, nişlerde, tavanlarda, sedir başlarında avlu ve sofa döşemelerinde, ocaklarda, kemer, sütun ve sütun başlarında görmekteyiz.

3.4.5.2.1. TAŞ

İç mimaride taş ahşap kadar yoğun kullanılmamıştır. Genellikle avlu ve sofa döşemelerinde iki renkli taşların çeşitli şekilde yerleştirilmeleriyle elde edilen sade fakat güzel şekillere rastlanır, yine avlu yada sofalarda yer alan sütun, kemer ve nişler iç mimaride taş süslemeciliğinin ve taş işçiliğinin güzel birer örnekleridir.

İncelediğimiz ve gezdiğimiz evlerden bir kaçında sofa duvarlarında kabartma olarak yapılmış sivilize arslan figürlerinden oluşan taş süsleme elemanlarına ve taş işçiliğinin zarif örneklerini oluşturan ocaklara rastladık bunlar 247, 248 no'lu resimlerde verilmiştir.

3.4.5.2.2. AHŞAP

İç mekanlarda süslemede en çok kullanılan malzeme ahşaptır ve iç mimarinin vazgeçilmez ögesidir. Ahşap en çok oda duvarlarında kaplama olarak yöresel adıyla "Zar" olarak kullanılmıştır. Bu zarlar boyuna dikdörtgenlere ayrılır. Her bir pano yaklaşık 35x120 – 40x170 cm dir. Bu panoların içinde sivilize bitkisel motifler veya geometrik desenler görülür. Her biri ahşap işçiliğinin güzel örneklerini yansıtır. Odalarda bulunan yüklük kapaklarında zar bölüntüleri ile orantılıdır. Ve aynı işçiliği aynı motifleri devam ettirir. Bu yüklüklerin yer aldığı duvarda ayrıca derin nişler bulunur. Nişlerin sağ ve sol kenarında simetrik olarak üçerden 6 adet gilve denilen küçük dolaplar vardır. Odalarda ayrıca ahşap sedirler bulunmaktadır. Buralarda ahşap işçiliği son derece sadedir. Ancak sedir başı denilen bölümünde mum, lambalık, kitap v.s konulan raflarda çeşitli geometrik desenlere rastlanır.

İç kapılarda süsleme sanatının güzel örneklerini yansıtan elemanlardır. Genellikle çift kanatlı olan kapılar kendi içlerinde panolara bölünmüştür ve her bir Pano içinde bitkisel motifler görülmektedir. Kanatlardaki motifler simetrik. Bazı evlerde ahşap süsler boyandığı gibi bazı evlerde kendine özgü renge bırakılmıştır.

3.4.5.2.3. MADEN

İç mimaride madeni süsleme avluya açılan pencere parmaklıkları merdiven korkulukları, kapı kilitleri şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Parmaklıklarda ve korkuluklarda kullanılan motifler genellikle S şeklindedir. Bunlar ince dövme demirlerin bükülerek şekillendirilmesiyle elde edilir. Düşey, kare kesitli taşıyıcılar arasına kenetlerle yerleştirilmişlerdir.

3.4.5.2.4. DUVAR BOYALARI (NAKIŞLARI)

Boyama ile yapılmış duvar nakışlarında evlerin bezemelerinde önemli bir yer tutar. Boyamalarda konular yerine göre değişmektedir. Örneğin sofa ve

bazı odaların duvarlarında yer alan nişler içindeki boyamalar tipik bir barok uygulaması olan ağır kumaş perdeler arasına yapılmış deniz yada orman manzaralarıdır. Duvardan tavana geçişte 30-45 cm boyunda enine uzanan bir friz halinde bütün odayı dolaşan 1/4 daire şeklinde badadi sıva üzerine yapılmış olan resimlerde ise hayali manzaralar görülmektedir. Ayrıca çeşitli yerlere açılan nişlerde de çeşitli manzara yada çiçek motifleri görülür. Bu gün oldukça yıpranmış durumda olan boyamaların en büyük özelliği nebati boyalarla ve yağlı boya ile yapılmış olmaları renklerinin çeşitliliği ve canlılığıdır.

3.5. İNCELEME BÖLGESİNDE YER ALAN EVLERİN TÜRK EVİ VE KAYSERİ EVİ İLE ORTAK ÖZELLİKLERİ VE FARKLILIKLARI

İncelenen evlerin Türk evi ve Kayseri evi ile ortak özelliklerini ve farklılıklarını şu şekilde sıralamak mümkündür.

İncelenen evlerdeki bütün odalar genel özellikleriyle Türk evi ve Kayseri evinin bütün özelliklerine sahiptirler. Bazı odalarda Erzurum evi, Safranbolu evi ve diğer Türk evlerinde görüldüğü gibi çiçeklik şeklinde nişler yer almaktadır. Bu nişlerin iki yanında üçerden altı adet gilve denilen küçük dekoratif gözler bulunmaktadır. Ancak bazı odalarda bu nişler üçerli kombinasyonlarda bulunup kiliselerde rastladığımız mihrapçıklar şeklinde sanki tapınmak amacıyla yapılmış dinsel öğeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Eskiden Ermeni ailelerine ait olan bu evlerde rastladığımız dinsel amaçlı nişler incelenen evleri Kayseri ve Türk evinden ayıran en büyük özelliktir.

Türk evi ve Kayseri evlerinde zemin kat servis mekanlarına ayrılmış esas yaşanılan kat ise üst kat olarak planlanmıştır. İncelediğimiz evlerde de servis mekanları genellikle zemin katta çözülmüş olmasına rağmen zemin kat ve üst kat arasında kesin ayrımlar yoktur. Zemin kattada yaşanılan son derece iyi işlenmiş odalar mevcuttur. Hatta çoğu evde esas kat zemin kat olarak planlanmış üst katta ise genellikle 1 veya 2 oda yerleştirilmiştir.

Türk evi ve Kayseri evinde özellikle zemin katlarda dışarıya pencere açılmaz ev tamamıyla avluya açılan içe dönük bir karakter taşımaktadır. İncelediğimiz evler arasında aynı bu özellikte bir kaç eve rastlamakla birlikte büyük bir çoğunluğunda sokağa pencere açmaya çekinilmemiştir.

Bütün Anadolu da olduğu gibi inceleme bölgesinde yer alan evlerin çatılarında toprak dam ile örtülmüştür.

Plan şeması olark Türk evinde rastladığımız orta sofalı, iç sofalı ve dış sofalı plan tiplerine incelenen evlerde de aynen rastlamaktayız.

Türk evinin ve Kayseri evinin bir başka özelliği olan harem, selamlık bölümleri ayrımı incelenen evlerde görülmemektedir. Ancak hemen hemen her evin diğer odalardan daha geniş tutulmuş ve daha ince işlenmiş bir baş odası bulunmaktadır.

İncelenen evlerde kullanılan yapı malzemeleri, Kayseri evlerinde kullanılanların aynısıdır. İkisinde de ana yapı malzemesi yöresel malzeme olan yonu taşı olup ahşap ve maden yardımcı malzeme olarak kullanılmıştır.

Kayseri evlerinde ve incelenen evlerdeki bütün pencereler avlu cephesinde ve dış cephede demir parmaklıklarla ve kepenklerle kapatılmış böylece korunmalı bir hale getirilmiştir. Bu parmaklıklarda kullanılan süsleme şekli aynıdır.

Kayseri evlerindeki Tokana'ya incelenen evlerde de rastlıyoruz. Bunlar bütün elemanlarıyla ve planlama şekilleriyle Kayseri evlerindeki tokana ile aynı özellikleri taşımaktadırlar.

Aynen Türk evi ve Kayseri evinde olduğu gibi incelenen evlerde de plan şemasını avlu veya sofa belirlemektedir.

Türk evi ve kayseri evinde son derece süslü cephelere rastlanmakla birlikte cepheler genellikle sadedir. İnceleme bölgesindeki evlerde ise son derece sade cephele evlere rastlanmakla birlikte genellikle cepler taş işçiliğinin güzel örneklerini yansıtan oldukça hareketli cephelerdir.

Kayseri evlerinde olduğu gibi inceleme bölgesindeki bütün evlerde de zerzemi denilen bodrumlar bulunmaktadır.

Türk evi ve Kayseri evlerinde olduğu gibi incelenen evlerde de helâlar zemin katta avluya yerleştirilmiş olup banyolar odalarda yüklüklerin içinde veya sekilik pabuçluk denen bölümlerde çözümlenmiştir.

Türk evi ve Kayseri evinde olduğu gibi incelenen evlerde de 1. katlarda tek yönlü veya iki yönlü çıkmalar yapılmıştır. Ahşap taban üzerine oturtulan çıkmalar profillendirilmiş taş konsollarla taşınmaktadır.

İncelenen evlerin bir başka özelliğide çıkma yapan odaların sokağa hakim köşelerine açılan köşe pencereleri ile bir çok dekoratif şekillerdeki tepe pencereleridir.

Bütün evlerin ısıtma sistemi Türk evinde ve Kayseri evinde olduğu gibi ocaklarla veya iskemi denilen usulde yapılmaktadır.

6. İNCELEME BÖLGESİNDE YER ALAN EVLERİN ÇAĞDAŞ GEREKSİNİMLERİ VE SORUNLARI:

İnceleme bölgesi olan Tavukçu mahallesinin sorunları ülkenin bütün yerleşmelerinde gözlenen tarihi çevre sorunlarından farklı değildir. İnceleme bölgesinde yer alan sokaklar ve evler pitoresk, sanat ve tarihi değeri yüksek yapılardır. Ancak bilinçsizlik ve çeşitli bencillikler nedeniyle buradaki eski yapılar teknik kömürleri sona ermeden yok edilerek yerlerini yeni yapılara bırakmaya ya da tahrip edilmektedirler.

Bölgeye düşük gelirli toplum katlarının yerleşmesinden sonra konutlar bir kaç aileye hizmet edecek şekilde bölünmüş ve avluya eklenen odalarla evin ana plan şeması bozulmuş bazı yerlerde içinden çıkılamayacak hale gelmiştir.

Bakımsızlık, ilgisizlik ve bilinçsizlik bölgenin en büyük sorunudur. Ayrıca planlama düzeni bakımından çağdaş gereksinimlere cevap veremeyen konutlarda teknik teçizat yetersiz kalmaktadır. Bazı evlerde su bulunmakla birlikte büyük bir çoğunluğunda dışardan taşınmaktadır. Hiç bir evde kanalizasyon olmayıp fosseptik çukurları kullanılmaktadır. Ayrıca insanın en doğal ihtiyacı olan yıkanma eylemi için ayrı bir bölüm yoktur. Bu ihtiyaç son derece ilkel metodlarla gerçekleştirilmektedir. Helaların evin dışında avlularda bulunması ve ısıtma sisteminin bulunmaması kullanım yönünden olumsuzdur.

İnceleme bölgesinde yer alan sivil mimari örneklerimiz büyük bir tahribata uğramışsada yapılar taş duvar, ahşap döşeme ve çatı konstrüksiyonlarıyla statik bakımdan yeterli, yenileme olanağı veren yapılardır. Ancak kullanma açısından servis bölümlerinin (Mutfak, WC lerin) evlerin dışında bulunması banyoların ise hiç olmaması nedeniyle çağdaş gereksinimlere cevap veremeyen konut planlarında evin özelliğini bozmayan bazı değişiklikler yapılmalıdır.

TUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ

Kayseri kenti belirli bölgelerde ortaçağ kentini anımsatan, irrasyonel bir form alan dar sokakları dışında gerek anıtları, gerek konut alanları gerekse sokak dokuları açısından oldukça yenilenmiş bir kenttir. Bu yenilenme son dönemin kent çevresindeki taş görünümlü yeni yerleşme alanları bir yana bırakılırsa son yılların imar hareketleri yani özellikle yeni ulaşım aksları dışında sokak dokusu, yapılaşma ölçeği ve genel olarak mimari dokular eski kent sınırları içinde geleneksel karakterini ve dokusunu nispeten koruyabilmektedir.

Anadolunun bütün önemli kentleri gibi kayserisinde günümüze gelebilen konut dokularının çoğunluğu 19. yy sonu ve 20.yy başından kalmıştır. Anıtların büyük bir çoğunluğunda cumhuriyet döneminde Restore edilmiş ve yenilenmiştir.

Bu gün eski dokusunu koruyabilmiş olan ve inceleme bölgesi olarak seçilen Tavukçu mahallesinde yer alan konut yapıları 19. yy ekonomisini ayakta tutan pastırma, ticaretiyle uğraşan ve kuyumculuk yapan zengin Ermeni tüccarlarına ait yapılardır. Çeşitli renk plan tipleri, gerek yapıım sistemleri gerekse kullanılan malzeme açısından Türk evi ile kayseri evi ile büyük benzerlik gösteren bu yapılar dış cephede taş işçiliğinin, iç mekanlarda ise Ahşap işçiliğinin çok güzel örneklerini oluşturmaktadırlar.

Anadolunun bir çok bölgelerine göre kayserinin geleneksel mimarisinin taş malzemeye dayalı olmasının korunma açısından olumlu bir özellik olduğunda işaret etmek gerekir. Bu yapı kapitalinin doğru değerlendirilmesi, kentin imara yapacağı yatırımların daha verimli alanlara kaydırılması olanağını sağlayabilir. İnceleme bölgesinde Mevcut dokunun korunması genel ilke olarak benimsenmelidir.

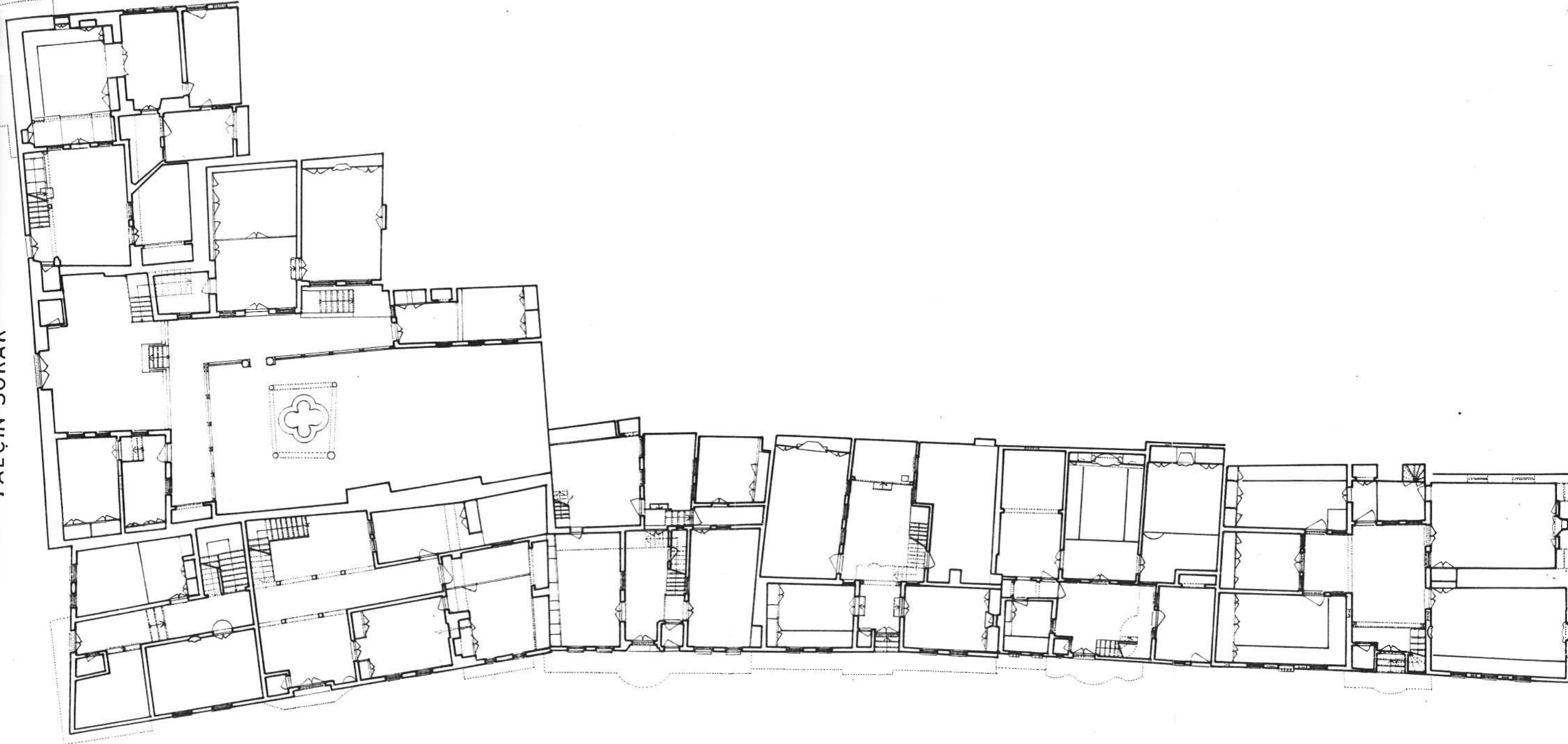
Tavukçu Mahallesinin sorunları diğer eski mahallelerde rastlanılardan farklı değildir. Bölgedeki bozulmanın başlıca nedenleri, alt yapı eksikliği, W.C'lerin evin dışına kurulmaya yerleştirilmiş olması, hemen hiç bir evde banyo olmaması . Doğa tesirleri; Evlerin çatıları, pencereleri, merdivenleri doğa tesirlerine direkt olarak açıktır. Buralardan gelen yağmur suları yapılarda rutubet olayına yol açmaktadır. Yapılarda derz boşalması, taş ayrışması, betonarme eklentilerden doğan yıpranmalar görülmektedir. Bütün bunların yanı sıra aile yapısının değişmiş olması, konfor koşullarındaki eksiklikler ve nihayet bütün Türkiye için karakteristik olan yeni yapının simgesel niteliği, bozulmanın başlıca nedenlerindedir.

Yapılan restorasyon önerisinde bütün bu sorunlar gözönünde bulundurulmuşur. Daha öncede belirtildiği gibi evler taş duvar, ahşap döşeme ve çatı konstrüksiyonlarıyla statik bakımdan iyi durumdadır. Tavanlar, merdivenler, süslemeler ve bozulan kısımların onarılması, eriyen taşların değiştirilip boşalan derzlerin doldurulması gereklidir. Evlerin alt yapı tesislerinin tamamlanıp çağdaş gereksinimleri karşılanmalıdır. Isıtma sistemi olarak merkezi ısıtma düşünülmüştür. Restorasyon önerisi hazırlanırken evler, genel özellikleri kaybedilmeden çağdaş gereksinimlere cevap verebilecek şekilde düzenlenmeye gayret edilmiş cephe ise aynen korunmuştur.

Bu bölgenin içinde bulunduğu durum koruma açısından bir kriter olmamalıdır. Kısa bir sürede 1 milyon nüfusa erişecek olan kentte pek çok kişiyi barındırabilecek olan bu bölgenin kentin tarihi kimliğini korumak açısından, kentin kültürel mirasını gelecek nesillere yansıtmak açısından çok önemli rolü olduğu kabul edilmelidir.

.2. RESTORASYON ÖNERİSİ

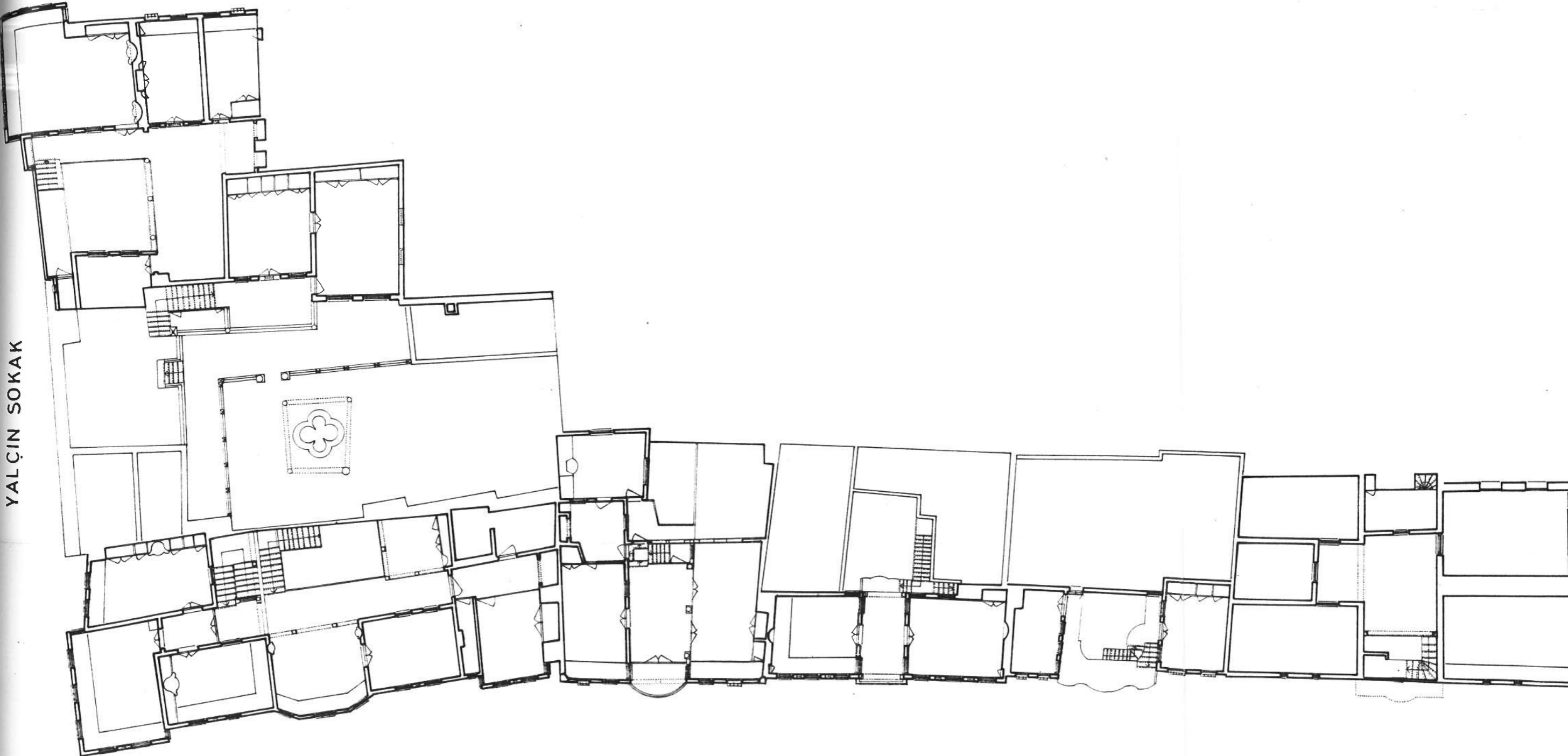
YALÇIN SOKAK

BAYRAM SOKAK

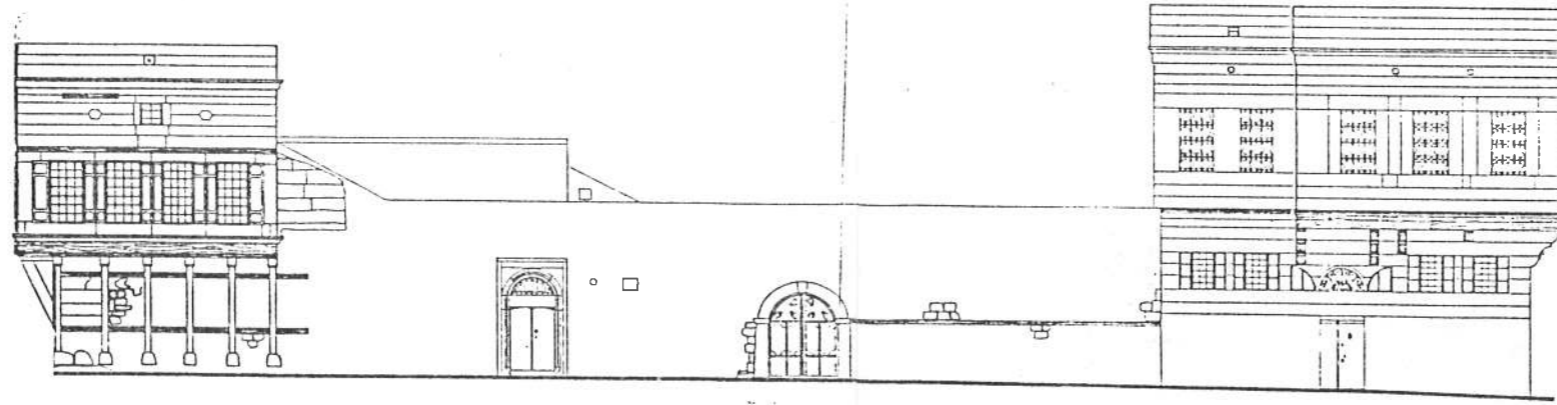
265 ADA BAYRAM SOKAK VE YALÇIN SOKAK ZEMİN KAT RÖLÖVE PLANLARI
ÖLÇEK:1/200

YALÇIN SOKAK

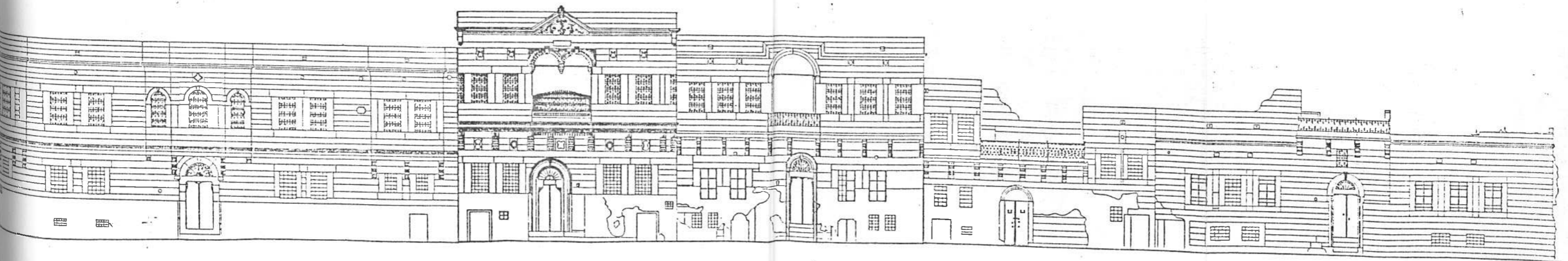

BAYRAM SOKAK

265 ADA BAYRAM SOKAK VE YALÇIN SOKAK ÜST KAT RÖLÖVE PLANLARI
ÖLÇEK:1/200

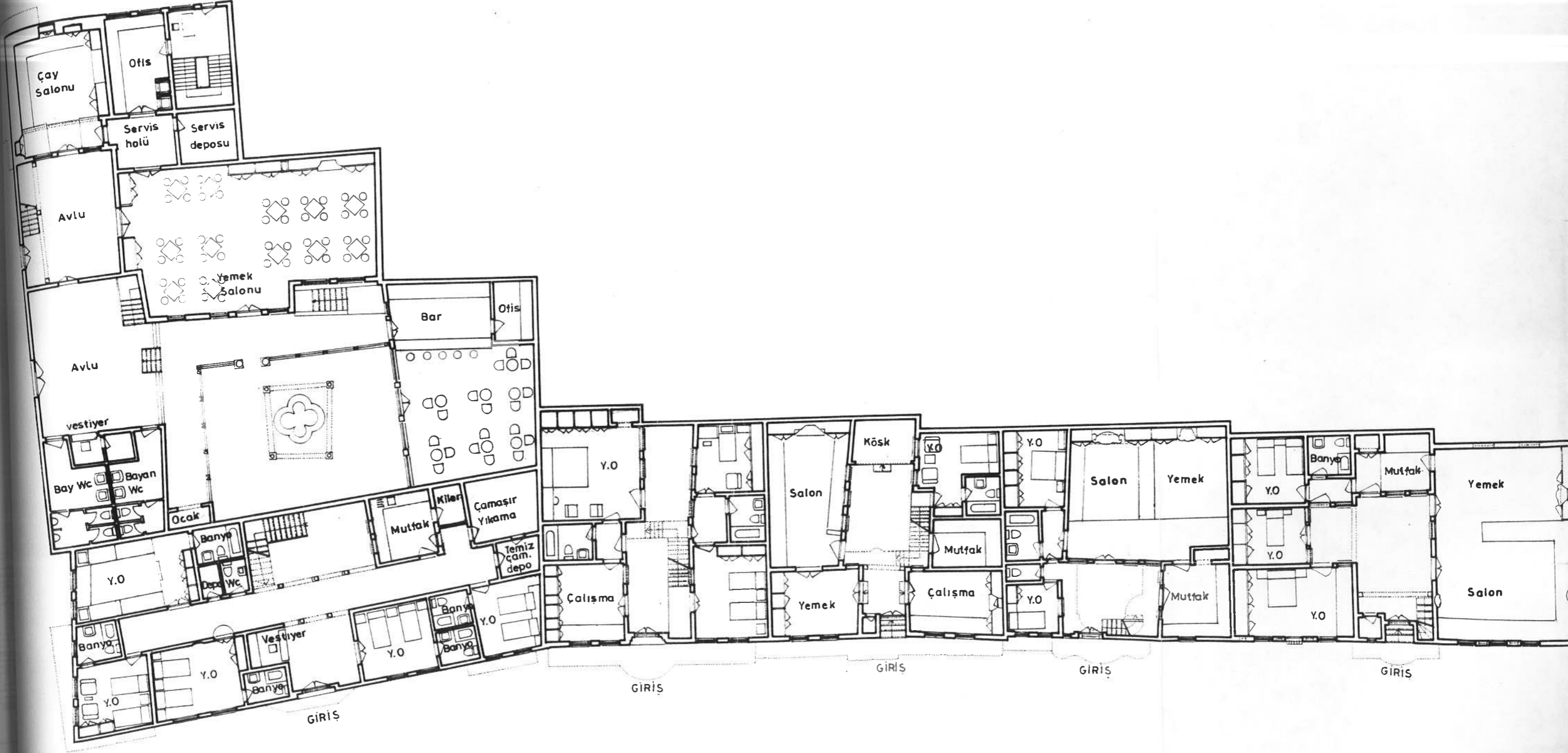

YALÇIN SOKAK CEPHE SİLÜETİ

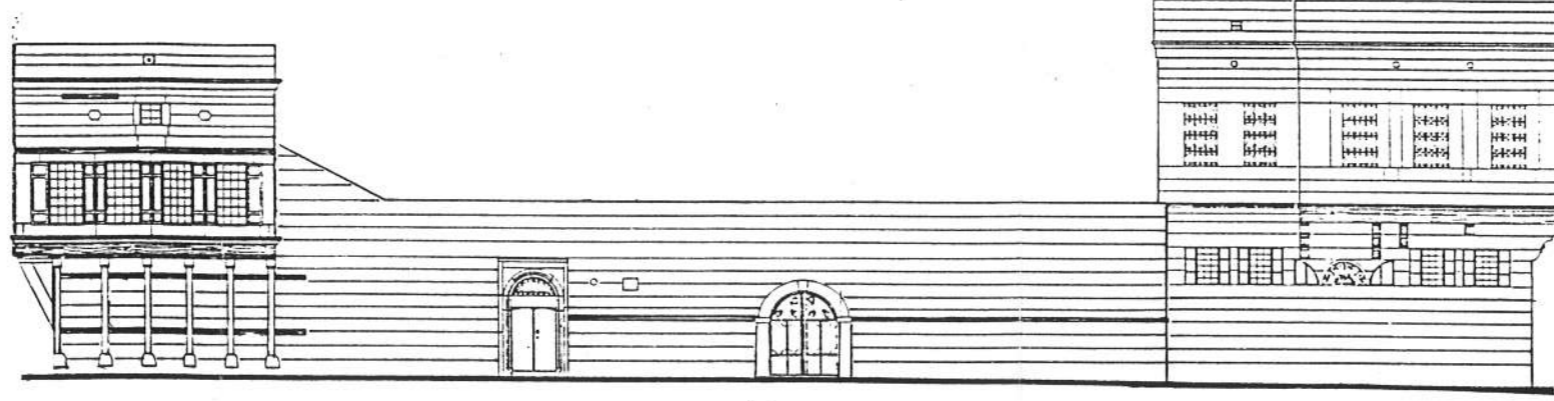
BAYRAM SOKAK CEPHE SİLÜETİ

Servis Girişi

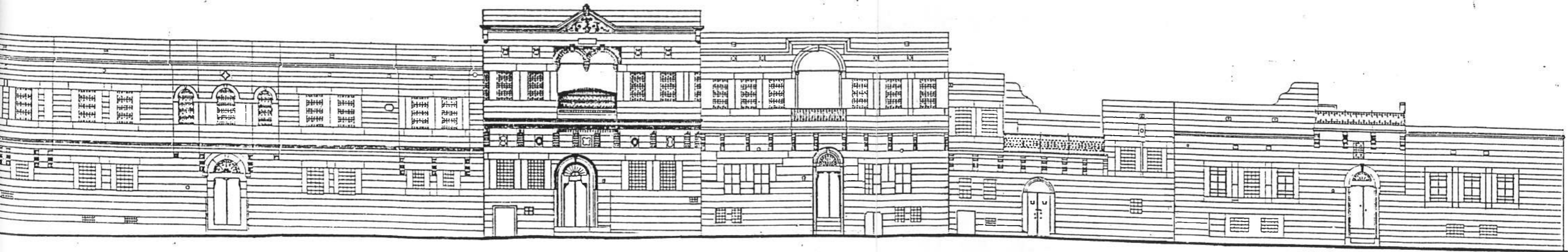

BAYRAM SOKAK

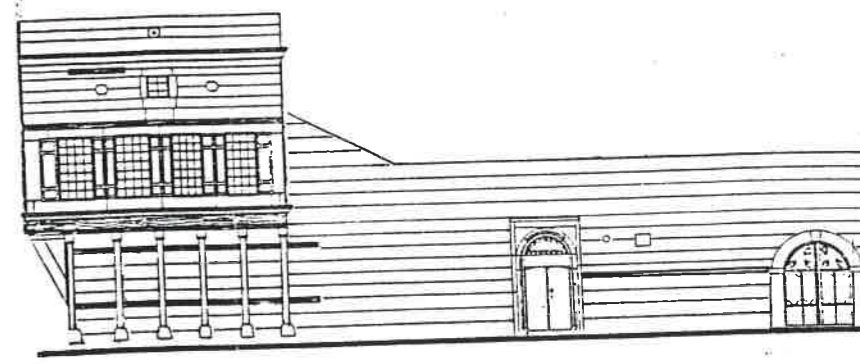
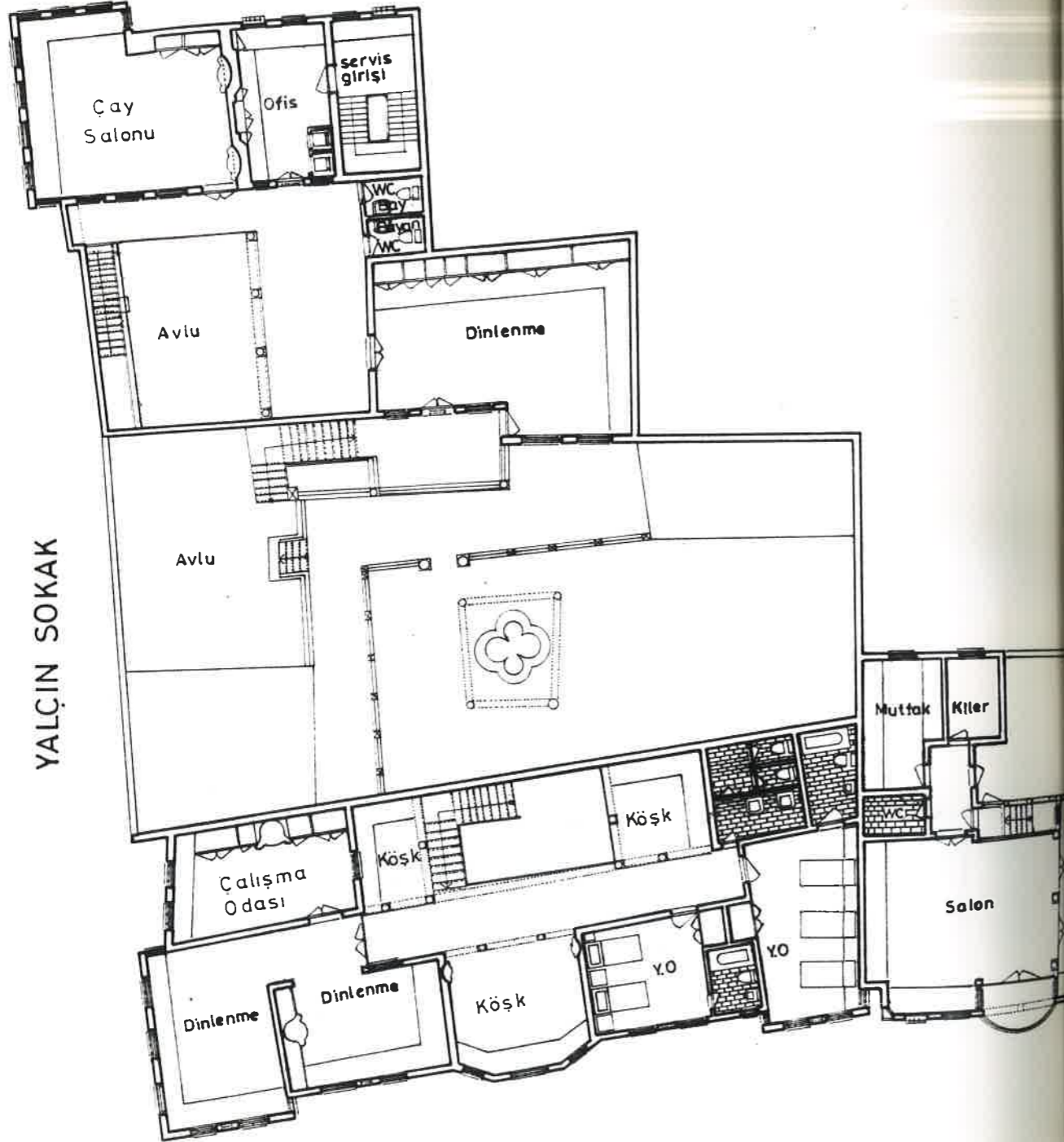
265 ADA BAYRAM SOKAK VE YALÇIN SOKAK ZEMİN KAT RESTORASYON PLANLARI
ÖLÇEK:1/200

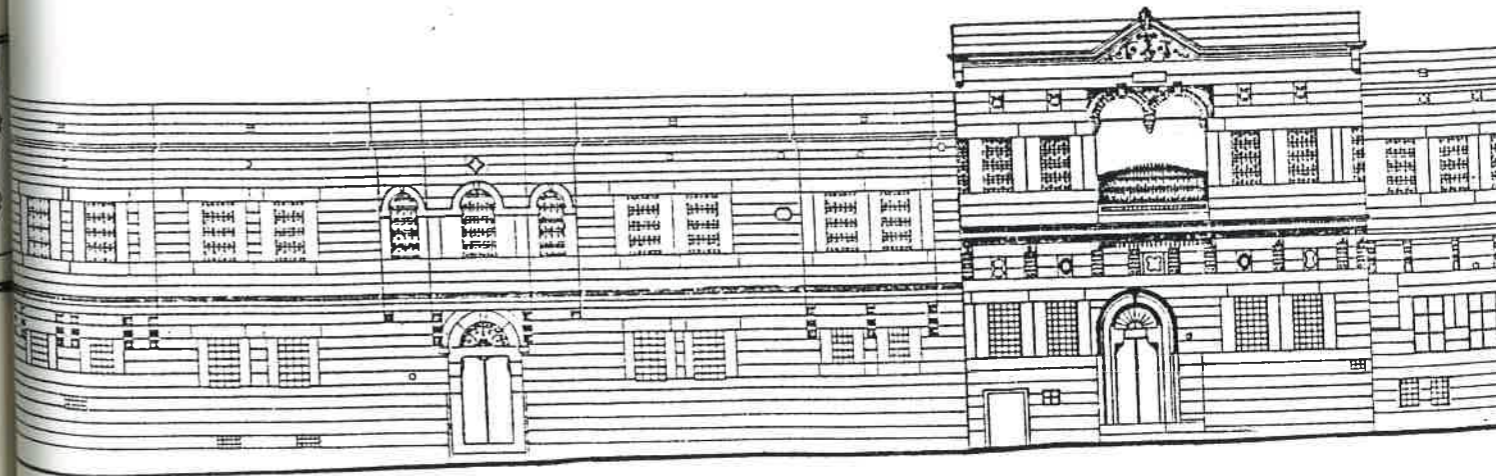
YALÇIN SOKAK CEPHE SİLÜETİ

BAYRAM SOKAK CEPHE SİLÜETİ

YALÇIN SOKAK CEPHE Sİ

BAYRAM SOKAK CEPHE Sİ

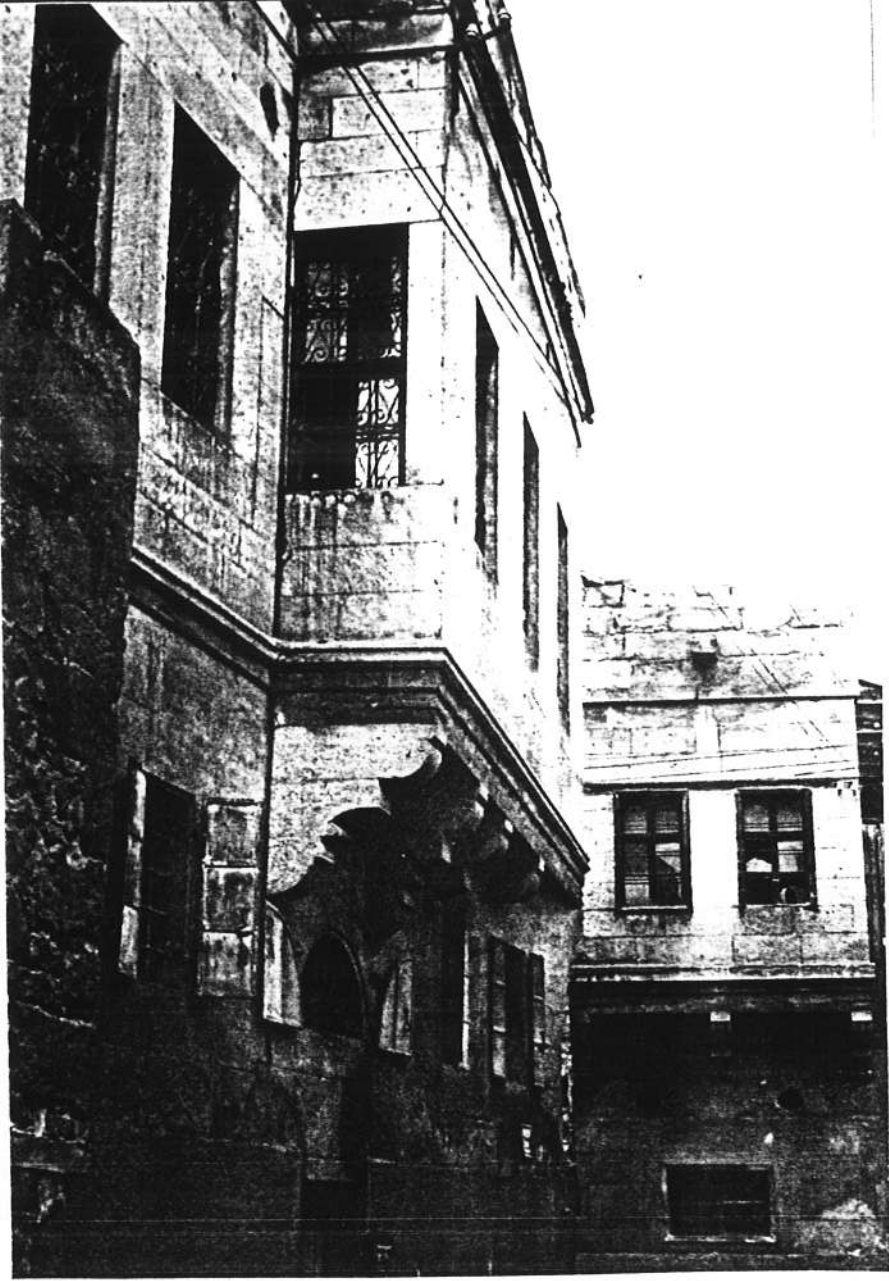
İNCELEME BÖLGESİNDEN ÇEŞİTLİ GÖRÜNÜMLER

RESİM NO: 127

RESİM NO: 128

RESİM NO:129

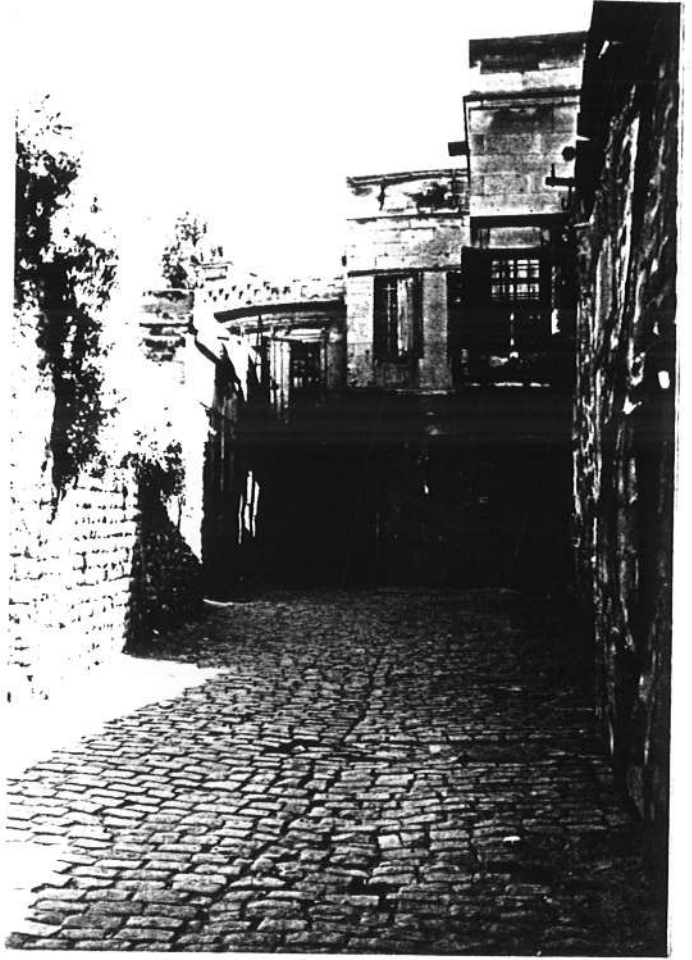

RESİM NO:130

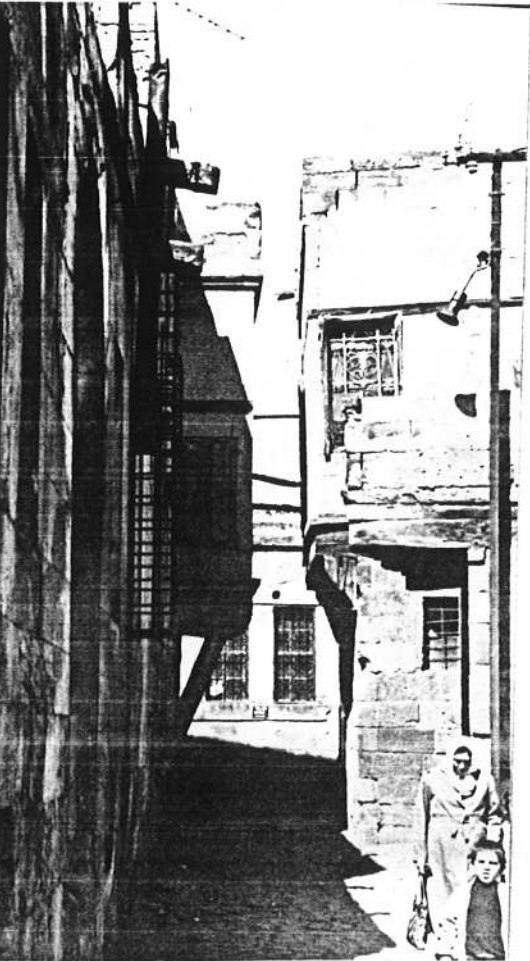
SOKAK SİLÜETLERİ

RESİM NO:131

RESİM NO:132

RESİM NO:133

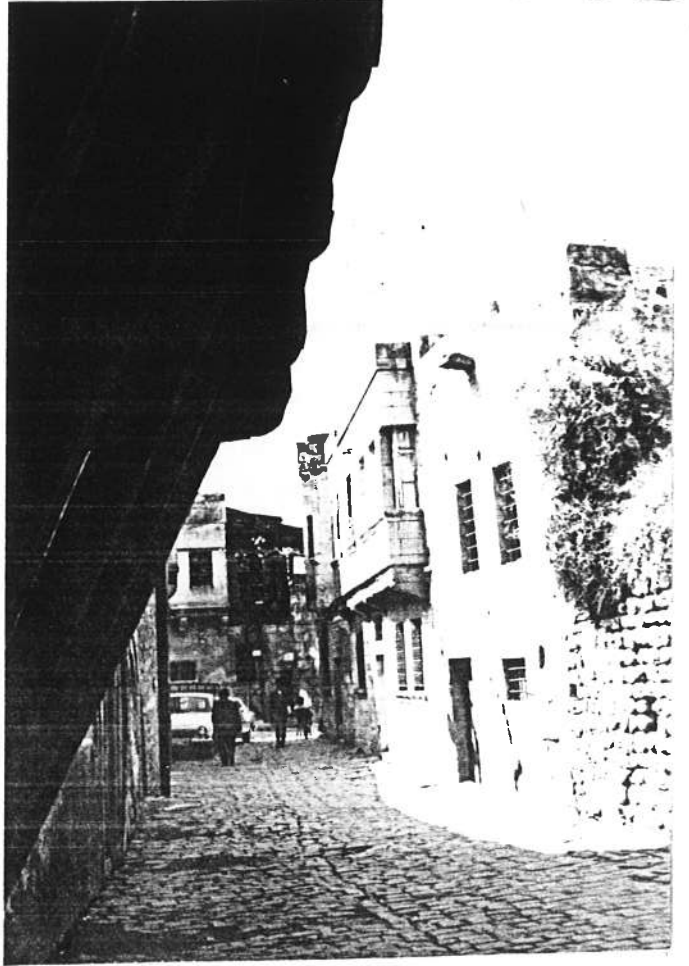
RESİM NO:134

RESİM NO:135

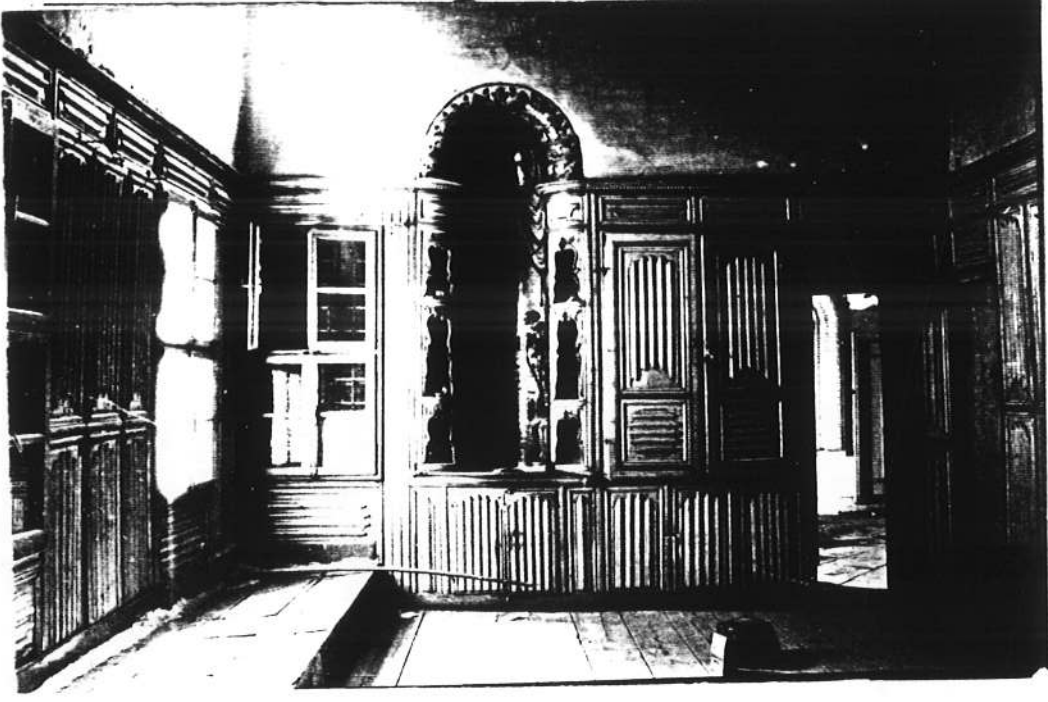

RESİM NO:136

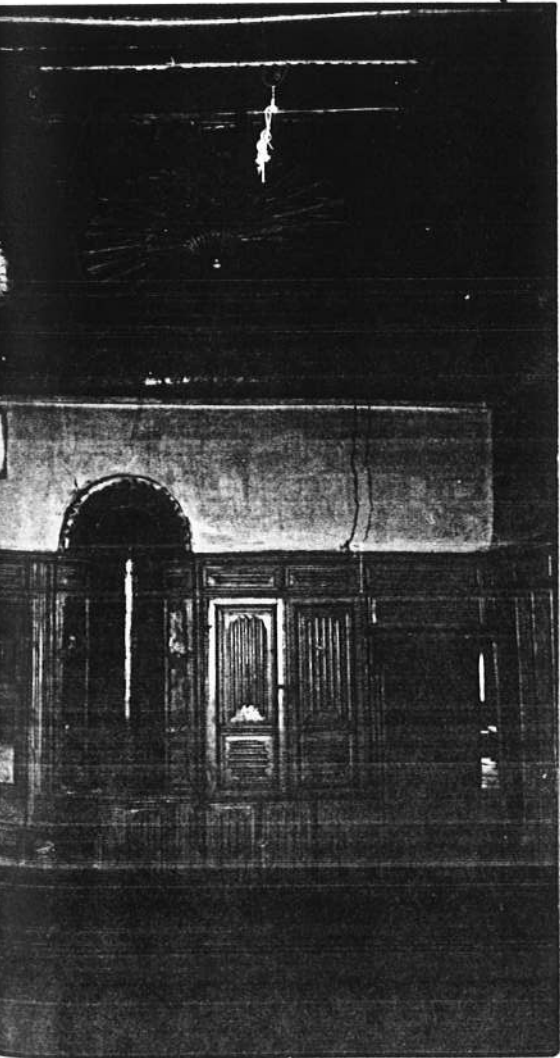

RESİM NO:137

ODALAR

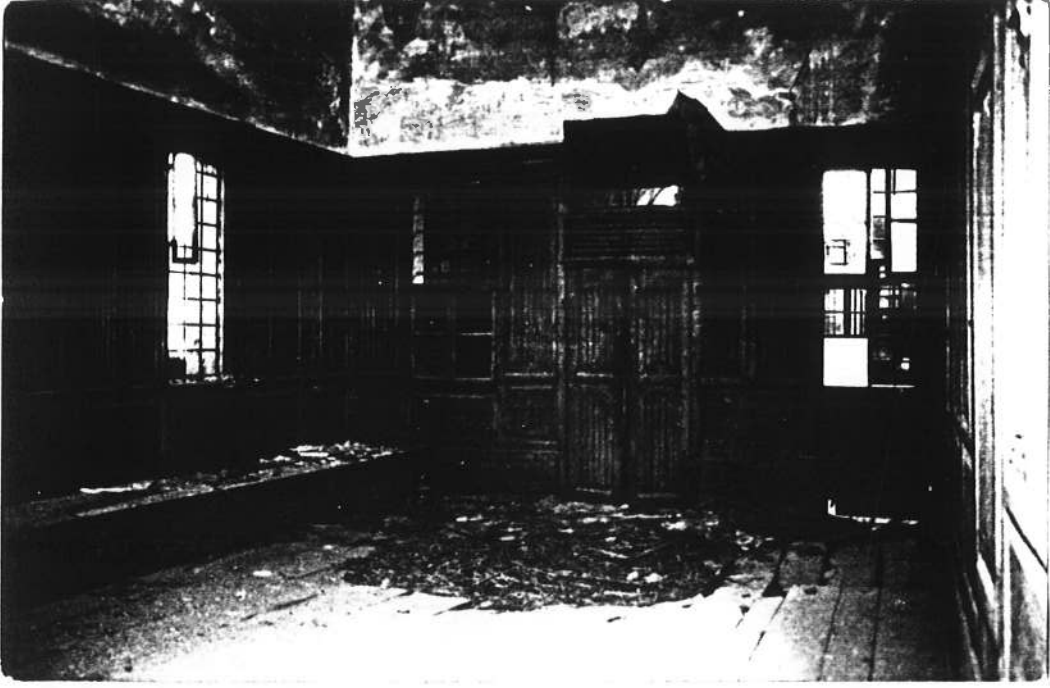
RESİM NO:138

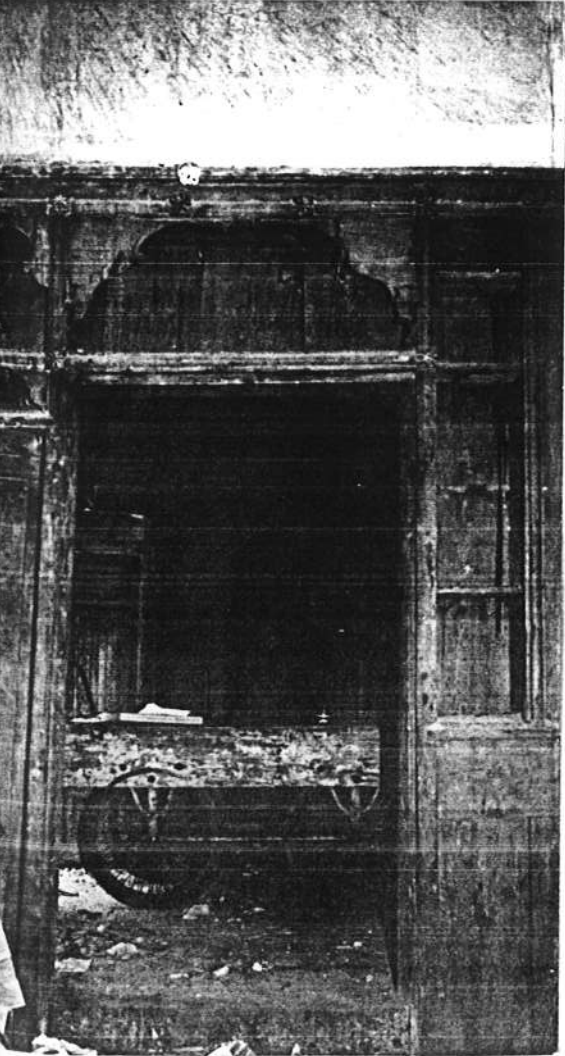
RESİM NO:139

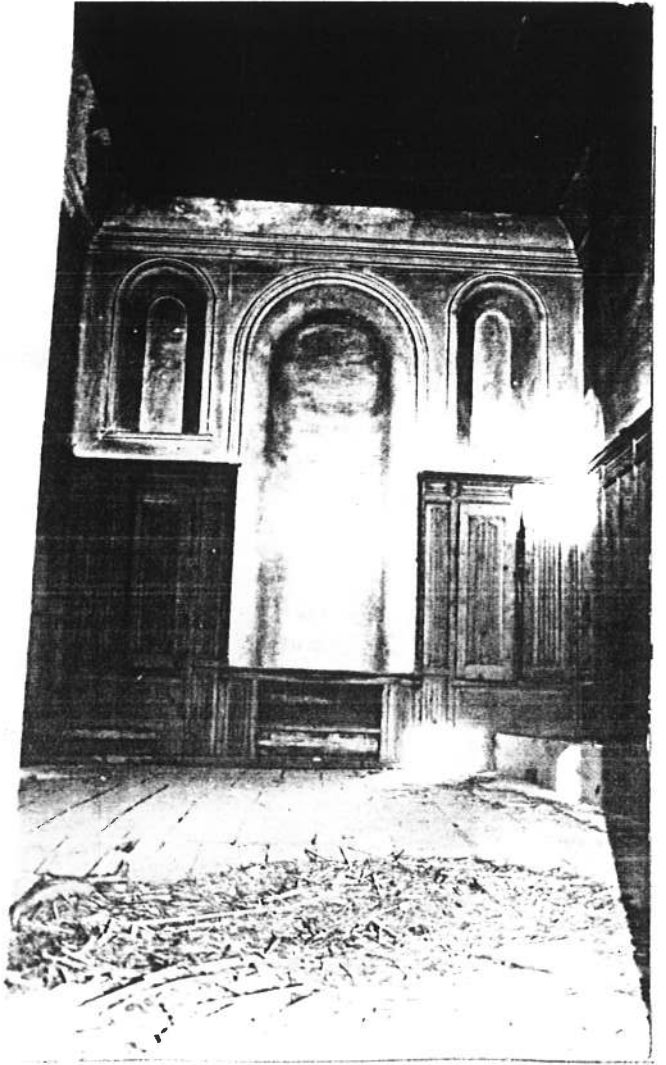
RESİM NO:140

RESİM NO:141

RESİM NO:142

RESİM NO:143

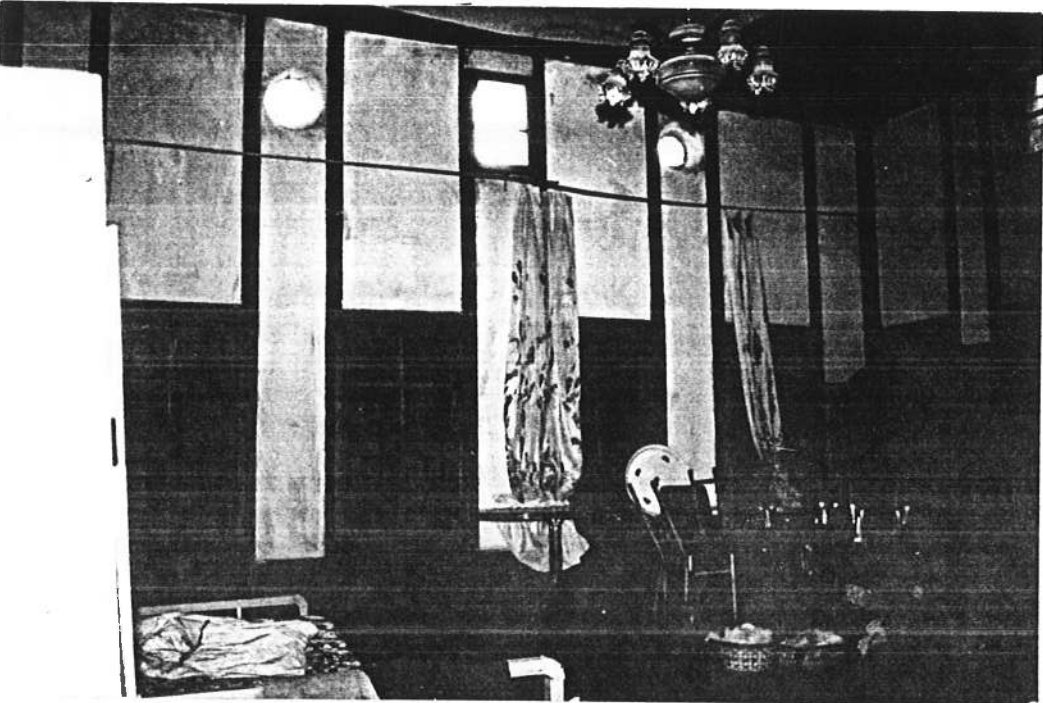
RESİM NO:144

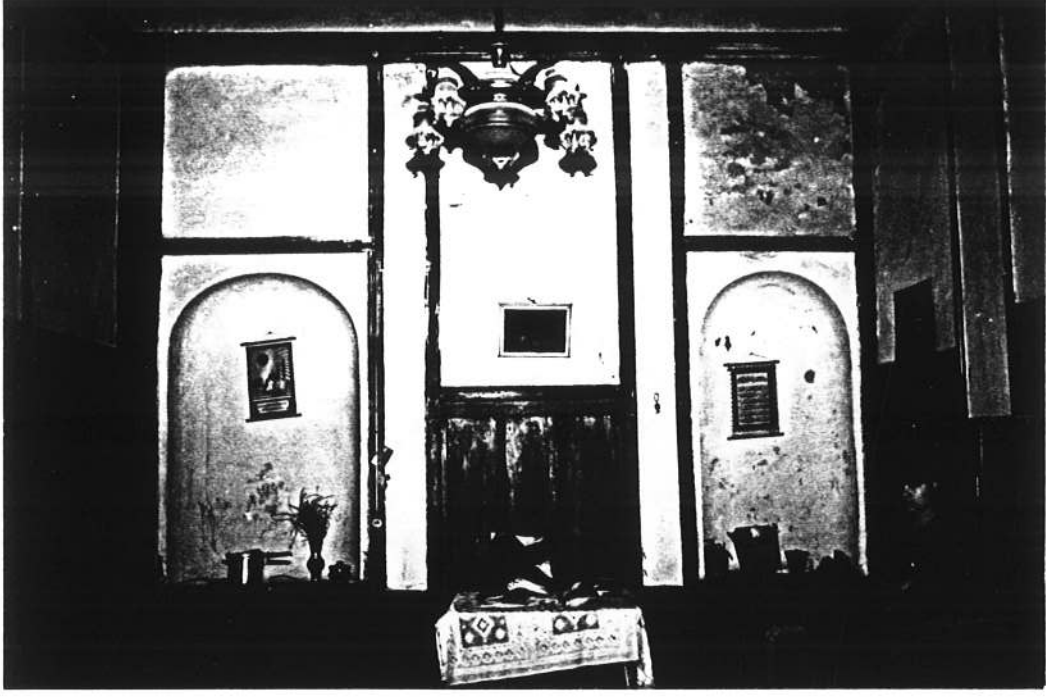
RESİM NO:145

RESİM NO: 146

RESİM NO: 147

RESİM NO:148

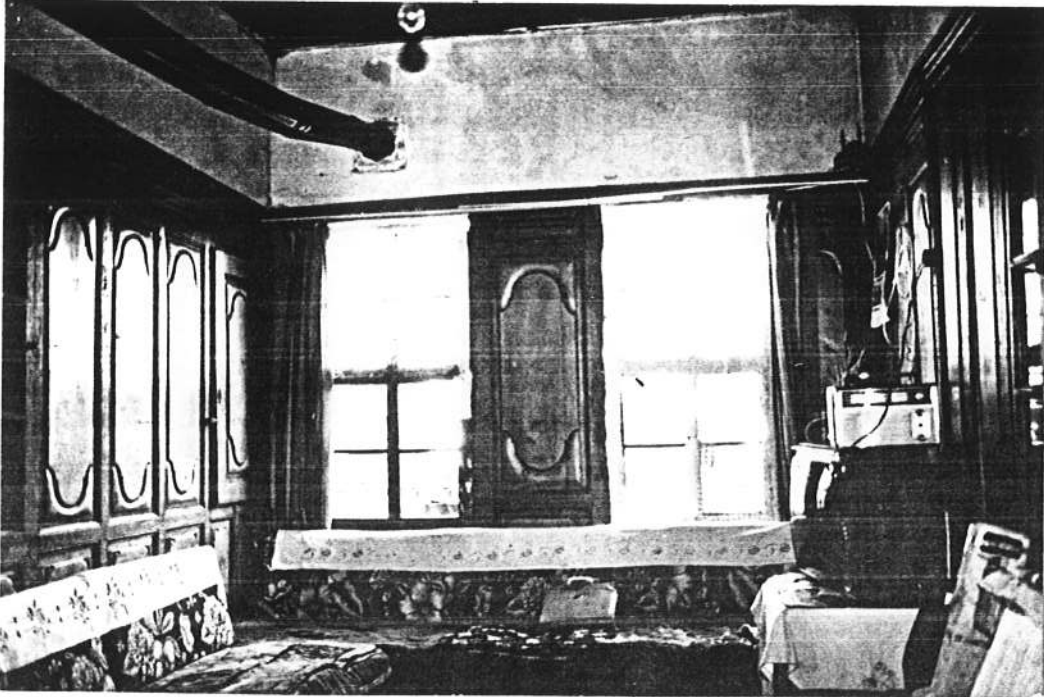

RESİM NO:149

ODALAR

RESİM NO:150

RESİM NO:151

RESİM NO:152

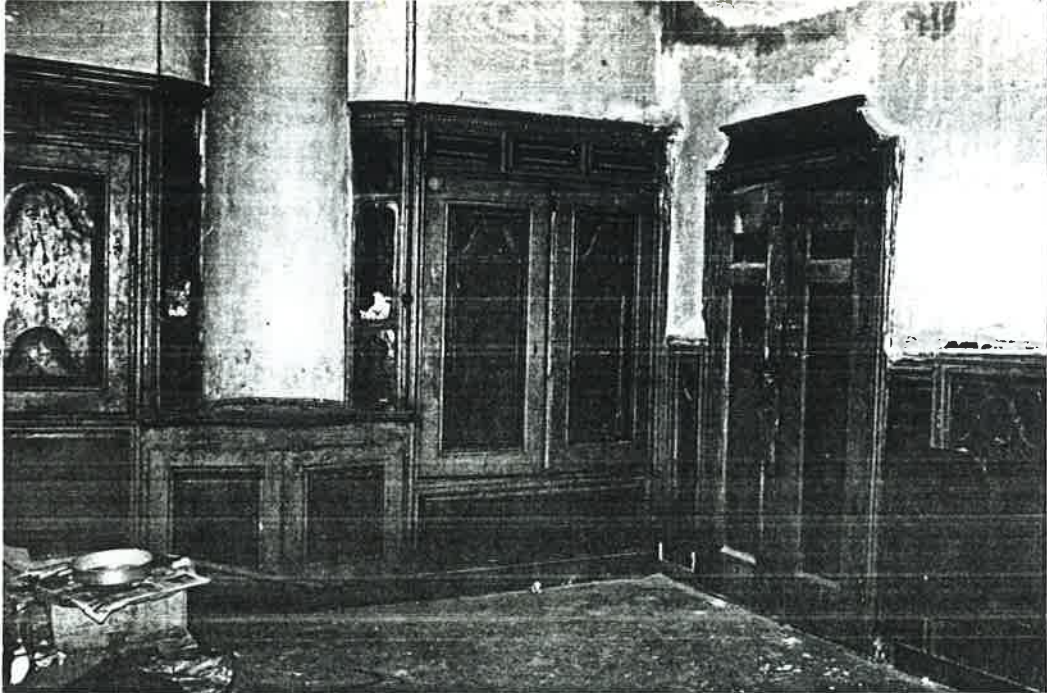

RESİM NO:153

ODALAR

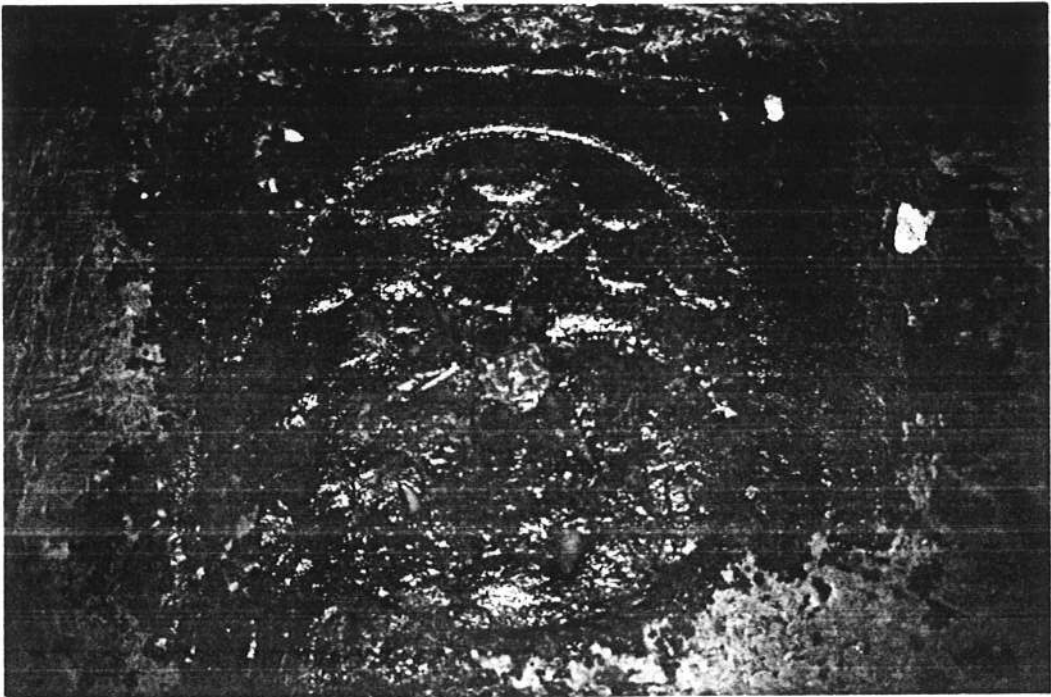
RESİM NO:154

RESİM NO:155

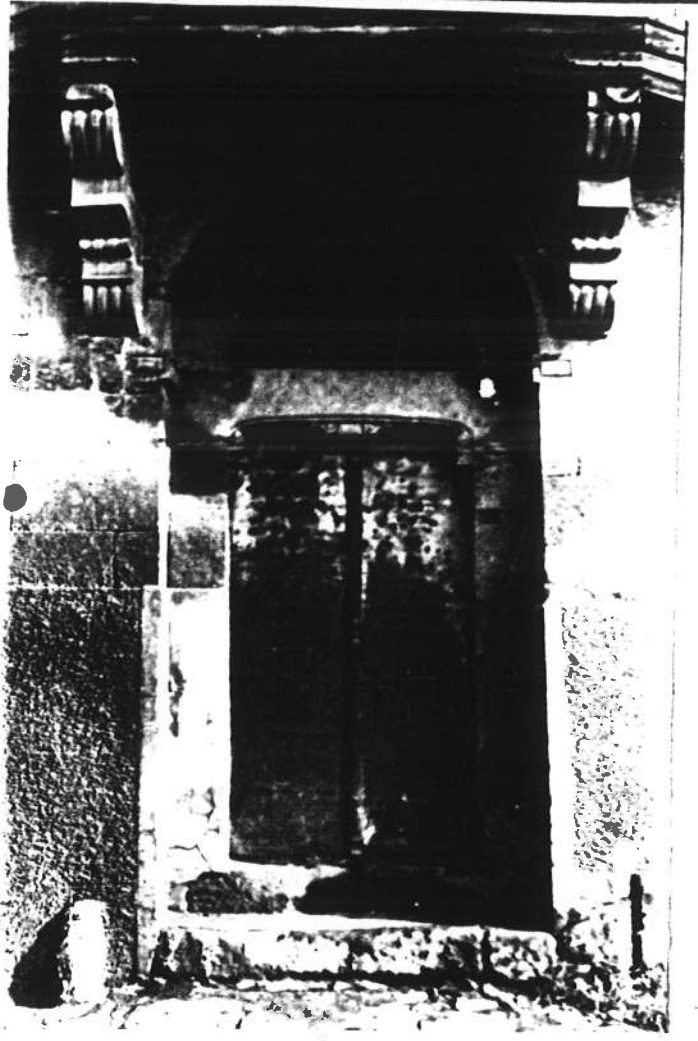
RESİM NO:156

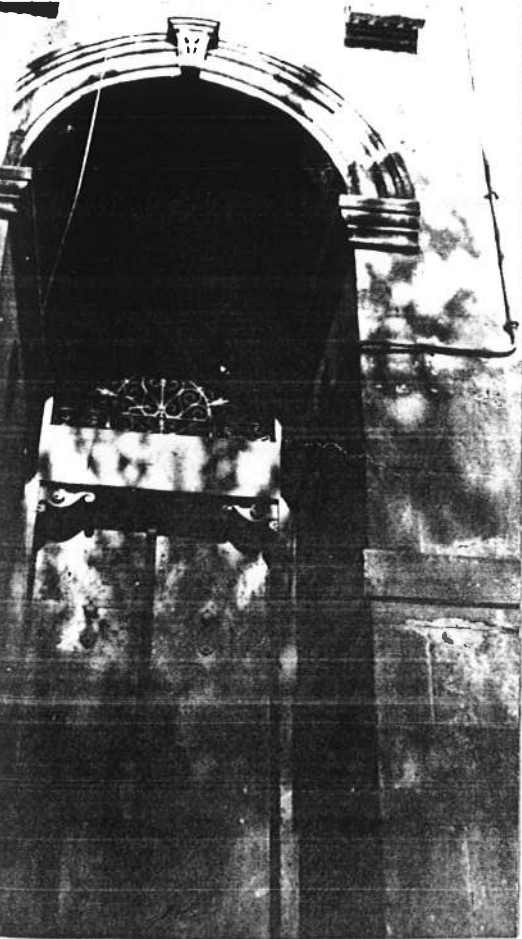
RESİM NO:157

RESİM NO:158

RESİM NO:159

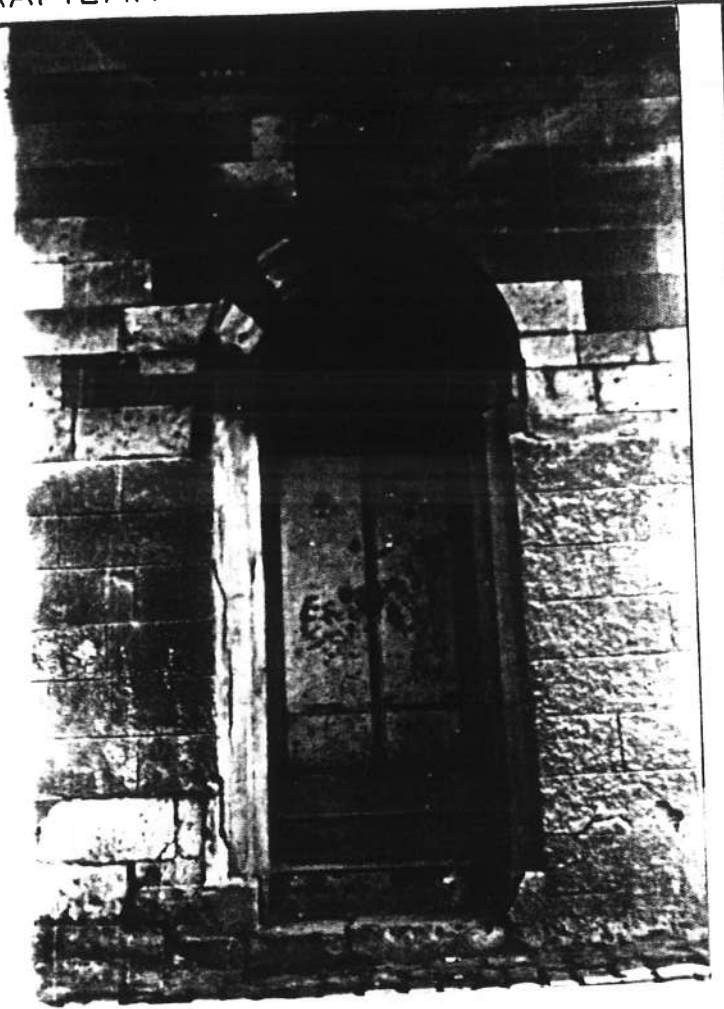
RESİM NO:160

RESİM NO:161

RESİM NO:162

RESİM NO:163

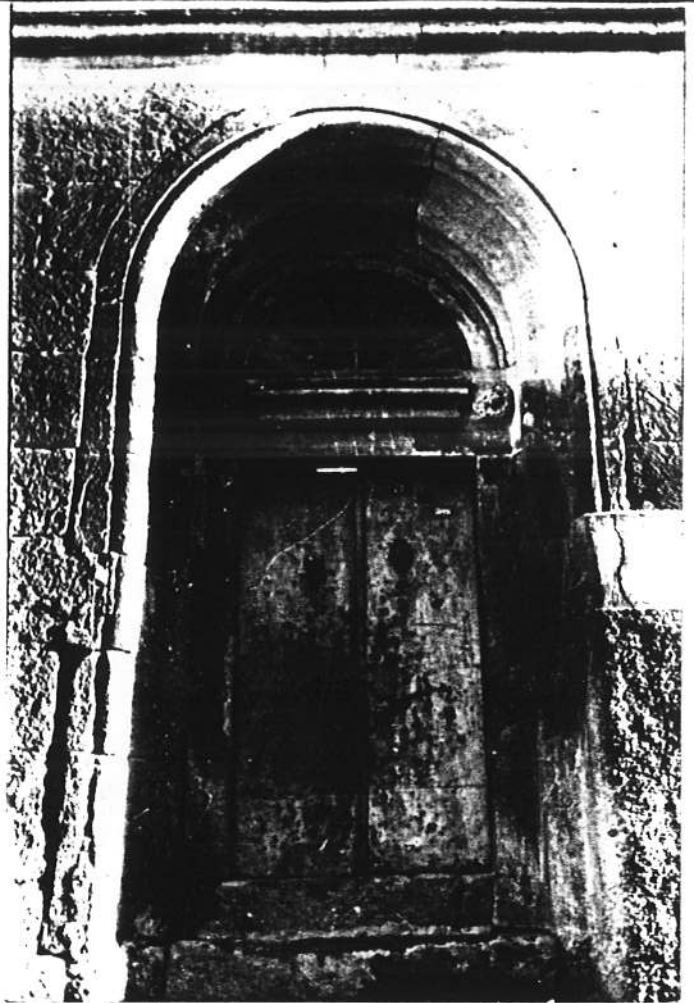
RESİM NO:164

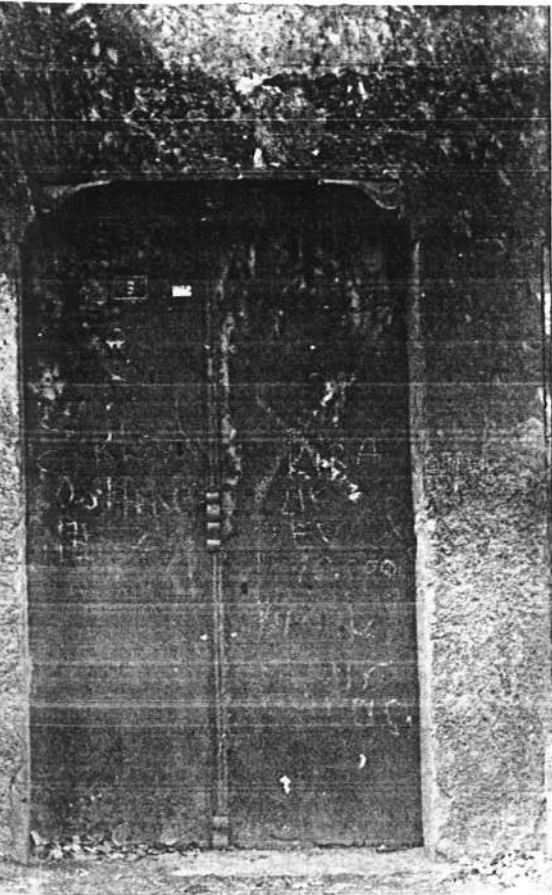
RESİM NO:165

RESİM NO:166

RESİM NO:167

RESİM NO:168

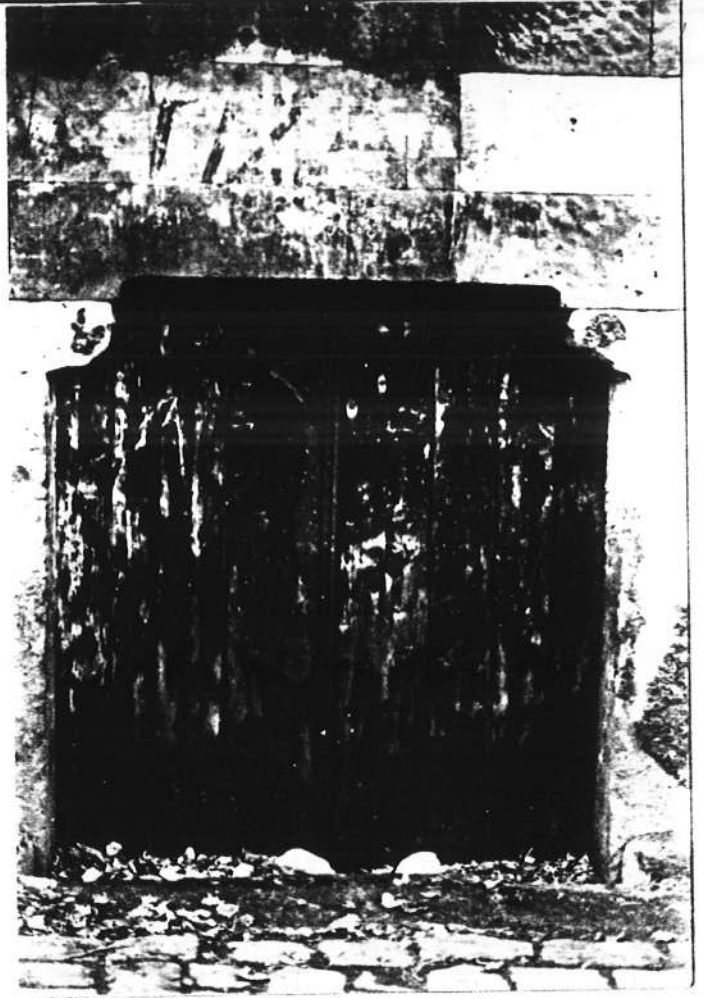

RESİM NO:169

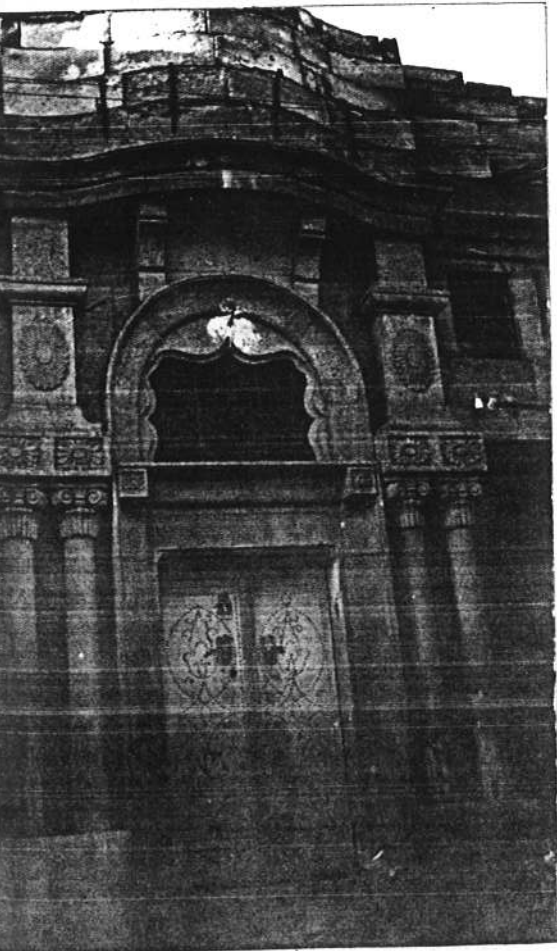
DIŞ KAPILAR

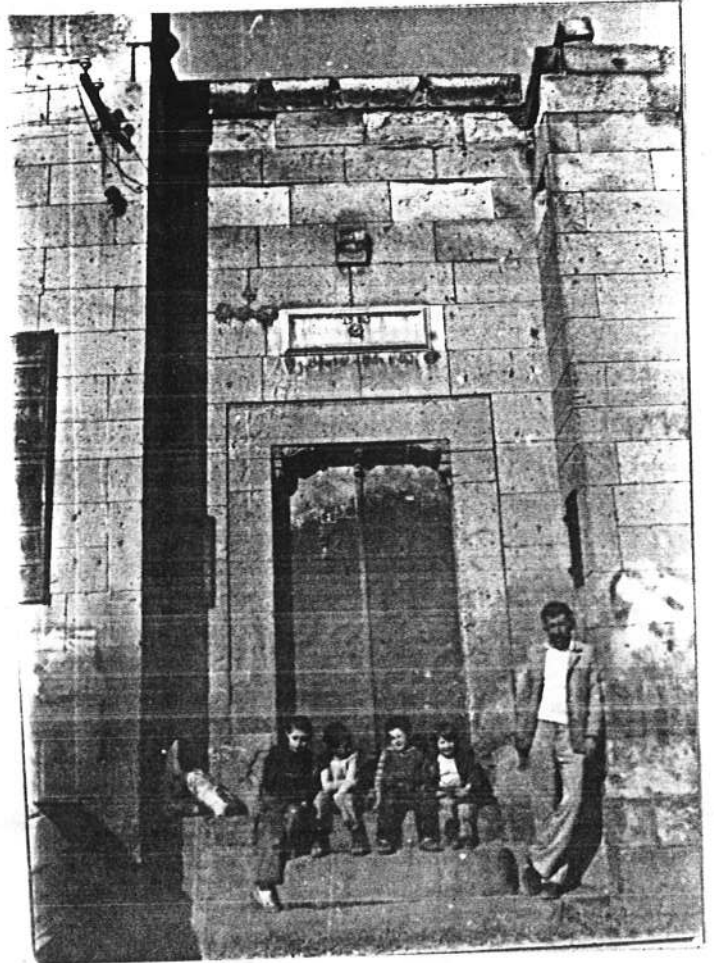
RESİM NO:170

RESİM NO:171

RESİM NO:172

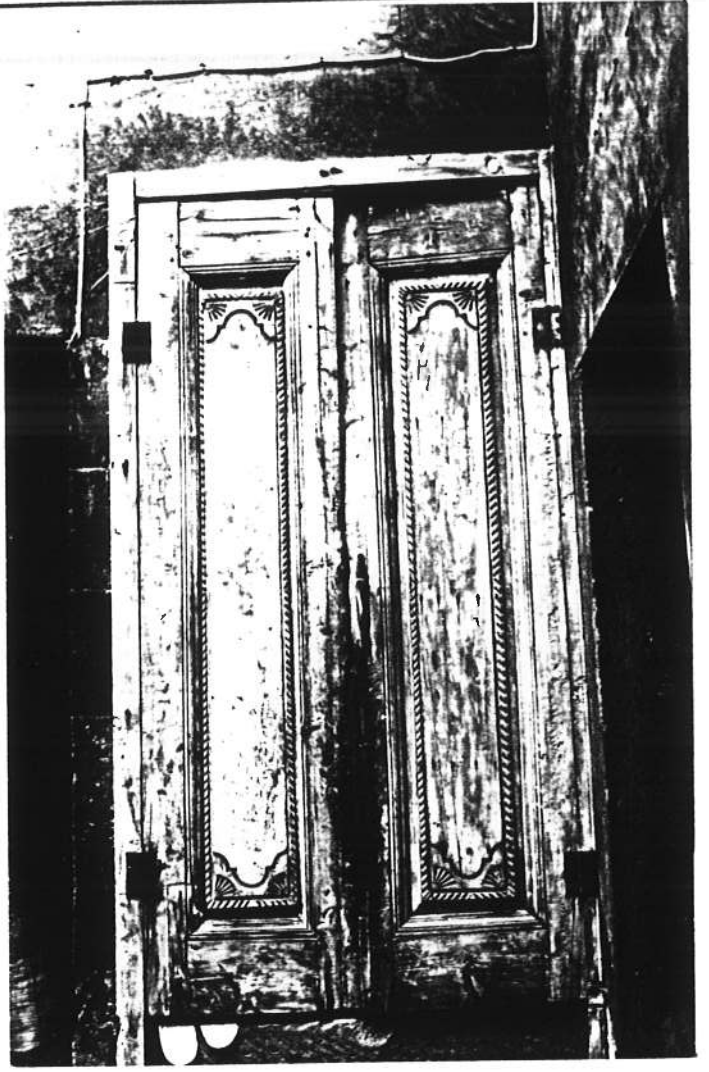

RESİM NO:173

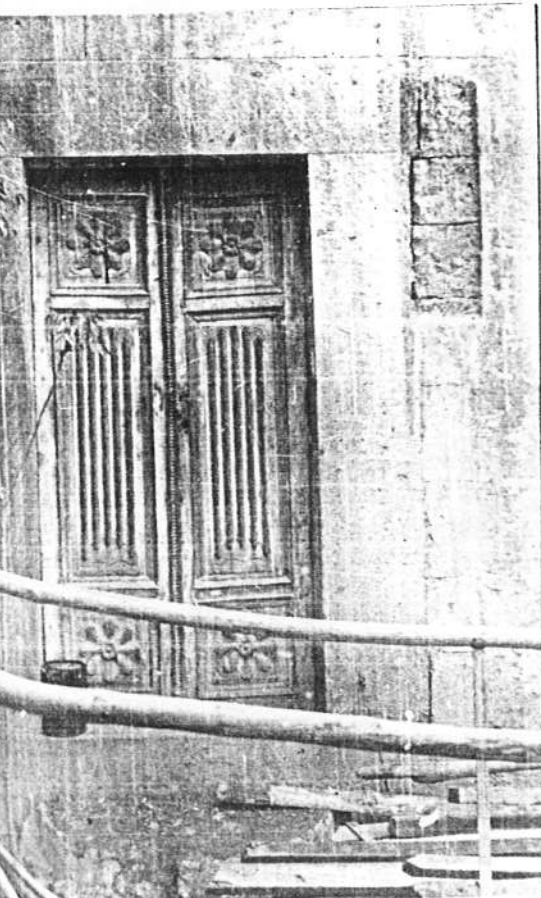
İÇ KAPILAR

RESİM NO:174

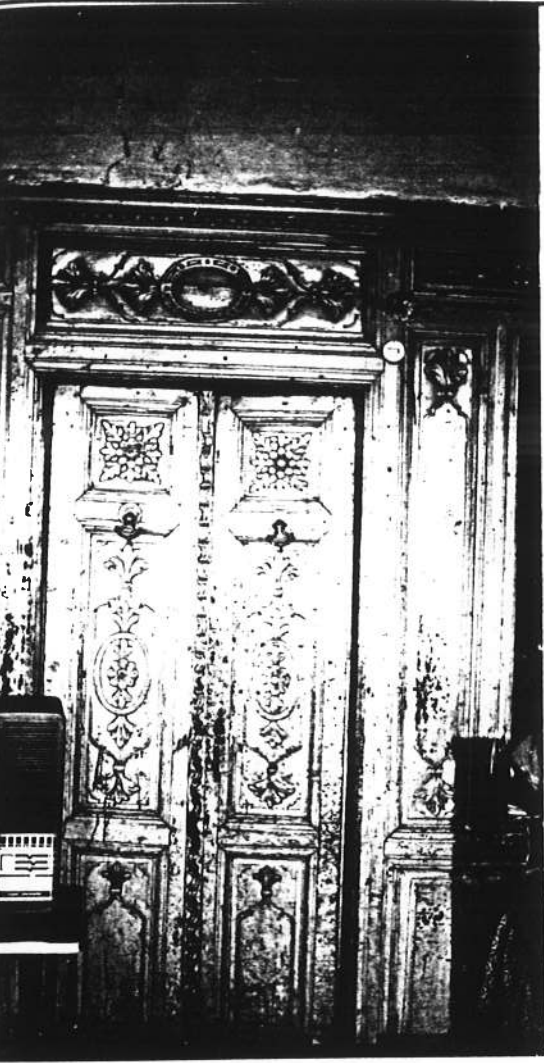
RESİM NO:175

RESİM NO:176

RESİM NO:177

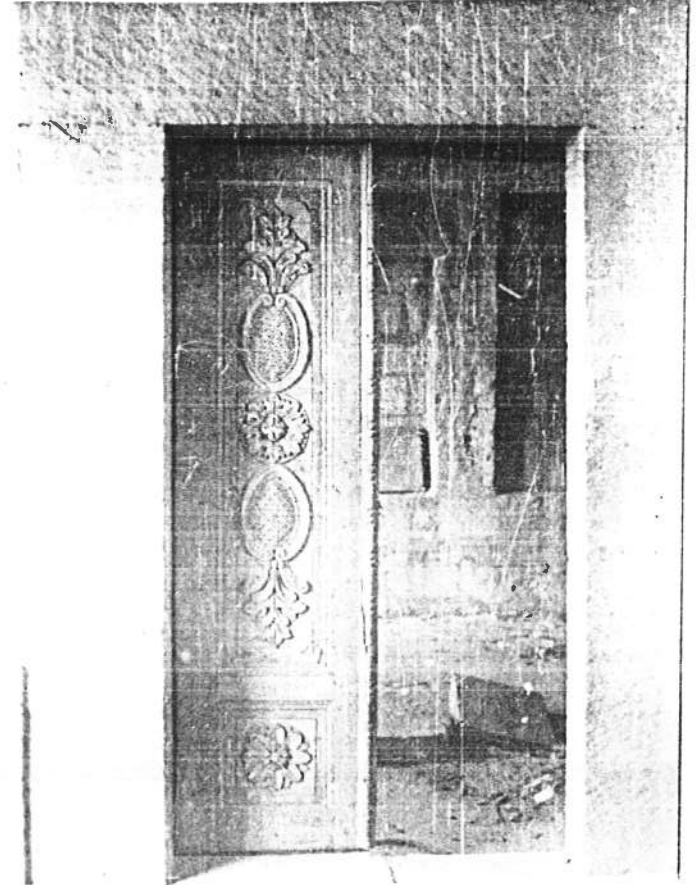
RESİM NO:178

RESİM NO:179

RESİM NO:180

RESİM NO:181

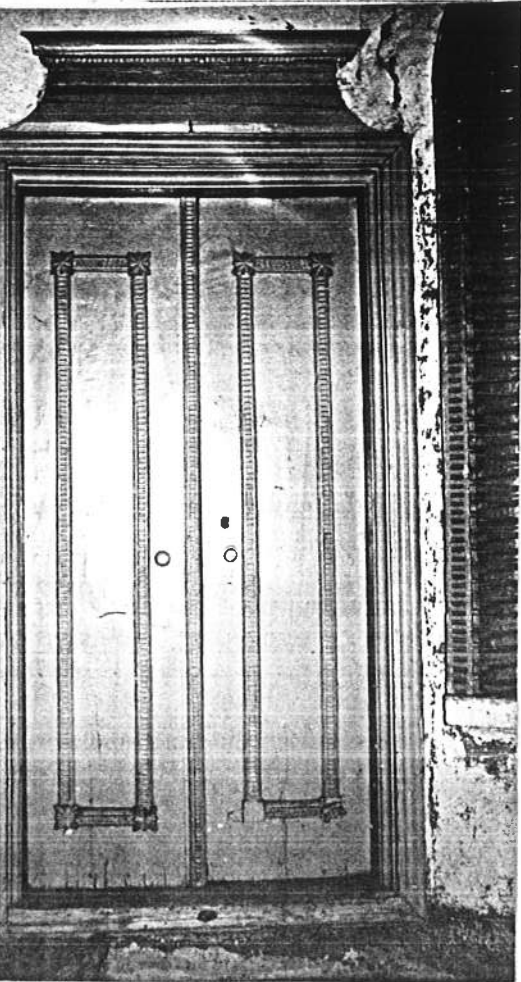
İÇ KAPILAR

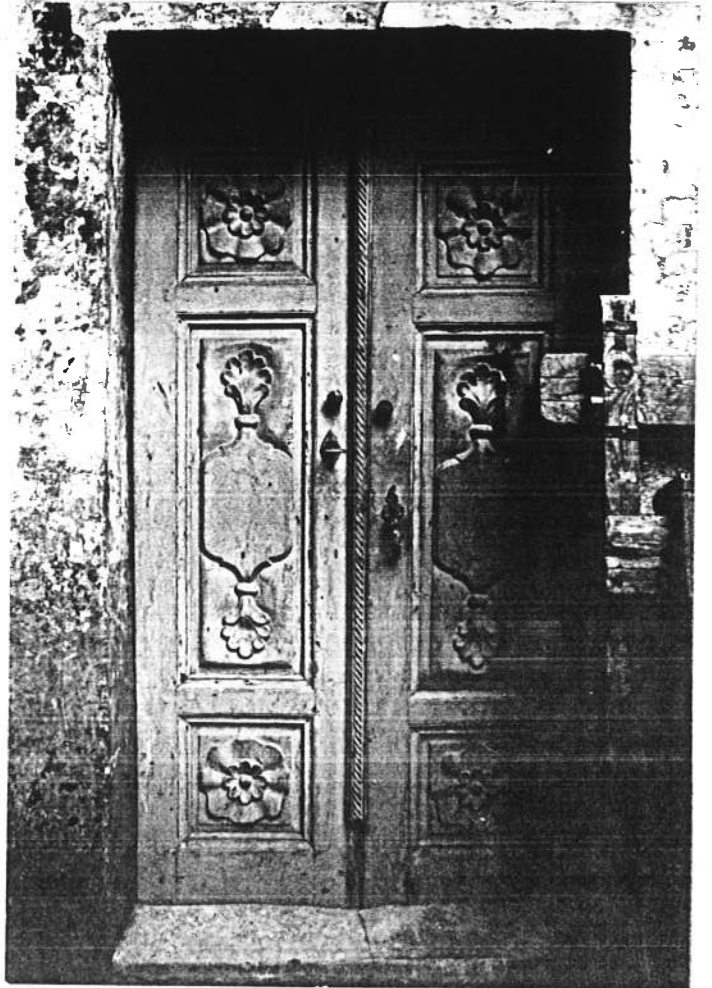
RESİM NO:182

RESİM NO:183

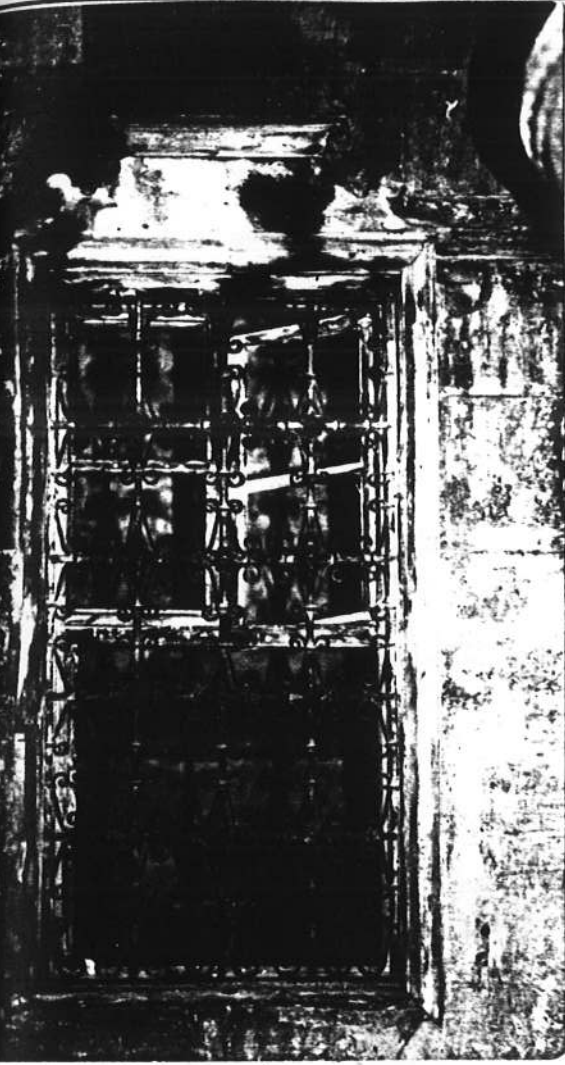

RESİM NO:184

RESİM NO:185

PENCERELER

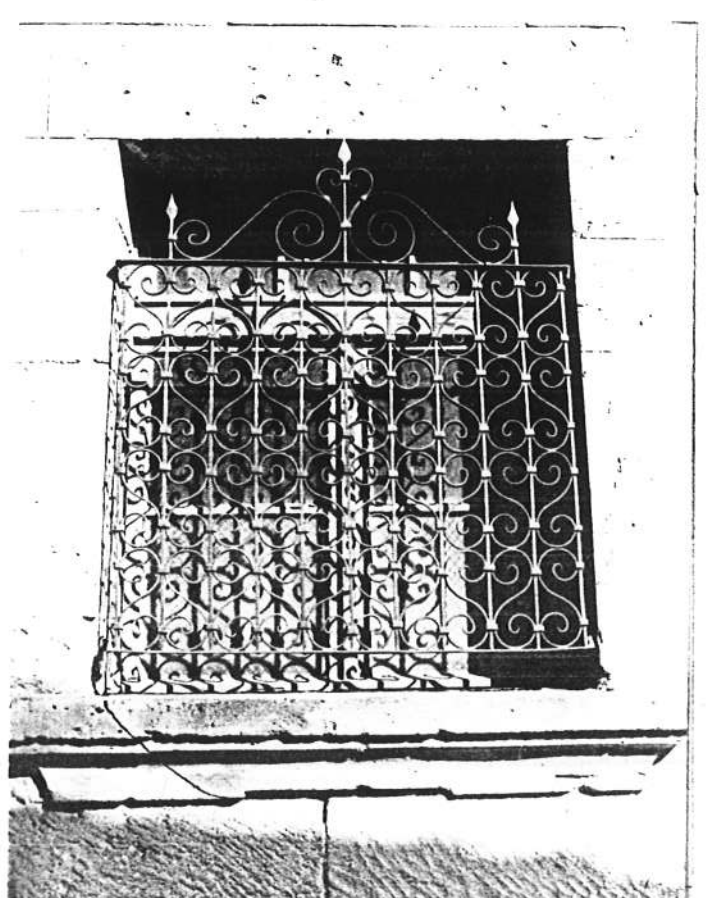
RESİM NO:186

RESİM NO:187

RESİM NO:188

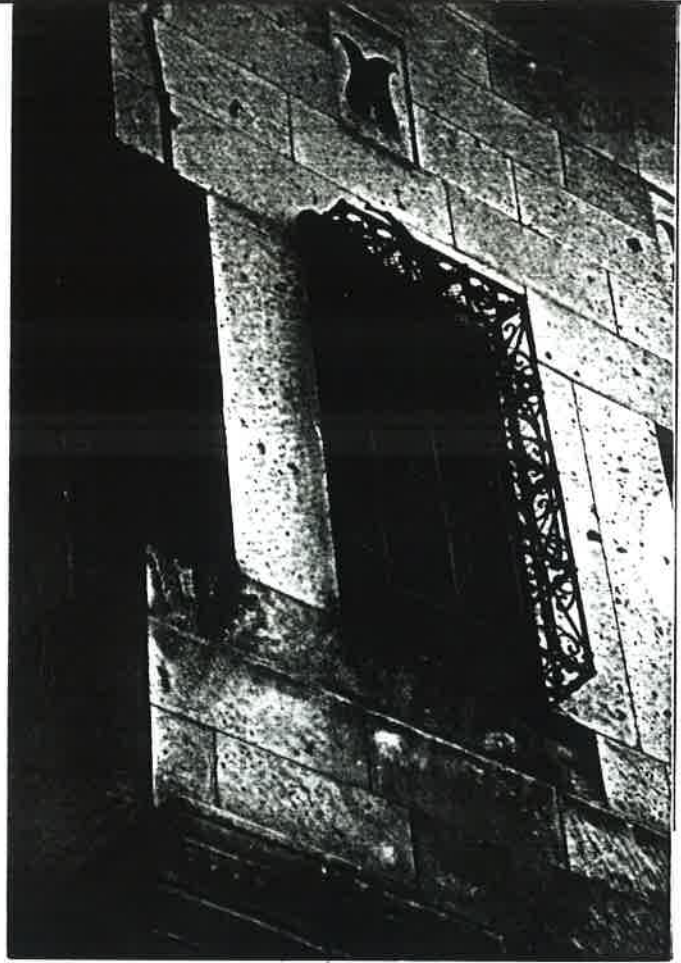

RESİM NO:189

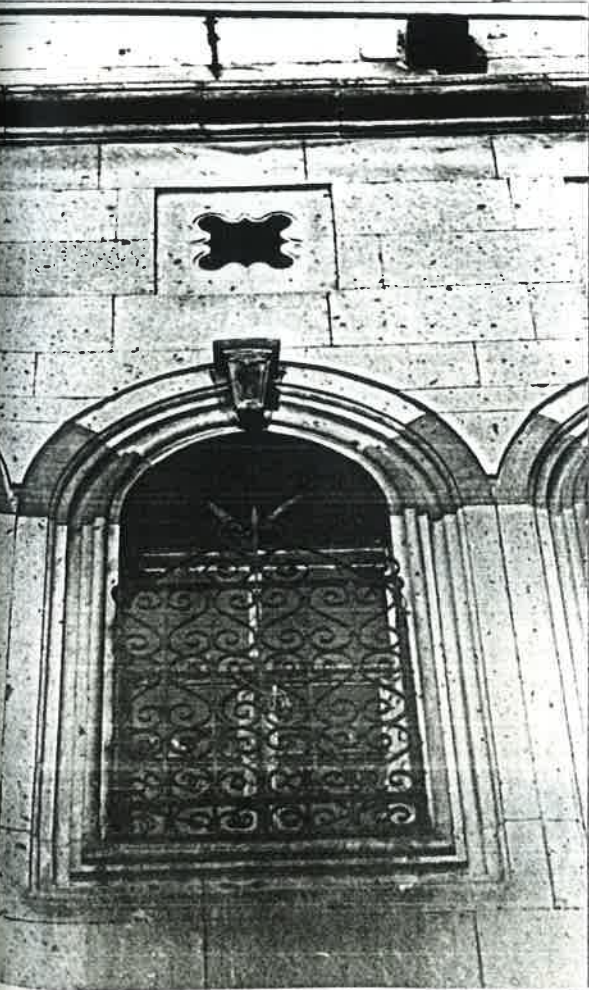
PENCERELER

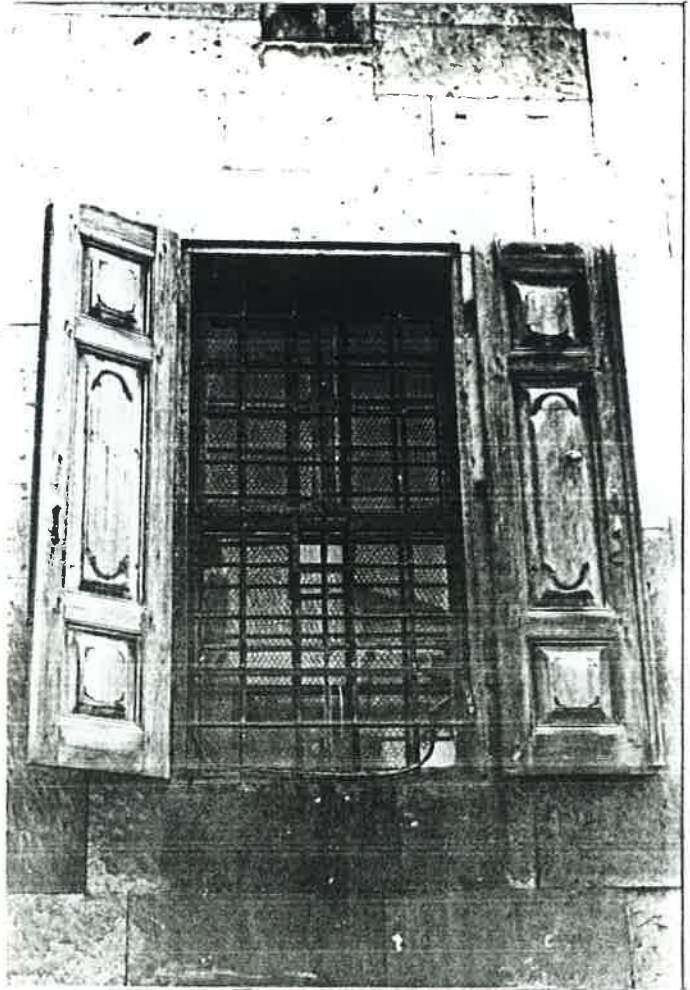
RESİM NO:190

RESİM NO:191

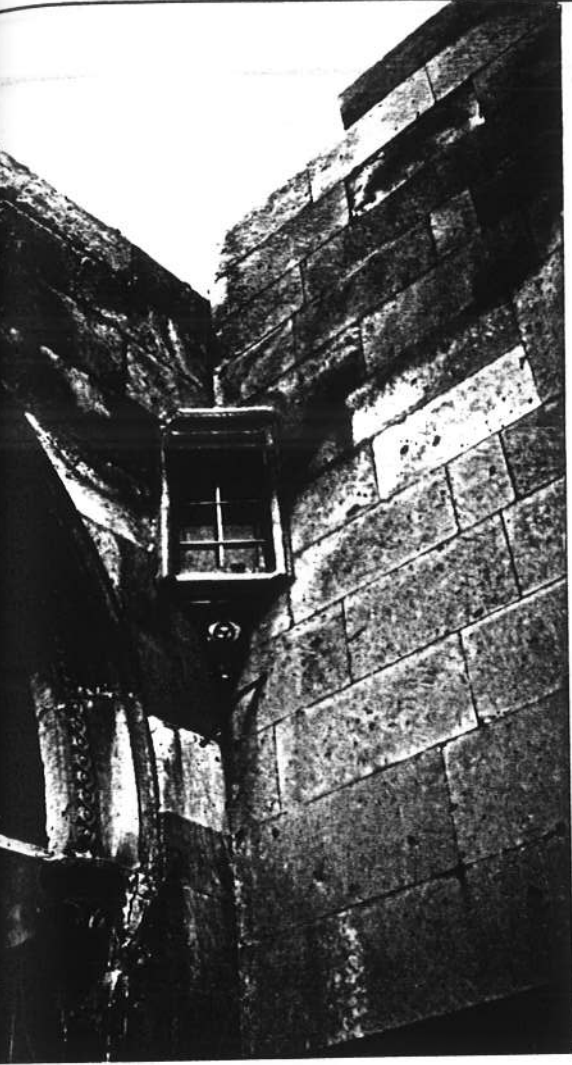

RESİM NO:192

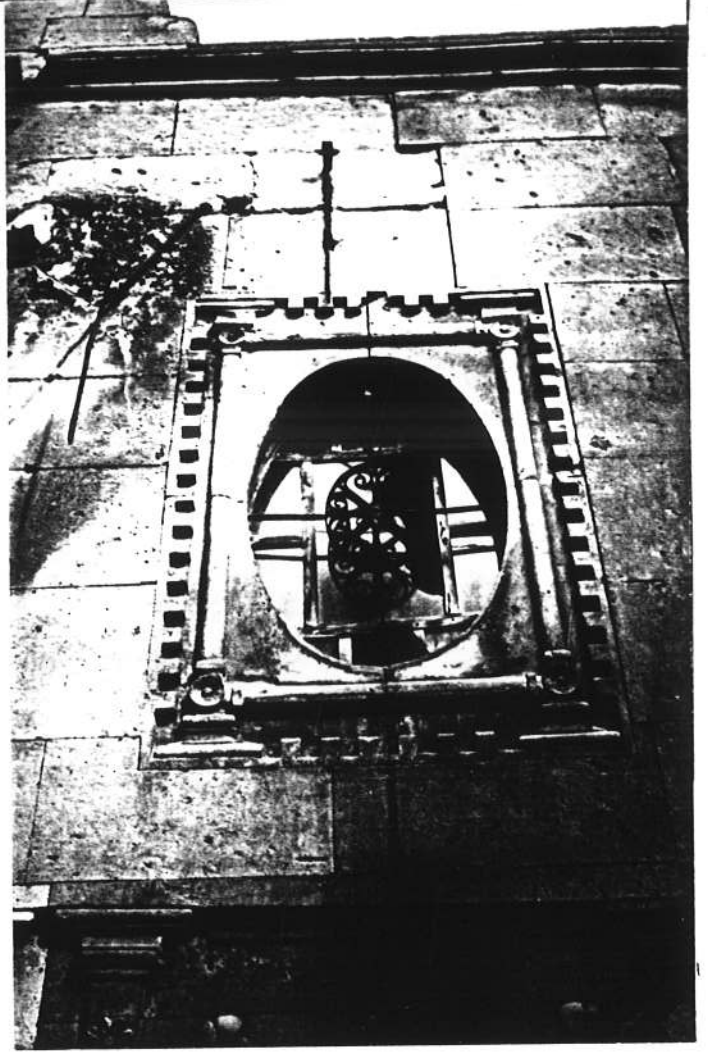

RESİM NO:193

TEPE PENCERELERİ

RESİM NO:194

RESİM NO:195

RESİM NO:196

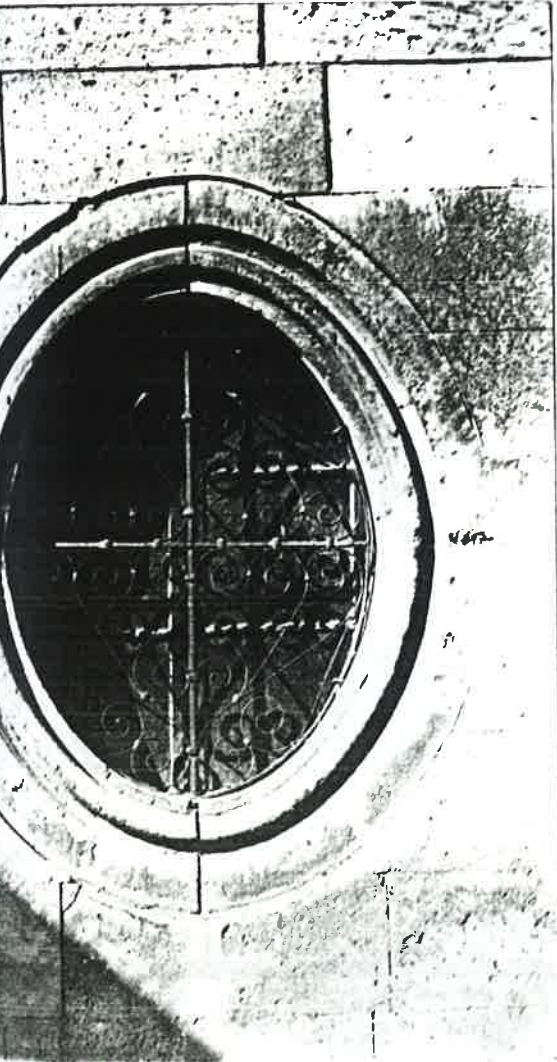

RESİM NO:197

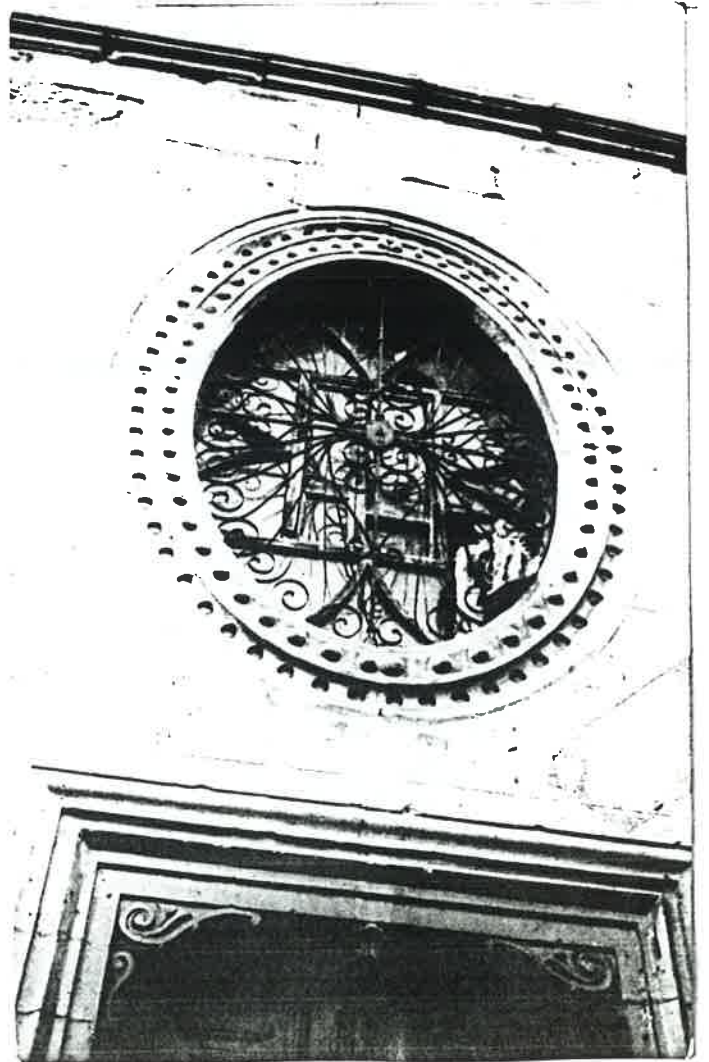
TEPE PENCERELERİ

RESİM NO:198

RESİM NO:199

RESİM NO: 200

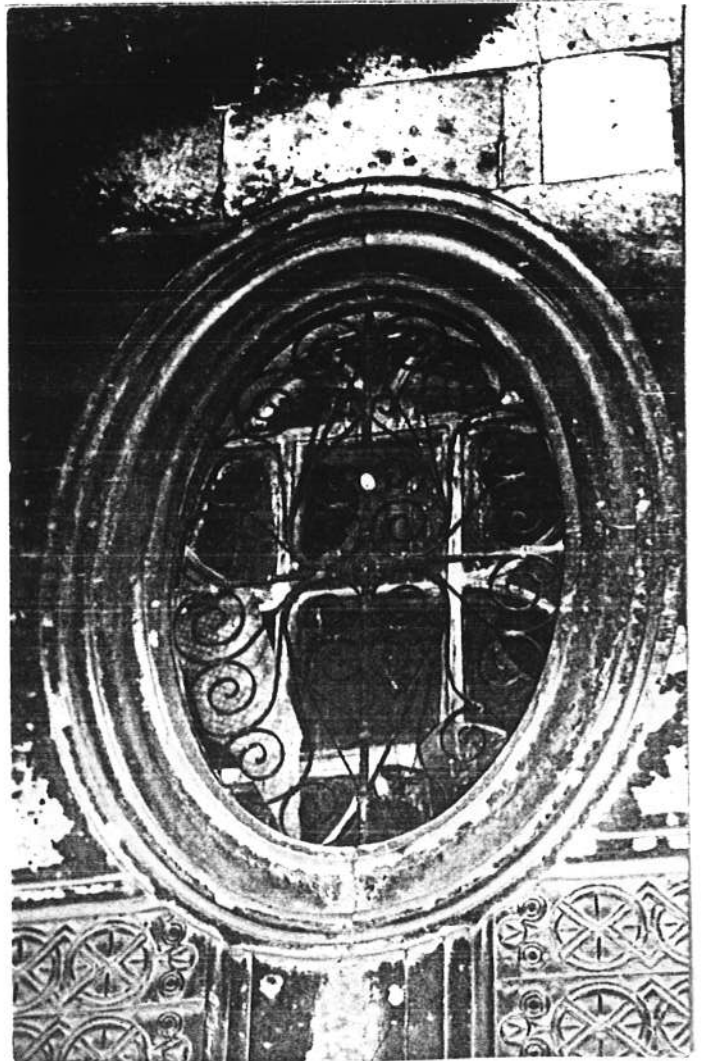
TEPE PENCERELERİ

RESİM NO: 201

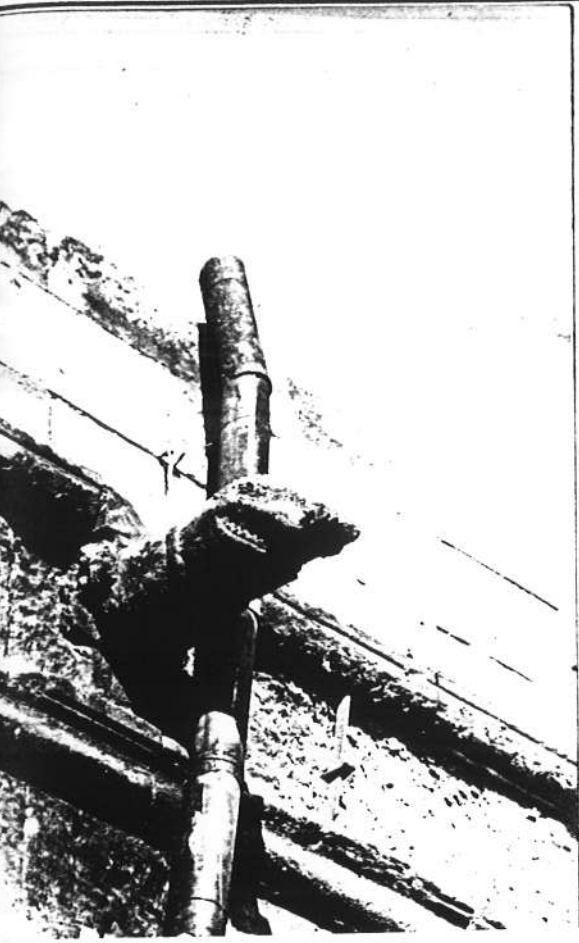

RESİM NO: 202

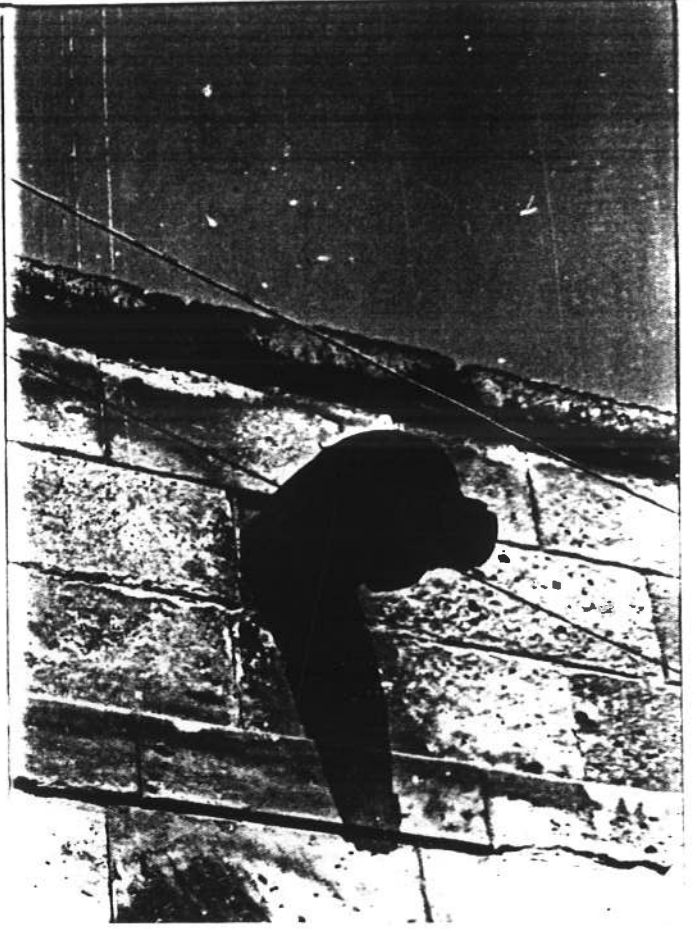

RESİM NO: 203

ÇÖRTENLER

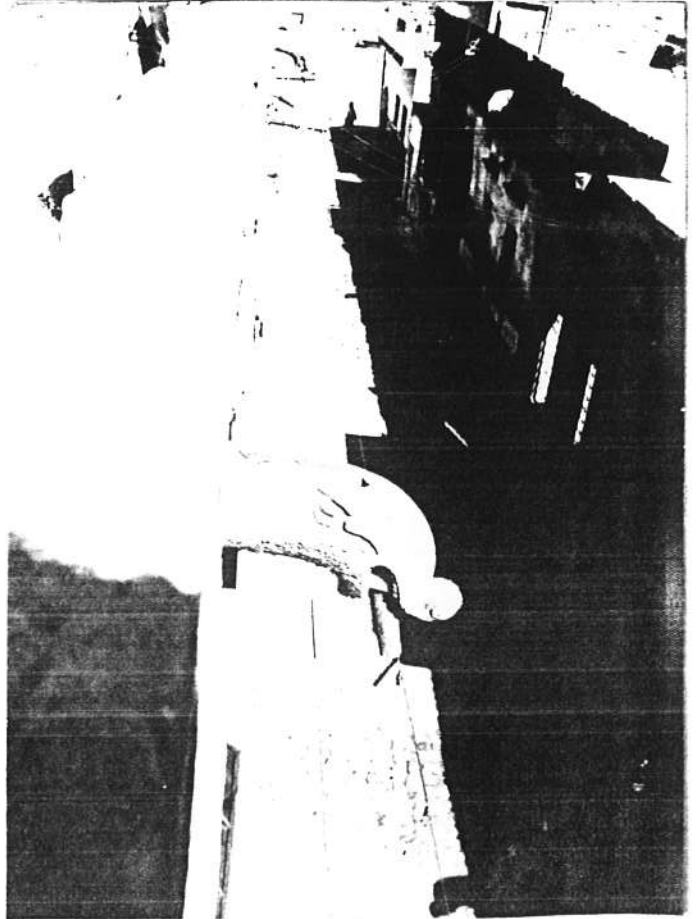
RESİM NO:204

RESİM NO:205

RESİM NO:206

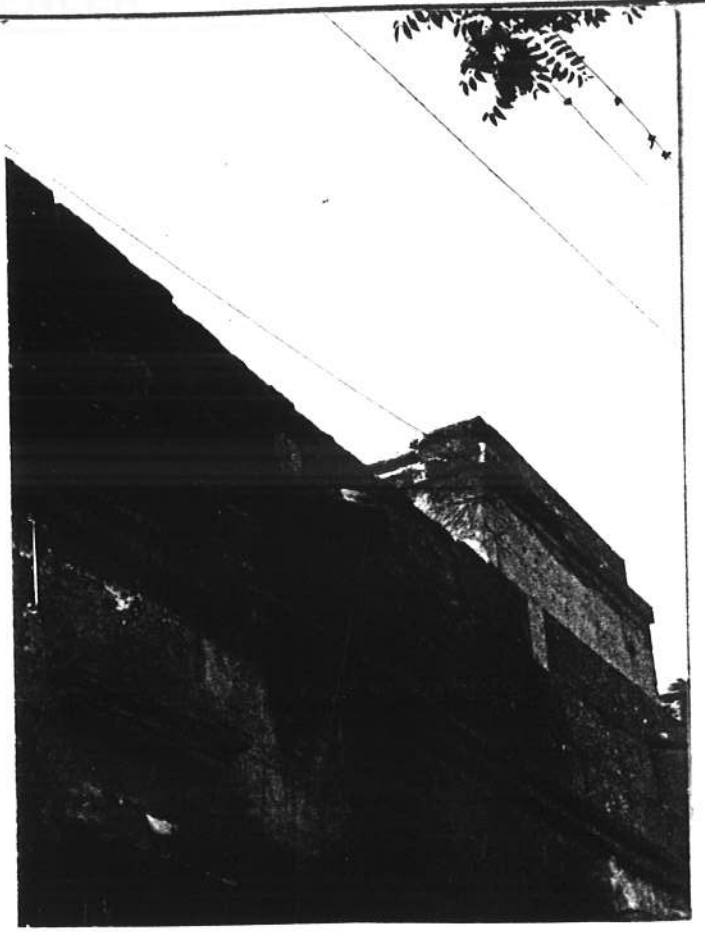

RESİM NO:207

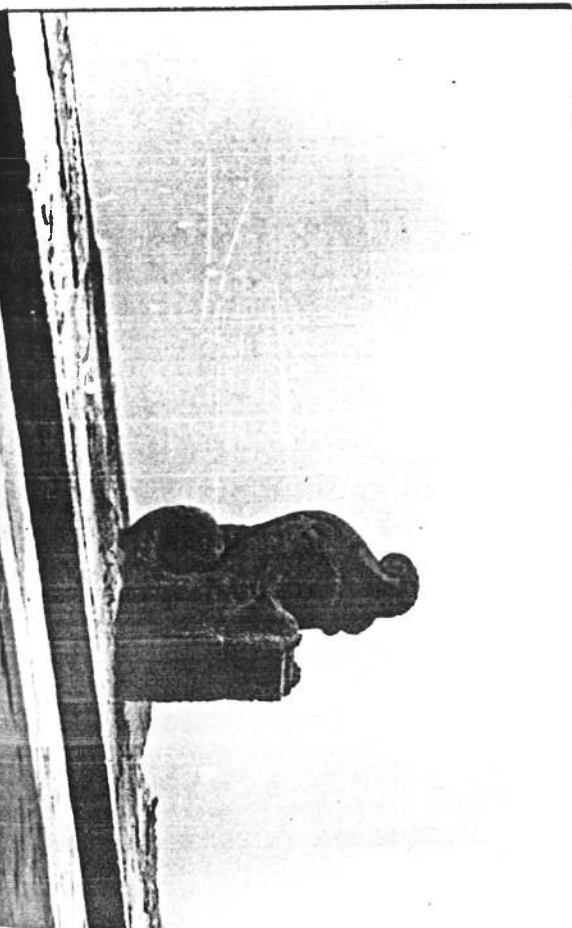
ÇÖRTENLER

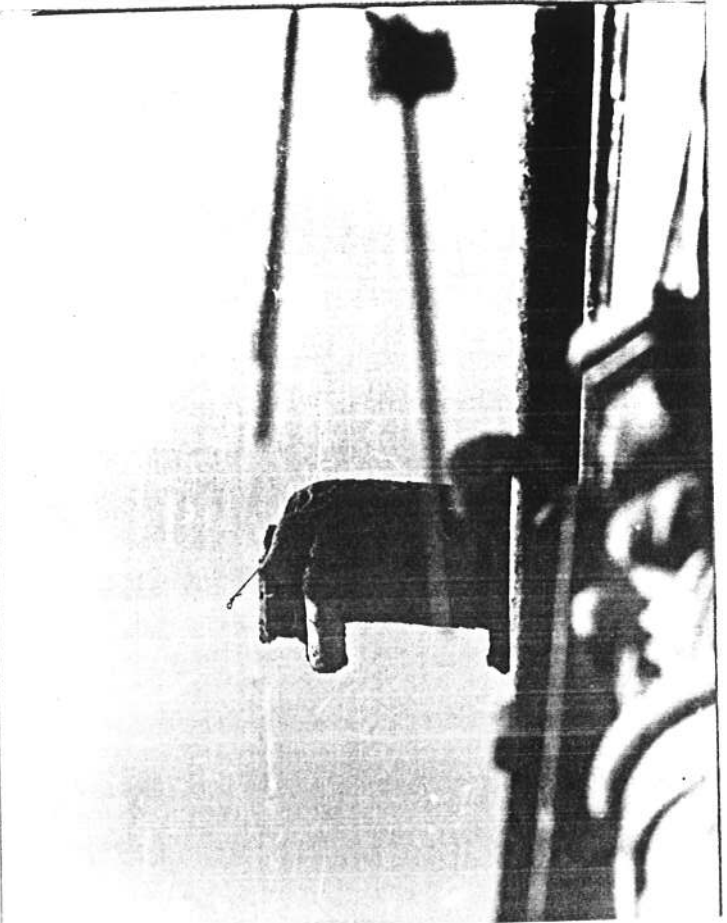
RESİM NO: 208

RESİM NO: 209

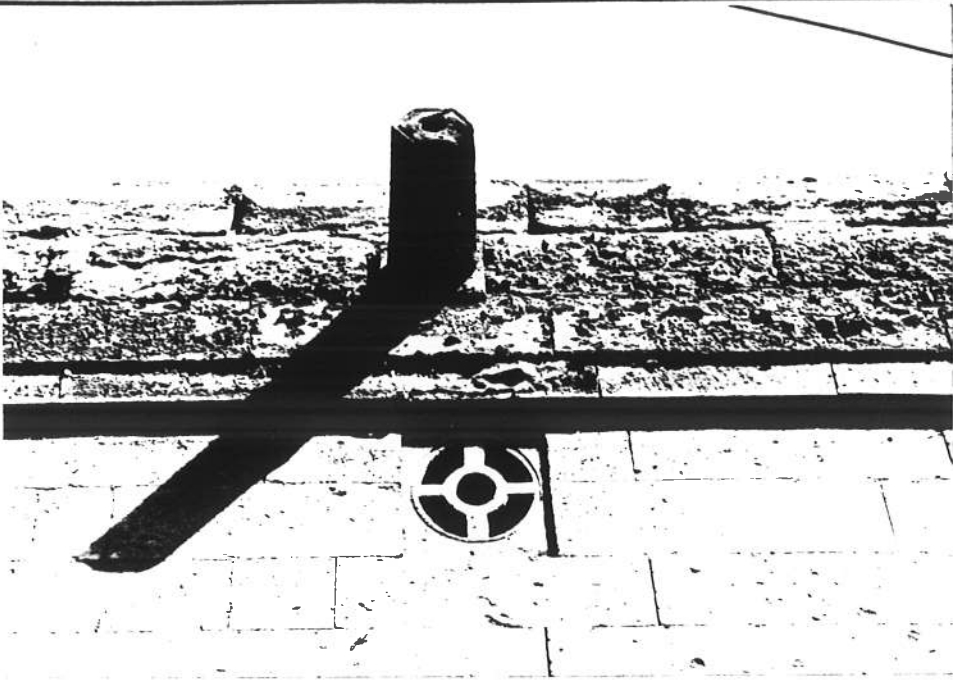

RESİM NO: 210

RESİM NO: 211

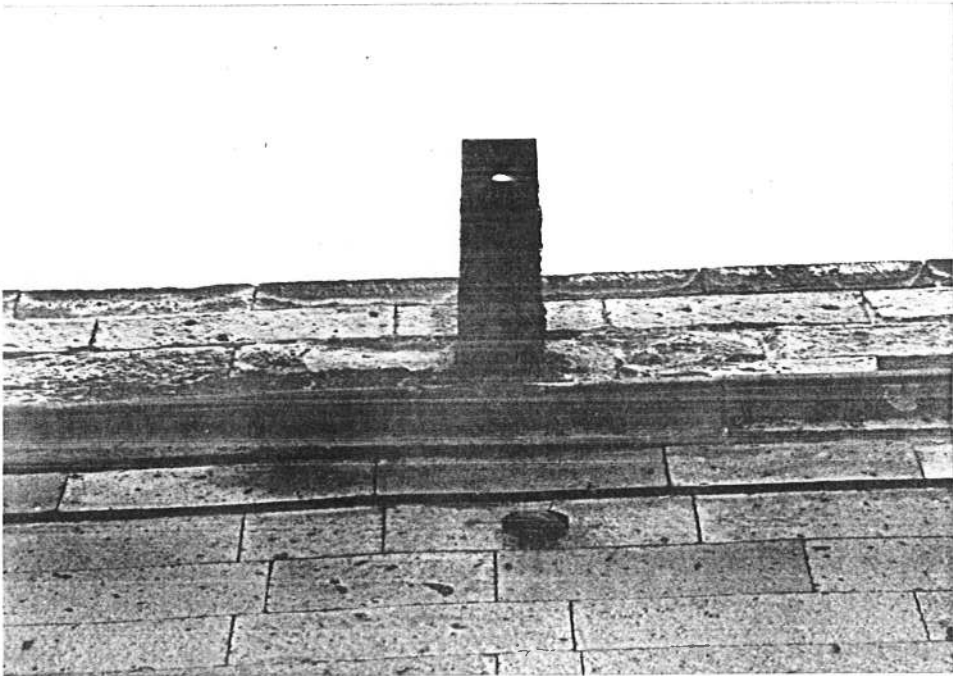
ÇÖRTENLER

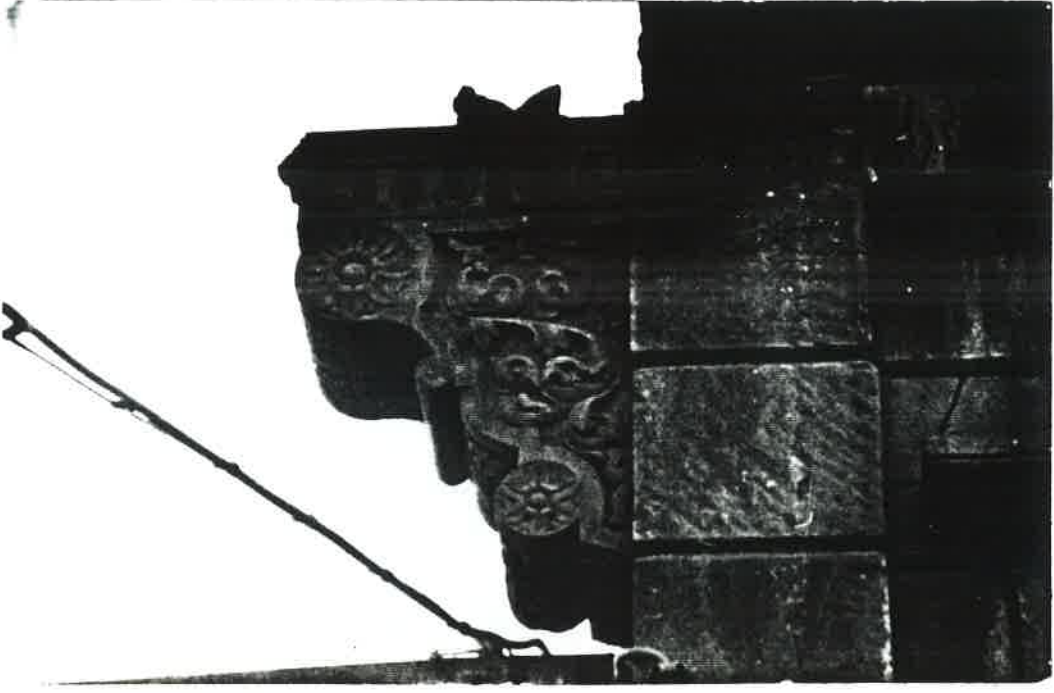
RESİM NO: 212

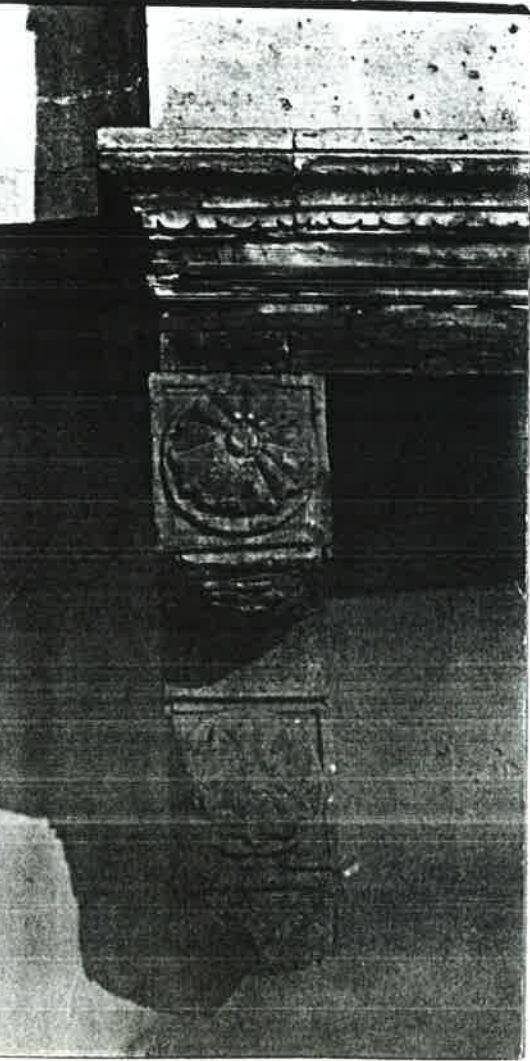
RESİM NO: 213

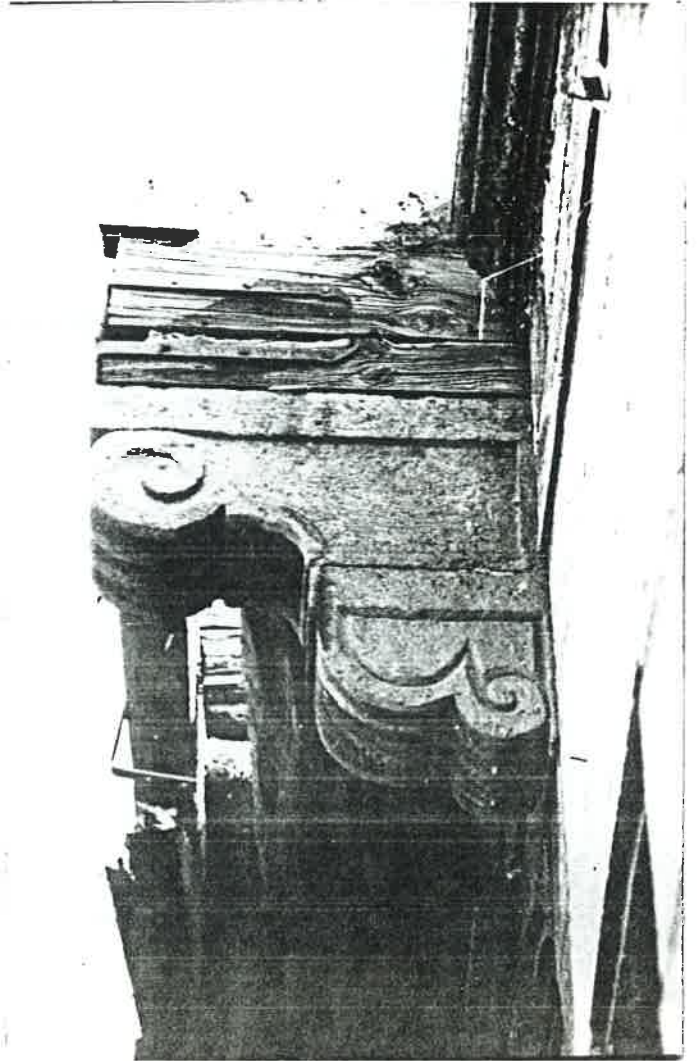
RESİM NO: 214

RESİM NO:215

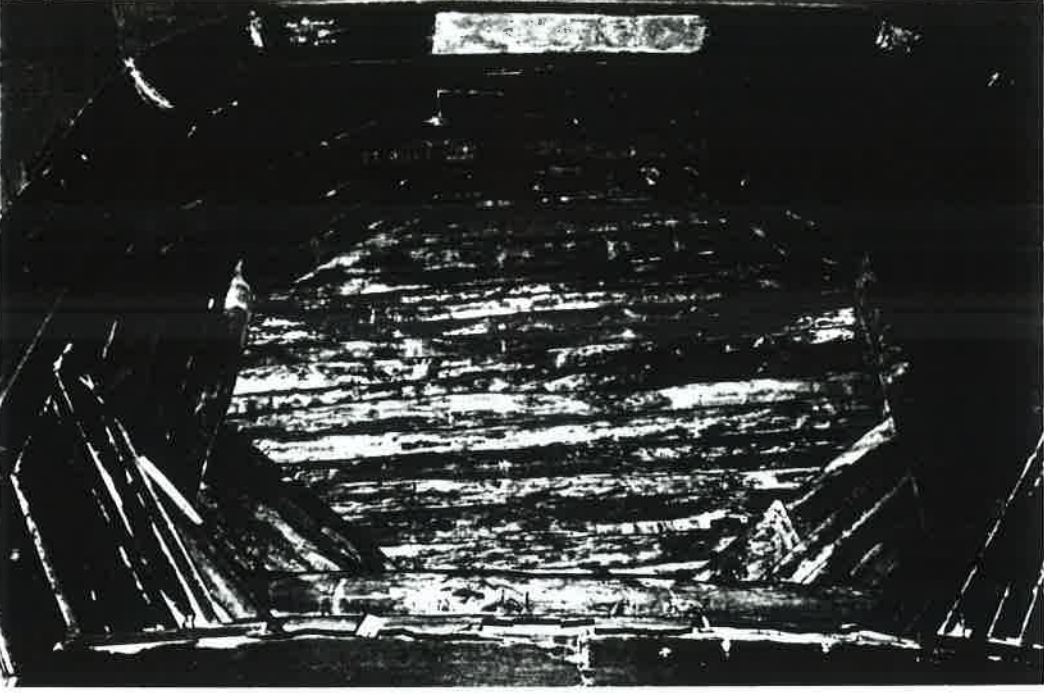

RESİM NO:216

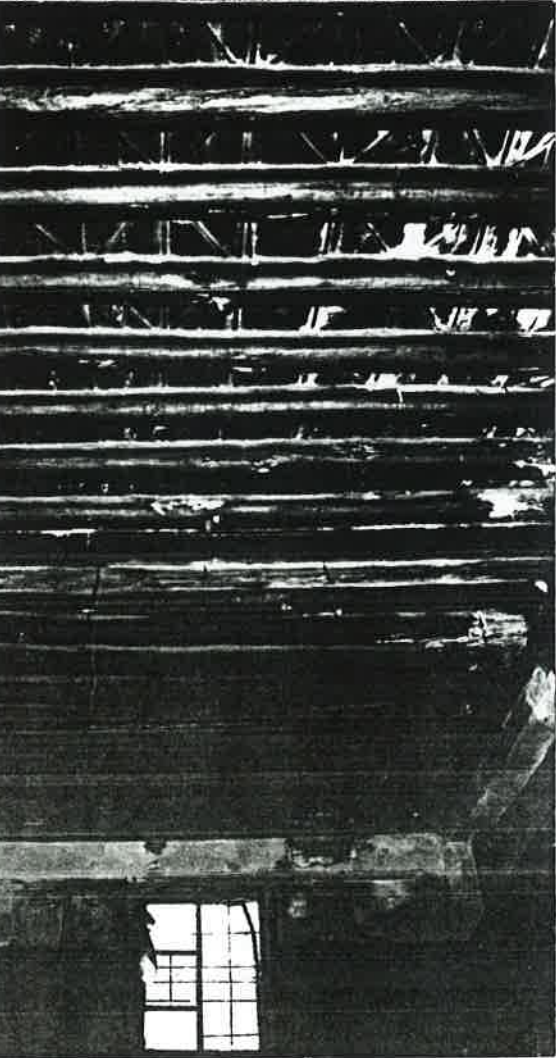

RESİM NO:217

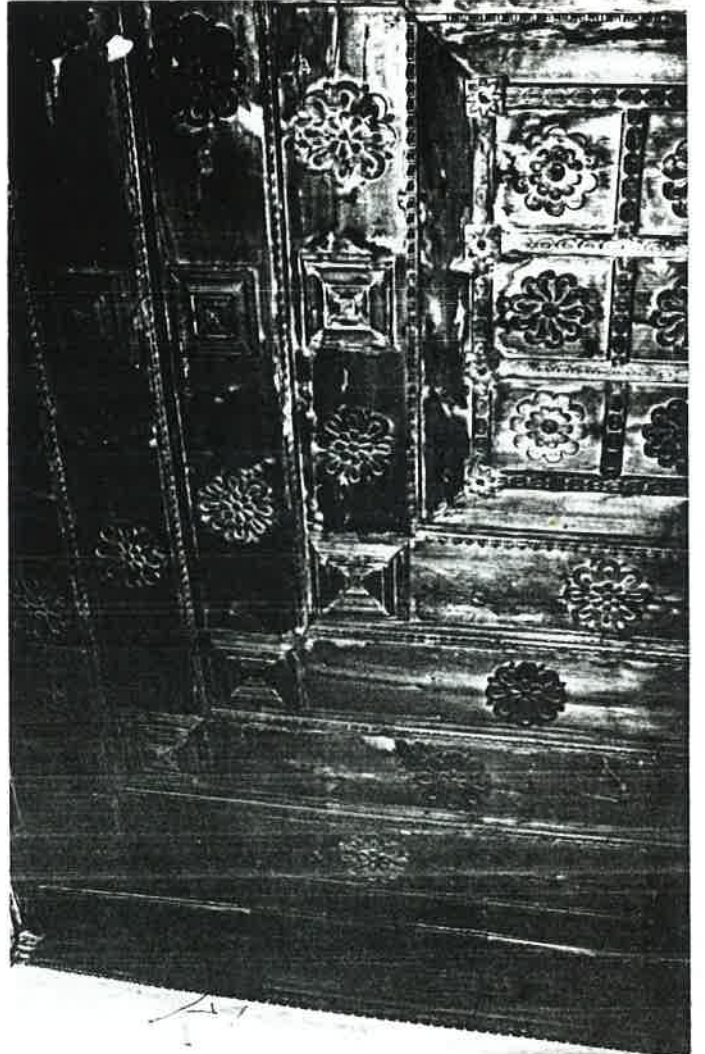
TAVANLAR

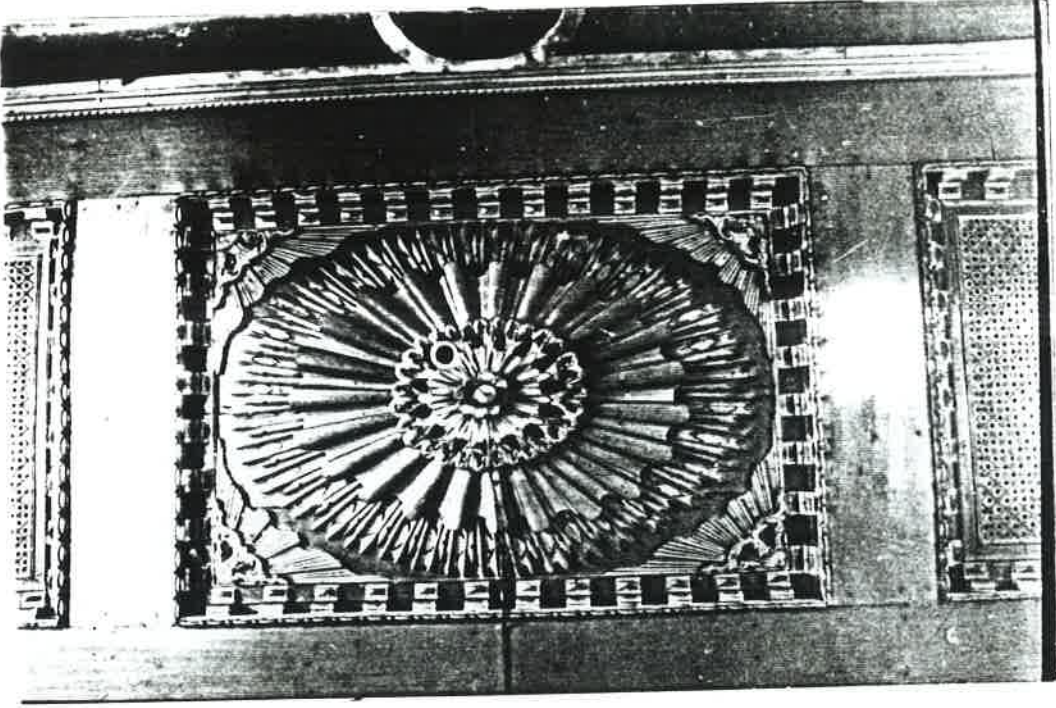
RESİM NO: 218

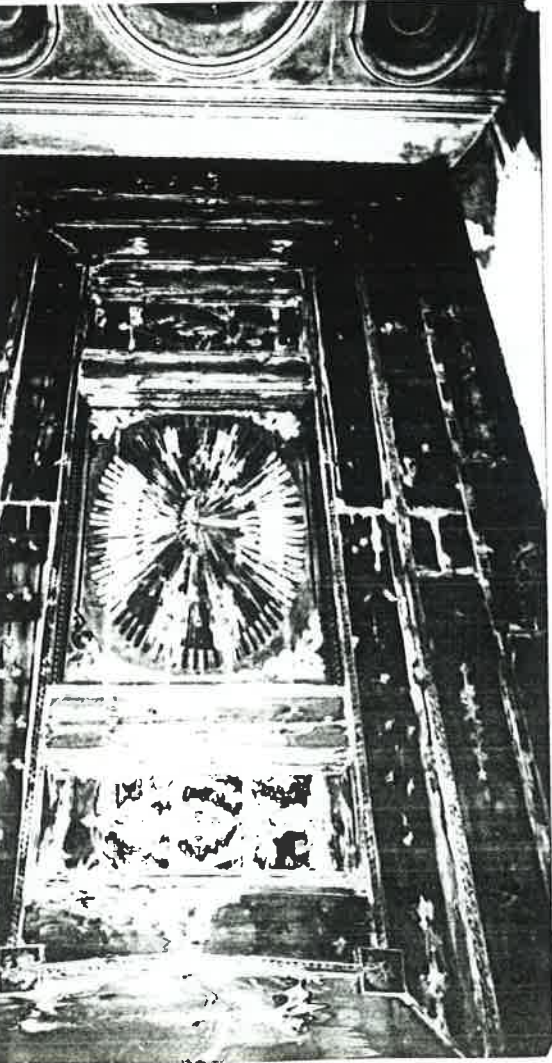
RESİM NO: 219

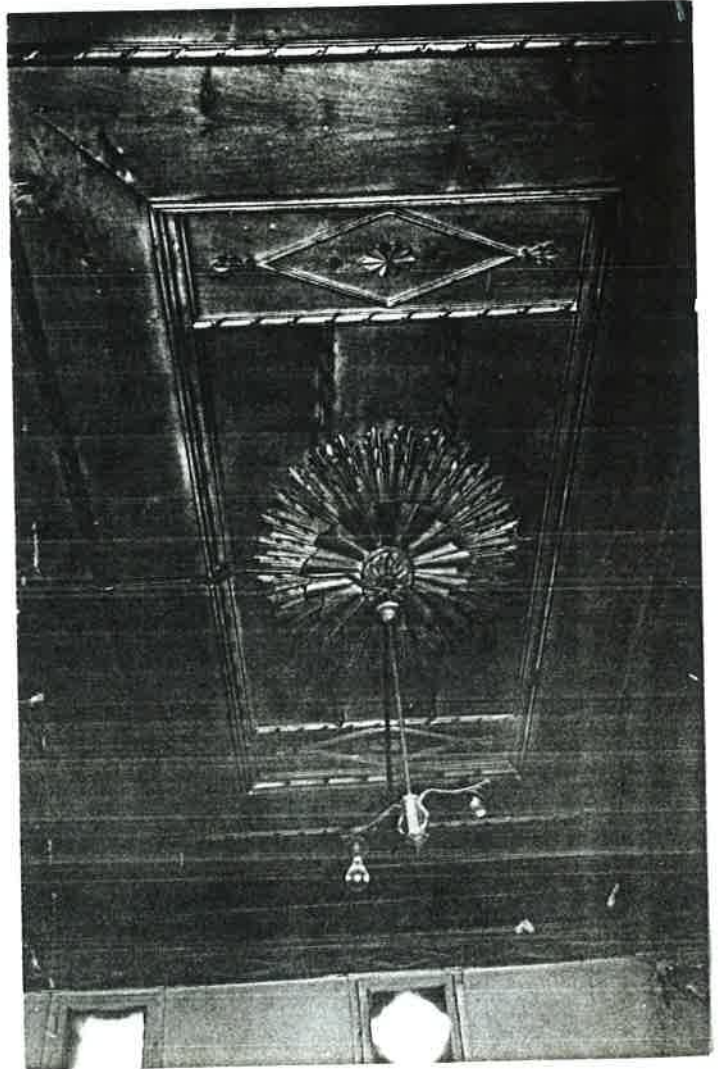
RESİM NO: 220

RESİM NO: 221

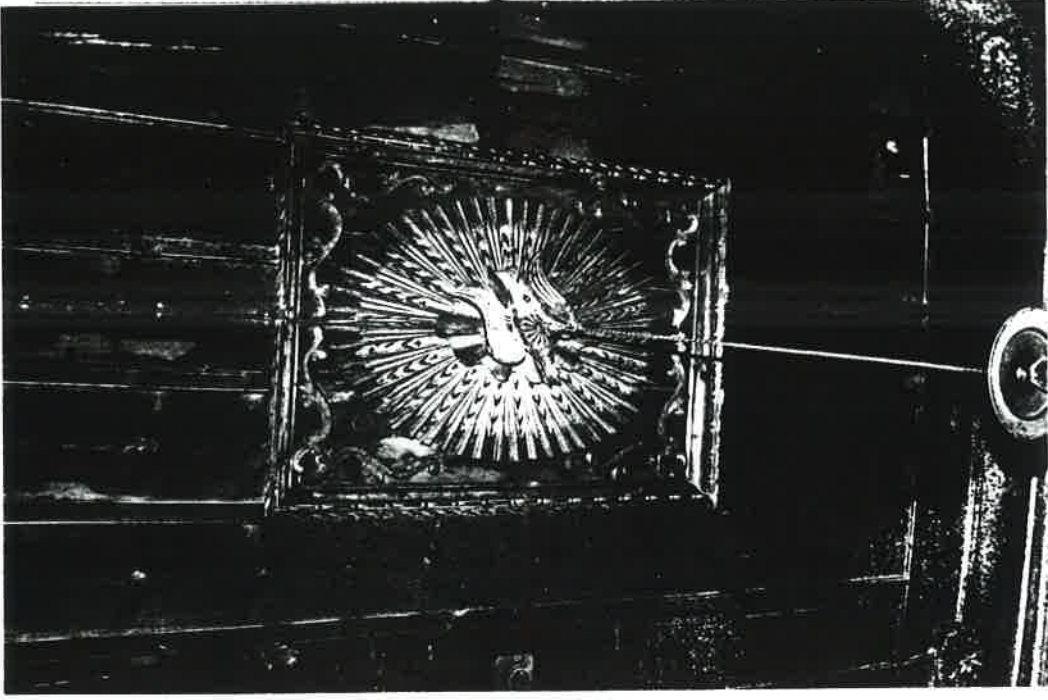

RESİM NO: 222

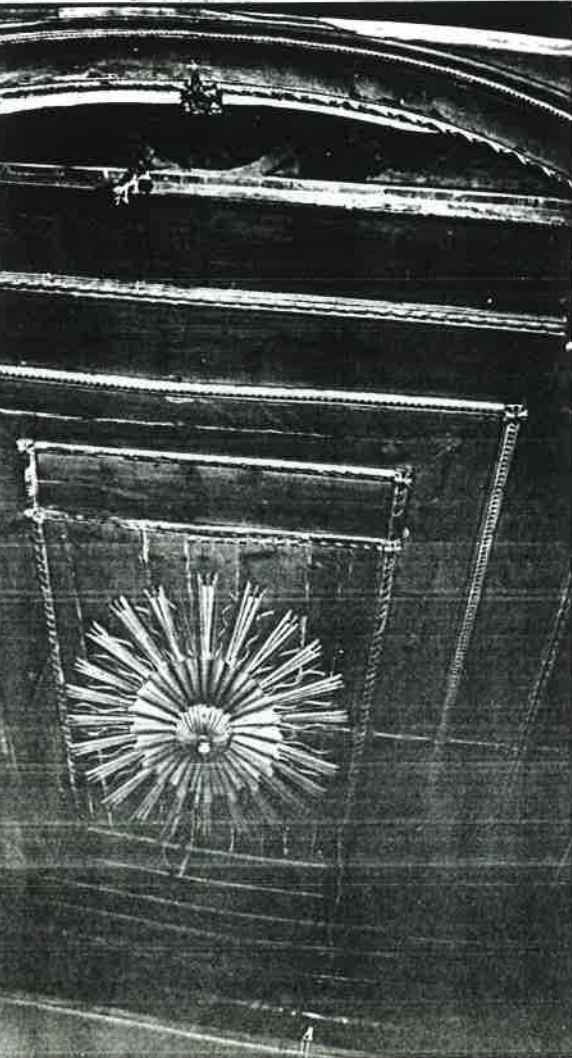

RESİM NO: 223

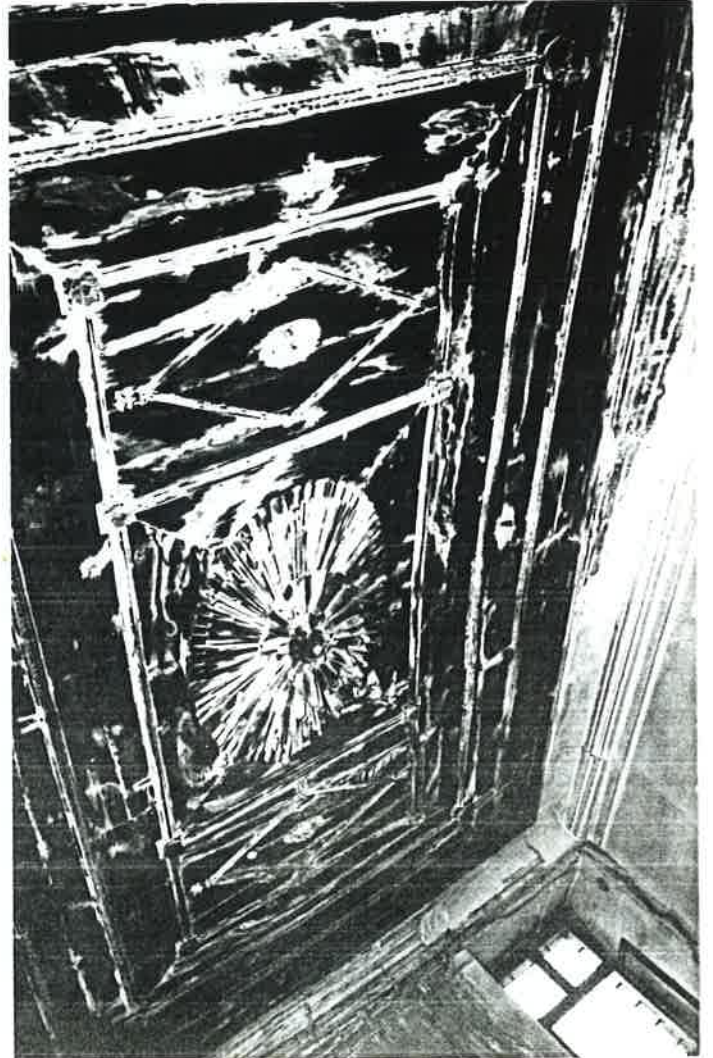
TAVANLAR

RESİM NO: 224

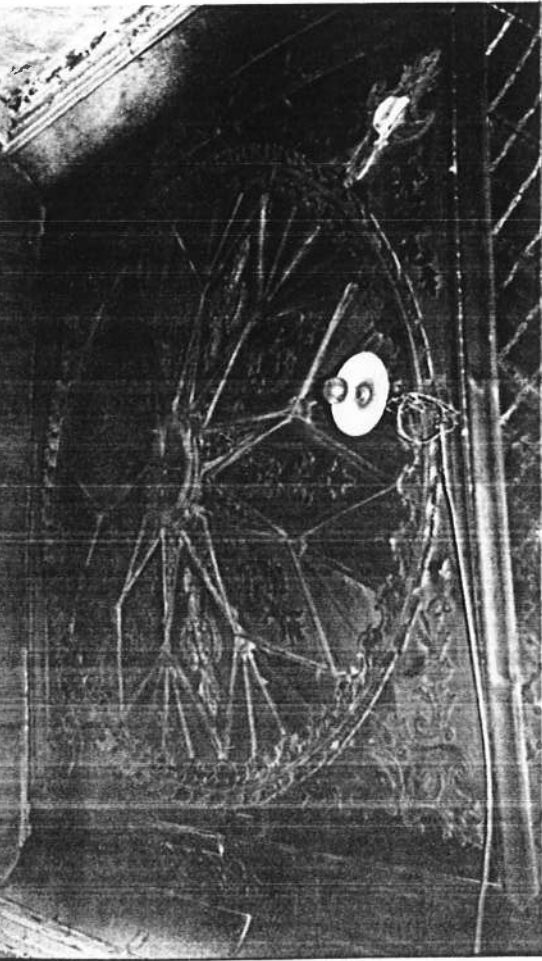
RESİM NO: 225

RESİM NO: 226

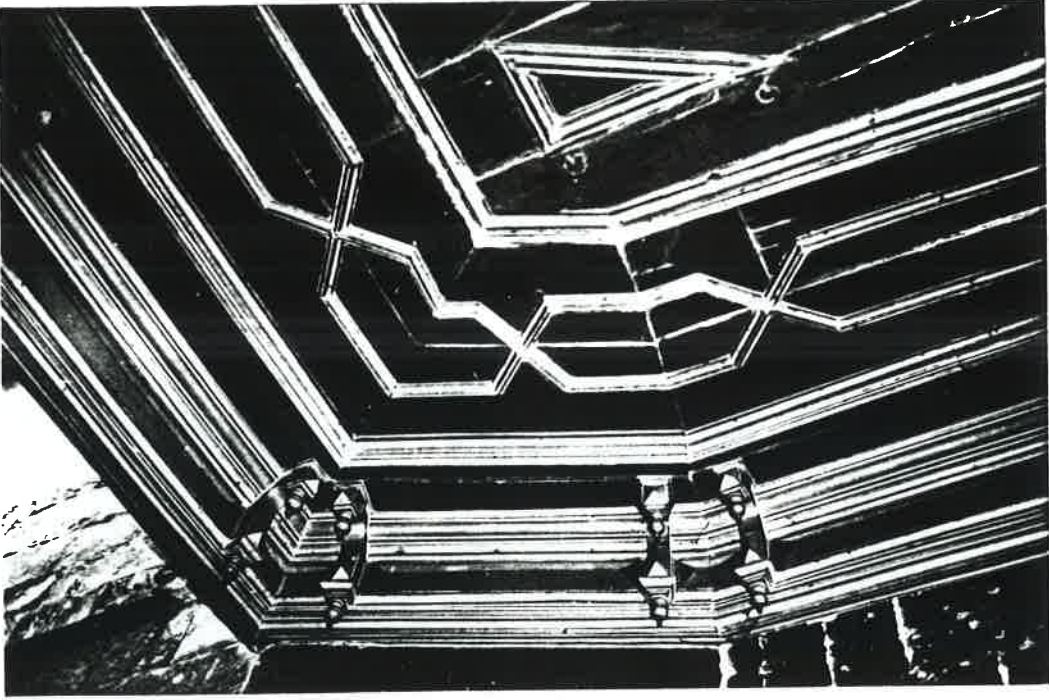
RESİM NO:227

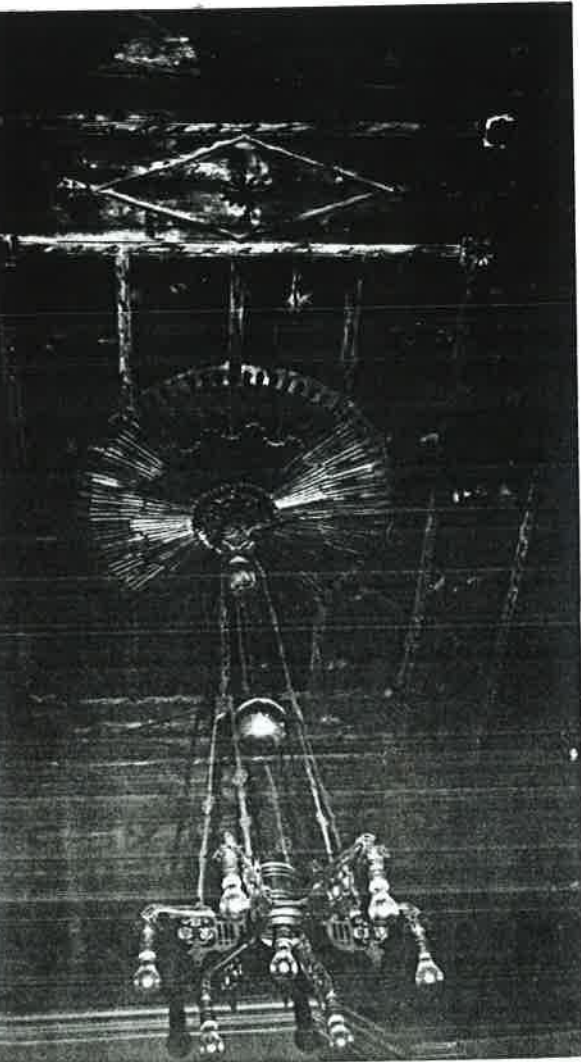
RESİM NO:228

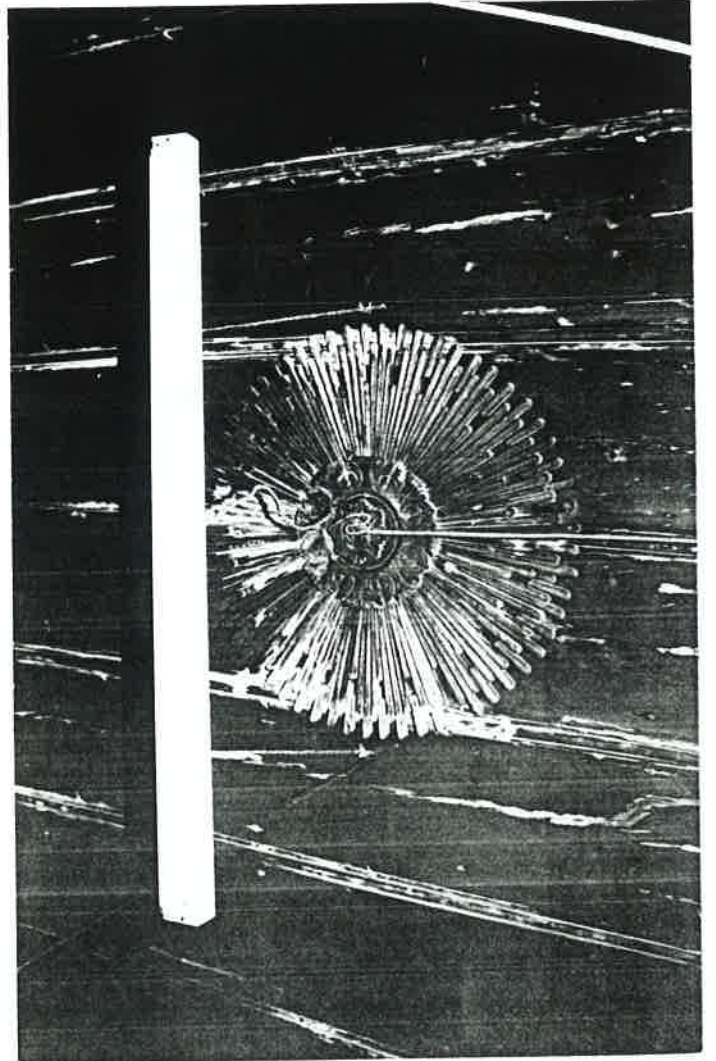
RESİM NO:229

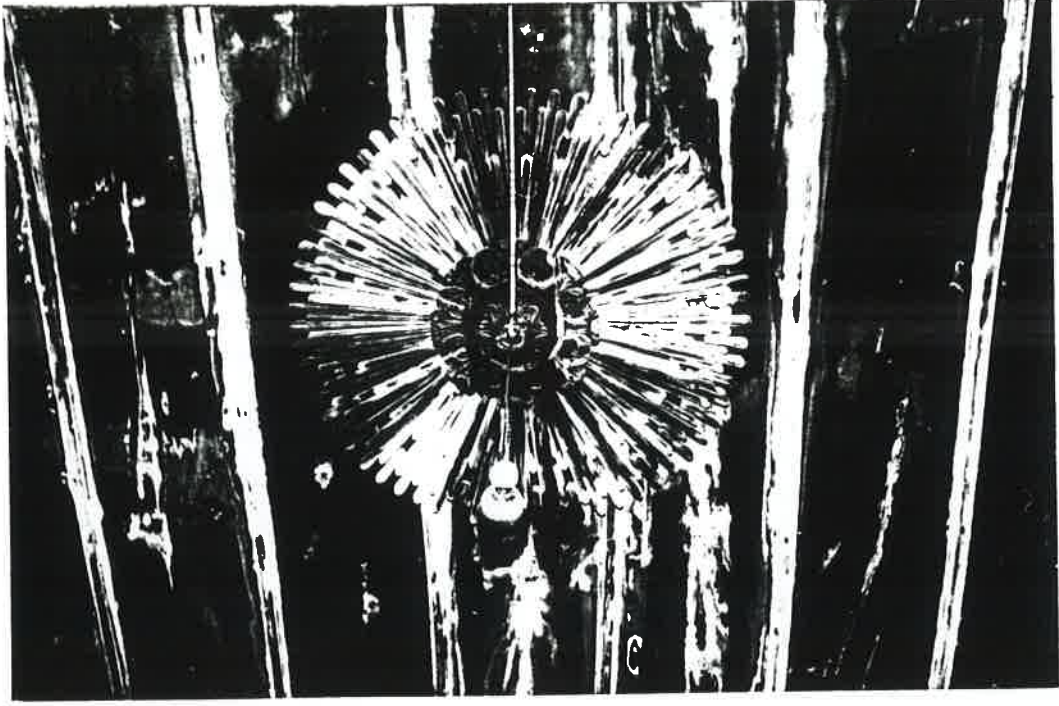
RESİM NO: 230

RESİM NO: 231

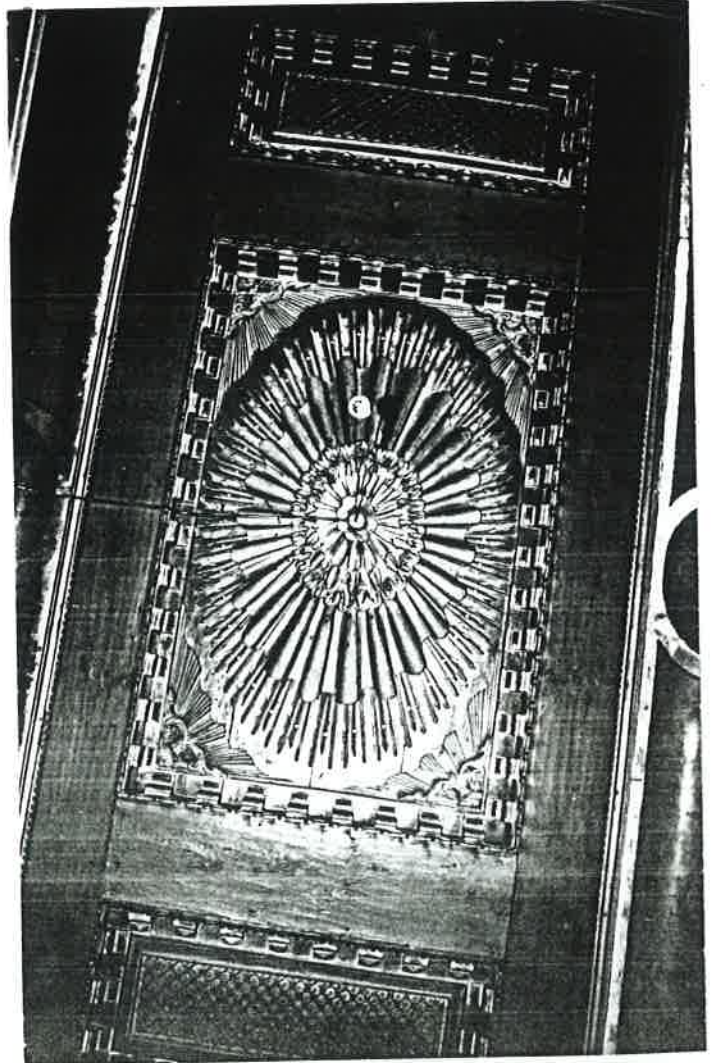
RESİM NO: 232

RESİM NO:233

RESİM NO:234

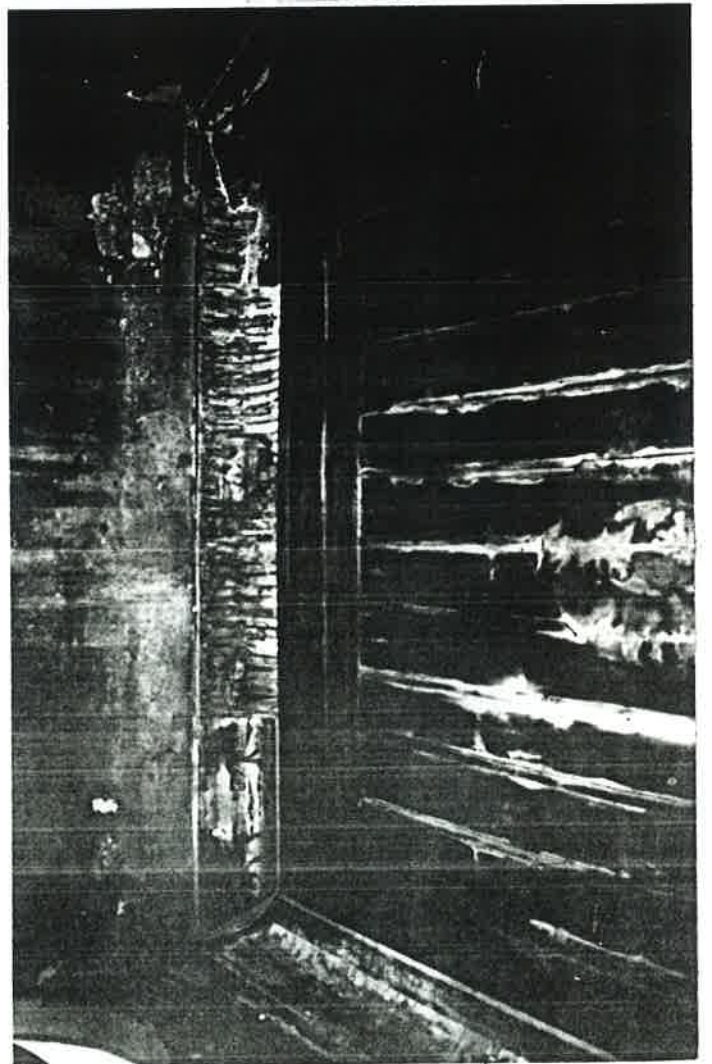
RESİM NO:235

RESİM NO: 236

RESİM NO: 237

RESİM NO: 238

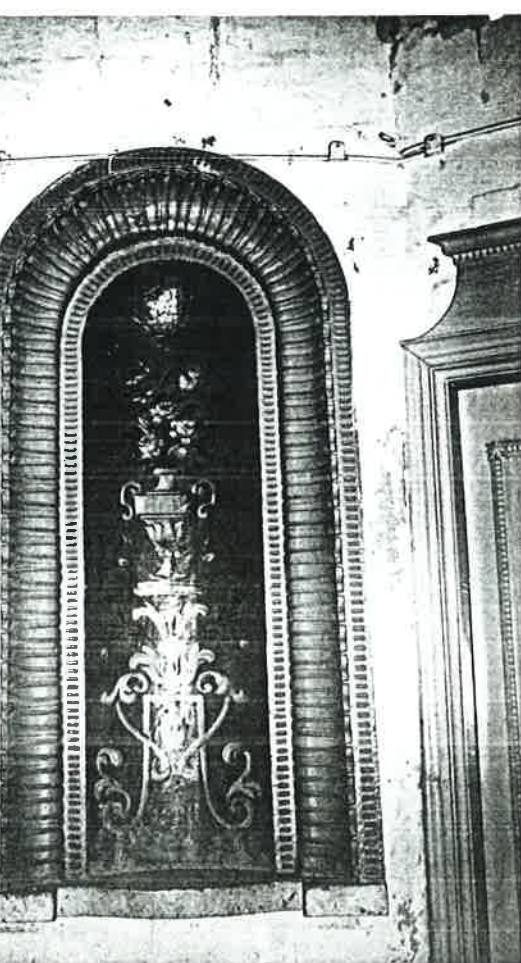
NİSLER

RESIM NO: 239

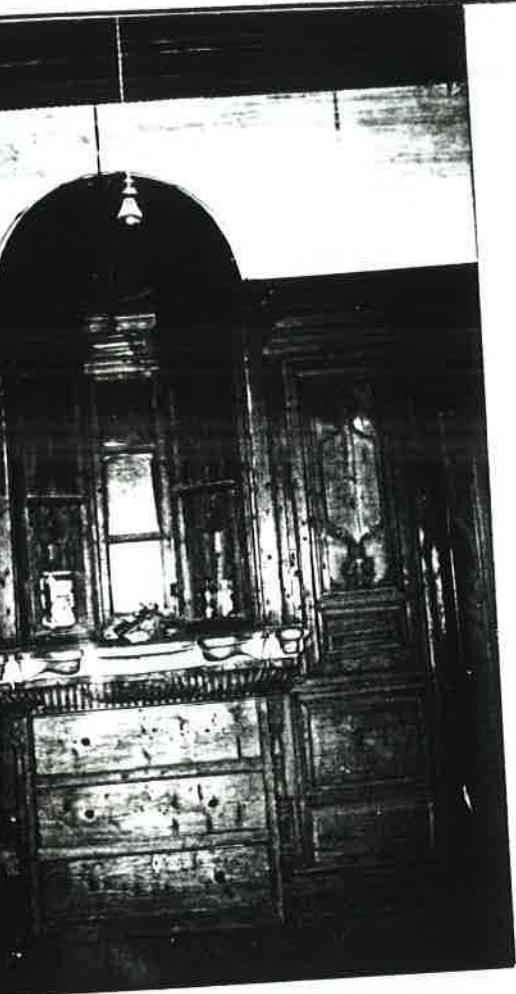
RESIM NO: 240

RESIM NO: 241

RESIM NO: 242

RESİM NO: 243

RESİM NO: 244

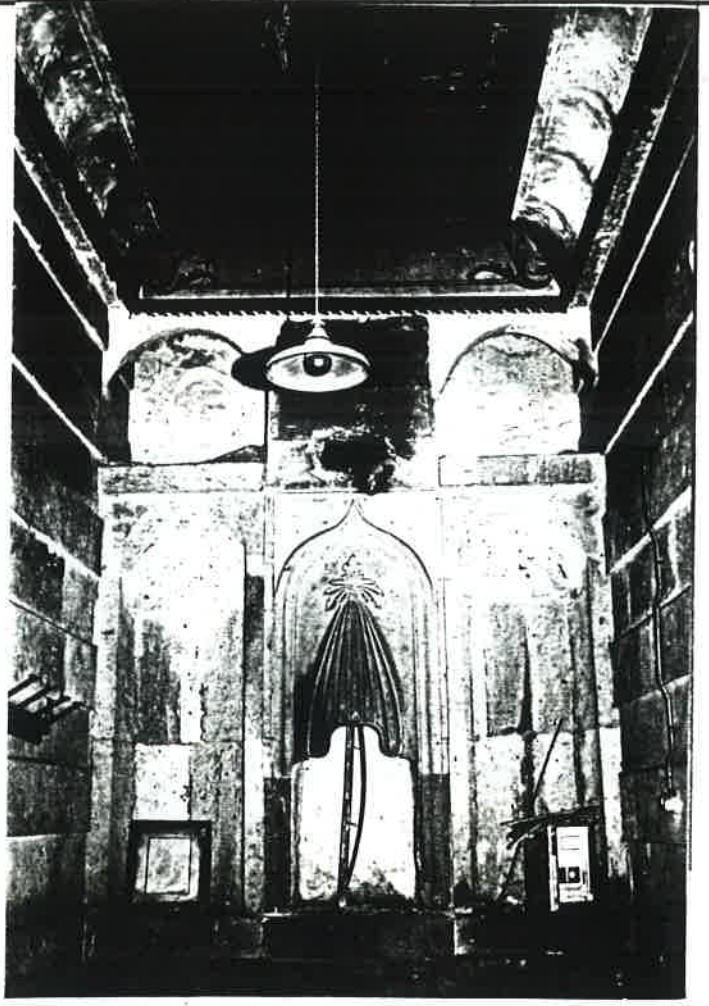
RESİM NO: 245

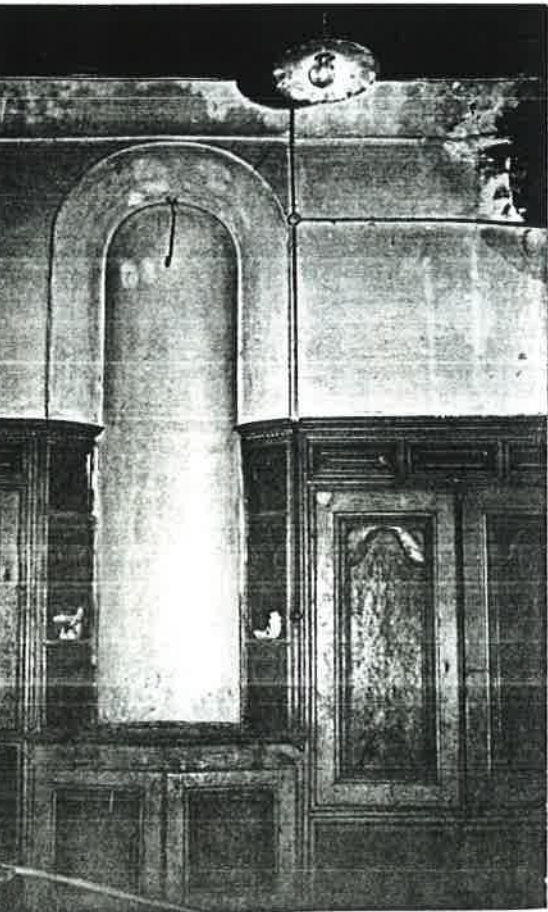
RESİM NO: 246

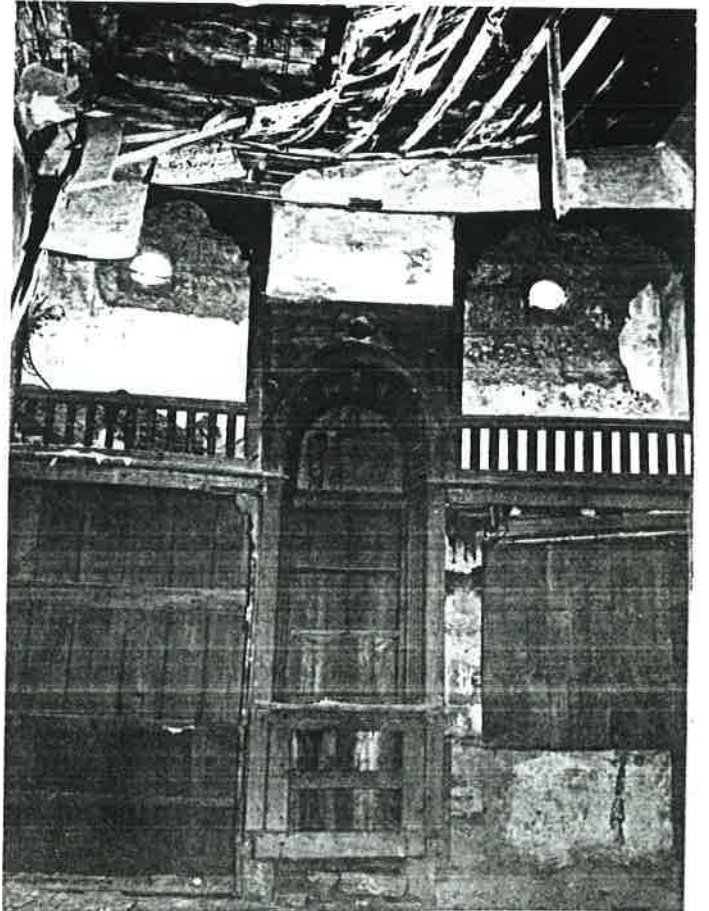
RESİM NO: 247

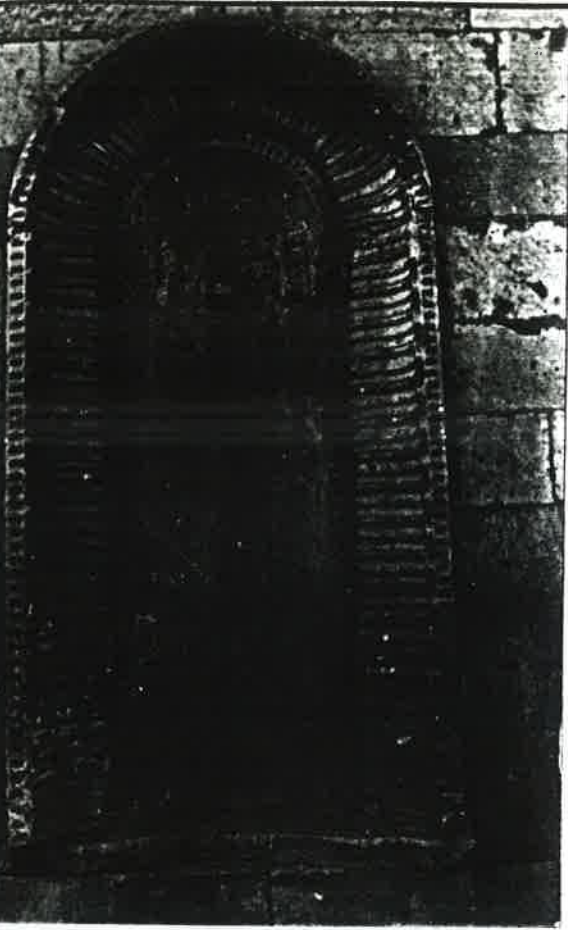
RESİM NO: 248

RESİM NO: 249

RESİM NO: 250

RESİM NO:251

RESİM NO:252

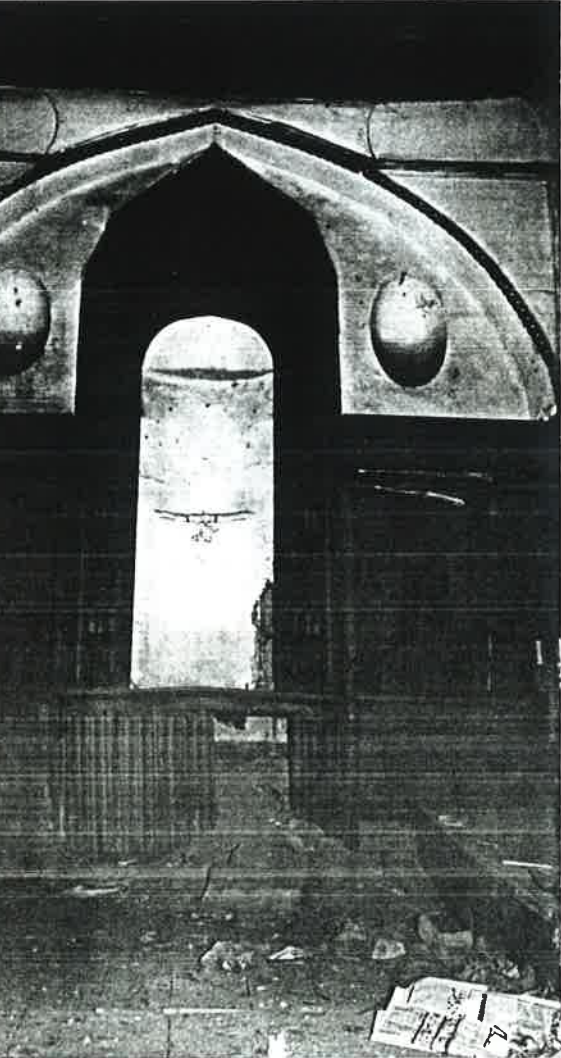

RESİM NO:257

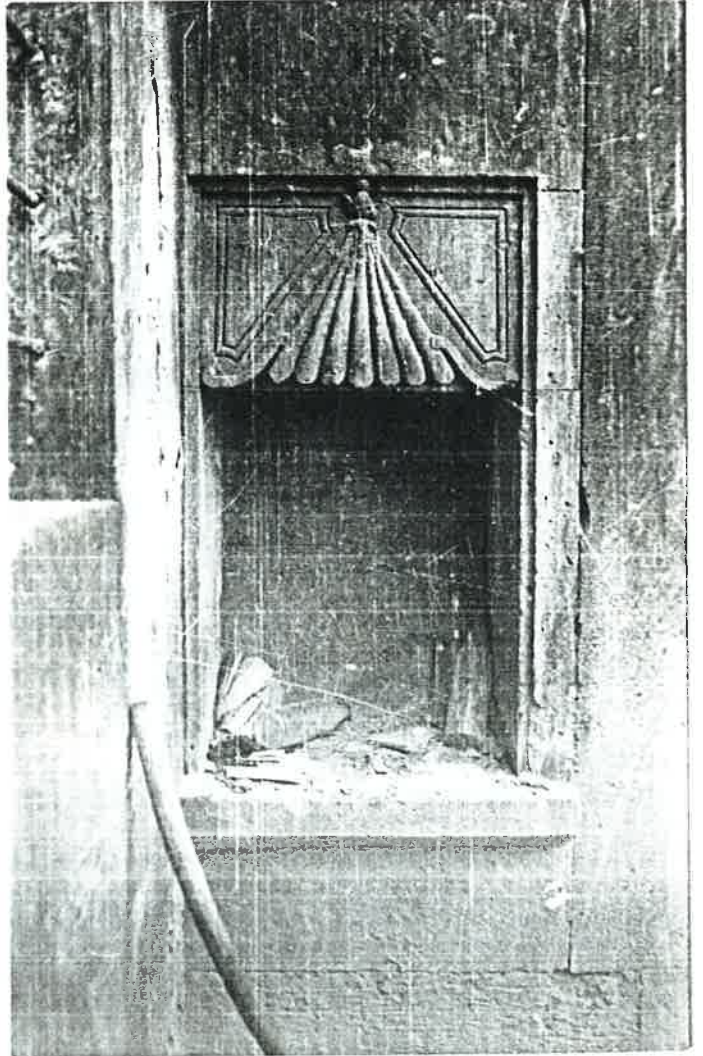
NİŞLER

RESİM NO: 255

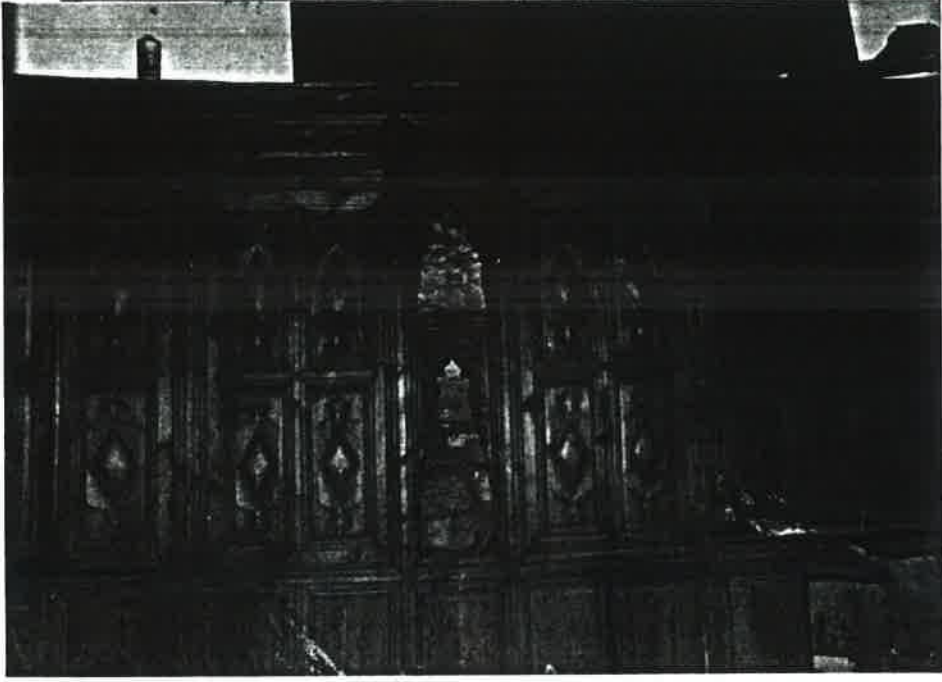

RESİM NO: 256

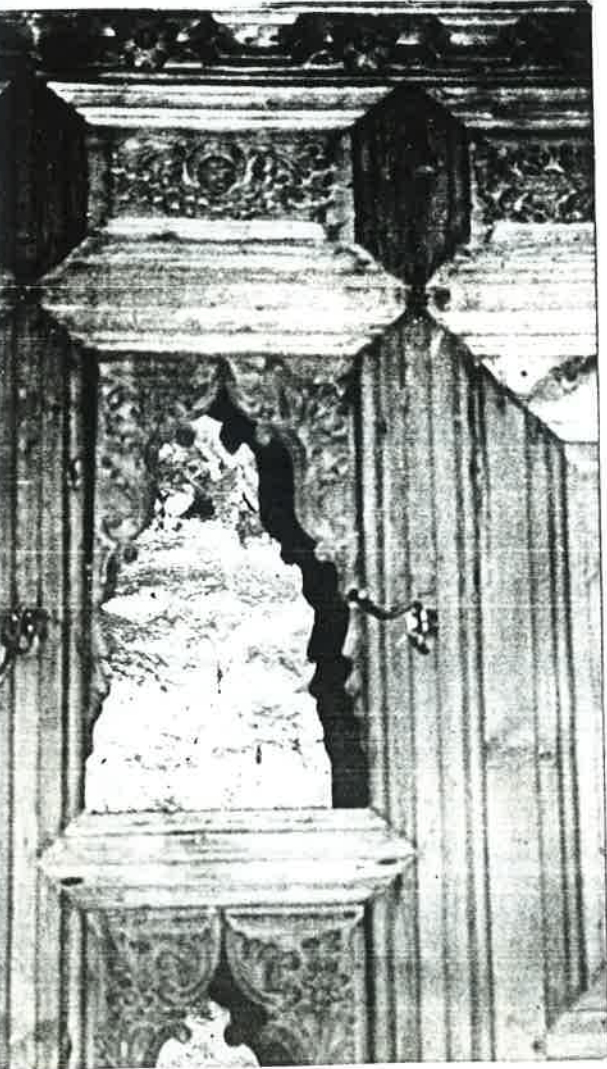

RESİM NO: 257

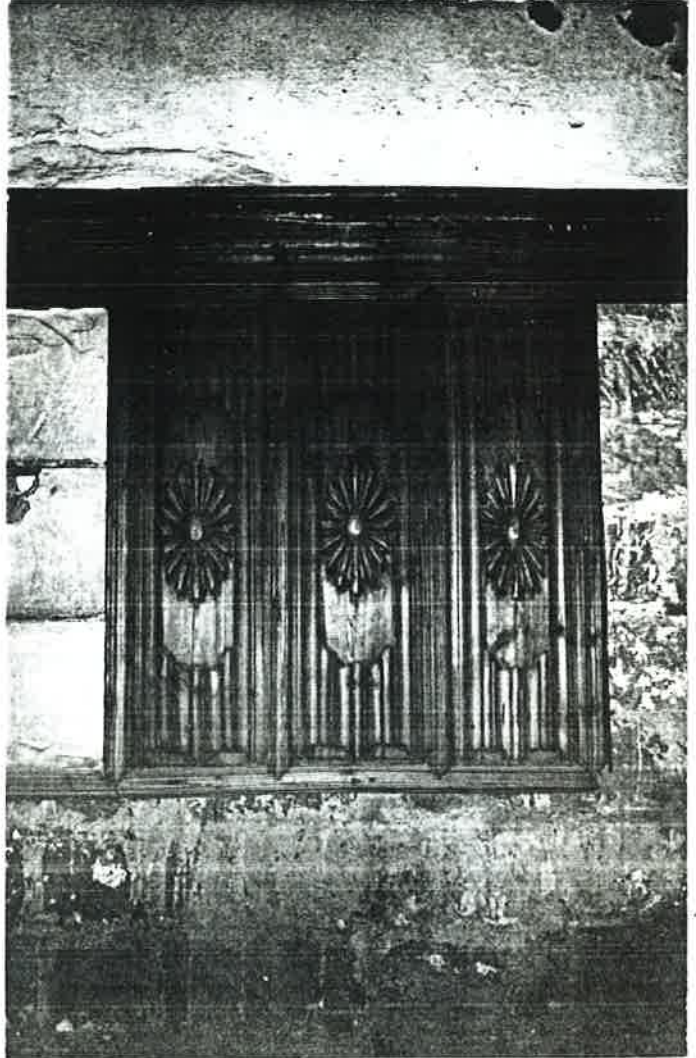
DUVAR SÜSLERİ (ZARLAR)

RESİM NO: 258

RESİM NO: 259

RESİM NO: 260

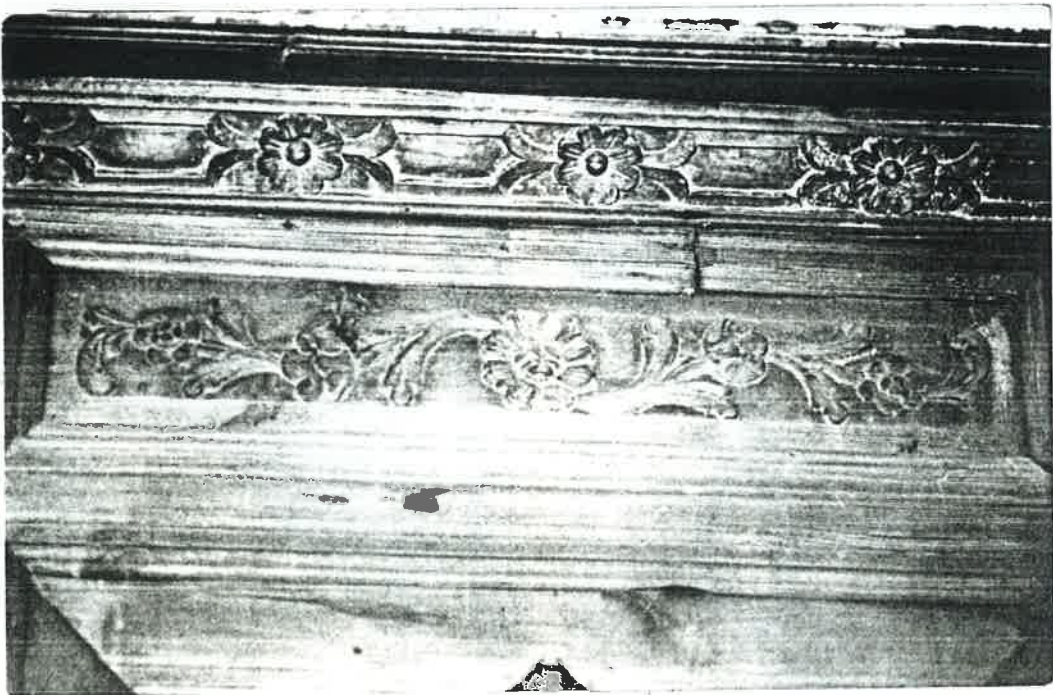
DUVAR SÜSLERİ (ZARLAR)

RESİM NO: 261

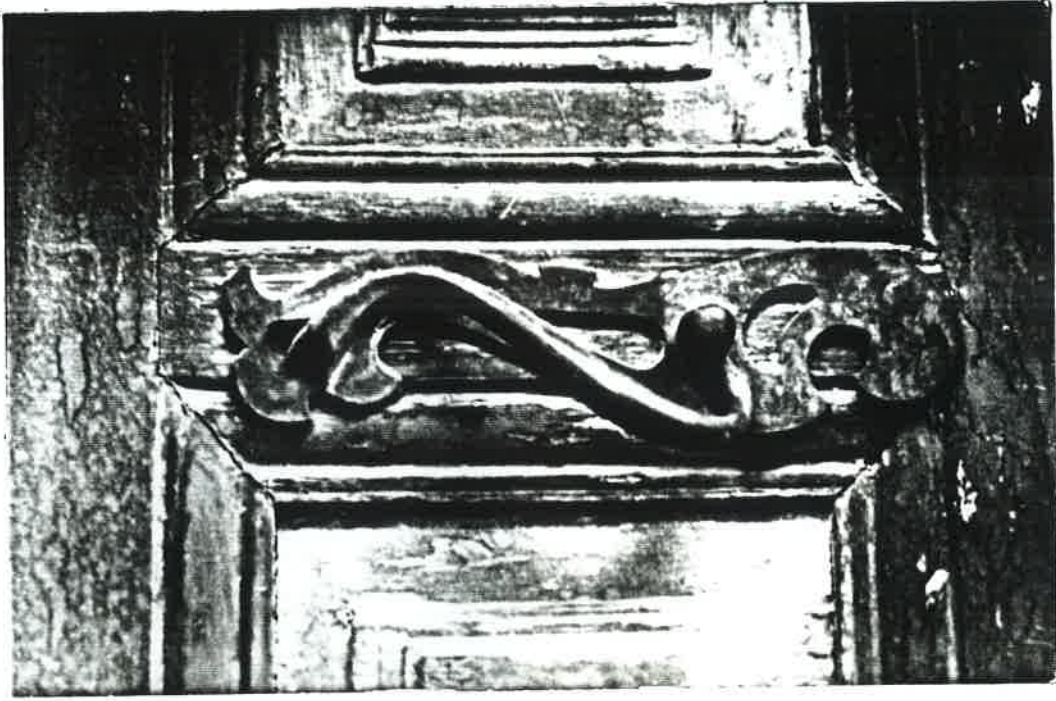

RESİM NO: 262

RESİM NO: 263

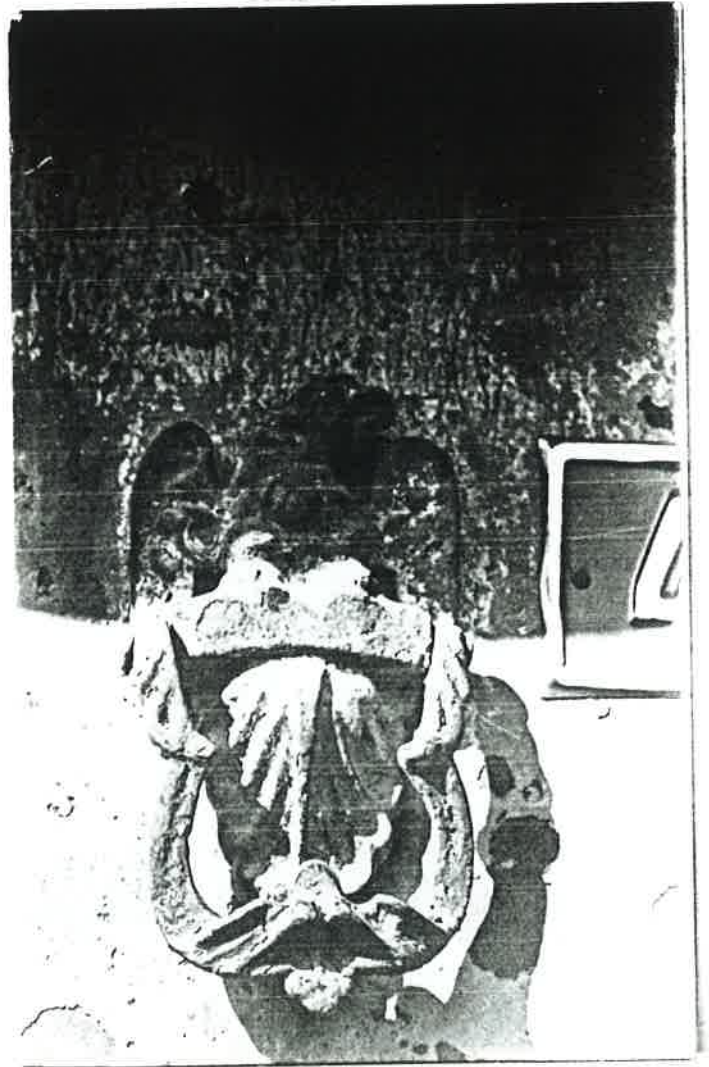
KAPI TOKMAKLARI

RESIM NO: 264

RESIM NO: 265

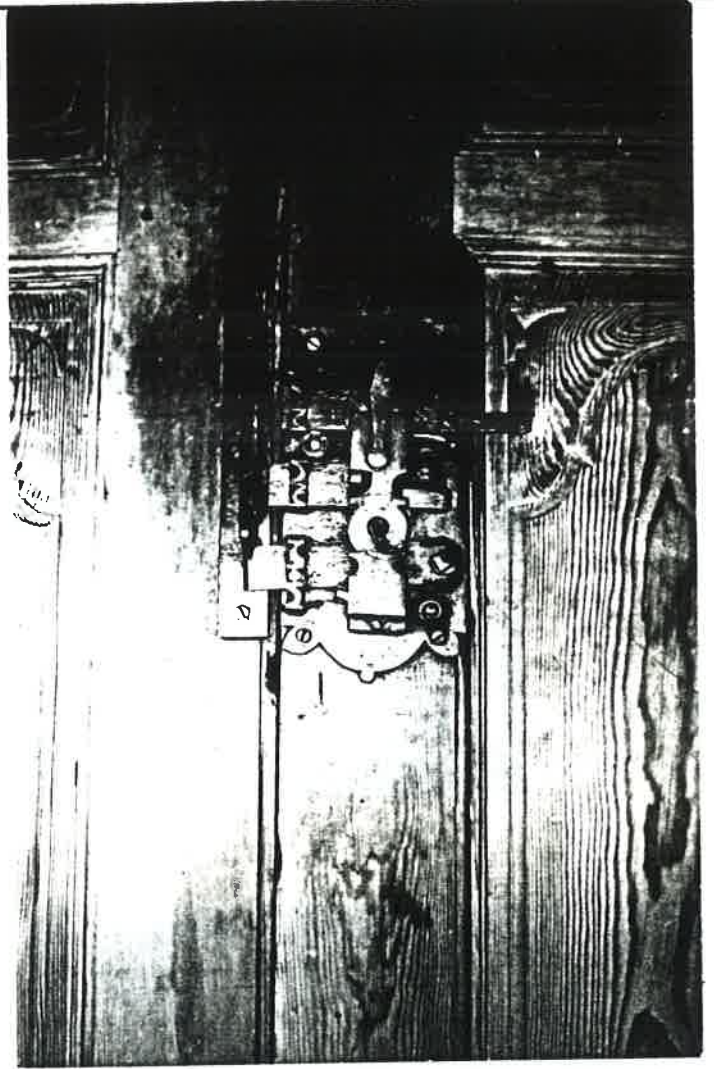

RESIM NO: 266

KAPI TOKMAKLARI VE KILITLERİ

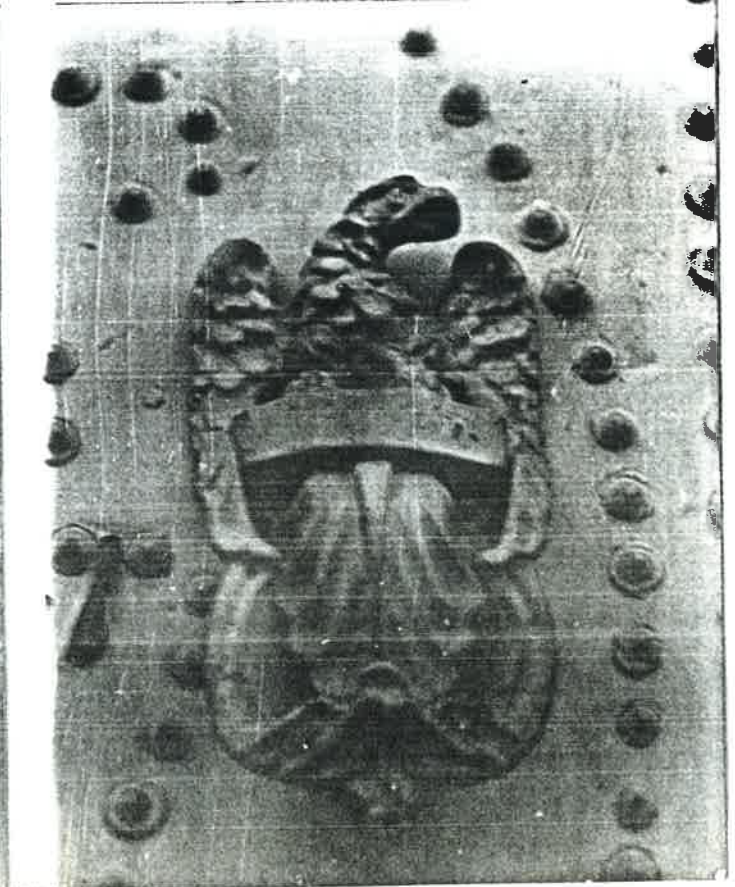
RESİM NO: 267

RESİM NO: 268

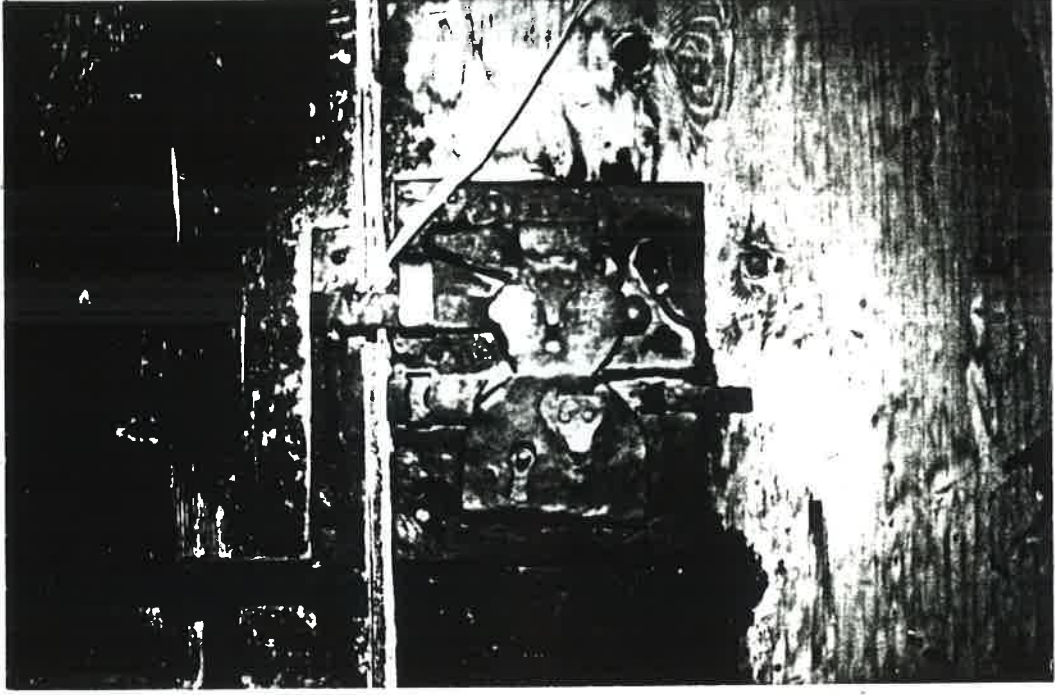

RESİM NO: 269

RESİM NO: 270

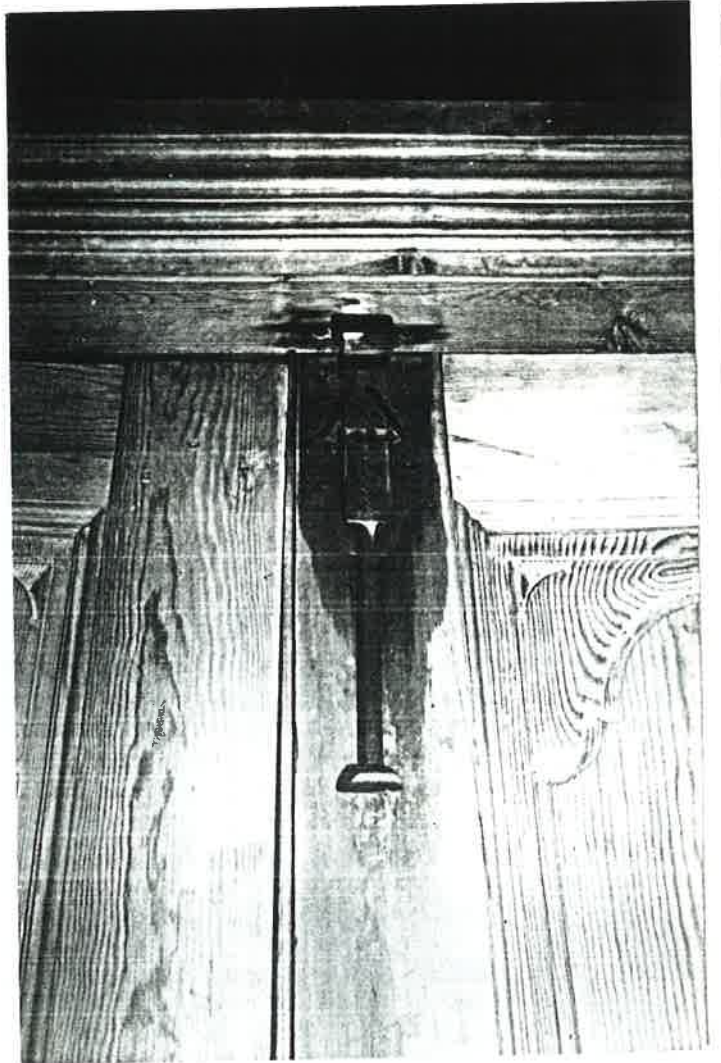
KAPI KİLİTLERİ

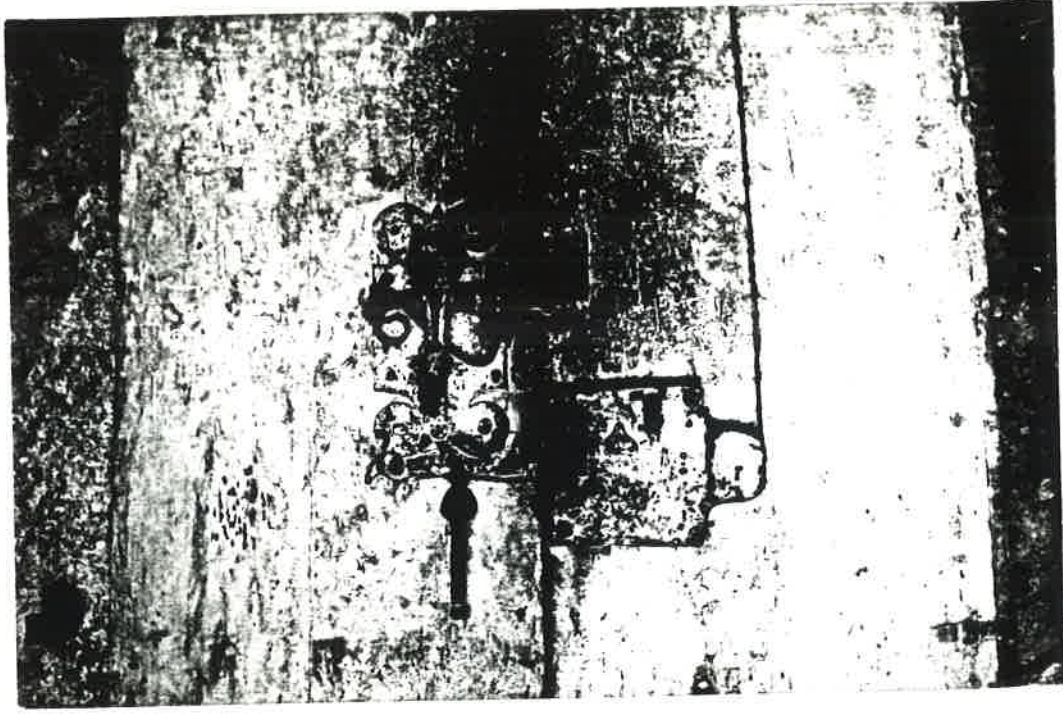
RESİM NO: 271

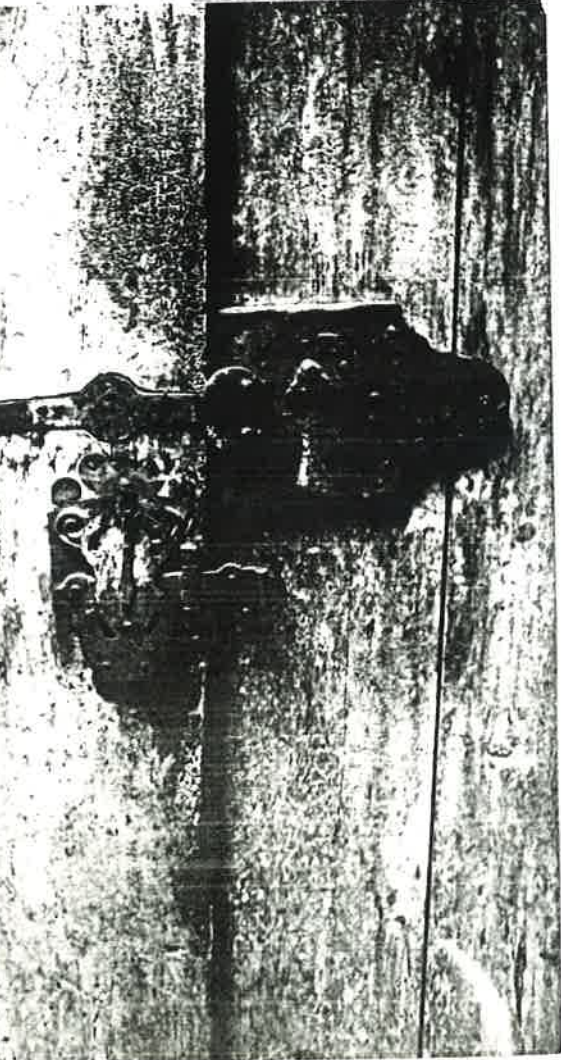
RESİM NO: 272

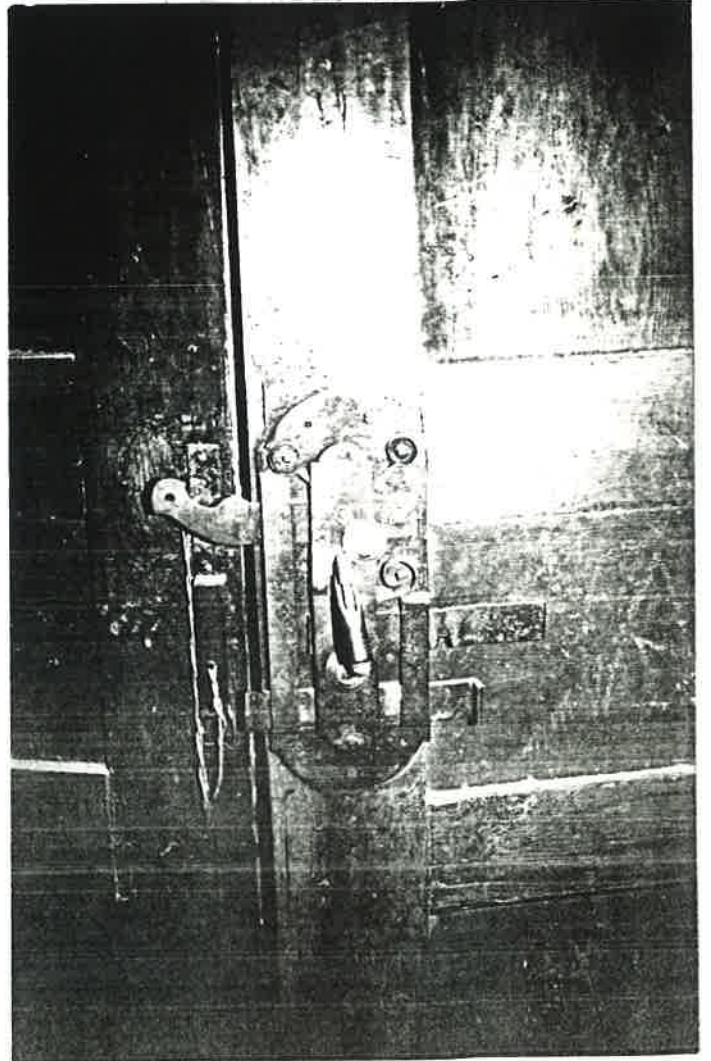
RESİM NO: 273

RESİM NO:274

RESİM NO:275

RESİM NO:276

BİBLİYOGRAFYA

- Ahmet Cemal Kayseri,
Milli Kütüphane basımevi, İstanbul, 1932.
Anadolu Uygarlıkları Ansiklopedisi I
İstanbul, 1982
- Aksel M. "Eski evlerin içi", Türk Yurdu, 1956, sayı 263, s.452-484.
- Aksoy E. "Türk evi, Anadolu evi" Mimarlık, 1962, s. 6 s(216-217)
- Arseven C. Esad Türk Sanat Tarihi,
Milli Eğitim basımevi, İstanbul.
- Baydur Nezahat Kültepe ve Kayseri tarihi üzerine araştırmalar.
Edebiyat Fakültesi yayınları, İstanbul, 1970.
- Beğenç Cahit Kayseri, Ankara, 1950.
- Prof. Bekir Postacıoğlu Kayseri Puzolanları.
Doç. Necibe Çakıroğlu İ.T.Ü. Yapı Araştırma Kurumu yayınları, seri C., Sayı. 1.
Dr. Naci Ortabaşı Araştırmalar, 1960.
- Çakıroğlu Necibe Kayseri evleri.
Pulhan matbaası, İstanbul, 1952
- Çelebi Ömer Kayseri İli yakın çevre incelemeleri.
Kayseri, 1980
- D.İ.E. Türkiye İstatistik Cep Yılığ,
Ankara, 1980.

- Edhem Halil
Kayseri Tarihi,
Matbaay-ı Orhaniye, İstanbul, 1334.
- Edhem Halil
Kayseri Şehri,
Ankara, 1982.
- Eldem Sedat Hakkı
Türk Evi Osmanlı dönemi
T.A.Ç. Vakfı yayınları, cilt.1
- Eldem Sedat Hakkı
Türk evi plan tipleri
İ.T.Ü. yayınları, İstanbul, 1954.
- Erdoğan Cemil
Kayseri Evlerinin Ahşap süslemeleri,
Hacettepe Üniversitesi sanat tarihi kürsüsü,
yayımlanmamış tezlerinden.
- Evliya Çelebi seyahatnamesi
Çeviren: Zuhuri Danışman
Zuhuri Danışman yayınevi, cilt 5, İstanbul, 1970.
- Evliya Çelebi seyahatnamesi III.
İstanbul, 1896.
- Faruki Süreyya
"17.yy 'da Kayseri evleri" Anadolu medeniyetleri sem-
pozyumu araştırma sonuçları toplantısı bildiri özetleri
E.G.M.G.M. yayınları, 1983, İstanbul.
- Gabriel Albert
Monuments Turcs D'Anatolie Kayseri - Niğde, Ankara,
1931.
- Gabriel Albert
Kayseri Türk Anıtları,
Çeviri: A.A. Tütengil, Ankara, 1954.
- Günay Reha
Geleneksel Safranbolu Evleri ve Oluşumu
Kültür Bakanlığı yayınları, kültür eserleri dizisi:8
- İslam Ansiklopedisi
Milli Eğitim Basımevi, cilt 6 s. (482-492) İstanbul, 1967

- Kuban Doğan "Türkiyede malzeme koşullarına bağlı geleneksel konut mimarisi üzerine bazı gözlemler" Mimarlık N: 36, 1966, s. (15-20)
- Kutlu Emre Anadolu Kurşun Figürleri ve taş kalıpları, Ankara, 1971.
- Küçükerman Önder " Anadolu'da Geleneksel Türk evinde mekan organizasyon açısından odalar" Mimarlık, s (139-475), (36-39)
- Küçükerman Önder Anadolu Türk Evinde Mekan ve Odalar, İstanbul 1973
- M.T.A. Türkiye Jeoloji haritası kayseri paftası . Ölçek: 1/500.000, düzenleyen: Cahit Erentöz - İhsan Ketin, Ankara, 1961.
- M.T.A. Türkiye Maden Envanteri illere göre , Ankara, 1980.
- Mimar Sinan Üniversitesi: Mimarlık Fakültesi Restorasyon Ana bilim dalı 1984-85 öğretim yılı ders notları
- Mimaride Türk milli üslubu semineri
Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü yayınları, 11-12 Haziran 1984, İstanbul.
- Naumann Rudolf Eski Anadolu Mimarlığı, Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara, 1975.
- Issawl Charles The Economic History of Turkey 1800-1914 Chicago, 1980

Prof. Dr. İzbrak Reşat

Türkiye 2

Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1973.

Karpuz Haşim

Erzurum evleri,

Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları: 562, Sanat eserleri Dizisi: 5

Karamete Kemaleddin

Erciyes Kayserisi ve Tarihine bir bakış

Kayseri, 1934

Kayseri Bölgesi Turizm Envanteri 1983,

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları, 1983, Kayseri.

Kayseri ili Mart 1973 Turizm Envanteri,

Turizm ve Tanıtma Bürosu, Kayseri, 1973.

Kayseri Sanayi odası rehberi, 1984,

Kayseri Sanayi odası yayınları, Kayseri, 1984.

Kayseri ili yapı gereçleri ve yöresel koşulları,

Bayındırlık Bakanlığı, yapı ve imar işleri reisliği, Ankara, 1973.

Kayseri İl Yıllığı

Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1973.

Ketin İhsan

Türkiye Jeoloji Haritası Kayseri Paftası,

M.T.A. Enstitüsü Yayınları, 1963, Ankara,

Ögel Semra

Anadolu Selçukluların Taş Tezyinatı

Türk Tarihi Kurumu Basımevi, Ankara, 1966.

Öney Gönül

"Anadolu Selçuk Mimarisinde Arslan Figürü"

Anadolu (Anatolia)

Türk Tarihi Kurumu Basımevi, Cilt. 6, XIII. Ankara, 1971

Örih Nahid Sırrı

Kayseri - Kırşehir - Kastamonu,

Vakit Matbaası, 1953, İstanbul.

Öngü Süheyla

Kayseri Tarihi

A.Ü.D.T.C.F., Genel Türk Tarihi Kürsüsü Yayınlanmamış tezi.

Özcan Niyazi

Külük Camii (Danişmendli XII yy. Kayseri), 1974, Kayseri,

Özdoğan Kazım

Kayseri Tarihi,

Cilt 1., Erciyes Matbaası, Kayseri, 1948,

Özulu Yunus Emre

Kayserim.-

Ankara 1973

Sevsen Nazmi

Anadolu Kaleleri,

Cilt I., Ankara, 1959.

Sanat Dünyamız

Yapı ve Kredi Bankası Yayınları, Yıl: 2, Say.6, Ocak, 1976.

Strabon

Coğrafya (Kitap XII)

İstanbul, 1969

Tiritoğlu Meziyet

19.yy Eski Kayseri Evleri,

Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi Kürsüsü, yayınlanmamış tezi.

Türk Ansiklopedisi,

Cilt 21, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1974.

Yedekçioğlu Kazım—
Gümüşkaynak Mustafa

Övünmek gibi olmasın ama Kayseriliyim.

Kayseri, 1968.

Yurt Ansiklopedisi, Fas. 84-85-86 Anadolu yayıncılık A.Ş.

Bölgesel Türk Giysileri,

Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1972.

Yöresel Türk Kadın Kıyafetleri

Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, 1973, Ankara.

HARİTA KAYNAKLARI

- Harita No 1 : Kayseri İl Yıllığı 1973 den alınmıştır.
Harita No 2 : Serderođlu Ümit,
Harita No 3 : Kayseri İl Yıllığı 1973 den alınmıştır.
Harita No 4 : Yurt Ansiklopedisinden alınmıştır.
Harita No 5 : Yurt Ansiklopedisinden alınmıştır.
Harita No 6 : Yurt Ansiklopedisinden alınmıştır.
Harita No 7 : Kayseri Nazım Planından küçültülmüştür.
Harita No 8 : Kayseri Turizm danışma bürosundan alınmıştır.
Harita No 9 : Kayseri Belediyesinden alınmış aslına uygun olarak küçültülmüştür.
Harita No 10 : Kayseri Belediyesinden alınmış aslına uygun olarak küçültülmüştür.

RESİM KATALOĞU

- Resim no : 1-3 265 Ada Parsel 1 – 27 eyvan görünümü
- Resim no : 4-5 265 Ada Parsel 1 – 27 ön cepheden görünüm
- Resim no : 6 265 Ada Parsel 26 çıkma altı detayı
- Resim no : 7 265 Ada Parsel 26 kilit taşı detayı
- Resim no : 8 265 Ada Parsel 26 ön cepheden görünüm
- Resim no : 9 265 Ada Parsel 26 Arka cepheden görünüm
- Resim no : 10 265 Ada Parsel 26 ön cephe Balkon detayı
- Resim no : 11 265 Ada Parsel 26 Arka cepheden görünüm.
- Resim no : 12-17 265 Ada Parsel 26 dan çeşitli detaylar
- Resim no : 18-20 265 Ada Parsel 25 ön cepheden görünüm
- Resim no : 21-22 265 Ada Parsel 24 ön cepheden görünüm
- Resim no : 23-24 265 Ada Parsel 23 ön cepheden görünüm
- Resim no : 25-26 265 Ada Parsel 2 Avludan görünüm
- Resim no : 27 265 Ada Parsel 3 Avludan görünüm
- Resim no : 28-29 265 Ada Parsel 3 ön cepheden görünüm
- Resim no : 30-31 265 Ada Parsel 3 Avludan görünüm
- Resim no : 32 265 Ada Parsel 3 sofadan görünüm.
- Resim no : 33-34 264 Ada Parsel 1 ön cepheden görünüm
- Resim no : 35 264 Ada Parsel 1 Avludan görünüm
- Resim no : 36 264 Ada Parsel 1 Pencere detayı
- Resim no : 37 264 Ada Parsel 1 kapı detayı
- Resim no : 38 264 Ada Parsel 1 Balkon parapet detayı

- Resim no : 39-40 264 Ada Parsel 1 ön cepheden görünüm
- Resim no : 41 264 Ada Parsel 1 Avludan görünüm
- Resim no : 42 264 Ada Parsel 1 Baca detayı
- Resim no : 43 264 Ada Parsel 1 Yan cepheden görünüm
- Resim no : 44-47 264 Ada Parsel 2 ön cepheden görünüm
- Resim no : 48 264 Ada Parsel 7 Pencere detayı
- Resim no : 49 264 Ada Parsel 7 Kapı detayı
- Resim no : 50 328 Ada Parsel 12 yan cepheden görünüm
- Resim no : 51-52 328 Ada Parsel 12 ön cepheden görünüm
- Resim no : 53 328 Ada Parsel 12 Avludan görünüm
- Resim no : 54-55 328 Ada Parsel 12 Ön cepheden görünüm
- Resim no : 56-57 328 Ada Parsel 12 Avludan görünüm
- Resim no : 58 328 Ada Parsel 10-6 Sofadan görünüm
- Resim no : 59 328 Ada Parsel 10-6 Kapı detayı
- Resim no : 60 328 Ada Parsel 13-14 ön cepheden görünüm
- Resim no : 61-62 328 Ada Parsel 13-14 kapı detayları
- Resim no : 63 328 Ada Parsel 13-14 ön cepheden görünüm
- Resim no : 64 328 Ada Parsel 13-14 Pencere detayı
- Resim no : 65 328 Ada Parsel 13-14 Genel görünüm
- Resim no : 66 328 Ada Parsel 15 Avludan görünüm
- Resim no : 67 328 Ada Parsel 15 döşeme detayı
- Resim no : 68 328 Ada Parsel 15 Avludan görünüm
- Resim no : 69 266 Ada Parsel 2 Avludan görünüm
- Resim no : 70-71 266 Ada Parsel 2 ön cepheden görünüm

- Resim no : 72-75 266 Ada Parsel 2 Avludan görünümler
- Resim no : 76-78 266 Ada Parsel 3 Avludan görünümler
- Resim no : 79 266 Ada Parsel 42 Tepe Penceresi detayı
- Resim no : 80-81 266 Ada Parsel 42 Kapı detayı
- Resim no : 82-83 266 Ada Parsel 42 Avludan görünüm
- Resim no : 84-85 266 Ada Parsel 40-41 Avludan görünüm
- Resim no : 86 267 Ada Parsel 14 kapı detayı
- Resim no : 87-89 267 Ada Parsel 14 Avludan görünüm
- Resim no : 90 211 Ada Parsel 1 ön cepheden görünüm
- Resim no : 91 211 Ada Parsel 1 yan cepheden görünüm
- Resim no : 92 211 Ada Parsel 19 Avludan görünüm
- Resim no : 93 211 Ada Parsel 19 yan cepheden görünüm
- Resim no : 94 211 Ada Parsel 77 kapı detayı
- Resim no : 95-96 211 Ada Parsel 77 ön cepheden görünüm
- Resim no : 97 211 Ada Parsel 77 pencere detayı
- Resim no : 98 211 Ada Parsel 77 ön cepheden görünüm
- Resim no : 99-100 211 Ada Parsel 77 sütun başı detayları
- Resim no : 101-102 211 Ada Parsel 61-62 ön cepheden görünüm
- Resim no : 104 211 Ada Parsel 61-62 Kapı detayı
- Resim no : 105 211 Ada Parsel 61-62 Pencere detayı
- Resim no : 106-107 212 Ada Parsel 2-3 Avludan görünüm
- Resim no : 108-109 212 Ada Parsel 6-8 Dış cepheden görünümler
- Resim no : 110 212 Ada Parsel 7 yan cepheden görünüm
- Resim no : 111 212 Ada Parsel 7 ön cepheden görünüm
- Resim no : 112 213 Ada Parsel 5 yan cepheden görünüm

- Resim no : 113 213 Ada Parsel 5 ön cepheden görünüm
- Resim no : 114-115 213 Ada Parsel 5 kapı detayı
- Resim no : 116-118 213 Ada Parsel 5 sofadan görünüm
- Resim no : 119 214 Ada Parsel 19 ön cepheden görünüm
- Resim no : 120-121 X214 Ada Parsel 19 yan cepheden görünüm
- Resim no : 122 214 Ada Parsel 19 kapı detayı
- Resim no : 123 214 Ada Parsel 19 Pencere detayı
- Resim no : 124-126 214 Ada Parsel 19 sofadan görünüm
- Resim no : 127-128 Bayram Sokak Silüeti
- Resim no : 129 Bayram sokak Yalçın Sokak kesişimi
- Resim no : 130 Bayram sokak silüeti
- Resim no : 131-132 Yalçın sokak silüeti
- Resim no : 133 Esenlik Sokak silüeti
- Resim no : 134 Bayram Sokak Yalçın Sokak kesişimi
- Resim no : 135 Meydandan görünüm
- Resim no : 136 Esenlik sokaktan görünüm
- Resim no : 137 Yalçın sokak silüeti
- Resim no : 138 213 Ada Parsel 5 Baş odadan görünüm
- Resim no : 139 213 Ada Parsel 5 oda görünümü
- Resim no : 140 265 Ada Parsel 23 oda görünümü
- Resim no : 141 266 Ada Parsel 2 Baş odadan görünüm
- Resim no : 142 265 Ada Parsel 24 oda görünümü
- Resim no : 143 265 Ada Parsel 26 oda görünümü
- Resim no : 144 266 Ada Parsel 2 oda görünümü
- Resim no : 145 265 Ada Parsel 1 – 27 oda görünümü

- Resim no : 146 265 Ada Parsel 23 oda görünümü
- Resim no : 147 265 Ada Parsel 3 oda görünümü
- Resim no : 148 265 Ada Parsel 3 oda görünümü
- Resim no : 149 211 Ada Parsel 77 oda görünümü
- Resim no : 150 265 Ada Parsel 3oda görünümü
- Resim no : 151 265 Ada Parsel 1–27 oda görünümü
- Resim no : 152 265 Parsel 1–27 oda görünümü
- Resim no : 153 266 Ada Parsel 2 oda görünümü
- Resim no : 154 Ada parsel 1–27 oda görünümü
- Resim no : 155 328 Ada Parsel 10–6 oda görünümü
- Resim no : 156 266 Ada Parsel 3 eyvan görünümü
- Resim no : 157 328 Ada Parsel 12 Tokanadan çağ detayı
- Resim no : 158 173 kemerli kapı detayları
- Resim no : 174 265 Ada Parsel 24 ten kapı detayı
- Resim no : 175 211 Ada Parsel 19 dan kapı detayı
- Resim no : 176 328 Ada Parsel 15 den kapı detayı
- Resim no : 177 266 Ada Parsel 3 den kapı detayı
- Resim no : 178 264 Ada Parsel 2 den kapı detayı
- Resim no : 179 267 Ada Parsel 14 den kapı detayı
- Resim no : 180 266 Ada Parsel 42 den kapı detayı
- Resim no : 181 265 Ada Parsel 26 dan kapı detayı
- Resim no : 182 214 Ada Parsel 19 dan kapı detayı
- Resim no : 183 265 Ada Parsel 3 den kapı detayı
- Resim no : 184 328 Ada Parsel 10–6 dan kapı detayı
- Resim no : 185 328 Ada Parsel 12 den kapı detayı
- Resim no : 186 264 Ada Parsel 1 den pencere detayı

- Resim no : 187 264 Ada Parsel 2 den pencere detayı
- Resim no : 188 266 Ada Parsel 3 den pencere detayı
- Resim no : 189 Yalçın sokakta bir evden demir kafes detayı
- Resim no : 190 211 Ada Parsel 6–8 den pencere detayı
- Resim no : 191 265 Ada Parsel 26 dan pencere detayı
- Resim no : 192 211 Ada Parsel 77 den pencere detayı
- Resim no : 193 264 Ada Parsel 2 den pencere detayı
- Resim no : 194 265 Ada Parsel 24 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 195 265 Ada Parsel 23 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 196 266 Ada Parsel 3 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 197 264 Ada Parsel 2 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 198 264 Ada Parsel 1 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 199 328 Ada Parsel 12 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 200 266 Ada Parsel 42 den Tepe penceresi detayı
- Resim no : 201-202 264 Ada Parsel 1 den tepe penceresi detayı
- Resim no : 203 266 Ada Parsel 3 den tepe penceresi detayı
- Resim no : 204 214 Ada Parsel 5 den çörten detayı
- Resim no : 205 Göçmen Sokakta bir evden çörten detayı
- Resim no : 206 211 Ada Parsel 1 den çörten detayı
- Resim no : 207 213 Ada Parsel 5 den çörten detayı
- Resim no : 208 328 Ada Parsel 15 den çörten detayı
- Resim no : 209 Ada 212 Parsel 2–3 den çörten detayı
- Resim no : 210 Ada 266 Parsel 2 den çörten detayı
- Resim no : 211 Ada 211 Parsel 77 den çörten detayı
- Resim no : 212 Yalçın sokakta bir evden çörten detayı

- Resim no : 213 214 Ada Parsel 42 den Çörten detayı
- Resim no : 214 211 Ada Parsel 1 den çörten detayı
- Resim no : 215 328 Ada Parsel 10–6 dan konsol detayı
- Resim no : 216 214 Ada Parsel 42 den konsol detayı
- Resim no : 217 328 Ada Parsel 13–14 den konsol detayı
- Resim no : 218 213 Ada Parsel 5 den sofa tavanı detayı
- Resim no : 219 265 Ada Parsel 24 den tavan detayı
- Resim no : 220 328 Ada Parsel 12 den tavan detayı
- Resim no : 221 214 Ada Parsel 19 dan tavan detayı
- Resim no : 222 266 Ada Parsel 2 den tavan detayı
- Resim no : 223 265 Ada Parsel 26 dan tavan detayı
- Resim no : 224 266 Ada Parsel 42 den tavan detayı
- Resim no : 225 264 Ada Parsel 2 den tavan detayı
- Resim no : 226 265 Ada Parsel 23 den tavan detayı
- Resim no : 227-228 266 Ada Parsel 3 den tavan detayı
- Resim no : 229 Modern bir yapı da pano olarak kullanılan tavan detayı
- Resim no : 230 328 Ada Parsel 10–6 Sofa tavanı
- Resim no : 231 213 Ada Parsel 5 den tavan detayı
- Resim no : 232 328 Ada Parsel 15 den tavan detayı
- Resim no : 233 264 Ada Parsel 7 den tavan detayı
- Resim no : 234 265 Ada Parsel 3 den tavan detayı
- Resim no : 235 213 Ada Parsel 5 den tavan detayı
- Resim no : 236 211 Ada Parsel 19 dan tavan detayı
- Resim no : 237 325 Ada Parsel 10 dan tavan detayı

Resim no : 238 265 Ada Parsel 1–27 den tavan detayı

Resim no : 239 211 Ada Parsel 19 dan niş detayı

Resim no : 240 328 Ada Parsel 15 den niş detayı

Resim no : 241 213 Ada Parsel 5 den niş detayı

Resim no : 242 328 Ada Parsel 10–6 dan niş detayı

Resim no : 243 265 Ada Parsel 3 den niş detayı

Resim no : 244 211 Ada Parsel 77 den niş detayı

Resim no : 245 266 Ada Parsel 42 den niş detayı

Resim no : 246 266 Ada Parsel 2 den niş detayı

Resim no : 247 264 Ada Parsel 1 den ocak detayı

Resim no : 248 328 Ada Parsel 12 den ocak detayı

Resim no : 249 266 Ada Parsel 40–41 den niş detayı

Resim no : 250 266 Ada Parsel 2 den niş detayı

Resim no : 251 Göçmen Sokakta bir yıkıntı niş detayı

Resim no : 252 265 Ada Parsel 3 den niş detayı

Resim no : 254 211 Ada Parsel 1 den niş detayı

Resim no : 255 264 Ada Parsel 7 den niş detayı

Resim no : 256 265 Ada Parsel 24 den niş detayı

Resim no : 257 328 Ada Parsel 15 den niş detayı

Resim no : 258 265 Ada Parsel 2 den zar detayı

Resim no : 259 266 Ada Parsel 2 den zar detayı

Resim no : 260 265 Ada Parsel 23 den zar detayı

- Resim no : 261 214 Ada Parsel 19 dan zar detayı
- Resim no : 262 213 Ada Parsel 5 den zar detayı
- Resim no : 263 266 Ada Parsel 3 den zar detayı
- Resim no : 264 211 Ada Parsel 61–62 den kapı tokmağı detayı
- Resim no : 265 Esenlik sokaktan bir detay
- Resim no : 266 213 Ada Parsel 5 den kapı tokmağı detayı
- Resim no : 267 211 Ada Parsel 77 den kilit detayı
- Resim no : 268 211 Ada Parsel 19 dan kilit detayı
- Resim no : 269 211 Ada Parsel 1 den kapı tokmağı detayı
- Resim no : 270 213 Ada Parsel 5 den kapı tokmağı detayı
- Resim no : 271 328 Ada Parsel 10 – 6 dan kilit detayı
- Resim no : 272 212 Ada Parsel 2–3 den kilit detayı
- Resim no : 273 211 Ada Parsel 77 den kilit detayı
- Resim no : 274 264 Ada Parsel 7 den kilit detayı
- Resim no : 275 264 Ada Parsel 7 den kilit detayı
- Resim no : 276 328 Ada Parsel 10 dan kilit detayı